T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
TASAVVUF ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TASAVVUF KÜLTÜRÜ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

YUSUF ÖMÜRLÜ'NÜN HAYATI, ESERLERİ VE TASAVVUF MÛSİKÎSİNE KATKILARI

İbrahim Melik UYAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Reşat ÖNGÖREN

İstanbul - 2022

(UYAR, İbrahim Melik, Yüksek Lisans, 2022)

Yusuf Ömürlü'nün Hayatı, Eserleri ve Tasavvuf Mûsikîsine Katkıları

Özet: Yüksek mîmar, bestekâr, koro şefi ve mûsikî hocası olan Yusuf Ömürlü, tasavvuf kültürüne, tekke mûsikîsine ve klasik Türk mûsikîsine hizmetleriyle tanınmış bir şahsiyettir. Kendisi, 1959 yılında tanıştığı ve başta mûsikî kültürü olmak üzere pek çok şeyi kendisinden öğrendiğini söylediği Sâmiha Ayverdi'nin himmetiyle genç yaşında geçirdiği hastalığını bir avantaj olarak görmüş, bu sâyede Türk ve tasavvuf mûsikîsine daha fazla hizmet edebilmiştir. Sâmiha Ayverdi'nin ve özellikle de İlhan Ayverdi'nin teşvikleriyle hastalığı sonrasında mûsikîye sarılmış, neşriyatlara ağırlık vermiş, unutulmaya yüz tutmuş yüzlerce eseri notaya alarak kaybolmaktan kurtarmıştır. Neşriyat noktasında bilhassa Kenan Rifâî'ye âit güftelerin bestelenmiş olanlarını notaya alıp yayımlamış; Ali Rıza Şengel ve Abdülkadir Töre'den intikal eden ilâhî koleksiyonunu da Arel-Ezgi-Uzdilek nota sisteminde yeniden hazırlayarak 9 cilt hâlinde mûsikîmize kazandırmıştır. Nota çalışmalarının yanında klasik Türk mûsikîsindeki tavır ve üslûbu korumak amacıyla klasik eserlerin kayıt altına alınmasını ve kasede geçirilerek arşivlenmesini sağlamıştır. Bu kapsamda Meral Uğurlu'dan dört kaset, Alâeddin Yavaşça'dan ve Ahmet Hatipoğlu'ndan iki kaset, Cinuçen Tanrıkorur'dan ise bir kaset yayımlanmıştır. Bununla birlikte farklı meslek gruplarından pek çok kişiye Türk ve tasavvuf mûsikîsinin nâdîde eserlerini öğretmiş, onlardaki mûsikî zevkinin artmasına aracı olmuştur. Yusuf Ömürlü'nün ayrıca Selâhattin Gürer ve Selâhattin Demirtaş ile yaptığı zikir çalışmalarıyla Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlünün günümüze aktarımında önemli rolü olduğu bilinmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kenan Rifai, Samiha Ayverdi, Ekrem Hakkı Ayverdi, Selahattin Gürer, Selahattin Demirtaş, Ali Rıza Şengel, Abdülkadir Töre, Yahya Kemal Beyatlı, Tasavvuf Musikisi, Klasik Türk Musikisi

(UYAR, İbrahim Melik, M.A., 2022)

Yusuf Ömürlü's Life, Works and Contributions to Turkish Sufi Music

Abstract: Yusuf Ömürlü; a master of architecture, composer, chorus master and music teacher, is a well-known personality with his contribution to sufi culture, lodge music and Turkish classical music in Turkiye. He met with Samiha Ayverdi and was informed about sufi cultural heritage from her a lot. His acceptance of his illness as an advantage at his young age is based on Ayverdi's moral and spiritual support. After his illness, with the encouragement of Samiha Ayverdi and İlhan Ayverdi, he focused on music, concentrated on musical publications and he saved hundreds of forgotten musical works from being lost by notating them. In terms of publications, he notated and published especially lyrics of Kenan Rifai. Also, he introduced Islamic music corpus of Ali Rıza Şengel and Abdülkadir Töre to our music by repreparing it in the Arel-Ezgi-Uzdilek notation system in 9 volumes. In addition to notation studies, classical works were sound-recorded by well-known musicians and have been archived by him in order to preserve the performance style of classical Turkish music. In this context, he released four tapes from Meral Uğurlu, two tapes from Alaeddin Yavaşça and Ahmet Hatipoğlu, one tape from Cinuçen Tanrıkorur. Besides, he taught the precious works of Turkish and Sufi music to many students from different professions and helped to improve their musical background and awareness. Also, Yusuf Ömürlü has an important role in transferring Dhikr (invocation) form of Rifai to these days with his studies on Dhikr with Selahattin Gürer and Selahattin Demirtaş as last remaining legends of sufi Dhikr performance.

Keywords: Kenan Rifai, Samiha Ayverdi, Ekrem Hakkı Ayverdi, Selahattin Gürer, Selahattin Demirtaş, Ali Rıza Şengel, Abdülkadir Töre, Yahya Kemal Beyatlı, Turkish Religious Music, Classical Turkish Music

İÇİNDEKİLER

ÖZET i
ABSTRACT ii
İÇİNDEKİLER iii
KISALTMALAR v

1. GİRİŞ 1
1.1. Tezin Amacı ve Önemi 1
1.2. Tezin Planı ve Metodu 2
1.3. Araştırma Seviyesi ve Kaynaklar 3

2. SÂMİHA AYVERDİ ÖNCESİ (1936-1959) 7
2.1. Doğumu ve Âilesi 7
2.2. İlk Tahsil Yılları 9
2.3. Mûsikî ile İlk Mesgūliyet 10
2.4. İlk Hocaları ve İlk Hocalık Yılları 11

3. SÂMİHA AYVERDİ İLE TANIŞMA (1959) VE SONRASI 14
3.1. Sâmiha Ayverdi ile Tanışması 14
3.2. Evliliği ve Çocukları 20
3.3. Askerlik Yılları 22
3.4. Üniversite Yılları 24
3.5. İş Hayâtı 26
3.6. Hastalığı 29

4. TÜRK TASAVVUF MÛSİKÎSİNİN CANLANIŞI 33
4.1. Tasavvuf ve Mûsikî:
Mûsikî, Semâ ve Zikrin Tasavvuf Kültüründeki Önemi 33
4.2. Türkiye'de Dînî/Tasavvufî Hayat
ve Türk Din Mûsikîsinin Yaşadığı Zor Devre 35
4.3. Konya'da İlk İhtifaller 38
4.4. Zikir Geleneğinin Muhâfazası 47
4.5. Tasavvuf Mûsikîsinde İlk Radyo Yayınları ve Konserler 51

5. TÜRK VE TASAVVUF MÛSİKÎSİ ÇALIŞMALARI 56
5.1. Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'nün Kuruluşu 56

5.2. Mûsikî Hocalığı 62
5.2.1. Mûsikî Çizgisi 62
5.2.2. Verdiği Dersler 65
5.2.3. Çalıştırma Tarzı 67
5.2.4. Mîzâcı 69
5.2.5. Tavır ve Üslûp 72
5.2.6. Yetiştirdiği Öğrenciler 74
5.3. Türk ve Tasavvuf Mûsikîsi Yayınları 77
5.3.1. İlâhiyât-ı Ken'an 83
5.3.1.1. Kenan Rifâî'nin Bestelenmiş İlâhî Notaları 85
5.3.1.2. Albüm Çalışması 87
5.3.2. Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 87
5.3.3. Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 89
5.3.3.1. Ali Rıza Şengel Koleksiyonu 91
5.3.3.2. Abdülkadir Töre Koleksiyonu 96
5.3.4. Yahya Kemal Çalışmaları 97
5.3.4.1. Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri 99
5.3.4.2. Meral Uğurlu'nun Sesinden Yahya Kemal 99
5.3.5. Rahmet Peygamberine İlâhîler 100
5.3.6. Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi (Kaset Çalışmaları) 101
5.4. Yayımlanmamış Çalışmalar 103
5.4.1. Şuğuller 103
5.4.2. Abdülkādir Merâgī Besteleri 105
5.4.3. Kemal Batanay'ın Bestelediği Mevlid-i Şerif 108
5.5. Bestekârlık 110

6. SONUÇ 114

KAYNAKÇA 117
EKLER 133
BİLİMSEL ETİK SAYFASI 372

KISALTMALAR

bk.	Bakınız
çev.	Çeviren
d.	Doğum Târihi
DİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
ed.	Editör
et.	Erişim Târihi
haz.	Hazırlayan
krş.	Karşılaştır(ınız)
ö.	Ölüm Târihi
vd.	Ve Diğerleri

1. GİRİŞ

1.1. Tezin Amacı ve Önemi

Tasavvuf târihinin çok erken zamanlarında, mûsikînin rûhun gıdâsı ve rızkı olduğuna inanılmaya başlanmış ve bu husus en açıkça anlatılmıştır. Nitekim devrinin önde gelen mutasavvıflarından Gazzâlî (ö. 1111) *İḥyâ*ʾda, "Mârifet sâhipleri için semâ rûhun gıdâsıdır; çünkü o, diğer fiillerden çok daha ince bir tabiat ve saf bir ruhla idrâk edilir." demektedir. Sühreverdî de (ö. 1234) *ʿAvârifü'l-maʿârif*'te, "Mûsikî bâzıları için bir devâ, bâzıları için bir gıdâ, bâzıları için ise bir ferahlıktır." diye kaydetmektedir. Kuşeyrî (ö. 1072) ise, "Mârifet sâhiplerine göre semâ Allah'ın ruhlar nezdindeki bir lutfudur." demektedir.[1]

Çalışmamızın ana konusu olan Yusuf Ömürlü (ö. 2020), yüksek mîmar olmasının yanında bir bestekâr, koro şefi ve mûsikî hocasıdır. Kendisini bir gāyeye vakfetmiş ve o gāye uğrunda çalışıp yaşamış önemli bir şahsiyettir. Bildiklerini hep öğretmiş, sâhip olduğu nîmetin, yâni güzel ses ve mûsikî kābiliyetinin şükrünü bu şekilde edâ ettiğini söylemiştir. Öyle ki, kendisinde bulunan ilimden, aşktan başkaları da faydalandırmıştır. Sâmiha Ayverdi (ö. 1993) ile tanışmasının ardından ise mûsikîye bakışı değişmiş; mûsikîyi bir millî kültür ürünü olarak ele almaya başlamıştır. Bu minvalde, Ergun Balcı'nın da (ö. 2019) ifâdesiyle, Yusuf Ömürlü'nün "mûsikî âmentüsü" şöyledir:

> Yusuf Ömürlü, öyle biliyordu, öyle inanıyordu, içine öyle doğuyordu ki; Allah'ın inâyetiyle, başlangıcı belli olmayan bir zamanda, yüreğiyle perçinlediği büyüklerinin himmetiyle, inançlı gayretiyle mutlaka iyi mûsikînin yanında olacak ve başkalarına da öğretecekti.
>
> Bu "iyi mûsikî" de, sanat ürünü olma özelliğini taşıyan, insan gönlünü yücelten, yeryüzünün çok geniş bir alanında yüzyıllardan beri çalınıp söylenen, aslî özelliklerini kaybetmemiş, milli benliğimizi kavrayan bir mûsikîydi, yâni Türk mûsikîsiydi.[2]

[1] Krş. Süleyman Uludağ, *İslâm ve Musiki* (İstanbul: Dergâh Yayınları, 2020), 250.
[2] Ergun Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür: Yusuf Ömürlü'nün Hayatı* (İstanbul: Nefes Yayınevi, 2016), 43.

Ömürlü'nün asıl mesleği mîmarlıktır; fakat genç sayılacak bir yaşta geçirdiği rahatsızlık sonucu bu mesleğini îfâ edememiştir. Bu noktada Sâmiha Ayverdi'nin ve özellikle de İlhan Ayverdi'nin (ö. 2009) teşvikleriyle hastalığı sonrasında mûsikîye sarılmış, genç yaşında geçirdiği hastalığını bir avantaj olarak görmüş, bu sâyede Türk ve tasavvuf kültürüne daha fazla hizmet edebilmiştir.

Günümüze gelindiğinde, Türk din mûsikîsi adına pek çok akademik çalışma yapıldığı görülmekte ve bu sâyede kadim eserler günden güne daha çok icrâ edilebilmektedir. Yusuf Ömürlü'nün de bilhassa nota neşriyâtı üzerine ciddî çalışmaları olduğu görülmekte ve bu kadim eserlerin günümüze ulaşmasında önemli katkılarının bulunduğu anlaşılmaktadır. Özellikle de nota bulmanın mümkün olmadığı zamanlarda kendisi bu notaları neşretmiş ve dînî mûsikî ile meşgul olan pek çok kişinin bu eserlerle buluşabilmesine vesîle olmuştur.

Bu çalışmadaki amacımız, Türk din mûsikîsine âit kadim eserlerin günümüze aktarılması husûsunda önemli bir payı bulunan Yusuf Ömürlü'nün hayâtı ve eserleri üzerinden bu hizmetlerini tanıtmak ve yaptığı çalışmaları gelecek nesillere aktarmaktır.

1.2. Tezin Planı ve Metodu

Bu çalışma, giriş ve sonuç bölümleri hâricinde, dört ana bölümden oluşmaktadır. Bölümlerin sınırları çizilirken bilhassa Yusuf Ömürlü'nün hayâtındaki iki dönüm noktası olan Sâmiha Ayverdi'yle tanışması ve geçirdiği büyük hastalığı göz önüne alınmıştır.

Buna göre, çalışmanın giriş bölümünü tâkip eden ikinci bölümü, Yusuf Ömürlü'nün doğduğu 1936 yılından Sâmiha Ayverdi ile tanıştığı 1959 yılına kadar olan dönemi kapsamaktadır. Bu bölümde Ömürlü'nün doğumu, âilesi, gençlik yılları, yetiştiği dönem, yaşadığı muhit ele alınmıştır. Mûsikî ile ilk meşgūliyetinin de başladığı bu dönem içerisindeki ilk hocaları Ârif Sâmi Toker (ö. 1997) ve Emin Ongan'dan da (ö. 1985) bu bölümde bahsedilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümü, Yusuf Ömürlü'nün 1959 yılında Sâmiha Ayverdi ile tanışmasıyla başlamaktadır. Bunun dışında Ömürlü'nün evliliği, çocukları, askerlik

yılları, üniversite yılları ve iş hayâtı hakkında bulunan bâzı bilgiler de yine bu bölümde incelenmiştir. Başta mûsikî kültürü olmak üzere pek çok şeyi kendisinden öğrendiğini söylediği Sâmiha Ayverdi ekseninde ele alınan bu bölüm, Ömürlü'nün hastalığına kadar olan devreyi, yâni 1959-1975 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır.

Dördüncü bölümde ise Yusuf Ömürlü'nün tasavvuf kültürüne yaptığı hizmetlere bir zemin oluşturabilmek amacıyla önce mûsikî, semâ ve zikrin tasavvuf kültüründeki önemi açıklanmış ve Türk din mûsikîsinin yaşadığı zor devre ele alınmıştır. Bunun akabinde, Ömürlü'nün de dâhil olduğu Konya'daki ilk ihtifallerden, geleneğin korunması amacıyla yapılan Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlü çalışmalarından ve tasavvuf mûsikîsine dâir şeflik yaptığı ilk konserlerinden bu bölümde bahsedilmiştir.

Yusuf Ömürlü'nün yetiştirdiği öğrencilerin ve ortaya koyduğu eserlerin ele alındığı beşinci bölümde de, kendisinin nota neşriyâtı ve çeşitli faâliyetleri üzerinden tasavvuf kültürüne katkıları ortaya konmaya çalışılmıştır.

1.3. Araştırma Seviyesi ve Kaynaklar

Yusuf Ömürlü'nün hayâtı ve eserleri üzerinden tasavvuf kültürüne katkılarının ele alındığı bu çalışma, kendisi hakkında yapılan ilk akademik çalışmadır. Bu anlamda kendisi ile ilgili yararlanılan en önemli yazılı kaynak, Ergun Balcı'nın kaleme aldığı *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür* isimli biyografik kitaptır. Yusuf Ömürlü ile birebir çalışarak hazırlanan ve henüz Ömürlü hayatta iken yayımlanan bu eser çalışmamız açısından güvenilir ve önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Yusuf Ömürlü hakkında yazılan biyografik kitabın dışında, âile fertleriyle, yakın dostlarıyla ve öğrencileriyle yapılan mülâkatlar da bu çalışma açısından mühim bir yer teşkil etmektedir. Sözlü târih uygulamaları çerçevesinde gerçekleştirilen bu mülâkatlar, târihsel öneme sâhip olayları görme şansına erişmiş kişilerin şâhit olduklarını, gelecek nesillere aktarmak amacıyla yapılmış olup, yazılı kaynaklarda bulunamayan farklı bilgilere de bu yolla ulaşılmıştır.

Bunların dışında Yusuf Ömürlü'nün yakın dostu Özcan Ergiydiren'in (d. 1935) kaleme aldığı *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar* isimli kitap da bu çalışmada faydalanılan önemli kaynaklardan biri olmuştur. Öyle ki Yusuf Ömürlü ve Özcan Ergiydiren aynı kişilerle ortak meclislerde bulunmuşlar ve dolayısıyla bâzı konulardaki detaylara bu kitap içerisinde ulaşılmıştır.

Konu çerçevesinde özellikle yararlanan diğer kaynaklar da şu şekildedir:

- Ağaoğlu, Yavuz Selim, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974),* Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2013.

- Balcı, Ergun, "Sâmiha Ayverdi ve Mûsikîmiz", *Sâmiha Ayverdi*, İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları, 2005, 151-164.

- Demirci, Bünyamin, "Bugünün İnsanı Kâmil İnsanı Tanımıyor", *Karabatak Dergisi*, Mayıs-Haziran 2014.

- Ergür, Cumhur Enes, *Zâkirbaşı, Kıyam Reisi, Bestekâr Salâhî Dede*, İstanbul: Kitabevi, 2011.

- Fanosçu, Vedide, *Ken'ân Rifâî'nin İlâhiyât-ı Ken'ân Adlı Eserinde İlâhî Aşk Kavramı*, Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020.

- Gençer, Birhan, *Osmanlı'nın Son Dönemi İstanbul Rifâî Geleneğinde Kıyam Zikrinin Şeklî İcrâsı*, Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020.

- Gümüş, Yüce, *Ken'ân (Rifâî) Büyükaksoy'un İlâhilerinin İncelenmesi*, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011.

- Güntekin, Mehmet, "Kovan'dan Kasete Türk Musikisi", *Tercüman Gazetesi,* 19 Temmuz 1990.

- _____, "Kubbealtı'ndan Yükselen Hoş Sadâ", *Tercüman Gazetesi,* 10 Ocak 1992.

- Kırzıoğlu, Banıçiçek, *Sâmiha Ayverdi Hayatı - Eserleri,* Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 1990.

- Ömürlü, Vasfi Emre, "Yusuf Hoca", *Her Nefes Dergisi*, Eylül 2010, 11:20-21.

- Ömürlü, Yusuf vd., "İlâhiyât-ı Ken'an", *"Rahmet Kapısı" Uluslararası Kenan Rifâî Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul: Nefes Yayınevi, 2017, 131-142.

- Ömürlü, Yusuf, "Dînî Mûsıkî", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Ekim 1995, 24(4):62-71.

- _____, "Kubbealtı Konseri Takdim Konuşması", *Orta Doğu*, 7 Nisan 1975.

- _____, *Rahmet Peygamberine İlâhîler*, İstanbul: TÜRKKAD İstanbul Şubesi, 2007.

- Öncel, Mehmet vd., "Şengel-Töre Koleksiyonu ve (Kubbealtı) İlâhileri'nin Güfte Olarak Alfabetik Listesi", *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2012, 3(5):127-174.

- Özkılıç, Hüseyin, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014.

- Rifâî, Ken'ân, *İlâhiyât-ı Ken'an: Notalarıyla Bestelenmiş İlâhîler*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Cenan Eğitim Kültür ve Sağlık Vakfı Neşriyâtı, 2014.

- Şengel, Ali Rıza, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1979.

- _____, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 2*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1979.

- Tahralı, Mustafa, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Temmuz-Ekim 2020, 49(3-4):12-24.

- Töre, Abdülkadir, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 5*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1984.

- _____, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 7*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1989.

- _____, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 8*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1991.

- Uludağ, Süleyman, *İslâm ve Musiki*, İstanbul: Dergâh Yayınları, 2020.

- Ürkmez, Nuran, "Yusuf Hoca Var", *Yeni Şafak*, 17 Şubat 1998.

- *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti, 1999.

- Yalçınkaya, Arzu Eylül, *Ken'ân Rifâî: Hayatı, Eserleri ve Tasavvuf Anlayışı*, İstanbul: Nefes Yayınevi, 2021.

- Yardım, Mehmet Nuri, "Cibali'den Kubbealtı'na Kutlu Ömür", *Haber Fatih*, 24 Şubat 2003.

- Yiğit, Sevilay, *Yusuf Ömürlü'nün Hayatı ve Sanat Anlayışı*, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Bitirme Çalışması, İstanbul, 1999.

Bunun yanında, bâzı kelime ve terimlerin açıklanmasında da İlhan Ayverdi'nin üç ciltlik *Misalli Büyük Türkçe Sözlük* eserinden, Yılmaz Öztuna'nın iki ciltlik *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü* eserinden ve Türkiye Diyanet Vakfı'nın *İslâm Ansiklopedisi*'nden faydalanılmıştır.

2. SÂMİHA AYVERDİ ÖNCESİ (1936-1959)

Bu bölüm Yusuf Ömürlü'nün doğduğu 1936 yılından Sâmiha Ayverdi ile tanıştığı 1959 yılına kadar olan dönemi kapsamaktadır. Bu döneme dâir Yusuf Ömürlü ile ilgili ulaşabildiğimiz bilgiler sınırlı olduğundan ağırlıklı olarak Yusuf Ömürlü hakkında yazılan biyografik kitaptan yararlanılmış; bunun yanında kendisiyle yapılmış röportajlara, kendisi hakkında yazılmış yazılara ve âile fertlerinin bilgilerine başvurulmuştur. Yakın dostu Ergun Balcı tarafından Yusuf Ömürlü ile birebir çalışarak hazırlanan ve *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür* ismiyle henüz Ömürlü hayatta iken yayımlanan bu eser çalışmamız açısından güvenilir ve önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

2.1. Doğumu ve Âilesi

Yusuf Ömürlü, 1 Haziran 1936 yılında İstanbul'un Fatih ilçesi sınırları içerisindeki Küçükpazar semtinin Hacıkadın mahallesinde doğmuştur. Babası Bayburtlu Mehmet Bey (ö. 1975), annesi Trabzon yöresinden Sürmeneli Hatice Behire Hanım'dır (ö. 1981). Âilenin ikinci evlâdı olup, ablası Gönül Ömürlü (Yılmaz) (ö. 1992) ve erkek kardeşi Zeki Ömürlü (ö. 2007) olmak üzere iki kardeşi vardır.[3]

Babası Mehmet Ömürlü, ticârethânede çalışan emektar bir esnaftır ve âile büyük oranda geçim sıkıntısı çekmiştir. Yusuf Ömürlü'nün çocukluğunun geçtiği dönem, bütün dünyada ekonomik bunalım ve yoksulluğun olduğu II. Dünya Savaşı'na rast gelmiştir. Türkiye ülke genelinde bu sıcak savaşın tahrîbâtından korunmuş olsa da savaş ekonomisi uygulamak zorunda kalmış, bu da insanların gündelik yaşamını olumsuz yönde etkilemiştir. Yıllar süren ekonomik buhrana rağmen halkın büyük çoğunluğu gibi Ömürlü âilesi de yaşadığı sıkıntıları sabır, kanaat ve rızâ üzerine dayanarak gidermeye çalışmıştır. Tüm imkânsızlıklara rağmen babası Mehmet Bey ve annesi Hatice Behire Hanım, çocuklarının eğitimleri konusunda hiçbir tasarruf

[3] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür: Yusuf Ömürlü'nün Hayatı*, 2016, 17; Bünyamin Demirci, "Bugünün İnsanı Kâmil İnsanı Tanımıyor", *Karabatak Dergisi*, Mayıs-Haziran 2014, 43.

uygulamamış, onların eğitimlerini ellerindeki imkânlarla desteklemişlerdir.[4] Farkına varılmayan yoksulluklar içinde geçen bu çocukluk yıllarını Yusuf Ömürlü şu şekilde anlatmaktadır:

> Babamın kazancı azdı. Günlük ihtiyaçlarımızın en gereklilerinden ancak birkaçını sağlayabilir, elimizde olanlarla yetinirdik. Paraya bağlı en ufak bir lüksümüz yoktu. Böyleyken, hem annem, hem babam okul masraflarımızdan kaçınmazlardı. Eğitimimiz için her türlü fedakârlığa hazır olduklarını bilirdik. Elbette, bana küçük gelen elbiseler, ufak onarımlarla erkek kardeşime giydirilirdi. Zâten o yıllarda, Türkiye'nin büyük bir çoğunluğu, geçinebilmek için aynı titizliği göstermek zorundaydı.[5]

Yusuf Ömürlü çocukluk yıllarını Hacıkadın'da geçirmiştir. Çocukluk yıllarında, esnaflık yapan babasıyla birlikte onun çalıştığı ticârethâneye gittiğinden, babasının kendisini bu şekilde yetiştirdiğinden bahsetmektedir. Bunun yanında kendisine ilk Kur'an eğitimini veren de babası olmuştur. Çocukken babasının birkaç kısa âyeti basit tecvit kurallarına göre öğrettiğini anlatmaktadır. Sonrasında ablasıyla berâber Kur'ân-ı Kerîm okuma dersi almış, zaman zaman Hacıkadın Câmii'nde ezan okuduğu da olmuştur. Hatta -komşuların ifâdesine göre- iki kardeş bu başarıları sebebiyle nazara uğrarlar. Yusuf Ömürlü'nün gözü şaşı olur, ablasının ise dili tutulur. Daha sonra bir hocanın okuduğu nazar duâsı ile iyileştiklerine inanırlar. Fakat ablası Gönül ömrü boyunca konuşmakta sıkıntı çekmiştir.[6]

Ömürlü çocukluk ortamını tasvir ederken yaşadıkları mahallede genel olarak yardımlaşmanın, koruyup kollamanın, iyiye ve doğruya yönlendirmenin olduğundan bahseder.[7] Kimsenin kimseyi kırmadığı, kırmaktan da çekindiği bu ortamı şu şekilde anlatır:

> Mahallemizde patırtı, gürültü pek olmaz, çocuk kavgaları, âile ilişkilerine zarar vermezdi. Bir keresinde, karşı komşumuzun benden iki yaş büyük oğlu, attığı taşla başımı yarmıştı. Beni kanlar içinde görmesiyle korku ve

[4] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 17-18; Ceren Utkugün, *İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye'de Ekonomik Sıkıntıların Sosyal Hayata Etkileri (1939-1945)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Afyonkarahisar, 2016, 468-469.
[5] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 17.
[6] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 22; Mehmet Nuri Yardım, "Cibali'den Kubbealtı'na Kutlu Ömür", *Haber Fatih*, 24 Şubat 2003.
[7] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 22.

dehşete kapılan rahmetli annemin, o hâlinde bile, "İnşallah sen, ona bir zarar vermemişsindir." deyişini hiç unutamam.[8]

2.2. İlk Tahsil Yılları

Yusuf Ömürlü yaklaşık 7 yaşlarındayken âilece Hacıkadın'dan Cibâli'ye taşınmışlardır. Orada oturdukları ev Cibâli Tütün Fabrikası'na yakın Muhittin Kocavi Mahallesi'nde[9] müstakil bir evdir. İlk eğitim tahsîline Cibâli'de başlayan Ömürlü ilkokulu ve ortaokulu Cibâli'de bitirmiştir.[10] Kendisinin ilkokul ve ortaokul yıllarına dâir ulaşabildiğimiz bilgiler çok sınırlı olduğundan Cibâli'de hangi okulda okuduğu bilinmemektedir.[11]

1951'de İstanbul Erkek Lisesi'ne başlayan Ömürlü, "Fen" kolundan Devlet Lise imtihânına girmiş ve 1956-1957 güz döneminde bu liseden "Orta" derece ile diploma almaya hak kazanmıştır. Liseyi okuduğu yıllarda İstanbul Erkek Lisesi'nde Fransızca eğitim verilmekte, kendisi de Fransızca öğretmeni Nazım Kemal Yalgın'dan özellikle bahsetmektedir. Yalgın, hem batı hem de Türk klasik mûsikîsi ile yakından ilgilenmekte ve talebesinin klasik mûsikîye düşkünlüğünü, kābiliyetini ve repertuarını takdir etmektedir. Lise yıllarındaki edebiyat öğretmeni ise yine talebesini bu konuda teşvik eden, mûsikî câmiasında ünlü ve saygın güfte yazarı Hilmi Soykut'tur.[12]

---

[8] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 18.

[9] Günümüz Cibâli semtinde "Muhittin Kocavi" isimli bir mahalle bulunmamaktadır. Oturdukları evin, bir zamanlar Muhyiddin-i Kocavî Medresesi'nin bulunduğu Cibâli Mescidi Sokağı'nda olduğu tahmin edilmektedir; krş. *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi* (İstanbul, 1995), ed. Nuri Akbayar vd., VIII:317.

[10] İlkokula başladığı yıllarda mecbûrî ilkokul çağı, 6 yaş doldurulduktan sonraki Eylül ayında başlamaktadır. Bunun yanında o dönem ilkokul öğrenim süresinin 5 yıl, ortaokul öğrenim süresinin ise 3 yıl olduğu bilinmektedir. Buna göre Ömürlü'nün, 1943 yılının Eylül ayında ilkokula, 1948 yılında ise ortaokula başladığı söylenebilir; krş. Erdal Küçüker, "Türkiye'de Kademeler Arası Geçiş ve Öğrenci Akışının Gelişimi", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2017, 1:60-62; Cumhur Günkör vd., "5/1/1961 Tarih ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Yönelik Basında Yer Alan Görüşlerin İncelenmesi", *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Aralık 2017, 2:1426-1427; https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29164441_heyeti_ilmiye.pdf (et. 4 Mayıs 2022).

[11] Kardeşi Zeki Ömürlü'nün eşi Perihan Ömürlü ile mülâkat, 19 Aralık 2021. Ayrıca krş. Yardım, "Cibali'den Kubbealtı'na Kutlu Ömür", 2003.

[12] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 48-49; *Tarihî 100 Lise* (Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2017), haz. Abdullah Yurdabakan vd., 97; https://www.ielev.org.tr/tr/istanbul-erkek-lisesi/iel-tarihcesi/tarihce/ (et. 4 Mayıs 2022).

Yusuf Ömürlü'nün lise yıllarına dâir bir anekdot da şu şekildedir:

> Hazret-i Kenan Rifâî'nin "Kırklar'dandır." diye buyurdukları tek erkek evlâdı Hâfız Mevlithan Kâzım Büyükaksoy'un, meczûbânî yaradılışından mütevellit, yakın çevresindeki seçiciliğine rağmen, hazretin yakîn halkasına dâhil olabilmiş seçilmişlerden olarak Yusuf Ömürlü, bu teveccüh ve tenezzülü, her pazartesi, hânesinde bu müstesnâ şahsiyetle kâh mûsikî, kâh sohbet, kâh kendilerinin getirdiği kutuda karışık Ülker bisküvilerle teneffüs ederdi. Kâzım Beyefendi, teveccühünün ve îtibârının bir nişânesi olarak, okuduğu mevlid-i şerif ertesi sâdece Yusuf Hoca'ya mevlidin hâlini sorar; bâzen Hoca'nın bütün parmaklarını birleştirerek mükemmeliyeti izhar etmesine karşın, bâzen de Hoca'nın bütün parmakları açık, elini iki yana sallaması netîcesinde yaptığı, "Mevlit şöyleydi, böyleydi..." şakasına mukābil ikisi de kahkahalarla gülerlerdi.
>
> Aslında bu dostluk, Hazret-i Kenan'ın, irtibat sağlamak için her gün tramvayda hırsıza cebinde bir elma bırakması gibi, belki de, Kâzım Beyefendi'nin Fatih Millet Kütüphânesi müdürlüğü dönemine dayanıyordu. O devirde Yusuf Hoca, daha lise talebesi ve ders çalışmak için Millet Kütüphânesi'ne sıkça gelir ve yanında dersten başka bir de gazetesini ihmâl etmezdi. Fakat gel gör ki her sefer, kızdığı vak'a vücut bulur ve kütüphâne müdürü, Hoca ders çalışırken yanına koyduğu gazeteyi gelir, sormadan alır ve okuyup geri getirirdi. Bu kütüphâne müdürü Kâzım Beyefendi'den başkası değildi. Bu mûzip hikâyeyi, "Efendim, ben size böyle kızardım." diye arada konuştuklarındaysa, gene ortalığı iki taraflı bir kahkaha kaplardı.[13]

2.3. Mûsikî ile İlk Mesgūliyet

Yusuf Ömürlü çocukluğundan îtibâren mûsikîye özel bir ilgi duymuştur. Çocukluğuna dâir hâtıralarında sokaklarına gelen bir laternacıdan ve Unkapanı taraflarında çalan bir bando takımından bahseder. Mûsikî ile asıl irtibâtı ise mûsikî dinlemeyi çok seven teyzesi Muzaffer Kitablıoğlu (Muslu) vesîlesiyle olmuştur. Aynı zamanda yan komşuları da olan Muzaffer Hanım uzun süren maddî fedakârlıkları sonucunda evine bir radyo almış ve hemen bitişiklerinde oturan Ömürlü âilesi de hâliyle bu radyodan istifâde etmiştir.[14] Yusuf Ömürlü bu konuya dâir şunları anlatmaktadır:

---

[13] Vasfi Emre Ömürlü, "Yusuf Hoca", *Her Nefes Dergisi*, Eylül 2010, 11:20-21.
[14] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 24-25.

> Teyzem, en ufak mûsikî bilgisi olmadığı halde, radyoda çalınan fasılların, makāmını bilirdi. Bunun sebebini sonraları anladım; Mükemmel mûsikî kābiliyetiyle, yanından ayrılmadığı radyosunu o kadar dikkatli, o kadar kesintisiz dinliyor ki, mûsikî programlarına âit bütün anonsları, bütün tanıtımları ezberliyordu. Teyzemin bu mahâreti benim de çok işime yaradı. Daha makam târifleri hakkında hiçbir şey bilmediğim günlerde, teyzemden duyduğum sayısız şarkının, hangi makamda olduğunu hemen söyler, ben de teyzem gibi çevremdekileri şaşırtırdım.[15]

İlkokul yıllarında doğru düzgün müzik eğitimi alamadığından yakınan Ömürlü, okuldaki müzik derslerinin genellikle öğretmensiz geçtiğinden ve "boş ders" diye evlerine gönderildiklerinden bahsetmektedir. "Dolu" denilen derslerde ise çok sesli, batı müziğinden uyarlanmış, kulağa hoş gelmeyen, mûsikî zevkimize uymayan yabancı melodilerin işlendiğini anlatır. Ortaokul yıllarına geldiğinde ise mûsikînin her türüyle tanışmaya başlamıştır. Türkü, şarkı, marş, hatta o dönem moda olmuş tangoların bile ilgisini çektiğinden bahseder. Türk müziğinde yer alan sazların birçoğunu da yazlık bahçelerde yapılan düğünlerde görür.[16]

2.4. İlk Hocaları ve İlk Hocalık Yılları

Yusuf Ömürlü lise yıllarındayken mûsikîyi öğrenebilmek adına bir arayış içerisine girmiştir. Para karşılığı dersler verildiğini duysa da babasının maddî şartlarını bildiğinden bu konu hakkında âilesine bir şey söylemez. O yıllarda mûsikîye merâkını bilen Fransızca öğretmeni Nazım Kemal Bey kendisini Yesâri Âsım Arsoy'a (ö. 1992) yönlendirir, fakat muhtelif sebeplerle görüşemezler. Daha sonra teyzesi Muzaffer Hanım ud çalan âmâ bir kadın bulmuş, Ömürlü de evlerine çok yakın bir yerde oturan bu âmâ kadından bir müddet ud dersleri almıştır.[17]

Ud derslerine çok kısa bir süre devam eden Yusuf Ömürlü, bir arkadaşı vesîlesiyle Eminönü Halkevi'nde imtihanla seçilecek öğrencilere mûsikî dersleri verileceğini öğrenir.[18] Burada yapılan imtihânı geçerek bilgisi ve tecrübesi ile mûsikî

[15] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 25-26.
[16] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 26-27; 31.
[17] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 39; Demirci, "Bugünün İnsanı Kâmil İnsanı Tanımıyor", 2014, 43.
[18] Eminönü Halkevi'ndeki bu Türk mûsikîsi kursunun 1954 yılında açıldığı bilinmektedir; krş. Gökhan Yalçın, "Plak ile Musiki Eğitimi: Arif Sami Toker'in İzahlı Türk Musikisi Dersleri", *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2020, 40:271.

çevrelerinde tanınan birçok hocadan ücretsiz ders alma imkânı bulur. Bu hocalardan birisi de "ilk mûsikî hocam" dediği Ârif Sâmi Toker'dir. Döneminin önemli bestekârlarından ve saygı gören ses icrâcılarından birisi olan Toker, Türk mûsikîsinin geliştirilmesi ve öğretilmesi için de çok çaba sarf etmiştir.[19] Kendi hâtıralarını yazdığı defterinde Türk mûsikîsi üzerine idealini şu şekilde açıklamaktadır:

> İdealim, Türk mûsikîsini dünya çapında görebilmektir. Türk mûsikîsinin kültürlü gençlik elinde, devlet himâyesiyle, teknik hocalar nezâretinde, Türk ve Batı mûsikîsini iyice öğrenmiş hakîkî sanatkârlar elinde yükseleceğine eminim.[20]

Eminönü Halkevi'ndeki derslerini bu ideal temelinde işleyen Toker, öğrencilerine Türk mûsikîsini tanıtarak ve icrâ ettirerek öğretmeye çalışmıştır. İstanbul Erkek Lisesi'nde öğrenci olduğu yıllarda bu derslere başlayan Yusuf Ömürlü, bir süre sonra Ârif Sâmi Toker'in Gülhâne Parkı'nın karşısında bulunan evindeki çalışmalara da dâhil olmuştur. İki buçuk sene kadar süren bu dersler Toker'in çok sık turneye çıkması ve bu yüzden derslere gelememesi üzerine sona ermiştir.[21]

Ârif Sâmi Toker'le olan derslerine paralel olarak lise hayâtında da aktif bir şekilde mûsikîyle ilgilenen Ömürlü, başkanlığı ve gayretiyle İstanbul Erkek Lisesi'nde kurulan mûsikî kulübü ile mûsikî heveslisi öğrencilerin bir araya gelmesine vesîle olmuştur. Kurulan mûsikî kulübünde liseli öğrencilerden oluşan bir koro ile klasik eserlerin icrâ edildiği çeşitli faâliyetlerde bulunulmuştur. Koro icrâlarının daha geniş bir kesime ulaşması için bir radyo istasyonu kurulması düşünülse de dönemin şartlarından ötürü[22] bu isteklerini yerine getirememişlerdir. Radyo istasyonu kurulamasa da daha düşük bir kapsama alanı içerisine radyo yayınları yapılmış;

---

[19] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 40; Demirci, "Bugünün İnsanı Kâmil İnsanı Tanımıyor", 2014, 43; Yalçın, "Plak ile Musiki Eğitimi: Arif Sami Toker'in İzahlı Türk Musikisi Dersleri", 2020, 271-272.

[20] Deniz Toker, *Arif Sami Toker'in Nihavend Makamında Şarkı Formundaki Eserlerinin Biçimsel Analizi*, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014, 4.

[21] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 41-42; 48; Yardım, "Cibali'den Kubbealtı'na Kutlu Ömür", 2003; Yalçın, "Plak ile Musiki Eğitimi: Arif Sami Toker'in İzahlı Türk Musikisi Dersleri", 2020, 272.

[22] Türkiye'de 1950 yılında iktidârın değişmesinin ardından radyo yayınlarındaki denetimler katılaşmış, bu katı tutum 1961 yılına kadar devam etmiştir; krş. Sena Coşkun, *Radyo ve Televizyon Yayın Hizmetlerinde Denetim*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2016, 73-74.

"Deneme Radyosu" adı altında yapılan bu yayınlar sınırlı bir alanda da olsa tâkip edilebilmiştir.[23]

Ârif Sâmi Toker ile olan derslerinin bitmesiyle yeni bir hocaya ihtiyaç duyan Ömürlü, tanbûrî arkadaşı Haldun Ersin'in (d. 1928) vesîlesiyle Üsküdar Mûsikî Cemiyeti'ne gitmiş ve burada Emin Ongan'la tanışmıştır. Ongan ile kısa bir görüşme yaptıktan sonra, geçmişteki mûsikî çalışmaları göz önüne alınarak sınavsız olarak üst kurdan cemiyete kabul edilmiştir. Zaman içerisinde şef muâvinliğine yükselmiş, öğrenci ve icrâcı olarak başladığı cemiyette solfej, nazariyat ve repertuar dersleri verir hâle gelmiştir. Cemiyete 1956-1960 yılları arasında devam eden Ömürlü, mûsikî zevkini de bu yıllar içerisinde Emin Ongan'dan aldığını ifâde etmiştir.[24] Emin Ongan'ın kendisine olan katkılarını ise şu sözlerle anlatmaktadır:

> Emin Hoca, beni evlâdı gibi sevmeye başladı. Dâvet edildiği yerlere, katıldığı özel mûsikî toplantılarına götürdü. İstanbul'un genç, yaşlı sayısız mûsikîşinasıyla tanışmamı sağladı. Yetişmem için elinden geleni esirgemedi. Israrlı telkinleriyle, mûsikî zevkimin, klasik alanda oluşmasına ve gelişmesine yardım etti. Yeni bilgiler edinmeme, koro yönetiminde tecrübe kazanmama, klasik eser repertuarımı genişletmeme ön ayak oldu. Beni kendine yardımcı seçti. En önemlisi, İstanbul Radyosu süreli yayınlarında yer alan, nice mûsikî topluluklarıyla boy ölçüşebilen Üsküdar Mûsikî Cemiyeti'nin bir canlı radyo konseri yayınında, şefliği bana bıraktı.[25]

Cemiyetteki yıllarında bâzı gazino işletmecileri tarafından sahneye de çıkarılmak istenen Ömürlü, maddî sıkıntıları olmasına rağmen bu teklifleri reddetmiştir. Sanattan para kazanmamayı kendine düstûr edinmiş; ileriki yıllarda da bunun kendisinde bir mûsikî ideali olduğu görülmüştür.[26]

---

[23] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 49.
[24] Öğrencisi Rıdvan Hakyemez ile mülâkat, 5 Kasım 2021. Ayrıca krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 52-55; Demirci, "Bugünün İnsanı Kâmil İnsanı Tanımıyor", 2014, 43; Yardım, "Cibali'den Kubbealtı'na Kutlu Ömür", 2003.
[25] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 55.
[26] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 50; Demirci, "Bugünün İnsanı Kâmil İnsanı Tanımıyor", 2014, 44.

3. SÂMİHA AYVERDİ İLE TANIŞMA (1959) VE SONRASI

3.1. Sâmiha Ayverdi ile Tanışması

Yusuf Ömürlü'nün 1959 senesinde tanıştığı ve başta mûsikî kültürü olmak üzere pek çok şeyi kendisinden öğrendiğini söylediği Sâmiha Ayverdi ile olan ilişkisini incelemeden önce Ayverdi'nin medeniyet anlayışına ve bu medeniyetin bir parçası olarak mûsikîye bakışına kısaca değinmek yerinde olacaktır.

Sâmiha Ayverdi, roman, hikâye, mensur şiir, hâtıra türü yazılarının yanında fikrî, içtimaî ve tarihî konularda da çok sayıda eser vermiş; yazarlığının dışında insanların eğitimine ve gelişimine yönelik çeşitli faâliyetlerin içerisinde yer almış, hayâtını insanlığa ve insan yetiştirmeye adamış bir isimdir. Yazı hayâtının ilk yıllarında roman türü eserleriyle tasavvuf ve ilâhî aşkı konu olarak işleyen Ayverdi'nin 1950'li yıllardan sonra daha çok fikrî yazılara yöneldiği görülmektedir. Cemiyet ve kültür meselelerine yöneldiği bu devrede Türk toplumuna millî bir bilinç aşılama, onu yabancılaştığı tarihinden süzülen asıl hüviyeti ile buluşturma, geçmişin görkemini hatırlatma misyonunu üstlendiği söylenebilir.[27]

Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne geçişte yaşanan toplumsal ve siyasal sancılara tanıklık eden Ayverdi, gelecek nesillere bir yol gösterici olma ümîdi ile pek çok eser kaleme almıştır. Bu eserlerindeki eleştirisi temel olarak Cumhuriyet'in îlânı sonrasında devletin -kültürel bir devamlılıktan ziyâde- Osmanlı geçmişi ile attığı köprülere yöneliktir. Ayverdi, millî mâzîmiz ve değerlerimizle aramızda bugün yıkılmış olan altın köprülerin yeniden kurulması gerektiğine inanmaktadır.[28] Hayat gāyesini kendisi ile 1988 yılında yapılan bir röportajda şu şekilde anlatmaktadır:

> Hayâtım boyunca, şerefli târihimin, dilimin, dînimin ve millî iftiharlarımın emrinde olmayı aziz bir borç bildim. Böylece de, geçmiş ile gelecek arasında

[27] Krş. Banıçiçek Kırzıoğlu, *Sâmiha Ayverdi Hayatı - Eserleri*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 1990, 37-38; İsmet Binark, *Sâmiha Ayverdi'nin Mektupları* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2002), 10; Emine Gözde Özgürel, "Samiha Ayverdi'nin Eserlerinde Millî Bilinç Vurgusu", *Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, 2018, III:316.

[28] Krş. İsmet Binark, *Sâmiha Ayverdi Bibliyografyası* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1999), I:XXVII; M. İnanç Özekmekçi vd., "Geçmişi Hatırlayarak Hatırlatma: Samiha Ayverdi", *Muhafazakar Düşünce Dergisi*, 2013, 10:50.

> kurulacak köprüyü inşâ etmenin, memleketime en büyük hizmet olduğunun şuûru ile yaşamaya ve yazmaya çalıştım.
>
> Bu yüzden de, hayâtımın ağırlık noktası olan vatan ve îman aşkı, Kenan Rifâî gibi bir mürebbî-mürşide mülâkî olduktan sonra, bilhassa kalemimin en mukaddes vazîfesi oldu.[29]

Bu anlamda Ayverdi, eserleri ile târihimizin asırlar süren altın devirlerini büyük bir hayranlıkla yâd etmektedir, fakat maksadı Osmanlı'da takılıp kalmak değildir; onun rûhunu kavrayarak eldeki verilerle yeni dönemlere yeni inkılâplarla onu aksettirmektir. Ayverdi'ye göre bu târihî haysiyetin tekrârını sağlamak, yeniden i'lâ-yi kelimetullah[30] etrâfında birleşip bu ana membadan hız ve kuvvet almakla mümkün olabilir. Yüzyıllar süren târihimizin ana gāyesinin i'lâ-yi kelimetullah olduğunu söyleyen Ayverdi, eserlerinde de farklı türlerle ve farklı konularla bu mesajı okuyucuya verir.[31] *Yeryüzünde Birkaç Adım* eserinde i'lâ-yi kelimetullah anlayışının bize kazandırdıklarını şu şekilde îzah etmektedir:

> Osmanlı Devleti, mûcizeli denecek kuruluşunda, gücüne güç katan i'lâ-yi kelimetullâhı, mânevî olduğu kadar, maddî yapısına da hareket noktası kabul etmişti. Bu prensipten hız alan bereketli bir kültür ve sanat zenginliği ise, devletle milletin büyüme ve yükselme şevkine, aynı istikāmette hizmet eden gāyesi ve sermâyesi olmuştu.
>
> Böylece de, halk kütlelerinin günlük hayatlarına kadar inerek, cemiyetin bütününde hız, gāye, hareket ve bereket zemin ve imkânı bulmuştu. Bu müşterek ve lehimleyici, îman, irfan, fazîlet ve hikmet hamûlesi ise devletle milleti şekilleyerek yek-vücut hâline getirmişti.
>
> İşte, el ele vermiş devletle millet, yükseliş, büyüme ve beşeriyeti hidâyete ulaştıran i'lâ-yi kelimetullâhı âdetâ bir Elest ahdi, yüreklerde yatan bir arslan kabul ederek, bu ulvî heyecan ve inançla da, olmazları oldurmuş, fütûhâtı, medeniyeti, kültürü, sanatı, sanâyii, iktisat ve ticâreti ile, asırlarca dünyâya parmak ısırtmıştı.[32]

---

[29] Sâmiha Ayverdi, *O da Bana Kalsın* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2013), 232-233.

[30] "Yükseltmek, yüceltmek" anlamındaki "i'lâ" masdarıyla "Allah'ın sözü" mânâsındaki "kelimetullāh"tan oluşan bu terkip, "Allah'ın dîninin ve tevhit inancının yüceltilip yaygınlaştırılması yolunda gösterilen gayret ve bu yolda yapılan faâliyetler" anlamında kullanılmaktadır. Kur'ân-ı Kerîm'de sıkça zikredilen "fî-sebîlillâh" (Allah yolunda) kavramıyla da yakından ilgili bulunmaktadır; krş. Metin Yurdagür, "İ'lâ-yi Kelimetullah", *DİA*, 2000, 22:62.

[31] Krş. Sâmiha Ayverdi, *Millî Kültür Meseleleri ve Maârif Dâvâmız* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2006), 284; Binark, *Sâmiha Ayverdi Bibliyografyası,* I:32; Kırzıoğlu, *Sâmiha Ayverdi Hayatı - Eserleri*, 138.

[32] Sâmiha Ayverdi, *Yeryüzünde Birkaç Adım* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2008), 36-37.

Sâmiha Ayverdi'nin konuşmalarında ve yazılarında medeniyet temasının İstanbul etrâfında şekillendiği görülmektedir. İstanbul, kaybolmuş bir medeniyetin başkenti, temsilcisi ve Ayverdi'nin eserlerinin kesiştiği mekân olmuştur. Ona göre, fethi ile târihi değiştiren ve milletimizin şekillenmiş bir rûhu olan İstanbul, doruk noktasına ulaşmış bir kültür ve medeniyetin merkezini temsil etmektedir.[33] *Türk Târihinde Osmanlı Asırları*'nda bunu şöyle dile getirmektedir:

> İstanbul medeniyeti... Hangi yönden, hangi uçtan, hangi kenar ve köşesinden tutulacak olsa, sanki bir rüyâ gibi, bir murâkabe, bir tılsım, bir tefekkür, bir aşk bir vecd gibi insanı kavrayan, ürperten, derinden derine hükmeden, tasarruf eyleyen bir sihirdi... Bir mâcera, bir kıvam, bir terkip, bir eşsiz şahlanıştı.[34]

Ayverdi, hem eserleri ile, hem de faâliyetleri ile İstanbul medeniyetini yaşatmaya çalışır, çünkü burada kemâle ulaşmış bir medeniyetin hülâsasını görür. İnsanın kemâle ulaşması için de bu medeniyetin korunması gerektiğine inanır ve i'lâ-yi kelimetullah anlayışıyla dünü, bugünü ve yarını içine alacak bir terkip oluşturmayı tek çözüm olarak kabul eder.[35]

Sâmiha Ayverdi'nin korumaya çalıştığı İstanbul medeniyetinin değerlerinden biri de mûsikîdir. Kendisinin klasik mûsikîmizi çok iyi bildiği, özellikle tasavvuf mûsikîmizle birlikte seyreden târih, kültür, sanat ve ilâhiyat bilgilerine derin vukûfu olduğu bilinmektedir. Kendisi, mûsikîmizin aslî değerlerinin muhâfaza edilmesi, başkalarına öğretilmesi, geniş kitlelere ulaştırılması noktasında çok çaba sarf etmiş; mûsikîyle uğraşan kişileri de bu konuda her fırsatta öğütlemiştir.[36]

Ayverdi, mûsikînin iyileştirici gücünü fark etmiş bir büyük şahsiyettir. Bunda hocası Kenan Rifâî'nin de (ö. 1950) büyük rolü olduğu söylenebilir. Bu anlamda Kenan Rifâî'nin en büyük özelliklerinden biri şiir kaleme alması, bunun yanında bestekâr ve sâzende olmasıdır. Kendisi keman ve piyano çalan, hem de ney üfleyen

---

[33] Krş. Kırzıoğlu, *Sâmiha Ayverdi Hayatı - Eserleri,* 153; Kazım Yetiş, "Sâmiha Ayverdi'de 'İstanbul Medeniyeti' Kavram ve Unsurları", *Sâmiha Ayverdi'nin İstanbul'u* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2014), 52-53.

[34] Sâmiha Ayverdi, *Türk Târihinde Osmanlı Asırları* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1999), 267.

[35] Krş. Sâmiha Ayverdi, *Kölelikten Efendiliğe* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2003), 51-52; Kırzıoğlu, *Sâmiha Ayverdi Hayatı - Eserleri,* 153-159; Funda Çapan Özdemir, "Geçmiş, Bugün ve Gelecek Bağlamında Sâmiha Ayverdi'yi Anlamak", *Akademik Kaynak,* 2014, 2(4):33.

[36] Krş. Ergun Balcı, "Sâmiha Ayverdi ve Mûsikîmiz", *Sâmiha Ayverdi* (İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları, 2005), 152-154.

biri olarak mûsikî, şiir, sohbet gibi Hakk'a yakınlaşmayı kolaylaştıran vâsıtalarla vaktini değerlendirmiş ve üstüne emânet irşat vazîfesini bu yollarla îfâ etmeye çalışmıştır.[37]

Ayverdi, 1938 yılından îtibâren yazılı ve sözlü her türlü iletişim aracından yararlanarak, mûsikîmizdeki birleştirici niteliğin titizlikle korunması gerektiğini özellikle vurgulamıştır. Bu anlamda toplumun mûsikî zevkini yükseltmek adına İstanbul ve Rumeli türkülerimizi öğretmek ve duyurmak tavsiyesinde bulunmuştur. Bunun yanında klasik mûsikîmizin dâhî bestekârlara ve müstesnâ eserlere sahip olduğunu belgeleyerek, mânevî gücümüze dirilik, millî heyecanlarımıza tâzelik kazandırmak amacıyla kitaplarında mûsikîmizin üstatlarını ve eserlerini tanıtmaya çalışmıştır. Kimi roman kahramanlarını ise rûhî yapıları, inanç biçimleri, merakları, zevkleri, kısacası her türlü insânî özellikleri bakımından mûsikîyle ilişkilendirerek anlatmıştır. Bu vesîleyle mûsikînin insan hayâtına etkisini ve karakter gelişimine tesirini vurgulamak istediği söylenebilir.[38] Ne var ki Türk mûsikîsinin hak ettiği değeri görmediğini Doğan Karaağaoğlu'na (d. 1938) yazdığı mektubunda şöyle anlatmaktadır:

> Her güzel ve değerli nesneyi elde edebilmek için büyük bedel ödemek lâzımdır. Bir tek taş pırlantaya sâhip olabilmek, fedakârlık ölçüsünde harcamalar karşısında olur. Halbuki bir araba çakıl taşı, pırlantaya ödenen bedelin belki yüzde biri, belki binde biri ile satın alınabilir.
>
> İşte oğlum, Türk mûsikîsi de çamurlara atılmış bir pırlantadır. Ona yeniden sâhip olabilmek için ciddiyet, azim, sebat, bilgi ve müşkülleri bir yudum su gibi içmeyi göze alacak bir irâde ve cesâretle bedelini ödemek lâzımdır.[39]

Bu bağlamda Yusuf Ömürlü, Ayverdi ile tanışmasıyla birlikte değişen mûsikî görüşünü şu şekilde ifâde etmektedir:

> Benim tanıdığım, bildiğim mûsikîşinaslar arasında mûsikîyi bir kültür ürünü olarak ele alanların sayısı pek azdı. Mûsikî üstüne yapılan değerlendirmeler, nazariyat ve teknik bilgilerinden ibâretti. Elbette bunlar kolay elde edilen, sınırlı bilgilerdi ve nitelikli mûsikîşinas olmaya kâfi değildi. Oysa Sâmiha Anne, mûsikîyi, kuru bilginin çok üstünde bir kültür ürünü olarak ele

[37] Krş. Arzu Eylül Yalçınkaya, *Ken'ân Rifâî: Hayatı, Eserleri ve Tasavvuf Anlayışı* (İstanbul: Nefes Yayınevi, 2021), 171-172; 237-239.
[38] Sâmiha Ayverdi'nin mûsikî yönü hakkında daha fazla bilgi için bk. Balcı, "Sâmiha Ayverdi ve Mûsikîmiz", 2005.
[39] Sâmiha Ayverdi, *Mektuplar 12: Okurları ve Yakınları* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2022), 81.

> alıyordu. Mûsikîşinaslık değerinin, mûsikî kültürüne, hatta genel kültüre vâkıf olma nispetinde artacağının şuûruna varmamı sağlayan ilk insan, Sâmiha Anne'dir.[40]

Yusuf Ömürlü'nün "Sâmiha Anne" diye hitap ettiği Ayverdi, yetiştirdiği öğrencileri ve okuyucuları tarafından da "Sâmiha Anne" diye anılmış; yazdığı eserlerde ve hayâtında bu annelik vasfının etkileri hep hissedilmiştir.[41] Ömürlü'nün kendisi ile tanışması üniversite arkadaşları Erhan Altıntaş (ö. 2013) ve Zeki Ermumcu (ö. 2017) vesîlesiyle olmuştur. Ömürlü, bu iki arkadaşı vâsıtasıyla 1959 yılında Konya'da yapılan Hz. Mevlânâ'yı Anma Törenleri'ne[42] âyinhan olarak katılmış ve bu Konya yolculuğu esnâsında Ayverdi ile tanışmıştır.[43] Ömürlü bu tanışmayı şu şekilde anlatmaktadır:

> Bir Konya seyâhati vardı, on gün sürecekti oradaki program. Sâmiha Anne, Nihad Sâmi Banarlı, Nezihe Araz konuşma yapacaktı. Âyin icrâ edilecekti. Ankara'ya gittik oradan birisi bindi araca. Herkes büyük hürmetle karşıladı onu. Beni görünce "Hoş geldin Yusuf evlâdım." dedi. Ben çok şaşırdım tabiî. Hiç daha önce görmemiştim, tanımıyordum. "Beni nereden tanıyorsunuz?" diye sordum. "Biz birbirimizi biliriz." dedi.[44]

Erhan Altıntaş'ın ise bu tanışmayla ilgili olarak şu detayları anlattığı nakledilmektedir:

> Erhan, Yusuf Hoca'yı tanıdıktan sonra çok seviyor ve birlikte Konya'ya gidiyorlar. Yusuf Hoca, Sâmiha Anne'yle ilk karşılaşmalarında gāyet rahat bir pozisyonda oturuyormuş, sigarası da elindeymiş. Bir müddet sonra sigarasını söndürmüş. Ondan sonra bacağını da indirmiş. Sâmiha Anne'nin ağırlığı, vakārı, şahsiyeti onu hizâya sokmuş. Zaman içerisinde de Yusuf Hoca'nın davranışı değişiyor, duruş biçimi değişiyor. Erhan, "O Yusuf gitti, yerine başka bir Yusuf geldi." diye anlatırdı. Muhakkak Yusuf Hoca'nın içinde varmış, ama dış görünüş olarak, hal ve şekil olarak değişmiş.[45]

---

[40] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 130.
[41] Sâmiha Ayverdi'nin şahsında analık vasfı için bk. Adalet Şehvar Tükek, *Tasavvufta Analık Kavramı: Sâmiha Ayverdi ve Vehbi Güneri'ye Mektupları*, Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021.
[42] Şeb-i Arûs törenleri 1959 yılında ilk kez "Mevlânâ Haftası" ismiyle tertip edilmiş ve törenlerde yer alacak zevâtın 10 Aralık'tan îtibâren Konya'ya gelmeye başladığı kaydedilmiştir; krş. Mustafa Özcan, "Mevlânâ Anma Törenleri (1946-1960)", https://www.konya.bel.tr/sayfadetay.php?sayfaID=131 (et. 4 Mayıs 2022).
[43] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 63; 80; 88-89.
[44] Demirci, "Bugünün İnsanı Kâmil İnsanı Tanımıyor", 2014, 45.
[45] Erhan Altıntaş'ın eşi Hikmet Altıntaş ile mülâkat, 12 Aralık 2021.

Yusuf Ömürlü, hayâtındaki hâdiselerin kendisini Kenan Rifâî yolunda hizmete vesîle kılacak şekilde meydana geldiğini ifâde etmektedir. Mûsikî ile ilk meşgūliyeti, üniversiteye girişi, üniversitede Sâmiha Ayverdi ihvânının kendisini buluşu ve seçişi[46], akabinde Konya seyâhati, Kubbealtı'nın kuruluşu ve oradaki mûsikî mesâileri, *İlâhiyât-ı Ken'an*'ın hazırlanışı, Abdülkadir Töre ve Ali Rıza Şengel'in ilâhî koleksiyonlarının neşredilmesi... Her şey kendisini Sâmiha Ayverdi'ye, oradan da Kenan Rifâî'ye hizmete yöneltmiştir.[47] Bu anlamda Yusuf Ömürlü'nün Kenan Rifâî'ye olan muhabbeti şu anekdotla anlatılmaktadır:

> Babam karlı bir kış günü ziyârete Merkez Efendi'ye gittiğini söylemişti ve karın yoğunluğundan dolayı başka kimsecikler de yokmuş. Kenan Rifâî hazretlerinden kabristana doğru geçince, yukarı çıkan patikanın sonunda, kabristanın tam köşesinde, daha önce açık olan ve şimdi kapalı olan bir kapı vardı. Babam oradan girip Kenan Rifâî hazretlerine ziyârete gelmiş. Sâmiha Annem de o sırada tek başına ziyârete gelmiş ve babama, "Yusufçuğum, işte bu karda da ancak bir sen, bir de ben gelirdik." diye iltifatta bulunmuşlar.[48]

Gerçek hayâtının Sâmiha Ayverdi'yi tanıdıktan sonra başladığını ifâde eden Yusuf Ömürlü, yaşamını "Sâmiha Ayverdi'den öncesi" ve "Sâmiha Ayverdi'den sonrası" olarak iki döneme ayırmıştır. "Bugünün insanı kâmil insanı tanımıyor." diyerek de bunun kendisi için olan önemini ifâde etmiştir.[49] Bunun netîcesi olarak Ergun Balcı'nın da ifâdesiyle Yusuf Ömürlü'nün "mûsikî âmentüsü" şöyledir:

> Yusuf Ömürlü, öyle biliyordu, öyle inanıyordu, içine öyle doğuyordu ki; Allah'ın inâyetiyle, başlangıcı belli olmayan bir zamanda, yüreğiyle perçinlediği büyüklerinin himmetiyle, inançlı gayretiyle mutlaka iyi mûsikînin yanında olacak ve başkalarına da öğretecekti.
>
> Bu "iyi mûsikî" de, sanat ürünü olma özelliğini taşıyan, insan gönlünü yücelten, yeryüzünün çok geniş bir alanında yüzyıllardan beri çalınıp söylenen, aslî özelliklerini kaybetmemiş, milli benliğimizi kavrayan bir mûsikîydi, yâni Türk mûsikîsiydi.[50]

---

[46] Erhan Altıntaş'ın bu konudaki gayretini, defterine yazdığı "Yusuf kazanılacak!" notuyla anlattığı nakledilmektedir; dâmadı Mehmet Süha Uyar ile mülâkat, 30 Aralık 2021. Ayrıca krş. Yusuf Ömürlü vd., "İlâhiyât-ı Ken'an", *"Rahmet Kapısı" Uluslararası Kenan Rifâî Sempozyumu Bildirileri* (İstanbul: Nefes Yayınevi, 2017), 141.
[47] Krş. Ömürlü vd., "İlâhiyât-ı Ken'an", 2017, 141.
[48] Oğlu Vasfi Emre Ömürlü ile mülâkat, 13 Ekim 2021.
[49] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür,* 2016, 85; 122.
[50] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 43.

3.2. Evliliği ve Çocukları

Yusuf Ömürlü, 1959 yıllarında Üsküdar Mûsikî Cemiyeti'nde tanıştığı Sabriye Erten Erserim (ö. 2011) ile 1962 yılının Kasım ayında nişanlanmış; 31 Ekim 1963'te ise evlenmiştir.[51] Yusuf Ömürlü, evliliği ile ilgili detayları şöyle anlatmaktadır:

> Tanışmamızdan hemen sonra ikimizde de evlenme fikri oluşmuştu. Ne var ki, evlenebilmek için gerekli uygun şartları, dört yıl boyunca bir türlü ele geçirememiştik. Sağda solda bulduğum her türlü işte çalışmak zorunda kaldığım için, Akademi'deki sınıf geçme sınavlarına katılamıyordum. Bu yüzden mezûniyetimin sonraki yıllara kalacağı belli olmuştu. Kazandığım parayla bir ev geçindirmek şöyle dursun, temel ihtiyaçlarımı bile karşılayamıyordum.
>
> Bütün imkânlarımızı göz önüne alarak, "Ne yaparsak yapalım, bu gidişle maddî durumumu düzeltemeyeceğim. İyisi mi, 'garip kuşun yuvasını Allah yapar' deyip, hemen nikâh işlemlerine başlayalım. Ne dersin?" diyerek içimden geçenleri teklif mâhiyetinde söylemeye uğraştım. Erten'in de benden beklediği bu sözlermiş ki, "Öyle de sıkıntıdayız, böyle de... Nasıl olsa annemle birlikte yaşadığımız bir kurulu ev var. Evlendiğimizde sen de katılırsın bize ve birlikte gelecekteki özlediğimiz hayâtın hazırlıklarına başlarız. Annemin, seni öz evlâdı gibi gördüğü meydanda. İnşallah ilerde bahtımız açılır, sen okulu bitirirsin, maddî durumumuzu düzeltir, kendi evimizde yaşarız. Şimdilik bu tek çâremize râzı olalım." sözleriyle yüreğime su serpti. Zâten bugüne kadar her türlü sorunumuza çıkar yol arayan ve en doğrusunu bulup, uygulayan Erten olmuştur. Önerdiği çârelerle, türlü zorlukları yenmişizdir.[52]

Evliliklerinden ikisi kız biri erkek olmak üzere üç çocukları dünyâya gelen Yusuf Ömürlü ve Erten Ömürlü, çocuklarının mûsikî yönünün gelişmesi için de küçük yaşlarından îtibâren çok çaba göstermişlerdir. Yusuf Ömürlü, büyük kızı Elif Nilüfer'i (d. 1964) gerek Kubbealtı'ndaki çalışmalara, gerekse klasik konserlere hep berâberinde götürmüştür. Diğer kızı Hatice Dilek (d. 1966) ise 17 yıl boyunca Câhit Gözkân'ın (ö. 1999) evinde ud dersleri almıştır. Oğlu Vasfi Emre de (d. 1969) Niyazi Sayın (d. 1927) ve Ömer Erdoğdular'dan (d. 1949) ney dersleri almış, Salâhî Dede olarak bilinen Selâhattin Demirtaş (ö. 1997) ile yapılan tekke mûsikîsi

[51] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 63; Sâmiha Ayverdi, *Mektuplar 6: Kemal Yurdakul Aren* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2016), 37.
[52] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 110-111.

çalışmalarına katılmıştır.[53] Kendilerine daha küçük yaşlarda mûsikî zevkini aşılamak için çaba gösteren babaları hakkında kızı Dilek Güldütuna şu hâtırasını paylaşmaktadır:

> Çocukken babam bizi yere oturturdu. O zaman bugünkü gibi basılı notalar yoktu, sâdece Dârülelhan'ın notaları vardı. O notalar da konservatuarın bir dönem çıkardığı bir seriydi ve eski yazıyla yazılmıştı. Babam o notaları önümüze açardı, ama biz ne nota biliyoruz ne de eski yazı biliyoruz. Yine de o notaları önümüze açardı, bir yandan usûl de vururdu. O notaları göstere göstere bize dügâh kâr[54] geçerdi. Kâr formu da Türk mûsikîsinin en zor ve karmaşık formudur.[55]

Bu konuda kızı Elif Uyar ise şunları söylemektedir:

> Babam dinlediğim müziklere asla karışmaz, müdâhale etmezdi. Kezâ, annem de öyle. Arabesk ve pop müzik de dinlediğim çok oldu. Belki engelleselerdi kendi mûsikîmize şimdi bu kadar âşık olamazdım. Babam sâdece cumartesi günleri onunla birlikte Kubbealtı'na gitmem konusunda beni zorlamıştır. Öyle ki hayâtımın hemen hemen bütün cumartesileri -yaz tâtilleri dışında- Kubbealtı'nda geçmiştir.[56]

Yusuf Ömürlü, çocuklarının profesyonel anlamda mûsikî ile uğraşmalarını istememiş; aksine, mûsikî dışında bir mesleklerinin olması yolunda da uğraş vermiştir. Nitekim kızı Elif, İTÜ İşletme Mühendisliği'nden mezun olmuş, yıllarca özel sektörde çalışmıştır. Aynı şekilde, kızı Dilek, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden mezun olmuş ve anestezi alanında doktorluk yapmış; sonrasında Goethe Üniversitesi'nde İslam Din Bilimi, Yahudi-Hristiyan Din Bilimi ve Felsefe tahsîlini tamamlayıp Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü'nde akademisyen olmuştur. Kezâ, oğlu Emre de Yıldız Teknik Üniversitesi Mekatronik

[53] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021; kızı Hatice Dilek Güldütuna ile mülâkat, 12 Ekim 2021; oğlu Vasfi Emre Ömürlü ile mülâkat, 13 Ekim 2021. Ayrıca krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 113.

[54] "Dügâh", Türk mûsikîsinin en eski makamlarındandır. "Kâr" formu ise, Türk mûsikîsinde bestelenmesi bilgi, kābiliyet ve tecrübe gerektiren, ayrıca sanatta olgunluk derecesiyle ileri tekniğe ulaşmış olmayı îcap ettirecek güç bir formdur; krş. İsmail Hakkı Özkan, "Dügâh", *DİA*, 1994, 10:15; İsmail Hakkı Özkan, "Kâr", *DİA*, 2001, 24:356.

[55] Kızı Hatice Dilek Güldütuna ile mülâkat, 12 Ekim 2021.

[56] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021.

bölümünde akademisyen olmuştur.[57] Bu bağlamda Emre Ömürlü şu anısını da anlatmaktadır:

> İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'na[58] girme hakkını kazanmıştım. Aynı dönemde üniversitede araştırma görevlisi olma fırsatım da oldu. İkisi arasından hangisini tercih edeceğimi bilemedim, ama babam akademisyen olmamı, müziğe de amatör olarak devam etmemi uygun görmüştü.[59]

3.3. Askerlik Yılları

Yusuf Ömürlü askerliğini Çankırı'da Ilgaz-İkikavak Köyü İlkokulu'nda yedek subay öğretmen[60] olarak yapmıştır. Okuduğu üniversitede diploma projesini veremediği için mezuniyeti gecikmiş, askerlik yaşı geldiği için yedek subay öğretmen olarak Çankırı'ya tâyin edilmiştir.[61]

15 Mart 1971 yılında teğmen rütbesiyle terhis olan Ömürlü'nün, o yıllarda askerlik süresinin 2 yıl olduğu göz önüne alınarak, 1969 yılının Mart ayında askerlik için Çankırı'ya gittiği söylenebilir. Askere gittiği târihte evli ve üç çocuk babasıdır; en büyük çocuğu 5 yaşında, en küçük çocuğu da yaklaşık 3 aylıktır.[62]

Asker olduğu dönemde ulaşım şartlarından dolayı İstanbul'a, âilesinin yanına nâdiren gidebilen Ömürlü, hafta sonlarını genellikle Ankara'da geçirmiştir. O dönem Ankara'da hafta sonları sık sık mûsikî meşkleri olmuş ve bir eğitim ortamı

---

[57] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021; kızı Hatice Dilek Güldütuna ile mülâkat, 12 Ekim 2021; oğlu Vasfi Emre Ömürlü ile mülâkat, 13 Ekim 2021. Ayrıca krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 185-189.

[58] T.C. Kültür Bakanlığı tarafından 1991 yılında kuruluş çalışmalarına başlanan bu topluluk, en önemli kültür değerlerimizden olan klasik Türk mûsikîsinin, özellikle de tasavvuf mûsikîsi ve mehter mûsikîsi türlerinin, kendilerine has üslûp ve icrâ özelliklerine sâdık kalınarak ortaya konulmasını ve tanıtılmasını sağlamak ve bu alanda araştırma ve incelemeler yapmak amacıyla kurulmuştur; krş. https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2327/tarihce.html (et. 4 Mayıs 2022).

[59] Oğlu Vasfi Emre Ömürlü ile mülâkat, 13 Ekim 2021.

[60] "Yedek Subay Öğretmenlik" uygulaması 11 Ekim 1960 târihinde 97 numaralı kanunla hayâta geçirilmiştir. Dönemin eğitim bakanınca daha fazla bireyin eğitim ve öğretim hizmetinden yararlanması planlanmış, bu plan çerçevesinde de öğretmensiz köy okullarının öğretmenle buluşturulması için yedek subaylardan faydalanılmıştır; krş. Birol Keskin, *12 Mart 1971 Askeri Muhtırası'nın Türk Eğitim Tarihindeki Yeri ve Günümüz Eğitim Sistemiyle Karşılaştırılması*, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 2018, 151; *T.C. Resmî Gazete*, 15 Ekim 1960.

[61] Yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021. Ayrıca bk. EK-62.

[62] Krş. *T.C. Resmî Gazate*, 15 Ekim 1960. Ayrıca bk. EK-62.

teşekkül etmiştir.[63] Bu eğitim ortamının nasıl oluştuğunu Ankaralı yakın dostu Güner Topuz (d. 1944) şu şekilde anlatmaktadır:

> Yusuf Hoca askerlik için Çankırı'da olduğu için hafta sonlarında da hep Ankara'ya gelirdi. Kızılay Çelikkale Sokak'ta bir büromuz vardı, o büroya gelirdi. O büroda da ortak noktamız mûsikîydi.
>
> Yusuf Hoca Ankara'ya gelmeden evvel, bilhassa benim yaşımdaki gençlerle, Özcan (Ergiydiren) Ağabey'in ilâhî çalışmaları olurdu. Yusuf Hoca o zemînin üzerine geldi. O çalışmalarda Özcan Ağabey'in biraz otoriter bir tutumu olurdu. Yusuf Hoca ona göre daha yumuşaktı, ama "Hoca çok serttir." derlerdi. Şöhreti sert, kendisi yumuşak bir adam Yusuf Hoca.
>
> Bir gün Yusuf Hoca, "Yarın size birini getireceğim." dedi. Derken ertesi gün kucağında uduyla bir adam geldi. "Bu Cinuçen Tanrıkorur." dedi. Cinuçen'in de dâhil olduğu meşklere Turgut Alsırt, Ruhi Fığlalı, Rami Ayas, Özcan Ergiydiren, Uğur Yüksel, Coşkun Yıldıran gibi birçok isim katıldı. Bunların bir kısmı çok nâdir katılmıştır, ama en sebatlı olanları Turgut Alsırt, Cinuçen Tanrıkorur, Özcan Ergiydiren, Rami Ayas, bir de bizdik. Bu meşkler bir süre sonra yemekli toplantılara dönüştü. Haftada bir akşam yemek yenir, yemekten sonra da müzik yapılırdı. Eser seçimleri genellikle Cinuçen tarafından yapılırdı.
>
> Bu berâberlikler sırasında, bu grubun hepsi mûsikîden iyi anlayan insanlardı. Bir gün dediler ki, "Biz öyle bir şey yapalım ki, Türk mûsikîsini karakterize eden 100 tane eser belirleyelim. Bu geçtiğimiz eserleri Türk mûsikîsini karakterize etmesi bakımından vasıflandıralım." Sonra dediler ki, "Hayır. Bunu 100'le sınırlamak mümkün değil. Bizim mûsikîmiz bir deryâ, biz de kendimiz ondan ne kadar istifâde edebiliyorsak edelim." O kadar çok eserler geçilmiştir ki. Çoğu da klasik şarkı formunda.
>
> Tabiî o büroda sâdece mûsikî yapılmazdı. Bu mûsikînin arka planı demek olan, yâni onun dayandığı temel olan târih, edebiyat, şiir de konuşulurdu. Kendi kültürümüzü üzerine kurduğumuz ne kadar sanat dalı varsa bunların hepsine dâir anlatımlar vardı. Meselâ III. Selim'in herhangi bir eseri... O devirde onun emsâli olan neler var, hangi bestekârlar var ve çok meşhur hangi besteleri var. Bunlar da konuşulurdu.
>
> Bu arada Mim Proje'nin bürosunda haftalık seminerler olurdu, oraya gençler gelirdi. Herkes ihtisâsına uygun konferans türü çalışmalar yapardı. Akşamları mûsikî, gündüzleri seminerler ve dolayısıyla Ankara'da bir eğitim ortamı teşekkül etmiş oldu.[64]

[63] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021; yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021.
[64] Yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021.

Bu meşklere dâir Cinuçen Tanrıkorur (ö. 2000) ise *Sâz ü Söz Arasında* kitabında şu satırları yazmıştır:

> Ankara'ya yerleştikten sonra, Akademi'den arkadaşım olan Özcan Ergiydiren'in mîmarlık bürosunda zaman zaman toplanırdık. Mîmar-müzisyen sınıf arkadaşım Yusuf Ömürlü de o sırada orada çalışıyordu. Kenan Rifâî hazretlerine bağlı olan diğer arkadaşlar da (Sâmiha Anne'nin evlâtları) mûsikîyi millî-dînî kültürümüzün ayrılmaz bir parçası olarak görüp sevdikleri için, hemen her on beş günde bir Özcan'ın bürosunda toplanır, ilâhîler çalar söyler, klasik eserler okurduk. İstanbul'da Agop Cankoç'un terzihânesiyle Ankara'da Sabri Usta'nın müzik mağazası gibi, burası da gündüzleri mîmârî büro, akşamları bir tür sanat mahfiliydi.[65]

3.4. Üniversite Yılları

Yusuf Ömürlü, 1957 senesinde girdiği İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin Yüksek Mimarlık bölümünden 12 Haziran 1972 târihinde mezun olmuştur. Üniversite yıllarında mûsikîyle ilgilenmesi, çalışma hayâtı içerisine girmesi, evliliği ve askerliği, mezûniyetini bir hayli geciktirmiştir. Bunların dışında mezûniyet projesinin zorluğu da bunda önemli bir etkendir.[66] Nitekim yıllar süren bu proje sürecini Aydın Yüksel (d. 1939) şöyle anlatmaktadır:

> Bitirme projesi çok ağırdı, o yüzden sabahlardık. Hatta Haliç'te babasının evine de gittik. O zaman daha evli değildi, orada da çalıştık. Çok çalıştık. Bir ara bitirme husûsunda o kadar sıkıntıdaydı ki, "Aydın, bu projeyi sen yapsana." dedi. Tabiî ben o sırada mîmarlık okumuyorum, daha iç mîmardım. Seneler sonra Yusuf Hoca'yla Aydın Altunlu da bana yardım etti. Bizim hayâtımız birbirimize yardım etmekle geçti, sabahlara kadar perîşan olurduk.[67]

Güner Topuz ise bu çalışma ortamından şu şekilde bahsetmektedir:

> Hoca'nın diploma meselesi için, günü gelince Akademi'ye verilsin diye, bir çalışma yapılıyor. Tabiî imece usûlü çalışılıyor. Yusuf Hoca çalışıyor, Özcan (Ergiydiren) Ağabey çalışıyor, Aydın Yüksel çalışıyor. O zaman genç, okulda okuyan İbrahim Numan'la Aydın Altunlu da çalışıyor. Yâni

[65] *Sâz ü Söz Arasında: Cinuçen Tanrıkorur'un Hatıraları* (İstanbul: Dergâh Yayınları, 2003), haz. İsmail Kara, 216-217.
[66] Yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021; yakın dostu Aydın Yüksel ile mülâkat, 10 Aralık 2021. Ayrıca bk. EK-63.
[67] Yakın dostu Aydın Yüksel ile mülâkat, 10 Aralık 2021.

> herkes büyük bir harâretle çalışıyor. Tabiî o sırada şarkılar söyleniyor, ilâhîler okunuyor.[68]

Üniversite yıllarında daha çok mûsikîyle ilgilenen Ömürlü, 1956-1960 yılları arasında faal olarak Üsküdar Mûsikî Cemiyeti'ndedir. Buna paralel olarak, Akademi'deki arkadaşları Cinuçen Tanrıkorur ve Erol Deran (d. 1937) ile birlikte üniversite ortamında da kıymetli bir mûsikîşinas olarak tanınmaktadır. Kezâ, 1958 yılında Erhan Altıntaş ve Zeki Ermumcu ile tanışması da Akademi'deki bu tanınırlığı vesîlesiyle olmuştur. Nitekim, Erhan ve Zeki Bey'e Cerrahpaşa'daki evlerinde mûsikî dersleri veren Ömürlü, önce Mehmet Dede olarak hitâp edilen Mehmet Örtenoğlu (ö. 1965) ile, sonrasında da Sâmiha Ayverdi ile tanışmış olur.[69] Ömürlü, bu derslerin kendisine katkısını şu şekilde anlatmaktadır:

> Zeki, Erhan ve onlara sonradan katılan, yine Kütahyalı, Doğan Karaağaoğlu, Cerrahpaşa'nın, alt katı dükkâna çevrilmiş, iki katlı, ahşap evlerinden birinde oturuyorlardı. Girdiğimiz odaya, epey kullanılmış halı, kilim ve minderler serilmişti. Boş kalan yerlere de, üç kişinin ihtiyâcına fazla gelecek miktarda tahta sandalyeler konulmuştu. Bu düzen ve tedbirin, eve sık sık, topluca gelen kalabalık misâfirler için olduğu belliydi. Tavanda, odanın sâde ve mütevâzı görünümünden farklı olarak, alâka çekici, antika özelliği gösteren, ince zevk ürünü, hoş bir avize asılıydı. Duvardaki, mecmualardan kesilip, çerçevelenmiş bir hüsn-i hat ve minyatür, ev sâhiplerinin, mûsikîyle berâber diğer klasik Türk sanatlarına, dolayısıyla da Türk kültürüne yakın ilgi duyduklarını yansıtıyordu.
>
> O yıllarda, mûsikîyle çok yakın ilgisi olduğunu kavrayamadığım bu tür konularla pek alâkalı değildim. Üstelik mûsikî dışında kalan, geçmişe âit kültür kalıntılarının, sanat ürünlerinin, çeşitli alanlarda ilerlememize engel teşkil edeceğini, geleneklere bağlı kalmanın, bir nevi yerinde saymak olacağını düşünmekteydim.
>
> Güya, onlara mûsikî öğretecektim. Ne var ki; başlangıçta, "varlığı yokluk, yokluğu varlık zannetme cehâleti" içinde bocalıyordum. Oysa onlar, gerçek bilginin ne olduğuyla ve bu bilginin, kimden yardım görerek, kimin eteğine tutunarak, nasıl hayâta tatbik edileceğiyle zihnen ilgilenmekteydiler. Bilebildikleri, yapabildikleri kadarıyla da, bu bilgiler doğrultusunda oluşan dünya görüşlerini yaşamalarına geçirmeye uğraşıyorlardı.
>
> Asıl ilgi çeken yönleri de, dünya görüşlerindeki uygulanması büyük fedakârlıklar gerektiren düsturlara, büyük bir muhabbet ve istekle uymayı

[68] Yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021.
[69] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 61; 70-71; 87-88; Yardım, "Cibali'den Kubbealtı'na Kutlu Ömür", 2003.

> kabul etmeleriydi. Nasıl oldu bilmem, kısa süre içinde, ben de onların seçtikleri yaşama biçiminin öğrencisi oldum.[70]

3.5. İş Hayâtı

1960'ta Üsküdar Mûsikî Cemiyeti'nden ayrılan Yusuf Ömürlü, bu dönemde bir yandan yine mûsikîyle ilgilenmiş, bir yandan da mîmarlık konusunda tecrübe sâhibi olmaya çalışmıştır. Bu anlamda ilk iş tecrübesini bakanlığa bağlı bir proje ile edinmiştir. Bakanlıktan ihâle almış bir şirket ile Hatay'a gitmiş ve burada köy okulları projelerinde görev almıştır. 1961 yılının Temmuz aylarında başladığı bu mesâîsi birkaç ay sürmüştür.[71]

1962 yılında Şehzadebaşı'ndaki Yeni Sinema'nın bulunduğu binada "Musiki Dershanesi" ismiyle kurulan dershânede hocalık yapmaya başlamıştır. Tülin Korman (ö. 2018), Necdet Yaşar (ö. 2017), Câhit Peksayar (ö. 2000), Rüştü Eriç (ö. 2007) ve Akademi'den arkadaşı Erol Deran bu dershânenin diğer hocalarıdır. Nazariyat dersleri verdiği bu dershânenin ömrü uzun sürmemiş, bir müddet sonra kapanmıştır.[72]

1963-1966 yıllarında Ekrem Hakkı Ayverdi'nin (ö. 1984) Osmanlı mîmârîsinin ilk devri üzerine yaptığı çalışmada görev alan Ömürlü, bu çalışmaya ölçümleriyle ve rölöve çizimleriyle destek olmuştur. Bu çalışmada asistan olarak çalışmasına rağmen teşvik için rölöve altlarına isminin eklendiği belirtilmektedir. Özellikle hamam ölçüm ve çizimlerini yaptığından Ekrem Bey'in kendisine esprili tarzda "Hamamcı Joseph" diye takıldığı da söylenmektedir.[73]

---

[70] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 65-66.
[71] Yakın dostu Özcan Ergiydiren ile mülâkat, 18 Ekim 2020. Ayrıca krş. Sâmiha Ayverdi, *Mektuplar 8: Özcan Ergiydiren* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2019), 23; 33.
[72] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 105-106; Yardım, "Cibali'den Kubbealtı'na Kutlu Ömür", 2003.
[73] Yakın dostu Aydın Yüksel ile mülâkat, 10 Aralık 2021. Ayrıca krş. Ekrem Hakkı Ayverdi, *İstanbul Mi'mârî Çağının Menşe'i Osmanlı Mi'mârîsinin İlk Devri* (İstanbul: Baha Matbaası, 1966), XI; Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 120; 159.

1966 yıllarındaki Varto depreminin sonrasında bir inşaat şirketi bünyesinde deprem bölgesinde çalışan Ömürlü, burada uzun bir süre kalmış ve buradaki ev projeleri ile ilgilenmiştir.[74]

Varto'dan döndükten sonra 1972 yılına kadar yine Ekrem Hakkı Ayverdi'nin asistanlığını yapan Ömürlü, bir önceki çalışmalarının II. cildi *Osmanlı Mi'mârîsinde Çelebi ve II. Sultan Murad Devri* için ölçüm, çizim ve fotoğraflama yapmıştır.[75] Bu çalışmada Yusuf Ömürlü ile birlikte Ekrem Bey'e asistanlık yapan Aydın Yüksel çalışma sürecinden şöyle bahsetmektedir:

> I. cilt "Osmanlı Mi'mârîsinin İlk Devri"dir. İlk başta o kitap tek bir cilt olarak düşünülüyor. Sonra bir gün Ekrem Beylere gittim, Ekrem Bey neşe saçıyor. Meğerse devâmına karar vermiş.
>
> Çok ağır bir iştir. Biz Ekrem Beyle ilk olarak Edirne'ye gittik ve Yıldırım Câmii'nin rölövesini yaptık. Ben rölöveyi ilk öyle öğrendim; daha doğrusu eski eser üzerindeki uygulamayı öyle öğrendim. Sonra yavaş yavaş ben de çizmeye başladım, memnun kaldı Ekrem Bey. Yusuf Hoca'yla çalışacağımı söyleyince, "Ya, o biraz ağır değil mi?" dedim. "Yok, hiç göründüğü gibi değildir." dedi. Ben onu ağırkanlı, zor iş yapan biri zannederdim. Halbuki ateş gibiydi çalışırken; tembellik yapmazdı.
>
> Bizim Ekrem Bey için yaptığımız iki işimiz vardı: Biri İstanbul'da, biri de dışarıda. Dışarıda yapılan çalışma "arazi"ydi. "Arazi var." derdik. Çizeceğimiz rölöveleri de aramızda paylaşırdık. Yusuf Hoca'nın gāyet güzel bir çizgisi vardı; ayrıca biz ortak bir çizim tekniği de geliştirmiştik. Tabiî rölövelerin altına kendi adımızı koymazdık. "E.H.A." derdik; Ekrem Hakkı Ayverdi. O da, "Benim mesûliyetimle çıkıyor." derdi. Ayrıca seyahatlerde fotoğraf da çekiyorduk, fakat hiç şahsî fotoğrafımız yoktur. Çok hesaplı kullanıyorduk, çünkü film pahalıydı, bugünkü gibi değildi.
>
> Yusuf Hoca'yla o kadar çok seyahat ettik ki... Bir ara her hafta sonu Bursa'ya giderdik. Cuma akşamından veya cumartesinden giderdik, pazar akşamı da dönerdik. Tabiî bir yandan eğleniyorduk da, seyahatlerimiz hep neşeli geçerdi. Meselâ, "Hadi Hoca, bir şey okuyalım." derdik, başlardı okumaya. Hiç nazlanmazdı. Bir de yemeğe ve denize karşı biraz meyilliydi. Hatta bir gün Çanakkale'de yanımızda Aydın Altunlu da vardı. En sıkışık zamânımızdı; çalışacağız, iş bitireceğiz. Yusuf Hoca denize gireceğim diye tutturdu. "Hoca yapma. Allah aşkına, işimiz var. Bitireceğiz, gideceğiz.

[74] Yakın akrabâsı Aykut Erserim ile mülâkat, 26 Kasım 2021. (Aykut Erserim, Yusuf Ömürlü'nün eşi Sabriye Erten Ömürlü'nün kuzenidir.)
[75] Krş. Ekrem Hakkı Ayverdi, *Osmanlı Mi'mârîsinde Çelebi ve II. Sultan Murad Devri* (İstanbul: Baha Matbaası, 1972), IX; Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 120; 159.

> Vakitlerimiz sınırlı." derdik, ama o keyfine bakardı. İyi bir yol ve iş arkadaşıydı. Hiç göründüğü gibi değildi, çok hareketliydi.[76]

1972 yıllarında "Mim Proje" isimli bir firmanın bâzı proje işlerini yapan Ömürlü, kısa bir süre de olsa Ankara'da çalışmıştır. Bu döneme dâir Güner Topuz şunları anlatmaktadır:

> O yıllarda Yusuf Hoca'nın mezûniyeti oldu, sonra iş arama meseleleri oldu. Hatta o dönem Ticaret Odası'nda genel sekreter olan Agâh (Oktay Güner) Bey, Yusuf Hoca'yı birisiyle görüşmeye gönderdi. Geldi, "Ne oldu Ağabey?" dedik. "Bu da namuslu." dedi.
>
> "Bu da namuslu." hikayesi de şöyle: Bir yere gidiyorsun, bir şey istiyorsun, eğer oradaki adam sana bulunduğu yerin mevzûâtından maddeleri peş peşe sayarsa bil ki senin işini yapmayacaktır. "Yapardım yapardım, ama mevzûat bu. Bu mevzûat sebebiyle de senin işini yapamam." İşte Yusuf Hoca, "Bu da namuslu çıktı." derdi. Namusuyla seni refüze ediyor adam.
>
> Birkaç yer daha bu şekilde olmayınca morali bozuldu Yusuf Hoca'nın. Biz de Osman Öztekin ile "Mim Proje" isimli bir firma kurmuştuk, sonrasında Özcan (Ergiydiren) Ağabey'i de dâvet etmiştik. Özcan Ağabey de bir müddet bâzı proje işlerinde çalışması için Yusuf Hoca'yı dâvet etti.[77]

Son olarak "Mirtaş" isimli bir firmada çalışan Ömürlü, bu firmadan mâlûlen emekli olmuştur. Bu süreci ise Aykut Erserim (d. 1939) şu şekilde anlatmaktadır:

> 1972 veya 1973'teydi. Çalıştığım şirket normalde tarım makineleriyle uğraşan bir şirketti, ama bir ortakla birlikte inşaat yapma projesi de vardı. Şirketi tanıyan, doğru düzgün, iş yapabilecek birisini arıyorlardı. Bir gün bana sordular, ben de, "Enişte olabilir." dedim. Uzaktan da olsa tanıyorlardı, "Olabilir." dediler. Geldi, oturdular, konuştular. Sonra Yusuf Ağabey de uygun gördü, zâten kendi mesleğiydi. O şekilde mîmar olarak bizde çalışmaya başladı. Hatta en son çalıştığı proje Göztepe'de Yeşil Bahar Sokağı'ndaydı. O sokaktaki bir arsanın sahipleri ile konuşuldu, birtakım anlaşmalara da varıldı, ama o ara Yusuf Ağabey hasta oldu, çok ağır bir felç geçirdi.[78]

[76] Yakın dostu Aydın Yüksel ile mülâkat, 10 Aralık 2021. Ayrıca krş. Aydın Yüksel, "Ekrem Hakkı Ayverdi ile 20 Yıl", *100 Yaşında Bir Osmanlı: Ekrem Hakkı Ayverdi ve Osmanlı Mîmârîsi* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2002), 49; 52.
[77] Yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021.
[78] Yakın akrabâsı Aykut Erserim ile mülâkat, 26 Kasım 2021.

3.6. Hastalığı

19 Aralık 1975 günü hissettiği bir sancıdan dolayı hastâneye gitme ihtiyâcı hisseden Ömürlü, muâyene olmak için Cerrahpaşa Hastânesi'ndeki yakın dostu Psikiyatrist Dr. Fevzi Samuk'a (ö. 2016) gitmiş ve burada fenâlaşmıştır. Sonradan beyin kanaması geçirdiği anlaşılmış ve bir süre komada kalmıştır. Kendine geldiğinde ise vücûdunun sağ tarafının felçli olduğu tespit edilmiştir. Kendisine ilk tıbbî müdâheleyi yapan Fevzi Samuk'un dışında, durumuyla ilgili olarak yakın dostu Psikiyatrist Dr. Coşkun Yıldıran'ın (ö. 2008) kendisini muâyene ettiği ve "10 gün içerisinde geçmezse kalıcı olur." şeklinde bir tetkikte bulunduğu söylenmektedir. Hastânede kaldığı süre içerisinde yine yakın arkadaşı olan Genel Cerrah Dr. Yılmaz Kafadar da (d. 1940) kendisiyle yakînen ilgilenmiştir.[79]

Zaman içerisinde kalıcı bir felç geçirdiği anlaşılan Ömürlü'nün hastalığının nedeni tespit edilememiş; toparlanmasını hızlandırmak ve gelişimini tâkip etmek maksadıyla 8 aya yakın bir süre Cerrahpaşa Hastânesi'nde müşâhede altında tutulmuştur. İlk başta 5-6 yataklı bir yerde kalmış, sonrasında ise Yılmaz Kafadar tarafından kendisine özel bir oda tahsis edilmiştir.[80] Yakın akrabâsı Aykut Erserim bu durumu şöyle anlatmaktadır:

> Açıkçası başlangıçta hiç umut yoktu. Sonradan kendine geldi, ama bir tarafı tutmuyordu. Halam (Sabriye Erten Ömürlü) devamlı yanındaydı. Birkaç defa ben de gittim, gece kaldım. Gündüzleri hep gidiyorduk, ama gece birkaç defa kaldım. Kaldığı yer büyükçe, salon gibi bir odaydı. Orayı Yılmaz Kafadar ayarlamıştı. Özel bir yer gibiydi, ama odada hiçbir şey yoktu, bir tek hasta yatağı vardı. Hatta bizde bir şezlong vardı, onu götürmüştük, çünkü odada çekyat ya da karyola yoktu. Halam o şezlongda yatıyordu ya da ben kaldığım zaman orada yatıyordum.[81]

Kardeşi Zeki Ömürlü'nün eşi Perihan Ömürlü (d. 1954) ise hastânede geçen bu dönemi ve sonrasını şu şekilde anlatmaktadır:

> Yusuf Ağabey uyandığında hiç kimseyi tanımıyordu. Erten Abla da her gün kendine gelecek diye bakımlı olarak yanına gidiyordu. Hatta ben ona, "Erten Abla, üzüntülüsün. Nasıl bunu başarıyorsun?" deyince, "Yusuf kendine

[79] Yakın dostu Özcan Ergiydiren ile mülâkat, 18 Ekim 2020; kardeşi Zeki Ömürlü'nün eşi Perihan Ömürlü ile mülâkat, 19 Aralık 2021. Ayrıca krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 166-167.
[80] Yakın akrabâsı Aykut Erserim ile mülâkat, 26 Kasım 2021; kardeşi Zeki Ömürlü'nün eşi Perihan Ömürlü ile mülâkat, 19 Aralık 2021. Ayrıca krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 176.
[81] Yakın akrabâsı Aykut Erserim ile mülâkat, 26 Kasım 2021.

> gelince çok önemli bir şeyi olmadığını zannetsin. Beni üzgün görmesin." diye bir şey söylemişti.
>
> Hastânede 8 ay kadar yattı. Kendine geldikten sonra konuşmasının hiçbirini anlamıyorduk, ama Erten Abla anlıyordu. Zeki'yle (Ömürlü) birlikte Erten Abla'yı hastâneye götürüp getiriyorduk, Yusuf Ağabey'in yanında o kalıyordu. Erten Abla ona çok iyi baktı, hem de nasıl iyi baktı. Kaldığı Cerrahpaşa Hastânesi'nde görev yapan doktor arkadaşları vardı; Yılmaz Kafadar, bir de Fevzi Samuk. Onlar da çok iyi baktılar.
>
> Sonra eve geldi ve evde tavana birtakım aparatlar kuruldu; elini güçlendirmek için kendini yukarı çekiyordu. Evde geçirdiği 3-4 ayın sonunda yavaş yavaş sol yanını daha iyi kullanmaya başladı. Ayağa kalktı, Erten Abla'nın desteği ile evin içinde yürüyüşler yaptı. Eline kalem aldı, alıştırmalar yaptı, ama kargacık burgacık yazıyordu. Sonra egzersiz olarak kendi kendine notalar yazmaya başladı. Zaman geçtikçe o nota yazma işini şablonlarla yapmaya başladı. Kendini çok geliştirdi.[82]

Hastalığından sonra iyi olma ümîdi taşıyan Ömürlü, hastâneden çıktıktan kısa bir süre sonra yardımsız yürümeye başlamış; yaklaşık 1 yıl kadar sonra da sol eliyle yazı yazmayı öğrenmiştir. Normal hayâta uyum gösterme safhâsında, başta eşi olmak üzere, çocuklarının ve dostlarının da büyük desteğini görmüştür.[83] Bu konuda yakın dostu Coşkun Yıldıran'ın kendisiyle olan şu diyalogu ise dikkate şâyandır:

> Bir gün Coşkun (Yıldıran) Ağabey gitmiş, "Bana bak Yusuf. Sen bundan sonra sakat bir adamsın. Hayâtını buna göre tanzim et. Hanımından yardım almayı bırak. Sol elin sağlamsa sol elini geliştirmeye bak." demiş. Şimdi bu kadarını Coşkun Ağabey'den duydum. İkinci kısmını da Yusuf Hoca'dan duydum. "Bu ne kaba adam ya. Ne münâsebetsiz adam. Gelip bana böyle söyledi." dedi. Ne kadar sonra bilmiyorum, "Cehennem azâbı yaşadım, direndim Coşkun'a. Sonra yavaş yavaş doğru söylediğine hükmettim; sol elimi çalıştırdım. Sol elimle nota yazar hâle geldim ve Coşkun'a çok duâ ettim." dedi.[84]

Yusuf Ömürlü'nün geçirdiği hastalıkla ilgili yapılan şu bilimsel yorum da özellikle dikkat çekmektedir:

> Beynin sol yarıküresini, özellikle de motor alanları etkileyen inmeler vücûdun sağ tarafını felce uğratıyor. Sol yarıkürede de konuşmanın motor

[82] Kardeşi Zeki Ömürlü'nün eşi Perihan Ömürlü ile mülâkat, 19 Aralık 2021.
[83] Yakın akrabâsı Aykut Erserim ile mülâkat, 26 Kasım 2021; kardeşi Zeki Ömürlü'nün eşi Perihan Ömürlü ile mülâkat, 19 Aralık 2021. Ayrıca krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 176.
[84] Yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021.

> alanı (Broca Alanı) yer alıyor ve bu, hasârın etkisine göre bâzı durumlarda konuşmanın tamâmen ortadan kalkmasına ya da çok ama çok zorlaşmasına neden oluyor. Eğer kanama aynı bölgenin sağ yarıküredeki karşılığında olursa, bu sefer ritmi ve melodiyi anlamada ve üretmede ya tamâmen kayba uğrandığı ya da çok zorlanıldığı görülüyor.
>
> Kendisinin sağ tarafı felçli olduğundan kanamanın sol tarafta olduğu anlaşılıyor. Yâni konuşmada çok zorlansa bile ritmi ve melodiyi algılamada ve üretmede yetisini kaybetmemiş. Zâten hem notaları yazarken hem de bestelerini yaparken melodileri sürekli mırıldanıyor.
>
> Ayrıca bir başka tarafı da şu: Çocukluk ve gençlik yıllarında müzik eğitimi almış bireylerin sol yarıküre inmelerinde müzik yardımıyla diğer hasta gruplarına kıyasla daha fazla iyileşme gösterebildiklerini ortaya koyan araştırmalar var. Yâni müziği kaybetmediği gibi müzik sâyesinde belki kaybetme eşiğinde olduğu bâzı becerileri de belli ölçüde geri kazanabilmiş ya da koruyabilmiş olabilir.[85]

Yusuf Ömürlü, en olgun çağında (39 yaşında) geçirdiği beyin kanaması ve ona bağlı felç sonrasında yavaş yavaş iyileşirken mûsikî de kendisine şifâ kaynağı olmuştur. Özellikle nekāhat döneminde Nevzat Atlığ'ın Atatürk Kültür Merkezi'nde olan konserlerini[86] hiç kaçırmamış; her pazar kardeşi Zeki Ömürlü ile birlikte âilece bu konsere gitmişlerdir. Bu zor hastalığı bir hediye olarak kabul etmesi de aslında mûsikîyle uğraşacak olmasındandır, zîra felç öncesinde büyük bir mûsikî aşkı olmasına rağmen iş yoğunluğu sebebiyle buna pek az vakit ayırabilmekte, istediği gibi meşgul olamamaktadır.[87] Bunu günümüz mutasavvıflarından Cemâlnur Sargut (d. 1952) şu şekilde anlatmaktadır:

> Allah'ın celâliyle bastığı mübârek vücût toprağında, geçirdiği büyük hastalıktan sonra kendilerinin bir grup öğrenciye şöyle dediğini duymuştum:
>
> "Hocam, bu hâdise sizi hiç mi sarsmadı?" diye sordular. Bunu şöyle cevapladılar: "Hayır, çünkü ben Allah'ıma niyaz etmiştim, 'Mûsikîyle daha

[85] Nörobilim alanında doktora öğrencisi olan gelini Sanem Ömürlü ile mülâkat, 12 Mart 2022. Ayrıca krş. Ken Rosslau vd., "Clinical Investigations of Receptive and Expressive Musical Functions After Stroke", https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4464142 (et. 4 Mayıs 2022).

[86] Nevzat Atlığ'ın fikri ile kurulan Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, günümüzde de klasik Türk mûsikîsinin en yüksek resmî icrâ organıdır. 15 Kasım 1975'te resmîleşen bu kurum, kurulduktan sonra Ankara Devlet Konser Salonu'nda ve İstanbul Kültür Sarayı'nda (Atatürk Kültür Merkezi) konserler vermiştir; krş. Yılmaz Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü* (Ankara: Orient Yayınları, 2006), II:453; *T.C. Resmî Gazete*, 15 Kasım 1975.

[87] Kardeşi Zeki Ömürlü'nün eşi Perihan Ömürlü ile mülâkat, 19 Aralık 2021. Ayrıca krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 178.

çok uğraşacak bir hâle beni getir, nasıl olacaksa.' demiştim. Çok şükür o bana nasip oldu."[88]

[88] Cemâlnur Sargut ile mülâkat, 29 Aralık 2021.

4. TÜRK TASAVVUF MÛSİKÎSİNİN CANLANIŞI

4.1. Tasavvuf ve Mûsikî: Mûsikî, Semâ ve Zikrin Tasavvuf Kültüründeki Önemi

"Mûsikî" kelimesi sözlükte, "insan kulağını okşayan, kulağa hoş gelen âhenkli ses veya sesler dizisi" şeklinde târif edilmektedir. İslâm düşüncesine göre mûsikînin lehinde ve aleyhinde belirli bir hükme varmak amacıyla ileri sürülen bâzı âyetler[89] bulunmakla birlikte, bu konuda öne sürülen âyetlerin mûsikî hakkında açık bir hükmünün bulunmadığı söylenmektedir. Başka bir deyişle, Kur'ân-ı Kerîm'de mûsikînin helal ya da haram olduğunu gösteren net bir ifâdenin bulunmadığı belirtilmektedir. Bunun için, mûsikînin dînî hükmüyle ilgili olarak, Kur'ân'ı en iyi anlayan ve bu ilâhî Kitap'ın tebliğcisi olan Hz. Peygamber'in mûsikîye yaklaşımı üzerinden fikir yürütülmektedir.[90]

Hz. Peygamber'in yaşadığı dönem içerisinde besteli şiirlerin veyâhut herhangi bir mûsikî teorisinin olmadığı bilinmektedir. Nitekim Arap şiirinin en erken Hz. Ömer zamânında; mûsikî teorisinin ise bundan çok daha sonraki yıllarda ortaya çıktığı kaynaklarda geçmektedir. Dolayısıyla mûsikîyle alâkalı olarak rivâyet edilen hadislerin söylendiği devirlerde İslâm mûsikî sanatının henüz kurulmamış olması dikkat çekmektedir.[91]

Hz. Peygamber'den sonra şiir, hüsn-i hat, mûsikî gibi güzel sanatlarla uğraşanların, kendisinden rivâyet edilen "Şüphesiz ki Allah güzeldir, güzeli sever." hadîsini zikretmekle işe başladığı söylenmektedir. Bu anlamda mûsikîyle ilgili olarak rivâyet edilen pek çok hadis[92] olmakla birlikte bunların arasında sahih olmayan hadislerin de bulunduğu belirtilmektedir. Buna göre, mûsikînin mübah olduğuna delil olarak gösterilen hadislerin daha net, rivâyet bakımından daha sağlam ve

[89] Kur'ân-ı Kerîm'e göre mûsikî hakkında detaylı değerlendirme için bk. Uludağ, *İslâm ve Musiki*, 2020, 27-44.
[90] Krş. İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2008), II:2180; Uludağ, *İslâm ve Musiki*, 2020, 43-44; Bayram Akdoğan, "Mûsikî ile İlgili Kırk Hadis ve Şerhi", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Haziran 2015, 20(1):43.
[91] Krş. Uludağ, *İslâm ve Musiki*, 2020, 27; 153; Nuri Özcan vd., "Mûsiki", *DİA*, 2020, 31:258.
[92] Hadislere göre mûsikî hakkında detaylı değerlendirme için bk. Uludağ, *İslâm ve Musiki*, 2020, 45-158.

İslâm'ın genel prensiplerine daha uygun olduğu; mûsikînin haram olduğuna delil olarak gösterilen hadislerin ise birçoğunun uydurma, bir kısmının rivâyet edenin kendi yorumu ve bir kısmının da o hadisle ilgili mesele tam anlaşılmadan mûsikî aleyhinde delil olarak kullanıldığı ifâde edilmektedir. Bunun yanında İbn Hazm, Mâlikî fakihi İbnü'l-Arâbî, Gazzâlî gibi pek çok fakihçe de mûsikînin mübah görüldüğü; bunu gösteren delillerin hem çok, hem de açık olduğu anlatılmaktadır.[93] Bu konuda özellikle Gazzâlî şöyle söylemektedir:

> Doğruyu taklitçilikte arayan ve bulmak isteyen kimselere ne kadar çok delil getirilirse getirilsin yine delillerin eş değerde (teâruz) olduğuna kanaat getirirler. Bunun için de şaşkınlık içinde kalırlar. Bu delillerden birini tercih bile etseler, keyfî bir şekilde tercih etmiş olurlar. Fakat mûsikînin mübah olduğunu gösteren deliller güneş gibi açıktır. Bu netîce âşikâr bir sûrette ortaya çıktıktan sonra, sonuç kimin görüşüne muhâlif düşerse düşsün, bu önemli değildir.[94]

Tasavvufta "mûsikî", "gınâ", "elhan", "tegannî", "telhin" gibi kelimelerin yerine "semâ" kelimesinin tercih edildiği bilinmektedir. Bunun en önemli sebebi, "işitmek" fiilinden türeyen semâın eğlence amaçlı, keyif veren ve insanı nefsanî duygulara yönelten mûsikîden ayrı telakkî edilmesidir. Bununla birlikte mutasavvıflar semâı mûsikîden daha şümullü bir anlamda ele almaktadırlar. Onlara göre mûsikî semâın yalnızca bir kısmıdır. Buna göre sesle hiçbir ilgisi bulunmayan mânevî hakîkatler, sırlar, hikmetler, niyetler, müşâhedeler, hatta ve hatta sessizlik de bir semâ olarak ele alınmaktadır.[95]

Tarîkatlar sonrası dönemde semâ kavramı tarîkat mensuplarının icrâ ettiği zikrin adı olarak yaygınlaşmıştır. Günümüzde semâ denilince ilk akla gelen ise "mukābele" adı verilen Mevlevî zikir törenleridir.[96] Nitekim semâ hakkında Mevlânâ'dan şu sözler aktarılmaktadır:

> Dervişler vecde düşerler de, Tanrı'yı özleyişleri artsın, ahirete inanış sevgileri çoğalsın, gönüllerinden dünya sevgisi dağılsın, dünyâya gönülleri yabancı olsun diye semâ ederler. Kerâmetleri âleme yayılmış, güneşten de daha fazla tanınmış olan, ululukları minberlerde söylenen ulu şeyhlere uyarlar. İnananlar, gözlerine çeksinler de gönül gözleri aydın olsun, gizli

[93] Krş. Uludağ, *İslâm ve Musiki,* 2020, 45; 150; 157; H. Yunus Apaydın, "Mûsiki", *DİA,* 2020, 31:261-263; Akdoğan, "Mûsikî ile İlgili Kırk Hadis ve Şerhi", 2015, 43.
[94] Krş. Uludağ, *İslâm ve Musiki,* 2020, 45.
[95] Krş. Uludağ, *İslâm ve Musiki,* 2020, 204-205; Semih Ceyhan, "Semâ", *DİA,* 2009, 36:455.
[96] Krş. Ceyhan, "Semâ", 2009, 457.

> âlemleri görsünler, Tanrı'ya dalsınlar diye onların ayaklarının bastığı toprağı ararlar. Semâ törenini onlar koymuşlardır; peygamberlerin mîrasçıları onlardır; mîras bilgisi de onlarındır, anlayış-seziş bilgisi de onların.[97]

Buna göre sâdece Mevlevî âyinlerinde değil, muhtelif tarîkatların âyinlerinde de belirli husûsiyetler ve birtakım incelikler bulunmaktadır. Kalp tasfiyesi ve gönlün duru hâle getirilip ilâhî mesajı alacak seviyeye yükseltilmesi açısından da tekkelerde yapılan bu tür âyinlerin, yâni zikir meclislerinin büyük önem arz ettiği belirtilmektedir. Bu anlamda mutasavvıflar zikri ve özellikle de mûsikîyi bir irşat vâsıtası olarak kullanmışlar, mânevî feyzlerini de yazdıkları ve besteledikleri ilâhîleriyle çevrelerine akıtmışlardır.[98]

4.2. Türkiye'de Dînî/Tasavvufî Hayat ve Türk Din Mûsikîsinin Yaşadığı Zor Devre

Cumhuriyet'in îlânıyla birlikte Türkiye'de değişen dînî/tasavvufî hayâtın üç dönem altında incelendiği görülmektedir. Buna göre ilk dönem, Osmanlı'daki modernleşme hareketlerinin bir devâmı olarak görülebilecek 1919-1924 yılları arasındaki kesittir. Millî Mücâdele'nin panislamist[99] ve hilâfetçi bir rûha sâhip olmasıyla bu dönem içerisinde halkın dînî hissiyâtı canlanmış, eğitimde, adliyede ve vakıflarda müderris ve tarîkat mensuplarının sayısı ve îtibârı artmış, medreseler yenilenmiş, bunları tâkîben dînî içerikli yayınların kalitesi de yükselmiştir.[100]

İkinci dönem, Cumhuriyet'in îlânıyla birlikte tek partili sistemin yaşandığı 1924-1950 yılları arasındaki kesittir. Dînî açıdan sıkıntılı yılların yaşandığı bu dönemde, hilâfetin kaldırılması, tekke ve zâviyelerin sırlanması; bunların akabinde din eğitiminin asgarî seviyelere çekilmesi, din hizmetlerinin ve câmilerin ciddî

---

[97] Abdülbâki Gölpınarlı, *Mevlevî Âdâb ve Erkânı* (İstanbul: İnkılâp ve Aka Kitabevleri, 1963), 53-54.

[98] Krş. Hasan Kâmil Yılmaz, *Ana Hatlarıyla Tasavvuf ve Tarîkatlar* (İstanbul: Ensar Neşriyat, 2018), 273; İsmail Kasım, *Tasavvufta İrşâd ve Mürşide Teslimiyet*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2019, 44-46.

[99] "Panislamizm", 19. yüzyılın son çeyreğiyle 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkan, bütün müslümanları birleştirmeyi, aynı yönetim altında toplamayı amaç edinen bir fikir akımıdır; krş. İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2008), III:2484.

[100] Krş. Zeynep Özcan, *Cumhuriyet Dönemi Dinî Hayat (1938-1950)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 2014, 66; Cevdet Küçük, "Millî Mücadele", *DİA*, 2020, 30:82.

boyutlarda ihmâle uğraması, dînî vakıfların kendi mantığının ve işleyişinin dışına çıkarılması, Ayasofya'nın müze hâline getirilmesi; bunlarla birlikte Cumhuriyet sonrasında her fırsatta gündeme taşınan Türkçe ezan, Türkçe ibâdet, Türkçe Kur'an, Türk dînî projeleri bahsedilen yıllar arasında gerçekleşmiştir. 2. Dünya Savaşı'nın da yaşanıp bittiği 1924-1950 yılları arasındaki dönemin, gerek siyâsî, gerek ekonomik, gerekse dînî açıdan zor ve sıkıntılı geçtiği belirtilmektedir.[101]

Üçüncü dönem ise, savaştan sonra oluşan şartların ve konjonktürün getirdiği çok partili sistemle birlikte katı lâik[102] anlayışın yeniden gözden geçirildiği bir süreçtir. Nitekim birçok alanda olduğu gibi dînî konularda da normalleşmeye dönüş, çok partili sistemin yaşandığı 1950 yılından sonra başlamıştır. Ne var ki dînî alandaki bu normale dönüş, on senelik aralıklarla meydana gelen askerî darbelerden dolayı uzun yıllara yayılarak gerçekleşebilmiştir.[103]

1924-1950 yılları arasında yaşanan dînî hayattaki zorluklarla paralel olarak, klasik Türk mûsikîsi ve dînî Türk mûsikîsi de tek partili dönem zamânında katı uygulamalarla karşı karşıya kalmıştır. Süreç içerisinde yaşanan önemli gelişmeler maddeler hâlinde şu şekilde özetlenmektedir:

- O dönem ülkenin tek resmî konservatuarı konumunda olan Dârülelhan'a batı mûsikîsi bölümünün eklenmesi (1923).
- Ortaöğretime müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla Mûsikî Muallim Mektebi'nin açılması ve batı mûsikîsi temelli eğitimin verilmesi (1924).
- Hilâfetin kaldırılması (1924).
- Tekke ve zâviyelerin sırlanması (1925).
- Dârülelhan'daki Türk mûsikîsi bölümünün kaldırılması (1926).
- Dârülelhan adının İstanbul Belediye Konservatuarı olarak değiştirilmesi ve bu kurumun yalnızca batı mûsikîsi eğitimi veren bir konservatuvara dönüştürülmesi (1927).

---

[101] Krş. Özcan, *Cumhuriyet Dönemi Dinî Hayat (1938-1950),* 2014, 66; Utkugün, *İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye'de Ekonomik Sıkıntıların Sosyal Hayata Etkileri (1939-1945),* 2016, 468-469.

[102] "Lâik" kelimesi, dünya işlerini ve devlet yönetimini dinden ayrı tutan, dünya işlerine dînî otoriteyi karıştırmayan (kimse, düşünce vb.) anlamına gelmektedir; krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük,* 2008, II:1867.

[103] Krş. Özcan, *Cumhuriyet Dönemi Dinî Hayat (1938-1950),* 2014, 66; Celaleddin Çelik, "Türkiye'de Dini Hayatın Sosyo-Tarihsel Boyutları ve Dindarlığın Dönüşen Görünümleri (1960-1980)", *Bilimname,* 2018, 35:217.

- Türk mûsikîsi eğitim ve öğretiminin resmî ve özel okullarda yasaklaması (1927).
- İstiklâl Marşı'nın batı kāidelerine göre yeniden bestelenmesi[104] (1930).
- İbâdet dilinin Türkçeleştirilmesi (1932).
- Türk mûsikîsinin devlet radyolarında yasaklanması (1934).
- Millî mûsikî ve temsil akademisi teşkilat kānununun kabul edilmesi (1934).
- Tamâmen batı mûsikîsi kāidelerine bağlı eğitim veren Ankara Devlet Konservatuarı'nın kurulması (1936).[105]

1940'lı yılların sonu ve 1950'li yılların başında yaşanan gelişmelerin ışığında gerek dînî hayâta gerekse dînî mûsikîye dâir rahatlamanın -yıllar içerisinde de olsa- bu dönemde gerçekleşmeye başladığı belirtilmektedir. Bu gelişmelerden bâzıları ise şöyle sıralanabilir:

- Çok partili sisteme geçilmesi (1946).[106]
- Çok partili sisteme geçilmesinin ardından Demokrat Parti'nin iktidârı (1950).[107]
- Ezanın yeniden Arapça olarak okunması (1950).[108]
- Cumhuriyet sonrası ilk defa Şeb-i Arûs töreninin yapılması (1952).[109]
- Şeb-i Arûs törenlerinde ilk semâ âyininin yapılması (1953).[110]
- Türk mûsikîsine dâir eğitimin yasaklandığı 1927 yılından sonra Türk mûsikîsi üzerine ilk resmî konservatuarın, yâni İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı'nın kurulması (1975).[111]

---

[104] 1923-1930 yılları arasında Ali Rifat Çağatay'ın, 1930 yılından sonra ise Riyâset-i Cumhur Mûsiki Heyeti şefi Osman Zeki Üngör'ün İstiklâl Marşı bestesinin Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî marşı olarak kabul edildiği belirtilmektedir; krş. Nuri Özcan, "İstiklâl Marşı", *DİA*, 2001, 23:357.

[105] Krş. Uğur Alkan, "Tek Partili Dönem Türkiye'sinde Mûsikî Politikaları: Dini Mûsikî Örneği", *Tekirdağ İlahiyat Dergisi,* Aralık 2018, 4(2):459-460.

[106] Krş. Kıvanç Ertürk, *II. Meşrutiyet'ten 1960'a Kadar Türk Siyasal Yaşamında Çok Partili Hayat*, İstanbul Rumeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020, 48.

[107] Krş. Ertürk, *II. Meşrutiyet'ten 1960'a Kadar Türk Siyasal Yaşamında Çok Partili Hayat*, 2020, 45.

[108] Krş. Halis Ayhan vd., "Ezan", *DİA*, 1995, 12:41.

[109] Krş. Yavuz Selim Ağaoğlu, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974)* (Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2013), 67.

[110] Krş. Ağaoğlu, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974),* 2013, 83.

[111] Krş. Nermin Kaygusuz, "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Türk Müziğinin Kısa Bir Hikayesi", *Yeni Türkiye*, Mart-Nisan 2014, 57:1468; Öznur Öztosun Çaydere, "Müzik Eğitiminde Türler", *Yeni Türkiye*, Mart-Nisan 2014, 57:1479.

- Nevzat Atlığ şefliğindeki Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nun kurulması (1975).[112]
- Ahmet Hatipoğlu şefliğindeki Ankara Radyosu Türk Tasavvuf Müziği Korosu'nun TRT'de yaptığı radyo yayını ile Türk din mûsikîsi yayınlarının başlaması (1977).[113]

Tasavvuf mûsikîsi tâbiri ilk kez kudümzen, yazar, radyo ve televizyon programı sunucusu Ergun Balcı tarafından bulunmuş bir terimdir. 1977 yılında Ahmet Hatipoğlu (ö. 2015), korosunu kurarken, o dönemin siyâsî atmosferi dolayısıyla "dînî mûsikî korosu" denemeyeceği için, Ergun Balcı'nın bulduğu "tasavvuf mûsikîsi" ifâdesi kullanılmıştır.[114]

Dînî mûsikî, câmi mûsikîsi ve tekke mûsikîsi olmak üzere iki önemli başlığı ihtivâ etmektedir. Câmi mûsikîsi daha zâhidâne ifâdelerin kullanıldığı, bestesi az olan bölümlerin olduğu, yâni irticâlî olarak okunan bir mûsikîdir. Tekke mûsikîsi ise tasavvufî bir lirizmi ve coşkuyu barındıran, zikir yaparken insanların muhabbetle ve coşkuyla okumalarını sağlayan bir mûsikîdir. Tasavvuf mûsikîsi de günümüzde kısmen tekke mûsikîsine karşılık gelmektedir.[115]

4.3. Konya'da İlk İhtifaller

"Şeb-i Arûs", "düğün gecesi" anlamına gelmekte olup Hz. Mevlânâ'nın ebediyete doğuş günü olan 17 Aralık gecesini ve bu gecenin yıl dönümlerinde yapılan töreni ifâde etmektedir. "Şeb-i Arûs" teriminin kullanılmasında Hz. Mevlânâ'nın, "Bizim ölümümüz, ebedî bir düğündür."[116] sözünün ve Sultan Veled'in, "Âşıklara ölüm, düğündür."[117] sözünün özellikle etkisinin olduğu düşünülmektedir. Tekke ve zâviyelerin sırlanmasından önce Şeb-i Arûs'ta bütün Mevlevîhânelerde, özellikle

[112] Bu topluluğun adı 2012 yılında Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu olarak değiştirilmiştir; krş. *T.C. Resmî Gazete*, 15 Kasım 1975; *T.C. Resmî Gazete*, 12 Ekim 2012.
[113] Krş. Fatih Koca, *Ahmet Hatipoğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2004, 85-88.
[114] Krş. *Ahmed Hatipoğlu Beste Külliyâtı* (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2011), 9; A. Yağmur Tunalı, *Gittiler* (Ankara: Panama Yayıncılık, 2018), 164; Koca, *Ahmet Hatipoğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, 2004, 84.
[115] Yusuf Ömürlü, "Dînî Mûsıkî", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Ekim 1995, 24(4):63; Ali Rıza Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1979), haz. Yusuf Ömürlü, 3.
[116] Mevlâna, *Dîvân-ı Kebîr Seçmeler* (İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2000), haz. Şefik Can, I:340.
[117] Sultan Veled, *İbtidâ-nâme* (Ankara: Güven Matbaası, 1976), çev. Abdülbâki Gölpınarlı, 393.

de Konya Mevlânâ Dergâhı'nda, semâ âyini yapıldığı ve Kur'ân-ı Kerim okunduğu söylenmektedir. Cumhuriyet'in îlânından sonra ise, 1925 yılındaki tekke ve zâviyelerin sırlandığı kānunla, Konya Mevlânâ Dergâhı müze statüsünde değerlendirilerek Konya Müzeler Müdürlüğü'ne bağlanmıştır.[118]

İlerleyen yıllarda, Konya Halkevi'nin faâliyeti çerçevesinde, Hz. Mevlânâ adına Konya'da anma geceleri düzenlenmeye başlanmıştır. Konya Halkevi'nin yaptığı bu gecelerin Şeb-i Arûs törenlerinin tekrardan başlamasında önemli bir rolü olduğu söylenebilir. Buna göre Cumhuriyet sonrası Konya'da yapılan ilk anma gecesi 17 Aralık 1942 yılında az sayıda kişinin katılımıyla Konya Halkevi'nde tertip edilmiştir.[119] Yapılan anma töreni için günler öncesinden gazetelere îlan verilmiş; bu anma gecesinde Mevlânâ'nın eserlerinin ve hayâtının anlatılacağı duyurulmuştur. 1942 yılında yapılan törenin ardından konferans ve sohbet şeklindeki anma gecelerine -1943, 1944 ve 1947 yılları hâricinde- devam edilmiş; bu gecelerde kimi zaman ney eşliğinde konuşmalar yapılmıştır.[120]

1952 yılı Şeb-i Arûs törenleri adına önemli bir dönüm noktası olmuştur. 9 Mart 1952 yılında Amerikan Büyükelçisi George C. McGhee (ö. 2005) ve eşinin Konya'yı ziyâreti münâsebetiyle kendilerine Mevlevî mûsikîsinden örnekler içeren bir tanıtım programı hazırlanmıştır. Bu ziyâretin sonrasında 8 Haziran 1952 yılında "Konya ve Çevresi Turizm Kongresi" ismiyle bir kongre düzenlenmiş ve yapılacak olan törenlerin organizasyonunu üstlenecek bir turizm derneği kurulmuştur. 17 Aralık 1952 yılında ise -Cumhuriyet'in sonrasında ilk defa- geniş kapsamlı bir anma töreni gerçekleştirilmiştir.[121] 1952 târihli Şeb-i Arûs töreni şu şekilde gerçekleşmiştir:

---

[118] Krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, III:2956; Esin Çelebi Bayru, *Evet Aşk Güzel Şeydir* (İstanbul: Nefes Yayınevi, 2018), 169-170; Haşim Karpuz, "Mevlânâ Müzesi", *DİA*, 29:452.

[119] Konya'da halka açık ve genel olarak yapılan ilk faâliyet aslında Abdülbaki Gölpınarlı'nın (ö. 1982) Konya Halkevi'ndeki 24 Nisan 1940 târihli Hz. Mevlânâ konulu konferansıdır. Ağustos 1941'de ise yine Konya Halkevi'nde Yaman Dede lakabıyla tanınan Diamandi Keçeoğlu'nun (ö. 1962) bir konferansı olmuştur, fakat bu konferanslar bir anma gecesi niteliğinde olmamıştır; krş. Selma Dülgeroğlu, *Cumhuriyet Dönemi Konya'daki Şeb-i Arûs Törenleri Postnişînleri*, Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2016, 9; Sibel Çeşmeci, *Konya'da Mevlâna ve Mevlevîlik Adına Yapılan Faaliyetler (2007-2019)*, Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2020, 11.

[120] Krş. Ağaoğlu, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974)*, 2013, 19-20; 601-602.

[121] Krş. Ağaoğlu, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974)*, 2013, 67; Özcan, "Mevlânâ Anma Törenleri (1946-1960)".

1. Açış,
2. Ney (Naat ve Taksim),
3. Mevlânâ'nın Hayâtı, Şahsiyeti, Eserleri,
4. Mevlânâ'nın Doğduğu ve Yaşadığı Şehir,
5. İki Şiir,
6. Ney (Taksim ve Âyin),
7. Mevlânâ'nın Tasavvufu ve Mesnevîsi,
8. Ney,
9. Kapanış.[122]

1953 yılına gelindiğinde, yasaklandığı târihten 28 yıl sonra, ilk semâ âyini gerçekleşmiştir. 17 Aralık 1953 târihli bu Şeb-i Arûs töreninde, Neyzen Selâmi Bertuğ'un notlarına göre, baştan sona bir âyin düzenlenmemiş; ferahfezâ, beyâtî, sabâ ve rast makamlarında eserler icrâ edilmiş ve temsîlî olarak semâzenler görev almıştır. *Mevlânâ Dergâhı'nda Dervişlerin Semâı* isimli kitapta ise Kâni Karaca'nın naat ve Kur'an'dan âyetler okuduğu; Hulki Âmil Keymen (Çelebi) ve Abdülbaki Baykara'nın da günlük kıyafetleriyle semâ meşk ettikleri yazmaktadır.[123] 1952 yılından îtibâren gelişen süreci Neyzen Kudsi Erguner (d. 1952) şu şekilde anlatmaktadır:

> Amerikalıların yaptığı Marshall yardımını[124] tetkik etmek üzere bir Amerikan heyeti eşleriyle birlikte Türkiye'ye geliyorlar ve bu gezi esnâsında Konya'ya da gidiyorlar. Konya'da Mevlânâ hazretlerinin türbesine girdiklerinde o Amerikalılardan birinin eşi "Dervişler nerede?" diye sorunca bizim yetkili kişilerimiz biraz telâşa kapılıyorlar ve onlara derviş olarak gösterecekleri insan arayışına giriyorlar. Sâmiha Ayverdi ve etrâfındaki insanlar da büyük bir hevesle Mevlevî kıyâfetlerini tekrardan dikerek hazırlanıyorlar. Konya'da o zaman semâ etmesini bilen, Mevlevî kültürünü bilen insan sayısı çok olmadığı için İstanbul'dan Konya'ya neredeyse 2-3 vagon dolusu insan gidiyor. Tekkelerden, dergâhlardan kalmış insanları İstanbul'dan trene koyarak Konya'ya geliyorlar ve Konya'da ilk kez bir Mevlevî ihtifâli, Mevlevî mukābelesi, Mevlevî semâı yapılıyor. Tabiî bu, o insanlar için çok heyecan verici bir şey; yıllar sonra sanki bir izin çıkmış ve

[122] Ağaoğlu, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974)*, 2013, 72; Özcan, "Mevlânâ Anma Törenleri (1946-1960)".
[123] Krş. Ağaoğlu, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974)*, 2013, 83; Ebû'l-Kasım Tafazzulî, *Mevlânâ Dergâhı'nda Dervişlerin Semâı* (İstanbul: Beyza Kitap, 2007), çev. Ahmet Çelik, 106.
[124] ABD Dışişleri Bakanı George Marshall'ın 5 Haziran 1947'de Harvard Üniversitesi'ndeki konuşması üzerine hazırlanan Marshall Planı, 2. Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'yı ekonomik olarak geliştirmeyi amaçlayan bir yardım programıdır; krş. Özgür Özbek, *Truman Doktrini ve Marshall Planı'nın Türkiye'deki Siyasi ve Ekonomik Yansımaları*, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Van, 2021, 59-62.

> kānun kapısı biraz aralanmış gibi büyük bir hevesle, büyük bir heyecanla bir araya geliyorlar.[125]

Şeb-i Arûs törenlerinin bu canlanışında Sâmiha Ayverdi'nin de önemli bir rolü olduğu söylenmektedir. Özellikle 1953 yılında Konya'da gerçekleşecek ihtifallerin geçmiş yıllara nazaran daha düzgün ve düzenli geçmesi adına -hocası Kenan Rifâî'nin ve kendisinin öğrencilerinden oluşan grubun dışında- İstanbul'daki eski Mevlevîlerin, semâzenlerin ve bir mutrip heyetinin ihtifallere dâhil olmasını sağlamıştır. 1953 yılından sonra da bu anma törenlerinin eksiksiz geçmesi adına elinden gelen hizmeti esirgememiştir.[126] Kendisi *Âbide Şahsiyetler* isimli kitabında Şeb-i Arûs törenlerine dâir şunları söylemektedir:

> 1925'te kapatılan bu kapı ne diye ve kimin için 1953'te yeniden aralanıyordu? İrfan ve sanat hayâtımızdan sürüp çürüğe çıkardığımız bu mânevî terbiye ve disiplinin bir seremonisi olan semâ ve âyin, artık bizim için yasaktı. Şiddet ve terör politikasıyla târihte yer alacak bir iktidar, onu adlî suçlar arasına koymuştu. Belki de bu yüzdendir ki, dâvetli olmamıza rağmen, her an bozulmasından korkulan bir mütârekenin üzüntüsü içinde idik.
>
> Fakat yabancılar, hovarda bir mîrasyedi isrâfıyla har vurup harman savurduğumuz kıymetlerimizin bu yağmalanışına bir türlü akıl erdiremiyorlardı. Onun için de dış çevrelerin rağbet ve alâkalarının tazyîki ile bir Mevlevî âyininin filme alınması kararlaştırılmış bulunuyordu. Bu yüzden de sağa sola haberler gitmiş; kıyıda köşede sinip kalmış Mevlevîlere, tennûrelerini, sikkelerini, destar ve hırkalarını sandıklarından çıkarıp kameraların, film makinalarının önünde yapılacak âyin için alıp gelmeleri haber salınmıştı. Çünkü âyin, arkaik bir vesika olarak Türk turizminin arşivine girecekti. Hepsi bu kadar.
>
> Âyin tespit edilse ve bu merâsim yarın ağyârın hatırı ve keyfi için her sene tekrarlansa dâhi, kaybolan, geri gelmeyecek bulunan, onun rûhu ve mânâsı idi. Esâsen mühim olan da bu idi. O ruh ve mânâ ki, Ahmed Yesevî evlâtlarıyla Orta Asya'dan Küçük Asya'ya akmış, yüzünü şarktan garba çeviren Türk'ün kızılelmasını arayıp bulmasında rehberi olmuş, şevki olmuş, aşkı olmuştu. Onun için de Selçuklu İmparatorluğu'nun malzemesinden Osmanlı Devleti'nin temellerini atıp Türk birliğini kurarken

[125] Kudsi Erguner, "Olaylı Mevlevi Ayini", *Keşke Olmasaydı Belgeseli*, https://youtu.be/8U3vm8b7tVw (et. 4 Mayıs 2022). Ayrıca krş. Kudsi Erguner, *Ayrılık Çeşmesi: Bir Neyzenin Yolculuğu* (İstanbul: İletişim Yayınları, 2002), 85-87.

[126] Krş. Cemalnur Sargut, "TÜRKKAD'ın Oluşumunda Hz. Mevlâna'nın Tesiri", *Dünyada Mevlâna İzleri* (Konya: Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2010), 386.

> "i'lâ-yi kelimetullah" gāyesini, büyük kütlenin vicdânına ve îmânına işlemişti.[127]

Konya'da 1953 yılında yapılmaya başlanan semâ âyinini tâkîben Sâmiha Ayverdi, mânevî evlâtlarının Mevlevî kültürünü öğrenmeleri yönünde teşvikte bulunmuş; bu minvalde 1956 yılında bâzı evlâtlarını Mevlevî-Rifâî dervişi Bâhir Şereftuğ'a göndererek âdap ve erkânına uygun şekilde semâzenlik öğrenmelerini istemiştir. 1957 yılından îtibâren de belirli kişiler Şeb-i Arûs törenlerine katılmaya başlamışlardır.[128] Bu grubun içerisinde ismi geçen ve 1959 yılındaki törenlere âyinhan[129] olarak ilk ve tek kez katılan Yusuf Ömürlü bu konuda şunları söylemektedir:

> "Birkaçımız Konya'da yapılacak Hazret-i Mevlânâ'yı Anma Törenleri'ne, mutrip ve semâzen olarak katılacağız. Siz de âyinhan olarak bizlerle Konya'ya gelir misiniz?" sorusuna hiç düşünmeden "Evet." dedim. Dedim, ama hemen ardından da, bu konuda fazla bir şey bilmediğimi söyledim.
>
> Mevlevî mûsikîsini, özel merâkımla tanımak istediğimde karşılaştığım ilk örnek (Osman Dede'nin Uşşak Âyîn-i Şerîfi) beni hayrete düşürmüştü. Mûsikîmizdeki böylesine muhteşem, dehâ ürünü sayılacak eserlerin niye sık sık icrâ edilip halka sunulmadığına şaşırmıştım. Hele İsmâil Dede Efendi'nin Hüzzam Âyini, sanki bir kerâmet mahsûlüydü. Üstelik bu eserleri ancak notalarıyla tanımaya uğraşmış, bâzı bölümlerini eş-dost arasında amatörce icrâ etmeye çalışmıştık.
>
> Ne var ki, sözleri Hazret-i Mevlânâ'ya âit bu muhteşem mûsikîyle yapılan ve bir tür ibâdet şekli sayılan dînî raksı, yâni Mevlevî semâını hiç görmemiştim.[130]

Ömürlü'nün bu törenlere dâir daha çok Sâmiha Ayverdi'den bahsetmesi ise dikkat çekmektedir ve kendisi ile ilk karşılaşmasını şu şekilde anlatmaktadır:

> Konya'ya birkaç kez gitmiştim. Zihnimde kalanların çoğu, sıkıntı, yorgunluk ve tedirginlik dolu günlerdi. Şimdiyse, güvenli bir umutla her an bir mükemmellik, bir başka güzellik beklemekteydim. Özel tutulmuş otobüsümüzle Konya'ya giderken, Ankara'ya uğranılacak ve birkaç kişiyle birlikte dost ziyâreti için Ankara'da bulunan Sâmiha Anne de bizlere

[127] Sâmiha Ayverdi, *Âbide Şahsiyetler* (İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, 1976), 240-241.
[128] Krş. Özcan Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2009), 280-281.
[129] Semâ edilirken, güfteleri bilhassa Hz. Mevlânâ'nın gazel ve rubâîlerinden seçilen Mevlevî ilâhîlerini meşk edip okuyanlara "âyinhan" denmektedir; krş. Gölpınarlı, *Mevlevî Âdâb ve Erkânı,* 1963, 9.
[130] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür,* 2016, 80-81.

> katılacaklardı. Daha İstanbul'dan hareket etmeden önce muhtemel yerleri ayrılmıştı.
>
> Otobüsümüz, Ankara'nın bilmediğim bir sokağında durdu. Küçük bir grup bizi bekliyordu. Önümdeki koltuğa oturmaya hazırlanan uzun boylu hanımın yüzündeki güzelliği görür görmez, nâdir rastlanılır bir fevkalâdeliğin karşısında olduğumu hemen anlayıverdim. O andaki heyecânımı, hayretimi, hayranlığımı bugüne kadar hep yaşadım. Hakk'a yürüdükleri 1993 yılına kadar her karşılaşmamda aynı tatlı heyecânı duydum. Hâlâ da, kuvvetle tahayyül ettiğim zamanlar, aynı çehreyi, gerçek gibi görür, heyecanlanırım.
>
> Hemen anlaşılacağı üzere, bu hârikulâde insan, Sâmiha Ayverdi, yâni Sâmiha Anne'ydi. Çok net, çok düzgün ve nüanslı bir söyleyiş güzelliğiyle, "Hoş geldin Yusuf oğlum." dediler. Daha önce tanışıp, görüşmediğimiz için, adımla hitap edilmiş olmama biraz şaşırdım. Bu hâlim karşısında da, "Evlâdım, biz birbirimizi biliriz." demeleriyle, o andan îtibâren nasıl bir dünyâda, kimlerle birlikte yaşayacağımı, büyük bir doğrulukla hissettim. Demek, Sâmiha Annem'in, "biz"leri arasında ben de vardım.[131]

1959 yılında gerçekleşen Şeb-i Arûs törenlerinin çalışmaları Sadettin Heper'in Kuzguncuk'taki evinde yapılmıştır. Bu çalışmalara dâir Özcan Ergiydiren *Hayâli Cihan Değer* isimli hâtırat kitabında şu detayları paylaşmıştır:

> 1959'da Sâmiha Anne'nin delâletiyle mutrip heyetine alınan arkadaşlarım Yusuf, Dinçer, Erhan ve Zeki ile berâber ben de âyin meşkine katılmıştım. Haftada bir akşam, kudümzenbaşı olan Sadettin Heper'in Kuzguncuk'taki evinde toplanıyorduk. İskelenin yanı başında, tam sâhilde iki katlı, küçük bir evdi. Bizlerle berâber yirmi civârında misâfir, küçük salona zor sığıyordu. Gelenler arasında Neyzenbaşı Halil Can, Hâfız Kâni Karaca ve Hopçuzâde Şâkir Efendi de vardı. Âmâ olan Kâni Karaca çok çabuk ezberliyordu. Şâkir Efendi ise yüzlerce beste ve yirmi beş âyini ezberlemiş, hâfızasında taşıyordu.
>
> Konya'da hangi âyini okuyacaklarına karar verememişlerdi. İki âyini birden meşk ediyorlardı: İsmâil Dede Efendi'nin Nevâ'ı ile III. Selim'in Sûzidilârâ'sı. Hârikulâde bir beste olan Nevâ âyininin yanında Sûzidilârâ, bütün güzelliğine ve parıltısına rağmen, biraz basit kalmıştı.
>
> "Efendim, elimizde Sûzidilâra'nın iki ayrı notası var. Birisi az önce okuduğumuz gibi, bir hayli hareketli. Diğeri ise sâde, nağmeler düz, vakur." demişti Halil Can.
>
> Sonra her iki nota, muhtelif bölümleri okunup mukāyese edildi. Heybetli gövdesiyle oturduğu koltuğu dolduran Hopçuzâde Şâkir Efendi, kalın camlı

[131] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 85-88.

> gözlüklerinin üstünden bakarak, "Bu bestenin nağmeleri ağızdan ağıza geçerken çiçeklenmiş. Siz de bilirsiniz, birçok beste, teşvîhler ve ilâhîler de zamanla küçük nağmeler eklenerek böyle çiçeklenmişlerdir. Biz öbür notaya bakalım, aslında bu eserde bir pâdişah ihtişâmı, mânevî bir saltanat var." demişti. Sonunda onun dediğinde karar kılındı. O sene Şeb-i Arûs'ta Sûzidilârâ âyini okundu.[132]

Kuzguncuk'ta olan bu çalışmalarla ilgili Yusuf Ömürlü'nün yakın dostu Doğan Karaağaoğlu da şunları anlatmaktadır:

> 1959 senesindeki anma töreninin provası Sadettin Heper'in Kuzguncuk'taki evinde çalışılıyordu. Ben o zaman Emirgan'da kalırdım, Hulusi (Gökmenli) Bey de Cerrahpaşa'da kalırdı. Hulusi Bey Cerrahpaşa'dan Emirgan'a gelirdi, Emirgan'dan beni alırdı ve berâber Kuzguncuk'a geçerdik. O çalışmalarda aynı zamanda Yusuf da vardı, ama ben gittiğim zaman artık âyin pişmişti. Satır satır birisi okurdu, sonra ötekiler tekrar ederdi. Dârülelhan'ın çıkardığı notalar vardı, onlarla çalışılıyordu.[133]

Dilek Güldütuna ise Konya'da olan çalışmalara dâir hocası Câhit Gözkân'dan şu detayı aktarmaktadır:

> Câhit (Gözkân) Hoca'dan bir hikâye duymuştum. Konya'ya ihtifallere gitmişler. "Ben bir hafta önceden ya da bir müddet önceden giderdim. Oradaki insanlarla âyini çalışırdık. Okuya okuya sonuna doğru pişerdi, ondan sonra da âyin olurdu." diyordu. Âyini de şu şekilde çalışıyorlar: Câhit Hoca okuyor, sonra oradakiler okuyor. Yâni meşk usûlü, nota yok. O sene okurlarken bir şey kulağına geliyor, değişik okuyorlar sözlerini; "Yoksul ise bây olur bây ise sultân olur" sözlerini farklı okuyorlar. "Okuyun bakayım." diyor, tek tek okutuyor. Bâzıları "Yoksul ise bây olur Paris'e sultân olur" diye anlamışlar, güfteyi öyle okuyorlarmış.[134]

1959 yılındaki Şeb-i Arûs törenleri o sene ilk kez "Mevlânâ Haftası" şeklinde kutlanmaya başlanmış; bu anlamda törenler 7 günde toplam 12 seans olarak icrâ edilmiştir. Törende Sâmiha Ayverdi[135], Nihad Sâmi Banarlı, Dr. General Müslim Gür, Abdülkadir Karahan, Ali Nihat Tarlan ve Refi Cevat Ulunay konuşmacı olarak hazır bulunmuşlardır. Törenlerin öncesinde erkâna uyularak sikke-i şerîf[136]

---

[132] Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 262.
[133] Yakın dostu Doğan Karaağaoğlu ile mülâkat, 12 Aralık 2021.
[134] Kızı Hatice Dilek Güldütuna ile mülâkat, 12 Ekim 2021.
[135] Sâmiha Ayverdi'nin 1959 yılı Şeb-i Arûs konuşması için bk. Ayverdi, *Âbide Şahsiyetler*, 1976, 12-18.
[136] "Damga", "alâmet" anlamlarına gelen "sikke" kelimesi, Mevlevî külâhının adıdır. Mevlânâ yolunda oluşa, Mevlânâ'ya mensup bulunuşa alâmet olduğu için "sikke" tâbiriyle anılmakta; mânevî kıymetinden ötürü "sikke-i şerîf" de denmektedir; krş. Gölpınarlı, *Mevlevî Âdâb ve Erkânı*, 1963, 41.

giydirme merâsiminin yapıldığı ve Halil Can Bey'in, merâsim için okuduğu duânın ardından Yusuf Ömürlü'ye tekbirle sikke giydirdiği[137] bilinmektedir. Her gün yapılan merâsimler sona erdikten sonra, gece yarısı otele dönüldüğünde, yeni bir faslın daha başladığı söylenmekte; okunan ilâhîlerin ve yapılan sohbetlerin geç saatlere kadar sürdüğü belirtilmektedir.[138] Bu ortamdan *Hayâli Cihan Değer* kitabında şöyle bahsedilmektedir:

> 1959 Şeb-i Arûs'unda merâsim sona erip gece yarısı otele dönünce yeni bir fasıl başlamıştı. Neyler coşmuş, ilâhîler birbirini tâkip etmişti. Ardından Eskici Muammer Efendi bendirini vurup kendine has tavrıyla Yûnus'tan, Niyâzî Mısrî'den, Sezâî'den kıtalar okumuştu. Derken, Şeyh Raşit (Er) Efendi, Mehmet Dede'yi (Örtenoğlu) yanına alıp zikre başlayınca, derhal halka tamamlanmış, sanki yer yerinden oynamıştı. Otel sahibi ve yardımcısı da kapıyı kilitlemiş ve bu ziyâfete ortak olmuştu.
>
> Hafiften bir zil sesi duyuldu, otelin kapısı çalınıyordu. Zeki (Ermumcu), merdivenlerden aşağıya koştu, sonra geri döndü. Yanlarında korumaları ile iki kişi gelmiş; salon, hol ve koridor ağzına kadar dolu olduğundan içeri girememişler. Korumalar yer açmak isteyince "Hayır, kimseyi rahatsız etmeyin." diyerek merdiven basamaklarına oturtmuşlar. O hengâmede onları kimse fark etmemişti. Kâzım (Büyükaksoy) Bey'in okuduğu Kur'ân-ı Kerîm'in ardından Raşit Efendi, kısa bir duâdan sonra Fâtiha çekti. Bir müddet kimseden ses sadâ çıkmadı. Nihâyet hepimiz, bir uykudan uyanır gibi olduk; lâhûtî bir âlemden çıkıp yeniden dünyâya dönmüştük.
>
> O zaman iki adam salona girdi, hemen herkes ayağa kalktı. Sâmiha Anne iki adım atıp yürüyüp karşıladı, "Hoş geldiniz." dedi. Her ikisi de hükûmetin ileri gelenlerindendi; biri Millî Eğitim Bakanı Tevfik İleri, diğeri Millî Savunma Bakanı Âtıf Benderlioğlu'ydu. Yer açıldı, oturdular. Ardından sohbet başladı, geç saatlere kadar devam etti.[139]

Yusuf Ömürlü 1959 yılından sonra Şeb-i Arûs törenlerine tekrardan katılamamıştır. Bunda hem çalışma hayâtındaki hem de okuduğu üniversitedeki yoğunluğun etkili

---

[137] Mevlevî tarîkatına giren bir kimsenin gerekli tarîkat kurallarını öğrendikten sonra tekbir getirilerek başına sikke giydirilmesi merâsimine "sikke tekbirlemek" denmektedir. Bir semâzenin veyâhut bir mutribin sikke tekbirlemeden âyine katılamadığından ve bu merâsimin, bâzı müstesnâ durumlar dışında, Matbah-ı Şerîf'te Ahçı Dede'nin duâsıyla yapıldığından bahsedilmektedir; krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, III:2830; Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 278.

[138] Krş. Ağaoğlu, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974)*, 2013, 179; 184; Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 94; Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 266-267.

[139] Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 266-267. Daha detaylı bilgi için bk. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 80-100; Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 262-274.

olduğu söylenebilir. Bunun yanında Sâmiha Ayverdi'nin, 1963 yılıyla birlikte, düzenlenecek ihtifallere dâhil olmaması da Ömürlü'nün bu törenlerde vazîfe almamasında etkili olmuştur.[140] Ayverdi bu durumu 1974 yılında yazdığı bir mektupta şu şekilde anlatır:

> Bundan bir iki sene evvel, Sâim Bey isminde bir zat, Sadettin Heper Bey tarafından bize geldi ve Şeb-i Arûs ihtifalinin İstanbul'da yapılması teklîfini getirdi. O sene, Konya ihtifal komitesi ile İstanbul'da bulunan mutrip heyetinin arası açılmış olduğu için Konya'ya dâvet edilmemişlerdi. Komitenin bu karşı tavrından alınan zevâtın çok kızmış bulunduklarını duymuştuk. Bize yaptıkları bu teklifle de: "Durun biz de size gösterelim!" dercesine, ihtifali İstanbul'a intikal karârını tasarlayarak, bizim gençlik grubundan faydalanmayı akıllarına koymuş oldukları anlaşılıyordu.
>
> Mûcip sebep olarak da, kış gününde Konya'ya gitmenin zorlukları, İstanbul'da ise seviyeli bir seyirci kalabalığı bulunduğu, bilhassa seyyahların buraya daha rahat ve daha kesif ölçüde gelebilecekleri öne sürülüyordu.
>
> Halbuki, aslında bu bir öfke hatta intikam jesti idi. Uzun boylu düşünmeye dahi lüzum görmeden, teklîfe "Hayır!" dedik ve bizim ikiliğe, bölücülüğe değil, birliğe ve toplayıcılığa taraftar olduğumuzu, Konya ihtifallerinden çekilmemizin sebepleri arasında bize şüphe ve îtimatsızlıkla bakmakta olmalarının büyük payı bulunduğunu da Sâim Bey'e söyledik.
>
> "Benden hıyânet ummak, dere içinde kuru kerpiç aramaya benzer." diyen yüce Mevlânâ'nın iç âlemine kapalı olan bu insanlar, o meydana nasıl bir ihlâs, garazdan ivazdan uzak bir menfaatsizlikle girdiğimizi idrâk edememişlerdi. Hâlâ da anlamış değillerdir.
>
> Mîmar, mühendis, doktor, iktisatçı gibi seçme ve seviyeli gençlerden mürekkep on kişilik bir semâzen grubu ile ihtifalin çekirdeğinin atıldığı ilk senelerde, bu idealist ve derviş ruhlu gençlerimiz için tarîkatın tek vecîbesi, semâ meydanlarında boy göstermek değil, bir tevhit ocağı uyandırmaya hizmet eylemek ve bir târihî vazîfeye şitap etmekti. Buna rağmen bozgunculuk töhmeti altında tutulduğumuzu anlar anlamaz aralarından çekildik.[141]

[140] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 101; Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 280.
[141] Ayverdi, *Mektuplar 8: Özcan Ergiydiren*, 2019, 125-126.

4.4. Zikir Geleneğinin Muhâfazası

"Zikir" kavramı sözlükte "sözünü etme, ismini söyleme, anma" mânâsına gelmekle birlikte, dînî literatürde "toplu veya ferdî olarak, sünnetullah, sahâbe ve evliyâullâhın keşiflerinden neşet ederek, belli edebî usûller dâhilinde, esmâ ve dînî lafızları tekrar sûretiyle yapılan mukābeleler" şeklide kullanılmaktadır. Kur'an ve hadiste de sıkça vurgulanan zikir konusu sûfîler nezdinde Allah'a yakınlaşmak ve nefsi terbiye etmek için önemli esaslardan biri olarak kabul edilmektedir.[142]

1925 yılıyla birlikte tekke ve zâviyelerin sırlandığı kānunla Türkiye sınırları içerisindeki zikir meclislerinin fiziksel hayâtiyeti son bulmuş; mânevî boyutu kaybolmasa da sosyal ve kültürel boyutu sekteye uğramıştır. Nitekim Osmanlı zamânındaki tarîkatların âyinleri ile ilgili -Mevlevîliğin hâricinde- yazılı çok fazla kaynağın olmamasından dolayı geçmişten gelen birtakım değerler de kaybolma riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu değerleri korumak amacıyla, eski dergâhları ve Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlünü[143] iyi bilen, bunun yeni nesillere aktarımına ve geleneğin yaşamasına katkıda bulunabilecek kimseler Sâmiha Ayverdi'nin çabalarıyla 1957 yılından îtibâren ev meşkleriyle toplanmaya başlamıştır.[144] 1960'lı yıllardan îtibâren Yusuf Ömürlü'nün de içerisinde bulunduğu bu çalışmalara dâir *Hayâli Cihan Değer* isimli kitapta şu detaylar paylaşılmaktadır:

> 1957 senesinin ilk ayları idi. Kadronun tespîti için üç dört hafta geçmişti. O sırada Ekrem Bey (Ayverdi) Almanya'dan Grundig marka, son model, büyük bir kayıt cihazı getirtmişti. Nihâyet ilk provayı yapmak üzere dâvetliler Ayverdiler'in evinde toplandılar. İştirâk edenler ise şöyleydi:
>
> Şeyh İzzi (Onat) Beyefendi (postta), Şeyh (Mehmet) Raşit Er Beyefendi (zikir reisi), Mehmet Dede (Örtenoğlu) (zâkir), Ahmet Emgen (zâkir),

[142] Krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, III:3549; İdris Polat, *Sufî Gelenekte Zikir Uygulamaları ve Halleri*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Adana, 2019, 109-111; Reşat Öngören, "Zikir", *DİA*, 2013, 44:411.

[143] Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlü hakkında detaylı bilgi için bk. Birhan Gençer, *Osmanlı'nın Son Dönemi İstanbul Rifâî Geleneğinde Kıyam Zikrinin Şeklî İcrâsı*, Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020; Hüseyin Özkılıç, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014.

[144] Krş. Gençer, *Osmanlı'nın Son Dönemi İstanbul Rifâî Geleneğinde Kıyam Zikrinin Şeklî İcrâsı*, 2020, 8; 47-48; 91; Özkılıç, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği*, 2014, 22; 24-25; Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 200-206; 211-213.

> Cemalettin Server (zâkir), isimlerini hatırlamadığım (Raşit Beyefendi'nin dervişleri olan) üç kişi, Selâhattin Gürer (zâkirbaşı), Kâzım Büyükaksoy (peyrev), ismini hatırlayamadığım bir peyrev, Osman Elçioğlu (peyrev), Hulusi Gökmenli (peyrev), Câhit Gözkân (rebab), Halil Can (ney).
>
> [...]
>
> Rifâî âyini banda alınarak tespit edilmiş ve kaybolup gitmekten kurtulmuştu. O günün imkânları ile stereo olarak alınamamış, sâdece bir mikrofon kullanılmış, bu sebeple bâzı sesler yer yer diğerini bastırdığından anlaşılmaz hâle gelmişti. Böyle bir tespit yeterli değildi ve her şeyi ifâde etmiyordu. Yok olmasını önlemenin yolu, onu yaşatmaktı.
>
> Bu sebeple, âyini -tıpkı Mevlevî âyinleri gibi- icrâ edebilecek bir grup meydana getirmek lâzımdı. Onun için de bu elemanları yetiştirmek îcap ediyordu. Sâmiha Anne bir gün bu fikrini Raşit Bey'e açtı. O da büyük bir heyecanla tasvip ederek, "Çok haklısınız hanımefendi. Bendeniz her zaman emrinize âmâdeyim, üzerime terettüp eden her şeyi seve seve yaparım." dedi. Sâmiha Anne çok takdir ettiği ve sevdiği, bir tevâzu âbidesi olan bu adama, "Estağfurullah efendim. Lütfedersiniz." deyip teşekkür etti ve kimlerin dâvet edileceği kararlaştırıldı. 1958 yılı sonbaharında da ders başladı. Bize yardımcı olmak için Mehmet Dede, Ahmet (Emgen) Ağabey ve Zâkirbaşı Selâhattin Bey de geliyorlardı. Emekli muhâbere albayı olan Selâhattin Bey, yaşayan tek zâkirbaşı idi. Onu, âyin esnâsında birkaç defa dinlemiştim; son derece gür ve tatlı tenor sesiyle her seferinde mûcizeler yaratıyordu. Raşit Bey, "O olmazsa biz hiçbir şey yapamayız. Üç binden ziyâde ilâhî bilir." derdi. Nitekim yıllar sonra göçüp gidince yeri boş kaldı.
>
> [...]
>
> Zikir, ilâhîler ve kasîdeler öyle güzel ve öyle tesirliydi ki çok defa lâhûtî bir âleme dalıp gidiyor, dikkatimizi toplayamıyor, bâzılarımız kendinden geçerek düşüp bayılıyordu. Nihâyet ders bitip duâ ve Fâtiha okununca demlenmiş çaylar ve börek çörek ikrâm ediliyor, Sâmiha Anne ve diğerleri de odaya girip oturuyorlar ve doyulmaz bir sohbet başlıyordu.[145]

1960'lı yıllardan îtibâren bu meşk ortamına katılmaya başlayan Yusuf Ömürlü, bu vesîleyle Albay Selâhattin olarak bilinen Selâhattin Gürer'den (ö. 1978) ve kitapçı Selâhattin olarak bilinen Selâhattin Demirtaş'tan (Salâhî Dede) tekke mûsikîsi üzerine de eğitim almıştır. Bu konuda oğlu Emre Ömürlü şu detayları aktarmaktadır:

[145] Daha detaylı bilgi için bk. Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 200-206; 211-213.

1960'lardaki zikir çalışmalarında babam (Yusuf Ömürlü) henüz peyrev[146] olarak zikirde bulunuyordu; yâni yardımcı olarak yetişiyordu. Yetişmesi için de Albay Selâhattin Bey'in yanında bulunmaktaydı. Amaç da aslında babamı zâkirbaşı[147] olarak yetiştirmek; çünkü aralarında en kābiliyetli ve mûsikîyi bilen oymuş. Hatta Osman Elçioğlu'nu Albay Selâhattin Bey yetiştirebilir mi acaba diye düşünülse de, sonra babamın alıcılığı ve mûsikî bilgisi kuvvetli olduğundan babamda karar kılınmış. Dolayısıyla o eski zikir çalışması kayıtlarında babam bâzen kasîde[148] okuyor; bâzı yerlerde münâcatı[149] okuyor; bâzen de perde indirme ve perde kaldırmayı[150] yönetiyor. Tabiî o zaman Albay Selâhattin Bey olduğu için zikri o idâre etmektedir. Babam da peyrev olarak okuyan tarafta yetişiyor. Raşit (Er) Bey ve İzzi (Onat) Efendi'yle ise özel bir çalışması olmamıştır, sâdece o eski zikir çalışmalarında birlikte bulunmuşlardır. Bunun dışında bir araya gelip çalıştıkları; hem sohbet ettikleri, hem de eski ilâhîleri meşk ettikleri, kaybolmaya yüz tutmuş tekke mûsikîsi eserlerini notaya almak için çalışmalar yürüttükleri günler de olmaktadır. Yâni Zâkirbaşı Selâhattin Gürer, Neyzen Niyazi Sayın, Orhan Büyükaksoy ve babam.

Babam iki Selâhattin Bey'den de eğitim almıştır. 1960'larda Albay Selâhattin Bey'den yararlanmıştır; zâten esas zâkirbaşı oydu. Kendisi vefât ettikten sonra da kitapçı Selâhattin Bey'den çok faydalanmıştır. Kitapçı Selâhattin Bey de aslında zikir reisi[151], fakat zâkirbaşılığı da çocukluğundan

---

[146] Zikir sırasında zâkirbaşının yanında bulunan ve zâkirbaşının işâreti ve onayıyla kasîde, ilâhî vb. formların icrâlarını gerçekleştiren kişidir. Zâkirbaşı bir peyrevin icrâya katılmasını istiyorsa kendisine eliyle "buyurun" mânâsına gelen bir işâret yapar. Peyrevlerin zâkirbaşına yardımcı olabilmeleri için güzel sesli olmaları ve dînî mûsikîyi iyi bilmeleri gerekir; krş. Özkılıç, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği*, 2014, 12.

[147] Zikirlerde dînî mûsikî eserlerini zâkirbaşı idâre etmektedir. Zâkirbaşı tâyin edilebilmek için binlerce ilâhînin bestesini güfteleriyle birlikte ezberlemiş olmak; geniş bir mûsikî bilgisine, falsosuz ve güzel bir sese, bütün bunların üzerinde idâre kābiliyetine sâhip olmak gerektiği belirtilmektedir; krş. Mehmet Nuri Uygun, "Zikir", *DİA*, 2013, 44:413.

[148] Perde indirme ve kaldırma sırasında önemli bir vazîfe gören kasîdeler zâkirbaşı ve peyrevleri tarafından okunurlar. Sûfîler, okudukları kasîdeleri "ara kasîde" olarak da adlandırırlar. Zikir sırasında okunan ilâhî ve şuğulleri belirli kurallarla birbirine bağlayan kasîdeler, perde indirme ve kaldırmalarda geçişi sağlayan bir form olarak kullanılırlar; krş. Özkılıç, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği*, 2014, 9.

[149] Bir edebiyat terimi olarak "münâcat", daha çok Allah'a yakarış maksadıyla yazılmış manzum ve mensur eserleri ifâde etmektedir. Türk din mûsikîsinde de aynı konu etrafında yazılmış manzûmelere "münâcât" adı verilmiştir; krş. Muhsin Macit, "Münâcat", *DİA*, 2020, 31:562.

[150] Zikirde "perde kaldırma" ve "perde indirme", izâfî bir perdeden başlayıp kademe kademe -daha tiz perdelere doğru olmak kaydıyla- perde mertebesinin yükseltilmesi ve akabinde belirli kurallara bağlı olarak müzik perdelerinin indirilmesi işlemidir. Genellikle rast perdesinden başlayan perde kaldırma, tiz segâh perdesine kadar yükseltilir. Her perde kaldırılışında zikir temposu hızlanır. Her perde inişinde ise zikrin temposu kademeli olarak düşer; krş. Özkılıç, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği*, 2014, 11-12.

[151] Zâkirbaşıyla birlikte âyini idâre eden kişidir. Zikir reisi, zâkirbaşının tam karşısında, zikreden sûfîlerin ortasında bulunur. Zâkirbaşı, perdeleri ve okunacak eserleri belirler. Buna mukābil, zikir reisi ise zikrin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinden sorumludur. Bu vazîfeyi yapacak olan kişinin zikir usûlünü, zikirde okunacak esmâları ve bu esmâların hangi usûlde okunacağını çok iyi bilmesi gerekir. Yaklaşık iki saat süren zikir âyini sırasında sûfîler, tüm beden hareketlerinde ve söylenecek

> îtibâren babası deniz subayı, devrin önemli zâkirbaşı ve âyinhanlarından, giriftzen, Uşşâkî dervişi Demirtaş Hüsâmeddîn Efendi dolayısıyla çok iyi biliyordu. Albay Selâhattin Bey'den sonraki çalışmalarda da babam hep zâkirbaşıydı; yâni zikri babam idâre ediyordu. Bâzen de kitapçı Selâhattin Bey göstermek için zâkirbaşılık yapıyordu. Bu şekilde babam uygulayarak, Selâhattin Bey de hem zikir tarafını, hem zâkir tarafı olarak babamı yönlendirerek bir eğitim uygulanıyordu. Dolayısıyla kitapçı Selâhattin Bey bu çalışmalarda meydanı hep babama bırakıyordu. [152]

Bu minvalde Yusuf Ömürlü'nün öğrencisi Rıdvan Hakyemez kendisinden şu hâtırayı aktarmaktadır:

> Konserlerimizin yarısını dînî mûsikîyle veriyorduk. Yusuf Ömürlü dînî mûsikîyle ilgilenmenin ötesinde bunu uzmanlarından, ustalarından da öğrenmiş biri. Kendisine zikri öğreten kişi de Albay Selâhattin (Gürer) Bey imiş. Albay nâmıyla bahsedilen bu kişi öyle bir kişiymiş ki, Yusuf Ömürlü'den duyduğum kadarıyla aktarıyorum, bir dergâha girdiği zaman oranın zâkirbaşıları "işin pîri geldi" diye hemen kenara çekilirlermiş.
>
> Albay bir gün demiş ki, "Yusuf hazırlan, bu akşam Cerrâhîlere gideceğiz." Zikir günü, bir Perşembe günüydü gāliba; Karagümrük'e gidiyorlar. Muzaffer Ozak Bey'in dönemi... Gittiklerinde oranın zâkirbaşısı hemen kenara çekilmiş ve Albay Selâhattin Bey'e "Buyurun." demişler. Selâhattin Bey de demiş ki, "Bugünkü zikri Yusuf idâre edecek." ve Yusuf Ömürlü o zikri idâre etmiş. Muzaffer Ozak Bey de zikir bittikten sonra müritlere dönerek demiş ki, "Zikir işte böyle yapılır, öğrenin."[153]

Buna dâir Mehmet Süha Uyar ise şu detayı eklemektedir:

> Muzaffer Ozak Bey, "Sizin çocuklardan gönderin de bizim dervîşan da faydalansın." diye Sâmiha Anne'ye haber gönderiyor. Sâmiha Anne de bunu Albay Selâhattin Bey'e aktarıyor. Selâhattin Bey de Yusuf Hoca'ya "Hazırlan, bugün Karagümrük'e gidiyoruz." diye haber ediyor. O gece dergâha gidiyorlar ve Selâhattin Bey meydanı Yusuf Hoca'ya bırakıyor.[154]

Yusuf Ömürlü ise bu çalışmalara dâir şöyle söylemektedir:

> Albay Selâhattin (Gürer) Bey ve kitapçı Selâhattin (Demirtaş) Ağabeyimizle çok berâber olduk. Yavuz Selim'deki bir evde toplanıyorduk. Albay'dan tekke mûsikîsi hakkında mâlûmat alıyorduk. Ara sıra zikir çalışması da yapılırdı. Albay zâkirbaşılık yapar ve bizi de zâkirbaşı olarak yetiştirmeye çalışırdı. Bu çalışmalarda Selâhattin Ağabey de bulunuyordu, ama fazla ses

zikir lafızlarında dâima zikir reisine bakarlar ve ona uyarlar; krş. Özkılıç, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği,* 2014, 15.

[152] Oğlu Vasfi Emre Ömürlü ile mülâkat, 13 Ekim 2021.

[153] Öğrencisi Rıdvan Hakyemez ile mülâkat, 5 Kasım 2021.

[154] Dâmadı Mehmet Süha Uyar ile mülâkat, 30 Aralık 2021.

> çıkarmazdı. Albay'ın vefâtından sonra, "Ağabey, neden bunları söylemedin?" diye sorduğumda, "Edeben, Selâhattin Bey varken bana laf düşmez." dedi. Yâni yanlışlıklar ya da bilgi noksanı olan hususlarda... Yavuz Selim'den dönüşlerde Selâhattin Ağabeyle vapura binerdik; 24.00 vapurunda hep arkada otururduk ve uzun seneler hiç kaçırmadık o vapuru. Bir de Kenan Rifâî hazretlerinin torunu olan Orhan (Büyükaksoy) Ağabey vardı, üçümüz berâber dönerdik. Çok berâber olduk. Ben zikir mevzûunu önce Albay'dan sonra da Selâhattin Ağabey'den öğrendim.[155]

Fiilî aktarımlar ve ses kayıtları ile günümüze kadar taşınan Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlünün, 1925 yılında icrâ edilen zikir ile aynı olduğu ifâde edilmektedir. Geleneğin kaybolmaması adına yapılan bu çalışmalarda zikrin usûl ve erkânı genç nesillere aktarılmış ve ses kayıtları da yapılarak bu kültürel değerin arşivlenmesi sağlanmıştır. Geleneğin kaybolmaması adına zâkirbaşı Vasfi Emre Ömürlü ve zikir reisi Tuğrul Fayda bu konudaki çalışmalarını nesilden nesile aktarmak amacıyla günümüzde de sürdürmektedir.[156]

4.5. Tasavvuf Mûsikîsinde İlk Radyo Yayınları ve Konserler

Gelecek nesillerin millî mûsikîmiz ile yetişebilmesi ve onu devam ettirebilmesi için, târihî mûsikîmiz içerisinde büyük ve önemli bir yer tutan dînî mûsikî eserlerinin bilinmesi, öğrenilmesi ve yayımlanması bir zarûret olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu minvalde Rauf Yektâ Bey[157], "Hiç şüphe yoktur ki, bizim müstakbel mûsikîmizin tekke ilâhîlerinden istifâdesi pek büyük olacaktır." diyerek tekke mûsikîmizin gelecekte millî mûsikîmiz teşekkülündeki yerini ve ehemmiyetini belirtmiştir. Bununla birlikte Rauf Yektâ Bey en muktedir Türk bestekârlarının hemen hepsinin tarîkatlardan birine mensup olduğuna işâret ederek, "Her biri asırların nâdir yetiştirdiği bu üstatlar bütün bu bedîî duygularını, bütün

[155] Cumhur Enes Ergür, *Zâkirbaşı, Kıyam Reisi, Bestekâr Salâhî Dede* (İstanbul: Kitabevi, 2011), 42.
[156] Krş. Gençer, *Osmanlı'nın Son Dönemi İstanbul Rifâî Geleneğinde Kıyam Zikrinin Şeklî İcrâsı*, 2020, 10; Özkılıç, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği*, 2014, vii.
[157] Araştırma ve çalışmalarıyla Türk müzikolojisinin ve günümüz Türk mûsikîsi sisteminin temellerini atan Rauf Yektâ Bey müzikolog, bestekâr ve neyzen kimliğiyle Türk mûsikîsi târihinin önde gelen isimlerinden birisidir; krş. Nuri Özcan, "Rauf Yektâ Bey", *DİA*, 2007, 34:269.

mûsikî dehâlarını tekke mûsikîsine sarf etmişlerdir." fikrini beyan ederek, tekke mûsikîsinin değeri hakkında vukuflu bir hüküm vermiştir.[158]

Klasik Batı müziğinde de kilise müziğinin önemli bir yeri olduğu, batılı büyük bestekârların kilise müziği içerisinde yetiştikleri ve dînî eserler besteledikleri de hep bilinmektedir. Nitekim bu gerçeği Niyazi Sayın[159], "Çünkü mûsikî sanatı içinde esas hareket dînî mûsikîden başlar. Bu Batı'da da böyledir, Doğu'da da. Hendel'in dünyânın hayranlığını kazanan ölümsüz besteleri hep dînî müziğin etkileri altında yapılmıştır." diyerek belirtmektedir.[160]

Bu anlamda tekke mûsikîsi Cumhuriyet'in öncesinde daha çok dergâhlarda icrâ ediliyor ve bu dergâhlar bir nevi konservatuar vazîfesi görüyordu. Dergâhların 1925 yılında kapanmasının ardından, bu mûsikînin icrâ edildiği mekânlar da işlevini kaybettiğinden tasavvuf mûsikîsi kesintiye uğramış ve halkın bunu dinlemesi olanaksız hâle gelmiştir.[161]

1952 yılına gelindiğinde, Konya'da başlayan Şeb-i Arûs törenleri dînî mûsikîye bir kapı aralamıştır. Dînî mûsikîyi TRT mikrofonuna ve ekrana ilk getiren ve bu alanda birçok şâheserin tekrar gündeme getirilmesini sağlayan ise Ahmet Hatipoğlu[162] olmuştur. Dînî mûsikînin ağza alınmasının bile düşünülmediği dönemlerde cesâretle ortaya atılmış, câmilerde ve mevlitlerde okunan birkaç ilâhîden ibâret olduğu zannedilen bu zengin repertuarı tekrardan göz önüne getirmiştir.[163]

Ahmet Hatipoğlu'nun 1965'li yıllarda Ergun Balcı[164] ile tanışması, tasavvuf mûsikîsinin radyolara taşınmasında önemli bir etkendir. Kendileri 1966 yılından

---

[158] Krş. Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, 1979, 6.
[159] Niyazi Sayın, günümüzde yaşayan en büyük ney üstatlarından birisidir. Ney icrâsında yeni kalıplar ve pozisyonlarla bir dönüm noktası teşkil ettiği, bu mânâda geleneği kendi içinde yenilediği ifâde edilmektedir; krş. https://www.neyzen.com/ozgecmisler/03_neyzenler/niyazi_sayin_ney_zen.pdf (et. 4 Mayıs 2022).
[160] Krş. Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, 1979, 6.
[161] Krş. Mustafa Kara, "Tekke", *DİA*, 2011, 40:370; Nuri Özcan, "Meşk", *DİA*, 2004, 29:375.
[162] Ahmet Hatipoğlu, Cumhuriyet döneminde tasavvuf mûsikîsindeki hizmetleriyle tanınmış en önemli şahsiyetlerdendir. Bu alanda birçok eser bestelemiş, kitap yazmış ve öğrenci yetiştirmiştir; krş. Koca, *Ahmet Hatipoğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, 2004, 203.
[163] Krş. Ağaoğlu, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974)*, 2013, 67; Özcan, "Mevlânâ Anma Törenleri (1946-1960)"; *Ahmed Hatipoğlu Beste Külliyâtı*, 2011, 9; Koca, *Ahmet Hatipoğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, 2004, 156.
[164] Ergun Balcı, programcı kimliğiyle Ankara Radyosu, TRT ve RTÜK'lü yılların canlı tanığı; yazar olarak tasavvuf ve Türk mûsikîsinin önemli bir kalemi; müzisyenliğiyle de üstat olarak anılan bir

başlayarak, Türk tasavvuf mûsikîsinin radyolarımızdan duyulması için olağanüstü bir gayret sarf etmişlerdir. Bu anlamda Ahmet Hatipoğlu ile Ergun Balcı'nın berâber çalıştıkları radyo programı "Gönül Telimizi Titretenler" bir devre damgasını vurmuştur. Tasavvuf duygusunun ve neşvesinin işlendiği bu programlarda Ergun Balcı'nın program metinlerini hazırladığı bilhassa belirtilmektedir. Bu minvalde, radyoda önce saz eseri gibi çalınan tasavvuf mûsikîsi eserleri zaman içerisinde bu mûsikîyi severek dinleyen büyük bir dinleyici kitlesi oluşturmuştur.[165] Ahmet Hatipoğlu'nun TRT radyolarındaki tasavvuf mûsikîsi yayınlarının başlaması ise şu şekilde seyretmiştir:

> Radyo Müzik Müdürü Orhan Özgediz bir gün Ahmet Hatipoğlu'na "Hoca, güzel şeyler yapıyorsun ve okuyorsun. Koro kurma arzunu da biliyorum, bunu devreye sokalım artık. Yalnız bu işin neden gerekli olduğunu, enine boyuna açıklayan bir gerekçe yaz, ben götürüp isteyeyim. 'Olur'dan çıkarsa hemen koroyu kuralım." dedi. Hatipoğlu "dînî mûsikî korosu"na neden gerek duyulduğunu gösteren iki sayfa hâlinde bir gerekçe yazıp Orhan Bey'e verdi. O da program müdürüne gerekçeyi imzalatmaya çıktı. O vakit Hatipoğlu'ndaki heyecânı anlayabilmek zor olsa gerektir. Orhan Bey'in kovulacağını beklerken elinde bir kağıtla coşkuyla, "İmzalattım!" diye geldiğini görünce sevinç gözyaşlarını tutamamıştır.
>
> Ankara Radyosu Türk Tasavvuf Müziği Korosu böylece 1977'de Ahmet Hatipoğlu şefliğinde kurulmuş oldu. Koro ilk olarak erkeklerden kurulmuş; koroya bayanlar dâhil edilmek istense de halkın bunu yanlış anlayacağı düşünülerek bu mesele sonraya bırakılmıştır. Hatipoğlu ilk programında Na't-ı Peygamberle başlamış; solo okunan Yusuf Çelebi'ye âit bu târihî eseri koroya okutmuştur. Konser öncesi spikerin, naatı şiir şeklinde okuması gerekiyordu, ancak içinde Kur'ânî lafızlar olduğu için okumak görevi yine Ahmet Hatipoğlu'na devredildi. Kayıt yapıldı, montajlandı ve program yayınlandı.
>
> Hatipoğlu, yayın sonrası Radyo'ya gittiğinde tebrik edilmeyi beklerken müzik müdürü Orhan Özgediz, kendisini düşünceli ve asık bir surat ifâdesiyle karşılayınca işin netîcesi ortaya çıkmıştır. Radyo'nun üst kurulu, bu programdan ötürü "Bunu nasıl yayınlarsınız?" şeklinde bir ifâdeyle Orhan Bey'i üzmüştür.

---

isimdir. "Tasavvuf mûsikîsi" tanımlamasının, unutulmaz programlar "Hoş Seda" ve "Gönül Sesimizi Titretenler" programlarının da isim babası ve metin yazarıdır; krş. https://www.star.com.tr/pazar/tasavvuf-muziginin-isim-babasi-ergun-balci-haber-749243 (et. 4 Mayıs 2022).

[165] Krş. *Ahmed Hatipoğlu Beste Külliyâtı*, 2011, 9-10; Tunalı, *Gittiler*, 2018, 165; Koca, *Ahmet Hatipoğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, 2004, 87.

> Programı yönetim kurulu dinlemiştir. Âcilen bir toplantı düzenleyip bu mesele hakkında bir karâra varmak üzere müzâkere ederler. Müzâkere sırasında "Nasıl yayınlanır?", "Buna kim müsâade etti?", "Kim yayınladı?" şeklinde sorular da sorulmuş ve sonuç olarak koronun feshedilmesine ve programın bir daha yayınlanmamasına karar verilmiş, ayrıca Orhan Bey de îkaz edilmiştir.
>
> 1978'e kadar bu böyle devam etti; ilk programdan sonra hiç program yapılamadı. Ahmet Hatipoğlu'nun yıllarca hayâlini kurduğu mürüvvet sâdece bir programlık olmuştu. 1978'de ise bir gün ânîden Radyo'da Türk Müziği Müdürü olduğunda, TRT târihinin ikinci Türk Tasavvuf Müziği Korosu'nu kurdu.[166]

Ankara'da 1969 yılının ilk aylarında gerçekleşen bir konserde Yusuf Ömürlü, Yeni Doğuş Cemiyeti'nin tertip ettiği Mimar Sinan ve Yûnus Emre günlerine birer koro hazırlayarak Cumhuriyet sonrasının halka açık ilk tasavvuf mûsikîsi konserini gerçekleştirmiştir. 6 Mayıs 1971 târihinde ise Münir Nurettin Selçuk[167] (ö. 1981) bir konserinde güftesi Yûnus Emre'ye aît "Şol cennetin ırmakları, akar Allah deyü deyü" mısrâsı ile başlayan bestesini seslendirmiştir. Bu besteyi bayanlardan müteşekkil vokal grubu eşliğinde icrâ etmesinin ardından, Münir Nurettin Selçuk'un, 3 Eylül 1971 târihinde de tekbir ve salât-ı ümmiyyeyi kayda almış olduğu görülmektedir. Bu icrâlar, tasavvuf mûsikîsi alanında gerçekleştirilen ve 1970'li yılların başından îtibâren adım adım ilerleyen ilk icrâlardır.[168]

Yusuf Ömürlü'nün 1969 yılından sonraki konser programlarına bakıldığında 1977 yılına kadar olan konserlerinde tasavvuf mûsikîsi icrâsına rastlanmamıştır. 28 Mayıs 1977'de ise Ömürlü'nün şefliğindeki Kubbealtı Klasik Türk Mûsıkîsi Korosu'nun bir konseri olmuş ve programın son bölümü Hicaz ilâhîlere ayrılmıştır. Nitekim bu târihten sonra Yusuf Ömürlü'nün, yaptığı konserlerin bir bölümünü tasavvuf mûsikîsine ayırmaya özen gösterdiği görülmektedir.[169]

---

[166] Daha detaylı bilgi için bk. Koca, *Ahmet Hatipoğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, 2004, 84-87.

[167] Münir Nurettin Selçuk, Türk mûsikîsinde geleneksel okuyuş tavrı ile yeni anlayışı olağan üstü parlak, lirik-tenör sesiyle birleştirerek farklı bir icrâ ortaya koymuş ve bu özelliğiyle dönemin en çok sevilen ve taklit edilen sanatkârı olmuştur. Bestelediği eserler yanında yetiştirdiği talebeleri ve koro yönetiminde gösterdiği titizliğiyle mûsikîyi bir meşgale değil hayâtının bir mânâsı kabul etmiştir; krş. Nuri Özcan, "Münir Nurettin Selçuk", *DİA*, 2009, 36:362.

[168] Krş. https://youtu.be/pD4pHOHT-dk (et. 4 Mayıs 2022); https://youtu.be/UuE8wuhzAso (et. 4 Mayıs 2022); https://www.milliyet.com.tr/pembenar/bir-gecede-iki-selcuk-5234307 (et. 4 Mayıs 2022). Ayrıca bk. EK-65.

[169] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 148-149; 181. Ayrıca bk. EK-35-38.

1978 yılına dâir ise Bekir Sıtkı Sezgin'in[170] (ö. 1996), hâtıralarından şu anekdotu paylaştığı görülmektedir:

> 1978'de Sheraton Oteli'nde bir konser vermiştim. Bu, İstanbul'da verdiğim ilk konser oluyordu. Bu konserin enteresan bir tarafı da, tanbûrî Necdet Yaşar ve neyzen Niyazi Sayın'ın bulunduğu iki saz ile konser vermemdir. Çok zevkli, çok keyifli bir konser olmuştu. Herkes de bundan çok memnun olmuştu. Konserin ikinci yarısının son 15 dakikasında bir ilâhîye başladık. İlâhînin arasında ben bir naata fırladım. Azîzim hiç unutamıyorum; ölene kadar gidecek bende bu hâtıra. Salonda 900 kişi vardı; Sheraton'un balo salonunda. Bütün salon birden feryat ederek, "Allaah!" diye ayağa kalktı; herkes "Allah, Allah..." diyerek bağırmaya başladı. Hatta birisi sahneye kadar koştu geldi, benim durduğum yerde ayaklarımın altına kendisini attı ve ondan sonra Türkiye'de ben tasavvuf mûsikîsini konserlere taşımış ve getirmiş oldum.[171]

Bu konuda Ergun Balcı ise şöyle söylemektedir:

> Tasavvuf mûsikîmizi, koro icrâları dinleterek geniş halk kesimlerine kabul ettiren iki sanatkârımız var: İstanbul'da Yusuf Ömürlü, Ankara'da Ahmet Hatipoğlu. Bu misyonu başlatma önceliği ise az farkla Yusuf Ömürlü'ye âittir.[172]

[170] Mûsikîyi kendisine bahşedilmiş yüce bir değer, bir nîmet olarak kabul edip onun israf edilmeden iyi kullanılması, iyi icrâ edilmesi gerektiği anlayışına sâhip olan Bekir Sıtkı Sezgin kendine has bir üslûp geliştirmiş ve bu üslûpla ortaya koyduğu dînî ve din dışı mûsikî icrâları döneminde çok beğenilmiştir. Klasik ve klasik sonrası dönemleri eserlerinin yanı sıra özellikle dînî formlardaki başarılı icrâları onu zamânın mûsikîşinasları arasında farklı bir konuma getirmiştir; krş. Nuri Özcan, "Bekir Sıtkı Sezgin", *DİA*, 2009, 37:82.

[171] *Türk Müzik Geleneğini Yaşatanlar: Bekir Sıdkı Sezgin* (İstanbul: Boyut Yayıncılık), CD eki.

[172] Ergun Balcı, *Türk Müziğine Adanmış Bir Ömür: Yusuf Ömürlü* isimli paneldeki konuşmasından, 12 Haziran 2010. Ayrıca krş. Mehmet Demirci, "Yusuf Ömürlü'nün Musiki Anlayışı", https://www.yeniasir.com.tr/yazarlar/mehmet.demirci/2017/04/24/yusuf-omurlunun-musiki-anlayisi (et. 4 Mayıs 2022).

5. TÜRK VE TASAVVUF MÛSİKÎSİ ÇALIŞMALARI

5.1. Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'nün Kuruluşu

2 Mart 1970'te cemiyet hüviyetiyle kurulan, 1978'de vakıf statüsünü kazanan Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, dilde, ilimde, fikirde ve güzel sanatlarda akademik ve millî hizmet gāyesiyle kurulmuştur. Kurucularından Sâmiha Ayverdi'nin ifâdesiyle, "Türk gençliğini, eğitim, içtimâî muhit ve âile çevreleri dışında millî sanat ve milliyetçi bir fikir etrâfında toplanabileceği ciddî, haysiyetli ve samîmî bir mihrâka sâhip kılmak" adına bu kurumda muhtelif çalışmalar yapılması planlanmıştır. Bu anlamda Kubbealtı'nın kuruluş hazırlıkları sırasında da sık sık mûsikîden söz edildiği; özellikle İlhan Ayverdi'nin mûsikî dersleri verilmesini ve tedrîsâtın bir akademiye yakışır mükemmellikte olmasını istediği söylenmektedir.[173]

1971 yılının Nisan ayında İstanbul Fetih Cemiyeti binâsında "Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü" adıyla bir mûsikî mektebi kurulmuştur. Nitekim Yusuf Ömürlü'ye burada hocalık yapması teklif edilmiş; diğer hocaların seçimi ve temîni konusunda da tam salâhiyetli olduğu İlhan Ayverdi tarafından kendisine bildirilmiştir.[174] Bu konu hakkında Ömürlü'nün yakın dostu Mustafa Tahralı (d. 1943) şunları söylemektedir:

> Yusuf Ömürlü'ye Kubbealtı'nda hocalık teklif edilmesi hem Yusuf Ömürlü bakımından, hem Kubbealtı bakımından, hem de mûsikî kültürümüz bakımından çok ehemmiyetli bir noktadır; çünkü rahmetli Sâmiha Anne'den duyduğumuz, kaybolmakta olan mûsikîmizi, dilimizi, kültürümüzü, târihimizi ve sanatlarımızı öğretecek bir müessise ihtiyaç olduğuydu. Sâmiha Anne, Ekrem Bey ve İlhan Hanım bu niyetle etrâfında her alanda kaliteli elemanlar da buldu. Mûsikîde de bu Yusuf Ömürlü'ydü.[175]

Enstitünün kuruluş hazırlıkları sırasında ders verebilecek diğer hocalar düşünüldüğünde ilk akla gelen isimlerin Münir Nurettin Selçuk ile Kemal Batanay

---

[173] Krş. *Bir Medeniyetin Kırk Yıllık Kalesi* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2010), ed. Buğra Şamlı, 7; "Başlarken", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Ocak 1972, 1(1):5; Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 134.
[174] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 134.
[175] Mustafa Tahralı, *Yusuf Ömürlü Saygı Gecesi* isimli paneldeki konuşmasından, 12 Nisan 2017.

(ö. 1981) olduğu ve vakit kaybetmeden kendileriyle iletişime geçildiği söylenmektedir.[176] Eski tanışıklıklarını ve birlikte yaptıkları meşk çalışmalarını göz önüne alarak[177] Kemal Batanay'la görüşen Yusuf Ömürlü, Batanay'ın kendisine söylediklerini şu şekilde aktarmaktadır:

> Yusuf evlâdım, elbette hoca hakkını ödemek lâzımdır; ama mevzûbahis ben olursam iş değişir. Bana mûsikî öğreten hocalarımdan hiçbiri benden bir metelik bile istemediler. En ufak bir hediyemi kabul etmelerinin asla mümkün olamayacağını şöyle böyle hissettirdiler. Ne öğrettilerse, ne yaptılarsa, Allah rızâsı için, mûsikîyi mübârek bir meşgale saydıkları için yaptılar. Ben de onların hakkını, hevesli ve kābiliyetli talebelere ücretsiz ders vererek ödemeye uğraşıyorum. Yanlış anlaşılmasın, bu söylediklerim sâdece kendim içindir, umûmî değildir.
>
> Ayrıca, çok hürmet ettiğim, hayrânı olduğum muhterem Ekrem Hakkı Ayverdi Beyefendi ve Sâmiha Ayverdi Hanımefendi'nin başında bulundukları bir müessesede parayla mûsikî dersleri vermek bana hiç yakışmaz. Onlar gençlere mûsikî öğretip sevdirebilmek için kim bilir kaç para harcayacaklar, ne kadar yorulup, nelerle uğraşacaklar? Mâdem ki bu vazîfeye bizi uygun görmüşler, adı güzel, hâmîsi güzel Kubbealtı'nda elimden geleni esirgemeden çalışırım.[178]

Münir Nurettin Selçuk ile Ekrem Hakkı Ayverdi'nin aralarında geçen konuşmadan ise Yusuf Ömürlü şu şekilde bahsetmektedir:

> Münir Nurettin Bey ile Ekrem Amca görüştü. Yahya Kemal (Beyatlı), ikisinin de arkadaşıydı. Tanışıklıkları uzun yıllar öncesine dayanıyordu. Seyrek de olsa, birbirleriyle görüşüp, konuşurlardı. Tahmînime göre Münir Nurettin Bey mütevâzı sayılmayacak bir ücret istedi. Yine tahmînime göre, Ekrem Amca, soylu kişiliğinin gereğine uyarak, Münir Nurettin'in telaffuz ettiği rakamı, en ufak bir tereddüt göstermeden, paranın sözünü bile etmeden hemen kabul etti.
>
> Gel gelelim, Münir Nurettin Bey'in bir şartı daha vardı: Dersler için bir piyano alınmasını istiyordu. Ekrem Amca, profesyonel bir müzisyen değildi, ama sâbit perdeli bir Batı müziği enstrümanıyla, Türk mûsikîsi icrâ edilemeyeceğini ve ders verilemeyeceğini çok iyi bilirdi.
>
> Münir Nurettin Bey'in piyanoyla ders yapma arzusunun, biraz, Batı müziği öğretilen konservatuarlara özenmesinden, biraz da Avrupa'da şan dersleri aldığı sırada zorunlu olarak belli bir seviyede piyano çalmayı

[176] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 134-136.
[177] Yusuf Ömürlü'nün Kemal Batanay ile ilk tanışıklığının 1959 yılındaki Şeb-i Arûs töreni çalışmalarına dayandığı düşünülmektedir; bk. EK-86.
[178] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 136-137.

> öğrenmesinden kaynaklandığını tahmin eden Ekrem Amca, büyük bir şaşırmışlık, epey kırgınlık ve içe atılmış bir kızgınlık içindeyken, Sâmiha Anne ve İlhan Abla'nın yumuşatıcı telkinleriyle Kubbealtı'na piyano alınmasına da râzı oldu.[179]

İki hocayla da anlaşılmasının akabinde Kubbealtı'nın mûsikî faâliyetleri 1971 yılında Münir Nurettin Selçuk, Kemal Batanay ve Yusuf Ömürlü ile birlikte başlamıştır. Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'nün ilk yıllarında, Cumartesi günleri 9.30-20.00 arasında, usûl ve tavırda Münir Nurettin Selçuk ve Kemal Batanay; solfej ve nazariyatta Yusuf Ömürlü; edebiyatta Nermin Suner Pekin; udda Câhit Gözkân; tanburda Kemal Batanay ve kemençede Kâmuran Erdoğru dersler vermiştir. Bunun dışında, Pazartesi günleri 18.00-20.00 arasında, Yusuf Ömürlü'nün şefliğinde koro çalışmaları olmuştur.[180] Bu minvalde enstitünün amaçlarından Yusuf Ömürlü şöyle bahsetmektedir:

> Çalışmalarımızı başlıca 2 gāye etrâfında toplayabiliriz:
>
> 1. Mûsikîmizde el değmemiş mevzûları ortaya çıkarmak, dağınık olanları toplamak, onları neşredilir bir hâle getirmek ve neşretmek.
>
> 2. Bugün hepimizin özlediği hakîkî Türk mûsikîsi eserlerini meydana getirebilecek genç elemanları yetiştirmeye çalışmak.
>
> Aslında her iki mevzû da büyük maddî ve mânevî güç ister. Bu, milletin en büyük icrâ organı olan devletin yapabileceği büyüklükte bir iştir. Ancak devletin bu işi başarabilmesi için her şeyden evvel kendi kendine bir karar vermesi gerekmektedir. Bu karar da (maalesef bu milletin bir ferdi olarak bunu üzülerek söylüyorum) devletin "Benim mûsikîm vardır." demesidir.
>
> Bu karâra vardıktan sonra yapılacak şeyler bellidir. Okullar açılacak ve bu okullarda kanâatimizce:
>
> 1. Klasik mûsikî öğretilecektir. Klasik mûsikîyi bilemeden, hatta klasik sanatları bilmeden bugünün sanat eserlerini meydana getirmek mümkün değildir.
>
> 2. Diğer mûsikîler (Batı mûsikîsi ve diğer milletlerin mûsikîsi) öğretilecektir.
>
> Böylece karşımıza mûsikî bilgileri ile mücehhez sanatkârlar çıkacaktır. Ancak bunların da bugünün mûsikî eserlerini meydana getireceklerine kāni

[179] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 137-138.
[180] Bk. EK-67.

> değiliz. Çünkü bir şey eksiktir, hatta en mühim şey eksiktir. Bu sanat eserlerini her şeyden evvel Türk sanatkârları meydana getirebilir. Burada Türk kültürü ile yoğrulmuş sanatkârlardan bahsediyoruz. Türk târihini bilmeyen, Türk örf ve âdetlerini yaşamayan, Türk edebiyâtını anlayıp sevmeyen, Türk sanatlarının diğer kolları hakkında bir bilgisi bulunmayan mûsikî dehâları, ne kadar büyük olursa olsun, bu sanatkârların bugünün özlenen mûsikî eserlerini meydana getireceklerine kāni değiliz.
>
> İşte çok mahdut maddî imkânlara sâhip bulunan cemiyetimiz yukarıda bahsettiğimiz meselelerden en mühimlerine eğilmiş ve çalışmalarını bu istikāmette sürdürmektedir. Mûsikîde genç arkadaşlarımıza klasik mûsikî öğretmeye çalışıyoruz. Diğer faâliyetlerimiz olan akademik seminerler, dil çalışmaları, tezhip çalışmaları ile, topyekûn Türk kültürüne hizmet etmek gayreti içerisinde bulunuyoruz. Bunun için mânevî gücümüz hudutsuzdur. Maddî gücümüzün büyüdüğü nispette bugünün Türk sanatkârını, Türk düşünürünü ve Türk bilim adamını büyük milletimizin emirlerine sunmak bizim için millî bir görev, bir vatan borcudur.[181]

Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'nün eğitim konusundaki gāyesi ise şu şekilde anlatılmaktadır:

> Mûsikînin çok uzun süreli bir sanat ve ilim dalı olduğu mâlûmdur. Bugünün hayat şartları ise hoca-talebe münâsebetlerinin çok uzun zaman devam etmesini mümkün kılmamaktadır. Biz talebeye bir metot vermek sûretiyle ileride onun kendi kendine ilerlemesini sağlayabilirsek vazîfemizi yapmış addedeceğiz. Ancak talebenin bu duruma gelmesi, yine asgarî dört seneden evvel mümkün değildir. Bu süre içinde aşağıdaki mevzûların öğretilmesi gāyemizdir. Çalışmalarımız bu istikāmettedir.
>
> 1. Edebiyat
> 2. Çok kuvvetli nota bilgisi
> 3. Bir eseri okuma tekniği (usûl+tavır)
> 4. Umûmî nazarî bilgiler
> 5. Öğrenmeyi kolaylaştıran ve kuvvetlendiren herhangi bir enstrüman[182]

1973 yılına gelindiğinde Münir Nurettin Selçuk sıhhî sebeplerle enstitüden ayrılmak zorunda kalmış; verdiği usûl ve tavır derslerini Kemal Batanay üstlenmiştir. 1975 yılının Aralık ayında ise Yusuf Ömürlü geçirdiği hastalığın sonrasında derslerine uzun bir süre devam edememiştir. Ömürlü'nün geçirdiği hastalığın sonrasında Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'ndeki derslerine tekrar ne zaman başladığı tam bilinmemektedir. Hastalığından sonra Galip Çolakoğlu ile birlikte

[181] Yusuf Ömürlü, "Kubbealtı Konseri Takdim Konuşması", *Orta Doğu*, 7 Nisan 1975.
[182] Bk. EK-67.

şeflik yaptığı ilk konserinin 28 Mayıs 1977 yılında gerçekleştiği göz önüne alındığında, 1977 yılının ilk aylarında koro çalışmalarına başladığı tahmin edilmektedir.[183]

O târihlerde Kubbealtı'nın başkanı olan İlhan Ayverdi, Yusuf Ömürlü'nün hastalığı sonrasında yeniden mûsikî çalışmalarına ve koro idâresine başlaması konusunda kendisini teşvik etmiş; bu çalışmaların onun iyileşme sürecini hızlandıracağını düşünerek desteklerini esirgememiştir.[184] Aynı şekilde Sâmiha Ayverdi'nin de bu süreçte kendisine destek olduğu bilinmekte ve bu durumu Yusuf Ömürlü şöyle anlatmaktadır:

> Felç olduğum günlerde, ünlü Alman bestekâr Hendel'in de sağ yanına felç geldiğini ve o hâliyle mûsikî çalışmalarını devam ettirdiğini, tesellî maksadıyla söylemişler, beni bekleyen zorluklara karşı direnme gücü vermişlerdi.
>
> Konserlerimize birkaç defa, ciddî şekilde hasta iken gelmişler, bizleri tebrik etmişlerdi. Şüphesiz maksatları eser dinlemekten çok, sırtımızı sıvazlamak, gönlümüzü almak, çalışma gücümüzü artırmaktı.[185]

Ömürlü'nün hastalandığı yıllarda öğrencisi olan Noktanur Kefkep, o döneme dâir şu detayı vermektedir:

> O zamanları çok hatırlayamıyorum. Felç geçirdiğini biliyorum, hatta hastâneye de gittik. Sonra derslere ara verildi mi bilemiyorum, ama bize, "Hocanız hasta, hocanızla mı devam etmek istersiniz, yoksa yeni bir hoca mı getirelim?" diye sordular. Biz Yusuf Hoca'yı söyledik ve Yusuf Hoca'yla devam ettik.[186]

1980 yılında Kemal Batanay'ın emekliye ayrılması sebebiyle İnci Çayırlı (ö. 2021), Niyazi Sayın, Erol Deran, İhsan Özgen (ö. 2021), Necdet Yaşar, Recep Birgit (ö. 2005) gibi sanatçıların da iştirâkiyle Kenter Tiyatrosu'nda bir konser hazırlığı başlatılmıştır.[187] Yusuf Ömürlü'nün şefliğinde gerçekleşen bu jübile konserine dâir detaylar şu şekildedir:

---

[183] Krş. EK-35-38.
[184] Yakın dostu İnci Palsay ile mülâkat, 28 Nisan 2022.
[185] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 127-128.
[186] Öğrencisi Noktanur Kefkep ile mülâkat, 26 Kasım 2021.
[187] Krş. Muhittin Serin, *Kemal Batanay: Bestekâr, Tambûrî, Hattat, Hâfız* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2006), 39-40.

> Kubbealtı Cemiyeti tarafından, Kemal Batanay adına, 7 Nisan 1980 târihinde Kenter Tiyatrosu salonunda bir jübile tertip edilmiştir. Jübilede Kubbealtı Türk Mûsıkîsi korosu, seçkin bir dâvetli topluluğu huzûrunda, Yusuf Ömürlü idâresinde, Kemal Batanay'ın bestelerinden müteşekkil eserler sunmuştur. Konserden önce, İstanbul Türk Mûsıkîsi Devlet Konservatuarı Başkanı Ercüment Berker ve Mahmut Okutan birer konuşma yapmışlardır. Son dört eser Kemal Batanay Hoca'nın koroya iştirâkiyle okunmuştur.[188]

Yusuf Ömürlü, 22 Haziran 1981 yılında Kemal Batanay'ın vefâtından sonra, Kubbealtı'ndaki mûsikî hocalığına ve koro şefliğine 2013 yılına kadar devam etmiştir. Dolayısıyla Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'nün 1971'deki kuruluşundan 2013 yılına kadar 42 yıl boyunca bu hizmetini sürdürmüştür.

Kuruluşundan îtibâren gerek klasik Türk mûsikîsi gerekse tasavvuf mûsikîsi üzerine akademik bir eğitim veren Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'nün alanında döneminin nâdir kurumlarından birisi olduğu söylenebilir. Bu anlamda Cumhuriyet sonrası döneme bakıldığında, klasik Türk mûsikîsi üzerine ilk resmî kurumun 1975 yılında kurulduğu görülmektedir. Nevzat Atlığ'ın fikri ile kurulan Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, günümüzde de klasik Türk mûsikîsinin en yüksek resmî icrâ organıdır. Tasavvuf mûsikîsinde ise ilk resmî girişim, 1977'de Ahmet Hatipoğlu şefliğindeki Ankara Radyosu Türk Tasavvuf Müziği Korosu'nun TRT'de yaptığı radyo yayını ile olmuştur. Bunların dışında 1970'li yılların Türkiye'sine bakıldığında, sâdece tek bir konservatuarın, yâni İstanbul Belediye Konservatuarı'nın bulunması da dikkat çekicidir. Dârülelhan'ın devâmı niteliğinde olan bu konservatuarda Türk mûsikîsi eğitiminin tamâmen kaldırıldığı, konser faâliyetlerinin hemen hemen durdurulduğu, kadro imkânlarının dondurulduğu, yâni bir nevi bitkisel hayâta sokulduğu belirtilmektedir. Dolayısıyla mûsikîdeki ihtiyâcı da uzun bir süre Kubbealtı Mûsıkî Cemiyeti gibi cemiyetlerin ve derneklerin karşıladığı söylenmektedir.[189] Bu anlamda enstitünün öğrencilerinden Mustafa Uysal şunları anlatmaktadır:

---

[188] *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Temmuz 1980, 9(3):33.

[189] Krş. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, II:453; *T.C. Resmî Gazete*, 15 Kasım 1975; Koca, *Ahmet Hatipoğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, 2004, 85-88; Kaygusuz, "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Türk Müziğinin Kısa Bir Hikayesi", 2014, 1468; Çaydere, "Müzik Eğitiminde Türler", 2014, 1479.

> Bizim buraya intisap ettiğimiz yıllar, yâni 1970'li yıllar, ülkemizde sağ-sol çatışmalarının çok yoğun yaşandığı kaotik yıllardı. Üniversiteler işgal edilirdi, silahlar birbiri ardına çekilirdi. O yıllarda Kubbealtı'nın kapısından girdiğimiz zaman atmosfer o kadar güzeldi ki; dışarıdaki karmaşadan, o kaotik ortamdan çıkıp kendinizi huzurlu, farklı bir dünyâya girmiş gibi hissederdiniz. O büyük, ihtişamlı, demir kollu, pirinç kapısından içeriye girdiğiniz zaman orası âdeta size âsûde bir iklim gibi gelirdi. Yüksek duvarlarından dolayı orada dışarıdan gelen sesi de almazdınız. Ânîden bir sessizlik olurdu ve kendinizi huzur dolu bir ortamda hissederdiniz. Burası bizi cezbettiği gibi aynı zamanda meşrebimizi de şekillendiren bir ocak oldu. Onun için de kopamadık. Hâlâ o ortamı, o atmosferi bugün dahi ararım. O günün keşmekeşi içerisinde kendimizi kendi kimliğimizi arar halde bulduk, kendi köklerimizle buluştuk. Çünkü o zamanlar bu köklerden koparma gayretinin olduğu bir ortamdaydık. Bu kökleri kesip yok etmek gibi bir politikanın içerisinden sıyrılıp bir yerlere doğru gitmeye çalışıyordu ülke. Bu mücâdele hâlâ devam etmektedir. Her zaman da devam edecektir.[190]

5.2. Mûsikî Hocalığı

Yusuf Ömürlü'nün hocalığının inceleneceği bu bölümde, bâzı talebeleri ile yapılan mülâkatlar sonucunda öne çıkan altı başlık içerisinde kendisinin hocalığı ele alınmıştır.

5.2.1. Mûsikî Çizgisi

Yusuf Ömürlü'nün mûsikî anlayışı olarak klasik çizgide olduğu bilinmektedir. Burada "klasik" ile kastedilen, Ömürlü'nün tâbiriyle, "sanat ürünü olma özelliğini taşıyan, insan gönlünü yücelten, yeryüzünün çok geniş bir alanında yüzyıllardan beri çalınıp söylenen, aslî özelliklerini kaybetmemiş, millî benliğimizi kavrayan bir mûsikî" şeklindedir. Bu anlamda kendisi, hocalarından almış olduğu klasik mûsikîyi dosdoğru ve tâvizsiz bir biçimde insanlara aktarmayı misyon edinmiştir.[191] Bu konuda kendisiyle ilgili şu anekdot aktarılmaktadır:

> En önemli yönü, klasik mûsikîyi öğretmesiydi. Bildiğinden tâviz vermezdi. Meselâ derlerdi ki, "Hocam, çok ağır eserler geçiyoruz." ya da "Konserlere çok kişi gelmiyor. Hep eşi dostu çağırıyoruz. Ağır geliyor bu zamânın

[190] Öğrencisi Mustafa Uysal ile mülâkat, 14 Kasım 2021.
[191] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 43; Demirci, "Bugünün İnsanı Kâmil İnsanı Tanımıyor", 2014, 44.

> insanına." Fakat O derdi ki, "Benim konserde maddî bir kaygım yok. Ben doğru olanı aktarayım."[192]

Ömürlü'nün mûsikî çizgisi hakkında öğrencisi Hüseyin Özkılıç şöyle söylemektedir:

> Hoca'nın (Yusuf Ömürlü) çok derin, çok köklü bir mûsikî çizgisi var. Burada mûsikîyi fehmettiği gençlik döneminden îtibâren birlikte olduğu insanlara bakmak îcap ediyor. Emin Ongan gibi, Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'nün ilk kurulduğu yıllarda Münir Nurettin Selçuk gibi... Bir de bunun sâdece formal tarafı yok; sâdece çeşitli kurumlardaki mûsikî çalışmaları yok Hocamız'ın. Ev meşkleri de var; Salâhî Dedeler (Selâhattin Demirtaş) ile birlikte yapmış oldukları zikir çalışmaları da var. Evlerde geçen, o yıllar boyu süren çalışmalar Hoca'da çok derin, çok kalıplaşmış ve çok kıymetli bir mûsikî müktesebâtı oluşmasına vesîle olmuş. Bu da, klasik çizgiyi devam ettiren kişilerin dönüp arkaya baktıklarında görebilecekleri kıymetli bir şahsiyeti berâberinde getirmiş oluyor.[193]

Öğrencisi Lâle Akay Umul ise şöyle söylemektedir:

> Aslında Hocamız (Yusuf Ömürlü) hocalarının devâmıydı; Yusuf Hoca'yla çalışmak Emin Ongan'la çalışmak demekti, Münir Nurettin Selçuk'la çalışmak demekti, Kemal Batanay'la çalışmak demekti. Bütün bu hocalarına karşı da son derce saygılıydı; hepsinden hep hürmetle, gözleri dolarak bahsediyordu. Kendisinin onların yolundan gittiğini söylüyordu. İyi yerlere gelmek istiyorsak, müziğimizi doğru ve düzgün şekilde devam ettirmek istiyorsak bu yoldan şaşmamamız gerektiğini söylüyordu. Müziğimizin klasik çizgiden aşağıya düşmemesi gerektiğine çok önem veriyordu. Bize de küçük yaşımızda olmamıza rağmen o zevki, o klasik zevkini aşıladı. Bizi hep, "Fem-i muhsin, temiz ağızla söyle.", "Gereksiz nağme yapma.", "Gereksiz arabesk hançereler çıkarma.", "Temiz ve düz oku.", "İyi icrâcıları dinle. Alâeddin Yavaşça, Münir Nurettin Selçuk, Meral Uğurlu gibi iyi sanatçıları dinle.", "Gidebildiğin ölçüde devlet korolarını takip et.", "Radyodaki klasik şeyleri kaçırma." diyerek de yönlendirirdi.[194]

Klasik mûsikînin korunması yönünde ciddî katkıları olan Yusuf Ömürlü'nün bu klasik çizgisinin, o zamânın pek çok mûsikî kurumunda olmadığı ve öğretilmediği özellikle vurgulanmaktadır.[195] Ömürlü'nün bu klasik yönünü öğrencisi İbrahim Erdinç Şumnu şöyle anlatmaktadır:

---

[192] Öğrencisi Rıdvan Hakyemez ile mülâkat, 5 Kasım 2021.
[193] Öğrencisi Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021.
[194] Öğrencisi Lâle Akay Umul ile mülâkat, 14 Ekim 2021.
[195] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021.

> Hocamız (Yusuf Ömürlü), "Osmanlı İmparatorluk Mûsikîsi" tâlim ediyordu. Bu ihtişamlı mûsikînin "Dersaâdet-İstanbul" kolu olan, sonraları klasik Türk mûsikîsi dedikleri binlerce yıllık "öz mûsikîmiz"i ehil ellerden süzülmüş, en rafine şekliyle ve "meşk" usûlüyle yaşatıyor, öğretiyordu.[196]

Ömürlü'nün mûsikî anlayışında tekke mûsikîsinin de önemli bir yeri olduğu belirtilmekte ve buna dâir İsmail Çimen şöyle söylenmektedir:

> Hocam (Yusuf Ömürlü) geleneğe çok bağlıydı, bu konuda son derece titizdi. Yüzlerce senedir süregelen geleneğimizin mutlaka tâkip edilmesi gerektiğine inanırdı. Ondan mümkün olduğunca ayrılınmamasına çok dikkat ederdi. Klasik müziğimize son derece önem verirdi. Meselâ tavırda; câmi tavrı vardır, mevlit okuma tavrı vardır, İstanbul'un kendine özgü bir tavrı vardır. Bu tavırları çok iyi bilir, bunların çok önemli olduğunu düşünür ve bunların gelecek nesillere aktarılıp yaşatılması gerektiğine inanırdı. Bunun yanında tekke müziğinin de çok önemli olduğunu söyler; klasik Türk müziğinin, halk müziğinin ve birçok müziğimizin esas geliş yerinin orası olduğunu düşünürdü. Ben tekke tavrının nasıl olduğunu Hocam'dan öğrendim. En başta Üsküdar Musiki Cemiyeti'nde Emin Ongan'dan câmi tavrını öğrenmiş, ama tekke tavrını da çok iyi bilirdi Hocamız. Tekke tavrını çok ciddî üstatlardan almış, ciddî üstatlarla berâber olmuş; meselâ Albay Selâhattin (Gürer) Bey. Hatta Albay Selâhattin Bey bize, "Evlâdım, mûsikînin en güzel yönünü Yusuf Hoca bilir. Onun kadrini bilin, istifâde edin." derdi.[197]

Yusuf Ömürlü'nün mûsikî çizgisinde Sâmiha Ayverdi'nin rolü ise şu şekilde anlatılmaktadır:

> Hoca'nın (Yusuf Ömürlü) Sâmiha Ayverdi ile tanışmasıyla birlikte bir yola girmiş olduğunu ben bunca senelik bir arada oluşumuza güvenerek söyleyebilirim. Sâmiha Ayverdi'yle tanıştıktan sonra belli bir yola girilmiş ve var olan bir potansiyel şekillenmiş. Bir taraftan meslek ve âile hayâtı devam ediyor, ama diğer taraftan da mûsikî eğitimi devam ediyor. Ev meşkleri, zikir merâsimlerinde icrâ edilen eserler, birlikte bulunulan insanlar, nice sâzendeler, nice ses sanatkârları, nice hâfızlar... Bu insanların da ben Hocamız'ın hayattaki temel görüşünü şekillendirdiğine inanıyorum.[198]

[196] Öğrencisi İbrahim Erdinç Şumnu ile mülâkat, 4 Ekim 2021.
[197] Öğrencisi İsmail Çimen ile mülâkat, 17 Ekim 2021.
[198] Öğrencisi Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021.

5.2.2. Verdiği Dersler

Yusuf Ömürlü'nün Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü çatısı altında özellikle nazariyat, solfej ve repertuar derslerine girdiği ifâde edilmektedir. Derslerin işlenişine dâir ise şu şekilde bir bilgi verildiği görülmektedir:

> Kubbealtı'nda grup çalışmaları yapılır; yâni bir hoca kürsüye çıkar ya da masasına oturur, usûl vurarak öğrencilerine eser geçer. Ama daha önce bugün için kaçınılmaz olan solfej okunur. Ancak Yusuf Hoca'yla eskinin meşkini canlandırmak da mümkündür. Israrlı bir talebe iseniz O'nu sınıf derslerinin dışında bulup, "Hocam, Hacı Fâik Bey'in Dügâh Kâr'ını lütfen bana okur musunuz?" ya da "Râkım Elkutlu'nun Müheyya Oldu Meclis'ini tekrar edebilir misiniz?" diyebilirsiniz. Alacağınız cevap hemen her zaman "evet"tir.[199]

Ömürlü'nün, derslerinde "usûl vurma"ya[200] çok önem verdiği belirtilmekte ve bu durumu öğrencisi Rıdvan Hakyemez kendisinden şöyle nakletmektedir:

> Usûle çok önem verirdi; "Usûl vurmuyorsunuz." diye arada bir azarlardı bizi. Özellikle koro dağıldığı zaman hemen, "Usûl vurmuyorsunuz. Usûl vuracaksınız. Her şey usûldür." derdi. Kendisinin talebelik zamanlarında yollarda giderken elleri cebinde hep usûl vurduğunu söylerdi. Hocasından döndüğünde, hocasına giderken... Meselâ hocasına bir eser geçecek. Onu vermeye gittiği zaman, döndüğü zaman yollarda hep elleri cebinde yürürken usûl vurduğunu anlatırdı.[201]

Bununla birlikte Hakyemez, kendisiyle olan ilk dersine dâir şu bilgileri vermektedir:

> İlk dersimize orada Yusuf Ömürlü Hoca girdi ve uzun uzun bize "Mûsikî nedir?" diyerek anlatmaya başladı. "İlim midir? Sanat mıdır?" diye kendi soruyor, kendi cevap veriyor. "Mûsikî hem ilimdir, hem sanattır. Neden ilimdir? Fizikî etkileri vardır; sesi kullanırsın, diyaframı kullanırsın. Ondan dolayı, fizik olduğu için ilimdir. Şundan dolayı sanattır." diye bize uzun uzun önce bunları anlattı; mûsikînin ne olduğunu anlattı. Daha ne târihe girdi, ne klasik mûsikîye girdi; sâdece mûsikîyi anlattı. Klasik eserler geçiliyor denilince, Dede Efendi'den, Merâgī'den başlanacak zannediyoruz. Sonra notalar çıkardı, hepimize verdi. İlk eser olarak "Derik Saçın İki Kat,

[199] Nuran Ürkmez, "Yusuf Hoca Var", *Yeni Şafak*, 17 Şubat 1998.
[200] Türk mûsikîsinde usûller sağ ve sol elleri sağ ve sol dizlere vurmak sûretiyle uygulanır ve bu vuruşlar birtakım kelimelerle ifâde edilir. Bunlar "düm", "tek", "te", "ke", "tekkâ" ve "tâ-hek" heceleridir. "Düm" ve "te" heceleri sağ elle sağ dize; "tek", "kâ" ve "ke" heceleri ise sol elle sol dize vurulur. "Tâ-hek"te ise "tâ" hecesinde iki el birden kalkar, "hek" hecesinde yine iki el berâberce iki dize vurulur, fakat "tâ"da sol elin sol dize kısaca dokunup kalkması gerekir; krş. Nuri Özcan, "Usul", *DİA*, 2012, 42:200.
[201] Öğrencisi Rıdvan Hakyemez ile mülâkat, 5 Kasım 2021.

> Kes Birini Bana Sat" diye bir türküyle başladık. Önce idrak etmek için bir tanıtım yapıyor, çok güzel bir şey başlangıçta bu. Sonra basit bir türküyle... Ondan sonra şöyle bir şey dedi, "Herkes bunu okuyacak. Şimdi ilk kim okuyacak bakalım?" Hiç kimseden ses yok. Dedi ki, "Ben sırayla hepinize okutturacağım. O yüzden kendinizin karar vermesini istiyorum." Ben de içimden "Nasılsa bize sıra gelecek." dedim, ilk elimi kaldırdım ve orada ilk eseri tekrar etmeye çalışmıştım.[202]

Bu duruma dâir öğrencisi Hüseyin Özkılıç da şöyle söylemektedir:

> İlk aklıma gelen şey ciddiyetiydi. İnsan evlâdına titrer ya, kıyamaz; dokunmaya kıyamaz. Hoca da (Yusuf Ömürlü) o şekilde bakardı mûsikîye. Çok ciddîydi. O yüzden gelen talebeleri önce sert havasıyla bir tartardı. Yeni bir talebe gelecekse önce sert yapardı tâbiri câizse; ama yavaş yavaş o talebeye güveni geldiği zaman, güven yerine oturduğu zaman bütün bilgi kapılarını, şefkat kapılarını da açardı. Bence bir hocanın sâhip olması gereken temel özelliklerden en önemli bir tânesi de budur. Herkes talebe olamaz. Herkes hoca da olamaz. Dolayısıyla hocalık vasfını kazanmış bir insanın evvelâ yeni gelen bir talebeye belirli bir mesâfe koymasında fayda vardır. Hoca da tabiî ki geçmişten, gelenekten almış olduğu özellikleriyle birlikte bunu çok usta bir şekilde, çok güzel bir şekilde uyguluyordu. Akabinde de o talebeye karşı güveni, muhabbeti oluşmaya başladığında talebesinden maddî-mânevî hiçbir şeyi esirgemiyordu. Ben aynı şeyi Niyazi Sayın Hocam'dan da gördüm, Salih Bilgin Hocam'dan da gördüm. Bütün klasik üslûptan gelen, o yoldan, o akıştan gelen hocalarda böyle bir özellik vardır. Nedenini ben biliyorum, ama bu maddî bir şey değil; mânevî akışla alâkalı bir durum.[203]

Öğrencisi Ayşe Erdal da Ömürlü'nün derslerini şöyle anlatmaktadır:

> Yusuf Hoca insanları çok ciddî bir şekilde, derinlemesine gözlemlerdi. Kendi mûsikî zevkini aktarmak için de hem o gözlemlerini kullanır, hem de kendi zevkini kullanırdı. Biraz insanların yüz hatlarını okumayı bilen bir insan Yusuf Hoca'nın o repertuar derslerinde geçtiği eserlerden, Türk mûsikîsinden aldığı zevkten, bize öğretmekten ne kadar zevk aldığının farkına varırdı. Meselâ bir eseri okuruz, biter ve hemen insanlar konuşmaya başlarlar. Hoca bâzen, çok iyi zamânındaysa, bakar bakar, bıyık altından da güler. Biraz seyreder insanları, kim ne konuşuyor, kim neye nasıl konuşuyor. Kendine mahsus, çok zarif, incelikli, güler yüzlü, sevimli, tatlı bir hâli vardı. O hâliyle, "Heyecan yok, heyecan yok." derdi.
>
> Derslerinde öğrettiği eserleri hâlen daha ezbere bilirim. Hâlâ onun o zevkiyle birlikte hatırlarım, okurum. O zaman aldığım tadı, Yusuf Hoca'nın dersinden aldığım o tadı kendi okulumdaki hocalarımdan çok aldığımı

[202] Öğrencisi Rıdvan Hakyemez ile mülâkat, 5 Kasım 2021.
[203] Öğrencisi Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021.

> hatırlamıyorum; çünkü Yusuf Hoca'nın kendinden verişiydi oradaki dersler. Kendi müktesebâtından vermesiydi; sanatının, bilgisinin zekâtını vermesiydi. Çok büyük bir zevkle, çok büyük bir mutlulukla o dersleri veriyordu ve insanlarla bir arada oluyordu.[204]

5.2.3. Çalıştırma Tarzı

Yusuf Ömürlü'nün çalıştırma tarzının gāyet disiplinli, tavizsiz, kimseyi mahcup etmeden tatlı-sert olduğu ifâde edilmektedir. Bununla birlikte meşk ile notayı imtizaç ettiren bir üslûbu olduğundan da bahsedilmektedir. Bu konuda kızı Elif Ömürlü Uyar şöyle söylemektedir:

> Ben Kubbealtı'na çok küçük yaşta başladım, 13-14 yaşlarındaydım. İlk çalışmamız Münir (Nurettin Selçuk) Bey'in resminin olduğu o uzun masanın[205] etrafında olmuştu. O zaman hiç nota yoktu, defterler vardı. Güfteyi yazardık, usûl vurarak çalışırdık. Nota ile çalışmaya çok sonra başladık; babam (Yusuf Ömürlü) nota yazmaya başladıktan sonra hayâtımıza nota girdi. Yâni ben o meşk ortamını yaşadım, ilk başta babam notayla çalıştırmazdı. Hatta Emin Ongan da öyleymiş, "Çek şu notayı." dermiş. Birisinin elinde nota gördüğü zaman kızarmış. Babam da meşk usûlünü herhalde oradan almış.[206]

Öğrencisi Bahri Güngördü de bunu şöyle ifâde etmektedir:

> Gelenekten geldiği için Hoca'nın (Yusuf Ömürlü) eğitim tarzı meşk usûlüydü. İlk önce solfej geçerdik, sonra da solfejin üzerine eserin güftelerini giydirirdik. Genelde konservatuardaki eğitim de öyleydi, onun için yadırgamazdım.[207]

Buna dâir öğrencisi İsmail Çimen de şöyle demektedir:

> Mûsikîyi öğretirken en büyük özelliği, işin teori kısmından ziyâde o işin geleneğini öğretirdi. Öğrenme kābiliyeti olan kişiye son derece net bilgiler verir ve çok iyi öğretirdi. Geleneği çok iyi size nakledebilen bir özelliği vardı. Kendi hocalarından nasıl öğrendiyse size âdeta onu yaşatarak öğretirdi. Yusuf Hoca'yla konuştuğunuz zaman mutlaka bir geçmişe giderdiniz.
>
> En belirgin özelliklerinden birisi de çok sabırlı olmasıydı. Çok farklı sorular olmasına rağmen onları sabırla dinlerdi. En ufak bir soruyu bile ciddî bulur

[204] Öğrencisi Ayşe Erdal ile mülâkat, 7 Ekim 2021.
[205] Bk. EK-29; 32.
[206] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021.
[207] Öğrencisi Bahri Güngördü ile mülâkat, 26 Kasım 2021.

ve onu mutlaka cevaplandırırdı. Biz de bu konuda son derece sabırlı olduğunu bilirdik.

Çalıştırırken ise solfeji geçer, ama çok önem vermezdi. Bir eseri daha çok tekrar ede ede geçerdi ve bunu yaparken de özellikle tavra dikkat ederdi. Mûsikîmizdeki o tavra çok dikkat ederdi. Siz okurken notadan ziyâde mûsikîmizdeki nağme, vurgu dediğimiz şeylere özellikle çok dikkat ederdi. Hocam'a (Yusuf Ömürlü) en yakın öğretim şeklini Bekir Sıtkı Sezgin'de gördüm; o da eski usûlde ve tekrar ede ede çalıştırırdı.

Bir de çalıştırırken "meydanda şu olur", "şurada oturulur", "şurada şu okunur", "şurada bu okunur", "şurada da bu yapılır" gibi îzahlar yapardı. Çalışmalarda koroyu dinler ve o kadar sesin arasında hatalı bir ses duyduğunda, "Çocuklar, bakın şurada şunun şöyle okunması gerekir." derdi. Aslında o sesin nereden geldiğini tespit ederdi, ama ortaya konuşurdu. Herkesin anlayabileceği şekilde o eseri çalıştırırdı. Kişilerin okuduğu eserleri hazmetmesini, iyice kavramasını, belleğine yerleştirmesini isterdi. Eser o kişinin hafızasına yerleşene kadar tekrar tekrar okuturdu. Anladığım kadarıyla Hocam'ın tekniği, çok eser bilmektense az bilmek, ama sağlam bilmekti, temiz bilmekti, iyi bilmekti. Buna çok dikkat ederdi. Çünkü şuna inanırdı: Bir kişi, örneğin 4 tâne eseri sağlam okuyorsa daha çok eseri okuması da mümkün olacak, ama şimdiden kendini çok esere verirse ileride ne kadar çok eser bilirse bilsin iyi okuması zorlaşacak. Bu benim kendi kanaatim.[208]

Neyzen Hüseyin Özkılıç ise kendisinin çalıştırma tarzını şu şekilde anlatmaktadır:

Hoca'da (Yusuf Ömürlü) en başta gelen şey disiplindi. Bir kere mutlak bir sessizlik isterdi. Sâzendeler genellikle pek konuşmazlar; hocalarını, şeflerini dinlemeyi bir vazîfe olarak görürler. Fakat koro icrâcıları, özellikle de korodaki amatör diyebileceğimiz arkadaşlarımız, kendi içlerinde kaynamaya, konuşmaya biraz meraklıdırlar. Hoca'nın bundan hoşlanmadığını hatırlıyorum. Hatta, "Sessizlik!" diye masaya eliyle hafifçe vururdu, bir dokunurdu. Önce bir ciddiyet isterdi. Bâzen de çıkışırdı talebelere, "Neden beni dinlemiyorsunuz?", "Neden mûsikînin ciddiyetini kavramıyorsunuz?" gibi şeyler söylediğini hatırlıyorum.

Bir eseri talebelere geçmeden evvel eserin usûlü hakkında, bestekârı hakkında, makāmı hakkında, eser içerisinde kullanılan perdeler hakkında mâlûmat verirdi. Onu öncelikle kendisi bir tatbik eder, ondan sonra usûlü neyse, nasıl vurulacaksa, perdeler nasıl icrâ edilecekse, hangi tavırla icrâ edilecekse o şekilde çalınmasını tavsiye ederdi.

Sonra, bölüm bölüm çalıştığımızı hatırlıyorum. Satır satır çalışırdık. Diyelim ki önce zemin çalışıldı, sonra nakarat çalışılırdı, sonra meyan, sonra tekrar

[208] Öğrencisi İsmail Çimen ile mülâkat, 17 Ekim 2021.

> nakarat... Eserin yapısına göre tabiî ki. Mâlûm her eserin kendi yapısı var; besteârlık ve kompozisyon yapısı var. Dolayısıyla bunlara da dikkat ederek, bu güdüler çerçevesinde Hoca koroyu çalıştırırdı diyebilirim.[209]

Lâle Akay Umul da kendisinin çalıştırma tarzından şöyle bahsetmektedir:

> Tek bir tip değildir Yusuf Ömürlü; herkese anladığı dilden hitap eder. Müziği öğretmeyi kendisine misyon seçmiş. Müziği bilen bir kişiye öğretebildiği gibi müziği bilmeyen kişiye de çok rahat ve kolaylıkla öğretebiliyor. Bu da onun icrâcı yönünden kaynaklanıyor. Sesi iyi olduğu için, eserleri çok iyi bildiği için, çok derin bir repertuarı olduğu için kolaylıkla öğretebiliyor. Sâdece dînî müzikte değil, din dışı müzikte de bu böyle. Sâdece sözlü müzikte değil, saz eserlerinde de bu böyle. Her konuda müzikle ilgisi çok yüksek seviyede ve çok iyi hocalarla çalışmış. Onlardan aldığı bayrağı kendisi devam ettirmiş.[210]

Tekin Uğurel ise bu konuda şunları söylemektedir:

> Bir eseri yanlış icrâ ederseniz affetmez, onu düzeltinceye kadar uğraşırdı. Fakat burada tâviz vermemesi, mensup olduğu kapıyla olan münasebetinin de inşâ ettiği bir durumdu. Bizi hep zevkiselîme doğru yönlendirmiştir. Kaliteli eserlerin, kaliteli mûsikîşinasların peşinden gidersek, elbette bizde de yeni bir zevk uyanır. Mûsikî mevzûunda Hoca'nın (Yusuf Ömürlü) yaptığı buydu. Sizde kābiliyet varsa sizden yeni bir insan inşâ ediyor. En azından cephesini inşâ ediyor.[211]

5.2.4. Mîzâcı

Yusuf Ömürlü'nün mîzâcını Ayşe Erdal şu şekilde anlatmaktadır:

> Hem ciddî, hem samîmî, hem zevk aldığını saklamayan, insanlarla çok yüz göz olmayan, vakar kelimesinin içini dolduran, o içini doldururken soğuklukla değil de samîmiyetle, tatlılıkla, ama ciddiyetle... Bu denge beni çok etkilemiştir. Bir de aklı fikri müzikteydi. Bâzen bakardım, denk gelirdim. Uzaklara daldığından belli olurdu bir eseri düşündüğü, bir eserin bir tarafını düşündüğü.
>
> İşine, sanatına, zaman ayırdığı şeye verdiği değer onun hâlinden çok belli oluyordu. Bu da baştan aşağı yaşayan bir örnek oluyor insana. Farkında bile olmadan insanın önünde örnek oluyor. İşine değer vermek, sanatına değer vermek, hafifsememek... Meselâ ben Yusuf Hoca'yı hiçbir zaman yaptığı

[209] Öğrencisi Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021.
[210] Öğrencisi Lâle Akay Umul ile mülâkat, 14 Ekim 2021.
[211] Öğrencisi Tekin Uğurel ile mülâkat, 26 Ekim 2021.

> işle, yapılan işle, sanatla dalga geçerken görmedim. Alay ederken, hafifserken asla görmedim. Bu da çok önemli bir değerdir.[212]

İsmail Çimen de kendisinden şöyle bahsetmektedir:

> Sert bir hoca kesinlikle değildi. Tatlı kızışları olurdu, ama bir anlıktı. Bana sorarsanız çok yumuşak birisiydi, ama inandığı değerlerden de hiçbir şekilde tâviz vermezdi. Hoş görülmeyecek şeyleri kesinlikle hoş görmezdi, prensip sahibiydi. İnsanların hatırı kırılmasın diye mûsikîden fedâ etmezdi. Bir de bâzı kişilerin bâzı şeyleri hafife almasına, sanki herhangi bir yerde okuyormuş gibi davranmasına son derece üzülürdü, fakat o üzüntüyü pek belli etmezdi. Dolayısıyla bu kadar şeye rağmen kırıcı davranışını da görmedik. Öyle bir çizgisi vardı ki, çok laubali olmuyor, ama sert de değil.[213]

Yakın dostu Doğan Karaağaoğlu, Yusuf Ömürlü'den kısaca şöyle söz etmektedir:

> Mûsikî icrâsı, ahlâkı, özverili hizmet aşkı, disiplini... Disiplininin yanında neşeli tarafları da vardı. Bulunduğu toplumda bu şekilde temâyüz etmiştir.[214]

Rıdvan Hakyemez ise kendisine dâir şu anektodu aktarmaktadır:

> Kendisi lisân-ı hâliyle bana bahâne üretmemeyi öğretmiştir. Şimdi bir şey anlatacağım: Ders bitti, muhterem eşleri Erten Hanım da orada. Çok güzel bir ders geçti. Neşeli, ama yorgundu. Bitkindi. Kubbealtı'ndan avluya çıkmak için bir tane basamak vardır. O koltuk değneğiyle geldi basamağın kenarına, "Erten, ben bu merdiveni nasıl iniyordum? Hangi ayağımla iniyordum." dedi. O kadar yorgun ki... Bu neyi öğretir insana biliyor musunuz? Bahâne üretmemeyi öğretir. Biz her şeyimiz yerindeyken; tüm vücut sağlığımız, ruh sağlığımız yerindeyken her işten kaytarıyoruz. Hani âyet-i kerîme var: "O halde önemli bir işi bitirince hemen diğerine koyul."[215] Kime söylenmiş bu? Herhalde bana söylenmiş, çünkü O, o hâliyle o işleri devam ettiriyordu. Lisân-ı hâliyle öğrettiği en güzel şey, "Hiçbir şey için vazgeçme. Fiziksel sıkıntıların sana engel değildir." O sorusu bana orada öğretti.[216]

Hüseyin Özkılıç kendisinin mîzâcı hakkında şunları söylemektedir:

> Hoca (Yusuf Ömürlü) aynı zamanda nüktedan bir insandı. Dışarıdan baktığınızda çok sert bir duruşu vardır Hoca'nın, çok fazla konuşmaz. Tebessüm ettiği zaman bile çok hafif bir tebessüm eder, ama samîmî bir

[212] Öğrencisi Ayşe Erdal ile mülâkat, 7 Ekim 2021.
[213] Öğrencisi İsmail Çimen ile mülâkat, 17 Ekim 2021.
[214] Yakın dostu Doğan Karaağaoğlu ile mülâkat, 12 Aralık 2021.
[215] İnşirâh Sûresi, 94/7.
[216] Öğrencisi Rıdvan Hakyemez ile mülâkat, 5 Kasım 2021.

> ortam olduğu zaman da çok hoş esprileri olan, çok ince dokunuşları olan bir insandır.
>
> Bir de şöyle bir özelliği vardı: Mûsikî câmiasında tâkîbe değer gördüğü ve kıymet vermeye değer gördüğü herkesi uzaktan bir şekilde izlemiş. Onların hepsi hakkında detaylı bir analiz yapacak kadar fikri vardı. Beğendiğini mutlaka söylerdi. Hiç beklemediğiniz bir anda, diyelim bir ses icrâcısı hakkında çok enteresan ve çok yerinde yorumlar yapardı. Bir neyzen hakkında, bir tanbûrî hakkında, geçmişte yaşamış bir bestekâr hakkında... Hepsi hakkında detaylı bilgi verecek mâlûmâta sâhip kıymetli bir insandı. O gözlem özelliğini de üzerinde taşıyan kıymetli bir hocamızdı diyebilirim.[217]

Alâeddin Yavaşça'nın Yusuf Ömürlü'den şu şekilde bahsettiği görülmektedir:

> Yusuf Ömürlü, gösterişten uzak, son derece mütevâzı mizâcının yanında çok verimli bir hizmet vermiştir. Kubbealtı'nın faâliyetlerindeki katkıları çok önemlidir. Sabrının verdiği güçle kurduğu koroyu yetiştirmiş ve yönetmiş; ayrıca yayım hayâtında da İsmâil Hakkı Bey'den Ali Rıza Şengel'e, Abdülkadir Töre'den Ekrem Karadeniz'e intikal eden pek çok sayıda ilâhîleri 9 cilt içinde toplayıp yayımlamıştır. Bu faâliyetlerinin dışında, zamânın yozlaşmış anlayışına rağbet etmeyip temiz üslûpta, sanatı esas tutan eserleriyle bestekârlık alanında da birikimini ortaya koymuştur. O'nun mûsikî camiamızda saygın bir yeri vardır.[218]

Nuran Çetinkaya da kendisinden şöyle bahsetmektedir:

> Hocam'dan (Yusuf Ömürlü) çok büyük nezâket gördüm. Daha önce hiç bu kadar nâzik bir insan tanımamıştım. Meselâ kapıyı açardı ve küçük, hoş bir reveransla "Buyruun." derdi. Güldüğü zaman çok içten gülerdi. Biz çalışırken biri geldiği zaman "Ohoo." diye karşılardı, böyle hoş bir sedâsı vardı. İnsana değer verirdi. Başkasına değer vermeniz sizin değerinizi arttırır, eksiltmez. Hocam da bunun çok farkındaydı.[219]

Tekin Uğurel ise Yusuf Ömürlü hakkında şunları söylemektedir:

> Yusuf Hoca ciddî, titiz, ama bir o kadar da cana yakın ve babacan biriydi. Mûsikî bilgisini söylememiz zâten abes olur. Mûsikîyle ilgili ne sorarsanız sorun her zaman aynı alâkayla, aynı samîmiyetle cevap vermiştir, eksik bırakmamıştır. İnsan mûsikîşinas olabilir. Şeflik ve hocalık da yapabilir, ama ona duyduğunuz hürmet ve muhabbet çapında ondan size bir feyiz gelir.[220]

---

[217] Öğrencisi Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021.
[218] Sevilay Yiğit, *Yusuf Ömürlü'nün Hayatı ve Sanat Anlayışı*, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Bitirme Çalışması, İstanbul, 1999, 21.
[219] Öğrencisi Nuran Çetinkaya ile mülâkat, 23 Ekim 2021.
[220] Öğrencisi Tekin Uğurel ile mülâkat, 26 Ekim 2021.

Mustafa Uysal Yusuf Ömürlü'yü şöyle anlatmaktadır:

> Çok disiplinli bir insandı. İşini ciddîye alırdı. Sizden de o ciddiyeti beklerdi. Çok yumuşak bir kalbi vardı, onu hissederdik, fakat ders alırken dikkatli durmak noktasına çekerdi, o ciddiyeti bize hissettirirdi. Bâzen yanlış bir şey olduğu zaman da sınırını belli ederdi. Öfkelenmezdi, ama sınırını belli ederdi.[221]

Galip Çolakoğlu ise bu konuda şöyle demektedir:

> Yusuf Hoca ne yumuşak ne sert, ikisinin ortası, tâvizsiz ve tatlı sertti. Hoca olarak talebelerine tatlı dili ve güler yüzüyle, kâmil bir insan olarak güzel bir örnek teşkil ediyordu. Beni en çok etkileyen özelliği de, Türk müziğini aşk derecesinde sevmesi ve meşk sırasında aldığı büyük zevkin ve tatmin duygusunun yüzünden ve gözlerinden çok açık bir şekilde görülmesiydi.[222]

İbrahim Erdinç Şumnu da Yusuf Ömürlü ile ilgili şöyle söylemektedir:

> Ömürlü Hocamız, hâiz olduğu yüksek sanat olgunluğu içinde, hocalık için gerekli ciddiyeti ve otoriteyi sâdece duruşuyla, bakışıyla peşînen sağlıyordu. O'nun "yumuşak" davranışları, tebessümü ve rahatlatıcı sözleri ise, "sertlik" sayılabilecek önceki hâli hafifleterek, bir orta yola getirmesi için gerekliydi. Böylece hoca-talebe münâsebeti, hürmet-muhabbet dengesi içinde, çok değerli bir seviyeye ulaşabiliyordu. Bu işin hiç kolay olmadığını uzun yılların tecrübesiyle bilenlerdenim. Sevgili Hocamız'ın bu konuda da ortaya koyduğu "sertlik-yumuşaklık" kıvâmı, O'nun etkileyici bir diğer husûsiyeti idi.[223]

Yakın dostu Güner Topuz ise kendisinin mîzâcını şöyle özetlemektedir:

> Yusuf Hoca başka hocalara göre daha yumuşaktı, ama "Hoca çok serttir." derlerdi. Şöhreti sert, kendisi yumuşak bir adamdı Yusuf Hoca.[224]

5.2.5. Tavır[225] ve Üslûp[226]

Yusuf Ömürlü'nün icrâ tavrına dâir Mustafa Uysal şunları söylemektedir:

---

[221] Öğrencisi Mustafa Uysal ile mülâkat, 14 Kasım 2021.
[222] Öğrencisi Galip Çolakoğlu ile mülâkat, 7 Ekim 2021.
[223] Öğrencisi İbrahim Erdinç Şumnu ile mülâkat, 4 Ekim 2021.
[224] Yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021.
[225] Bir sözlü eseri veya bir saz eserini icrâ üslûbu, yorumlama tarzı "tavır" olarak adlandırılmaktadır; krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, III:3094.
[226] Daha çok edebiyat alanında geçmekle berâber, başta mûsikî ve mîmârî olmak üzere diğer güzel sanat dallarında da "üslûp", "kişiyi başkalarından ayıran tarz, edâ ve davranış" anlamında kullanılmaktadır; krş. Alim Kahraman, "Üslûp", *DİA*, 2012, 42:387.

> Hoca'nın (Yusuf Ömürlü) hem sesi güzeldi, hem tavrı güzeldi. Bu çok önem taşıyor, çünkü ses güzelliği tek başına bir anlam ifâde etmiyor. Tavır denilen şey sesten daha önemli; zîra tavrı yakalarsanız o tadı, lezzeti verebiliyorsunuz. Tavır size ses tellerinizden gelmiyor, kalpten gelen bir şey. Hoca buna sâhipti. Kemal Batanay Hoca da buna sâhipti. Bu kişiler klasik tavrı bizlere, yeni kuşaklara nakleden kişilerdi. Biz onların nakliyle tavrın ne olduğunu anlamaya çalıştık.[227]

İsmail Çimen de kendisinin icrâ tavrını kendi görüşüne göre şöyle açıklamaktadır:

> Türk müziğinde Kemal Batanay Hoca'nın; câmi tavrı gibi bâzı tavırlar konusunda da Emin Ongan Hoca'nın etkisi olduğunu düşünüyorum. Emin Hoca kadar câmi mûsikîsi mâlâmâtı olanı ben bilmiyorum. Fakat Yusuf Hoca'ya daha ziyâde Kemal Batanay'ın, ikinci olarak da Emin Ongan'ın etkisi olduğunu düşünüyorum.[228]

Ayşe Erdal ise kendisinin icrâ tavrından ve üslûbundan şöyle söz etmektedir:

> Münir Nurettin Selçuk'un bestelerine, icrâ tarzına bakınca Yusuf Hoca'yı çok yakın göremiyorum. Münir Nurettin Selçuk'ta biraz batı etkileri var, biraz daha batı sevgisi var. Yusuf Hoca'da o kadar yok. O yüzden bu konuda Kemal Batanay ve Emin Ongan çok daha etkili diye düşünüyorum.
>
> Bir de bence Yusuf Hoca'nın kendi içinde de bir yetişmişlik var. Müzikal bir olgunluğu zâten kendi yapısında var. Meselâ o olgunluk olmasa Kemal Batanay'a zevkle, şevkle öğrenci olamazmış. Sonuçta bir talep meselesi talebe olmak; onu sevmek, onu alabilmek, onu kendi içine sindirebilmek. Bu iş sevgi meselesi, sevmeden olacak iş değil. Dolayısıyla doğuştan o olgunluk, o yapı varmış onda.[229]

Rıdvan Hakyemez, Yusuf Ömürlü'nün okuyuş tavrını şöyle yorumlamaktadır:

> Okuyuş tavrını bence kendi geliştirmiştir. Zevki bir yerden almış olabilir, ama o zevkin çıkardığı bir üründü o. Kendi kapasitesiyle ekleyerek onu oluşturup yaptı. Yâni unu almış bir yerden, şekeri almış bir yerden, ama o helvayı kendi yapmış. Çünkü zevkli adamdı.[230]

İbrahim Erdinç Şumnu da kendisinin tavır ve üslûbunu şu şekilde ifâde etmektedir:

> Hocam'ın (Yusuf Ömürlü) hocalarından Münir (Nurettin Selçuk) Hoca ile Ârif Sâmi (Toker) Bey'i görüp dinlemişliğim var; fakat Kemal Batanay ve Emin Ongan'ı hiç görüp tanıyamadım. Hocam elbette hepsinden yararlanmıştır. Mâlûmdur ki, bir arı bütün çiçekleri dolaşır, özlerini emer,

[227] Öğrencisi Mustafa Uysal ile mülâkat, 14 Kasım 2021.
[228] Öğrencisi İsmail Çimen ile mülâkat, 17 Ekim 2021.
[229] Öğrencisi Ayşe Erdal ile mülâkat, 7 Ekim 2021.
[230] Öğrencisi Rıdvan Hakyemez ile mülâkat, 5 Kasım 2021.

> sonra hiçbir çiçekte bulunmayan yepyeni lezzete bir balı süzer, petekler ve müştak olanlara takdim eder. Yusuf Ömürlü Hocam da, mûsikî hazînesinin anahtarlarını, iki sanatkâr evlâdına teslim ederek, hizmetini bâkî hâle getirdi.[231]

5.2.6. Yetiştirdiği Öğrenciler

Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'nün kurulduğu 1971'den sonra, gerek amatör, gerek profesyonel olarak mûsikîyle meşgul olan birçok insanının yolunun Yusuf Ömürlü'yle bir şekilde kesiştiği bilinmektedir. Özellikle 1970'li ve 1980'li yıllarda Kubbealtı'nın, klasik Türk mûsikîsini ve tasavvuf mûsikîsini yaşatan bir okul olduğu belirtilmektedir. Bu anlamda Yusuf Ömürlü'nün ses ve saz sanatçısı olarak -her yıl ya da iki yılda bir- yeni kurulan müesseselere gönderilen veya oradaki imtihanları kazanan talebeleri olmuştur. Yusuf Ömürlü'nün talebeleri günümüzde de Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu'nda[232], İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'nda[233], İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda[234], çeşitli resmî korolarda ve konservatuarlarda ders vermekte veya sanatçı olarak görev yapmaktadır.[235]

Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nda[236] klasik kemençe sanatçısı olarak görev yapmakta olan Ayşe Erdal, Yusuf Ömürlü ile ilgili şöyle söylemektedir:

---

[231] Öğrencisi İbrahim Erdinç Şumnu ile mülâkat, 4 Ekim 2021.

[232] Nevzat Atlığ'ın fikri ile 1975'te kurulan Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, günümüzde de klasik Türk mûsikîsinin en yüksek resmî icrâ organıdır. Bu topluluğun adı 2012 yılında Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu olarak değiştirilmiştir; krş. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, II:453; T.C. Resmî Gazete, 15 Kasım 1975; T.C. Resmî Gazete, 12 Ekim 2012.

[233] 1987 yılında Necdet Yaşar tarafından kurulan Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu; Türk mûsikîsi repertuarındaki klasik formları, neo-klasik eserleri, Türk mûsikîsine özgü usûl, makam ve tavırlara âzamî bağlı kalarak icrâ ve yorumlama gāyesinden hareket ederek sanatsal faâliyetlerini günümüzde de sürdürmektedir; krş. http://www.idtmt.org/tarihce.asp (et. 4 Mayıs 2022).

[234] T.C. Kültür Bakanlığı tarafından 1991 yılında kuruluş çalışmalarına başlanan bu topluluk, en önemli kültür değerlerimizden olan klasik Türk mûsikîsinin, özellikle de tasavvuf mûsikîsi ve mehter mûsikîsi türlerinin, kendilerine has üslûp ve icrâ özelliklerine sâdık kalınarak ortaya konulmasını ve tanıtılmasını sağlamak ve bu alanda araştırma ve incelemeler yapmak amacıyla kurulmuştur; krş. https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2327/tarihce.html (et. 4 Mayıs 2022).

[235] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021.

[236] Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu 10 Kasım 1986 târihinde faâliyete başlamıştır; krş. https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2256/tarihce.html (et. 4 Mayıs 2022).

> Yusuf Hoca, "İyi bir sâzende, önce iyi bir hânende olmak zorundadır." derdi. Bu benim hiçbir zaman aklımdan çıkmadı ve ben hep kemençe öğrencisi olmak isteyen kişilere öncelikle şarkı söylettim. Önce, "Bana şarkı söyle. Söyleyebiliyor musun, söyleyemiyor musun bunu göreceğim. Ona göre kemençe dersi alıp alamayacağına karar vereceğim." derdim. Sesiyle ifâde edemiyorsa, gerçekten sazıyla da ifâdede çok zorlanıyor insanlar. Yusuf Hoca bana bunun farkındalığını verdi.[237]

Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu'nda ney sanatçısı Hüseyin Özkılıç da Yusuf Ömürlü'nün hocalığını şöyle anlatmaktadır:

> Bence Hoca'nın (Yusuf Ömürlü) katkılarından en önemlisi çok sayıda talebe yetiştirmiş olması ve mûsikîyi icrâ etme, mûsikîyi dinleme, mûsikîyi fehmetme şuûrunu bu öğrencilerinin hemen hepsine bir şekilde geçirmiş olmasıdır. Bu enerjinin bugün yüzlerce, belki binlerce insan tarafından gerek yurt içinde, gerek yurt dışında yaşatılmasıdır. Hocamız'ın mûsikîye en önemli katkısı bu şuur meselesidir, bakış meselesidir. Bir müzisyenin, amatör bir müzisyen olsa dahi, bir duruşa sâhip olması gerektiğini düşünmüş; mûsikîyi sonraki kuşaklara sağlıklı bir şekilde yayacak anlayışa sâhip koruyucu, kollayıcı mûsikîşinaslar yetiştirmeyi her zaman hedeflemiş.[238]

İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nda sanatçı öğretim görevlisi olan Lâle Akay Umul ise Ömürlü'den şu şekilde bahsetmektedir:

> Nota dışında en büyük hizmetlerinden biri de bizleri yetiştirmesi diyebilirim. Hele ki konservatuar okumayıp da alaylı olmasına rağmen devlet korosunu, radyoyu kazanan bir sürü arkadaşlarımız oldu. Hakan Hataylı gibi, Mehmet Güntekin gibi, Galip Çolakoğlu gibi... Bunlar konservatuar bitirmedikleri halde profesyonel sanatçı oldular. Bizler de sâyesinde hoca olduk.[239]

Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu'ndan emekli korist Galip Çolakoğlu da bu konuda şöyle demektedir:

> Ben mûsikî vâdîsine 1971 Nisan ayında gözlerimi bir nevi onun elinde açtım. Hiçbir mûsikî bilgim olmadan girmiş olduğum Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü'nde Yusuf Ömürlü, Kemal Batanay ve Münir Nurettin Selçuk hocalarımdan dört yıl boyunca almış olduğum mûsikî müktesebâtıyla, yeni kurulan Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nun[240] giriş imtihânında, Dede

[237] Öğrencisi Ayşe Erdal ile mülâkat, 7 Ekim 2021.
[238] Öğrencisi Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021.
[239] Öğrencisi Lâle Akay Umul ile mülâkat, 14 Ekim 2021.
[240] Bu topluluğun adı 2012 yılında Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu olarak değiştirilmiştir; krş. *T.C. Resmî Gazete*, 15 Kasım 1975; *T.C. Resmî Gazete*, 12 Ekim 2012.

> Efendi'nin 120 zamanlı zencir usûlünde[241] Sûznâk bestesi "Müştâk-ı Cemâlin Gece Gündüz Dil-i Şeydâ" güfteli eserini, efsâne kadrolu imtihan heyetinin huzûrunda usûl vurarak ve hatâsız okuyup, 100 tam puan alarak ve onları hayret ve şaşkınlığa düşürerek konservatuar mezunu olmayan tek aday olarak koronun giriş imtihânını kazanmıştım.[242]

İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu mehter sanatçısı Bülent Çeviksever ise Yusuf Ömürlü'den şu şekilde bahsetmektedir:

> Gaziantep'ten geldikten sonra, konservatuar 2. sınıfta iken klasik üslûbu nerede bulabilirim diye çok yer dolaştım. Yusuf Ömürlü Hoca'yla tanışınca onun klasik üslûbu bizi cezbetti. Eserleri okurken asla dejenerasyon hissetmezdik. Detone bir ses duymazdık.
>
> Bir de beni en çok etkileyen özelliği şu olmuştur: Yusuf Hoca felç geçirmişti. Birçok insan böyle bir durumda hayâta küser, evinden dışarı çıkmaz; fakat sağ tarafı felçli olmasına rağmen ortaya bu kadar ürünler koyması, disiplinli çalışması takdîre şâyandır.[243]

İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nda kompozisyon bölümü öğretim görevlisi Yeşim Altınel Çoban, Yusuf Ömürlü ile ilgili şöyle söylemektedir:

> Lise yıllarımda Yusuf Ömürlü Hocamızla tanıştım. O zaman 15-16 yaşlarındaydım; ilk gittiğim dernekti. Konservatuardan üç arkadaştık; Gül Güldaş Küçükşahin ve Ünzile Çuhadar Demir ile birlikte koroya devam ediyorduk. Yufka yürekli, güzel gönüllü Hocamız sevgi ve hoşgörüsüyle bizi oraya bağladı. Hocamız'ın azmi, mûsikîye olan aşkı ve mûsikîyi öğretme aşkı bize o kadar yansıyordu ki...
>
> Türk mûsikîsinde keman icrâsı anlamında çok şey öğrendim. Koro şefliği açısından çok şey öğrendim; "İnsanlarla nasıl bağ kurulur?", "Nasıl disipline edilir?" gibi. Dînî mûsikî adına çok şey öğrendim; "İlâhî ne demek?", "Tevşih ne demek?", "Bu eserlere nasıl eşlik edilir?" gibi. Bir de Ramazan ayı iftarları unutamadığım hâtıralarımdandır. Hep berâber oruç açtığımız sofralar, yemek sonrası okunan şükür ilâhîsi, yapılan tatlı sohbetler hayâta bakışımı çok etkilemiştir.[244]

Yusuf Ömürlü'nün yetiştirdiği öğrenciler gerek devlet korolarında, gerek radyolarda, gerekse özel çalışmalarıyla günümüzde de Türk mûsikîsine hizmet

[241] "Zencir", Türk mûsikîsi usûl sisteminde yer alan 120 zamanlı bir usûldür. Türk mûsikîsinde 120 zamanlıdan daha büyük usûller varsa da bunlardan zamânımıza örnek gelmemiştir. Dolayısıyla günümüz eserleri arasında görülen en büyük usûller 120 zamanlıdır; krş. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, II:524.
[242] Öğrencisi Galip Çolakoğlu ile mülâkat, 7 Ekim 2021.
[243] Öğrencisi Bülent Çeviksever ile mülâkat, 9 Aralık 2021.
[244] Öğrencisi Yeşim Altınel Çoban ile mülâkat, 22 Aralık 2021.

etmektedirler. Yetiştirdiği bâzı talebeleri şu şekilde geçmektedir: Ayşe Erdal, Bahri Güngördü, Burcu Karadağ, Bülent Çeviksever, Celil Mataracı, Fatma Adile Başer, Galip Çolakoğlu, Gül Güldaş Küçükşahin, Hakan Hataylı, Hasan Semerkantlı, Hulûsi Babalık, Hüseyin Özkılıç, Hüseyin Sert, Lâle Akay Umul, Mithat Arısoy, Mualla Sipahi, Mustafa Uysal, Nermin Gültek, Nilay Coşkun Kütük, Noktanur Kefkep, Rıdvan Hakyemez, Serdar Bişiren, Tekin Uğurel, Ünzile Çuhadar Demir, Yeşim Altınel Çoban ve evlâtları Elif Ömürlü Uyar, Vasfi Emre Ömürlü, Dilek Ömürlü Güldütuna. Bu isimlerin dışında Yusuf Ömürlü'nün 42 yıllık hocalığı boyunca yüzlerce talebesi olduğu da bilinmektedir.

5.3. Türk ve Tasavvuf Mûsikîsi Yayınları

Yusuf Ömürlü, mûsikî hocalığının yanında, Türk ve tasavvuf mûsikîsine dâir nota yayınları ve -sanat yönetmenliği yaptığı- albüm çalışmaları ile bilinmektedir. Bu çalışmalarla ilgili detaylar verilmeden önce, neşredilen yayınların öneminin anlaşılabilmesi adına dönemin şartlarına kısaca değinmek yerinde olacaktır.

Türk mûsikîsinin geleneksel eğitim ve aktarımı asırlar boyunca, notadan ziyâde, "meşk" adı verilen özel bir öğretim sistemiyle yapılmıştır. "Meşk", hoca ve talebesinin birlikte çalışmaları sûretiyle, bir eserin kısım kısım veya bütünüyle defalarca tekrar edilerek öğretilmesi demektir. Burada amaç repertuarı nakletmek ve nesilden nesile intikālini sağlamaktır. Türk mûsikîsinde en az dört asır boyunca eğitim, öğretim ve icrânın meşk sistemiyle yapıldığı bilinmekle birlikte, meşk sisteminin başlangıcıyla ilgili kesin bilgilere kaynaklarda rastlanmadığı belirtilmektedir.[245]

Osmanlı zamânında meşk sistemi yerine çeşitli nota sistemleri denense de birçoğu uygulamada yer bulamamıştır. Özellikle III. Selim (ö. 1807) döneminde Türk mûsikîsinin en parlak devirlerinden birinin yaşandığı ve bu dönemde iki farklı nota sisteminin geliştirildiği söylenmektedir. Bunlardan Abdülbâkî Nâsır Dede'nin (ö. 1821) nota sistemi o zamânın en iyi nota sistemlerinden biri olarak kabul edilse de

[245] Krş. Özcan, "Meşk", 2004, 374-375; Timuçin Çevikoğlu, "Klâsik Türk Müziği'nin Bugünü", *Yeni Türkiye*, Mart-Nisan 2014, 57:850; Kaygusuz, "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Türk Müziğinin Kısa Bir Hikayesi", 2014, 1464-1465.

icrâcılar tarafından çokça tercih edilmemiştir. Hamparsum Limonciyan'ın (ö. 1839) kendi adıyla bilinen nota sistemi ise, öğrenilmesindeki kolaylığın etkisiyle sınırlı bir ölçüde de olsa yayılmıştır. Çok az da olsa nota öğrenenlerin ortaya çıktığı Osmanlı devri hakkında, icrâcıların genellikle nota öğrenme ihtiyâcını duymadığı ve bunun yanında notaya karşı gösterilen sessiz bir iç direncin olduğu yorumu yapılmaktadır.[246]

Türk mûsikîsinin uzun yıllar boyunca notaya gerek duymadan yapılan eğitim ve öğretiminde II. Mahmud (ö. 1830) döneminin önemli bir kırılma noktası olduğu ifâde edilmektedir. Bu dönemde devletin temel askerî birimi olan Yeniçeri Ocağı ve buna bağlı olarak Türk mûsikîsi açısından önemli bir yeri olan Mehterhâne kaldırılmış, yerine ise 1828 yılında Muzıka-yi Hümâyun adıyla yeni bir teşkîlât oluşturulmuştur. Muzıka-yi Hümâyun, mehter müziği yerine daha modern bir askerî müzik getirilmesi amacıyla kurulduğundan mûsikîdeki batılılaşma rüzgârları da bu teşkîlât çerçevesinde gelişmeye başlamıştır. Nitekim geleneksel sistemlerin yerini de -zaman içerisinde- Batı tabanlı nota sistemleri almaya başlanmıştır.[247]

Batı notasının Osmanlı Devleti'ne girişi ile birlikte, özellikle 1850'lerden îtibâren, Türk mûsikîsine dâir nota çalışmalarının arttığı söylenmektedir. Bilhassa Muzıka-yi Hümâyun çatısı altında Batı notasının Türk mûsikîsine uygulanmaya başlandığı ve kimi saray bestecilerinin kendi eserlerini bu nota sistemiyle yazdırmak istediği belirtilmektedir. Bunu tâkîben Osmanlı'daki ilk nota basımevi de Hacı Emîn Efendi (ö. 1907) tarafından 1873 yılında kurulmuştur.[248]

---

[246] Krş. *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi* (İstanbul: İletişim Yayınları, 1985), 5:1228-1229; Sare Ebru Ekmekçioğlu, *Türk Müziğinde Geçmişten Günümüze Nota Yazıları*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1992, 81; Gülay Karamahmutoğlu, "III. Selim Dönemi'nde Geliştirilen İki Farklı Müzik Nota(lama) Sistemi: Abdülbaki Nasır Dede'nin 'Ebced've Hamparsum Limonciyan'ın 'Khaz' Nota(lama) Sistemleri Üzerine Karşılaştırmalı İnceleme", *Yeni Türkiye*, Mart-Nisan 2014, 57:774.

[247] Krş. *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi*, 1985, 5:1229; Nuri Özcan, "Muzıka-yi Hümâyun", *DİA*, 2020, 31:420; Kaygusuz, "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Türk Müziğinin Kısa Bir Hikayesi", 2014, 1466; Mehmet Öncel, "Türk Musikisindeki Notasyonun Tarihsel Seyri", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Aralık 2015, 19(2):216.

[248] Krş. *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi*, 1985, 5:1229; Öncel, "Türk Musikisindeki Notasyonun Tarihsel Seyri", 2015, 217; Gökhan Yalçın, "Türk Müzik Eğitimi Tarihinde Notacı Hacı Emin Bey'in 'Nota Muallimi' Adlı Kitabının Yeri ve Önemi", *Rast Müzikoloji Dergisi*, 2014, 2(2):43; Yılmaz Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü* (Ankara: Orient Yayınları, 2006), I:261; Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, II:416.

Cumhuriyet'in îlânı sonrası, 1925 yılında, Türk din mûsikîsinin gelişmesinde büyük katkısı olan ve meşk halkalarının da önemli ölçüde devam ettiği tekkelerin sırlanmasıyla birlikte, Türk mûsikîsinin geçmişten gelen zenginliği ve niteliği önemli ölçüde kaybolma riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Bunun akabinde 1928 yılında Latin alfabesine geçilmesiyle bu risk daha da artmıştır. Türk mûsikîsi üzerine gerçekleşen bütün bu hâdiseler netîcesinde, asırlar boyunca süregelen meşk halkaları zaman içerisinde yavaş yavaş azalmış, bu sâyede aktarılan eserler meşk halkalarının seyrekleşmesiyle birlikte unutulmaya yüz tutmuş ve bununla berâber kullanılan yazı dili de lağvedildiğinden notaya alınıp korunan eserler gelecek nesiller tarafından anlaşılamaz hâle gelmiştir.[249]

Yine Cumhuriyet döneminde gerçekleşen Türk mûsikîsine yönelik yasaklar da bilhassa dikkat çekmektedir. 1926 yılında, o dönem ülkenin tek resmî konservatuarı konumunda olan Dârülelhan'da Türk mûsikîsi eğitimi yasaklanmış ve Türk mûsikîsi bir devlet konservatuarında öğretilme îtibârına ancak 1975 yılında yeniden kavuşabilmiştir. Bunun dışında 1934 yılında Türk mûsikîsinin radyolarda icrâsı yasaklanmış ve bu yasak sekiz ay kadar devam etmiştir. Bütün bu olumsuz gelişmelere rağmen Türk mûsikîsinin -kimlik aşınmasına uğrasa da- direncini sürdürdüğü belirtilmektedir. Özellikle 1950'lerin başlarında, Türkiye'deki tek partili dönemin bitmesiyle birlikte, Batı temelli müzik reformlarından uzaklaşıldığı söylenmektedir.[250]

Bu anlamda Yusuf Ömürlü'nün 1970'li yıllarda neşrine başladığı nota ve albüm çalışmaları, aslında Türk mûsikîsindeki bir canlanma döneminin ürünleridir. Kendisi, nota okumayı öğrendiğinde okuyacak nota bulmakta zorlandığını ve bu sebeple gençlere bu hizmeti vermek gerektiğine inanmaktadır.[251] Bu konuda, 1987 yılında oluşturulan İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'nun kurucusu Necdet Yaşar'dan şu anekdot aktarılmaktadır:

---

[249] Krş. Kara, "Tekke", 2011, 370; Özcan, "Meşk", 2004, 375; Çevikoğlu, "Klâsik Türk Müziği'nin Bugünü", 2014, 849; Armağan Sezen, *Türk Müziğinde Nota Yayımcılığı (1875-1928)*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1992, 159; İsmail Durmuş, "Harf", *DİA*, 1997, 16:162.

[250] Krş. İrfan Yiğit, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Mûsikî ve Yasaklar*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, İstanbul, 2019, 309-310; 321; 467-476; Nuri Özcan, "Dârülelhan", *DİA*, 1993, 8:520; Çaydere, "Müzik Eğitiminde Türler", 2014, 1479.

[251] Nuran Ürkmez, "Yusuf Hoca Var", *Yeni Şafak*, 17 Şubat 1998.

> Necdet Yaşar derdi ki, "Eskiden böyle imkânlar yoktu. Notaları bulmak için bir yol yoktu, ama Yusuf Ömürlü bize imdat olurdu. Peki Yusuf Ömürlü'ye mi düşerdi bunları yapmak? O fizikî sıkıntısına, handikabına rağmen... Fakat o hâliyle o notaları o yapardı. Biz de onun notalarıyla konserlere çıkardık."
>
> Devlet Türk Müziği Topluluğu'nu kuran kişi bunu söylüyor. Yurdal Tokcanların, Göksel Baktagirlerin, Güzin Değişmezlerin hocası diyor ki, "Yusuf Ömürlü bizim imdâdımıza yetişti." Bugün çok basit görülebilir. Bugünkü imkânlarda her yerde notaya erişim olabilir. Fakat o günün şartlarında çok başkaydı.[252]

Nota külliyatlarının önemine dâir Ömürlü'nün 1980'li yıllardaki öğrencisi Fatma Adile Başer şu yorumu yapmaktadır:

> Bestelerin aktarımı eski usûl olan meşkle devam etmiyor. Dolayısıyla eserin müzisyenin eline geçebilmesi için notaya mecbûruz. Eserlerin tespîti açısından da bu çok önemli bir husûsiyettir. Şimdi siz bir külliyat aradığınızda bulamıyorsunuz. En belli başlı bestecilerimizin bile kaç eseri olduğunu bugün tartışıyoruz, emin değiliz. Eserleri tam olarak tespit etmiş değiliz. Halbuki eserlerin müzisyen ile buluşması gerekir. Bu hizmetin gerçekleşmesi için de notaların yazılması, eserlerin külliyatlarının çıkması gerekir.[253]

Ömürlü'nün yine 1980'li yıllarda öğrencisi olan Bahri Güngördü ise o dönem yaşanılan notasızlığı şu şekilde anlatmaktadır:

> Hoca'nın (Yusuf Ömürlü) neşriyat noktasında önemli hizmetleri vardır. Bizim zamânımızda notayı temin etmek çok zordu. Biz bir fotokopi almak için, bir notayı temin edebilmek için dünyânın parasını öderdik. Şimdi çok kolay görünür, ama o zaman nota yoktu, internet diye bir kavram da yoktu. O kitaplara bakıyorum da, nasıl bir emek verilmiş. Hoca o felçli hâliyle harikalar ortaya koymuş. Birçok Osmanlıca notanın günümüze intikālini sağlamada çok büyük bir vazîfe îfâ etmiştir. Hem klasik mûsikîmizdeki, hem de dînî mûsikîmizdeki notaları tekrar tashih ederek kaleme almıştır.
>
> Teknolojinin bu kadar içimize girmesi baktığınızda çok uzun bir zaman değil, ama ne kadar uzunmuş gibi görünüyor. Çok süratli gelişti her şey; hele de 1990'dan sonra. Meselâ bir kayıt için hocam Bekir Sıtkı Sezgin'i üç ay beklediğimi bilirim. Böyle şeyleri çok zor temin ediyorduk. Onun için yazdıklarının kıymeti zaman içerisinde anlaşılacak. Şimdi çok kolay elde ediliyor, insanlar farkına varamıyor. Onların sâyesinde birçok şey bugünlere geldiyse emekleri tartışılmaz.[254]

[252] Öğrencisi Rıdvan Hakyemez ile mülâkat, 5 Kasım 2021.
[253] Öğrencisi Fatma Adile Başer ile mülâkat, 13 Kasım 2021.
[254] Öğrencisi Bahri Güngördü ile mülâkat, 26 Kasım 2021.

1990'lı yıllarda Ömürlü'nün öğrencisi olmuş Hüseyin Özkılıç da notasızlığa ilişkin şöyle söylemektedir:

> Notasızlığı yaşamadım, ama çok duydum. Konservatuarın ilk kurulduğu dönemlerde, hatta daha önceki dönemlerde de, yoğun bir şekilde yaşanan bir problemmiş bu. Nota az, belirli kişilerin elinde de bâzı notalar var. Radyo arşivinde notalar var, ama radyo arşivine girmek de o kadar kolay bir iş değil. Dolayısıyla talebeler hocalarından ricâ minnet belirli notaları alıyorlar, kendileri evde o eserlerin kopyasını çıkarıyorlar ve mümkün mertebe en kısa zamanda da o notaları hocalarına geri götürmekle mükellefler. Biz çok daha şanslı bir kuşak olarak 1990'larda mûsikîyi öğrenmeye başladığımızdan bu durum bizim için daha rahat oldu. Fakat Hocam'ın (Yusuf Ömürlü) çalışmalarına dönüp baktığımda, o kadar fasiküllerin, özellikle de dînî mûsikî alanında hazırlamış olduğu o eserlerin korunmuş olmasının, mahfuz bir şekilde hazır hâle getirilmiş olmasının çok önemli bir kültür hizmeti olduğunu düşünüyorum. O eserlerin kıymeti çok daha sonra belki daha da iyi anlaşılacak. Hocam'ın kendi eliyle yazmış olduğu o eserlerin ne kadar büyük zahmetler çekilerek bugüne gelebildiğini ben de çok iyi bilen bir insan olarak buna büyük kıymet atfediyorum.[255]

Yusuf Ömürlü'nün klasik Türk mûsikîsi ve dînî Türk mûsikîsi üzerine hazırlamış olduğu 2000'e yakın eser notası ve sanat yönetmenliğini yaptığı toplam 9 albüm çalışması bulunmaktadır. Özellikle nota yayınlarının hazırlanışında Mustafa Tahralı'nın da büyük katkısı olduğu bilinmektedir. Bu nota yayınlarında Tahralı, kendi ifâdesiyle, eski yazı ile olan nota altı sözleri yeni yazıya aktarmış; notada bir beyit veya dörtlükten ibâret olan güfteleri tamamlamış; hazırlanan nota neşriyatlarındaki "Önsöz"leri ve "Takdim"leri yazmış; baskı safhasında da tashih ve basım işlerini tâkip etmiştir. Yusuf Ömürlü ise çoğunluğu eski yazı ve eski nota sistemleriyle yazılmış eser notalarını günümüzde kullanılan Arel-Ezgi-Uzdilek[256] sistemiyle yeniden hazırlamıştır.[257]

Yusuf Ömürlü'nün neşriyatlarındaki bâzı notaların günümüzde yapılan icrâlara göre birtakım farklılıklar içerdiği görülmektedir. Bu konuda kızı Elif Ömürlü Uyar şöyle söylemektedir:

---

[255] Öğrencisi Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021.

[256] Günümüzde de yaygın bir biçimde kullanılan Arel-Ezgi-Uzdilek sistemi, Batı notasının Türk mûsikîsine tatbik edilmiş şeklidir; krş. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, II:137.

[257] Krş. Balcı, Mûsikîye Adanmış Bir Ömür, 2016, 198; Mustafa Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Temmuz-Ekim 2020, 49(3-4):20-21.

> Bu durum, eserlerin meşk usûlüyle değişime uğrayarak günümüze gelmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Nitekim bu versiyon farklılıkları günümüzde yapılan konserlerde de ortaya çıkmaktadır. Çok iyi bildiğimiz, sıkça duyduğumuz eserlerin farklı versiyonlarının icrâ edildiğini duymaktayız. Yüzyıllarca meşk sistemi ile aktarılan bir mûsikîde bu farklılıkların olması doğal karşılanmaktadır. Babam Yusuf Ömürlü notaları hazırlarken mümkün olduğunca orijinal kaynaklara ulaşma ve kaynaklardaki hâliyle alma konusunda hassasiyet göstermiştir.[258]

Ömürlü'nün hazırladığı notalarla ilgili anlatılan şu detay da bilhassa dikkat çekmektedir:

> Kullandığı yazım tekniğine göre Hocam (Yusuf Ömürlü) biraz daha büyük bir punto kullanıyor. Açıkçası benim açımdan da doğrusu budur, çünkü Türk mûsikîsi icrâcıları pek çok zaman pek çok eseri deşifre olarak icrâ ederler. Bir müzisyenin deşifre olarak bir eseri çalabilmesi için de bir notayı rahat okuyabilmesi îcap eder. Dolayısıyla büyük puntolu ve temiz yazılmış bir nota icrâcının işini her zaman kolaylaştırır. Hocam'ın yazdığı notalara baktığınızda kalem gibidir ve ben de okumaktaki o rahatlığı her zaman çok hissetmişimdir.[259]

Ömürlü'nün neşrini hazırladığı çalışmaların yanında, sâdece katkıda bulunduğu ve fakat bahsedilmesi önem atfeden bâzı çalışmaları da olmuştur. Bunlardan birisi Sâmiha Ayverdi'nin istediği üzerine son dönem zâkirbaşılarından Selâhattin Gürer'den notaya aldığı Cihangir zikridir. Ömürlü tarafından ilk defa notaya alınan bu eser Sâmiha Ayverdi'nin *Boğaziçi'nde Târih* isimli kitabında yayımlanmıştır.[260] Sâmiha Ayverdi, Cihangir zikrinin hikâyesini kitabında şöyle anlatmaktadır:

> Şehzade Cihangir, Kānûnî Sultan Süleyman'ın ilim ve irfan sâhibi, sanatkâr evlâtlarından biriydi. Genç yaşında ölümü üzerine babası, Fındıklı tepesine bir kartal gibi konan bu câmii yaptırmıştır. Ne ki Sinan'ın elinden çıkan bu âbidenin, o zamanki heyeti ve heybeti, bugünkü ile ölçülemeyecek kadar başkaydı. Nitekim Evliyâ Çelebi de "Evc-i âsmâna ser çekmiş bu kûh-ı bülendin zirve-i âlâsında binâ olunmuş bir câmi-i cihannümâ-yı cihangirdir," dedikten sonra yanında bir de tekkesi olduğunu söyleyerek câmiden çıkan cemâatin "deryâda şinâverlik eden" gemileri buradan seyrettiklerini ilâve eder.

[258] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021.
[259] Öğrencisi Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021.
[260] Krş. Sâmiha Ayverdi, *Boğaziçi'nde Târih* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2002), 134; Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 215; Balcı, "Sâmiha Ayverdi ve Mûsikîmiz", 2005, 152.

> Ama "deryâda şinâverlik" eden bu gemileri ve gemicileri yalnız cemâatin seyretmediği de muhakkaktır. Belki bu câmide belki de civârındaki tekkede bulunan Halvetî tarîkatından Şeyh Hasan Burhâneddin Cihangîrî ismindeki zat, o gemileri ve gemicileri nasıl seyretmiş, seslerine nasıl kulak vermiş ve kendini onlara, onları da kendine nasıl bağlamış olmalı ki, bu muhteşem râbıta tâ o zamandan bu zamâna bir hâtıra, bir târih berzügârı olarak devam edip gelmiştir.
>
> Akıntıya karşı gitmek isteyen büyük küçük yelkenli tekneleri yedekte çeken hamlacıların tâ Cihangir tepelerine kadar çarpan "Eyyâm ola yel ese..." âvâzelerini, gemici ağzında "Heyâ mola yel ese..." nakarâtı içinde tekrarlayan melodiyi, işte bu içli sanatkâr, bu coşkun îman adamı, tevhit sesleriyle birleştirerek muhteşem bir beste meydana getirmiştir.
>
> Gemiciler, ağır yüklerinin altında heyâ molaya başlayınca, Cihangir'in tepesinden dervişleriyle berâber tevhîde başlayan Hasan Burhâneddin Efendi de tekke mûsikîsinin bu heybetli ve tesirli korosuyla, deniz adamlarına yorgunluklarını unutturacak bir neşve, şevk ve zevk verirdi.[261]

Ömürlü'nün tespit edebildiğimiz diğer bir çalışması da Hurşit Ungay'ın 1981 yılında neşredilen *Türk Mûsikîsinde Usûller ve Kudûm* isimli kitabı için yazmış olduğu notalardır. Bunun dışında, İlhan Ayverdi'nin 2005 yılında neşredilen *Misalli Büyük Türkçe Sözlük* kitabında Yusuf Ömürlü'nün mûsikî konusunda özel alan danışmanlığı yaptığı da bilinmektedir.[262]

5.3.1. İlâhiyât-ı Ken'an

20. yüzyılın önemli şahsiyetlerinden ve etkili mutasavvıflarından biri olan Kenan Rifâî'nin[263] *İlâhiyât-ı Ken'an* isimli kitabı, ilk olarak 1925 yılında Mustafa Şerif'in mukaddimesi ile 111 sayfalık küçük boy bir kitap hâlinde neşredilmiştir. Kenan Rifâî'nin *Rehber-i Sâlikîn*, *Tuhfe-i Ken'ân* ve *Seyyid Ahmed er-Rifâî* isimli eserlerinde bulunan ilâhî ve manzûmelerin İzzeddin Hümâyi Elçioğlu (ö. 1950) tarafından bir araya getirilmesiyle hazırlanan *İlâhiyât-ı Ken'an,* bu ilâhî ve

[261] Ayverdi, *Boğaziçi'nde Târih*, 2002, 135-136.
[262] Krş. Hurşit Ungay, *Türk Mûsikîsinde Usûller ve Kudûm* (İstanbul: 1981); Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2008).
[263] Kenan Rifâî'nin hayâtı ve eserleri hakkında detaylı bilgi için bk. Yalçınkaya, *Ken'ân Rifâî: Hayatı, Eserleri ve Tasavvuf Anlayışı*, 2021; Mustafa Tahralı, "Kenan Rifâî", *DİA*, 2002, 25:254-255.

manzûmelere yeni ilâvelerin ve bâzı değişikliklerin yapılmasıyla birlikte Osmanlı alfabesiyle yayımlanmıştır.[264]

1925'teki ilk basımın ardından, *İlâhiyât-ı Ken'an*'da bulunan ilâhîlerden bestelenmiş olanlarının notaları, yine aynı sene, bu kitabın içerisine ilâve edilmiştir. Kenan Rifâî'nin dâmadı Dr. Ziyâ Cemâl Büyükaksoy'un (ö. 1953) yazdığı mukaddime ve notalarla 189 sayfaya ulaşan *İlâhiyât-ı Ken'an*'ın bu ilk baskısı, mukaddime ve notaların eklenmesiyle tek cilt olacak şekilde tekrardan hazırlanmıştır. Bu kitapta bütün ilâhî ve manzûmelerin olmadığı ve ayrıca nota yazım tarzının da günümüz notasyonundan biraz farklar içeren eski bir usûlde olduğu söylenmektedir.[265]

İlâhiyât-ı Ken'an'ın muhtevâsı incelendiğinde ağırlıklı olarak Hz. Peygamber'e övgü ve naat, aşk, âşık ve onların ahvâli üzerinde durulduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte vahdet, seyr ü sülûk, nefis mertebeleri, mîraç, yaratılış gâyesi, tevhit, ferdiyet, fenâ, bekā, vuslat, îman, müşâhede gibi tasavvufî kavramların da eserde sıklıkla işlendiği ifâde edilmektedir. Bu minvalde Kenan Rifâî de *İlâhiyât-ı Ken'an*'da yer alan ilâhî ve manzûmeleri iki eser ile ilişkilendirmektedir: *Mesnevî* ve *Niyâzî-i Mısrî Dîvânı*. *Mesnevî*'yi manzûm bir Kur'an tefsîri; *Niyâzî-i Mısrî Dîvânı*'nı ise bir *Mesnevî* şerhi olarak değerlendiren Kenan Rifâî, *Niyâzî-i Mısrî Dîvânı*'nı kastederek "Biz de onun lübbünü İlâhiyât-ı Ken'an'da yaptık." şeklinde buyurmaktadır.[266]

Mânevî feyzini şiir ve mûsikî ile aktaran Kenan Rifâî, bu anlamda hem güftekâr hem de bestekâr olarak Hak'tan aldığını halka iletmektedir. Bu donanımını öğretmenliği ve tekke şeyhliği dönemlerinde bir eğitim aracı olarak kullandığı da özellikle belirtilmektedir. Nitekim *İlâhiyât-ı Ken'an*'da dervişlere nasîhat ve açıklamalardan oluşan irşat maksatlı ilâhî ve manzûmelerin bulunduğu görülmektedir. Yine bu eserde bulunan bestelerinde ise melodik yapıları sâde, fakat

[264] Krş. Ken'ân Rifâî, *İlâhiyât-ı Ken'an: İlâhî ve Manzûmeler* (İstanbul: Cenan Eğitim Kültür ve Sağlık Vakfı Neşriyâtı, 2013), haz. Mustafa Tahralı, 17.
[265] Krş. Rifâî, *İlâhiyât-ı Ken'an: İlâhî ve Manzûmeler*, 2013, 18; Ömürlü vd., "İlâhiyât-ı Ken'an", 2017, 136.
[266] Krş. Ken'ân Rifâî, *İlâhiyât-ı Ken'an: Notalarıyla Bestelenmiş İlâhîler* (İstanbul: Cenan Eğitim Kültür ve Sağlık Vakfı Neşriyâtı, 2014), haz. Yusuf Ömürlü, 14; Vedide Fanoşcu, *Ken'ân Rifâî'nin İlâhiyât-ı Ken'ân Adlı Eserinde İlâhî Aşk Kavramı*, Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020, 35-36.

-dînî ve tasavvufî öğeler içermesi bakımından- güftesiyle güçlü ilâhîleriyle öğrencilerinin eğitimini desteklediği söylenmektedir.[267]

5.3.1.1. Kenan Rifâî'nin Bestelenmiş İlâhî Notaları

İlk baskısı İzzeddin Hümâyi Elçioğlu ve Ziyâ Cemâl Büyükaksoy tarafından hazırlanan *İlâhiyât-ı Ken'an*'ın ikinci, üçüncü ve dördüncü baskıları için Yusuf Ömürlü, bu eserde bulunan notaları günümüz nota sistemine uygun olacak şekilde Arel-Ezgi-Uzdilek sisteminde yeniden yazmıştır. Kenan Rifâî'nin sâdece bestelenmiş şiirlerini ve notalarını içeren bu baskıları[268], ilk baskısına yapılan yeni ilâve ve bâzı değişikliklerle birlikte 1974, 1988 ve 2014 yıllarında Latin alfabesiyle neşredilmiştir.[269] Eserin hazırlanış sürecine dâir Yusuf Ömürlü şunları anlatmaktadır:

> Ev toplantılarımızda, mutlaka *İlâhiyât-ı Ken'an*'dan da ilâhîler okuyorduk. Elimizde sâdece güfte vardı. Birkaç kişide ise İzzeddin Hümâyi (Elçioğlu) Bey'in eski yazıyla hazırladığı kitap bulunuyordu, fakat kimse bu notalara îtibar etmiyor, şifâhî yolla hâfızalarına aldıkları gibi icrâ etmeye uğraşıyordu. Zâten notalar yanlışlıklarla doluydu. Bu yüzden ilâhîleri herkes bildiği gibi, bir karışıklık içinde söylüyordu.
>
> Böylesine güftesi hârika, bestesi güzel eserlerin değişik şekillerde ve çoğu zaman da yanlış okunmasına gönlüm râzı olmuyordu. İzzeddin Hümâyi Bey'in notalarını esas alarak işe başladım. İlâhîleri, Kenan Rifâî hazretleriyle birlikte söyleyerek öğrenmiş kişileri bir bir dinledim ve bâzı tashihler yaptım. Eserleri en doğru söyleyecek olanlar elbette, hayattaki iki evlâdı, Kâzım Büyükaksoy ve Kâinat Büyükaksoy'du. Her ikisi de, ilâhîlerin büyük bir çoğunluğunu fevkalâde mûsikî yetenekleriyle tekrar tekrar söyleyerek, yeniden notaya almamı kolaylaştırdılar. Ayrıca, çalışmaların her safhasında torunları Ayşegül'ün (Kaytaz), büyük yardımlarını gördüm. Bu vesîleyle, Kenan Rifâî hazretlerinin çok iyi bir bestekâr olduğunu daha yakından görmüş oldum.

[267] Krş. Ömürlü vd., "İlâhiyât-ı Ken'an", 2017, 132-133; Hakan Alvan, "Kenan Rifâî Hazretleri ve Müzik", *"Rahmet Kapısı" Uluslararası Kenan Rifâî Sempozyumu Bildirileri* (İstanbul: Nefes Yayınevi, 2017), 144; Yüce Gümüş, *Ken'ân (Rifâî) Büyükaksoy'un İlâhilerinin İncelenmesi*, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011, 21.

[268] Kenan Rifâî'ye âit bütün ilâhî ve manzûmeleri içeren kitap ise 2013 yılında Mustafa Tahralı tarafından günümüz Türkçesi'yle hazırlanmıştır. *İlâhiyât-ı Ken'an: İlâhî ve Manzûmeler* ismiyle neşredilen bu kitapta Kenan Rifâî'nin bestelenmiş şiirlerine dâir notalar bulunmamaktadır; bk. Rifâî, *İlâhiyât-ı Ken'an: İlâhî ve Manzûmeler,* 2013.

[269] Krş. Ömürlü vd., "İlâhiyât-ı Ken'an", 2017, 136-137.

> Bana göre *İlâhiyât-ı Ken'an*'daki besteler sonsuza kadar okunacak, dinlenecek; manzûmeler de unutulmadan ezbere söylenecektir. Bu hükme varmamın en önemli sebebi de, Sâmiha Anne'nin *İlâhiyât-ı Ken'an*'a yazdıkları önsözün son iki paragrafıdır:
>
> "İşte elinizde bulunan kitap, o büyük velî Kenan Rifâî hazretlerinin kütleleri içine dâvet ettiği insanlık, İslâm, îman ve ihlâs cennetidir. Her satırında bir hikmet ve irfan çağlayan bu manzum irşatnâme, onun kendini rehber ittihaz eden kimseler için bitip tükenmez bir hazîne olarak dünyânın bağrına dikilmiş âbidevî bir feyz kal'asıdır.
>
> Bu manzûmeleri çevresine bir âbide olarak hediye eden o velînin her nefesi, insanoğluna sırasında sözle, sırasında sazla, bıkıp usanmadan çağlayan gibi akmış durmuştur vesselâm..."[270]

İlâhiyât-ı Ken'an'daki notaların yazımında Kenan Rifâî'nin oğlu Kâzım Büyükaksoy (ö. 1993) ve kızı Kâinat Büyükaksoy'u (ö. 2015) ayrı ayrı dinleyen Yusuf Ömürlü, eserleri kendileriyle defalarca meşk etmiştir. Okuyuşlarındaki farklılık sebebiyle daha çok Kâinat Hanım'ın okuyuş tarzını baz alan Ömürlü, âzamî dikkat ve edep dâhilinde iki evlâdının da onayını gözetmiştir. Bunun yanında Yusuf Ömürlü, *İlâhiyât-ı Ken'an*'ın ilk baskısında bulunmayan ve kendisine Kâinat Büyükaksoy tarafından verilen özel güfteleri de besteleme imkânına sâhip olmuştur. Nitekim bu besteler ikinci basımından îtibâren kitaba da eklenmiştir.[271]

1988 yılındaki üçüncü basımdan sonra, Kâinat Büyükaksoy'un isteği üzerine, kitaba yeni bir bestenin dâhil edilmeyeceği ve bu târihten îtibâren mevcut hâli ile basılacağı ifâde edilmektedir. Buna göre, son basılan *İlâhiyât-ı Ken'an*'da yer alan notalı ilâhîler arasında Kenan Rifâî'nin 36; İzzeddin Hümâyi Elçioğlu'nun 30; Muallim Kâzım Bey'in (İsmail Kâzım Uz) 5; Yusuf Ömürlü'nün 4; Neyzen Necip Dede'nin 2; Cinuçen Tanrıkorur'un 1; Özcan Ergiydiren'in 1 bestesi bulunmaktadır.[272]

---

[270] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 151-152; Rifâî, *İlâhiyât-ı Ken'an: Notalarıyla Bestelenmiş İlâhîler*, 2014, 5.
[271] Oğlu Vasfi Emre Ömürlü ile mülâkat, 13 Ekim 2021. Ayrıca krş. Ömürlü vd., "İlâhiyât-ı Ken'an", 2017, 134; 138.
[272] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021. Ayrıca krş. Gümüş, *Ken'ân (Rifâî) Büyükaksoy'un İlâhilerinin İncelenmesi*, 2011, 13.

5.3.1.2. Albüm Çalışması

İlâhiyât-ı Ken'an'daki bestelerden seçilen 17 tânesi 2000 yılında Ahmet Özhan (d. 1950) tarafından seslendirilmiş; CD ve kaset hâlinde bastırılmıştır. Bu yayımın CD kitapçığında şu cümleler yer almaktadır:

> *İlâhiyât-ı Ken'an*, muhtevâsındaki derin ve muhteşem güftelerin yanında, mûsikî cephesiyle de ziyâdesiyle zengin terennümleri karşımızda bulduğumuz bir deryâdır. 29 farklı makam ve 12 ayrı usûlde yapılmış besteler tasavvuf mûsikîmizin nâdir rastlanan lezzetleridir. O'nun şiirleri ve besteleri klasik tasavvuf edebiyâtı ve mûsikîsine yepyeni bir çeşni getirmiştir.[273]

2012 yılında ise Yusuf Ömürlü'nün sanat yönetmenliğinde kitaptaki eserlerin tamâmı ve kitapta olmayan 10 yeni beste[274] 4 CD'den oluşan bir külliyat şeklinde hazırlanmıştır. Kenan Rifâî'nin şiirlerinden tertip edilmiş bestelerin icrâsı olan bu CD'ler, Lâ Edrî Topluluğu tarafından altı günlük yoğun bir stüdyo çalışması ile ortaya çıkmıştır. Albümdeki eserleri Ömürlü'nün evlâtları Elif Ömürlü Uyar ve Vasfi Emre Ömürlü seslendirmiş; neyde Hüseyin Özkılıç, tanburda Aydemir Tuncer, kemençede Lâle Akay Umul, kānunda Orhan Artun, bendirde Tuğrul Fayda, halîlede ise Ersin Tükek onlara eşlik etmiştir.[275]

5.3.2. *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri*

Yusuf Ömürlü'nün ilâhî notalarının neşrinden önce yayımlamaya başladığı ve yıllar içerisinde birer ikişer yayıma sunduğu Türk mûsikîsi klasiklerine dâir fasikülleri[276], notasına zor ulaşılan, düzgün notası bulunamayan, az icrâ edilen ya da hiç icrâ edilmemiş mûsikîmizin nâdîde eserlerini içermektedir. Sözlü eserleri içeren fasiküllerin her birinde belirli bir makāma âit 10-15 arası eser notası yer almakta ve toplam 26 farklı makamda eserler bulunmaktadır. Bu anlamda bâzı makamlardan

[273] Ahmet Özhan, *İlâhiyât-ı Ken'an* albüm kitapçığından.
[274] Albümde Ahmet Hatipoğlu'nun 3; Doğan Ergin ve Vasfi Emre Ömürlü'nün 2; Zeki Altun, Tekin Uğurel ve Neyzen Hakan Alvan'ın ise 1'er yeni bestesi icrâ edilmiştir.
[275] Krş. Lâ Edrî, *İlâhiyât-ı Ken'an* albüm kitapçığından.
[276] Bir eserin, ayrı bir kapak içinde satışa çıkarılan bir veya birkaç formalık kısmına "fasikül" denmektedir; krş. İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2008), I:924.

ise iki fasikül yayımlanmıştır. Neyzen Hüseyin Özkılıç bu yayınlar hakkında görüşlerini şu şekilde ifâde etmektedir:

> Hoca'nın (Yusuf Ömürlü) geçmişten gelen büyük bir birikimi var ve yüzlerce, binlerce eser tanıyor. Diyelim ki, Hicaz makāmında 200 küsur eser var. Hoca o eserleri biliyor ve hangilerinin en yüksek seviyede olduğunu da biliyor. Onları kendi içerisinde bir elemeye tâbi tutup o fasiküllere geçiriyor. Bu herkesin yapabileceği bir iş değil.
>
> Hoca'nın notaları klasik çevre içerisinde her zaman tutulmuştur, her zaman rağbet görmüştür. Doğruluğu, eminliği bakımından da öyledir. Bir de Hoca'da bâzı versiyonlar[277] vardır, bâzen versiyon yazar. Hoca versiyona inanır, "Herkesin icrâ ettiği şekilde de icrâ edelim, ama bir de versiyonu olsun. Farklı bir versiyonu olsun, o da icrâ edilsin." der. Hoca her zaman bu kapıyı da açık bırakmıştır.[278]

Yusuf Ömürlü'nün hazırladığı toplam 466 eser notası ihtivâ eden 39 ayrı fasikülünden her birinin hangi târihte yayımlandığı tam olarak bilinmemektedir. Bununla birlikte *Kubbealtı Akademi Mecmuası*'ndaki fasikül tanıtımlarına bakıldığında 4. fasikülün Ocak 1977'den önce; 12. fasikülün Temmuz 1978'den önce; 14. fasikülün Ocak 1979'dan önce; 16. fasikülün Nisan 1979'dan önce; 24. fasikülün Nisan 1981'den önce; 25. fasikülün Nisan 1982'den önce; 28. fasikülün Ekim 1983'ten önce; 30. fasikülün Ekim 1984'ten önce; 32. fasikülün Temmuz 1986'dan önce; 33. fasikülün Temmuz 1989'dan önce; 38-39. fasikülün ise Ekim 1997'den önce çıkmış olduğu anlaşılmaktadır.[279]

Sözlü eserlerden hazırlanan fasiküllerin yanında dört adet de saz eserleri fasikülü bulunmaktadır. Yusuf Ömürlü'nün hazırladığı bu saz eserleri serisinde 40 farklı makamda toplam 120 eser notası yer almaktadır ve bu fasiküller saz semâîsi[280],

[277] "Versiyon", bir mûsikî eserinin az çok farklı bir hâli için kullanılan bir terimdir; krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, III:3319.
[278] Öğrencisi Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021.
[279] Krş. *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Ocak 1977, 6(1):75; Temmuz 1978, 7(3):76; Ocak 1979, 8(1):77; Nisan 1979, 8(2):77; Nisan 1981, 10(2):75; Nisan 1982, 11(2):75; Ekim 1983, 12(4):75; Ekim 1984, 13(4):74; Temmuz 1986, 15(3):76; Temmuz 1989, 18(3):79; Ekim 1997, 26(4):48.
[280] Saz semâîleri klasik faslın ve bugün de her türlü faslın en sonunda yer alan mûsikî eserleridir; krş. İsmail Hakkı Özkan, "Saz Semâisi", *DİA*, 2009, 36:220.

peşrev[281] ve sirto[282] notalarını ihtivâ etmektedir. Yine *Kubbealtı Akademi Mecmuası*'ndaki tanıtımlara bakarak saz eserlerine âit 1. fasikülün Ekim 1984'ten önce; 2. fasikülün Temmuz 1986'dan önce; 3. fasikülün Temmuz 1988'den önce; 4. fasikülün ise Nisan 2000'den önce çıktığı söylenebilir.[283]

5.3.3. *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler*

Türk mûsikîsi içerisinde önemli bir yeri ve kıymeti olan dînî mûsikî, câmilerde icrâ edilen "câmi mûsikîsi"[284] ve tekkelerde icrâ edilen "tasavvuf mûsikîsi"[285] olarak iki ayrı kısımda incelenmektedir. Bunlar temelde müşterek olmakla birlikte, icrâ edildiği yerin husûsiyetine göre farklı bir üslûp ve tavırda arz edilmektedir.[286]

Osmanlı kültür ve medeniyeti çerçevesinde şekillenen Türk din mûsikîsinde, yüzyıllar boyunca yaşanan İslâmî hayâtın bir sonucu olarak pek çok eser üretilmiş ve bu eserler bir nevi konservatuar işlevi de gören tekkeler vâsıtasıyla muhâfaza edilmiştir. Tekkelerin açık ve tarîkatların faâliyette olduğu devirlerde, dînî mûsikîye dâir dergâhlarda meşklerin yapıldığı, repertuarın ağızdan ağıza nakledildiği, nota yazısınınsa genellikle kullanılmadığı belirtilmektedir. Asırlar boyunca meşk yoluyla aktarılan Türk din mûsikîsinde eserlerin kaydedilmesi için birçok nota sistemi denense de hiçbirinin uygulamada yer bulamadığı; icrâcılar

---

[281] Sözlükte "önde giden, önde yer alan" anlamında olan "peşrev", Türk mûsikîsinde "başta icrâ edilen eser" mânâsında kullanılmıştır. Forma bu ismin verilmesinin sebebi, peşrevlerin her çeşit mûsikî faslının en başında icrâ edilmesi geleneğindendir; krş. İsmail Hakkı Özkan, "Peşrev", *DİA*, 2007, 34:253.

[282] "Sirto", mûsikîmizde yürük karakterde bir oyun havası ve bu hava ile oynanan halk dansıdır; krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, III:2809.

[283] Krş. *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Ekim 1984, 13(4):74; Temmuz 1986, 15(3):76; Temmuz 1988, 17(3):80; Nisan 2000, 29(2):91.

[284] Câmideki ibâdetin esâsını teşkîl eden namazın cemâatle îfâsı sırasında icrâ edilen ses mûsikîsidir. Ezan, İhlâs kırâatı, kāmet, imamın kırâatı, tesbîhat, duâ, aşr-ı şerîfler; husûsî günlerde okunan temcit, salât, naat, tekbir, mevlit, mîrâciye ile bunların arasında okunan ilâhî ve tevşihler câmi mûsikîsini meydana getirmektedir. Tasavvuf mûsikîsinin aksine, câmi mûsikîsinde hiçbir çalgı ve vurma âleti kullanılmamakta, sâdece insan sesiyle icrâ edilmektedir; krş. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, I:177; Nuri Özcan, "Cami Mûsikisi", *DİA*, 1993, 7:102; Ömürlü, "Dînî Mûsıkî", 1995, 63.

[285] "Tekke mûsikîsi" ya da "tarîkat mûsikîsi" olarak da adlandırılan "tasavvuf mûsikîsi", "cehrî zikir yapan tarîkatların zikirleri esnâsında daha çok ritme dayalı, bir veya birkaç enstrümanın iştirâkiyle ortaya çıkan mûsikî" şeklinde târif edilmektedir; krş. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, II:378; Nuri Özcan, "Tekke Mûsikisi", *DİA*, 2011, 40:384.

[286] Krş. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, I:234; Ömürlü, "Dînî Mûsıkî", 1995, 62-63.

açısından hâfızanın tercih edildiği görülmektedir.[287] Rauf Yektâ Bey'den (ö. 1935) nakledilen şu anekdot, Türk din mûsikîsi repertuarı hakkında bir fikir verecek niteliktedir:

> Zâkirler asla mecmua kullanmazlar ve binlerce ilâhîyi serâpâ hâfızalarında tutarak icrâ-yi âyin esnâsında okurlardı. Zâten mahfûzâtını bilâ-mübâlağa dört-beş bin ilâhîyi ezberlemek derecesine vardırmayanlara zâkirbaşılık tevcih olunmazdı. Hatta rivâyet olunur ki, III. Ahmed devrinde Kambur Hâfız nâmıyla mâruf bir zâkirin 3000 ilâhîden fazla bilmediği halde, mahzâ sesinin letâfeti sebebiyle, Edirnekapısı civârındaki Nûreddin Cerrâhî Tekkesi'nin zâkirbaşılığına tâyin olunması tekkelerde kıylükali mûcip olmuş ve, "Kambur Hâfız 3000 ilâhî ile zâkirbaşı oldu, ne günlere kaldık!" diye istihzâ edenler bulunmuştur.[288]

Repertuarın meşk ile aktarılmasında pek çok olumlu veçhe olsa da, eserlerin zamanla değişime uğraması, bu değişikliklerin kaydedilememesi ve bir kısmının da unutulması gibi birtakım problemlerle de karşılaşılmıştır. Nitekim tekke ve zâviyelerin sırlandığı kānunla berâber, Türk din mûsikîsine dâir eserlerin kaybolması husûsunda bir risk oluşmuş; gelecek nesillerin bu eserleri bilmesi ve öğrenmesi için bunların mûsikî yazısına aktarılması gerekmiştir. Türk din mûsikîsine dâir repertuarın da -hemen hemen tamâmının- son 90-100 yıl içerisinde notaya alındığı özellikle belirtilmektedir. Pek çok eserin günümüze ulaşmasını sağlayan bu durum insanlara kişisel repertuarını genişletme imkânını da verdiğinden, nota koleksiyonculuğu icrâcılar arasında yaygınlaşmaya başlamıştır.[289]

Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler adı altında neşredilen Ali Rıza Şengel ve Abdülkadir Töre'nin nota koleksiyonları bu anlamda dönemin önemli koleksiyonları arasında sayılmaktadır. Hem dînî formları barındırması hem de yaşadıkları dönemde nota bilen ve yazan kişilerin nâdir olması göz önüne alındığında, kendi el yazıları ile Osmanlı alfabesini kullanarak hazırladıkları

[287] Krş. Kaygusuz, "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Türk Müziğinin Kısa Bir Hikayesi", 2014, 1464-1465; Özcan, "Meşk", 2004, 375.
[288] *Türk Musikisi Klasiklerinden İlâhîler: Mevlut Tevşihleri* (İstanbul: İstanbul Konservatuvarı Neşriyatı, 1931), 1:V.
[289] Krş. Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, 1979, 6-7; Kaygusuz, "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Türk Müziğinin Kısa Bir Hikayesi", 2014, 1465; Özcan, "Meşk", 2004, 375.

notaları içeren bu koleksiyonlar daha da kıymetli olmaktadır.[290] Koleksiyonu günümüz nota sistemine göre yeniden yazan Yusuf Ömürlü ise bu konuda şunları söylemektedir:

> İlâhî notalarını yayımlamamız, Türkiye'de uzun zamandan beri ihmal edilmekte olan tasavvuf mûsikîsinin yeniden canlanmasına, gelişmesine ve sevilmesine sebep oldu. Bu mûsikîyle ilgilenenlere, 9 ciltte 1007 adet[291] ilâhînin notası, bestekâr ve güfte yazarının adıyla, birçok güfte de bestelenmemiş bölümlerinin ilâvesiyle birlikte sunuldu.
>
> Otantik özelliklerine dokunulmadan, Ali Rıza Şengel ve Abdülkadir Töre gibi iki büyük mûsikî otoritesinin tespîtiyle oluşan bu eserlerin doğruluk oranı çok yüksekti. Tetkik eden mûsikîşinasların hepsi de bunda hemfikirdi.
>
> Hâlihazırda, bizim neşrettiğimizden başka hacimli ve mufassal bir kaynak eser yoktur. Öyle sanıyorum ki, daha uzun yıllar da neşriyâtımızın bir benzerini yapmaya kimse kolay kolay cesâret edemeyecektir.[292]

5.3.3.1. Ali Rıza Şengel Koleksiyonu

Son devrin önemli mûsikîşinaslarından biri olan Ali Rıza Şengel'in[293] (ö. 1953) nota koleksiyonu, 1979-1982 yılları arasında Kubbealtı Neşriyâtı tarafından *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler* adı altında dört cilt olarak neşredilmiştir. Toplam 424 ilâhîden oluşan bu nota koleksiyonu, 1. ciltte 103 eser; 2. ciltte 120 eser; 3. ciltte 112 eser; 4. ciltte 89 eser olacak şekilde dört cilde dağıtılmıştır. Ali Rıza Şengel'in büyük çaba sarf ederek 21 Kasım 1906'dan vefât ettiği 1953 yılına kadar derlediği notalar, Yusuf Ömürlü'nün bunları Arel-Ezgi-Uzdilek sisteminde yeniden

---

[290] Krş. Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, 1979, 10; Abdülkadir Töre, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 5* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1984), haz. Yusuf Ömürlü, 4.

[291] Yusuf Ömürlü'nün hazırladığı *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler* serisinde 751 numaralı iki farklı ilâhî notasının olduğu görülmektedir. Dolayısıyla toplam ilâhî sayısı aslında 1008 adettir; krş. Abdülkadir Töre, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 7* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1989), haz. Yusuf Ömürlü, 165; Abdülkadir Töre, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 8* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1991), haz. Yusuf Ömürlü, 6-7.

[292] Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 147.

[293] Ali Rıza Şengel'in hayâtı ve eserleri hakkında detaylı bilgi için bk. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, II:347-349; Nuri Özcan, "Ali Rıza Şengel", *DİA*, 2010, 38:537-538.

yazmasıyla ve Mustafa Tahralı'nın güftelerini eski yazıdan çevirip hazırlamasıyla günümüz Türkçesi'yle yayımlanmıştır.[294]

Ali Rıza Şengel, mûsikî neşriyâtı konusunda özellikle dînî mûsikî üzerine yoğunlaşmış, bizzat meşk ettiği ve zâkirlerden duyduğu birçok eseri notaya aktarmıştır. 26 yaşlarındayken başladığı bu çalışmasını toplam iki defterde tasnif etmekle birlikte, Kubbealtı Neşriyâtı'nın yayımlayabildiği sâdece birinci defterdir. Bu defter Şengel'in bacanağı olan Zâkirbaşı Selâhattin Gürer'e intikal etmiş ve kendisi, "hazîne" dediği bu defterin bir kopyasını ilmî usûllerce neşredilmesi için Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü alâkalılarına verilmesi maksadıyla Mustafa Tahralı'ya teslim etmiştir. İkinci defter ise Hüseyin Tolan'a geçmiş, fakat bu defter kendisi tarafından neşredilmemiştir. Günümüzde de Hüseyin Tolan'ın vârislerinde bulunan bu defterde yaklaşık 150-200 civârında ilâhî notası olduğu tahmin edilmektedir.[295]

Ali Rıza Şengel, toplam iki defterden oluşan nota koleksiyonunu en başta bizzat kendisi neşretmeye çalışmıştır. Bu anlamda Şengel'in İstanbul Belediye Konservatuarı tasnif heyetiyle ortak çalışmaları olmuşsa da notalarını yayımlama imkânını bulamamıştır.[296] Kendisinin vefâtından sonra ise Selâhattin Gürer ile Sâmiha Ayverdi birinci defterin neşri konusunda birtakım girişimlerde bulunmuşlardır. Özcan Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer* kitabında konuya dâir şu detayları aktarmaktadır:

> Raşit (Er) Beyefendi'nin bizlere ders verdiği bir Çarşamba günü, Zâkirbaşı Selâhattin (Gürer) Bey, çalışma sona erip çay faslı başlayınca Sâmiha Anne'ye hitâben "Hanımefendi, bir mârûzâtım var. Müsâade ederseniz arz edeyim." dedi. Sâmiha Anne, "Estağfurullah beyefendi, buyurunuz." deyince, bacanağı olan bestekâr Eyyûbî Ali Rıza Şengel'in bir defterinin kendisinde olduğunu söyledi.
>
> "Hanımefendi, aslında iki defterdi. Mübârek adam, o besteler kaybolup gitmesin diye duyduğu, bildiği ne kadar ilâhî varsa hepsini notaya almış. Şimdi artık o besteleri bilen yok, ama o hepsini tespit etmiş. Vefâtından kısa bir süre önce, 'Bunlar sana emânet. Gün olur devran döner, ecdat mîrâsını

[294] Krş. Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, 1979, 10-11; Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", 2020, 49(3-4):16-17; Özcan, "Ali Rıza Şengel", 2010, 537; Mehmet Öncel vd., "Şengel-Töre Koleksiyonu ve (Kubbealtı) İlâhileri'nin Güfte Olarak Alfabetik Listesi", *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2012, 3(5):129-130.
[295] Krş. Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, 1979, 8-10; 10; Özcan, "Ali Rıza Şengel", 2010, 537.
[296] Krş. Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, 1979, 10.

kötülemek de elbet bir gün sona erer. O zaman inşallah bunları bir düzene sokup neşredersin.' demişti. Ben de yıllarca gözüm gibi muhâfaza ettim. Lâkin Hüseyin adında bir adam, nereden haber almışsa, 'Defterleri bir göreyim, tetkik edeyim.' diyerek istedi. Vermedim, yalvardı yakardı. 'Hemen iâde ederim.' dedi. Ben de inandım. Allah'tan ikisini vermedim, yalnız birini verdim. Aradan aylar geçti, bugün yarın derken nihâyet, 'Kaybetmişim bulamıyorum.' demez mi? Aklım başımdan gitti. Gerçekten kayıp mı etti, yoksa günâhı boynuna yalan mı söyledi, bilmiyorum. Ama defter gitti gider... İçindeki eserler de yok oldu. Nasıl üzülüyorum anlatamam efendim... İkinci defteri de isteyenler oldu, ama ben yemin ettim. 'Kimseye vermeyeceğim, evden çıkarmayacağım.' dedim. Şimdi hiç değilse bu defterdeki besteleri neşretmek istiyorum, ama notaları kim temize çekip doğru dürüst yazacak; kim güftelerin tamâmını bulup çıkaracak? Bâzı eserlerin yalnız bir beytini yazmış geçmiş. Sırtımda öyle ağır bir mesûliyet ki... Artık kimselere de güvenemiyorum, ya bu defter de kaybolursa? Çâresiz kaldım hanımefendi, ne yapacağım, bilemiyorum."

[...]

Sâmiha Anne bir gün bu konuyu Neyzen Ulvi Erguner'e açtı, detaylıca anlattı. Ulvi Bey genç bir yüzbaşıydı, "Bir bakayım efendim. Ben de eski yazıyı bilmiyorum, ama belki notaları temize çekebilirim." dedi. Bu söz üzerine defter Selâhattin Bey'den istendi. "Yeminliyim, verememe. Gelip evde çalışsın." dediyse de Ulvi Bey'in gelip gitmesi zor olacağından, sonunda yeminini bozmak ve defteri vermek zorunda kaldı.

Aradan iki ay kadar bir zaman geçti. 1957 sonu ya da 1958 yılı başlarıydı. Kore harbine, Amerika'nın yanında Türkiye de asker göndermişti. Nihâyet mütâreke yapılarak harp sona ermiş, lâkin barış yapılmamıştı. Süresi dolup ana vatana dönecek olan askerlerin yerine Ulvi Bey'in birliği tâyin olunca o da, bir yıl kalmak üzere Kore'ye gitti.

Bir sohbet gününde Selâhattin Bey, "Bu da olmadı efendim. Bâri bir başkasını arayalım. Defteri Ulvi Bey'in hanımından alabilir miyiz?" dedi. Birkaç gün sonra sorulup da Ulvi Bey'in defteri Kore'ye götürdüğü anlaşılınca son derece üzüldü, endişeye düştü. "Ah efendim ah! Keşke götürmeseydi. Bu defter de oralarda kaybolup giderse..." diyordu.

[...]

Nihâyet bir yıl doldu ve Ulvi Bey yurda döndü. Defter sâhibine iâde edildi. Salâhattin Bey derin bir oh çekti, fakat matlûp hâsıl olmamıştı. Sâmiha Anne hem bu defterin, hem de Kenan Rifâî hazretlerinin ilâhîlerinin yayımlanmasını istiyordu, fakat her iki işi de yapacak bir kimse uzun bir süre bulunamadı. Selâhattin Bey çok üzülüyordu, sık sık, "Ah efendim, notaları yazacak bir kimse çıkmadı. Ölmeden şu işin halledildiğini görmezsem gözüm açık gidecek." diyor, Sâmiha Anne de, "Beyefendi üzülmeyin. Her

> işin bir vakt-i merhûnu vardır. Gün gelir bir nasipli çıkıp bu işi yapar, merak etmeyin." diyerek onu teselli ediyordu. Ama işi lafta bırakmıyor, mûsikî ile meşgul olan yakınlarına bu defterin ehemmiyetini anlatıyordu.[297]

1961 yılında Selâhattin Gürer elinde bulunan defterdeki Yunus Emre'ye atfedilen ilâhîleri bir araya toplayıp *Mütefekkir, Mutasavvıf, Halk Şairi Âşık Yunus Emre'nin Bestelenmiş Şiirleri* adıyla yayımlamıştır. 92 ilâhîden oluşan bu kitaptaki notaların büyük bir kısmı Ali Rıza Şengel'in defterinden aynen alınmış; güfteler ise Selâhattin Bey tarafından tespit olunmuştur.[298]

1970'li yıllara gelindiğinde ise Ali Rıza Şengel'in nota koleksiyonunun neşredilmesine dâir çalışmaya Yusuf Ömürlü ve Mustafa Tahralı tâlip olmuştur. Yusuf Ömürlü, defterdeki notaları günümüz nota sistemine uygun olacak şekilde yeniden yazmıştır. Mustafa Tahralı ise eski yazıyla yazılmış defterdeki güftelerin ve nota altındaki sözlerin okunması, sonrasında da bunların tespîti, tashîhi ve tamamlanması görevini üstlenmiştir.[299] Çalışma sürecine dâir Mustafa Tahralı şunları anlatmaktadır:

> Ali Rıza Şengel'in defteri henüz elimize geçmemişti. Önce merhum hocamız Albay Selâhattin Gürer'den defteri bize vermesini daha ısrarla rica etmeye ve böylece notaları da Yusuf (Ömürlü) Hoca'nın yazmaya başlayacağını söylemeye başladık. O dönem fotokopi makinesinin yeni yeni kullanılmaya başlandığını duyuyorduk. Teknik Üniversite'de mevcut olduğunu öğrenmiştik. Orada asistan öğretim üyesi olan Bayram Yüksel Ağabey de meselemizden haberdardı. Fotokopinin orada yapılabileceğini ve yardımcı olacağını söyledi. Bu bizim için sevindirici bir haberdi, zîra nota defterini birkaç gün içinde fotokopi yaptırdıktan hemen sonra geri verebilecektik. Selâhattin Gürer Hocamız'a durumu açıkladık. Yıllardan beri îtinâ ile muhâfaza ettiği ve "hazîne" dediği defterin fotokopisinin yapılmasına, en kısa zamanda kendisine iâde edilmesi şartıyla râzı oldu.
>
> Yusuf Hoca'nın bu defteri yayımlamak için birkaç yıldır kurduğu hayal gerçekleşme yoluna girmişti. Artık ikimiz de vazîfemize başlayabilirdik. Ben nota altlarını okuyup yeni harflere çevirecek ve Yusuf Hoca'ya hazırladığım yazıları ilgili fotokopi sayfası ile berâber teslim edecektim. Güfte bakımından esas büyük iş ise, bir beyti veya bir dörtlüğü nota altında

[297] Daha detaylı bilgi için bk. Ergiydiren, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, 2009, 242-248.
[298] Krş. *Mütefekkir, Mutasavvıf, Halk Şairi Âşık Yunus Emre'nin Bestelenmiş Şiirleri* (İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1961), haz. Selahattin Gürer; Ali Rıza Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 2* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1979), haz. Yusuf Ömürlü, 3; Muhittin Serin, "Selâhattin Gürer", *DİA*, 1996, 14:317.
[299] Krş. Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", 2020, 13-17.

> yazılı olan güftenin tamâmını bulmaktı. Sonra da bulunan bu güfteleri baskıya hazır hâle getirmek için daktilo etmek gerekiyordu. Yusuf Hoca nota yazarken ben de bu işlerle uğraşmayı kabullenmiştim, çünkü mûsikîmizin bilinmeyen 424 ilâhîsini yayımlayarak gün yüzüne çıkaracaktık.[300]

Defterin fotokopisi ellerine geçer geçmez nota yazımına başlayan Yusuf Ömürlü, 19 Aralık 1975'te geçirdiği kalıcı felç sonucunda bu çalışmaya ara vermek durumunda kalmıştır. Uzun bir nekāhat sürecinin ardından eşi Sabriye Erten Ömürlü ve Kütahya'da bulunan yakın dostu Doğan Karaaağaoğlu'nun yardımıyla nota yazımı için tekrardan harekete geçilmiştir. Bu süreçte yaklaşık 130 kadar eser günümüz sistemine uygun biçimde yazılması maksadıyla Kütahya'ya gönderilmiş; sonrasında Yusuf Ömürlü'nün yönlendirmesiyle eşi Erten Hanım da yazım sürecine katkıda bulunmuştur. Sol eliyle yazmaya alıştıktan sonra ise Yusuf Ömürlü, nota yazımını yine kendi hazırlamaya -şablonlarla- devam etmiştir.[301] Yazım sürecine dâir Doğan Karaağaoğlu şöyle söylemektedir:

> Mustafa'dan (Tahralı) öğrendiğime göre neşriyâtın yapılabilmesi için biraz acele edilmesi îcap ediyormuş. Ne yapalım diye düşünürlerken, "Birazını Doğan'a havâle edelim." demişler. Ben de elim erdiği kadarıyla notaları yazdım. Ama nota yazımı hakkında devede kulak kābilinden katkım olmuştur. Bütün emek Yusuf'a (Ömürlü) âittir.[302]

Ali Rıza Şengel'in nota koleksiyonu, ilk iki cildi 1979'da; üçüncü cildi 1981'de; dördüncü cildi 1982'de olmak üzere dört sene içerisinde neşredilmiştir; lâkin Selâhattin Gürer, bu koleksiyonun çok arzu ettiği neşrini göremeden 2 Ocak 1978 târihinde vefât etmiştir. Her cildin en son sayfalarında ise neşredilen defterin hem aslını muhâfaza etmek, hem de araştırmacılara bir mukāyese imkânı verebilmek maksadıyla, bâzı eserlerin el yazması ilâhî notaları da verilmiştir.[303]

---

[300] Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", 2020, 15-16.
[301] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 146; 165; Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", 2020, 17.
[302] Yakın dostu Doğan Karaağaoğlu ile mülâkat, 12 Aralık 2021.
[303] Krş. Şengel, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, 1979, 9; 11; Serin, "Selâhattin Gürer", 1996, 316-317.

5.3.3.2. Abdülkadir Töre Koleksiyonu

Türk mûsikîsi nazariyâtındaki çalışmaları, yetiştirdiği talebeleri ve bestelediği eserleriyle tanınan Abdülkadir Töre'nin[304] (ö. 1946) nota koleksiyonu, 1984-1996 yılları arasında Kubbealtı Neşriyâtı tarafından *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler* adı altında beş cilt olarak neşredilmiştir. Toplam dokuz ciltten oluşan *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler* serisinin 5-9. ciltleri Abdülkadir Töre'ye dâirdir. Serînin ilk dört cildinde olduğu üzere, diğer beş cildin de notalarını Yusuf Ömürlü, güftelerini Mustafa Tahralı hazırlamıştır. 584 ilâhîden oluşan Abdülkadir Töre koleksiyonu, 5. ciltte 123 eser; 6. ciltte 102 eser; 7. ciltte 102 eser; 8. ciltte 103 eser; 9. ciltte 154 eser olacak şekilde beş cilde dağıtılmıştır.[305]

Oldukça zengin bir nota koleksiyonu olan Abdülkadir Töre, bu arşivini mûsikîyle ilgilendiği uzun yıllar içerisinde oluşturmuştur. Kendi el yazısı bu notalarda, Türk mûsikîsinin dînî, din dışı ve klasik formlarında toplam 63 defter içerisinde 4236 eserin bulunduğu belirtilmektedir. Bu koleksiyon içerisindeki dînî formda olan eserler ise neşredilmek üzere Yusuf Durmazer'den fotokopi olarak temin edilmiştir.[306] Mustafa Tahralı bu konuda şu detayları paylaşmaktadır:

> 1977-1978 yıllarında başlayan Ali Rıza Şengel'in ilâhî koleksiyonunun birinci defterini günümüz yazısı ve notasına aktarma çalışmasını Yusuf (Ömürlü) Hoca 4 cilt olarak tasarlamıştı. 4. cildin çalışmalarına devam ettiğimiz günlerden bir gün, daha önce kendisini hiç görmediğim, tanımadığım benim yaşlarımda Yusuf Durmazer adlı bir genç, Hırka-i Şerif Kırtay Sk. No:9'daki evimizin kapısını çalmıştı. Elinde gazete kâğıdına sarılmış bir yığın nota fotokopisi vardı: "Siz ilâhî notalarından 3 cilt yayımladınız. Anlaşılıyor ki siz bu işi yapacaksınız. Alın size Abdülkadir Töre'nin ilâhî koleksiyonunun tamâmının fotokopisi! Sizden bir şey istemiyorum. Yeter ki yayımlayın!" dedi. Bu gerçekten ilâhî bir taltif, ilâhî bir lütuftu. Ali Rıza Şengel'in 200-250 kadar ilâhî ihtivâ ettiğini tahmin ettiğimiz ikinci defterine, bütün çabalarımıza ve çeşitli aracılara başvurmamıza rağmen bir türlü ulaşamamışken, bu koleksiyondan çok daha geniş bir koleksiyonun fotokopilerini Cenâb-ı Hak hiç beklemediğimiz bir

[304] Abdülkadir Töre'nin hayâtı ve eserleri hakkında detaylı bilgi için bk. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, II:401-403; Nuri Özcan, "Abdülkadir Töre", *DİA*, 2012, 41:278-279.

[305] Krş. Özcan, "Abdülkadir Töre", 2012, 279; Öncel vd., "Şengel-Töre Koleksiyonu ve (Kubbealtı) İlâhileri'nin Güfte Olarak Alfabetik Listesi", 2012, 130.

[306] Krş. Özcan, "Abdülkadir Töre", 2012, 279; Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", 2020, 19; İbrahim İskender Pekgeçgil, *Abdülkadir Töre Koleksiyonu 3 Numaralı Âyin Defteri ve Bilinmeyen İki Âyin Notası*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Sakarya, 2009, 10.

> zamanda bize göndermişti. Bu olay Yusuf Hoca'yı da beni de işe daha bir gayret ve azimle sarılmaya sevk etti. Yusuf Hoca tek elle, sol eliyle çalışmasına rağmen çalışmasını hiç aksatmadı; yeni bir şevkle ve gayretle devam ettirdi.[307]

Abdülkadir Töre'ye âit nota koleksiyonu, kendisinin vefâtının ardından öğrencisi Ekrem Hulûsi Karadeniz'e (ö. 1981) intikal etmiştir. Koleksiyonun neşri için Ekrem Bey'den müsâade istendiği, kendisinin ise, "Ben kim oluyorum ki basılmasına müsâade edeyim! Neşredilmesinden ancak mütehassis olurum." cevâbını verdiği belirtilmektedir. Bu anlamda Abdülkadir Töre'nin nota koleksiyonu, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler* serisine tâbi olan 5. cildi 1984'te; 6. cildi 1985'te; 7. cildi 1989'da; 8. cildi 1991'de; 9. cildi 1996'da olmak üzere on üç sene içerisinde neşredilmiştir. Her cildin yine en son sayfalarında neşredilen koleksiyonun hem aslını korumak, hem de araştırmacılara karşılaştırma imkânını tanımak adına bir kısım eserin el yazması ilâhî notası verilmiştir.[308]

5.3.4. Yahya Kemal Çalışmaları

Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin önemli temsilcilerinden biri olan Yahya Kemal Beyatlı (ö. 1958), millî kültür ve sanat birikiminin yavaş yavaş kaybolmaya yüz tuttuğu bir dönemde Osmanlı ile Cumhuriyet devirleri arasında âdeta bir köprü vazîfesi üstlenmiş bir nesir yazarı ve büyük Türk şâiridir. Kendisinin gerek nesirlerinin gerekse şiirlerinin muhtevâsındaki temel gāye, Türk kültürüne âit değerlere dikkat çekmeye yöneliktir. Bu anlamda, Yahya Kemal'in kılavuzluğunda Türk ve Osmanlı târihini, sanatını, eski Türk şiirini, İstanbul'u, insanı, aşkı ve özellikle de mûsikîyi yeniden keşfeden bir nesil yetişmiştir.[309]

Millî kültürümüzün anlaşılabilmesi adına "eski mûsikî"yi bilmek gerektiğini savunan Yahya Kemal, Türk mûsikîsinden anlamayanların Türk rûhunu da anlamayacağını söylemektedir. Burada Yahya Kemal'in "eski mûsikî" diye

---

[307] Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", 2020, 19.
[308] Krş. Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", 2020, 19; Töre, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 5*, 1984, 3; 5; Nuri Özcan, "M. Ekrem Hulûsi Karadeniz", *DİA*, 2001, 24:391.
[309] Krş. M. Orhan Okay, "Yahya Kemal Beyatlı", *DİA*, 1992, 6:35; 37; Recep Erarslan, *Yahya Kemal'in Şiiri*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2017, XVII.

isimlendirdiği, aslında bir medeniyetin, yâni Türk ve Osmanlı medeniyetinin mûsikîsidir. Bu anlamda kendisi bu mûsikîyi şiirlerinde de aramış, kelimeler üzerinde titizlikle düşünerek mükemmeli yakalamaya çalışmış ve eserlerinde âhenkli bir "dil mûsikîsi" oluşturmuştur.[310]

Eserlerinde mûsikîyi çokça önemseyen Yahya Kemal'e göre, şiirler alelâde cümlelerden ziyâde nağmelerden oluşmaktadır. Nitekim zihnî bir okumadan çok sesle okunması gerekmektedir. Şiir ve mûsikîyi birbirini tamamlayan unsurlar olarak gören Yahya Kemal, âhenkli ve mûsikî formuna uygun şiirler kaleme almıştır. Dolayısıyla şiirlerinin ritmik yapısı bestelenmede kolaylık sağlamış, kendisinin birçok şiiri bestekârlarca tercih edilir olmuştur.[311]

Yahya Kemal Beyatlı'nın sağlığında çeşitli yayınlarda dağınık halde kalmış olan şiir ve nesirleri, kendisinin vefâtından sonra öğrencisi ve yakın dostu olan Nihad Sâmi Banarlı'nın gayretleriyle kurulan Yahya Kemal Enstitüsü'nden kitap hâlinde neşredilmiştir. Bu kitaplar, Banarlı'nın ifâdesiyle, Yahya Kemal'in tavsiyeleri ve tertip şekli hakkındaki arzuları üzerine kendisinin de koyduğu isimler altında yayımlanmıştır.[312] Yahya Kemal'in vefâtının 40. yılında ise bu enstitü tarafından bir dizi faâliyet gerçekleştirilmiştir. O dönem Yahya Kemal Enstitüsü müdürü olan Kazım Yetiş bu faâliyetlerden şöyle bahsetmektedir:

> 1998 Yahya Kemal'in vefâtının 40. yılı idi. O sene *Yahya Kemal I - Hayatı* adlı kitabı çıkardık. Sonra *Yahya Kemal İçin Yazılanlar I-II* yayımlandı. Bunlar benim hazırladıklarımdı. Yahya Kemal için yazılanları 1960'a kadar getirmiş olduk. Ayrıca maddeleştirirsek:
>
> a. *Yahya Kemal Albümü*: Bunu cemiyet başkanımız Dr. Aydın Yüksel ile berâber hazırladık. Yahya Kemal'in doğduğu yerden ölümüne kadar hayâtını resimlerle anlatmak istedik. Ayrıca hakkında yazılmış cümlelere yer verdik.
>
> b. *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri*: Bu kitabı Yusuf Ömürlü Hoca hazırladı. Bestelenmiş şiirlerin notalarını verdik.

[310] Krş. Yahya Kemal, *Kendi Gök Kubbemiz* (İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti, 1974), 40; Erarslan, *Yahya Kemal'in Şiiri*, 2017, 138-139; 322; Sevim Güldürmez, "Yahya Kemal'in Şiirinde Türk Musikisi ve Türk Musikisinde Yahya Kemal", *Turkish Studies International Periodical for the Languages*, 2015, 10(8):1172.
[311] Krş. Okay, "Yahya Kemal Beyatlı", 1992, 37; Erarslan, *Yahya Kemal'in Şiiri*, 2017, 71.
[312] Krş. Okay, "Yahya Kemal Beyatlı", 1992, 36-37.

c. *Meral Uğurlu'nun Sesinden Yahya Kemal*: Bu kaset ve CD ile Yahya Kemal'in güftelerinden bir demedi Meral Uğurlu'nun sesinden dinleyicilere ulaştırmak istedik.

d. Yahya Kemal Sempozyumu: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ile berâber Edebiyat Fakültesi'nde yaptığımız bu sempozyuma çeşitli illerden araştırmacılar katıldı. Verilen tebliğler ile *Yahya Kemal Enstitüsü Mecmuası IV* yayımlandı.[313]

5.3.4.1. *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri*

1999 yılında Yusuf Ömürlü tarafından hazırlanan *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri* isimli kitap, Yahya Kemal'in 56 şiirine yapılmış toplam 107 adet beste notasını ihtivâ etmektedir. Yayımlanan notaların dışında, tespit edilen bâzı bestelerin notalarına ulaşılamadığı belirtilmekle birlikte bu bestelere dâir gerekli bilgiler[314] yine bu kitabın içerisinde verilmiştir. Bestelenmiş olup da çeşitli sebeplerle kitaba alınamayan beste sayısı o günkü rakamlarla 34 tânedir. 2016 yılında Türkan Alvan ve Hakan Alvan'ın hazırlamış olduğu *Saz ve Söz Meclisi* kitabında ise Yahya Kemal'in şiirlerine yapılmış toplam 199 adet besteden söz edilmektedir. Bu anlamda Yahya Kemal'in şiirlerinin geçen 17 yıl içinde bestelenmeye devam ettiği görülmektedir.[315]

5.3.4.2. *Meral Uğurlu'nun Sesinden Yahya Kemal*

Yahya Kemal'in vefâtının 40. yılı vesîlesiyle yapılan faâliyelerden biri de *Meral Uğurlu'nun Sesinden Yahya Kemal* albüm çalışmasıdır. Sanat danışmanlığını Yusuf Ömürlü'nün yaptığı bu albümde, *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri* kitabından seçilen 12 eser seslendirilmiştir. Albümdeki eserleri Meral Uğurlu seslendirmiş; ney, kudüm ve bendirde Şenol Filiz, tanburda Birol Yayla, udda

[313] Mehmet Nuri Yardım, "Kazım Yetiş: 'Yahya Kemal Târihimizle Bizi Barıştırdı'", http://www.gulceedebiyat.net/konu-kazim-yetis-8220-yahya-kemal-tarihimizle-bizi-baristirdi-8221-495.html (et. 4 Mayıs 2022).

[314] Notalarına ulaşılamadığı için kitapta neşredilemeyen bestelere dâir, Yahya Kemal'in hangi şiirine hangi bestekârın hangi makamda beste yaptığı bilgisi verilmiştir; krş. *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri* (İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti, 1999), haz. Yusuf Ömürlü, 11.

[315] *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri*, 1999, 5; Türkan Alvan vd., *Saz ve Söz Meclisi: Şiir ve Musıkî Medeniyetimiz* (İstanbul: Şule Yayınları, 2016), 398.

Samim Karaca, kānunda Taner Sayacıoğlu, kemençede ise Lütfiye Özel ona eşlik etmiştir.[316]

5.3.5. *Rahmet Peygamberine İlâhîler*

Fars ve Türk edebiyatlarında Hz. Peygamber'i öven şiirlerin yaygın adı naat olarak bilinmektedir. İslâm coğrafyasındaki şâirler, gerek muhtevâları gerekse sanat özellikleri bakımından farklı şiirlerle Hz. Peygamber'e olan muhabbetlerini asırlar boyunca dile getirmişlerdir. *Rahmet Peygamberine İlâhîler* isimli bu kitap, bugün aynı güzellikle yazılması ve bestelenmesi oldukça nâdir görülen, Hz. Peygamber şânında söylenmiş şiir ve naatlardan bestelenmiş eserleri ihtivâ etmektedir. Vaktiyle câmilerde, tekkelerde büyük bir coşkuyla okunan büyük usûllerde bestelenmiş "tevşih" denilen eserler ve sözleri yine Hz. Peygamber şânında söylenmiş küçük usûllerde bestelenmiş ilâhîler bu derleme içerisinde yer almıştır. Bütün bu bestelerin güftelerinde görülen ortak nokta ise Hz. Peygamber'e duyulan derin bir îman ve muhabbettir.[317]

Yusuf Ömürlü, kendisinde bulunan Peygamber sevgisinin bir tezâhürü olarak daha önce yayımlamış olduğu notalar arasından Hz. Peygamber'e yazılmış ilâhîleri ve tevşihleri bir kitapta toplamak istemiştir. Toplam 60 farklı makamda 278 eser notasının bulunduğu *Rahmet Peygamberine İlâhîler* isimli bu kitapta, Yusuf Ömürlü'nün yakın dostu Fâhir Güneri (ö. 2020) öncelikle eser notalarını bilgisayar ortamında yazmıştır. Sonrasında Ömürlü'nün kontrolü ve derlemesiyle bu notalar Türk Kadınları Kültür Derneği tarafından 2007 yılında kitap olarak neşredilmiştir. Bu kitap vesîlesiyle aynı yıl içerisinde Yusuf Ömürlü'ye Dost İslâm'a Hizmet Ödülü takdim edilmiştir.[318]

[316] Krş. *Meral Uğurlu'nun Sesinden Yahya Kemal* albüm kitapçığı.
[317] Krş. Yusuf Ömürlü, *Rahmet Peygamberine İlâhîler* (İstanbul: TÜRKKAD İstanbul Şubesi, 2007), 1; Mustafa Çiçekler, "Na't", *DİA*, 2006, 32:435.
[318] Krş. Ömürlü, *Rahmet Peygamberine İlâhîler*, 2007. Ayrıca bk. EK-54.

5.3.6. *Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi* (Kaset Çalışmaları)

Türk mûsikîsinde sözlü eserler ve saz eserleri repertuarının nesilden nesile intikāli asırlar boyunca meşk sistemine dayalı olarak yapılagelmiştir. "Eser geçme" tâbirinin de kullanıldığı meşkte, hoca ve talebesinin birlikte çalışmaları sûretiyle, bir eserin kısım kısım veya bütünüyle defalarca tekrar edilerek öğretilmesi esâsı yatmaktadır. Bu metodun en büyük faydası ise, öğrenilen bir eserin icrâsını hocanın tarz ve üslûbuyla kavrayan talebenin, "tavır"[319] denen kültürel ekolü de devam ettirebilmesidir.[320]

Dergâhların açık ve tarîkatların faâliyette olduğu yıllarda, bir nevi konservatuar işlevi de gören tekkelerde meşklerin yapıldığı; hocalardan talebelere devam eden "tavır"ların da büyük oranda tekkeler yoluyla aktarıldığı belirtilmektedir. Nitekim tekke ve zâviyelerin sırlandığı kānunla berâber, gerek repertuarın gerekse "tavır"ların aktarıldığı mecrâ da kapanmış olup yerine uzun bir müddet herhangi bir müessese de konamamıştır.[321]

Türk mûsikîsine dâir değerlerin kaybolmaması maksadıyla notaya alınması ve zamanla bunun yaygınlaşması da yine Cumhuriyet sonrası döneme rast gelmektedir. Ne var ki, meşk sistemiyle gelen bir eserin farklı "tavır"larından bâzılarının yazıya geçirilmesi, yazıya geçirilmeyenlere, doğruluk ve geçerlilik yönünden, şüpheyle yaklaşılması sonucunu doğurmuştur. Bu durum da, belirli sınırları olan bir "tavır" anlayışının yerleşmesine zemin hazırlamıştır.[322]

---

[319] Bir sözlü eseri veya bir saz eserini icrâ üslûbu, yorumlama tarzı "tavır" olarak adlandırılmaktadır; krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, III:3094.

[320] Krş. Kaygusuz, "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Türk Müziğinin Kısa Bir Hikayesi", 2014, 1464-1465; Özcan, "Meşk", 2004, 374.

[321] Cumhuriyet'in îlânı sonrasında Türkiye'de uzun bir süre tek konservatuar, yâni İstanbul Belediye Konservatuarı fâaliyet göstermiştir. Ne var ki, Dârülelhan'ın devâmı niteliğinde olan bu konservatuarda Türk mûsikîsi eğitiminin tamâmen kaldırıldığı, konser faâliyetlerinin hemen hemen durdurulduğu, kadro imkânlarının dondurulduğu, yâni buranın bir nevi bitkisel hayâta sokulduğu belirtilmektedir. Bunun dışında günümüz Türkiyesi'ndeki konservatuarlara bakıldığında ise en eski devlet konservatuarının 1975 yılında kurulduğu görülmektedir. Bu anlamda, tekke ve zâviyelerin sırlandığı 1925 yılından sonra Türk mûsikîsine dâir resmî eğitimin 1975'te kurulan İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı'nda, ancak 50 yıl aradan sonra tekrar başladığı söylenebilir; krş. Kaygusuz, "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Türk Müziğinin Kısa Bir Hikayesi", 2014, 1468-1469; Çaydere, "Müzik Eğitiminde Türler", 2014, 1479; Esra Berkman, "Dârülelhan'dan Konservatuvara Türk Makam Müziğinin Görünümü", *Konservatoryum*, 5(1):94.

[322] Krş. Özge Şen Tuncel, *Klasik Türk Mûsikîsi Ses İcrâcılığının Tarihsel Seyri*, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2019, 139.

Bu çerçevede, Yusuf Ömürlü'nün ön ayak olduğu ve sanat yönetmenliğini de yaptığı *Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serîsi* kaset çalışmaları, klasik Türk mûsikîsindeki tavır ve üslûbu korumak amacıyla projelendirilmiştir. 1990'lı yıllarda başlayan bu kaset çalışmalarında popülariteden ziyâde Türk mûsikîsine hizmet ön planda olmuş, bu maksatla klasik Türk mûsikîsindeki az okunan veya hiç okunmayan makamlardaki eserler icrâ edilmiştir. Burada "klasik Türk mûsikîsi" ile kastedilen ise, Yusuf Ömürlü'nün tâbiriyle, "sanat ürünü olma özelliğini taşıyan, insan gönlünü yücelten, yeryüzünün çok geniş bir alanında yüzyıllardan beri çalınıp söylenen, aslî özelliklerini kaybetmemiş, millî benliğimizi kavrayan bir mûsikî" şeklindedir.[323]

Klasik eserlerin kayıt altına alınması ve kasede geçirilerek arşivlenmesi, o dönem içerisinde Türk mûsikîsi adına yapılmış önemli çalışmalardan biri olmuştur. Proje kapsamında o zamânın en seçkin ve "klasik tavır"[324] sâhibi ses icrâcılarıyla çalışılmış; bu kapsamda Meral Uğurlu'dan dört kaset, Alâeddin Yavaşça'dan ve Ahmet Hatipoğlu'ndan[325] iki kaset, Cinuçen Tanrıkorur'dan ise bir kaset yayımlanmıştır.[326]

Kaset çalışmalarında yer alan ses icrâcılarının yanında, saz icrâcılarının da, o dönemin tavır ve üslûp sâhibi seçkin sâzendeleri olduğu belirtilmektedir. Buna göre, kānunda Erol Deran (1-4. kasetler) ve Bekir Reha Sağbaş (5., 8-9. kasetler); kemanda Câhit Peksayar (1-4. kasetler); kemençede Hasan Esen (1-2., 5. kasetler) ve Ahmet Kadri Rizeli (3-4. kasetler); kudüm ve dâirede Vahit Anadol (1-4. kasetler), Fahreddin Yarkın (5., 9. kasetler) ve Ferruh Yarkın (8. kaset); neyde Doğan Ergin (1-4. kasetler) ve Yavuz Akalın (5., 8-9. kasetler); tanburda Fahrettin

[323] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 43; 149.
[324] "Klasik tavır"dan kastedilen, bestelenmiş bir eseri, bestelendiği gibi icrâ edip o şekilde aktarmak, yâni eseri bozmadan, dejenere etmeden okumaktır; krş. Özge Zeybek, *Türk Makam Müziği'nde Üslûp-Tavır Görüşleri Doğrultusunda Münir Nurettin Selçuk, Alâeddin Yavaşça ve Bekir Sıdkı Sezgin İcrâlarının Analizi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2013, 17.
[325] Ahmet Hatipoğlu'yla olan iki kaset çalışmasının sanat yönetmenliği, Yusuf Ömürlü'nün yakın dostu Dinçer Dalkılıç tarafından yapılmıştır; bk. EK-127-128.
[326] Krş. Mehmet Güntekin, "Kovan'dan Kasete Türk Musikisi", *Tercüman Gazetesi,* 19 Temmuz 1990; Mehmet Güntekin, "Kubbealtı'ndan Yükselen Hoş Sadâ", *Tercüman Gazetesi*, 10 Ocak 1992; Aydın Yüksel, "13 Ocak 1992 Günü, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nde, Kubbealtı Mûsıkî Topluluğu'nun 20. Kuruluş Yılında Verdiği Konserin Açış Konuşması," *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Ocak 1992, 21(1):78.

Çimenli (1-4., 9. kasetler); udda ise Kemal Gediz (1-4. kasetler) ve Cinuçen Tanrıkorur (5., 8-9. kasetler) bu kaset çalışmalarında yer almışlardır.[327]

Yusuf Ömürlü'nün sanat yönetmenliğinde gerçekleşen *Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi* kaset çalışmalarının hangi târihlerde yayımlandığı tam olarak bilinmemektedir. Bununla birlikte *Kubbealtı Akademi Mecmuası*'ndaki tanıtım îlanlarına bakarak 1. kasetin Temmuz 1990'dan önce; 2. kasetin Ocak 1991'den önce; 4. kasetin Ekim 1991'den önce; 7. kasetin ise Nisan 2000'den önce çıkmış olduğu söylenebilir.[328]

5.4. Yayımlanmamış Çalışmalar

Bu bölümde Yusuf Ömürlü'nün henüz yayımlanmamış nota çalışmaları hakkında elde edilmiş bilgiler incelenecektir.

5.4.1. Şuğuller

"Şuğul", kelime anlamı olarak "Türkler tarafından bestelenmiş Arapça güfteli ilâhî" anlamına gelmektedir. Türk din mûsikîsindeki yerini 19. yüzyıl ortalarında aldığı ifâde edilmektedir. Şuğul metinleri ile ilgili kaynaklar da yine bu asırda yazılmaya başlanmıştır. Tekkelerde kıyam zikri esnâsında Türkçe ilâhîler okunurken monoton bir âhenkten sıyrılmak adına arada bir şuğul okunduğu söylenmektedir. İlâhî duyguların insanların gönlüne yerleşmesini sağlayan şuğuller, Kur'an dili olan Arapça'ya da bir âşinâlık sağlamıştır.[329]

1976 yılında Selâhattin Gürer'in yönlendirmesi ve Muhittin Serin'in (d. 1945) aracılığıyla fotokopisi elde edilen 280 kadar şuğul notası üzerine 1990'lı yıllarda Yusuf Ömürlü ve Mustafa Tahralı çalışmaya başlamıştır. Notaların Arel-Ezgi-Uzdilek sisteminde yeniden yazımını Yusuf Ömürlü, Arapça güftelerin

[327] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021. Ayrıca bk. EK-122-130.
[328] Krş. *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Temmuz 1990, 19(3):79; Ocak 1991, 20(1):80; Ekim 1991, 20(4):78; Nisan 2000, 29(2):91.
[329] Krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, III:2966; Mehmet Emin Altıntop, *Türk Din Mûsikîsinde Arapça Güfteli İlâhîler (Şuğuller)*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1994, 7-8.

hazırlanmasını ise Mustafa Tahralı üstlenmiştir. Bu minvalde notaların yeniden yazılması tamamlansa da Arapça güfteler üzerine çalışmalar devam etmektedir.[330] Şuğullerin neşredilmesinin önemini Yusuf Ömürlü şu şekilde anlatmaktadır:

> Arapça güfteli bu şuğuller uzun zamandır okunmadıkları için bunların kültürel mânâda bir devâmı olmadığını görüyoruz. Birçoğu unutulan bu şuğullerin hatırlanması için uğraşıyoruz. Amacımız tekke müziğinin ürünleri olan bu şuğulleri kültür hayâtımıza yeniden kazandırmaktır.[331]

Arapça güfteler üzerine çalışmalara günümüzde de devam eden Mustafa Tahralı ise bu sürece dâir şunları anlatmaktadır:

> Arapça güftelerin mümkün olduğu kadar doğru okunması o günkü imkânlarımıza göre pek kolay değildi. Benim 1993'ten îtibâren *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*'te çalışmaya başlamam dolayısıyla, şuğul güfteleri üzerinde çalışmayı sözlük sonrasına bırakmıştım. Şuğul güfteleri için başvuracağım elimde basılmış bir eser de yoktu. Matbu birkaç güfte hâriç, bütün güfteler el yazması idi. Onun için mutlaka ana dili Arapça olan kişilere ulaşmak gerekiyordu. O zamanlar bu ihtiyâcı pek hissetmemiştim, şimdi daha iyi anlıyorum.
>
> Doğru veya yanlış olduğuna bakmaksızın sâdece nota altlarını okuyup bugünkü alfabe harfleriyle yazarak notaları yayımlamak bize doğru bir tercih olarak görünmüyordu. Onun için çalışmamız duraklamıştı. Bu arada şu yapılabilirdi: Notalar bilgisayarda yeniden yazılabilirdi.
>
> Yusuf Hoca'nın aydıngere yazdığı, nota altı güfteleri tamamlanmamış, dil yanlışları düzeltilmemiş 280 kadar notayı, Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk Din Mûsikîsi Anabilim Dalı öğretim üyesi Ayşe Başak İlhan Harmancı bilgisayarda yazmayı ve eseri birlikte yayımlamayı kabul etti. Başak Hanım notaları yazdı, bitirdi. Yine yıllar geçti. Sıra güfteleri yazıp bilgisayarda nota altına yerleştirmeye geldi. 2019 yılında ve 2020 yılında tanıştığım, biri Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde öğretim elemanı olan, Sûriyeli iki doktor akademisyen ile artık bu iş tamamlanma safhasına girmişti. Ayrıca bu arada şuğul güftelerini ihtivâ eden iki Arapça antolojiyi, kasîde ve muvaşşah kitabını kitapçıda görmüş ve satın almıştım.
>
> Bu müjdeli haberleri Yusuf Hoca'ya bir iki sene kadar önce ulaştırdım. Fakat maalesef Hoca'nın sağlığında eseri tamamlayıp önüne koymak mümkün olmadı. Yusuf Hoca kendisine düşeni yaptıktan sonra yıllarca basılmasını beklediği bu eseri göremeden 1 Ağustos 2020 tarihinde ahirete göçtü.[332]

[330] Krş. Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", 2020, 21-23.
[331] Özkılıç, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği*, 2014, 117.
[332] Tahralı, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", 2020, 22-23.

5.4.2. Abdülkādir Merâgī Besteleri

Abdülkādir Merâgī, bugün Îran sınırları içerisinde bulunan Merâga şehrinde 17 Aralık 1353'te doğmuş ve Merâgalı Abdülkādir olarak da anılagelmiştir. Babası Gıyâseddin Gaybî, Merâga'nın tanınmış bir mûsikîşinası ve Abdülkādir Merâgī'nin de ilk hocasıdır.[333]

Abdülkādir Merâgī çağında dâhî müzikolog olarak bilinmektedir. Bunun en önemli sebebi, devrinin bilinen âlim, mûsikîşinas ve icrâcılarının olduğu bir mûsikî toplantısında beste türlerinin en zor formu olarak bilinen nevbet-i mürettebin[334] bir tânesinin bir ayda bile güçlükle bestelenebileceğinin ileri sürülmesi, Abdülkādir Merâgī'nin ise bir günde bir nevbet-i müretteb besteleyebileceğini iddia etmesi ve ramazan ayı boyunca her gün bir nevbet-i müretteb besteleyerek bunu ispatlamasıdır. Merâgī'nin bu başarısı şöhretini arttırmakla kalmamış, kendisine mûsikîde sarsılmaz bir yer temin etmesinde de önemli rol oynamıştır.[335]

Abdülkādir Merâgī'den günümüze ulaşan 30 küsur beste notasının olduğu, fakat bu bestelerin ona âidiyeti husûsunda bir kesinliğin olmadığı söylenmektedir. Nevbet-i müretteb denen sanatlı eserlerinin ise günümüze hiç ulaşmadığı belirtilmektedir. *Kenzü'l-elhân* kitabında birçok önemli beste notasının bulunduğu söylenmekle berâber bu kitap da yüzyıllardan beri bulunamamıştır. *Câmiʿu'l-elḥân* isimli kitabında ise Merâgī, gerek bestelerini gerekse mûsikî bilgisini aktaracak öğrenci bulmakta zorluk çektiğini; öğrencilerinin kolay ve herkesin hoşuna gidecek bestelerini öğrendiğini, fakat icrâsı zor büyük sanat eserlerini öğrenmeye rağbet etmediğini yazmaktadır. Bu anlamda Abdülkādir Merâgī'den günümüze ulaşan eserlerin, bestelediği o zor ve sanatlı eserlerine kıyasla daha kolay icrâ edilen eserler olduğu düşünülmektedir.[336]

---

[333] Krş. Nuri Özcan, "Abdülkādir-i Merâgī", *DİA*, 1988, 1:242.

[334] Arapça'da "fasıl" mânâsında kullanılan "nevbet-i müretteb", 14-15. asırlar Türk mûsikîsindeki çok geniş ve büyük bir formu ifâde etmektedir. Bu form, arka arkaya sıralanan güfteli parçalarla saz eserlerinden müteşekkil bir süit şeklindedir. Zamânın büyük bestekârları arasında bu formdan eser verebilmenin büyük bir ölçü olduğu belirtilmektedir; krş. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü,* 2006, II:109.

[335] Krş. Özcan, "Abdülkādir-i Merâgī", 1988, 242; Süreyya Agayeva, "Nevbet-i Müretteb", *DİA*; 2007, 33:42.

[336] Krş. Murat Bardakçı, *Maragalı Abdülkadir* (İstanbul: Pan Yayıncılık, 1986), 127-129; 148-149; Yılmaz Öztuna, *Abdülkaadir Merâğî* (Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988), 59-60; 76-77.

Abdülkādir Merâgī'den günümüze kadar gelen bestelerin belirli notalarına İstanbul Belediye Konservatuarı Kütüphânesi'nden, İstanbul Radyosu Müdürlüğü Kütüphânesi'nden, İstanbul Teknik Üniversitesi Kütüphânesi'nden, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı Kütüphânesi'nden, Yakup Fikret Kutluğ'un *Türk Musikisinde Makamlar* isimli kitabından, kānûnî Cüneyt Kosal'ın arşivinden ve Nazire Yağız'ın arşivinden ulaşılabildiği nakledilmektedir.[337] Yusuf Ömürlü ise bu notaları el yazısı şeklinde Süleyman Erguner'den temin etmiştir. "Türk Müziğine Adanmış Bir Ömür: Yusuf Ömürlü" isimli panelde Süleyman Erguner bu konuyu şöyle anlatmaktadır:

> Babamın (Ulvi Erguner) vefâtından bir hafta önceydi. Vefâtına kadar notaları ortaya çıkartmaya çalışıyordu. Bu konuda çalışanlar bilirler, Abdülkādir Merâgī'den sonra eserlerini rahmetli babam bulmuş. Bir dosya verdi bana, "Oğlum, bunları al götür, Yusuf Ağabey'e ver." dedi. O çalıştığı şeyler paketlendi ve tabiî şöyle göz ucuyla bir baktım. Kurşun kalemle yazılmış notaların başında Abdülkādir Merâgī'nin adı yazıyor ve bizim büyük form dediğimiz eserler var. Dosyayı aldım, Beyazıt'ta Fetih Cemiyeti'ne geldim ve Hoca'ya (Yusuf Ömürlü) dosyayı emânet ettim. Şimdi bu Abdülkādir Merâgī dosyası Hoca'da ve eserler şu anda bilinmiyor. Arzumuz, bu emâneti berâberce çıkartmak. Türk mûsikîsine olacak bir hizmeti de böylece gerçekleştirmiş oluruz.[338]

Yusuf Ömürlü'ye verilen Abdülkādir Merâgī besteleri ile ilgili, Ömürlü'nün, bu el yazısı notalar üzerinde gerekli düzenlemeleri yaparak Arel-Ezgi-Uzdilek sisteminde yeniden notaya aldığı bilinmektedir. Bu notaların büyük bir kısmına farklı kaynaklarda rastlanmakla berâber dört besteye dâir herhangi bir bilgi bulunamamıştır.[339] Yusuf Ömürlü tarafından notaya alınan Abdülkādir Merâgī bestelerinin listesi şu şekildedir:

---

[337] Krş. Seda Kent, *Abdülkâdir Merâgi: Hayatı, Eserleri'nin Usûl ve Güfte Açısından İncelenmesi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1995, 1; Erhak Elinç, *Abdülkâdir Merâği'nin Eserlerinin Makamsal Açıdan İncelenmesi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2005, 1.

[338] Süleyman Erguner, *Türk Müziğine Adanmış Bir Ömür: Yusuf Ömürlü* isimli paneldeki konuşmasından, 12 Haziran 2010.

[339] "Başın içün kafer tü küca", "Berayı tane-i ma in heme çider cû", "Hicran şeb-i kâri ma nedâred" ve "Kerdem der ezel secde" mısralı bestelere dâir ilgili kaynaklarda herhangi bir bilgi bulunamamıştır; krş. Bardakçı, *Maragalı Abdülkadir*, 1986; Öztuna, *Abdülkaadir Merâği*, 1988; Kent, *Abdülkâdir Merâgi: Hayatı, Eserleri'nin Usûl ve Güfte Açısından İncelenmesi*, 1995; Elinç, *Abdülkâdir Merâği'nin Eserlerinin Makamsal Açıdan İncelenmesi*, 2005; Sibel Karaman, *Biçim ve Usul Açısından Abdülkadir Meragi'nin Kârları*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2006; Özcan, "Abdülkādir-i Merâgī", 1988.

No	Eser Adı	Makam	Eser Türü	Usûl
1	Rüzgâr bûd yar-ı men	Nihâvend-i Kebîr	Nakş	Mevlevî Devr-i Revânı
2	Ger siyeh-i çenin bûd çeşm-i tû helâküma	Rehâvî	Nakış Yürük Semâî	Yürük Semâî
3	Başın içün kafer tü küca	Pençgâh	Kâr	Ağır Sengin Semâî
4	Bi-tû nefes-i hoş nezedem hoş nenişestem	Pençgâh	Ağır Semâî	Aksak Semâî
5	Güzeşt-i ez had be-pây-ı bûs-i tu mâ râ	Nihâvend-i Kebîr	Kâr	Mevlevî Devr-i Revânı
6	Ruhsâr-ı tû çün âyine-i sûret ma'niset der subh	Segâh	Kâr	Hafif
7	Ey şehinşah-ı Horasan ya imam ibnü'l hümam	Segâh	Kâr Şeş Âvâz	Ağır Hafif
8	Şaha zi lutf eğer nazar, ı, sûy, ı mârâ devâ küni	Hüseynî	Kâr	Muhammes
9	Leşker keşid aşk-ı dilem terk-i cân	Hüseynî	Nakış Beste	Muhammes
10	Berayı tane-i ma in heme çider cû	Nikriz	Nakış Ağır Semâî	Sengin Semâî
11	Tâ nâm cemâl-i yâr-ı bürdim	Arazbâr	Nakış Yürük Semâî	Yürük Semâî
12	Büti dârem ki kerd-i gül zi sünbül sayeban dared	Acem	Kâr	Muhammes
13	Ez şevk-ı lika ışk-ı cemâlest didim	Uşşak	Kâr	Hafif
14	Günci vü kitâbi vü harfi dü seyek renk	Evc	Nakış Yürük Semâî	Yürük Semâî
15	Hicran şeb-i kâri ma nedâred	Evc	Yürük Semâî	Yürük Semâî
16	İmrûz hevây-ı bâğest	Evc	Kâr	Hafif
17	Çeşm-i bed-keş be çeşm-i mestet ne resed yâr	Hüseynî	Nakış Ağır Semâî	Ağır Aksak Semâî
18	Seyr-i gül-i gülşen bi tû harâmest	Rast	Nakış Beste	Fer
19	Uhunnu şekvan ilâ diyârı lâkitü fiha cemâl-i	Rast	Kâr	Ağır Düyek
20	Nümûneist be-guş-i sipihr halka-i hûr	Rast	Kâr	Düyek

21	Amed nesim-i subh-dem	Rast	Nakış Beste	Ağır Düyek
22	Ez şevk-ı tû an zülf-i cemâl tû nedidim	Rast	Şevknâme	Hafif
23	İm şeb ki ruhaş çerağ-ı bezm-i bud	Rast	Nakış Beste	Hafif
24	Kerdem der ezel secde	Rast	Nakış Yürük Semâî	Yürük Semâî
25	Ah ki küned kavmi be yâkin	Rast	Kâr-ı Muhteşem	Mevlevî Devr-i Revânı

5.4.3. Kemal Batanay'ın Bestelediği Mevlid-i Şerif

Son devrin hezarfen şahsiyetlerinden biri olan hâfız, bestekâr, şâir, hattat, tanbûrî Kemal Batanay, özellikle mûsikî ve hat sanatındaki eserleriyle tanınmaktadır. İlk mûsikî bilgilerini küçük yaşlarında babasından edinen Batanay'ın bu konuda, "Mûsikî bana babamdan mîrastır." dediği anlatılmaktadır. Batanay, mûsikî hayâtında büyük bir yere sâhip olan Rauf Yektâ Bey'den ise, "16 yıla varan uzunca bir müddet içinde o kadar çok istifâde etmiştim ki, aramızda tekevvün eden derin bir râbıta ve muhabbet bizleri hocalık-talebelik derecesinden baba-oğul mertebesine çıkarmıştı." şeklinde bahsetmektedir. Bunun dışında devrin tanınmış mûsikî üstatları Hâfız Ahmet Irsoy ve Ahmet Avni Konuk'la da eserler geçerek repertuarını, usûl ve mûsikî nazariyâtı bilgisini geliştirmiştir.[340]

Kemal Batanay 1'i mevlid-i şerif[341], 1'i âyin-i şerif[342], 9'u saz semâîsi[343], 11'i ilâhî[344] olmak üzere toplam 55 eser bestelemiştir. Bunlar içerisinde en mühimi ise Süleyman Çelebi'nin mevlid-i şerîfine[345] 1956 yılında yaptığı bestedir. Bu eser

[340] Krş. Serin, *Kemal Batanay: Bestekâr, Tambûrî, Hattat, Hâfız*, 2006, 7; 16; 21-22.
[341] Hz. Muhammed'in doğumunu ve onun hayâtındaki önemli dönemleri anlatan manzum eserlere verilen isimdir; krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, II:2075.
[342] Mevlevî tarîkatinde mukābele de denilen semâ töreni esnâsında okunup çalınan eserlerdir; krş. Öztuna, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, 2006, I:134.
[343] Saz semâîleri klasik faslın ve bugün de her türlü faslın en sonunda yer alan mûsikî eserleridir; krş. Özkan, "Saz Semâisi", 2009, 220.
[344] Dînî duyguları dile getiren bestelerdir; krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, II:1400.
[345] Süleyman Çelebi'nin, asıl adı *Vesîletü'n-necât* olan bu meşhur mevlid-i şerîfi 1409 yılında Bursa'da tamamlanmıştır; krş. A. Necla Pekolcay, "Mevlid", *DİA*, 2004, 29:485.

onun Hz. Peygamber'e duyduğu derin muhabbet, îman ve samîmiyetinin netîcesidir.[346] Bestenin hikâyesi ise kısaca şöyledir:

Kemal Batanay'a Hikmet isminde sevdiği, saydığı bir dostundan mektup gelir. Mektupta, Yeni İstanbul gazetesinin mevlid-i şerif beste yarışmasına dâir bilgiler vardır. Hikmet Bey'in yarışmaya katılması konusundaki ısrarcı satırlarına Kemal Batanay, "Mevlitin bestelenmesi benim fevkimde bir meseledir." cevâbını verir. Bir ay kadar sonra karşılaştıklarında Hikmet Bey, "Beste nasıl gidiyor?" diye sorunca Kemal Batanay şaşırır ve "Hangi beste?" diye sorar.[347] Dostu Hikmet'in verdiği cevapsa şöyledir:

> Seni çok ilgilendiren bir meselede bu kadar kayıtsızlık nasıl olur? Gönderdiğim mektup içindeki mevlit beste yarışmasından söz ediyorum. İlmi ile, sanatı ile öğünen, öne çıkmak isteyen bir insan değilsin bilirim, ama bu yarışmaya katılmazsan bunun hesâbını nasıl verirsin? Bu büyük mesûliyetin altından nasıl kalkarsın? Sâhip olduğu bütün değerleri alınmış bir milletin elinde Allah ve Peygamber'i adına göz yaşı dökerek sığındığı, ferahladığı, mânevî sükûna erdiği mevlit kaldı. Sen de onu ehliyetsiz, mûsikîden anlamayan, zevksiz insanların eline bırak, bunca yıl emek verdiğin mûsikî tecrübeni Allah'ın sana lütfettiği sanatını, hünerini gizle! Olacak şey mi? Huzûr-ı ilâhîde milletine karşı bu görevin mesûliyetinden nasıl kurtulacaksın.[348]

Kemal Batanay ise bu olay sonrasındaki mevlidin beste sürecini, Muhittin Serin'in *Kemal Batanay* kitabında aktardığı üzere, şu şekilde anlatmaktadır:

> Hikmet'in bu sözleri içimde yanan ateşi alevlendirdi; mevlidi bestelemeye karar verdim. Önce Nâyî Osman Dede'nin mîrâciyesini[349] inceledim, mevlide adapte etmeye uğraştım, beğenmedim. Sonra mevlidi teybe okuyup notaya almayı denedim, fakat bunu da başarılı görmedim. Nihâyet bir sabah namazından sonra Allah'a sığındım. Üç İhlâs, bir Fâtiha, salavât-ı şerîfeler ve içime dolan feyiz ve ilhamla kısa zamanda mevlidin, "Allah adın zikredelim evvelâ" ile başlayan on sekiz beytini besteledim, notaya geçirdim. Bundan sonra geri kalan beyitlerin bestesi pınar gibi aktı, beste

[346] Krş. Serin, *Kemal Batanay: Bestekâr, Tambûrî, Hattat, Hâfız*, 2006, 55; 62-65.
[347] Krş. Serin, *Kemal Batanay: Bestekâr, Tambûrî, Hattat, Hâfız*, 2006, 56.
[348] Serin, *Kemal Batanay: Bestekâr, Tambûrî, Hattat, Hâfız*, 2006, 56.
[349] Hz. Muhammed'in mîrâcını konu alan manzum eserlere "mîrâciye" denmektedir. Mîraç kandilinde mîrâciye okunması âdetinin 18. yüzyılda Nâyî Osman Dede'nin mîrâciyesiyle başladığı görüşü hâkimdir. Nâyî Osman Dede, dostu Halvetî-Şâbânî şeyhi Mehmed Nasûhî Efendi'nin ricâsı üzerine güftesini yazıp bestelediği mîrâciyeyi ilk defa Üsküdar Doğancılar'daki Nasûhî Dergâhı'nda icrâ etmiş, daha sonra eserin mîraç kandillerinde tekkelerde okunması bir gelenek hâlini almıştır; krş. Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2008, II:2107; Mustafa İsmet Uzun, "Mi'râciyye", *DİA*, 2005, 30:137; Süleyman Erguner, "Nâyî Osman Dede", *DİA*, 2007, 33:461.

> altı-yedi ay içinde tamamlandı. Sadettin Kaynak ve Sadettin Heper gibi mûsikîşinas dostlarıma okudum. Hepsi de hak etmediğim iltifatta bulundular. Böylece tamamladığım mevlid-i şerif bestesini Yeni İstanbul gazetesine teslim ettim.[350]

Kemal Batanay'ın mevlid-i şerif bestesi Yusuf Ömürlü tarafından günümüz nota sistemine uygun olacak şekilde yeniden yazılmış, ancak henüz neşredilememiştir. Bu besteye dâir el yazması notaların çeşitli arşivlerde yer aldığı bilinmekle birlikte eserin tamâmına âit düzgün bir notasına herhangi bir kaynakta rastlanmamıştır. Batanay'ın diğer bestelerinden de altı tanesi yine Yusuf Ömürlü tarafından notaya alınmış olup ilgili makamdaki fasiküllerde[351] yer almaktadır.[352]

5.5. Bestekârlık

Türk mûsikîsinin farklı makamlarında 10 eser besteleyen Yusuf Ömürlü'nün bestelerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

No	Eser Adı	Makam	Eser Türü	Güftekâr
1	Bir Kâsedür Alev Dolu Gönlüm Yana Yana	Sabâ	Şarkı	Râbia Hatun (İsmail Hami Danişmend)
2	Can mısın, Cânan mısın, Sayyâd-ı Bî-Âmân mısın	Hüseynî Bûselik	Şarkı	Kenan Rifâî
3	Lutf u İhsân ile Cânân Bendeni Yâdeyledin	Evcârâ	İlâhî	Kenan Rifâî
4	Sun Sâgarı Sâkî, Bana Mestâne Desünler	Karcığar	Nakış Yürük Semâî	Şeyhülislâm Yahyâ
5	Öyle Sermestim ki İdrâk Etmezem Dünya Nedir	Hüzzam	Şarkı	Fuzûlî
6	Hak Sûretidir Âlem-i İmkân ile Âdem	Rast	İlâhî	Kenan Rifâî

[350] Serin, *Kemal Batanay: Bestekâr, Tambûrî, Hattat, Hâfız*, 2006, 56.
[351] Kemal Batanay'ın bu altı bestesine dâir notalar Yusuf Ömürlü'nün hazırladığı fasikül çalışmalarında bulunmaktadır. Bu minvalde, Batanay'ın "Dem-be-dem artmakta" mısrâlı bestesi 5. fasikülde; "İçdim o güzel gözlerinin" mısrâlı bestesi 6. fasikülde; "Beni şâd etmenin" mısrâlı bestesi 8. fasikülde; "Neden âmâlimi kırdın" mısrâlı bestesi 11. fasikülde; "Bir gül gibi gür saçlarına" mısrâlı bestesi 13. fasikülde; "Şad iken pür-gam gibi" mısrâlı bestesi ise 26. fasikülde yer almaktadır.
[352] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021.

7	Ağlamakla Tayyedersin Menzil-i Maksûdunu	Hicaz	İlâhî	Kenan Rifâî
8	Ne Mecnun, Ne Leylâ, Ne Ferhâd Kalır	Hicaz	Şarkı	Özcan Ergiydiren
9	Gönlüm Yürü Var Yârine, Ağyâre Kapılma	Uşşak	Şarkı	Bâki Bilgin
10	Âşık Oldum Sana Candan, Hacı Bayram Pîrim Sultan	Acem Kürdî	İlâhî	Akşemseddin

Yusuf Ömürlü'nün, hocalığı ve neşriyat çalışmaları kadar ön planda olmasa da, Türk mûsikîsine kazandırdığı az sayıda, fakat sanat değeri yüksek bestelere sâhip olduğu belirtilmektedir.[353] Ne var ki Ömürlü, kendisini bestekâr olarak tanımlamamakta ve bu konuda şöyle söylemektedir:

> Ben kesinlikle bestekâr değilim. Bestekârda sürekli bir aktarma isteği olur, halbuki ben bir dönem o eserleri besteledim ve bitti. Benimki bir birikim ifâdesidir o kadar. Bestekârlık Allah'ın lütfudur. Bestekârın kendim yaptım zannetmesi de bir yanılgıdır aslında. O, verilmiş olanı aktarır o kadar. Merhum Kemal Batanay'a bir gün ilhâmı sorduğumda, "Sabah kalkar, abdestimi alır, namazımı kılarım. Sonra bana eserler verilir." dedi. İşte bestekârlık böyle bir şey.[354]

Çankırı'da askerlik yaptığı yıllarda sık sık Ankara'ya giden Yusuf Ömürlü, ortaya çıkardığı ilk bestelerini burada hazırlamıştır. Ankara'da geçirdiği günlerine dâir, üniversiteden arkadaşı olan Cinuçen Tanrıkorur'un da bulunduğu bir meşk ortamının oluştuğu, kendisiyle beste yarışına girdikleri ve özellikle "Öyle Sermestim ki İdrâk Etmezem Dünya Nedir" güftesine ikisinin de beste yaptığı anlatılmaktadır.[355]

"Âşık Oldum Sana Candan" bestesiyle ilgili olarak ise, 1960'lı yıllarda Ankara Millî Kütüphâne'de bir Hacı Bayrâm-ı Velî konseri planlandığı[356], fakat o yıllarda repertuar anlamında Hacı Bayrâm-ı Velî'ye âit sâdece bir ilâhînin olduğu, bu

[353] Krş. Mehmet Demirci, "Yusuf Ömürlü Hoca", https://www.yeniasir.com.tr/yazarlar/mehmet.demirci/2020/08/06/yusuf-omurlu-hoca (et. 4 Mayıs 2022).
[354] Nuran Ürkmez, "Yusuf Hoca Var", *Yeni Şafak*, 17 Şubat 1998. Ayrıca krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 192.
[355] Yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021.
[356] Ankara Millî Kütüphâne'de yapılması planlanan Hacı Bayrâm-ı Velî konseri için tanıtım kartlarının bile bastırıldığı, ancak konserin düzenlenemediği belirtilmektedir; yakın dostu Semahat Yüksel ile mülâkat, 10 Aralık 2021.

yüzden Yusuf Ömürlü'nün bu konser için güftesi Akşemseddin'e âit olan bir beste yaptığı söylenmektedir.[357] Bu bestesi hakkında yakın dostu Güner Topuz şu detayları paylaşmaktadır:

> Yusuf Hoca Ankara'ya geldikten sonra, "Millî Kütüphâne'de bir Hacı Bayram Gecesi yapalım." dendi. Hoca da bir besteyle geceye katılmak istedi. Akşemseddin hazretlerinin "Âşık oldum sana candan, Hacı Bayram pîrim sultan" beytiyle başlayan şiirini besteleyecek, fakat bir türlü olmuyormuş. Özcan (Ergiydiren) Ağabey de, "Ya Yusuf, Hacı Bayram'ı bir ziyâret et. Hazret'i bir ziyâret et, arkası gelir." demiş. Hakîkaten ziyâreti tâkîben beste çıktı Yusuf Hoca'dan. Yusuf Hoca'yı tâkîben Cinuçen'in (Tanrıkorur) ve Özcan Ağabey'in de peş peşe besteleri oldu. Birbirinin dilinden anlayan, birbirlerinin mahâretlerine âşinâ olan, onları takdir etmeyi bilen bu insanlar aynı zamanda birbirlerine teşvik unsuru da oldular.[358]

"Gönlüm Yürü Var Yârine, Ağyâre Kapılma" bestesine dâir ise Bâki Bilgin şöyle söylemektedir:

> Bir Cumartesi günü Yusuf Ağabey'e, "Beste yapmıyor musunuz?" diye sordum. Yusuf Ağabey de, "Güfte yok ki beste yapalım." şeklinde cevaplayınca "Gönlüm yürü var yârine, ağyâre kapılma" mısraıyla başlayan şiirimi verdim. Kısa bir süre içerisinde besteledi.[359]

Güftesi Kenan Rifâî'ye âit olan dört eser ise Yusuf Ömürlü'nün besteleri arasında özellikle dikkat çekmektedir. Kenan Rifâî'nin kızı Kâinat Büyükaksoy tarafından kendisine verilen bu özel güftelerden üçü bestelenerek *İlâhiyât-ı Ken'an*'ın 1974 yılındaki baskısına da eklenmiştir. Aynı kitabın 1988 yılındaki baskısına eklenen "Can mısın, cânân mısın, sayyâd-ı bî-âmân mısın" mısraıyla başlayan bestenin ise Yusuf Ömürlü'nün ortaya çıkardığı son bestesi olduğu düşünülmektedir.[360]

Bunların dışında Ömürlü'nün karalama şeklinde yazdığı, fakat tamamlanmamış beste çalışmaları da bulunmaktadır. Bilgimiz dâhilinde olanlardan biri Acem Kürdî bir şarkı, diğeri ise güftesini Aydın Yüksel'in yazdığı bir ilâhîdir, ancak kendisi sağlığında bunları beste olarak ortaya çıkarmamıştır.[361]

---

[357] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 117.
[358] Yakın dostu Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021.
[359] Yakın dostu Bâki Bilgin ile mülâkat, 31 Mart 2022.
[360] Krş. Balcı, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür*, 2016, 152; Ömürlü vd., "İlâhiyât-ı Ken'an", 2017, 134.
[361] Kızı Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021.

2021 yılında *Yusuf Ömürlü Besteleri* isimli albümde kendisinin besteleri, kızı Elif Ömürlü Uyar ve oğlu Vasfi Emre Ömürlü tarafından seslendirilmiştir. Sâzende kadrosunda ise Yusuf Ömürlü'nün öğrencilerinden Hüseyin Özkılıç neyde, Hulûsi Babalık tanburda, Gül Güldaş Küçükşahin kânunda, Lâle Akay Umul kemençede; bunun yanı sıra kızı Hatice Dilek Güldütuna udda ve oğlu Vasfi Emre Ömürlü bendirde hazır bulunmuşlardır.[362]

[362] Elif Ömürlü Uyar vd., *Yusuf Ömürlü Besteleri* albüm kitapçığından.

6. SONUÇ

Çalışmamız kapsamında Yusuf Ömürlü'nün hayâtı, eserleri ve tasavvuf mûsikîsine katkıları ele alınmıştır. Ömürlü'nün faâliyetleri ve eserleri göz önüne alındığında, özellikle de dînî hayatta belirli zorlukların yaşandığı 1970'li ve 1980'li yıllarda, neşrettiği nota yayınlarıyla, yetiştirdiği öğrencilerle, verdiği konserlerle ve bunların dışında zikir çalışmalarıyla tasavvuf kültürünün korunmasında ve gelecek nesillere aktarılmasında kendisinin önemli katkıları olduğu anlaşılmaktadır.

Yusuf Ömürlü'nün neşrettiği yayınlar incelendiğinde, bilhassa nota neşriyâtı üzerine ciddî çalışmaları olduğu görülmektedir. Tasavvuf kültürü adına bu alandaki en önemli çalışmaları ise *İlâhiyât-ı Ken'an, Rahmet Peygamberine İlâhîler* ve 9 cilt hâlinde yayımlanan *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler* isimli neşriyatlardır.

20. yüzyılın önemli mutasavvıflarından Kenan Rifâî'nin bestelenmiş şiirlerini içeren *İlâhiyât-ı Ken'an*'da, 79 eser Yusuf Ömürlü tarafından notaya geçirilmek sûretiyle kayıt altına alınmıştır. Kenan Rifâî'nin oğlu Kâzım Büyükaksoy ve kızı Kâinat Büyükaksoy'u ayrı ayrı dinleyen Yusuf Ömürlü, eserleri kendileriyle defalarca meşk ettikten sonra notaya almış ve bu bestelerin günümüze taşınmasına vesîle olmuştur.

Bununla birlikte, son devrin önemli mûsikîşinasları arasında yer alan Ali Rıza Şengel ve Abdülkadir Töre'nin eski yazı ve eski nota sistemleriyle yazılmış olan ilâhî koleksiyonlarını günümüzde kullanılan Arel-Ezgi-Uzdilek nota sistemiyle yeniden yazarak gelecek nesillere intikālini sağlamıştır. Buna göre, toplam 1008 adet[363] ilâhînin notası, bestekâr ve güfte yazarlarının adıyla, birçok güfte de bestelenmemiş bölümlerinin ilâvesiyle birlikte sunulmuştur.

Toplam 278 eser notasını içeren *Rahmet Peygamberine İlâhîler* isimli eserde ise *İlâhiyât-ı Ken'an*'da, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler* serisinde ve diğer bâzı kaynaklarda geçen Hz. Peygamber'e yazılmış ilâhîler derlenmiştir.

Türk din mûsikîsîne dâir eserlerin yanında, klasik Türk mûsikîsi eserlerinin korunması için de büyük çaba gösteren Ömürlü, notasına zor ulaşılan, düzgün

[363] Bk. 291 numaralı dipnot.

notası bulunamayan, az icrâ edilen ya da hiç icrâ edilmemiş eserleri notaya almayı tercih etmiştir. Kendisi bu minvalde 693 eseri notaya geçirerek kayıt altına almıştır. Bununla birlikte Ömürlü, Türk mûsikîsindeki "tavır" denilen kültürel ekolün sonraki kuşaklara aktarılabilmesi için bâzı kaset ve albüm çalışmalarında sanat yönetmenliği de yapmıştır. Bu çalışmalarda Alâeddin Yavaşça, Meral Uğurlu, Ahmet Hatipoğlu gibi klasik üslûba sâhip ses sanatkârları solist olarak yer almışlardır.

Yusuf Ömürlü'nün bir başka mühim yönünü de eğitimciliği teşkil etmektedir. Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü çatısı altında 42 yıl boyunca yüzlerce öğrenci yetiştirmiş ve bu talebeleri gerek devlet korolarında, gerek radyolarda, gerekse özel çalışmalarıyla Türk ve tasavvuf mûsikîsine hizmet etmişlerdir. Öğrencileriyle yapılan mülâkatlar çerçevesinde, kendisinin gelenekten geldiği, geleneksel metotları tercih ettiği, öğretiminde de meşk ile notayı imtizaç ettiren bir yönü olduğu söylenmektedir. Bu konuda Yusuf Ömürlü de, hocaları Ârif Sâmi Toker, Emin Ongan, Münir Nurettin Selçuk ve Kemal Batanay'ın yolundan gittiğini söylemiş; yüzlerce senedir süregelen geleneğin mutlaka tâkip edilmesi gerektiğine inanmış, ondan mümkün olduğunca ayrılmamaya dikkat etmiş; yetiştirdiği öğrencilerle de bu devamlılığı sağlama gayretinde olmuştur.

Bununla birlikte Yusuf Ömürlü'nün, hocası Sâmiha Ayverdi'den aldığı tasavvuf neşvesini öğrencilerine de aktardığı görülmektedir. Öyle ki talebeleri ondan sâdece mûsikîyi değil; lisan-ı hâliyle tasavvufu da öğrenmişlerdir. Nitekim geleneğe baktığımızda da durum böyledir; Ahmet Avni Konuk'un Zekâi Dede'den mûsikînin yanında tasavvufu da öğrenmesi gibi. Bu konuda özellikle Fetih Cemiyeti'nde Yusuf Ömürlü'nün verdiği iftarların talebeleri üzerindeki tesirleri hâlâ hatırlanmakta ve bilhassa zikredilmektedir.

Yusuf Ömürlü'nün yetiştirdiği öğrencilerin pek çoğu ileriki yıllarda mûsikîyi profesyonel olarak devam ettirmekle birlikte, pek çoğu da bu işle amatör olarak ilgilenmiştir. Bu anlamda kendisinin, gerek dersleriyle gerekse şeflik yaptığı konserleriyle sâdece müzisyen değil; kaliteli dinleyici, anlayan kulak yetiştirmeye gayret ettiği de belirtilmektedir.

Diğer taraftan Ömürlü, şeflik yaptığı konserlerle tasavvuf mûsikîsini geniş halk kesimlerine ulaştırma çabası içerisinde de olmuştur. Bu anlamda, 1969 yılından îtibâren, İstanbul'da Yusuf Ömürlü'nün, Ankara'da Ahmet Hatipoğlu'nun koro icrâları ile; Münir Nurettin Selçuk ve Bekir Sıtkı Sezgin'in ise solist olarak tasavvuf mûsikîsini konserlere taşıdığı görülmektedir.

Bir diğer önemli konu da Yusuf Ömürlü'nün bulunduğu zikir meclisleridir. Bu anlamda 1959 yılında düzenlenen Şeb-i Arûs törenlerine âyinhan olarak katılmış; geleneğin kaybolmaması adına yapılan Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlü çalışmalarında da zâkir ve zâkirbaşı olarak bulunmuştur. Bu anlamda, fiilî aktarımlar ve ses kayıtları ile günümüze kadar taşınan Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlünün, 1925 yılında icrâ edilen zikir ile aynı olduğu ifâde edilmektedir.

Sonuç olarak bu çalışmada Yusuf Ömürlü'nün nota neşriyâtı ve çeşitli faâliyetleri üzerinden tasavvuf kültürüne katkıları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu anlamda Ömürlü'nün sâdece yayınlarıyla değil, yetiştirdiği talebeleri ve konser dinleyicileriyle de Türk ve tasavvuf kültürüne hizmet ettiği görülmüştür. Kendisinin mûsikî yönü ve yayımlanmış-yayımlanmamış notaları üzerine araştırmacıların yapacağı çalışmalarla bu konunun daha da derinleşebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Agayeva, Süreyya, "Nevbet-i Müretteb", *DİA*; 2007, 33:41-43.

Ağaoğlu, Yavuz Selim, *Neyzen Selâmi Bertuğ'un Anılarından Belgelerle Hazret-i Mevlâna'yı Anma Törenleri (1942-1974)*, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2013.

Ahmed Hatipoğlu Beste Külliyâtı, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2011.

Akdoğan, Bayram, "Mûsikî ile İlgili Kırk Hadis ve Şerhi", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Haziran 2015, 20(1):1-45.

Alkan, Uğur, "Tek Partili Dönem Türkiye'sinde Mûsikî Politikaları: Dini Mûsikî Örneği", *Tekirdağ İlahiyat Dergisi,* Aralık 2018, 4(2):452-469.

Altıntop, Mehmet Emin, *Türk Din Mûsikîsinde Arapça Güfteli İlâhîler (Şuğuller),* Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1994.

Alvan, Hakan, "Kenan Rifâî Hazretleri ve Müzik", *"Rahmet Kapısı" Uluslararası Kenan Rifâî Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul: Nefes Yayınevi, 2017, 143-146.

Alvan, Türkan vd., *Saz ve Söz Meclisi: Şiir ve Musıkî Medeniyetimiz*, İstanbul: Şule Yayınları, 2016.

Apaydın, H. Yunus, "Mûsiki", *DİA*, 2020, 31:261-263.

Ayhan, Halis vd., "Ezan", *DİA*, 1995, 12:38-42.

Ayverdi, Ekrem Hakkı, *İstanbul Mi'mârî Çağının Menşe'i Osmanlı Mi'mârîsinin İlk Devri*, İstanbul: Baha Matbaası, 1966.

_____, *Osmanlı Mi'mârîsinde Çelebi ve II. Sultan Murad Devri*, İstanbul: Baha Matbaası, 1972.

Ayverdi, İlhan, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, I, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2008.

_____, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, II, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2008.

_____, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, III, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2008.

Ayverdi, Sâmiha, *Âbide Şahsiyetler*, İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, 1976.

_____, *Boğaziçi'nde Târih*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2002.

_____, *Kölelikten Efendiliğe*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2003.

_____, *Mektuplar 6: Kemal Yurdakul Aren*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2016.

_____, *Mektuplar 8: Özcan Ergiydiren*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2019.

_____, *Mektuplar 12: Okurları ve Yakınları*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2022.

_____, *Millî Kültür Meseleleri ve Maârif Dâvâmız*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2006.

_____, *O da Bana Kalsın*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2013.

_____, *Türk Târihinde Osmanlı Asırları*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1999.

_____, *Yeryüzünde Birkaç Adım*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2008.

Balcı, Ergun, "Sâmiha Ayverdi ve Mûsikîmiz", *Sâmiha Ayverdi*, İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları, 2005, 151-164.

_____, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür: Yusuf Ömürlü'nün Hayatı*, İstanbul: Nefes Yayınevi, 2016.

Bardakçı, Murat, *Maragalı Abdülkadir*, İstanbul: Pan Yayıncılık, 1986.

Berkman, Esra, "Dârülelhan'dan Konservatuvara Türk Makam Müziğinin Görünümü", *Konservatoryum,* 5(1):77-95.

Binark, İsmet, *Sâmiha Ayverdi Bibliyografyası*, I, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1999.

_____, *Sâmiha Ayverdi'nin Mektupları*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2002.

Bir Medeniyetin Kırk Yıllık Kalesi, ed. Buğra Şamlı, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2010.

Ceyhan, Semih, "Semâ", *DİA*, 2009, 36:455-457.

Coşkun, Sena, *Radyo ve Televizyon Yayın Hizmetlerinde Denetim*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2016.

Çaydere, Öznur Öztosun, "Müzik Eğitiminde Türler", *Yeni Türkiye*, Mart-Nisan 2014, 57:1478-1482.

Çelebi Bayru, Esin, *Evet Aşk Güzel Şeydir*, İstanbul: Nefes Yayınevi, 2018.

Çelik, Celaleddin, "Türkiye'de Dini Hayatın Sosyo-Tarihsel Boyutları ve Dindarlığın Dönüşen Görünümleri (1960-1980)", *Bilimname*, 2018, 35:217-251.

Çeşmeci, Sibel, *Konya'da Mevlâna ve Mevlevîlik Adına Yapılan Faaliyetler (2007-2019)*, Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2020.

Çevikoğlu, Timuçin, "Klâsik Türk Müziği'nin Bugünü", *Yeni Türkiye*, Mart-Nisan 2014, 57:848-852.

Çiçekler, Mustafa, "Na't", *DİA*, 2006, 32:435-436.

Demirci, Bünyamin, "Bugünün İnsanı Kâmil İnsanı Tanımıyor", *Karabatak Dergisi*, Mayıs-Haziran 2014.

Durmuş, İsmail, "Harf", *DİA*, 1997, 16:158-163.

Dülgeroğlu, Selma, *Cumhuriyet Dönemi Konya'daki Şeb-i Arûs Törenleri Postnişînleri*, Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2016.

Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, VIII, ed. Nuri Akbayar vd., İstanbul, 1995.

Ekmekçioğlu, Sare Ebru, *Türk Müziğinde Geçmişten Günümüze Nota Yazıları*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1992.

Elinç, Erhak, *Abdülkâdir Merâğî'nin Eserlerinin Makamsal Açıdan İncelenmesi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2005.

Erarslan, Recep, *Yahya Kemal'in Şiiri*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2017.

Ergiydiren, Özcan, *Hayâli Cihan Değer: Sâmiha Ayverdi ile Hâtıralar*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2009.

Erguner, Kudsi, *Ayrılık Çeşmesi: Bir Neyzenin Yolculuğu*, İstanbul: İletişim Yayınları, 2002.

Erguner, Süleyman, "Nâyî Osman Dede", *DİA*, 2007, 33:461-462.

Ergür, Cumhur Enes, *Zâkirbaşı, Kıyam Reisi, Bestekâr Salâhî Dede*, İstanbul: Kitabevi, 2011.

Ertürk, Kıvanç, *II. Meşrutiyet'ten 1960'a Kadar Türk Siyasal Yaşamında Çok Partili Hayat*, İstanbul Rumeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020.

Fanosçu, Vedide, *Ken'ân Rifâî'nin İlâhiyât-ı Ken'ân Adlı Eserinde İlâhî Aşk Kavramı*, Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020.

Gençer, Birhan, *Osmanlı'nın Son Dönemi İstanbul Rifâî Geleneğinde Kıyam Zikrinin Şeklî İcrâsı*, Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020.

Gölpınarlı, Abdülbâki, *Mevlevî Âdâb ve Erkânı*, İstanbul: İnkılâp ve Aka Kitabevleri, 1963.

Güldürmez, Sevim, "Yahya Kemal'in Şiirinde Türk Musikisi ve Türk Musikisinde Yahya Kemal", *Turkish Studies International Periodical for the Languages,* 2015, 10(8):1155-1174.

Gümüş, Yüce, *Ken'ân (Rifâî) Büyükaksoy'un İlâhilerinin İncelenmesi*, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011.

Günkör, Cumhur vd., "5/1/1961 Tarih ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Yönelik Basında Yer Alan Görüşlerin İncelenmesi", *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* Aralık 2017, 2:1425-1452.

Güntekin, Mehmet, "Kovan'dan Kasete Türk Musikisi", *Tercüman Gazetesi,* 19 Temmuz 1990.

Güntekin, Mehmet, "Kubbealtı'ndan Yükselen Hoş Sadâ", *Tercüman Gazetesi,* 10 Ocak 1992.

Kahraman, Alim, "Üslûp", *DİA,* 2012, 42:387-388.

Kara, Mustafa, "Tekke", *DİA,* 2011, 40:368-370.

Karamahmutoğlu, Gülay, "III. Selim Dönemi'nde Geliştirilen İki Farklı Müzik Nota(lama) Sistemi: Abdülbaki Nasır Dede'nin 'Ebced've Hamparsum Limonciyan'ın 'Khaz' Nota(lama) Sistemleri Üzerine Karşılaştırmalı İnceleme", *Yeni Türkiye,* Mart-Nisan 2014, 57:774-783.

Karaman, Sibel, *Biçim ve Usul Açısından Abdülkadir Meragi'nin Kârları*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2006.

Karpuz, Haşim, "Mevlânâ Müzesi", *DİA,* 29:452-454.

Kasım, İsmail, *Tasavvufta İrşâd ve Mürşide Teslimiyet*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2019.

Kaygusuz, Nermin, "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Türk Müziğinin Kısa Bir Hikayesi", *Yeni Türkiye,* Mart-Nisan 2014, 57:1464-1471.

Kent, Seda, *Abdülkâdir Merâgi: Hayatı, Eserleri'nin Usûl ve Güfte Açısından İncelenmesi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1995.

Keskin, Birol, *12 Mart 1971 Askeri Muhtırası'nın Türk Eğitim Tarihindeki Yeri ve Günümüz Eğitim Sistemiyle Karşılaştırılması*, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 2018.

Kırzıoğlu, Banıçiçek, *Sâmiha Ayverdi Hayatı - Eserleri*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 1990.

Koca, Fatih, *Ahmet Hatipoğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2004.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Ocak 1972, 1(1):5.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Ocak 1977, 6(1):75.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Temmuz 1978, 7(3):76.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Ocak 1979, 8(1):77.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Nisan 1979, 8(2):77.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Temmuz 1980, 9(3):33.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Nisan 1981, 10(2):75.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Nisan 1982, 11(2):75.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Ekim 1983, 12(4):75.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Ekim 1984, 13(4):74.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Temmuz 1986, 15(3):76.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Temmuz 1988, 17(3):80.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Temmuz 1989, 18(3):79.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Temmuz 1990, 19(3):79.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Ocak 1991, 20(1):80.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Ekim 1991, 20(4):78.

Kubbealtı Akademi Mecmuası, Nisan 2000, 29(2):91.

Küçük, Cevdet, "Millî Mücadele", *DİA*, 2020, 30:76-83.

Küçüker, Erdal, "Türkiye'de Kademeler Arası Geçiş ve Öğrenci Akışının Gelişimi", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2017, 1:43-97.

Macit, Muhsin, "Münâcat", *DİA*, 2020, 31:562-564.

Mevlâna, *Dîvân-ı Kebîr Seçmeler*, I, haz. Şefik Can, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2000.

Mütefekkir, Mutasavvıf, Halk Şairi Âşık Yunus Emre'nin Bestelenmiş Şiirleri, haz. Selahattin Gürer, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1961.

Okay, M. Orhan, "Yahya Kemal Beyatlı", *DİA*, 1992, 6:35-39.

Ömürlü, Vasfi Emre, "Yusuf Hoca", *Her Nefes Dergisi*, Eylül 2010, 11:20-21.

Ömürlü, Yusuf vd., "İlâhiyât-ı Ken'an", *"Rahmet Kapısı" Uluslararası Kenan Rifâî Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul: Nefes Yayınevi, 2017, 131-142.

Ömürlü, Yusuf, "Dînî Mûsıkî", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Ekim 1995, 24(4):62-71.

_____, "Kubbealtı Konseri Takdim Konuşması", *Orta Doğu*, 7 Nisan 1975.

_____, *Rahmet Peygamberine İlâhîler*, İstanbul: TÜRKKAD İstanbul Şubesi, 2007.

Öncel, Mehmet vd., "Şengel-Töre Koleksiyonu ve (Kubbealtı) İlâhileri'nin Güfte Olarak Alfabetik Listesi", *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2012, 3(5):127-174.

Öncel, Mehmet, "Türk Musikisindeki Notasyonun Tarihsel Seyri", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Aralık 2015, 19(2):207-222.

Öngören, Reşat, "Zikir", *DİA*, 2013, 44: 409-412.

Özbek, Özgür, *Truman Doktrini ve Marshall Planı'nın Türkiye'deki Siyasi ve Ekonomik Yansımaları*, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Van, 2021.

Özcan, Nuri vd., "Mûsiki", *DİA*, 2020, 31:257-261.

_____, "Abdülkadir Töre", *DİA*, 2012, 41:278-279.

_____, "Abdülkādir-i Merâgī", *DİA*, 1988, 1:242-244.

_____, "Ali Rıza Şengel", *DİA*, 2010, 38:537-538.

_____, "Bekir Sıtkı Sezgin", *DİA*, 2009, 37:82-83.

_____, "Cami Mûsikisi", *DİA*, 1993, 7:102.

_____, "Dârülelhan", *DİA*, 1993, 8:518-520.

_____, "İstiklâl Marşı", *DİA*, 2001, 23: 356-358.

_____, "M. Ekrem Hulûsi Karadeniz", *DİA*, 2001, 24:390-391.

_____, "Meşk", *DİA*, 2004, 29:374-375.

_____, "Muzıka-yi Hümâyun", *DİA*, 2020, 31: 420-422.

_____, "Münir Nurettin Selçuk", *DİA*, 2009, 36:361-363.

_____, "Rauf Yektâ Bey", *DİA*, 2007, 34:468-470.

_____, "Tekke Mûsikisi", *DİA*, 2011, 40:384-385.

_____, "Usul", *DİA*, 2012, 42:199-201.

Özcan, Zeynep, *Cumhuriyet Dönemi Dinî Hayat (1938-1950)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 2014.

Özdemir, Funda Çapan, "Geçmiş, Bugün ve Gelecek Bağlamında Sâmiha Ayverdi'yi Anlamak", *Akademik Kaynak*, 2014, 2(4):19-37.

Özekmekçi, M. İnanç vd., "Geçmişi Hatırlayarak Hatırlatma: Samiha Ayverdi", *Muhafazakar Düşünce Dergisi*, 2013, 10: 35-53.

Özgürel, Emine Gözde, "Samiha Ayverdi'nin Eserlerinde Millî Bilinç Vurgusu", *Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, 2018, III:315-336.

Özkan, İsmail Hakkı, "Dügâh", *DİA*, 1994, 10:15.

_____, "Kâr", *DİA*, 2001, 24:356.

_____, "Peşrev", *DİA*, 2007, 34:253.

_____, "Saz Semâisi", *DİA*, 2009, 36:220-221.

Özkılıç, Hüseyin, *İstanbul'da Bir Sûfî Cemi: Fatih Semti-Rifâî Muharrem Ayini Örneği*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014.

Öztuna, Yılmaz, *Abdülkaadir Merâğî*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988.

_____, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, I, Ankara: Orient Yayınları, 2006.

_____, *Türk Mûsikîsi: Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*, II, Ankara: Orient Yayınları, 2006.

Pekgeçgil, İbrahim İskender, *Abdülkadir Töre Koleksiyonu 3 Numaralı Âyin Defteri ve Bilinmeyen İki Âyin Notası*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Sakarya, 2009.

Pekolcay, A. Necla, "Mevlid", *DİA*, 2004, 29:485-486.

Polat, İdris, *Sufî Gelenekte Zikir Uygulamaları ve Halleri*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Adana, 2019.

Rifâî, Ken'ân, *İlâhiyât-ı Ken'an: İlâhî ve Manzûmeler*, haz. Mustafa Tahralı, İstanbul: Cenan Eğitim Kültür ve Sağlık Vakfı Neşriyâtı, 2013.

_____, *İlâhiyât-ı Ken'an: Notalarıyla Bestelenmiş İlâhîler*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Cenan Eğitim Kültür ve Sağlık Vakfı Neşriyâtı, 2014.

Sargut, Cemalnur, "TÜRKKAD'ın Oluşumunda Hz. Mevlâna'nın Tesiri", *Dünyada Mevlâna İzleri*, Konya: Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2010, 383-394.

Sâz ü Söz Arasında: Cinuçen Tanrıkorur'un Hatıraları, haz. İsmail Kara, İstanbul: Dergâh Yayınları, 2003.

Serin, Muhittin, "Selâhattin Gürer", *DİA,* 1996, 14:316-317.

_____, *Kemal Batanay: Bestekâr, Tambûrî, Hattat, Hâfız*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2006.

Sezen, Armağan, *Türk Müziğinde Nota Yayımcılığı (1875-1928)*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1992.

Sultan Veled, *İbtidâ-nâme*, çev. Abdülbâki Gölpınarlı, Ankara: Güven Matbaası, 1976.

Şengel, Ali Rıza, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1979.

_____, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 2*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1979.

T.C. Resmî Gazete, 15 Kasım 1975.

T.C. Resmî Gazete, 15 Ekim 1960.

T.C. Resmî Gazete, 12 Ekim 2012.

Tafazzulî, Ebû'l-Kasım, *Mevlânâ Dergâhı'nda Dervişlerin Semâı*, çev. Ahmet Çelik, İstanbul: Beyza Kitap, 2007.

Tahralı, Mustafa, "Kenan Rifâî", *DİA*, 2002, 25:254-255.

_____, "Yusuf Ömürlü Hoca ve İlâhî Notaları", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Temmuz-Ekim 2020, 49(3-4):12-24.

Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi, 5, İstanbul: İletişim Yayınları, 1985.

Tarihî 100 Lise, haz. Abdullah Yurdabakan vd., Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2017.

Toker, Deniz, *Arif Sami Toker'in Nihavend Makamında Şarkı Formundaki Eserlerinin Biçimsel Analizi*, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014.

Töre, Abdülkadir, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 5*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1984.

_____, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 7*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1989.

_____, *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 8*, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 1991.

Tunalı, A. Yağmur, *Gittiler*, Ankara: Panama Yayıncılık, 2018.

Tuncel, Özge Şen, *Klasik Türk Mûsikîsi Ses İcrâcılığının Tarihsel Seyri*, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2019.

Tükek, Adalet Şehvar, *Tasavvufta Analık Kavramı: Sâmiha Ayverdi ve Vehbi Güneri'ye Mektupları*, Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021.

Türk Musikisi Klasiklerinden İlâhîler: Mevlut Tevşihleri, 1, İstanbul: İstanbul Konservatuvarı Neşriyatı, 1931.

Türk Müzik Geleneğini Yaşatanlar: Bekir Sıdkı Sezgin, İstanbul: Boyut Yayıncılık.

Uludağ, Süleyman, *İslâm ve Musiki*, İstanbul: Dergâh Yayınları, 2020.

Ungay, Hurşit, *Türk Mûsikîsinde Usûller ve Kudûm*, İstanbul: 1981.

Utkugün, Ceren, *İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye'de Ekonomik Sıkıntıların Sosyal Hayata Etkileri (1939-1945),* Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Afyonkarahisar, 2016.

Uygun, Mehmet Nuri, "Zikir", *DİA*, 2013, 44:412-413.

Uzun, Mustafa İsmet, "Mi'râciyye", *DİA*, 2005, 30:135-140.

Ürkmez, Nuran, "Yusuf Hoca Var", *Yeni Şafak*, 17 Şubat 1998.

Yahya Kemal, *Kendi Gök Kubbemiz*, İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti, 1974.

Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri, haz. Yusuf Ömürlü, İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti, 1999.

Yalçın, Gökhan, "Plak ile Musiki Eğitimi: Arif Sami Toker'in İzahlı Türk Musikisi Dersleri", *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2020, 40:269-283.

_____, "Türk Müzik Eğitimi Tarihinde Notacı Hacı Emin Bey'in 'Nota Muallimi' Adlı Kitabının Yeri ve Önemi", *Rast Müzikoloji Dergisi*, 2014, 2(2):43-69.

Yalçınkaya, Arzu Eylül, *Ken'ân Rifâî: Hayatı, Eserleri ve Tasavvuf Anlayışı*, İstanbul: Nefes Yayınevi, 2021.

Yardım, Mehmet Nuri, "Cibali'den Kubbealtı'na Kutlu Ömür", *Haber Fatih*, 24 Şubat 2003.

Yetiş, Kazım, "Sâmiha Ayverdi'de 'İstanbul Medeniyeti' Kavram ve Unsurları", *Sâmiha Ayverdi'nin İstanbul'u*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2014, 27-55.

Yılmaz, Hasan Kâmil, *Ana Hatlarıyla Tasavvuf ve Tarîkatlar*, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2018.

Yiğit, İrfan, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Mûsikî ve Yasaklar*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, İstanbul, 2019.

Yiğit, Sevilay, *Yusuf Ömürlü'nün Hayatı ve Sanat Anlayışı*, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Bitirme Çalışması, İstanbul, 1999.

Yurdagür, Metin, "İ'lâ-yi Kelimetullah", *DİA*, 2000, 22:62-63.

Yüksel, Aydın, "13 Ocak 1992 Günü, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nde, Kubbealtı Mûsıkî Topluluğu'nun 20. Kuruluş Yılında Verdiği Konserin Açış Konuşması," *Kubbealtı Akademi Mecmuası,* Ocak 1992, 21(1):74-78.

_____, "Ekrem Hakkı Ayverdi ile 20 Yıl", *100 Yaşında Bir Osmanlı: Ekrem Hakkı Ayverdi ve Osmanlı Mîmârîsi*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2002, 47-55.

Zeybek, Özge, *Türk Makam Müziği'nde Üslûp-Tavır Görüşleri Doğrultusunda Münir Nurettin Selçuk, Alâeddin Yavaşça ve Bekir Sıdkı Sezgin İcrâlarının Analizi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2013.

Online Kaynaklar

http://www.gulceedebiyat.net/konu-kazim-yetis-8220-yahya-kemal-tarihimizle-bizi-baristirdi-8221-495.html (et. 4 Mayıs 2022).

http://www.idtmt.org/tarihce.asp (et. 4 Mayıs 2022).

https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2256/tarihce.html (et. 4 Mayıs 2022).

https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2327/tarihce.html (et. 4 Mayıs 2022).

https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29164441_heyeti_ilmiye.pdf (et. 4 Mayıs 2022).

https://www.ielev.org.tr/tr/istanbul-erkek-lisesi/iel-tarihcesi/tarihce/ (et. 4 Mayıs 2022).

https://www.konya.bel.tr/sayfadetay.php?sayfaID=131 (et. 4 Mayıs 2022).

https://www.milliyet.com.tr/pembenar/bir-gecede-iki-selcuk-5234307 (et. 4 Mayıs 2022).

https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4464142 (et. 4 Mayıs 2022).

https://www.neyzen.com/ozgecmisler/03_neyzenler/niyazi_sayin_ney_zen.pdf (et. 4 Mayıs 2022).

https://www.star.com.tr/pazar/tasavvuf-muziginin-isim-babasi-ergun-balci-haber-749243 (et. 4 Mayıs 2022).

https://www.yeniasir.com.tr/yazarlar/mehmet.demirci/2017/04/24/yusuf-omurlunun-musiki-anlayisi (et. 4 Mayıs 2022).

https://www.yeniasir.com.tr/yazarlar/mehmet.demirci/2020/08/06/yusuf-omurlu-hoca (et. 4 Mayıs 2022).

https://youtu.be/8U3vm8b7tVw (et. 4 Mayıs 2022).

https://youtu.be/pD4pHOHT-dk (et. 4 Mayıs 2022).

https://youtu.be/UuE8wuhzAso (et. 4 Mayıs 2022).

Mülâkatlar

Aydın Yüksel ile mülâkat, 10 Aralık 2021. (Yakın dostu)

Aykut Erserim ile mülâkat, 26 Kasım 2021. (Yakın akrabâsı, eşi Sabriye Erten Ömürlü'nün kuzeni)

Ayşe Erdal ile mülâkat, 7 Ekim 2021. (Öğrencisi)

Bahri Güngördü ile mülâkat, 26 Kasım 2021. (Öğrencisi)

Bâki Bilgin ile mülâkat, 31 Mart 2022. (Yakın dostu)

Bülent Çeviksever ile mülâkat, 9 Aralık 2021. (Öğrencisi)

Cemâlnur Sargut ile mülâkat, 29 Aralık 2021. (Öğrencisi)

Doğan Karaağaoğlu ile mülâkat, 12 Aralık 2021. (Yakın dostu)

Elif Ömürlü Uyar ile mülâkat, 8 Ağustos 2021. (Kızı)

Fatma Adile Başer ile mülâkat, 13 Kasım 2021. (Öğrencisi)

Galip Çolakoğlu ile mülâkat, 7 Ekim 2021. (Öğrencisi)

Güner Topuz ile mülâkat, 2 Kasım 2021. (Yakın dostu)

Hatice Dilek Güldütuna ile mülâkat, 12 Ekim 2021. (Kızı)

Hikmet Altıntaş ile mülâkat, 12 Aralık 2021. (Yakın dostu, Erhan Altıntaş'ın eşi)

Hüseyin Özkılıç ile mülâkat, 10 Kasım 2021. (Öğrencisi)

İbrahim Erdinç Şumnu ile mülâkat, 4 Ekim 2021. (Öğrencisi)

İnci Palsay ile mülâkat, 28 Nisan 2022. (Yakın dostu)

İsmail Çimen ile mülâkat, 17 Ekim 2021. (Öğrencisi)

Lâle Akay Umul ile mülâkat, 14 Ekim 2021. (Öğrencisi)

Mehmet Süha Uyar ile mülâkat, 30 Aralık 2021. (Dâmadı)

Mustafa Uysal ile mülâkat, 14 Kasım 2021. (Öğrencisi)

Noktanur Kefkep ile mülâkat, 26 Kasım 2021. (Öğrencisi)

Nuran Çetinkaya ile mülâkat, 23 Ekim 2021. (Öğrencisi)

Özcan Ergiydiren ile mülâkat, 18 Ekim 2020. (Yakın dostu)

Perihan Ömürlü ile mülâkat, 19 Aralık 2021. (Yakın akrabâsı, kardeşi Zeki Ömürlü'nün eşi)

Rıdvan Hakyemez ile mülâkat, 5 Kasım 2021. (Öğrencisi)

Sanem Ömürlü ile mülâkat, 12 Mart 2022. (Gelini)

Semahat Yüksel ile mülâkat, 10 Aralık 2021. (Yakın dostu)

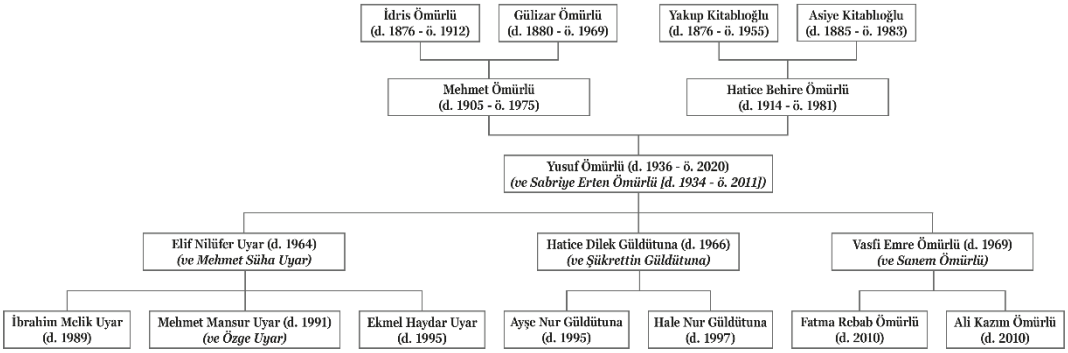
Tekin Uğurel ile mülâkat, 26 Ekim 2021. (Öğrencisi)

Vasfi Emre Ömürlü ile mülâkat, 13 Ekim 2021. (Oğlu)

Yeşim Altınel Çoban ile mülâkat, 22 Aralık 2021. (Öğrencisi)

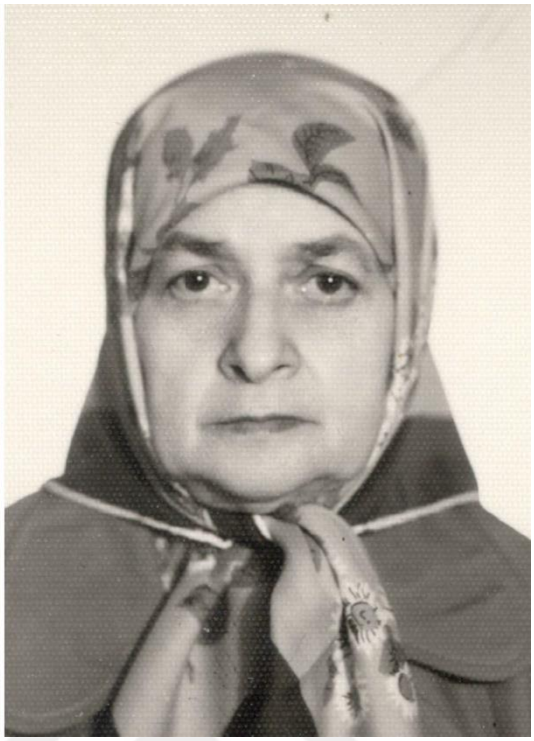
EKLER

EK-1: Yusuf Ömürlü'nün âile soy ağacı.

EK-2: Yusuf Ömürlü'nün babası Mehmet Ömürlü ve annesi Hatice Behire Ömürlü.

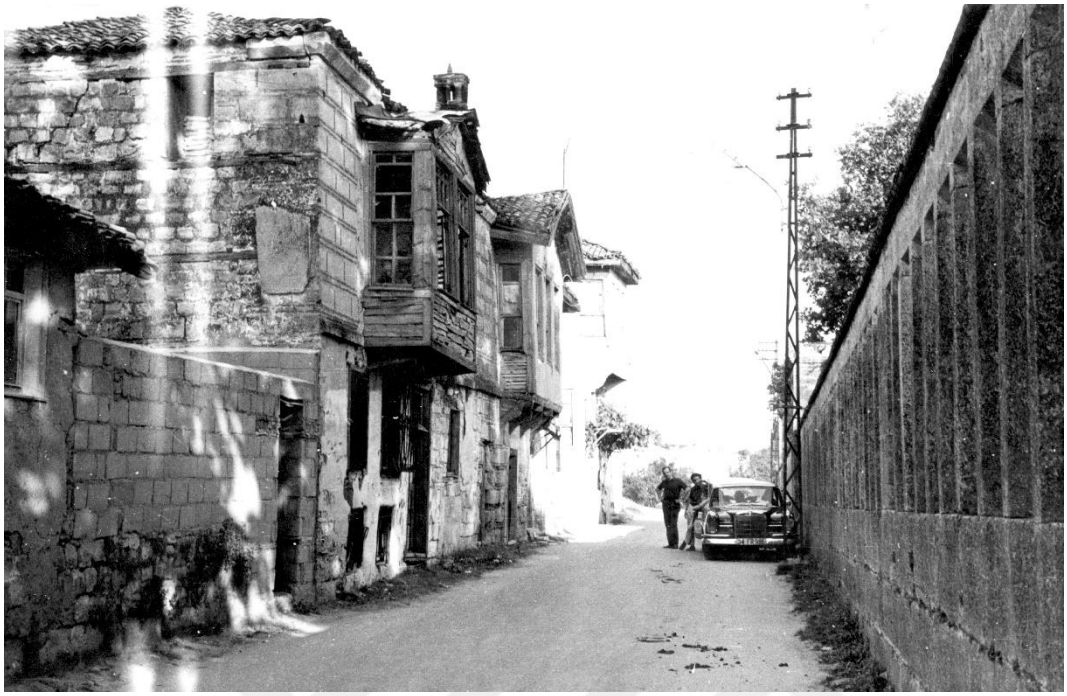
EK-3: Yusuf Ömürlü'nün 1941 senesinde ablası Gönül Yılmaz (Ömürlü) ile bir fotoğrafı.

EK-4: Yusuf Ömürlü'nün teyzesi Muzaffer Kitablıoğlu (Muslu).

EK-5: Ömürlü âilesinin Cibâli'deki evleri.

EK-6: Ârif Sâmi Toker ile çekilen toplu bir fotoğraf.

EK-7: Ârif Sâmi Toker ile yapılan bir dersten.

EK-8: Üsküdar Mûsikî Cemiyeti ile 1960'ta bir konserden.

EK-9: 1957 sonrası Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlü çalışmalarından.

Arka Sıra: (Hâfız, Mevlithan) Kâzım Büyükaksoy, (Şeyh) Mehmet Raşit Er, (Şeyh) İzzi Onat, (Zâkirbaşı) Selâhattin Gürer, Abdülkādir Kafadar.

Ön Sıra: Mehmet Dede (Örtenoğlu).

EK-10: Geleneğin kaybolmaması adına 1980’lerde yapılan Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlü çalışmalarından.

Arka Sıra: Mustafa Tahralı, Yusuf Ömürlü, Alinur Büyükaksoy, Vasfi Emre Ömürlü, Orhan Büyükaksoy, (Zâkirbaşı, Zikir Reisi) Selâhattin Demirtaş (Salâhî Dede).

Ön Sıra: Ahmet Çiftçi (Şeffaf Ahmet), Güner Aygün.

EK-11: Geleneğin kaybolmaması adına 1980’lerde yapılan Rifâî Kıyam Kelime-i Tevhîdi zikir usûlü çalışmalarından.

Soldan Sağa: Mehmet Süha Uyar, Yusuf Ömürlü, Vasfi Emre Ömürlü, (Zâkirbaşı, Zikir Reisi) Selâhattin Demirtaş (Salâhî Dede), Ahmet Çiftçi (Şeffaf Ahmet), Orhan Büyükaksoy.

EK-12: 14 Aralık 1959, Konya.

Arka Sıra: Dinçer Dalkılıç, Zeki Ermumcu, Vehbi Güneri, Özcan Ergiydiren, Yusuf Ömürlü, Erhan Altıntaş, Yılmaz Kafadar, Siret Kaytaz.

Ön Sıra: Kemal Araz, Sâmiha Ayverdi, Muallâ Araz.

EK-13: 1959 yılında Konya'daki Şeb-i Arûs töreninden.

Yusuf Ömürlü, Dinçer Dalkılıç, Özcan Ergiydiren, Zeki Ermumcu, Erhan Altıntaş.

EK-14: 1959 yılında Konya'daki Şeb-i Arûs töreninden.

Arka Sıra: Yusuf Ömürlü, Özcan Ergiydiren.

Ön Sıra: Dinçer Dalkılıç, Erhan Altıntaş, Zeki Ermumcu.

EK-15: Sâmiha Ayverdi, Yusuf Ömürlü.

EK-16: Sâmiha Ayverdi'nin evinde bir fotoğraf.

Arka Sıra: Siret Kaytaz, Sâmiha Ayverdi, Gülşah Akçal, Yusuf Ömürlü, Zeki Ermumcu.

Ön Sıra: Orhan Büyükaksoy, Vehbi Güneri, Coşkun Yıldıran.

EK-17: Yusuf Ömürlü ve Sabriye Erten Ömürlü'nün 3 Kasım 1962 yılındaki nişanından.

Arka Sıra: Hatice Behire Ömürlü, Mehmet Ömürlü, Hatice Erserim.

Ön Sıra: Yusuf Ömürlü, Sabriye Erten Ömürlü.

EK-18: Yusuf Ömürlü ve Sabriye Erten Ömürlü'nün 3 Kasım 1962 yılındaki nişanından.

Arka Sıra: Sâmiha Ayverdi, [...], Ekrem Hakkı Ayverdi.

Ön Sıra: Yusuf Ömürlü, Sabriye Erten Ömürlü.

EK-19: Yusuf Ömürlü ve Sabriye Erten Ömürlü'nün 31 Ekim 1963 yılındaki dînî nikâhından.

Arka Sıra: Mehmet Dede (Örtenoğlu), Mehmet Ömürlü, Dinçer Dalkılıç, Sabriye Erten Ömürlü.

Ön Sıra: Vasfi Tulun, Yusuf Ömürlü.

EK-20: Sabriye Erten Ömürlü, Yusuf Ömürlü.

EK-21: Yusuf Ömürlü ve Sabriye Erten Ömürlü'nün 31 Ekim 1963 yılındaki nikah şâhidi Mehmet Dede (Örtenoğlu) ile olan fotoğrafı.

EK-22: Elif Ömürlü Uyar, Yusuf Ömürlü.

EK-23: Yusuf Ömürlü, Oğuz Kaynak, [...], Erol Deran, Cinuçen Tanrıkorur.

EK-24: 1961 yılında iş için gittiği Hatay yakınlarındaki Mersin Kız Kalesi'nden.[364]

[364] Yusuf Ömürlü'nün Hatay'da çalışmaya başlamadan evvel birkaç gün Ankara'da çalıştığı; sonrasında, asıl çalışacağı yere tâyin olmak maksadıyla üç gün Adana'da kaldığı bilinmektedir. Bu resmin de Adana'da kaldığı günlerden birinde Mersin'de çekildiği düşünülmektedir; yakın dostu Özcan Ergiydiren ile mülâkat, 18 Ekim 2020; dâmadı Mehmet Süha Uyar ile mülâkat, 30 Aralık 2021. Ayrıca krş. Ayverdi, *Mektuplar 8: Özcan Ergiydiren*, 2019, 23.

EK-25: Yusuf Ömürlü'nün, 1962 senesinde "Musiki Dershanesi" ismiyle kurulan dershânenin ortakları ile olan fotoğrafı.

Arka Sıra: Câhit Peksayar, Rüştü Eriç, [...], Tülûn Korman, Yusuf Ömürlü.

Ön Sıra: Necdet Yaşar, Erol Deran.

EK-26: Haziran 1972'de Edirne'de Tunca Nehri kenarında çekilen bir fotoğraf.[365]

Arka Sıra: Yusuf Ömürlü, Aydın Yüksel, Suzan Bektaş.

Ön Sıra: [...], İlhan Ayverdi, Sâmiha Ayverdi, Ekrem Hakkı Ayverdi.

[365] Sâmiha Ayverdi, *Yeryüzünde Birkaç Adım* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2001), 163; yakın dostu Aydın Yüksel ile mülâkat, 10.12.2021.

EK-27: Haziran 1972'de Edirne'de Tunca Nehri kenarında çekilen bir fotoğraf.[366]

Arka Sıra: Aydın Yüksel, Yusuf Ömürlü.

Ön Sıra: İlhan Ayverdi, Ekrem Hakkı Ayverdi, Sâmiha Ayverdi, Suzan Bektaş.

[366] Sâmiha Ayverdi, *Yeryüzünde Birkaç Adım* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2001), 163; yakın dostu Aydın Yüksel ile mülâkat, 10.12.2021.

EK-28: 1972 senesinde Kemal Batanay, Yusuf Ömürlü ve Münir Nurettin Selçuk.

EK-29: Münir Nurettin Selçuk ile olan bir dersten.

Masadakiler: Mehmet Galip Çolakoğlu, Mehmet Akif Gümüşçü, Mehmet Tanış, [...], [...], Yusuf Ömürlü, Münir Nurettin Selçuk, Mualla Sipahi, [...], [...], Şükran Işık, Gülşen Usal, Ahmet Alaca.

EK-30: Kemal Batanay ile olan bir dersten.

Arka Sıra: [...], Yusuf Ömürlü, [...], Mualla Sipahi.

Ön Sıra: Kemal Batanay.

EK-31: 1974 senesinde Cinuçen Tanrıkorur ve Yusuf Ömürlü.

EK-32: Yusuf Ömürlü'nün hastalığından sonra olan bir dersten.

Arka Sıra: Tayyar Gezen, Nazan Çolakoğlu, Şükran Işık, Ahmet Karaçete, Ali Fırtına, Ahmet Börek, Gülşen Usal, Sabriye Erten Ömürlü.

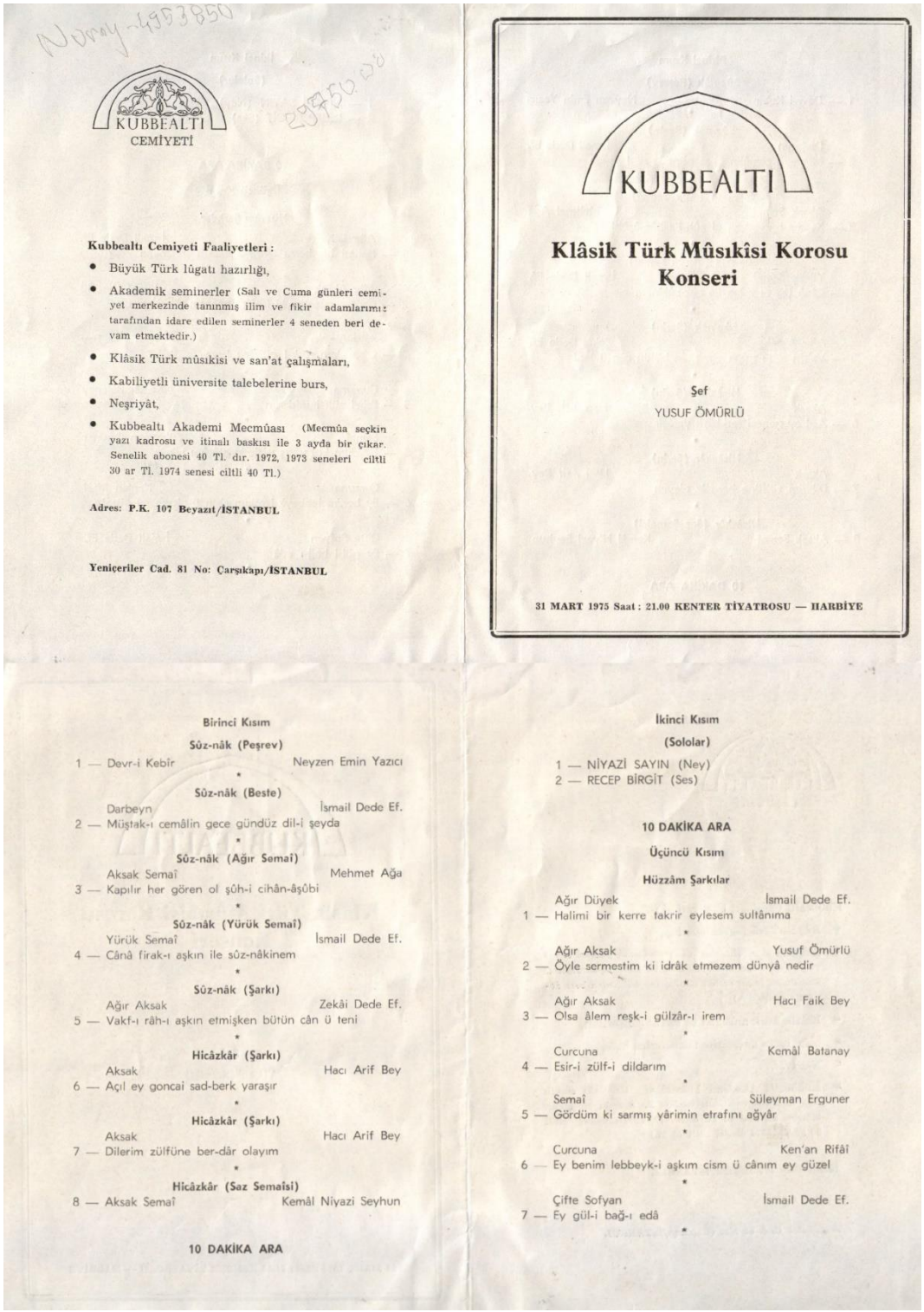
Ön Sıra: Gonca Yayan, [...], Ruhiddin Sönmez, Murat Aydın, Mehmet Galip Çolakoğlu, Yusuf Ömürlü, Suat Kövenç, [...], Şeyma Güngör.

EK-33: Yusuf Ömürlü'nün şeflik yaptığı ilk büyük konseri (31 Mart 1975, Harbiye Kenter Tiyatrosu, İstanbul).

EK-34: Yusuf Ömürlü'nün şeflik yaptığı ilk büyük konserinin programı (31 Mart 1975, Harbiye Kenter Tiyatrosu, İstanbul).

KUBBEALTI
CEMİYETİ

Kubbealtı Cemiyeti Faaliyetleri :

- Büyük Türk lûgatı hazırlığı,
- Akademik seminerler (Salı ve Cuma günleri cemiyet merkezinde tanınmış ilim ve fikir adamlarımız tarafından idare edilen seminerler 4 seneden beri devam etmektedir.)
- Klâsik Türk mûsıkisi ve san'at çalışmaları,
- Kabiliyetli üniversite talebelerine burs,
- Neşriyât,
- Kubbealtı Akademi Mecmûası (Mecmûa seçkin yazı kadrosu ve itinalı baskısı ile 3 ayda bir çıkar. Senelik abonesi 40 Tl. dır. 1972, 1973 seneleri ciltli 30 ar Tl. 1974 senesi ciltli 40 Tl.)

Adres: P.K. 107 Beyazıt/İSTANBUL

Yeniçeriler Cad. 81 No: Çarşıkapı/İSTANBUL

KUBBEALTI

Klâsik Türk Mûsıkîsi Korosu Konseri

Şef
YUSUF ÖMÜRLÜ

31 MART 1975 Saat : 21.00 KENTER TİYATROSU — HARBİYE

Birinci Kısım

Sûz-nâk (Peşrev)
1 — Devr-i Kebîr — Neyzen Emin Yazıcı

Sûz-nâk (Beste)
Darbeyn — İsmail Dede Ef.
2 — Müştak-ı cemâlin gece gündüz dil-i şeyda

Sûz-nâk (Ağır Semaî)
Aksak Semaî — Mehmet Ağa
3 — Kapılır her gören ol şûh-i cihân-âşûbi

Sûz-nâk (Yürük Semaî)
Yürük Semaî — İsmail Dede Ef.
4 — Cânâ firak-ı aşkın ile sûz-nâkinem

Sûz-nâk (Şarkı)
Ağır Aksak — Zekâi Dede Ef.
5 — Vakf-ı râh-ı aşkın etmişken bütün cân ü teni

Hicâzkâr (Şarkı)
Aksak — Hacı Arif Bey
6 — Açıl ey goncai sad-berk yaraşır

Hicâzkâr (Şarkı)
Aksak — Hacı Arif Bey
7 — Dilerim zülfüne ber-dâr olayım

Hicâzkâr (Saz Semaîsi)
8 — Aksak Semaî — Kemâl Niyazi Seyhun

10 DAKİKA ARA

İkinci Kısım

(Sololar)
1 — NİYAZİ SAYIN (Ney)
2 — RECEP BİRGİT (Ses)

10 DAKİKA ARA

Üçüncü Kısım

Hüzzâm Şarkılar

Ağır Düyek — İsmail Dede Ef.
1 — Halimi bir kerre takrir eylesem sultânıma

Ağır Aksak — Yusuf Ömürlü
2 — Öyle sermestim ki idrâk etmezem dünyâ nedir

Ağır Aksak — Hacı Faik Bey
3 — Olsa âlem reşk-i gülzâr-ı irem

Curcuna — Kemâl Batanay
4 — Esir-i zülf-i dildarım

Semaî — Süleyman Erguner
5 — Gördüm ki sarmış yârimin etrafını ağyâr

Curcuna — Ken'an Rifâî
6 — Ey benim lebbeyk-i aşkım cism ü cânım ey güzel

Çifte Sofyan — İsmail Dede Ef.
7 — Ey gül-i bağ-ı edâ

EK-35: Yusuf Ömürlü'nün hastalığından sonraki ilk konseri (28 Mayıs 1977, Fetih Cemiyeti, İstanbul).

Arka Sıra: Ali Fırtına, [...], [...], Ahmet Börek, Reşad Özer, Osman Elçioğlu, Ali Rıza Aksu, [...], Ahmet Karaçete, Hayrettin Ecevit, [...].

Orta Sıra: Gonca Yayan, Sabriye Erten Ömürlü, Serpil Sencer, Hatice Eraslan, Oya Samuk, Hatice Dilek Güldütuna, Elif Ömürlü Uyar, Nazan Çolakoğlu, Gülşen Usal, Serpil Samuk, Noktanur Kefkep.

Ön Sıra: Ömer Erdoğdular, [...], Yılmaz Özer, Fahrettin Çimenli, Orhan Büyükaksoy, Mehmet Galip Çolakoğlu.

EK-36: Yusuf Ömürlü'nün hastalığından sonraki ilk konseri (28 Mayıs 1977, Fetih Cemiyeti, İstanbul).

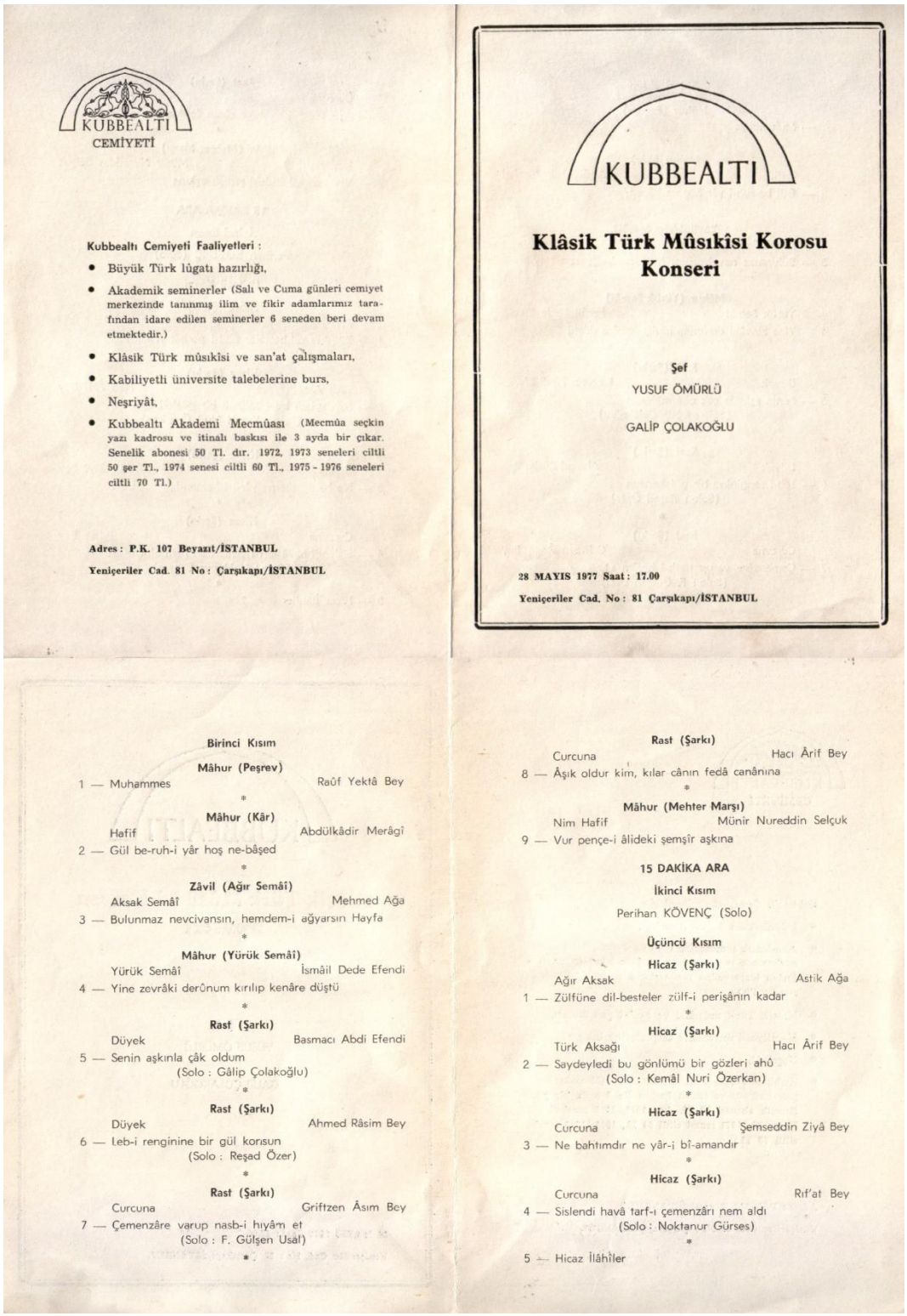
EK-37: Yusuf Ömürlü'nün hastalığından sonraki ilk konserinde çekilen bir âile fotoğrafı (28 Mayıs 1977, Fetih Cemiyeti, İstanbul).

Arka Sıra: Hatice Dilek Güldütuna, Yusuf Ömürlü, Sabriye Erten Ömürlü, Elif Ömürlü Uyar.

Ön Sıra: Vasfi Emre Ömürlü.

EK-38: Yusuf Ömürlü'nün hastalığından sonraki ilk konserinin programı (28 Mayıs 1977, Fetih Cemiyeti, İstanbul).

KUBBEALTI
CEMİYETİ

Kubbealtı Cemiyeti Faaliyetleri :

- Büyük Türk lûgatı hazırlığı,
- Akademik seminerler (Salı ve Cuma günleri cemiyet merkezinde tanınmış ilim ve fikir adamlarımız tarafından idare edilen seminerler 6 seneden beri devam etmektedir.)
- Klâsik Türk mûsıkîsi ve san'at çalışmaları,
- Kabiliyetli üniversite talebelerine burs,
- Neşriyât,
- Kubbealtı Akademi Mecmûası (Mecmûa seçkin yazı kadrosu ve itinalı baskısı ile 3 ayda bir çıkar. Senelik abonesi 50 Tl. dır. 1972, 1973 seneleri ciltli 50 şer Tl., 1974 senesi ciltli 60 Tl., 1975 - 1976 seneleri ciltli 70 Tl.)

Adres : P.K. 107 Beyazıt/İSTANBUL
Yeniçeriler Cad. 81 No : Çarşıkapı/İSTANBUL

KUBBEALTI

Klâsik Türk Mûsıkîsi Korosu Konseri

Şef
YUSUF ÖMÜRLÜ

GALİP ÇOLAKOĞLU

28 MAYIS 1977 Saat : 17.00
Yeniçeriler Cad. No : 81 Çarşıkapı/İSTANBUL

Birinci Kısım

Mâhur (Peşrev)
1 — Muhammes — Raûf Yektâ Bey

*

Mâhur (Kâr)
Hafif — Abdülkâdir Merâgî
2 — Gül be-ruh-i yâr hoş ne-bâşed

*

Zâvil (Ağır Semâî)
Aksak Semâî — Mehmed Ağa
3 — Bulunmaz nevcivansın, hemdem-i ağyarsın Hayfa

*

Mâhur (Yürük Semâî)
Yürük Semâî — İsmâil Dede Efendi
4 — Yine zevrâki derûnum kırılıp kenâre düştü

*

Rast (Şarkı)
Düyek — Basmacı Abdi Efendi
5 — Senin aşkınla çâk oldum
(Solo : Gâlip Çolakoğlu)

*

Rast (Şarkı)
Düyek — Ahmed Râsim Bey
6 — Leb-i renginine bir gül konsun
(Solo : Reşad Özer)

*

Rast (Şarkı)
Curcuna — Griftzen Âsım Bey
7 — Çemenzâre varup nasb-i hıyâm et
(Solo : F. Gülşen Usal)

*

Rast (Şarkı)
Curcuna — Hacı Ârif Bey
8 — Âşık oldur kim, kılar cânın fedâ cânânına

*

Mâhur (Mehter Marşı)
Nim Hafif — Münir Nureddin Selçuk
9 — Vur pençe-i âlideki şemşîr aşkına

15 DAKİKA ARA

İkinci Kısım

Perihan KÖVENÇ (Solo)

Üçüncü Kısım

Hicaz (Şarkı)
Ağır Aksak — Astik Ağa
1 — Zülfüne dil-besteler zülf-i perişânın kadar

*

Hicaz (Şarkı)
Türk Aksağı — Hacı Ârif Bey
2 — Saydeyledi bu gönlümü bir gözleri ahû
(Solo : Kemâl Nuri Özerkan)

*

Hicaz (Şarkı)
Curcuna — Şemseddîn Ziyâ Bey
3 — Ne bahtımdır ne yâr-i bî-amandır

*

Hicaz (Şarkı)
Curcuna — Rıf'at Bey
4 — Sislendi havâ tarf-ı çemenzârı nem aldı
(Solo : Noktanur Gürses)

*

5 — Hicaz İlâhîler

EK-39: Yusuf Ömürlü'nün şeflik yaptığı 1978 yılındaki bir konserden.

Arka Sıra: Ali Fırtına, Ahmet Börek, Ahmet Karaçete, Reşad Özer, Hasan Semerkantlı, Osman Elçioğlu, Ali Rıza Aksu, Mehmet Süha Uyar, Güner Aygün.

Orta Sıra: Noktanur Kefkep, Gonca Yayan, Gülşen Usal, Oya Samuk, Elif Ömürlü Uyar, Hatice Dilek Güldütuna, Serpil Sencer, Sabriye Erten Ömürlü, Deniz Karasan, Serpil Samuk.

Ön Sıra: Orhan Büyükaksoy, İhsan Özgen, Erol Deran, Niyâzi Sayın, Ömer Erdoğdular, Haldun Ersin, Mehmet Galip Çolakoğlu.

EK-40: Erol Deran, İhsan Özgen, Yusuf Ömürlü, Orhan Büyükaksoy, Niyâzi Sayın, Ömer Erdoğdular, Haldun Ersin (1978 yılındaki konserden).

EK-41: Kemal Batanay için yapılan jübile konseri (7 Nisan 1980, Harbiye Kenter Tiyatrosu, İstanbul).

Arka Sıra: [...], Mehmet Galip Çolakoğlu, Ahmet Börek, Mehmet Süha Uyar, Doğan Dikmen.

Ön Sıra: Ruhi Ayangil, Kemal Batanay, Naime Batanay, Yusuf Ömürlü.

EK-42: Yusuf Ömürlü'nün 1984 yılında şeflik yaptığı ve Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde müzikle tedâvi amacıyla ilk kez düzenlenen konserden.

Arka Sıra: Mehmet Süha Uyar, Uğur İnan, [...], Cevat Nogay, [...], [...], Turgut Gedik, Güner Aygün, Zeki Yılmaz.

Orta Sıra: Melahat Gedik, Serpil Sencer, Elif Ömürlü Uyar, Ayşe Gülnihal Küken.

Ön Sıra: [...], Salih Balakbabalar, Yusuf Ömürlü, [...], Hatice Dilek Güldütuna, Celil Mataracı, Mustafa Uysal.

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde ilk kez hastaları tedavi amacıyla Klasik Türk Sanat ve Tasavvuf Müziği konseri düzenlendi.

Müzikle tedavi akıl hastalarını memnun etti

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde, ilk kez, hastaları tedavi amacıyla Klasik Türk Sanat ve Tasavvuf Müziği konseri verildi.

Dr. **Mazhar Osman Uzman** Salonu'nda **Yusuf Ömürlü** yönetimindeki Kubbealtı Kültür ve Sanat Vakfı Musiki Topluluğu'nun konserini 500'e yakın hasta, çıt çıkarmadan, kimi zaman duygulanarak, kimi zaman gülümseyerek, kimi zaman da dalgın dalgın dinlediler. **Dede Efendi**'den, **Münir Nurettin Selçuk**'tan, **Muzaffer İlkar**'dan, **Selahattin Pınar**'dan besteler sunuldu.

Müzikle tedavinin çok eski yıllardan beri kullanıldığını söyleyen Başhekim **Yıldırım Aktuna**, Tasavvuf ve Klasik Türk Müziği'nin sinir sistemini dinlendirici etkisi olduğunu belirterek, **"Bundan böyle belli zaman aralıkları ile müzikle tedavi uygulayacağız. İlk tedavinin etkisini de önümüzdeki günlerde saptayacağız. Konserden hastalar memnun oldular"** dedi.

EK-43: Yusuf Ömürlü'nün 1985 öncesinde şeflik yaptığı Fetih Cemiyeti'nde düzenlenen bir konserden.

Arka Sıra: Hüseyin Ümit Yüksel, Cemil Altınbilek, [...], Rıfat Semercioğlu, [...], Ali Fırtına, Cevat Nogay, [...], [...], [...], Zeki Yılmaz, [...].

Orta Sıra: Gonca Yayan, Arzu Turhan, Sabriye Erten Ömürlü, Elif Ömürlü Uyar, Serpil Sencer, Mualla Sipahi, Berrin Bağrıaçık, Deniz Karasan, Ayşe Gülnihal Küken, [...].

Ön Sıra: Hurşit Ungay, Ömer Erdoğdular, Ruhi Ayangil, Celil Mataracı, Hatice Dilek Güldütuna, [...].

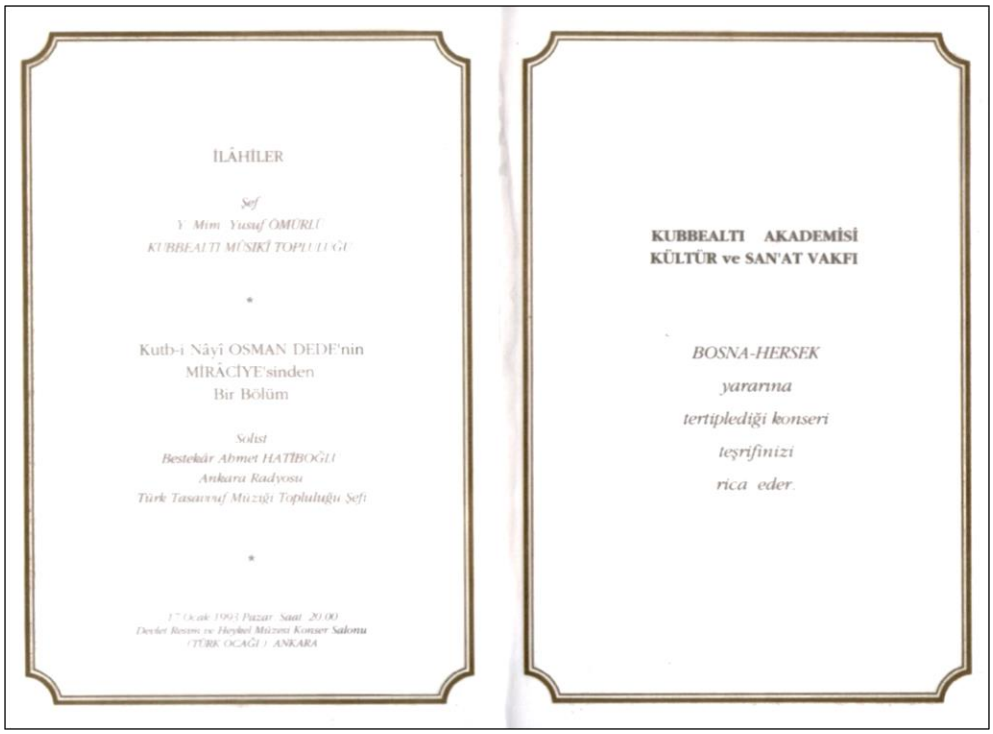

EK-44: Bosna-Hersek yarârına Ankara'da yapılan konserde Cumhurbaşkanı Turgut Özal ile çekilen bir resim (17 Ocak 1993, Devlet Resim ve Heykel Konser Salonu, Ankara).

Arka Sıra: [...], Mustafa Tahralı, Dinçer Dalkılıç, Osman Elçioğlu.

Ön Sıra: Yusuf Ömürlü, Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Sabriye Erten Ömürlü.

İLÂHİLER

Şef
Y. Mim. Yusuf ÖMÜRLÜ
KUBBEALTI MÜSİKİ TOPLULUĞU

*

Kutb-i Nâyî OSMAN DEDE'nin
MİRÂCİYE'sinden
Bir Bölüm

Solist
Bestekâr Ahmet HATİBOĞLU
Ankara Radyosu
Türk Tasavvuf Müziği Topluluğu Şefi

*

17 Ocak 1993 Pazar Saat 20.00
Devlet Resim ve Heykel Müzesi Konser Salonu
TÜRK OCAĞI / ANKARA

KUBBEALTI AKADEMİSİ
KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI

BOSNA-HERSEK
yararına
tertiplediği konseri
teşrifinizi
rica eder.

EK-45: Bosna-Hersek yarârına Ankara'da yapılan konserde Cumhurbaşkanı Turgut Özal ile çekilen bir resim (17 Ocak 1993, Devlet Resim ve Heykel Konser Salonu, Ankara).

Arka Sıra: Mustafa Tahralı, [...], Dinçer Dalkılıç, Osman Elçioğlu.

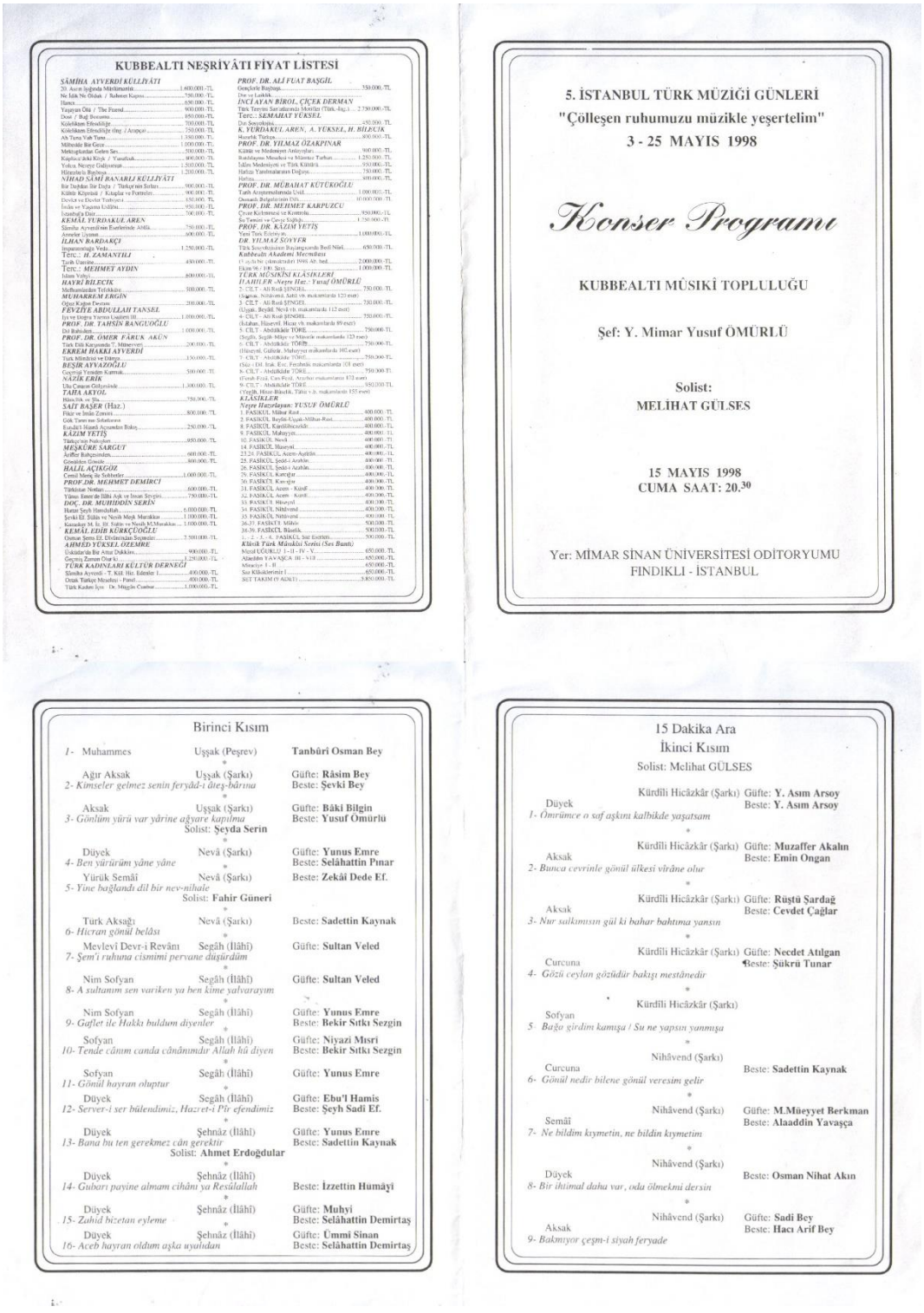
Ön Sıra: [...], Ahmet Hatipoğlu, Cumhurbaşkanı Turgut Özal, İsmail Çimen, Sabriye Erten Ömürlü.

EK-46: Yusuf Ömürlü'nün şeflik yaptığı Mimar Sinan Üniversitesi Oditoryumu'nda düzenlenen bir konserden (15 Mayıs 1998, İstanbul).

EK-47: Mimar Sinan Üniversitesi Oditoryumu'nda yapılan konserin programı (15 Mayıs 1998, İstanbul).

KUBBEALTI NEŞRİYÂTI FİYAT LİSTESİ

SÂMİHA AYVERDİ KÜLLİYÂTI
20. Asırın Işığında Müslümanlık 1.600.000.-TL
Ne Idik Ne Olduk / Rahmet Kapısı 750.000.-TL
Hatıra 650.000.-TL
Yaşayan Ölü / The Feared 900.000.-TL
Dost / Bağ Bozumu 650.000.-TL
Kelebekten Efendiliğe 700.000.-TL
Kelebekten Efendiliğe (Ing. / Arapça) 750.000.-TL
Ah Turna Yuh Turna 1.350.000.-TL
Mihmandar Bir Gezi 1.000.000.-TL
Mektuplardan Gelen Ses 500.000.-TL
Kapıcı'nın Beki Köyü / Yanaflesh 400.000.-TL
Yolcu, Neyere Gidiyorsun 1.500.000.-TL
Hüzünlü'n Başlangıç 1.200.000.-TL

NİHAD SÂMİ BANARLI KÜLLİYÂTI
Bir Dahiler Bir Daha / Türkçe'nin Sırları 900.000.-TL
Kültür Kitapları / Kaşgarlı ve Portreler 900.000.-TL
Devlet ve Devlet Türkiyesi 650.000.-TL
İnsan ve Yaşama Usûlleri 950.000.-TL
İstanbul'a Dair 500.000.-TL

KEMÂL YURDAKUL AREN
Sâmiha Ayverdi'nin Eserlerinde Aşkla 750.000.-TL
Aynalar Uçsun 600.000.-TL

İLHAN BARDAKÇI
Impressionnistes Vedi 1.250.000.-TL
Terc.: H. ZAMANTILI
Tarih Üzerine 450.000.-TL
Terc.: MEHMET AYDIN
İslam Yolu 800.000.-TL

HAYRİ BİLECİK
Mefhumlardan Telâkkiler 500.000.-TL

MUHARREM ERGİN
Oğuz Kağan Destanı 200.000.-TL

FEVZİYE ABDULLAH TANSEL
İyi ve Doğru Yürme Üzerine III 1.000.000.-TL

PROF. DR. TAHSİN BANGUOĞLU
Dil Bahisleri 1.000.000.-TL

PROF. DR. ÖMER FARUK AKÜN
Türk Dili Karşısında 7. Mimeryet 200.000.-TL

EKREM HAKKI AYVERDİ
Türk Mîmârisi ve Dünya 150.000.-TL

BEŞİR AYVAZOĞLU
Geyrigal Yeniden Kurmak 500.000.-TL

NÂZİK ERİK
Ulu Çınarın Gölgesinde 1.300.000.-TL

TAHA AKYOL
Bilinçlik ve Yol 750.000.-TL

SAİT BAŞER (Haz.)
Fikir ve İmân Zemini 800.000.-TL
Gök Taşını ve Sebeblerini 250.000.-TL
Evrâdu'l Münâfi Ayrımdan Bakış 250.000.-TL

KÂZIM YETİŞ
Türkiye'nin Problemi 950.000.-TL

MEŞÂKİRE SARGUT
Ârifler Bahçesinden 600.000.-TL
Gönüldeki Gönüle 800.000.-TL

HÂLİL AÇIKGÖZ
Cemal Meriç ile Sohbetler 1.000.000.-TL

PROF. DR. MEHMET DEMİRCİ
Türkistan Notları 600.000.-TL
Yûnus Emre'de İlâhî Aşk ve İnsan Sevgisi 750.000.-TL

DOÇ. DR. MUHİDDİN SERİN
Hatem Şeyh Hamdullah 6.000.000.-TL
Şeyhü'El Ekber Muhyiddin Muhammed 1.000.000.-TL
Kuzadeyi M. b. M. Sâlih ve Necib M.Murâdiyan 1.000.000.-TL

KEMÂL EDİB KÜRKÇÜOĞLU
Osmanlı Şiiri Üzerinden Söyleşiler 2.500.000.-TL

AHMED YÜKSEL ÖZEMRE
Üsküdar'da Bir Attar Dükkânı 900.000.-TL
Geçmiş Zaman Olur ki 1.250.000.-TL

TÜRK KADINLARI KÜLTÜR DERNEĞİ
Sâmiha Ayverdi - T. Küll. Hiz. Edenler I 400.000.-TL
Ortak Türkçe Meselesi - Panel 450.000.-TL
Türk Kadını İçin Dr. Müşfik Cumhur 1.000.000.-TL

PROF. DR. ALİ FUAT BAŞGİL
Gençlerle Başbaşa 550.000.-TL
Din ve Lâiklik ..... -
İNCİ AYAN BİROL, ÇİÇEK DERMAN
Türk Tasvîr Sanatlarında Motifler (Türk. Ing.) 2.750.000.-TL
Terc.: SEMAHAT YÜKSEL
Din Sosyolojisi 450.000.-TL
K. YURDAKUL AREN, A. YÜKSEL, H. BİLECİK
Hayrât Türkiye 800.000.-TL
PROF. DR. YILMAZ ÖZAKPINAR
Kültür ve Medeniyet Anlayışları 900.000.-TL
Başlangıç Mesâjları ve Mîmârlık Tarihi 1.250.000.-TL
İslâm Medeniyeti ve Türk Kültürü 950.000.-TL
Hatîze Yanıtmalarının Doğuşu 750.000.-TL
Hatîze 600.000.-TL
PROF. DR. MÜBAHAT KÜTÜKOĞLU
Tarih Araştırmalarında Usûl 1.000.000.-TL
Osmanlı Belgelerinin Dili 10.000.000.-TL
PROF. DR. MEHMET KARPUZCU
Çevre Kirlenmesi ve Kontrolü 950.000.-TL
Su Temini ve Çevre Sağlığı 1.750.000.-TL
PROF. DR. KÂZIM YETİŞ
Yeni Türk Edebiyatı 1.000.000.-TL
DR. YILMAZ SOYER
Türk Sosyolojisinin Başlangıcında Beöl Nûri 650.000.-TL
Kubbealtı Akademi Mecmûası
(1. cilt'de (almamıştır) 1998 Alt. bed. 2.000.000.-TL
Hem Ve / Ve Sen 1.000.000.-TL
TÜRK MÛSIKİSİ KLÂSİKLERİ
HAHÜLER -Neşre Haz.: Yusuf ÖMÜRLÜ
2. CİLT - Ali Rızâ ŞİNGİL 750.000.-TL
(Şegâh, Nihâvend, Sabâ vb. makamlarda 123 eser)
3. CİLT - Ali Rızâ ŞİNGİL 750.000.-TL
(Uşşak, Beyâtî, Nevâ vb. makamlarda 112 eser)
4. CİLT - Ali Rızâ ŞİNGİL 750.000.-TL
(Rahâvi, Hüseynî, Hicaz vb. makamlarda 89 eser)
5. CİLT - Abdülkâdir TÖRE 750.000.-TL
(Segâh, Segâh-Mâye ve Müstear makamlarda 122 eser)
6. CİLT - Abdülkâdir TÖRE 750.000.-TL
(Hüseynî, Gülizâr, Muhayyer makamlarda 102 eser)
7. CİLT - Abdülkâdir TÖRE 750.000.-TL
(Saz - Dil. Irak, Esc. Ferahnak makamlarda 101 eser)
8. CİLT - Abdülkâdir TÖRE 750.000.-TL
(Ferah-Fezâ, Can Fezâ, Arazbar makamlarda 102 eser)
9. CİLT - Abdülkâdir TÖRE 950.000.-TL
(Yegâh, Hisar-Bûselik, Tâhir v.b. makamlarda 155 eser)
KLÂSİKLER
Neşre Hazırlayan: YUSUF ÖMÜRLÜ
1. FASİKÜL Mâhur-Rast 400.000.-TL
2. FASİKÜL Beyâtî-Uşşak-Mâhur-Rast 400.000.-TL
8. FASİKÜL Kürdîlihicâzkâr 400.000.-TL
9. FASİKÜL Muhayyer 400.000.-TL
10. FASİKÜL Nevâ 400.000.-TL
14. FASİKÜL Hüseynî 400.000.-TL
23.24. FASİKÜL Acem-Aşîrân 400.000.-TL
25. FASİKÜL Şedd-i Arabân 400.000.-TL
26. FASİKÜL Şedd-i Arabân 400.000.-TL
29. FASİKÜL Karcığar 400.000.-TL
30. FASİKÜL Kürdîlihicâz 400.000.-TL
31. FASİKÜL Acem - Küşîl 400.000.-TL
32. FASİKÜL Acem - Küşîl 400.000.-TL
33. FASİKÜL Hüseynî 400.000.-TL
34. FASİKÜL Nihâvend 400.000.-TL
35. FASİKÜL Nihâvend 400.000.-TL
36.37. FASİKÜL Mâhûr 500.000.-TL
38.39. FASİKÜL Bûselik 500.000.-TL
C. - 2. - 3. - 4. FASİKÜL Saz Eserleri 500.000.-TL
Kürdî Türk Mûsikisi Notâsı (Ses Bantı)
Mesut UĞURLU 1 - II - IV - V 650.000.-TL
Alâeddin YAVAŞÇA III - VII 650.000.-TL
Müzeyyen I - II 650.000.-TL
Saz Klâsikleriniz I 650.000.-TL
SET TAKIM (9 ADET) 5.850.000.-TL

5. İSTANBUL TÜRK MÜZİĞİ GÜNLERİ
"Çölleşen ruhumuzu müzikle yeşertelim"
3 - 25 MAYIS 1998

Konser Programı

KUBBEALTI MÛSIKÎ TOPLULUĞU

Şef: Y. Mimar Yusuf ÖMÜRLÜ

Solist:
MELİHAT GÜLSES

15 MAYIS 1998
CUMA SAAT: 20.30

Yer: MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ ODİTORYUMU
FINDIKLI - İSTANBUL

Birinci Kısım

1- Muhammes — Uşşak (Peşrev) — Tanbûrî Osman Bey

Ağır Aksak — Uşşak (Şarkı) — Güfte: Râsim Bey
2- Kimseler gelmez senin feryâd-i âteş-bârına — Beste: Şevki Bey

Aksak — Uşşak (Şarkı) — Güfte: Bâki Bilgin
3- Gönlüm yürü var yârine ağyare kapılma — Beste: Yusuf Ömürlü
Solist: Şeyda Serin

Düyek — Nevâ (Şarkı) — Güfte: Yunus Emre
4- Ben yürürüm yâne yâne — Beste: Selâhattin Pınar

Yürük Semâî — Nevâ (Şarkı) — Beste: Zekâî Dede Ef.
5- Yine bağlandı dil bir nev-nihâle
Solist: Fahir Güneri

Türk Aksağı — Nevâ (Şarkı) — Beste: Sadettin Kaynak
6- Hicran gönül belâsı

Mevlevî Devr-i Revân — Segâh (İlâhî) — Güfte: Sultan Veled
7- Şem'i ruhuna cismimi pervane düşürdüm

Nim Sofyan — Segâh (İlâhî) — Güfte: Sultan Veled
8- A sultanım sen variken ya ben kime yalvarayım

Nim Sofyan — Segâh (İlâhî) — Güfte: Yunus Emre
9- Gaflet ile Hakkı buldum diyenler — Beste: Bekir Sıtkı Sezgin

Sofyan — Segâh (İlâhî) — Güfte: Niyazi Mısrî
10- Tende cânım canda cânânımdır Allah hû diyen — Beste: Bekir Sıtkı Sezgin

Sofyan — Segâh (İlâhî) — Güfte: Yunus Emre
11- Gönül hayran oluptur

Düyek — Segâh (İlâhî) — Güfte: Ebu'l Hamis
12- Server-i ser bülendimiz, Hazret-i Pîr efendimiz — Beste: Şeyh Sadi Ef.

Düyek — Şehnâz (İlâhî) — Güfte: Yunus Emre
13- Bana bu ten gerekmez cân gerektir — Beste: Sadettin Kaynak
Solist: Ahmet Erdoğdular

Düyek — Şehnâz (İlâhî)
14- Gubarı payine almam cihânı ya Resûlallah — Beste: İzzettin Hümâyî

Düyek — Şehnâz (İlâhî) — Güfte: Muhyi
15- Zahid hizetan eyleme — Beste: Selâhattin Demirtaş

Düyek — Şehnâz (İlâhî) — Güfte: Ümmi Sinan
16- Aceb hayran oldum aşka uyalıdan — Beste: Selâhattin Demirtaş

15 Dakika Ara

İkinci Kısım
Solist: Melihat GÜLSES

Düyek — Kürdîlihicâzkâr (Şarkı) — Güfte: Y. Asım Arsoy, Beste: Y. Asım Arsoy
1- Ömrümce o saf aşkını kalbikde yaşatsam

Aksak — Kürdîlihicâzkâr (Şarkı) — Güfte: Muzaffer Akalın, Beste: Emin Ongan
2- Bunca cevrinle gönül ülkesi vîrâne olur

Aksak — Kürdîlihicâzkâr (Şarkı) — Güfte: Rüştü Şardağ, Beste: Cevdet Çağlar
3- Nur salkımsın gül ki bahar bahtıma yansın

Curcuna — Kürdîlihicâzkâr (Şarkı) — Güfte: Necdet Atılgan, Beste: Şükrü Tunar
4- Gözü ceylan gözüdür bakışı mestânedir

Sofyan — Kürdîlihicâzkâr (Şarkı)
5- Bağa girdim kamışa / Su ne yapsın yanmışa

Curcuna — Nihâvend (Şarkı) — Beste: Sadettin Kaynak
6- Gönül nedir bilene gönül veresimi gelir

Semâî — Nihâvend (Şarkı) — Güfte: M.Müeyyet Berkman, Beste: Alaaddin Yavaşça
7- Ne bildim kıymetin, ne bildin kıymetim

Düyek — Nihâvend (Şarkı) — Beste: Osman Nihat Akın
8- Bir ihtimal daha var, oda ölmeknî dersin

Aksak — Nihâvend (Şarkı) — Güfte: Sadi Bey, Beste: Hacı Arif Bey
9- Bakmıyor çeşm-i siyah feryade

EK-48: Yusuf Ömürlü'nün şeflik yaptığı Kadıköy Evlendirme Dairesi'nde düzenlenen bir konserden (17 Mayıs 2002, İstanbul).

Arka Sıra: [...], Fahir Güneri, [...], Cevat Nogay, [...], Abdülkādir Erbaş, [...], Yusuf Çetin, Rıdvan Hakyemez.

Orta Sıra: Esin Büyükölmez, Şehkar Fayda, Zümrüt Erdur, Zehra Karpuz, Şaziye Demirkesen, [...], Elif Ömürlü Uyar.

Ön Sıra: Yılmaz Pamukçu, Ekrem Birol, Hüseyin Özkılıç, Hulusi Babalık.

EK-49: Yusuf Ömürlü'nün şeflik yaptığı Fetih Cemiyeti'nde düzenlenen bir konserden (19 Haziran 2004, İstanbul).

Arka Sıra: [...], Yusuf Çetin, [...], [...], Cevat Nogay, Abdülkādir Erbaş, Fahir Güneri, [...], Yaşar Özkan, [...], Ahmet Alpöz, Cemil Tahralı.

Orta Sıra: Seda Gargılı, Zehra Karpuz, Zümrüt Erdur, Şehkar Fayda, Şaziye Demirkesen, Yasemin Baran.

Ön Sıra: Hüseyin Özkılıç, [...], Ayşe Erdal, Yılmaz Pamukçu, Nadir Şen.

EK-50: İlhan Ayverdi'nin evinde yapılan bir toplantı.

Arka Sıra: Dinçer Dalkılıç, Yusuf Ömürlü, Özcan Ergiydiren.

Ön Sıra: Sait Başer, Semahat Yüksel, Leyla Aygün, İlhan Ayverdi, Necati Tahralı, Güner Aygün.

EK-51: Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nun kurucusu Nevzat Atlığ ile 1999 yılında Fetih Cemiyeti'nde çekilen bir fotoğraf.

EK-52: Orhan Büyükaksoy, Vasfi Emre Ömürlü, Yusuf Ömürlü, Mustafa Tahralı, Kâzım Büyükaksoy.

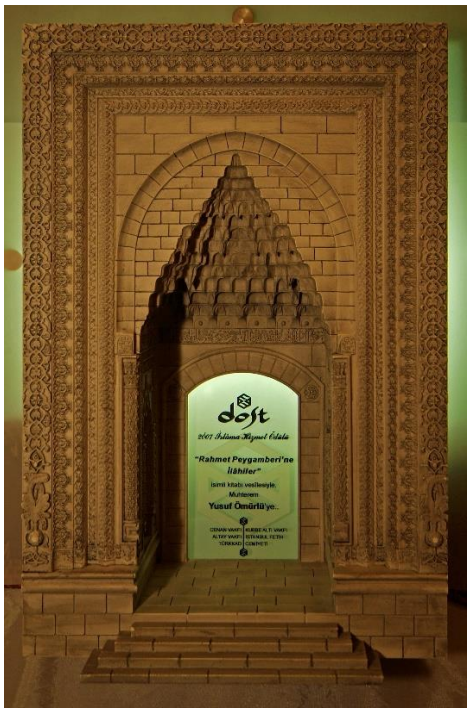
EK-53: Meşkûre Sargut, Yusuf Ömürlü.

EK-54: 2007 yılında düzenlenen Dost İslâm'a Hizmet Ödülü töreninden.

Soldan Sağa: Vasfi Emre Ömürlü, Yusuf Ömürlü, Hatice Dilek Güldütuna, Orhan Büyükaksoy.

EK-55: 2017 yılında ibâdete açılan Kağıthane'deki Yusuf Ömürlü Camii'nden.

EK-56: Yusuf Ömürlü'nün sanat yönetmenliğinde 2012 yılında hazırlanan *İlâhiyât-ı Ken'an* albümünün Konya'daki stüdyo kaydından.

Arka Sıra: Aydemir Tuncer (Tanbur), Süleyman Erçal (Tonmaystır), Lâle Akay Umul (Klasik Kemençe), Ersin Tükek (Halîle), Tuğrul Fayda (Bendir), Vasfi Emre Ömürlü (Ses Sanatkârı), Hüseyin Özkılıç (Ney), Orhan Artun (Kānun).

Ön Sıra: Yusuf Ömürlü (Sanat Yönetmeni), Elif Ömürlü Uyar (Ses Sanatkârı).

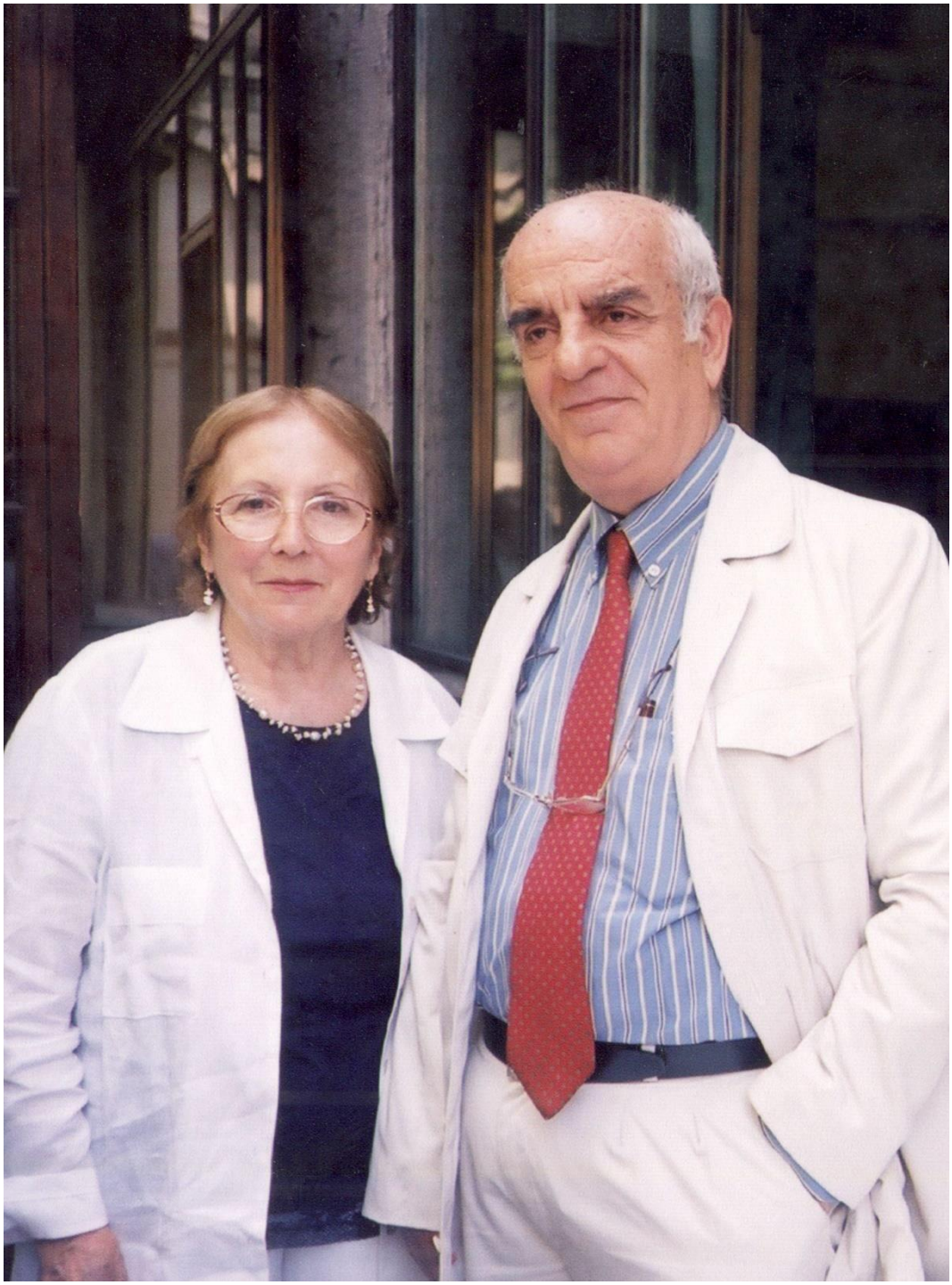

EK-57: 2021 yılında hazırlanan *Yusuf Ömürlü Besteleri* albümünün İstanbul'daki stüdyo kaydından.

Soldan Sağa: Hulûsi Babalık (Tanbur), Vasfi Emre Ömürlü (Ses Sanatkârı, Bendir), Hüseyin Özkılıç (Ney), Hatice Dilek Güldütuna (Ud), Lâle Akay Umul (Klasik Kemençe), Elif Ömürlü Uyar (Ses Sanatkârı), Gül Güldaş Küçükşahin (Kānun).

EK-58: Sabriye Erten Ömürlü, Yusuf Ömürlü.

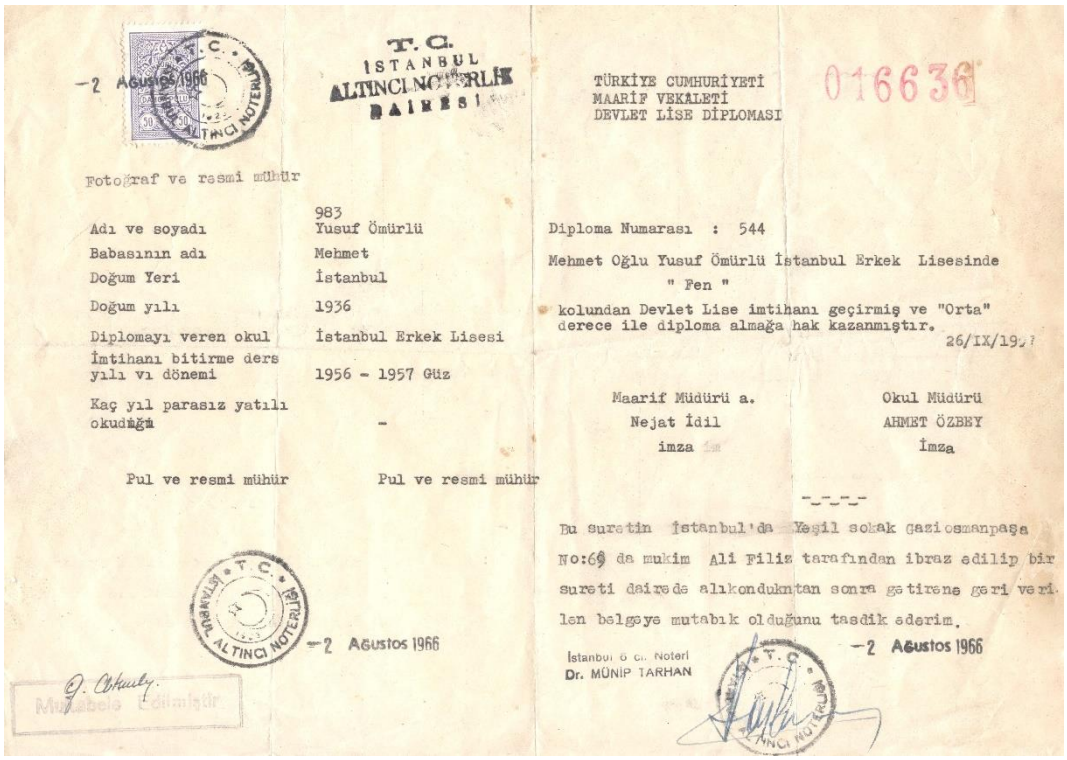

EK-59: Yusuf Ömürlü ve Sabriye Erten Ömürlü'nün Karacaahmet Mezarlığı'ndaki kabir şâhidesi.

BELGELER

EK-60: Yusuf Ömürlü'nün lise diploması.

T.C.
İSTANBUL
ALTINCI NOTERLİK
DAİRESİ

-2 Ağustos 1966

Fotoğraf ve resmi mühür

983

Adı ve soyadı	Yusuf Ömürlü
Babasının adı	Mehmet
Doğum Yeri	İstanbul
Doğum yılı	1936
Diplomayı veren okul	İstanbul Erkek Lisesi
İmtihanı bitirme ders yılı vı dönemi	1956 - 1957 Güz
Kaç yıl parasız yatılı okudığu	-

Pul ve resmi mühür

Pul ve resmi mühür

-2 Ağustos 1966

Müsabele Edilmiştir

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MAARİF VEKALETİ
DEVLET LİSE DİPLOMASI

016636

Diploma Numarası : 544

Mehmet Oğlu Yusuf Ömürlü İstanbul Erkek Lisesinde
" Fen "
kolundan Devlet Lise imtihanı geçirmiş ve "Orta" derece ile diploma almağa hak kazanmıştır.

26/IX/19..

Maarif Müdürü a.
Nejat İdil
imza

Okul Müdürü
AHMET ÖZBEY
İmza

-.-.-.-

Bu suretin İstanbul'da Yeşil sokak Gazi osmanpaşa No:69 da mukim Ali Filiz tarafından ibraz edilip bir sureti dairede alıkonduktan sonra getirene geri verilen belgeye mutabık olduğunu tasdik ederim.

İstanbul 6 cı. Noteri
Dr. MÜNİP TARHAN

-2 Ağustos 1966

EK-61: Yusuf Ömürlü ve Sabriye Erten Ömürlü'nün 31 Ekim 1963 yılındaki nikah davetiyesi.

E
Y.

Erserim ve Ömürlü Aileleri

Erten ile Yusuf'un

Nikâh törenine huzurlarınızla

şeref vermenizi rica ederler.

HATİCE ERSERİM MEHMET ÖMÜRLÜ

31 Ekim 1963 Perşembe Saat 15.00
Kadıköy Evlendirme Dairesi.

EK-62: Yusuf Ömürlü'nün terhis kağıdı.

1076 Sayılı kanuna göre yedek subay yetiştirilenlere
ve buna göre talim ve sair suretle hazarda
çağrılanlara mahsus hizmet tezkeresidir.

Sicil Numarası	100-41513
Adı Soyadı	Yusuf ÖMÜRLÜ
Baba Adı	Mehmet
Sınıfı	Piyade
Rütbeleri ve nasıp Tarihleri	Atğm. Tğm. Üstğm. Yzb. 15-3-1971
Doğum tarihi ve nüfusa kayıtlı olduğu Kaza,Nahiye,Mahalle veya köy ve hane No:	1936 Fatih Kazası Fener Nahiyesi Muhittin Kocavi Mahallesi 43 Hane
Yedek Subay okuluna giriş tarihi.	-
Terhis edildiği br.ve terhis T.	Ilgaz-İkikavak Köyü İlkokulu 15-3-1971
Manevra,Talim,Konferans,için hizmet gördüğü kıtʼa:İltihak ve terhis tarihi:	-
Sağlam veya Sakat olduğu	Sağlam
Kayıtlı bulunduğu esas As.Şb.	Fener
Terhisinden sonraki iş veya ikâmetgâh adresi	Acıbadem cad.Şem'i Ef.Sok.No.16/7 Nurtopu Ap.Kadıköy-İstanbul
Daimi irtibatta bulunduğu tafsilâtlı adresi	" "

Yukarıda künyesi yazılı ..Mehmet.....oğlu Yusuf.ÖMÜRLÜ... Kayıtlığının 16-2-1971...gün ve ASAL.4187-16-71 sayılı emir ve Yd.Bb.Ş. CST.Ks.64 tarihinde terhis edilmiştir. 15/ 3 / 1971

Tasdik olunur.

İmza Sicil NO: İmza Sicil NO: İmza Sicil NO:

Ahmet Özlük
Prs.Kd.Bnb.
(956-57)
Ilgaz Askerlik Şubesi Bşk.V.

(Form:106)

EK-63: Yusuf Ömürlü'nün İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Mimarlık bölümü diploması.

Türkiye Cumhuriyeti

BAŞBAKANLIK KÜLTÜR MÜSTEŞARLIĞI

İSTANBUL DEVLET
GÜZEL SANATLAR AKADEMİSİ

DİPLOMASI

DİPLOMA NO
3964

DİPLOMA TARİHİ
12. VI. 1972

1936 yılında İstanbul 'da doğmuş olan
Yusuf Ömürlü İst. D. G. S. Akademisinin
YÜKSEK MİMARLIK BÖLÜMÜNÜ
bitirmiş ve yapılan sınav sonunda
diploma almağa hak kazanmıştır.

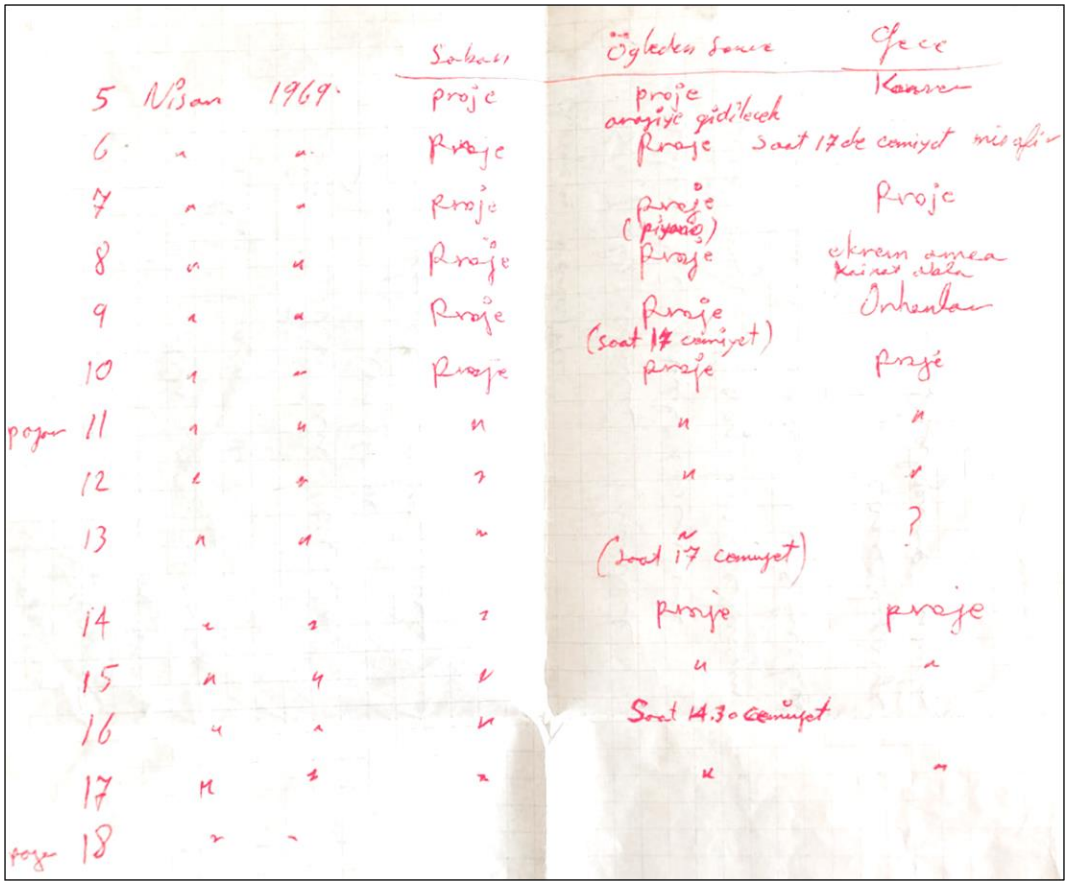
JÜRİ HEYETİ ADINA

DEVLET BAKANI
İsmail Hakkı Tekinel

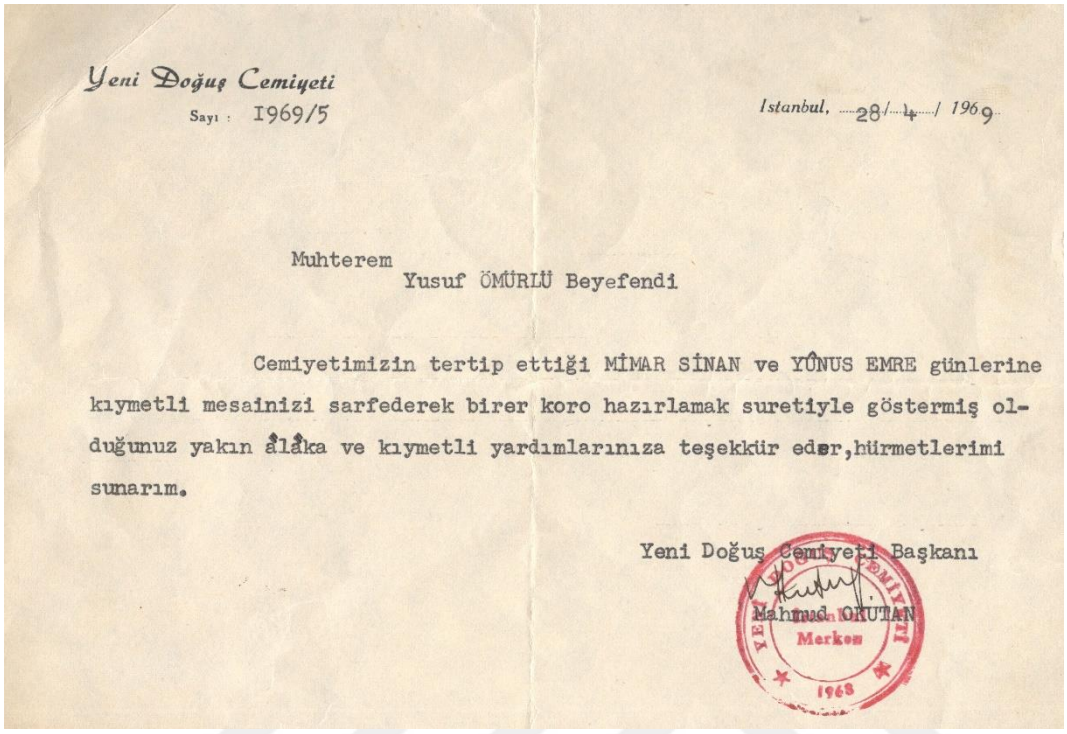
İst. D. G. S. A. BAŞKANI

İSTANBUL-MİLLİ EĞİTİM BASIMEVİ

EK-64: Yusuf Ömürlü'nün 1969 yılının Nisan ayına âit bir çalışma planı.

EK-65: Ankara'daki Yeni Doğuş Cemiyeti'nde 1969 yılında düzenlenen Yûnus Emre konseri ile ilgili 28 Nisan 1969 târihli bir belge.

Yeni Doğuş Cemiyeti

Sayı : 1969/5

Istanbul, 28/4/1969

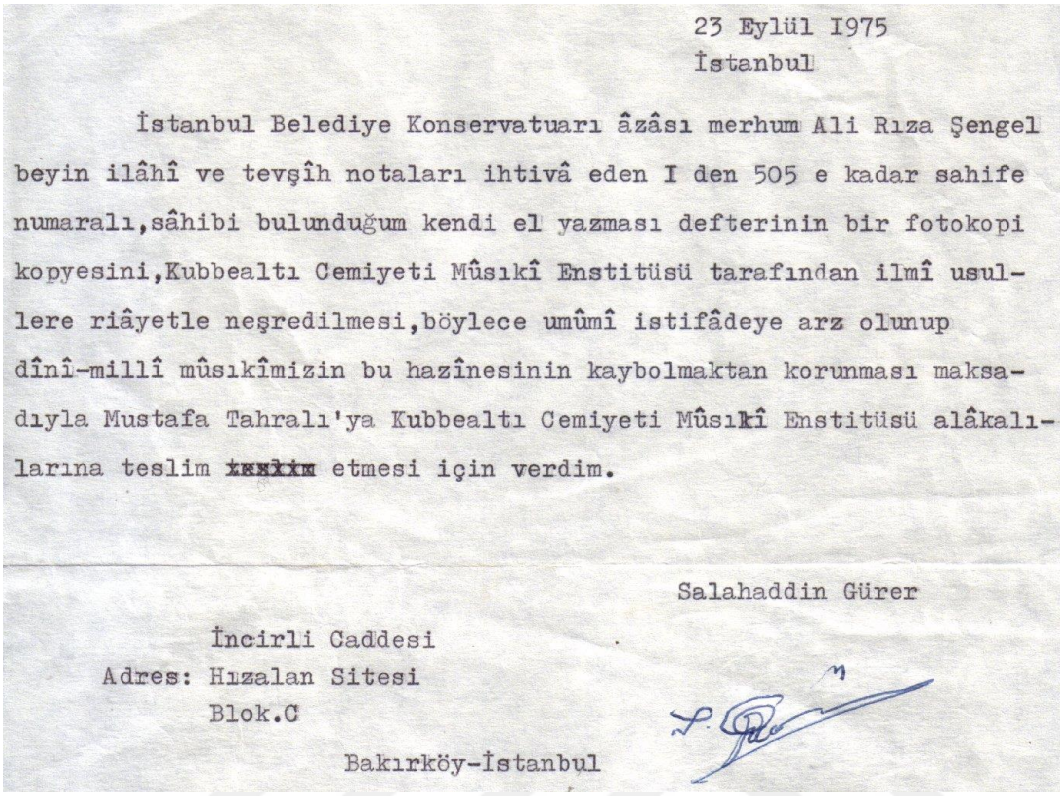
Muhterem
Yusuf ÖMÜRLÜ Beyefendi

Cemiyetimizin tertip ettiği MİMAR SİNAN ve YÛNUS EMRE günlerine kıymetli mesainizi sarfederek birer koro hazırlamak suretiyle göstermiş olduğunuz yakın alâka ve kıymetli yardımlarınıza teşekkür eder,hürmetlerimi sunarım.

Yeni Doğuş Cemiyeti Başkanı
Mahmud ORUTAN

YENİ DOĞUŞ CEMİYETİ
Merkez
1968

EK-66: Ali Rıza Şengel koleksiyonuna dâir izin belgesi.

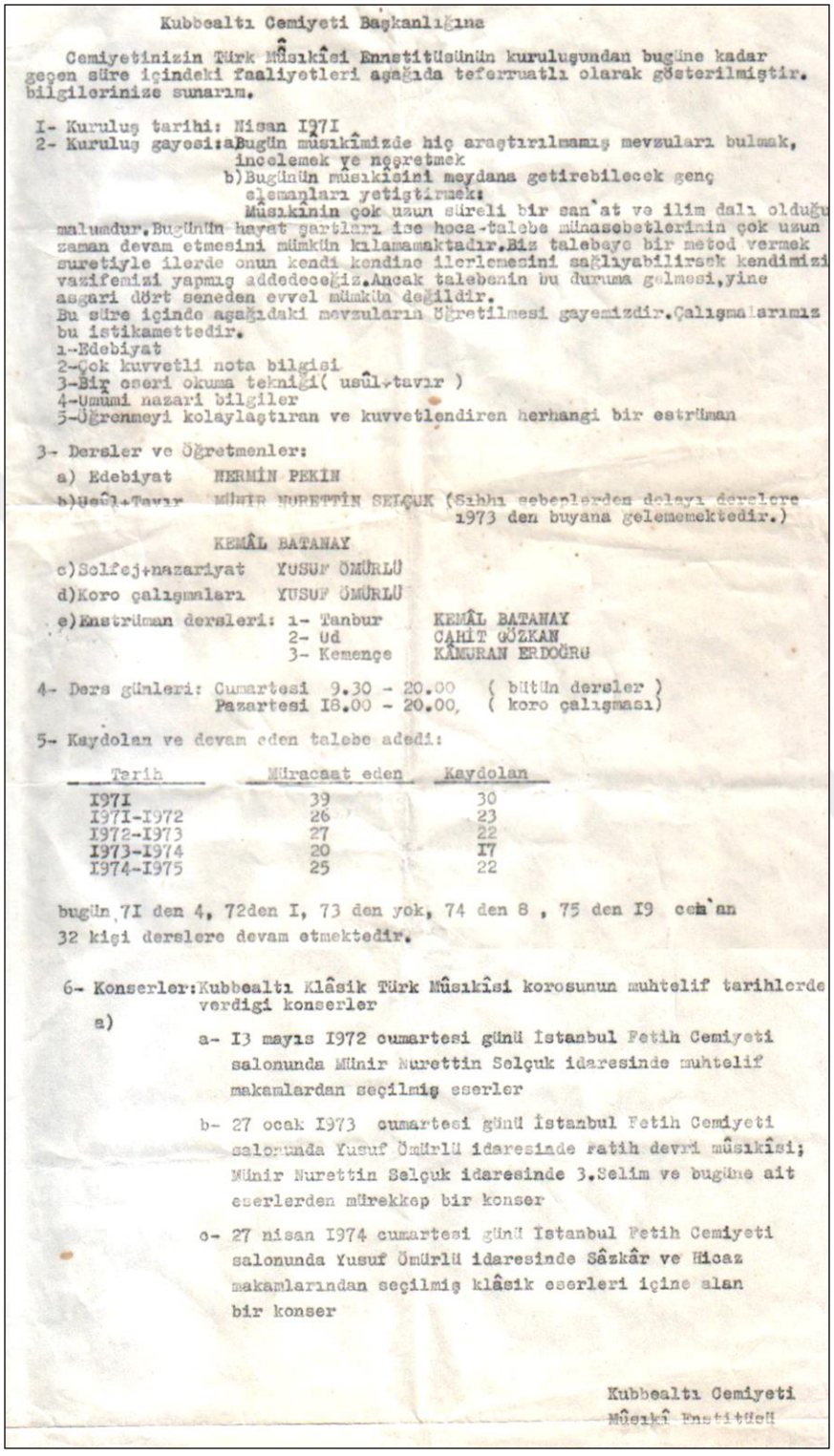
23 Eylül 1975
İstanbul

İstanbul Belediye Konservatuarı âzâsı merhum Ali Rıza Şengel beyin ilâhî ve tevşîh notaları ihtivâ eden I den 505 e kadar sahife numaralı,sâhibi bulunduğum kendi el yazması defterinin bir fotokopi kopyesini,Kubbealtı Cemiyeti Mûsıkî Enstitüsü tarafından ilmî usullere riâyetle neşredilmesi,böylece umûmî istifâdeye arz olunup dînî-millî mûsıkîmizin bu hazînesinin kaybolmaktan korunması maksadıyla Mustafa Tahralı'ya Kubbealtı Cemiyeti Mûsıkî Enstitüsü alâkalılarına teslim xxxxxx etmesi için verdim.

Salahaddin Gürer

İncirli Caddesi
Adres: Hızalan Sitesi
Blok.C
Bakırköy-İstanbul

EK-67: Kubbealtı Mûsıkî Enstitüsü Faâliyetleri (1971-1975).

Kubbealtı Cemiyeti Başkanlığına

Cemiyetinizin Türk Mûsıkîsi Enstitüsünün kuruluşundan bugüne kadar geçen süre içindeki faaliyetleri aşağıda teferruatlı olarak gösterilmiştir. bilgilerinize sunarım.

I- Kuruluş tarihi: Nisan I971
2- Kuruluş gayesi: a) Bugün mûsıkîmizde hiç araştırılmamış mevzuları bulmak, incelemek ve neşretmek
b) Bugünün mûsıkîsini meydana getirebilecek genç elemanları yetiştirmek:
Mûsıkînin çok uzun süreli bir san'at ve ilim dalı olduğu malumdur. Bugünün hayat şartları ise hoca-talebe münasebetlerinin çok uzun zaman devam etmesini mümkün kılamamaktadır. Biz talebeye bir metod vermek suretiyle ilerde onun kendi kendine ilerlemesini sağlıyabilirsek kendimizi vazifemizi yapmış addedeceğiz. Ancak talebenin bu duruma gelmesi, yine aşağı dört seneden evvel mümkün değildir.
Bu süre içinde aşağıdaki mevzuların öğretilmesi gayemizdir. Çalışmalarımız bu istikamettedir.
1-Edebiyat
2-Çok kuvvetli nota bilgisi
3-Bir eseri okuma tekniği (usûl-tavır)
4-Ummi nazari bilgiler
5-Öğrenmeyi kolaylaştıran ve kuvvetlendiren herhangi bir enstrüman

3- Dersler ve Öğretmenler:
a) Edebiyat NERMİN PEKİN
b) Usûl-Tavır MÜNİR NURETTİN SELÇUK (Sıhhi sebeplerden dolayı derslere 1973 den buyana gelememektedir.)
KEMÂL BATANAY
c) Solfej+nazariyat YUSUF ÖMÜRLÜ
d) Koro çalışmaları YUSUF ÖMÜRLÜ
e) Enstrüman dersleri: 1- Tanbur KEMÂL BATANAY
2- Ud CAHİT GÖZKAN
3- Kemençe KAMURAN ERDOĞRU

4- Ders günleri: Cumartesi 9.30 - 20.00 (bütün dersler)
Pazartesi I8.00 - 20.00, (koro çalışması)

5- Kaydolan ve devam eden talebe adedi:

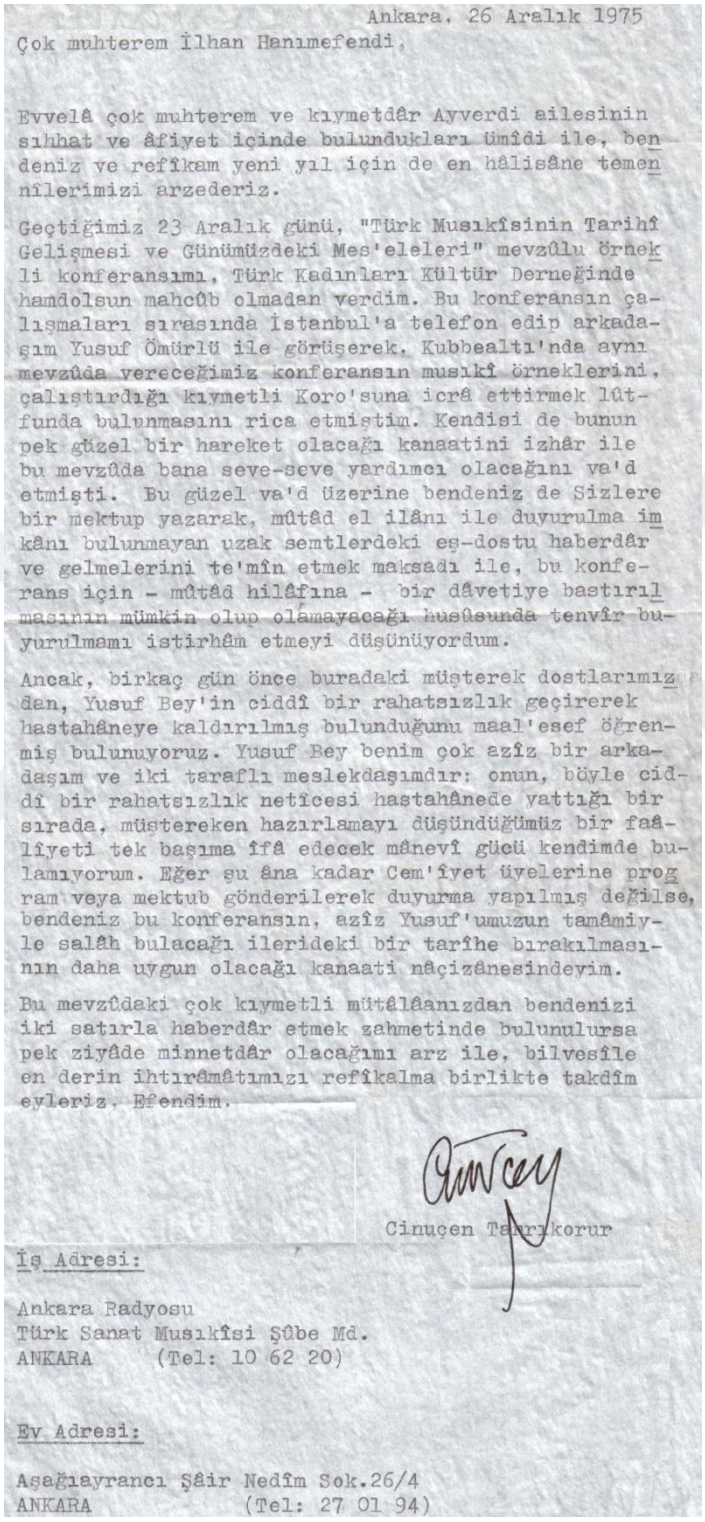
Tarih	Müracaat eden	Kaydolan
I971	39	30
I971-I972	26	23
I972-I973	27	22
I973-I974	20	I7
I974-I975	25	22

bugün 7I den 4, 72den I, 73 den yok, 74 den 8 , 75 den I9 cem'an 32 kişi derslere devam etmektedir.

6- Konserler: Kubbealtı Klâsik Türk Mûsıkîsi korosunun muhtelif tarihlerde verdigi konserler
a)
a- I3 mayıs I972 cumartesi günü İstanbul Fetih Cemiyeti salonunda Münir Nurettin Selçuk idaresinde muhtelif makamlardan seçilmiş eserler
b- 27 ocak I973 cumartesi günü İstanbul Fetih Cemiyeti salonunda Yusuf Ömürlü idaresinde Fatih devri mûsıkîsi; Münir Nurettin Selçuk idaresinde 3.Selim ve bugüne ait eserlerden mürekkep bir konser
c- 27 nisan I974 cumartesi günü İstanbul Fetih Cemiyeti salonunda Yusuf Ömürlü idaresinde Sâzkâr ve Hicaz makamlarından seçilmiş klâsik eserleri içine alan bir konser

Kubbealtı Cemiyeti
Mûsıkî Enstitüsü

EK-68: Yusuf Ömürlü'nün hastalığına dâir Cinuçen Tanrıkorur'un İlhan Ayverdi'ye yazdığı mektup.

Ankara, 26 Aralık 1975

Çok muhterem İlhan Hanımefendi,

Evvelâ çok muhterem ve kıymetdâr Ayverdi ailesinin sıhhat ve âfiyet içinde bulundukları ümîdi ile, bendeniz ve refîkam yeni yıl için de en hâlisâne temennilerimizi arzederiz.

Geçtiğimiz 23 Aralık günü, "Türk Musıkîsinin Tarihî Gelişmesi ve Günümüzdeki Mes'eleleri" mevzûlu örnekli konferansımı, Türk Kadınları Kültür Derneğinde hamdolsun mahcûb olmadan verdim. Bu konferansın çalışmaları sırasında İstanbul'a telefon edip arkadaşım Yusuf Ömürlü ile görüşerek, Kubbealtı'nda aynı mevzûda vereceğimiz konferansın musıkî örneklerini, çalıştırdığı kıymetli Koro'suna icrâ ettirmek lûtfunda bulunmasını rica etmiştim. Kendisi de bunun pek güzel bir hareket olacağı kanaatini izhâr ile bu mevzûda bana seve-seve yardımcı olacağını va'd etmişti. Bu güzel va'd üzerine bendeniz de Sizlere bir mektup yazarak, mûtâd el ilânı ile duyurulma imkânı bulunmayan uzak semtlerdeki eş-dostu haberdâr ve gelmelerini te'mîn etmek maksadı ile, bu konferans için - mûtâd hilâfına - bir dâvetiye bastırılmasının mümkin olup olamayacağı husûsunda tenvîr buyurulmamı istirhâm etmeyi düşünüyordum.

Ancak, birkaç gün önce buradaki müşterek dostlarımızdan, Yusuf Bey'in ciddî bir rahatsızlık geçirerek hastahâneye kaldırılmış bulunduğunu maal'esef öğrenmiş bulunuyoruz. Yusuf Bey benim çok azîz bir arkadaşım ve iki taraflı meslekdaşımdır: onun, böyle ciddî bir rahatsızlık netîcesi hastahânede yattığı bir sırada, müştereken hazırlamayı düşündüğümüz bir faâlîyeti tek başıma îfâ edecek mânevî gücü kendimde bulamıyorum. Eğer şu âna kadar Cem'îyet üyelerine program veya mektub gönderilerek duyurma yapılmış değilse, bendeniz bu konferansın, azîz Yusuf'umuzun tamâmiyle salâh bulacağı ilerideki bir tarîhe bırakılmasının daha uygun olacağı kanaati nâçizânesindeyim.

Bu mevzûdaki çok kıymetli mütâlâanızdan bendenizi iki satırla haberdâr etmek zahmetinde bulunulursa pek ziyâde minnetdâr olacağımı arz ile, bilvesîle en derin ihtırâmâtımızı refîkalma birlikte takdîm eyleriz, Efendim.

Cinuçen Tanrıkorur

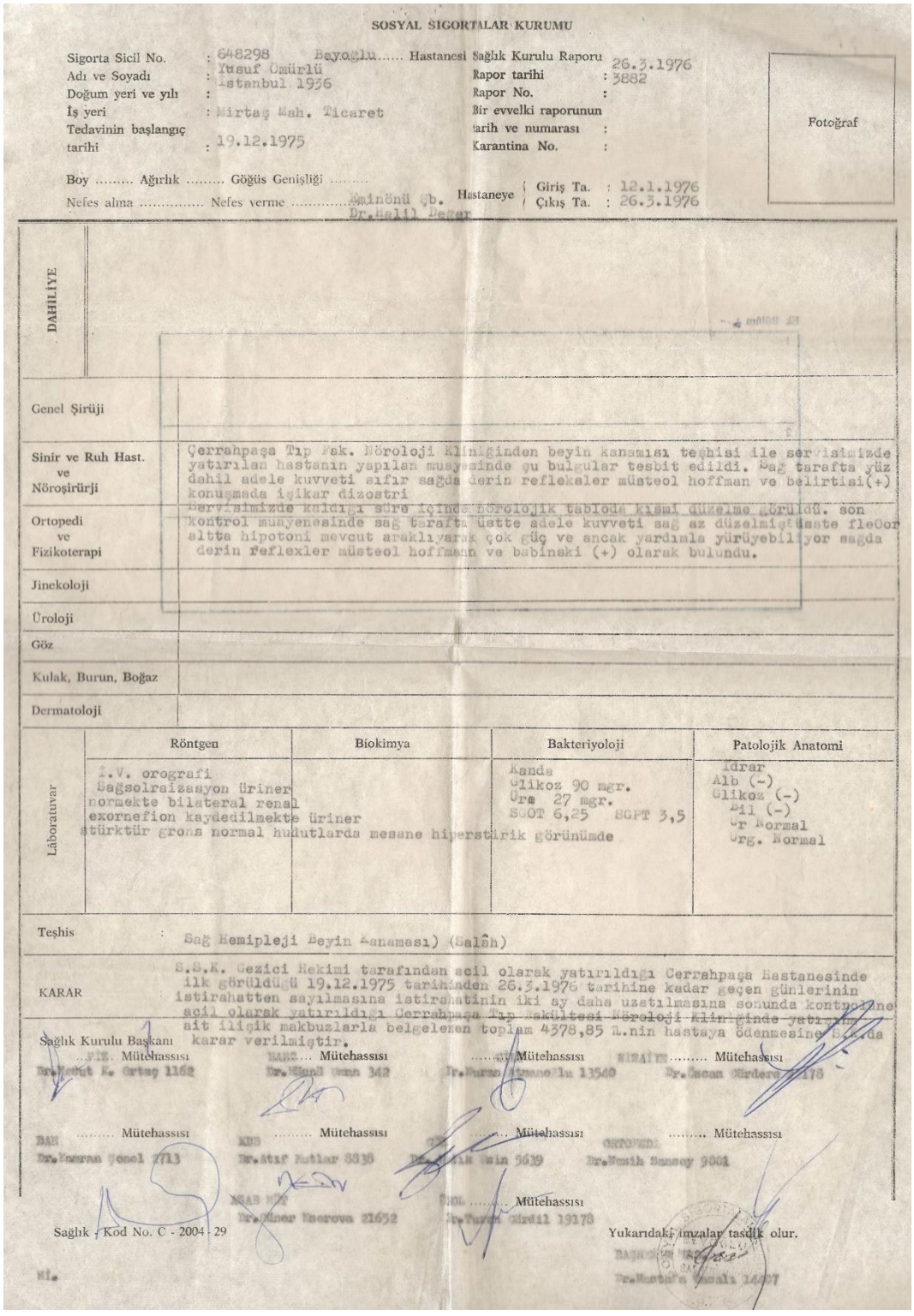
İş Adresi:

Ankara Radyosu
Türk Sanat Musıkîsi Şûbe Md.
ANKARA (Tel: 10 62 20)

Ev Adresi:

Aşağıayrancı Şâir Nedîm Sok.26/4
ANKARA (Tel: 27 01 94)

EK-69: Yusuf Ömürlü'nün 26 Mart 1976 târihli hastâne raporu.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

Sigorta Sicil No. : 648298 Beyoğlu ..... Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu 26.3.1976
Adı ve Soyadı : Yusuf Ömürlü Rapor tarihi : 3882
Doğum yeri ve yılı : İstanbul 1936 Rapor No. :
İş yeri : Mirtaş Mah. Ticaret Bir evvelki raporunun
Tedavinin başlangıç tarih ve numarası :
tarihi : 19.12.1975 Karantina No. :

Fotoğraf

Boy ..... Ağırlık ..... Göğüs Genişliği .....
Nefes alma ..... Nefes verme ..... Hastaneye { Giriş Ta. : 12.1.1976 Çıkış Ta. : 26.3.1976

Eminönü Çb. Dr.Halil Değer

DAHİLİYE

Genel Şirüji

Sinir ve Ruh Hast. ve Nöroşirürji: Çerrahpaşa Tıp Fak. Nöroloji Kliniğinden beyin kanaması teşhisi ile servisimizde yatırılan hastanın yapılan muayenesinde şu bulgular tesbit edildi. Sağ tarafta yüz dahil adele kuvveti sıfır sağda derin refleksler müsteol hoffman ve belirtisi(+) konuşmada işikar dizostri
Ortopedi ve Fizikoterapi: Servisimizde kaldığı süre içinde nörolojik tablode kısmi düzelme görüldü. son kontrol muayenesinde sağ tarafta üstte adele kuvveti sağ az düzelmiş üstte fleOor altta hipotoni mevcut araklıyarak çok güç ve ancak yardımla yürüyebiliyor sağda derin reflexler müsteol hoffmann ve babinski (+) olarak bulundu.

Jinekoloji

Üroloji

Göz

Kulak, Burun, Boğaz

Dermatoloji

Laboratuvar

Röntgen	Biokimya	Bakteriyoloji	Patolojik Anatomi
I.V. orografi Sağsolrailasyon üriner normekte bilateral renal exornefion kaydedilmekte üriner ştürktür grons normal hudutlarda mesane hiperstirik görünümde		Kanda Glikoz 90 mgr. Üre 27 mgr. SGOT 6,25 SGPT 3,5	Idrar Alb (-) Glikoz (-) Sil (-) Or Normal Org. Normal

Teşhis : Sağ Hemipleji Beyin Kanaması) (Sağlâ)

KARAR: S.S.K. Gezici Hekimi tarafından acil olarak yatırıldığı Cerrahpaşa Hastanesinde ilk görüldüğü 19.12.1975 tarihinden 26.3.1976 tarihine kadar geçen günlerinin istirahatten sayılmasına istirahatinin iki ay daha uzatılmasına sonunda kontrolüne acil olarak yatırıldığı Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Nöroloji Kliniğinde yatırılma ait ilişik makbuzlarla belgelenen toplam 4378,85 L.nin hastaya ödenmesine karar verilmiştir.

Sağlık Kurulu Başkanı ..... Mütehassısı ..... Mütehassısı ..... Mütehassısı ..... Mütehassısı
Dr.Nazif K. Ortaç 1162 Dr.Nejat Uzan 342 Dr.Nuran Aymanoğlu 13540 Dr.Ercan Kirdere 4178

..... Mütehassısı ..... Mütehassısı ..... Mütehassısı ..... Mütehassısı
Dr.Kenan Yenel 2713 Dr.Atıf Kutlar 8336 Dr.Melik Emin 5639 Dr.Nesih Sanoy 9001

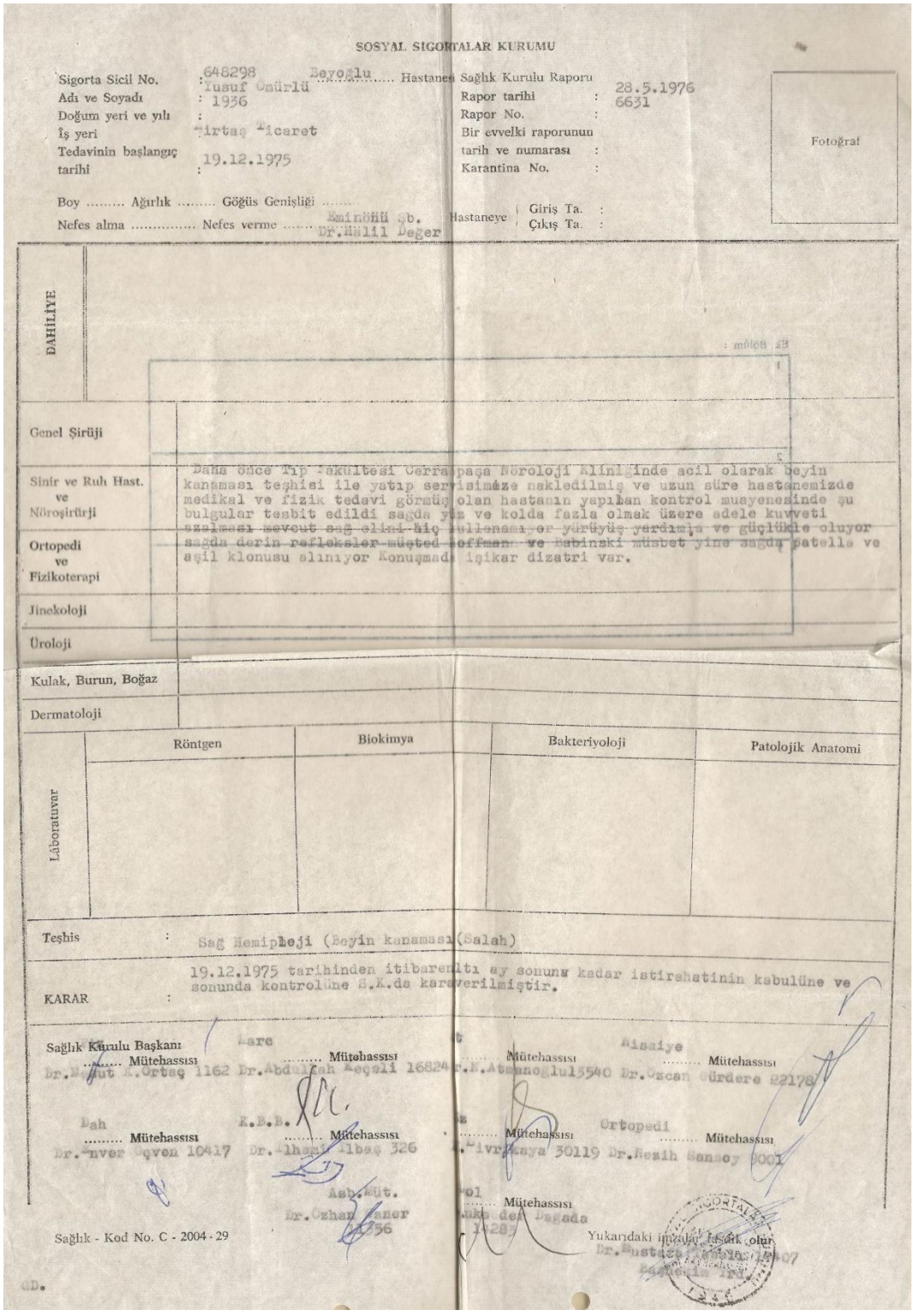
..... Mütehassısı
Dr.Ülker Emerova 21652 Dr.Turan Gürdil 19178

Sağlık / Kod No. C - 2004 - 29

Yukarıdaki imzalar tasdik olur.

Dr.Mustafa Kemalı 14007

EK-70: Yusuf Ömürlü'nün 28 Mayıs 1976 târihli hastâne raporu.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

Sigorta Sicil No. : 648298 Beyoğlu ..... Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu
Adı ve Soyadı : Yusuf Ömürlü
Doğum yeri ve yılı : 1936
İş yeri : Tirtaş Ticaret
Tedavinin başlangıç tarihi : 19.12.1975
Rapor tarihi : 28.5.1976
Rapor No. : 6631
Bir evvelki raporunun tarih ve numarası :
Karantina No. :
Fotoğraf
Boy ..... Ağırlık ..... Göğüs Genişliği .....
Nefes alma ..... Nefes verme ..... Eminönü Sb. Dr.Halil Değer Hastaneye Giriş Ta. : Çıkış Ta. :

DAHİLİYE

Genel Şirüji

Sinir ve Ruh Hast. ve Nöroşirürji — Daha önce Tıp Fakültesi Cerrahpaşa Nöroloji Kliniğinde acil olarak beyin kanaması teşhisi ile yatıp servisimize nakledilmiş ve uzun süre hastanemizde medikal ve fizik tedavi görmüş olan hastanın yapılan kontrol muayenesinde şu bulgular tesbit edildi sağda yüz ve kolda fazla olmak üzere adele kuvveti azalması mevcut sağ elini hiç kullanamıyor yürüyüş yardımla ve güçlükle oluyor sağda derin refleksler müsted hoffman ve babinski müsbet yine sağda patella ve aşil klonusu alınıyor Konuşması işikar dizatri var.

Ortopedi ve Fizikoterapi

Jinekoloji

Üroloji

Kulak, Burun, Boğaz

Dermatoloji

Laboratuvar

Röntgen	Biokimya	Bakteriyoloji	Patolojik Anatomi

Teşhis : Sağ Hemiplejji (Beyin kanaması (Salah)

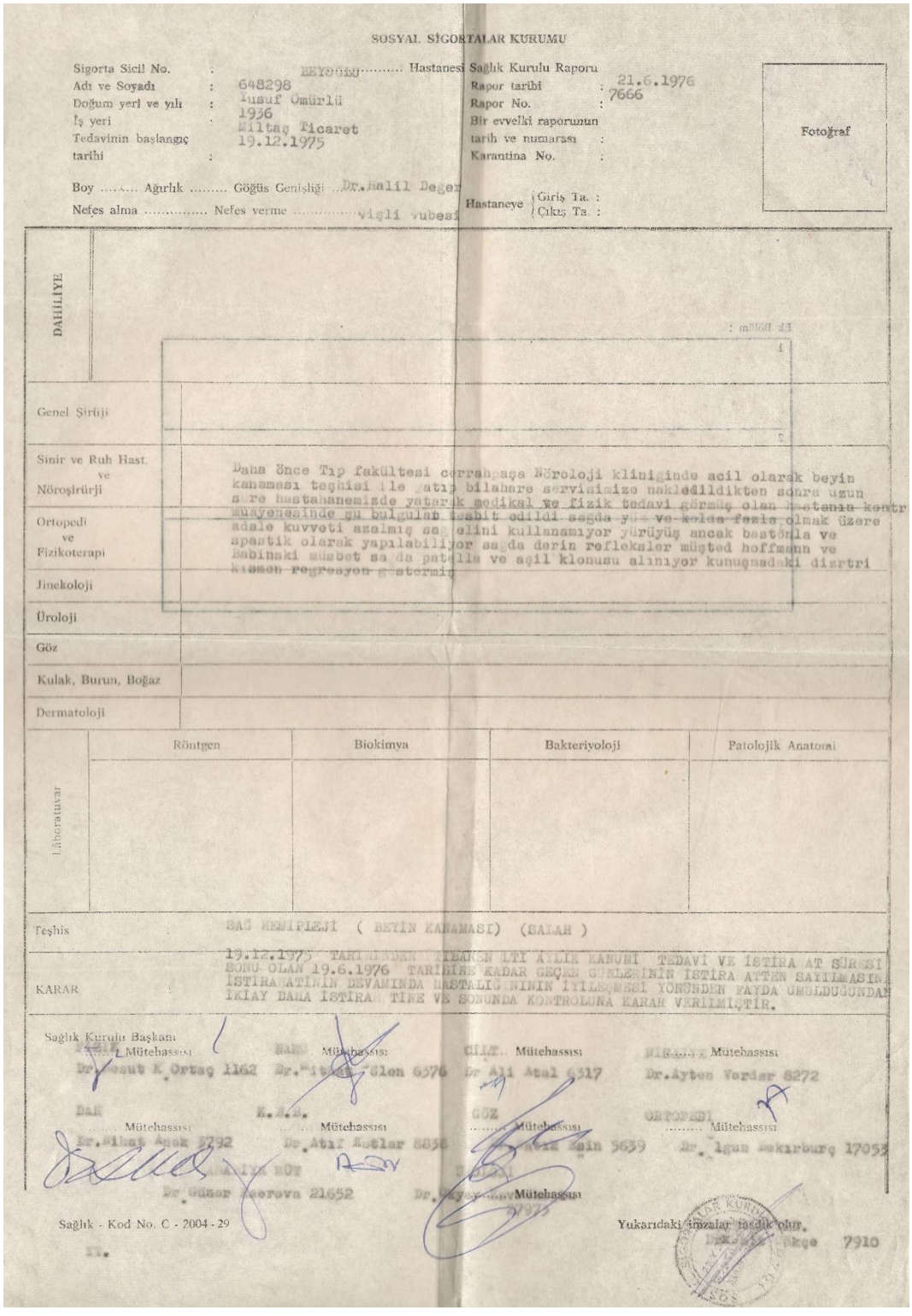
KARAR : 19.12.1975 tarihinden itibaren altı ay sonunu kadar istirahatinin kabulüne ve sonunda kontrolüne S.K.da karverilmiştir.

Sağlık Kurulu Başkanı ..... Mütehassısı — Dr. Nejat K.Ortaç 1162
..... Mütehassısı — Dr.Abdullah Keçeli 16824
..... Mütehassısı — K.B.B. — Dr.İlhami Elbaş 326
..... Mütehassısı — Dah — Dr.Enver Üçven 10417
..... Mütehassısı — Asb.Üt. — Dr.Özhan Caner 6756
..... Mütehassısı — Nisaiye — E.B.Atmanoğlu13540 Dr.Özcan Gürdere 22178
..... Mütehassısı — Ortopedi — Avrasya 30119 Dr.Rezih Sansoy 3001
..... Mütehassısı — Nol — Dr.Mustafa Yeşin 14287

Yukarıdaki imzalar sahih olur

Sağlık - Kod No. C - 2004 - 29

EK-71: Yusuf Ömürlü'nün 21 Haziran 1976 târihli hastâne raporu.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

Sigorta Sicil No. :
Adı ve Soyadı : 648298
Doğum yeri ve yılı : Yusuf Ömürlü
İş yeri : 1936
Tedavinin başlangıç tarihi : Miltaş Ticaret 19.12.1975

BEYOĞLU ..... Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu
Rapor tarihi : 21.6.1976
Rapor No. : 7666
Bir evvelki raporunun tarih ve numarası :
Karantina No. :

Fotoğraf

Boy ..... Ağırlık ..... Göğüs Genişliği ... Dr.Halil Değer
Nefes alma ..... Nefes verme ..... şişli şubesi

Hastaneye { Giriş Ta. :
Çıkış Ta. :

DAHİLİYE

Genel Şirürji

Sinir ve Ruh Hast. ve Nöroşirürji

Daha önce Tıp fakültesi cerrahpaşa Nöroloji kliniğinde acil olarak beyin kanaması teşhisi ile yatıp bilahare servisimize nakledildikten sonra uzun süre hastahanemizde yatarak medikal ve fizik tedavi görmüş olan hastanın kontr muayenesinde şu bulgular tesbit edildi sağda yüz ve kolda fasia olmak üzere adale kuvveti azalmış sağ elini kullanamıyor yürüyüş ancak bastonla ve spastik olarak yapılabiliyor sağda derin refleksler müşted hoffmann ve babinski müsbet sağda patella ve açil klonusu alınıyor kunuşmadaki dizrtri kısmen regresyon göstermiş

Ortopedi ve Fizikoterapi

Jinekoloji

Üroloji

Göz

Kulak, Burun, Boğaz

Dermatoloji

Laboratuvar

Röntgen	Biokimya	Bakteriyoloji	Patolojik Anatomi

Teşhis : BAŞ MENİNJİ (BEYİN KANAMASI) (SALAH)

KARAR : 19.12.1975 TARİHİNDEN İTİBAREN 1Yİ AİLİK KANUNİ TEDAVİ VE İSTİRAHAT SÜRESİ SONU OLAN 19.6.1976 TARİHİNE KADAR GEÇEN GÜNLERİNİN İSTİRAHATTEN SAYILMASINA İSTİRAHATİNİN DEVAMINDA HASTALIĞININ İYİLEŞMESİ YÖNÜNDEN FAYDA UMULDUĞUNDAN İKİAY DAHA İSTİRAHATİNE VE SONUNDA KONTROLUNA KARAR VERİLMİŞTİR.

Sağlık Kurulu Başkanı
Mütehassısı Mütehassısı Mütehassısı Mütehassısı
Dr.Yesut K.Ortaç 1162 Dr.[illegible] Ölen 6576 Dr.Ali Atal 6317 Dr.Ayten Vardar 8272

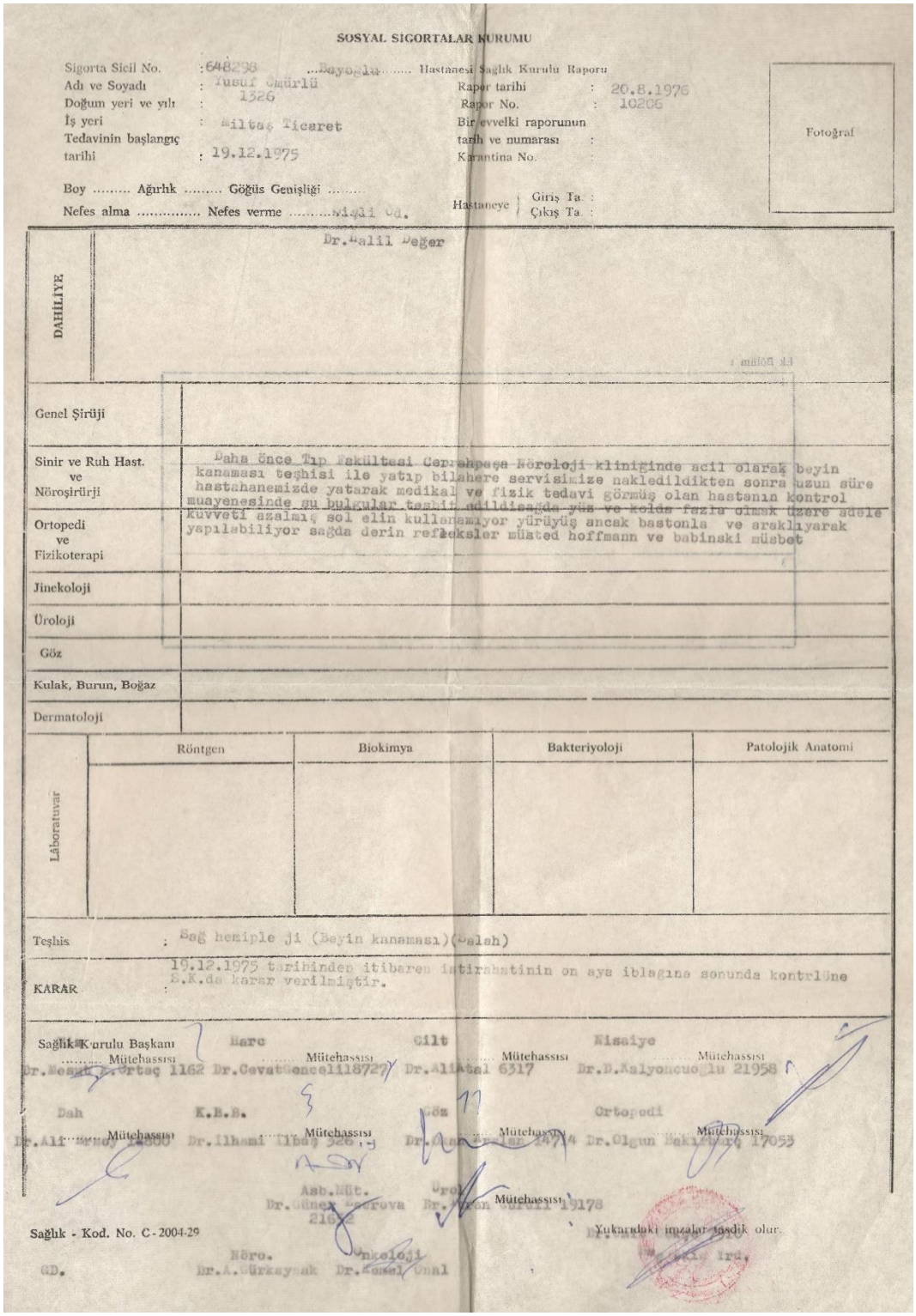
DAH... K.H.B. GÖZ ORTOPEDİ
Mütehassısı Mütehassısı Mütehassısı Mütehassısı
Dr.Nihat Anak 2792 Dr.Atıf Kutlar 8836 [illegible] Amin 5639 Dr.[illegible] Akkurbuç 17052

Dr.Ünver Yeprova 21652 Dr.[illegible] Mütehassısı
[illegible] 7915

Sağlık - Kod No. C - 2004 - 29

Yukarıdaki imzalar tasdik olur.
[illegible] Akçe 7910

EK-72: Yusuf Ömürlü'nün 20 Ağustos 1976 târihli hastâne raporu.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

Sigorta Sicil No. : 648298 ...Bayoğlu..... Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu
Adı ve Soyadı : Yusuf Ömürlü
Doğum yeri ve yılı : 1326
İş yeri : Milltaş Ticaret
Tedavinin başlangıç tarihi : 19.12.1975
Rapor tarihi : 20.8.1976
Rapor No. : 10206
Bir evvelki raporunun tarih ve numarası :
Karantina No. :
Fotoğraf
Boy ..... Ağırlık ..... Göğüs Genişliği .....
Nefes alma ..... Nefes verme .....
Hastaneye Giriş Ta. : Çıkış Ta. :

DAHİLİYE: Dr. Halil Değer

Genel Şirüji:

Sinir ve Ruh Hast. ve Nöroşirürji: Daha önce Tıp Fakültesi Cerrahpaşa Nöroloji kliniğinde acil olarak beyin kanaması teşhisi ile yatıp bilahere servisimize nakledildikten sonra uzun süre hastahanemizde yatarak medikal ve fizik tedavi görmüş olan hastanın kontrol muayenesinde şu bulgular tesbit edildi:sağda yüz ve kolda fazla olmak üzere adale kuvveti azalmış sol elin kullanamıyor yürüyüş ancak bastonla ve aksayarak yapılabiliyor sağda derin reflexler müsted hoffmann ve babinski müsbet

Ortopedi ve Fizikoterapi:

Jinekoloji:

Üroloji:

Göz:

Kulak, Burun, Boğaz:

Dermatoloji:

Laboratuvar

Röntgen	Biokimya	Bakteriyoloji	Patolojik Anatomi

Teşhis : Sağ hemiple ji (Beyin kanaması)(Selah)

KARAR : 19.12.1975 tarihinden itibaren istirahatinin on aya iblağına sonunda kontrlüne S.K.da karar verilmiştir.

Sağlık Kurulu Başkanı ..... Mütehassısı
Dr. Nesrin Ortaç 1162 — Mütehassısı
Dr. Cevat Öncel 18727 — Mütehassısı
Dr. Ali Bal 6317 — Mütehassısı
Dr. B. Kalyoncuoğlu 21958

Dah. — Mütehassısı
Dr. Ali Mrdy 14800

K.B.B. — Mütehassısı
Dr. İlhami Tibay 526

Göz — Mütehassısı
Dr. [illegible] 1474

Ortopedi — Mütehassısı
Dr. Olgun Bakırcıoğlu 17053

Asb.Müt.
Dr. Güneş Serova 21662

Üroloji — Mütehassısı
Dr. Orhan Ünlü 19178

Nöro.
Dr. A. Gürkaynak

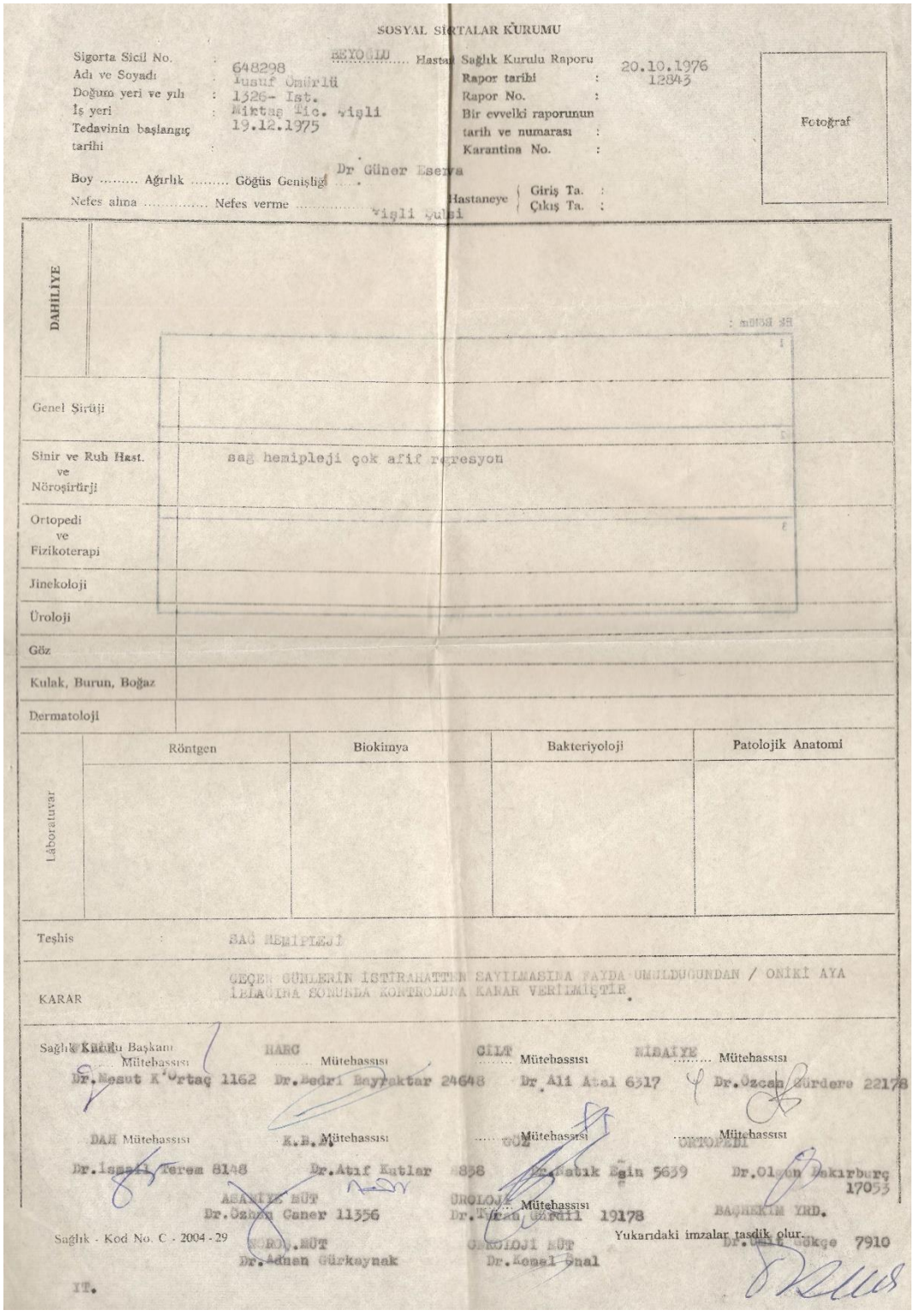
Onkoloji
Dr. Kemal Onal

GD.

Sağlık - Kod. No. C - 2004-29

Yukarıdaki imzalar tasdik olur.

EK-73: Yusuf Ömürlü'nün 20 Ekim 1976 târihli hastâne raporu.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

Sigorta Sicil No. : 648298 BEYOĞLU Hastası Sağlık Kurulu Raporu
Adı ve Soyadı : Yusuf Ömürlü Rapor tarihi : 20.10.1976
Doğum yeri ve yılı : 1326- Ist. Rapor No. : 12843
İş yeri : Miktaş Tic. Vişli Bir evvelki raporunun
Tedavinin başlangıç tarihi : 19.12.1975 tarih ve numarası :
Karantina No. :

Fotoğraf

Dr Güner Eseiya

Boy ..... Ağırlık ..... Göğüs Genişliği .....
Nefes alma ..... Nefes verme ..... Vişli şubesi
Hastaneye Giriş Ta. :
Çıkış Ta. :

DAHİLİYE

Genel Sirüji

Sinir ve Ruh Hast. ve Nöroşirürji — sağ hemipleji çok afif represyon

Ortopedi ve Fizikoterapi

Jinekoloji

Üroloji

Göz

Kulak, Burun, Boğaz

Dermatoloji

Laboratuvar

Röntgen	Biokimya	Bakteriyoloji	Patolojik Anatomi

Teşhis : SAĞ HEMİPLEJİ

KARAR : GEÇEN GÜNLERİN İSTİRAHATTEN SAYILMASINA FAYDA UMULDUĞUNDAN / ONİKİ AYA İBLAĞINA SONUNDA KONTROLUNA KARAR VERİLMİŞTİR.

Sağlık Kurulu Başkanı ..... Mütehassısı — HARC ..... Mütehassısı — GİLT ..... Mütehassısı — MİSAİYE ..... Mütehassısı

Dr.Mesut Kırtaç 1162 — Dr.Bedri Bayraktar 24648 — Dr.Ali Atal 6317 — Dr.Özcan Gürdere 22178

DAH Mütehassısı — A.B.B. Mütehassısı — ..... Mütehassısı — GÖZ — ..... Mütehassısı — ORTOPEDİ

Dr.İsmail Terem 8148 — Dr.Atıf Kutlar 858 — Dr.Fahrettin Egin 5639 — Dr.Olcun Bakırbaş 17055

ASAKİYE MÜT — ÜROLOJİ — ..... Mütehassısı — BAŞHEKİM YRD.

Dr.Özhan Caner 11356 — Dr.Kemal Gürsel 19178

Sağlık - Kod No. C - 2004 - 29

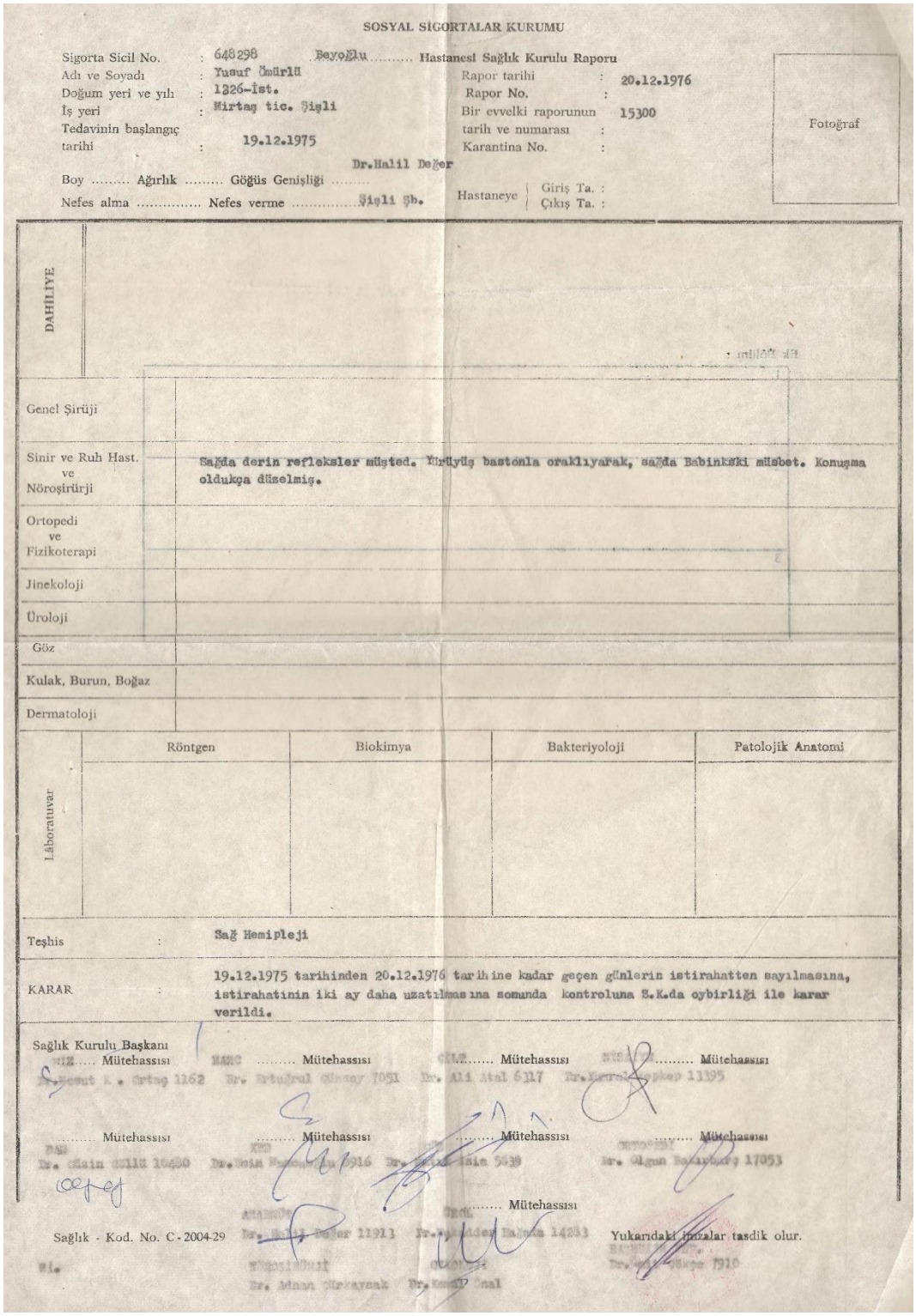
Yukarıdaki imzalar tasdik olur.

NÖROLOJİ MÜT — ÜROLOJİ MÜT

Dr.Adnan Gürkaynak — Dr.Kemal Önal — Dr.Cemil Gökçe 7910

IT.

EK-74: Yusuf Ömürlü'nün 20 Aralık 1976 târihli hastâne raporu.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

Sigorta Sicil No. : 648298 Beyoğlu ..... Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu
Adı ve Soyadı : Yusuf Ömürlü
Doğum yeri ve yılı : 1326-İst.
İş yeri : Mirtaş tic. Şişli
Tedavinin başlangıç tarihi : 19.12.1975
Rapor tarihi : 20.12.1976
Rapor No. :
Bir evvelki raporunun tarih ve numarası : 15300
Karantina No. :
Dr.Halil Değer
Boy ..... Ağırlık ..... Göğüs Genişliği .....
Nefes alma ..... Nefes verme ..... Şişli Şb.
Hastaneye Giriş Ta. : Çıkış Ta. :
Fotoğraf

DAHİLİYE

Genel Şirüji	
Sinir ve Ruh Hast. ve Nöroşirürji	Sağda derin refleksler müşted. Yürüyüş bastonla oraklıyarak, sağda Babinski müsbet. Konuşma oldukça düzelmiş.
Ortopedi ve Fizikoterapi	
Jinekoloji	
Üroloji	
Göz	
Kulak, Burun, Boğaz	
Dermatoloji	

Laboratuvar

Röntgen	Biokimya	Bakteriyoloji	Patolojik Anatomi

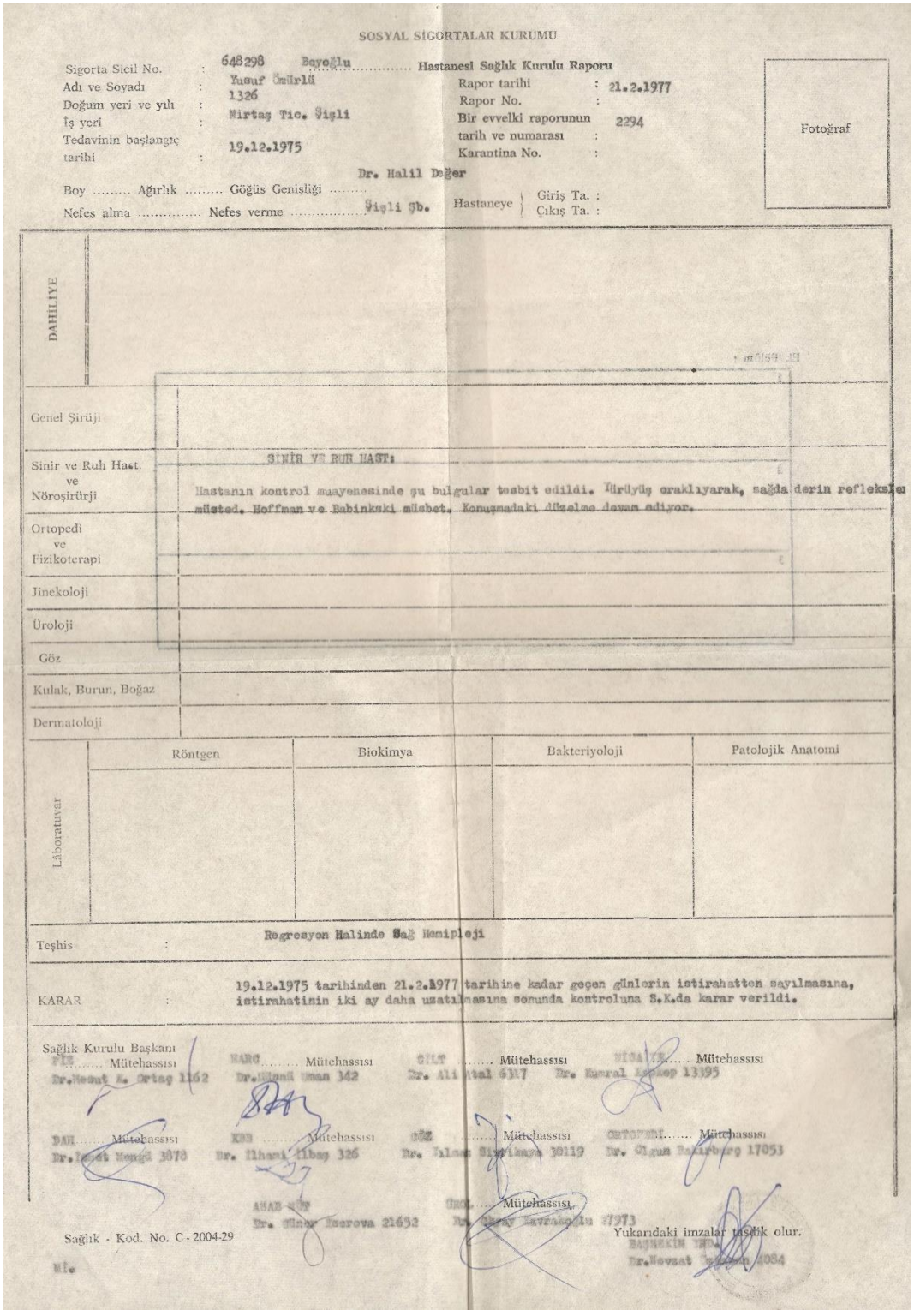
Teşhis : Sağ Hemipleji

KARAR : 19.12.1975 tarihinden 20.12.1976 tarihine kadar geçen günlerin istirahatten sayılmasına, istirahatinin iki ay daha uzatılmasına somunda kontroluna S.K.da oybirliği ile karar verildi.

Sağlık Kurulu Başkanı
..... Mütehassısı ..... Mütehassısı ..... Mütehassısı ..... Mütehassısı
..... Mütehassısı ..... Mütehassısı ..... Mütehassısı ..... Mütehassısı
..... Mütehassısı

Sağlık - Kod. No. C-2004-29 Yukarıdaki imzalar tasdik olur.

EK-75: Yusuf Ömürlü'nün 21 Şubat 1977 târihli hastâne raporu.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

Sigorta Sicil No. : 648298 Beyoğlu ..... Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu
Adı ve Soyadı : Yusuf Ömürlü
Doğum yeri ve yılı : 1326
İş yeri : Mirtaş Tic. Şişli
Tedavinin başlangıç tarihi : 19.12.1975
Rapor tarihi : 21.2.1977
Rapor No. :
Bir evvelki raporunun tarih ve numarası : 2294
Karantina No. :
Dr. Halil Değer
Boy ..... Ağırlık ..... Göğüs Genişliği .....
Nefes alma ..... Nefes verme ..... Şişli Şb.
Hastaneye Giriş Ta. : Çıkış Ta. :
Fotoğraf

DAHİLİYE

Genel Şirüji

Sinir ve Ruh Hast. ve Nöroşirürji

SİNİR VE RUH HAST:
Hastanın kontrol muayenesinde şu bulgular tesbit edildi. Dirilyiş oraklıyarak, sağda derin refleksler mütted. Hoffman ve Babinski müsbet. Konuşmadaki düzelme devam ediyor.

Ortopedi ve Fizikoterapi

Jinekoloji

Üroloji

Göz

Kulak, Burun, Boğaz

Dermatoloji

Laboratuvar

Röntgen	Biokimya	Bakteriyoloji	Patolojik Anatomi

Teşhis : Regresyon Halinde Sağ Hemipleji

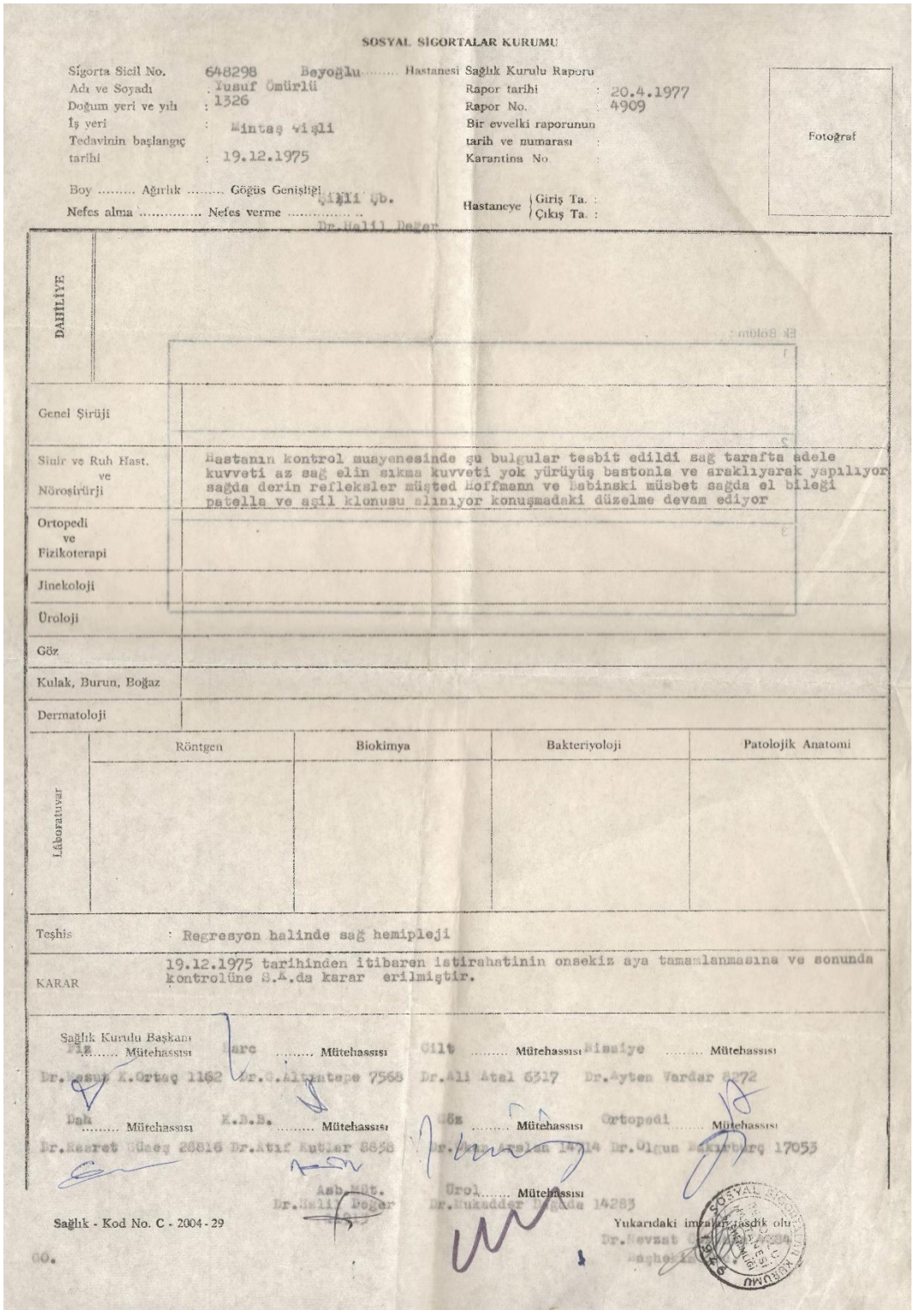
KARAR : 19.12.1975 tarihinden 21.2.1977 tarihine kadar geçen günlerin istirahatten sayılmasına, istirahatinin iki ay daha uzatılmasına somunda kontroluna S.K.da karar verildi.

Sağlık Kurulu Başkanı
FİZ..... Mütehassısı Dr.Nesat A. Ortaç 1162
HARÇ..... Mütehassısı Dr.Ulgan Uman 142
CİLT ..... Mütehassısı Dr. Ali [illegible]tal 6317
[illegible] Mütehassısı Dr. Kamral [illegible]kop 13395
DAH..... Mütehassısı Dr.[illegible] Mengü 3878
KBB ..... Mütehassısı Dr. İlhami İlbaş 326
GÖZ ..... Mütehassısı Dr. [illegible] Bingöl 30119
ORTOPEDİ..... Mütehassısı Dr. Oğuz Balıkoğlu 17053
ANAB-NÖF Dr. Güner Önerova 21632
[illegible] Mütehassısı
Yukarıdaki imzalar tasdik olur.
BAŞHEKİM [illegible]
Dr.Nevzat [illegible] 2084

Sağlık - Kod. No. C - 2004-29

Mfe

EK-76: Yusuf Ömürlü'nün 20 Nisan 1977 târihli hastâne raporu.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

Sigorta Sicil No. 648298 Beyoğlu ..... Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu
Adı ve Soyadı : Yusuf Ömürlü
Doğum yeri ve yılı : 1326
İş yeri : Mintaş Yiğli
Tedavinin başlangıç tarihi : 19.12.1975
Rapor tarihi : 20.4.1977
Rapor No. : 4909
Bir evvelki raporunun tarih ve numarası :
Karantina No :

Fotoğraf

Boy ..... Ağırlık ..... Göğüs Genişliği ..... Yiğli Şb.
Nefes alma ..... Nefes verme .....
Hastaneye Giriş Ta. :
Çıkış Ta. :
Dr. Halil Değer

DAHİLİYE

Genel Şirüji	
Sinir ve Ruh Hast. ve Nöroşirürji	Hastanın kontrol muayenesinde şu bulgular tesbit edildi sağ tarafta adele kuvveti az sağ elin sıkma kuvveti yok yürüyüş bastonla ve aralıyarak yapılıyor sağda derin refleksler müşted Hoffmann ve Babinski müsbet sağda el bileği patella ve aşil klonusu alınıyor konuşmadaki düzelme devam ediyor
Ortopedi ve Fizikoterapi	
Jinekoloji	
Üroloji	
Göz	
Kulak, Burun, Boğaz	
Dermatoloji	

Laboratuvar

Röntgen	Biokimya	Bakteriyoloji	Patolojik Anatomi

Teşhis : Regresyon halinde sağ hemipleji

KARAR : 19.12.1975 tarihinden itibaren istirahatinin onsekiz aya tamamlanmasına ve sonunda kontrolüne S.K.da karar erilmiştir.

Sağlık Kurulu Başkanı
Diş ..... Mütehassısı
Cerr ..... Mütehassısı
Dr. Yaşar K. Ortaç 1162
Cilt ..... Mütehassısı
Dr. C. Altıntepe 7568
Nisaiye ..... Mütehassısı
Dr. Ali Atal 6317
Dr. Ayten Vardar 8272
Dahi ..... Mütehassısı
Dr. Kasret Güneş 26816
K.B.B. ..... Mütehassısı
Dr. Atıf Kutlar 8858
Göz ..... Mütehassısı
Ortopedi ..... Mütehassısı
Dr. Olgun Bakırtepe 17053
Asb. Müt.
Dr. Halil Değer
Ürol. ..... Mütehassısı
Dr. Muhsdder [illegible]da 14283

Sağlık - Kod No. C - 2004 - 29

Yukarıdaki imzaların sahih olu
Dr. Nevzat [illegible]
Sağlık [illegible]

60.

EK-77: Kubbealtı'nın 30. kuruluş yılında Yusuf Ömürlü'ye verilen plaket.[367]

KUBBEALTI
AKADEMİSİ
KÜLTÜR VE SANAT VAKFI

Sn. YUSUF ÖMÜRLÜ

Gâyesi, ilim, fikir ve san'atta Türk milletine has tarihten gelen değerleri esas tutarak nesilleri millî bir düşünce ve san'at merkezi etrafında toplamak olan vakfımız bu sene kuruluşunun 30. yılını idrak etmektedir.
Bu zaman içerisinde yapmış olduğunuz yardım ve hizmetler ile gösterdiğiniz yakın alâka ve dostluk için kalbî teşekkürlerimizi sunar, hayırlar ve muvaffakıyetler dileriz.

İstanbul, 30 Eylül 2000

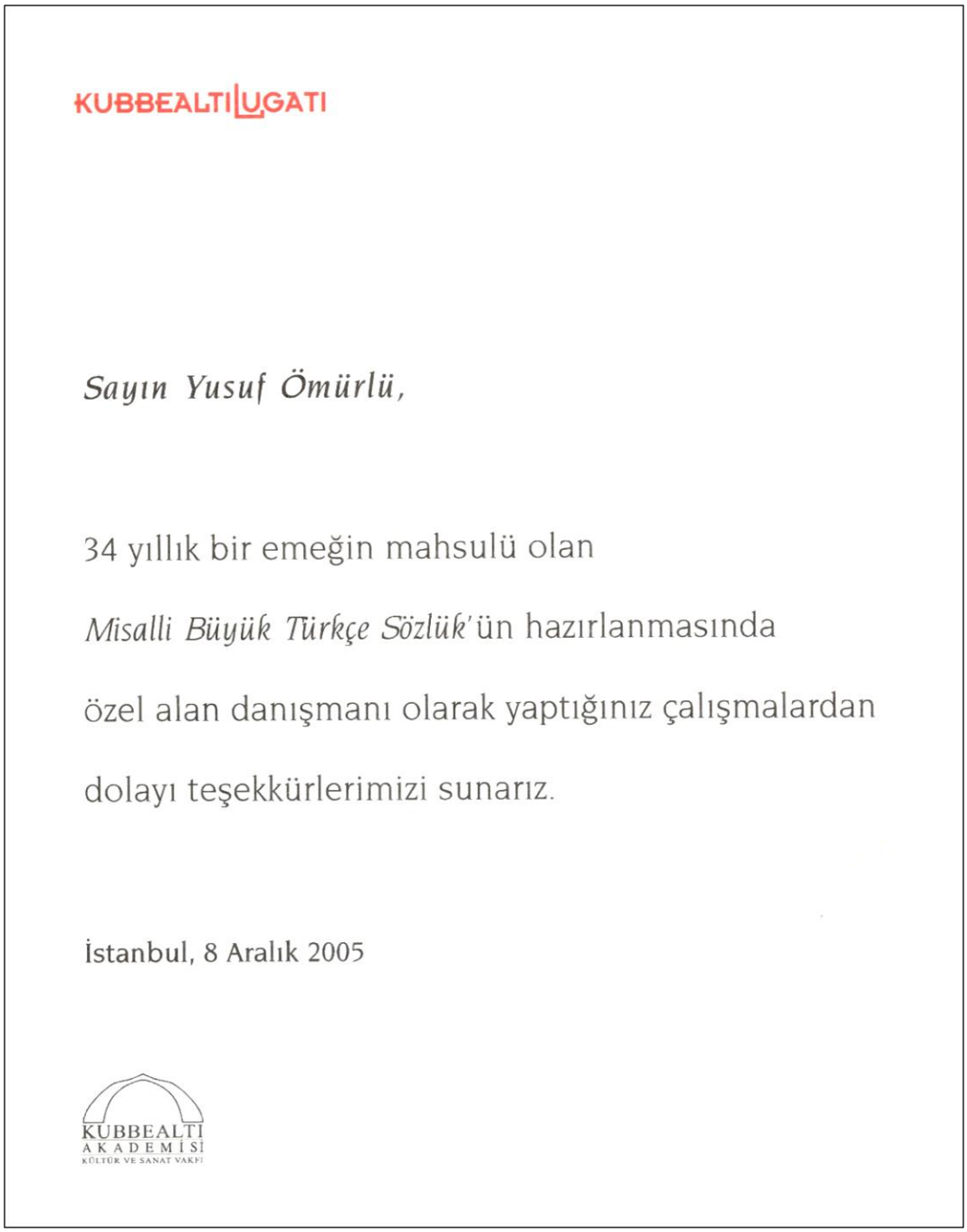
İLHAN AYVERDİ
Mütevellî Hey'eti Başkanı

İ. Ayverdi

30. YIL

[367] Krş. *Bir Medeniyetin Kırk Yıllık Kalesi* (İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı, 2010), ed. Buğra Şamlı, 10.

EK-78: *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*'teki katkılarından dolayı Yusuf Ömürlü'ye verilen plaket.

KUBBEALTI LUGATI

Sayın Yusuf Ömürlü,

34 yıllık bir emeğin mahsulü olan

Misalli Büyük Türkçe Sözlük'ün hazırlanmasında

özel alan danışmanı olarak yaptığınız çalışmalardan

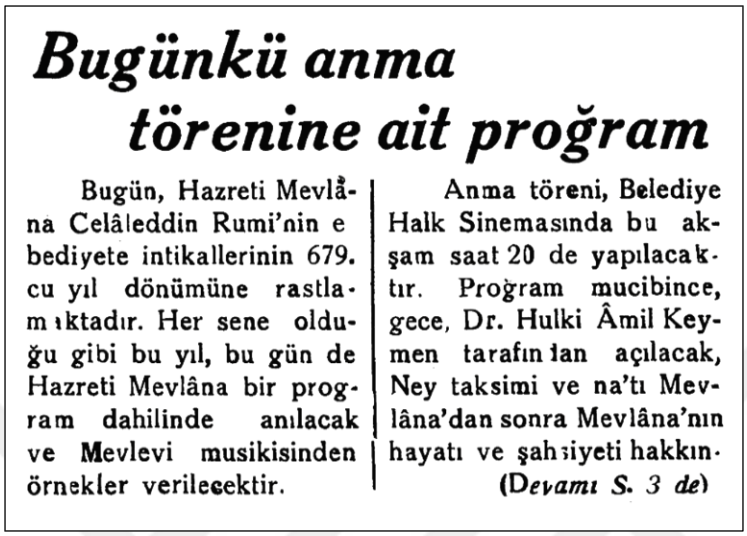
dolayı teşekkürlerimizi sunarız.

İstanbul, 8 Aralık 2005

KUBBEALTI
AKADEMİSİ
KÜLTÜR VE SANAT VAKFI

GAZETE KUPÜRLERİ

EK-79: 1952 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[368]

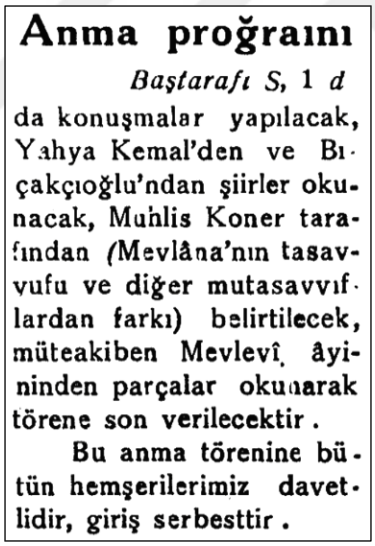

Bugünkü anma törenine ait proğram

Bugün, Hazreti Mevlâna Celâleddin Rumi'nin ebediyete intikallerinin 679. cu yıl dönümüne rastlamaktadır. Her sene olduğu gibi bu yıl, bu gün de Hazreti Mevlâna bir program dahilinde anılacak ve Mevlevi musikisinden örnekler verilecektir.

Anma töreni, Belediye Halk Sinemasında bu akşam saat 20 de yapılacaktır. Proğram mucibince, gece, Dr. Hulki Âmil Keymen tarafından açılacak, Ney taksimi ve na'tı Mevlâna'dan sonra Mevlâna'nın hayatı ve şahsiyeti hakkın-

(Devamı S. 3 de)

Anma proğramı

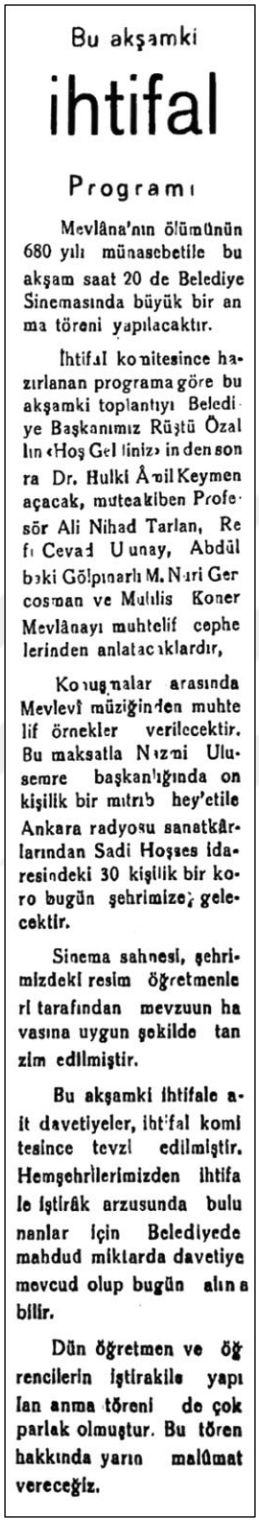
Baştarafı S, 1 d

da konuşmalar yapılacak, Yahya Kemal'den ve Bıçakçıoğlu'ndan şiirler okunacak, Muhlis Koner tarafından (Mevlâna'nın tasavvufu ve diğer mutasavvıflardan farkı) belirtilecek, müteakiben Mevlevî âyininden parçalar okunarak törene son verilecektir.

Bu anma törenine bütün hemşerilerimiz davetlidir, giriş serbesttir.

[368] *Yeni Meram Gazetesi*, 17 Aralık 1952, 1; 3.

EK-80: 1953 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[369]

Bu akşamki

ihtifal

Programı

Mevlâna'nın ölümünün 680 yılı münasebetile bu akşam saat 20 de Belediye Sinemasında büyük bir anma töreni yapılacaktır.

İhtifal komitesince hazırlanan programa göre bu akşamki toplantıyı Belediye Başkanımız Rüştü Özalın «Hoş Geldiniz» inden sonra Dr. Hulki Âsil Keymen açacak, mutealkiben Profesör Ali Nihad Tarlan, Refi Cevad Ulunay, Abdülbaki Gölpınarlı M. Nuri Gercosman ve Mualim Koner Mevlânayı muhtelif cephelerinden anlatacaklardır,

Konuşmalar arasında Mevlevî müziğinden muhtelif örnekler verilecektir. Bu maksatla Nazmi Ulusemre başkanlığında on kişilik bir mıtrıb hey'etile Ankara radyosu sanatkârlarından Sadi Hoşses idaresindeki 30 kişilik bir koro bugün şehrimize gelecektir.

Sinema sahnesi, şehrimizdeki resim öğretmenleri tarafından mevzuun havasına uygun şekilde tanzim edilmiştir.

Bu akşamki ihtifale ait davetiyeler, ihtifal komitesince tevzi edilmiştir. Hemşehrilerimizden ihtifale iştirâk arzusunda bulunanlar için Belediyede mahdud miktarda davetiye mevcud olup bugün alınabilir.

Dün öğretmen ve öğrencilerin iştirakile yapılan anma töreni de çok parlak olmuştur. Bu tören hakkında yarın malûmat vereceğiz.

[369] *Yeni Meram Gazetesi*, 17 Aralık 1953, 1.

EK-81: 1954 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[370]

Mevlâna ihtifali

Bugün gündüz ve bu akşam Şahin Sinemasında yapılacak anma programı

16 Aralık Perşembe 1954

(Gündüz programı)

14,00 Açış: Belediye Reisi İbrahim Aşçıgil
14,05 Konuşma: Mevlâna hayatı, eserleri, şahsiyeti [Mehmed Önder]
14,15 Müzik: Halil Can Gurubu
a) Naat
b) Ney taksimi
c) Yusuf Paşanın Segâh
d) Hüzzamdan birinci selâm
e) Yürük Semâi
14.45 Konuşma: Prof. Şimmel
15,00 Neziha Aras
Müzik
a) Saba taksimi [Kemençe veya rebabla) Cahit Özkan
15.15 Saba buselik âyin
İstirahat 5. Dakika
15.20 Konuşma: Muhiddin Celâl Duru
15 ?0 Müzik: Afyon Hey eti
15 50 Müsabakada birincilik ve derece alanlara Reis tarafından hediyeler verilecek ve birinci gelenin yazısı okunacak
16.15 Kemal Or'un farsça şiiri
16.18 Müzik (Sadi Hoşses korusu)
16.45 Neyle kapanış.

16 Aralık Perşembe

(Akşam programı)

8,30 Açış: Belediye Reisi İbrahim Aşçıgil
8,35 Konuşma: Mehmed Önder: Mevlâna hayatı, Şahsiyeti, eserleri
8,45 Müzik: Halil Can Grubu
a) Naat'ı şerif
b) Ney taksimi
c) Yusuf Paşanın segâh peşrevi
d) Hüzzam birinci selâm
e) Yürük semai
9,15 Konuşma: Şimmel
9,25 Şiir: Nezihe Aras
9,30 Makbule H.
Müzik (Afyon Hey'eti)
9,45 a) Saba taksimi [Cahit Özkan Rebabla]
b) Saba buselik ayini
İstirahat 5 dakika
9,50 Bekir Elâm
10,00 Müzik: Sadi Hoşses korosu
10,25 Kemal Or: Şiir
10,28 Dr. Kemal Belviranlı
10,40 Müzik: Halil Can
İstirahat 5 dakika
11,00 Nejat: Şiir
11,05 Sadi Hoşses
11,20 Halil Can Grubu
Neyle Segâh taksimi
Şeb—i ruhuna
Temsili mahiyette bir tablo
Neyle kapanış ve son peşrev

[370] *Yeni Meram Gazetesi*, 16 Aralık 1954, 2.

EK-82: 1955 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[371]

Büyük Türk Mütefekkir ve mutasavvıfı Celâleddin Rumî'nin vefatının 682. yıl dönümü münasebetile tertiplenen ihtifaller dün üç seans halinde yapılmıştır.

Gündüz öğretmen ve öğrencilere tahsis edilen Belediye Sinemasındaki anma töreninden sonra akşam yine Belediye ve Şahin Sinemalarında birer ihtifal yapılmış, Şahin Sinaması Ankaradan ve diğer şehirlerimizden gelen davetlilere tahsis edilmiştir.

İhtifal münasebetile iki yüze yakın meb'us, Maliye Vekili Nedim Ökmen bazı umum Müdürler, Kor diplomatiğe mensup zevat, yüksek tahsil öğrencileri ve yüzlerce Mevlâna âşıkı şehrimize gelmişlerdir.

Törenlere saat 20,30 da Belediye Reisimiz Nafiz Tahralı'nın açış konuşması le başlanmış, Dr. Hulki Âmil Keymen ve Mehmet Önder günün mânası ve Mevlâna hakkında birer konuşma yapmış, müteakiben Natı şerif okunmuş ve bir Rebap taksimini Soffî Hurinin konuşması takib etmiştir.

Bundan sonra, basın, yayın umum müdürlüğünce geçen yıl şehrimizde çekilen film gösterilmiştir.

Prof. Cemile [Schimmel] Tarı'nın konuşması alâka ile takib edilmiş, bunu Nezihe Araz'ın şiiri, daha sonra Semiha Ayverdi'nin [13 ncü asırda tasavvuf ve Mevlâna] musahabesi takib etmiştir.

Müteakiben programın müzik kısmına geçilmiş Ney taksimi, hüzzam peşrevi, Hamamî zade İsmail Efendinin Hüzzam Âyini şerifi ve son taksimle programa nihayet verilmiştir.

Alâka ve takdirle takib edilen Mıtrıb hey'eti şu şekilde teşekkül etmiştir:

Naâthanlar: Hulûsi Gökmen, Kâni Karaca, Ahmet Kasapoğlu Sabri Özdil.

Neyzenler: Selâmi Bertuğ, Niyazi Sayın, Ülvi Ergüner, Halil Can.

Kemençe: Cüneyt Orhon.

Rebab: Cahit Özkan

Kûdümzenbaşı: Sadeddin Heper

Kûdümzenler: Hürşit Ungan, Kâni Karaca.

İhtifale ait intibaları arkadaşlarımız ayrıca yazacaklardır.

[371] *Yeni Meram Gazetesi*, 18 Aralık 1955, 1.

EK-83: 1956 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[372]

683. ölüm yıldönümü

MEVLANA ANILIYOR

Dün akşam başlayan ve pazartesi akşamına kadar tekrarlanacak olan ihtifal programını aynen veriyoruz

Büyük mütefekkir ve mutasavvıf Mevlâna Celâleddin Rûmî'nin ölümünün 683. yıldönümü münasebetile tertiplenen ihtifâl programının tatbikine dün akşam başlanmıştır.

Bu akşam, yarın akşamı ve pazartesi akşamı tekrarlanacak olan ihtifâl programını veriyoruz:

BİRİNCİ KISIM: KONUŞMALAR

1- Belediye Reisi Nafiz Tahralı (Açış konuşması)
2- Dr. Hulki Âmil Keymen: (Mevlâna ve hayatı)
3- Mehmet Önder: (Şarkta ve garpta Mevlâna tetkikleri)
4- Bekir Elâm: (Mevlâna'nın dinî cephesi)
5- Şebi Arus: (Refi Cevad Ulunay)
6- Abdülbaki Gölpınarlı (Mevlâna'da şiir)

İKİNCİ KISIM

1Na't şerif; 2- Ney taksimi, 3—Ferahfeza peşrevi, 4—Ferahfeza âyini.

Mıtrıb hey'eti: Sadettin Heper, Kâni Karaca, Hurşid Ungay, Sema Tuna, Hulûsi Gökmenli, Cahid Gözkan, Osman Dede.

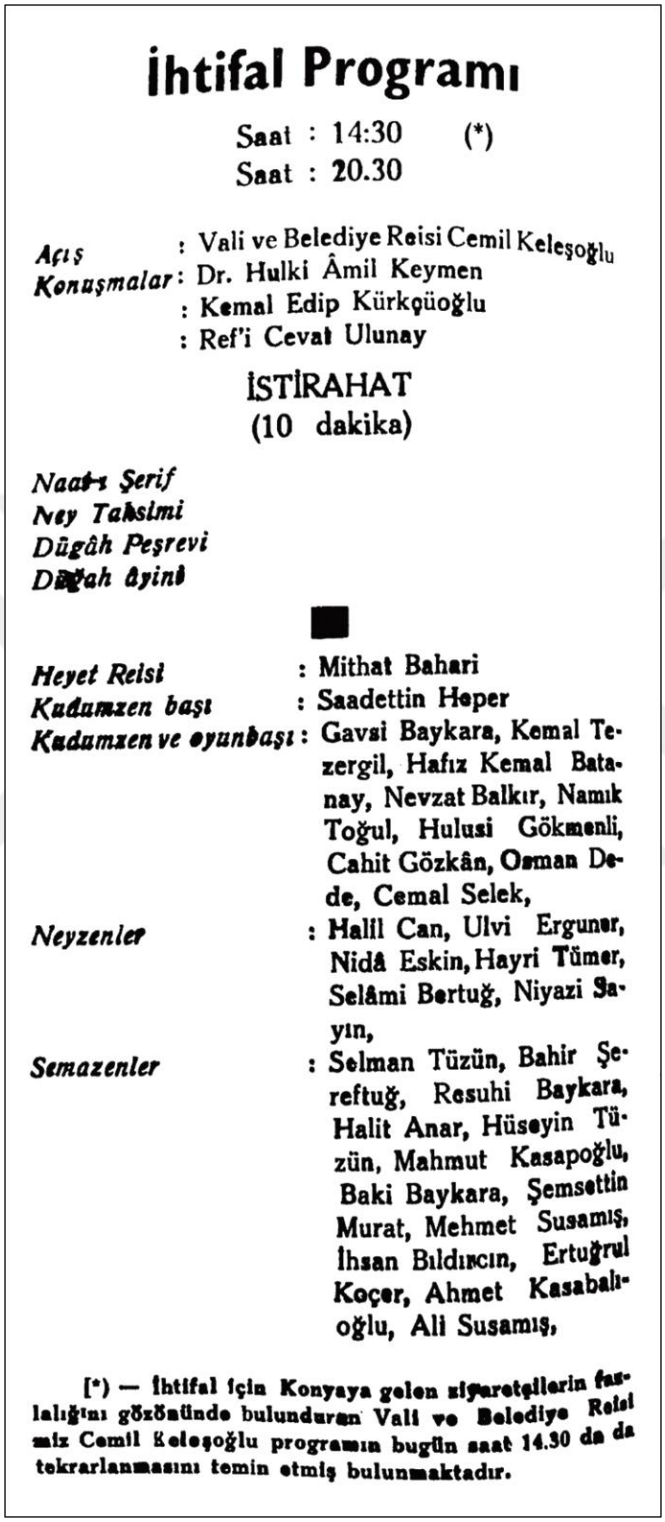
Neyzenler: Halil Can, Hayri Tümer, Selâmi Bertuğ, Ulvi Erguner, Niyazi Sayın, Ahmet Tirtiş, Nida Eskin.

Nâathanlar: Kâni Karaca, Hulûsi Gökmenli, Sabri Özdil.

Semazenler: Resuhi Baykara, Bâhir Şereftûğ, Ahmet Bîcan, Halid Akar, Bâki Baykara, Süleyman Tüzün, İhsan Bıldırcın, Ertuğrul Göker.

[372] *Yeni Meram Gazetesi*, 15 Aralık 1956, 1.

EK-84: 1957 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[373]

İhtifal Programı

Saat : 14:30 (*)
Saat : 20.30

Açış : Vali ve Belediye Reisi Cemil Keleşoğlu
Konuşmalar : Dr. Hulki Âmil Keymen
: Kemal Edip Kürkçüoğlu
: Ref'i Cevat Ulunay

İSTİRAHAT
(10 dakika)

Naat-ı Şerif
Ney Taksimi
Dügâh Peşrevi
Dügâh âyini

Heyet Reisi : Mithat Bahari
Kudumzen başı : Saadettin Heper
Kudumzen ve oyunbaşı : Gavsi Baykara, Kemal Tezergil, Hafız Kemal Batanay, Nevzat Balkır, Namık Toğul, Hulusi Gökmenli, Cahit Gözkân, Osman Dede, Cemal Selek,
Neyzenler : Halil Can, Ulvi Erguner, Nidâ Eskin, Hayri Tümer, Selâmi Bertuğ, Niyazi Sayın,
Semazenler : Selman Tüzün, Bahir Şereftuğ, Resuhi Baykara, Halit Anar, Hüseyin Tüzün, Mahmut Kasapoğlu, Baki Baykara, Şemsettin Murat, Mehmet Susamış, İhsan Bıldırcın, Ertuğrul Koçer, Ahmet Kasabalıoğlu, Ali Susamış,

[*) — İhtifal için Konyaya gelen ziyaretçilerin fazlalığını gözönünde bulunduran Vali ve Belediye Reisimiz Cemil Keleşoğlu programın bugün saat 14.30 da da tekrarlanmasını temin etmiş bulunmaktadır.

[373] *Yeni Meram Gazetesi*, 17 Aralık 1957, 4.

EK-85: 1958 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[374]

Mevlâna İhtifalleri
PROGRAMI

İhtifal tertip heyetince hazırlanan 14—17 Aralık Mevlâna törenleri programı şöyledir:

(Gündüz saat: 14— Gece: 20.30)

Açılış: Belediye Reisi Sıtkı Bilgin
Dr. H. Âmil Keymen
Prof. Dr. Annemarie Schimmel
Kemal Edip Kürkçüoğlu
Prof. Mücteba Minovi
Abdülbaki Gölpınarlı
Halide Edip Zorlutuna
(Rebap) Sabahattin Volkan

Mevlevilik hakkında izah: R. Cevat Ulunay (Çelebi)

Naatı Şerif: Hulûsi Gökmenoğlu — Sabri Özdil — Ahmet Bican — Kâni Karaca — Şakir Çetiner

Bayatî; (Köçek Mustafa Derviş)

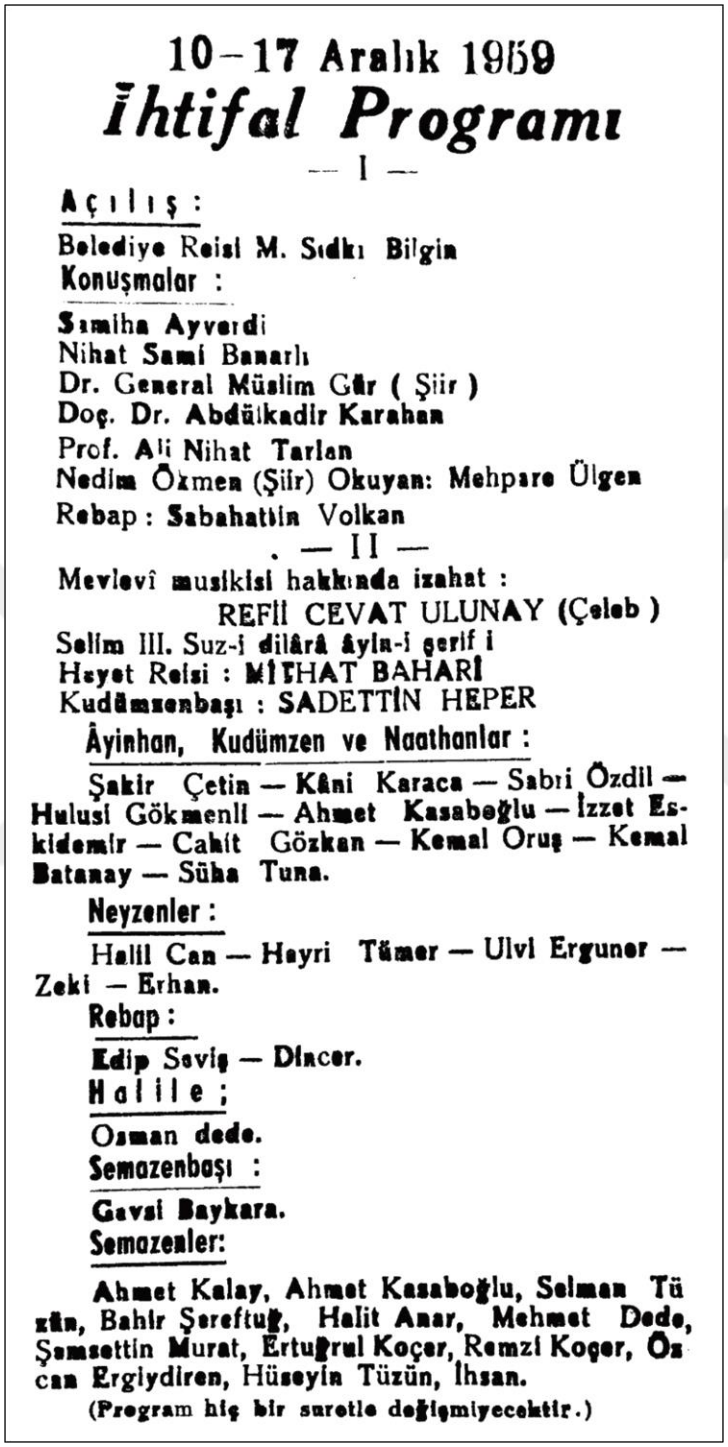
Semâ: Mithat Buharî başkanlığında

Semâ

Hayet Reisi : Mithat Buharî
Kudumzen başı : Sadettin Heper
Ayinhan ve kudumzen başı : Kemal Tezergil—İzzet Eskidemir—Cahit Gözkan—Kemal Oruç—Cemal Selek—Süha Tuna
Neyzenler : Halil Can—Hayri Tümer—Nida Eskin—Özcan Civelek—Erhan
Rebap : Edip Seviş
Tanbur : Hafız Kemal Batanay
Halile : Osman Dede
Semazen başı : Gavsi Baykara
Semazenler : Rusuhi Baykara—Selman Tüzün—Bahir Şereftuğ—Baki Baykara—Halil Anar—Mehmet Dede—Şemsettin Murat—Ertuğrul Koçer—Remzi Koçer—Özcan Ergiydiren—Hüseyin Tüzün.

[374] *Yeni Meram Gazetesi*, 17 Aralık 1958, 4.

EK-86: 1959 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[375]

10–17 Aralık 1959

İhtifal Programı

— I —

Açılış :

Belediye Reisi M. Sıdkı Bilgin

Konuşmalar :

Samiha Ayverdi
Nihat Sami Banarlı
Dr. General Müslim Gür (Şiir)
Doç. Dr. Abdülkadir Karahan
Prof. Ali Nihat Tarlan
Nedim Özmen (Şiir) Okuyan: Mehpare Ülgen
Rebap : Sabahattin Volkan

— II —

Mevlevî musikisi hakkında izahat :
REFİİ CEVAT ULUNAY (Çelebi)
Selim III. Suz-i dilârâ âyin-i şerif i
Heyet Reisi : MİTHAT BAHARİ
Kudümzenbaşı : SADETTİN HEPER

Âyinhan, Kudümzen ve Naathanlar :

Şakir Çetin — Kâni Karaca — Sabri Özdil — Hulusi Gökmenli — Ahmet Kasaboğlu — İzzet Eskidemir — Cahit Gözkan — Kemal Oruç — Kemal Batanay — Süha Tuna.

Neyzenler :

Halil Can — Hayri Tümer — Ulvi Erguner — Zeki — Erhan.

Rebap :

Edip Sevig — Dincer.

Halile ;

Osman dede.

Semazenbaşı :

Gavsi Baykara.

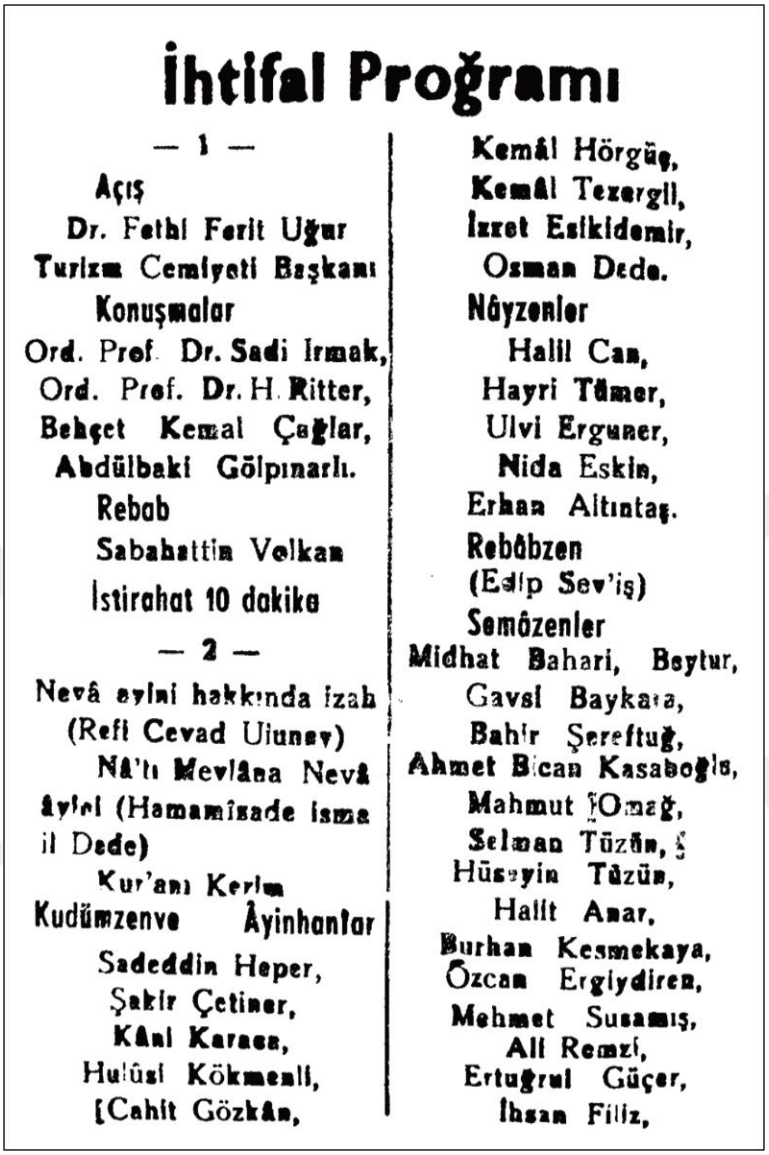
Semazenler:

Ahmet Kalay, Ahmet Kasaboğlu, Selman Tüzün, Bahir Şereftuğ, Halit Anar, Mehmet Dede, Şemsettin Murat, Ertuğrul Koçer, Remzi Koçer, Özcan Ergiydiren, Hüseyin Tüzün, İhsan.

(Program hiç bir suretle değişmiyecektir.)

[375] *Yeni Meram Gazetesi*, 12 Aralık 1959, 1.
İhtifal programına bakıldığında âyinhanlar arasında Yusuf Ömürlü'nün isminin yazmadığı görülmektedir. Programda Ömürlü'nün yakın dostları Erhan Altıntaş'ın "Erhan", Zeki Ermumcu'nun "Zeki", Dinçer Dalkılıç'ın "Dinçer" olarak geçtiği de görülmektedir. Buradan hareketle bilgi eksikliği nedeniyle isminin yazılmadığı düşünülebilir.

EK-87: 1960 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[376]

İhtifal Proğramı

— 1 —

Açış

Dr. Fethi Ferit Uğur
Turizm Cemiyeti Başkanı

Konuşmalar

Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak,
Ord. Prof. Dr. H. Ritter,
Behçet Kemal Çağlar,
Abdülbaki Gölpınarlı.

Rebab

Sabahattin Volkan

İstirahat 10 dakika

— 2 —

Nevâ ayini hakkında izah
(Refi Cevad Ulunay)

Na'tı Mevlâna Nevâ ayini (Hamamîzade İsmail Dede)

Kur'anı Kerim

Kudümzenve Âyinhanlar

Sadeddin Heper,
Şakir Çetiner,
Kâni Karaca,
Hulûsi Kökmenli,
Cahit Gözkân,
Kemâl Hörgüç,
Kemâl Tezergil,
İzzet Esikidemir,
Osman Dede.

Nâyzenler

Halil Can,
Hayri Tümer,
Ulvi Erguner,
Nida Eskin,
Erhan Altıntaş.

Rebâbzen
(Edip Sev'iş)

Semâzenler

Midhat Bahari, Beytur,
Gavsi Baykara,
Bahir Şereftuğ,
Ahmet Bican Kasaboğlu,
Mahmut Omağ,
Selman Tüzün,
Hüseyin Tüzün,
Halit Anar,
Burhan Kesmekaya,
Özcan Ergiydiren,
Mehmet Susamış,
Ali Remzi,
Ertuğrul Güçer,
İhsan Filiz,

[376] *Yeni Meram Gazetesi*, 17 Aralık 1960, 4.

EK-88: 1961 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[377]

BÜYÜK Türk mütefekkir ve Mutasavvıfı Hz. Mevlâna'nın 688. ölüm yıldönümü münasebetiyle ihtifalin ilki Pazar akşamı saat 20,30 da Kapalı Spor salonunda yapılacaktır.

Yalnız Pazar ve Pazartesi akşamları, diğer günlerde ise gündüz ve gece olmak üzere 14 seans tekrarlanacak ve 17. gecesi sona erecektir. Bütün seanslarda aynı program uygulanacaktır.

İhtifalde uygulanacak program şu şekildedir:

Birinci bölüm

AÇIŞ: Dr. Fethi Ferit Uğur (Turizm Cemiyeti Başkanı),

KONUŞMALAR: Abdülbaki Gölpınarlı, Prof. Meliha Sarıkâhya, Fevzi Halıcı (şiir), Doçent Tahsin Yazıcı.

REBAP: Edip Seviş, Sabahattin Volkan (10 dakika istirahat)

İkinci bölüm

Acem buselik ayini hakkında izah (Refi Cevat Ulunay), Na't Mevlâna, Acem buselik ayini (Nasır Abdülbaki dedenin), Kur'anı Kerim (Kâni Karaca)

Kudumzen ve Âyinhanlar: Sadettin Heper, Şakir Çetiner, Kâni Karaca, Hulûsi Kökmenli, Cahit Gözkan, Osman Dede, Ziya Akyiğit,

(Devamı S. 2 de)

Mevlana İhtifali

(Baştarafı S.1 de)

Miral Ustaoğlu, Salih Dizer.

Nâyzenler: Halil Can, Hayri Tümer, Ulvi Erguner, Nida Eskin, Erhan Altıntaş, Niyazi Sayın, Selâmi Bertuğ, Halûk Recai.

Semâzenler: Ahmet Kalay, Mithat Bahri Beytur, Gavsi Baykara, Bahir Şereftuğ, A. Bican, Kasapoğlu, Mahmut Omağ, Selman Tüzün, Hüseyin Tüzün, Halit Anar, Özcan Ergiydiren, Resuhi Beykara, Mehmet Susamış, Ali Remzi, Ertuğrul Güçer, İhsan Filiz, Şems Susamış, Necdet Bey.

[377] *Yeni Meram Gazetesi*, 9 Aralık 1961, 1-2.

EK-89: 1962 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[378]

Bu sene ihtifale rağbet pek fazla

Misafirlerin çokluğu, Konya da bir bayram havası yarattı

Turistik otellerin önleri ile hükûmet meydanı motorlu vasıtalara park yeri oldu

BÜYÜK Türk Mutasavvıf ve Düşünürü Mevlâna Celâleddin'in 689. ölüm yıldönümü dolayısıyle yapılmakta olan ihtifal devam etmektedir.

ihtifâl, Cumartesi ve Pazar günleri gündüz saat 14 ve gece 20.30 da olmak üzere ikişer defa tekrarlanmıştır.

Bugünden itibaren 5 gün ihtifâl, gece saat 20 30 da yapılacak, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri de hem gündüz hem de geceleri tekrarlanacaktır.

Program her gün aynı

Geçen yıllarda olduğu gibi, bu yıl da; ihtifâlin ilk gününde uygulanan proğram hiç de-

Devamı S. 2 de)

İhtifal

(Baştarafı S. 1 de)

ğişmiyecek aynı kalacaktır.

Buna göre; Açılış; Cemiyet Başkanı Feyzi Halıcı tarafından yapılmış. Kemal Edip Kürkçüoğlu, Rüştü Şardağ ve Edip Sever'in Rebab taksimini müteakip de Refii Cevat Ulunay konuşmuşlardır.

Konuşmaları müteakip; 1) Naât (Itrı), 2) Dede Salih efendinin İsfehan peşrevi, 3) Zekâî Dede'nin İsfehan Âyini ve 4) Salim bey'in Muhayyer peşrevi gibi eserler icra edilmiştir.

Daha sonra Mıtrıp heyetinin idaresinde semâ pakılmıştır.

[378] *Yeni Meram Gazetesi*, 10 Aralık 1962, 1-2.

EK-90: 1963 yılı Şeb-i Arûs töreni programı.[379]

İhtifal geniş ilgi gördü

Şehrimize yerli ve yabancı misafir akını devam ediyor

BÜYÜK Türk düşünürü Mevlâna Celâleddin'in ebediyete intikalinin 690 yıldönümü münasebetiyle 7 Aralık 1963 cumartesi gecesi başlıyan ihtifal büyük ilgi görmüş olup, davetiyeler hemen bitmek üzeredir

Diğer taraftan, ihtifali eğlemek üzere, her gün yerli ve yabancı yüzlerce misafir motorlu tren, otomobil ve otobüslerle şehrimize gelmekte olup, bilhassa gruplar halinde otobüslerle gelen Üniversite öğrencileri dikkati çekmektedir.

●

Kapalı salondaki ihtifal programı

Bilindiği gibi Mevlâna için Kapalı spor salonunda yapılmakta olan ihtifal her gece aynı program gereğince yapılmaktadır. Buna göre program şu şekildedir:

Açış Konuşması: Feyzi Halıcı (Turizm Derneği Başkanı),

Mesnevi'den seçme parçalar ve Mevlâna için yazılmış şiirler: Tarık Gürcan,

Rebab Taksimi: Sabahaddin Volkan,

Konuşma: Refi Cevad Ulunay,

Ara

Sadeddin Heper Başkanlığında 70 kişilik mutrıb ve semâ heyeti Naat (İtrî'nin) Kâni Karaca,

Tanburi Osman Bey'in Sabâ Peşrevi,

Dede Efendi'nin Sabâ âyini

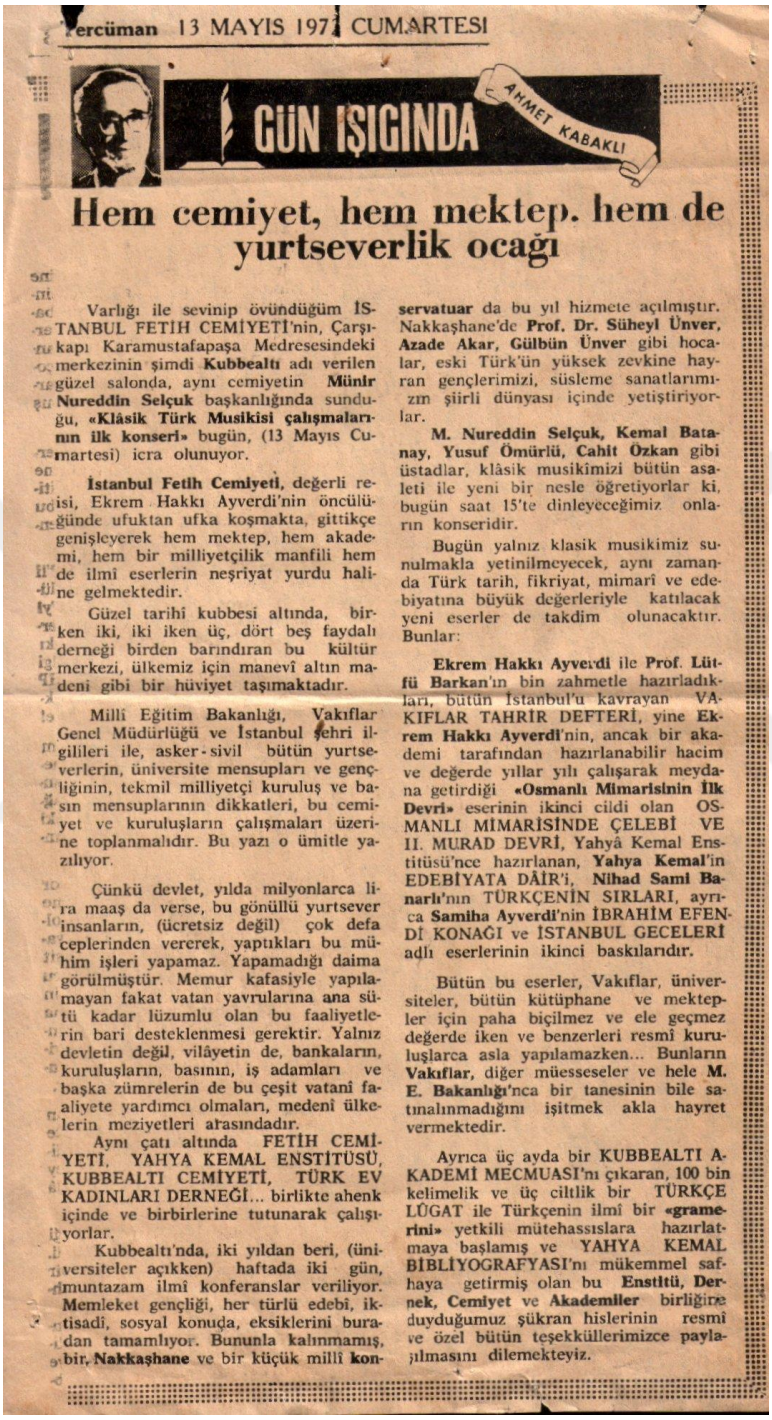
Dilhayat Kalfa'nın enviçarâ Peşrevi ve son Yörük Semaîsi

Kitaplıktaki ilmî konferans

Bu akşam 17.30 da Kitaplık salonunda, Mehmet Önder ile Rüştü Şardağ Mevlâna ile ilgili ilmî birer konferans vereceklerdir.

[379] *Yeni Meram Gazetesi*, 10 Aralık 1963, 1.

EK-91: Ahmet Kabaklı, "Hem Cemiyet, Hem Mektep, Hem de Yurtseverlik Ocağı", *Tercüman Gazetesi*, 13 Mayıs 1972.

Tercüman 13 MAYIS 1972 CUMARTESİ

GÜN IŞIĞINDA

AHMET KABAKLI

Hem cemiyet, hem mektep, hem de yurtseverlik ocağı

Varlığı ile sevinip övündüğüm İSTANBUL FETİH CEMİYETİ'nin, Çarşıkapı Karamustafapaşa Medresesindeki merkezinin şimdi **Kubbealtı** adı verilen güzel salonda, aynı cemiyetin **Münir Nureddin Selçuk** başkanlığında sunduğu, **«Klâsik Türk Musikisi çalışmalarının ilk konseri»** bugün, (13 Mayıs Cumartesi) icra olunuyor.

İstanbul Fetih Cemiyeti, değerli reisi, Ekrem Hakkı Ayverdi'nin öncülüğünde ufuktan ufka koşmakta, gittikçe genişleyerek hem mektep, hem akademi, hem bir milliyetçilik manfili hem de ilmî eserlerin neşriyat yurdu haline gelmektedir.

Güzel tarihî kubbesi altında, birken iki, iki iken üç, dört beş faydalı derneği birden barındıran bu kültür merkezi, ülkemiz için manevî altın madeni gibi bir hüviyet taşımaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve İstanbul şehri ilgilileri ile, asker-sivil bütün yurtseverlerin, üniversite mensupları ve gençliğinin, tekmil milliyetçi kuruluş ve basın mensuplarının dikkatleri, bu cemiyet ve kuruluşların çalışmaları üzerine toplanmalıdır. Bu yazı o ümitle yazılıyor.

Çünkü devlet, yılda milyonlarca lira maaş da verse, bu gönüllü yurtsever insanların, (ücretsiz değil) çok defa ceplerinden vererek, yaptıkları bu mühim işleri yapamaz. Yapamadığı daima görülmüştür. Memur kafasiyle yapılamayan fakat vatan yavrularına ana sütü kadar lüzumlu olan bu faaliyetlerin bari desteklenmesi gerektir. Yalnız devletin değil, vilâyetin de, bankaların, kuruluşların, basının, iş adamları ve başka zümrelerin de bu çeşit vatanî faaliyete yardımcı olmaları, medenî ülkelerin meziyetleri arasındadır.

Aynı çatı altında FETİH CEMİYETİ, YAHYA KEMAL ENSTİTÜSÜ, KUBBEALTI CEMİYETİ, TÜRK EV KADINLARI DERNEĞİ... birlikte ahenk içinde ve birbirlerine tutunarak çalışıyorlar.

Kubbealtı'nda, iki yıldan beri, (üniversiteler açıkken) haftada iki gün, muntazam ilmî konferanslar veriliyor. Memleket gençliği, her türlü edebî, iktisadî, sosyal konuda, eksiklerini buradan tamamlıyor. Bununla kalınmamış, bir **Nakkaşhane** ve bir küçük millî **konservatuar** da bu yıl hizmete açılmıştır. Nakkaşhane'de **Prof. Dr. Süheyl Ünver, Azade Akar, Gülbün Ünver** gibi hocalar, eski Türk'ün yüksek zevkine hayran gençlerimizi, süsleme sanatlarımızın şiirli dünyası içinde yetiştiriyorlar.

M. Nureddin Selçuk, Kemal Batanay, Yusuf Ömürlü, Cahit Özkan gibi üstadlar, klâsik musikimizi bütün asaleti ile yeni bir nesle öğretiyorlar ki, bugün saat 15'te dinleyeceğimiz onların konseridir.

Bugün yalnız klasik musikimiz sunulmakla yetinilmeyecek, aynı zamanda Türk tarih, fikriyat, mimarî ve edebiyatına büyük değerleriyle katılacak yeni eserler de takdim olunacaktır. Bunlar:

Ekrem Hakkı Ayverdi ile **Prof. Lütfü Barkan**'ın bin zahmetle hazırladıkları, bütün İstanbul'u kavrayan VAKIFLAR TAHRİR DEFTERİ, yine **Ekrem Hakkı Ayverdi**'nin, ancak bir akademi tarafından hazırlanabilir hacim ve değerde yıllar yılı çalışarak meydana getirdiği **«Osmanlı Mimarisinin İlk Devri»** eserinin ikinci cildi olan OSMANLI MİMARİSİNDE ÇELEBİ VE II. MURAD DEVRİ, Yahyâ Kemal Enstitüsü'nce hazırlanan, **Yahya Kemal**'in EDEBİYATA DÂİR'i, **Nihad Sami Banarlı**'nın TÜRKÇENİN SIRLARI, ayrıca **Samiha Ayverdi**'nin İBRAHİM EFENDİ KONAĞI ve İSTANBUL GECELERİ adlı eserlerinin ikinci baskılarıdır.

Bütün bu eserler, Vakıflar, üniversiteler, bütün kütüphane ve mektepler için paha biçilmez ve ele geçmez değerde iken ve benzerleri resmî kuruluşlarca asla yapılamazken... Bunların **Vakıflar**, diğer müesseseler ve hele **M. E. Bakanlığı**'nca bir tanesinin bile satınalınmadığını işitmek akla hayret vermektedir.

Ayrıca üç ayda bir KUBBEALTI AKADEMİ MECMUASI'nı çıkaran, 100 bin kelimelik ve üç ciltlik bir TÜRKÇE LÜGAT ile Türkçenin ilmî bir **«grameri»** yetkili mütehassıslara hazırlatmaya başlamış ve YAHYA KEMAL BİBLİYOGRAFYASI'nı mükemmel safhaya getirmiş olan bu **Enstitü, Dernek, Cemiyet** ve **Akademiler** birliğine duyduğumuz şükran hislerinin resmî ve özel bütün teşekküllerimizce paylaşılmasını dilemekteyiz.

EK-92: Zeki Yılmaz, "Kubbealtı Cemiyetinde Yapılan Musiki Çalışmaları", *Dünya Gazetesi*, 27 Haziran 1974.

Kubbealtında yapılan müzik çalışmalarından bir görünüş. (KEMAL ONDER)

KUBBEALTI CEMİYETİNDE YAPILAN MUSİKİ ÇALIŞMALARI

KUBBEALTI Cemiyeti «İlim, san'at, musiki ve dilde Türk milletine has tarihten gelen haslet ve değerleri esas tutarak, gençleri bir milli san'at ve düşünce merkezi etrafında toplamak ve millî bir akademinin temellerini atmak» gayesi ile kuruldu.

San'atta: Türk Süsleme San'atı, Tezhip, Minyatür, Klâsik Türk Musikisi, Halk Musikisi.

Dilde: Kubbealtı Dil Akademisi

Kültür ve düşüncede: Akademik seminerler, sohbetler.

Kendileri ile görüştüğümüz Kubbealtı Cemiyeti yönetmenleri, ana gayelerinin yukarıda sayılan bölümlerde toplandığını ve bu suretle Türk gençliğine, Türk milletine hizmet etmek gayesini güttüğünü belirttiler.

«Kubbealtı Musiki Derneği, hissin, fikrin en güzel işlenmişini, en incesini idrak edenlerin eser olan Klâsik Türk Musikisine ait ciddi ve ilmi araştırmalar yapma yolundadır.»

1971 yılında musiki çalışmalarına yer veren Kubbealtı Derneği Klâsik Türk Musikisi bölümünü Kemal Batanay ve Yusuf Ömürlü çalıştırıyor.

Yusuf Ömürlü amatör bir müzisyen. Asıl mesleği olan mimarlığın yanısıra Klâsik Türk Musikisi ile uğraşıyor. Bıkmadan, sık sık iş seyahatları yapmak zorunda kalmasına rağmen aksatmadığı musiki çalışmalarını Kubbealtı Derneğinde sürdürüyor. Nazari derslerin yanısıra ayrıca dernek elemanlarından müteşekkil bir koronun dş şefliğini yapmakta. 1974 yılında bu koro ile dernek binasında bir konser tertip edilmiş. Görülen ilgi üzerine büyük bir salonda, yeni sezonda iki konser verebilmeyi arzu ediyorlar.

Solfej, usûl, musiki bilgisi ve edebiyat derslerinin yanısıra Kemal Batanay Tanbur, Cahit Gözhan ud ve Ekrem Erdoğru tarafından kemençe derslerinin verildiği dernekte tam bir birlik ve ahenk hissediliyor. Bunda hocaların disiplinli, talebelerin inanmış oldukları bir dâvaya seve seve hizmet edebilmek amacıyla derneğe devamlılıkları rol oynamakta.

Kubbealtı Cemiyetinin Çemberlitaş'daki binasında görüştüğümüz Yusuf Ömürlü, derneğin kuruluş gayesini çok güzel buluyor. Ancak madi imkânsızlıkları nedeniyle özlenen neticeye derhal ulaşmasında çok zorluk çektiğini ilâve ediyor. Bu nedenle üzerinde en çok konuşulan, tartışılan bir konu olan «Devlet Konservatuarı» nın bir an önce kurularak akademik çalışma ile kendi amaçlarının ve özlenen hakiki Türk musikisinin lâyık olduğu yere gelebileceği inancını savunuyor.

Yeni yapılan eserlerin aleyhinde olmadığını da ifâde ediyor. Ancak hafif eserlerin gitgide yozlaşmış, ucuz yağı amaçlara uygun olarak güzel musikimizi baltalama hareketlerine daha fazla kaçkıda bulunmasına tahammül göstermek oldukça zor.

Yine bu tip akımlar ancak kültür oranıyla azalmaya, yok olmaya mahkûmdur. Bunun için millî kültürümüzün temel taşlarından biri olan Türk musikisini korumalı, tanıtmalıyız. Bunun için de iyi müzisyenler yetiştirmek şarttır. Türk ve Batı musikisi öğrenimini bir arada yapacak müzisyenlerin yetiştirileceği ve amacı Türk musikisini yükseltmek olan «Devlet Konservatuarı» nın kurulması hem de en kısa zamanda kurulması en büyük dileğimizdir. Yoksa derneklerin devam ettirmeye çalıştığı Türk Musikisine nefer kazandırmak musikimize pek birşey kazandırmayacaktır.

Zeki YILMAZ

EK-93: "Yüksek Mimar Yusuf Ömürlü'nün Musikimize Hizmeti: İlâhiyat-ı Ken'an", *Dünya Gazetesi*, 23 Ağustos 1974.

Yüksek mimar Yusuf Omürlü'nün musikimize hizmeti

İlâhiyat-ı Ken'an

Yusuf Ömürlü (sağda) iki yönden meslekdaşı olan arkadaşı, Ankara Radyosu Türk Musikisi Şube Müdürü Y. Mimar Cinuçen Tanrıkorur'la birlikte görülüyor.

★ Geçen sayfalarımızdan birinde, Kanun çalan ve beste yapan Konservatuar öğrencisi genç bir mimar olan AYDIN ŞENGÜL'le ilgili olarak söylediğimiz «Mimarlar bu konuda galiba doktorları pek yakında geçecekler» sözünü, kıymetli okuyucularımız herhâlde hatırlayacaklardır. İşte bu lâtifemizde hiç de haksız olmadığımızı doğrulayan bir örnek daha: Sizlere yine bu sayfalarda Kubbealtı Musiki Cemiyetindeki başarılı çalışmalarıyla tanıttığımız Yüksek Mimar YUSUF ÖMÜRLÜ, «İlâhiyat-ı Ken'an» adlı kitabı yayınlayarak musikimizdeki hizmetlerine bir yenisini daha katmış bulunuyor.

«İlâhiyat-ı Ken'an» adlı eser, önsözünden de anlaşıldığı gibi, ilk defa 1925 yılın da eski harflerle ve notasız olarak yayınlanmış. Bugünse, çoğunluğu Ken'an Rifâî'nin, bir kısmı da İzzeddin Hümâyî, Muallim Kâzım Bey, Necîb Dede ve Yusuf Ömürlü'nün bestelediği ilâhilerin nota ve güftelerine ayrılmış bulunuyordu. Eserde, 27 makamdan bestelenmiş ve notaları Yusuf Ömürlü tarafından tamamiyle batı standartlarına göre yazılmış 79 ilâhi var. Bilhassa dinî musikimiz için kıymetli bir repertuar olan bu eseri meraklılarına hararetle tavsiye ederken, eseri hazırlayan değerli musikişinas Y. Mimar YUSUF ÖMÜRLÜ'yü okuyucularımıza daha yakından tanıtmak isteriz.

★

1936 yılında İstanbul'da Fener'de doğan ve musikiye 7 yaşında Hacıkadın Camiinde Kur'an hatmi ile başlayan Yusuf Ömürlü, İstanbul Erkek Lisesini ve Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Mimarlık Bölümünü bitirmiştir. 1950 yılında Eminönü Halkevinde başladığı ciddî musiki çalışmalarını, 1955 yılında girdiği Üsküdar Musiki Cemiyetinde devam ettiren Ömürlü, kıymetli bestekâr hoca Emin Ongan'dan üslûp, Haydar Sanal'dan da nazariyat konularında yararlanmıştır. Üsküdar Musiki Cemiyetinde yardımcı şef ve nazariyat öğretmeni kendisinden Ken'an Rifâî'yi ilk defa öğrenen Ömürlü, 1963 yılında Tülin Korman, Cahid Peksayar ve Erol Deran'la birlikte açtıkları özel musiki dersanesinden sonra 1971'de Kubbealtı Cemiyetinin musiki kolunu kurmuştur. Halen burada, Kemal Batanay (usûl), Cahid Gözkân (ud) ve Nermin Pekin (edebiyat) gibi hocalarla çalışmalarını devam ettirmektedir.

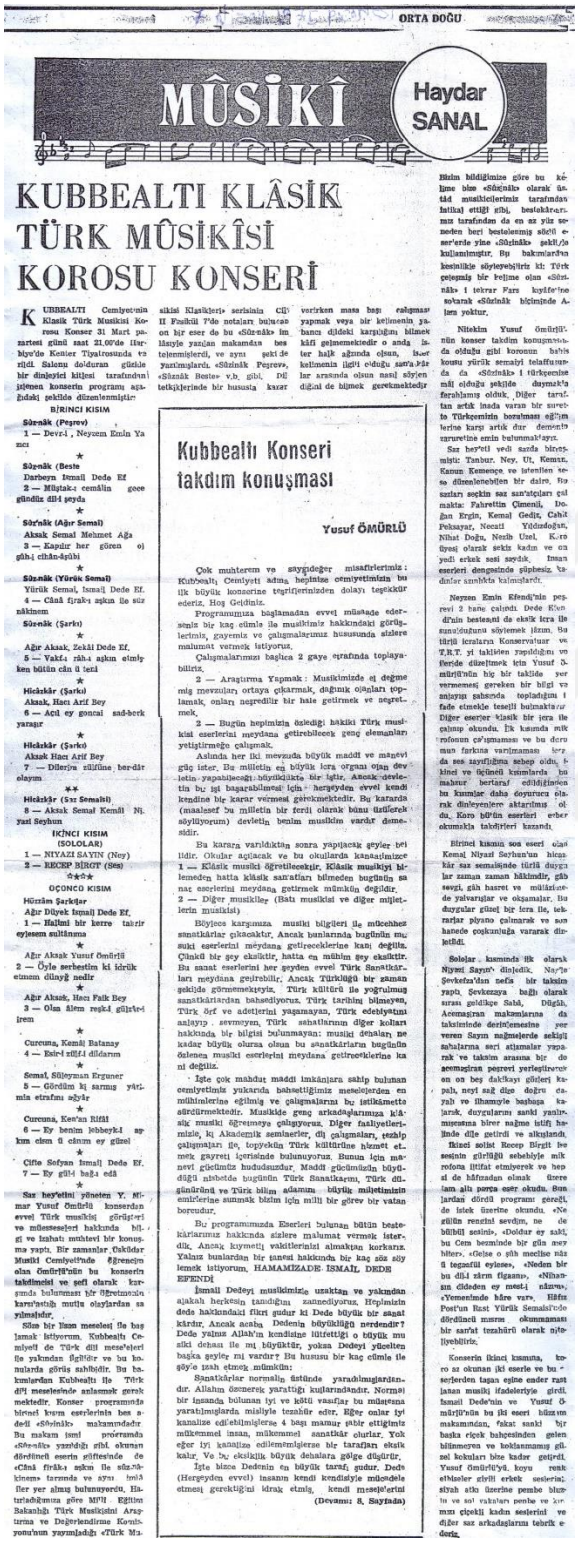
Ömürlü ayrıca Y. Müh. Ekrem Hakkı Ayverdi ile Osmanlı mimârisi üzerinde çalışmış ve Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşundan Fâtih devri sonuna kadar yapılan bütün mimarî eserleri içine alan 4 cildlik «Osmanlı Mimarisi» adlı büyük eserin hazırlanmasına yardımcı olmuştur.

(NOT: İlâhiyat-ı Ken'an adlı eser, Yeniçeriler Cad. 81, Çarşıkapı adresindeki Kubbealtı Cemiyetinden temin edilebilir.)

KEN'AN RİFÂÎ KİMDİR?

Y. Mimar Yusuf Ömürlü'nün yayınladığı «İlâhiyat-ı Ken'an» adlı eserdeki ilâhilerin şair ve bestekârı Ken'an Rifâî 1867 de Filibe'de doğup 1950 de İstanbul'da vefat eden büyük bir mütefekkir, mutasavvıf ve eğitimcidir. Güzel san'atların hemen her dalıyla amatör olarak ilgilenmiş, çeşitli okullarda Türkçe, Fransızca ve musiki ho calığı yapmış, Filibe'li Şeyh Edhem Efendi'den ilk tasavvuf bilgisini, Medineli Şeyh Hamza Rifâî'den de şeyhlik icazetini almıştır. İstanbul da Altay Rifâî Dergâhını 1908 de açarak 1925 yılında dergâhlar kapanana kadar şeyhliğini yapmıştır. Bu sebeple kendisinden Ken'an Rifâî Hazretleri diye bahsolunur. İslâm ahlâkının modern şartlara göre yorumlanmasını ve dergâhların birer kültür akademi hâlinde gelişmesini amaç edinen Ken'an Rifâî'nin telif ve tercüme eserleri, öğretim kitapları, Mesnevî şerhi, divan tarzı şiirleri ve bestelenmiş ilâhileri vardır.

EK-94: Haydar Sanal, “Kubbealtı Klâsik Türk Mûsikîsi Korosu Konseri”, *Ortadoğu Gazetesi*, 7 Nisan 1975.

ORTA DOĞU

MÛSİKÎ

Haydar SANAL

KUBBEALTI KLÂSİK TÜRK MÛSİKÎSİ KOROSU KONSERİ

KUBBEALTI Cemiyetinin Klasik Türk Musikisi Korosu Konser 31 Mart pazartesi günü saat 21.00'de Harbiye'de Kenter Tiyatrosunda verildi. Salonu dolduran güzide bir dinleyici kitlesi tarafından izlenen konserin programı aşağıdaki şekilde düzenlenmişti:

BİRİNCİ KISIM

Sûznâk (Peşrev)
1 — Devr-i , Neyzen Emin Ya nıcı

★

Sûznâk (Beste
Darbeyn Demail Dede Ef.
2 — Müştak-ı cemâlin gece gündüz dîd-i şeyda

★

Sûz'nâk (Ağır Semai)
Aksak Semai Mehmet Ağa
3 — Kapdır her gören oj gâhi cihân-âşûbi

★

Sûznâk (Yürük Semai)
Yürük Semai, İsmail Dede Ef.
4 — Cânâ fîrâkı aşkın ile sûz nâlınem

Sûznâk (Şarkı)

★

Ağır Aksak, Zekâi Dede Ef.
5 — Yakdı râh-ı aşkın elmîş ken bütün cân ü tenî

★

Hicâzkâr (Şarkı)
Aksak, Hacı Arif Bey
6 — Acıl ey gonca sad-berk yarağır

★

Hicâzkâr (Şarkı)
Aksak Hacı Arif Bey
7 — Dilber'a sûfîne ber-dâr olayım

★★

Hicâzkâr (Sûz Semaîsi)
8 — Aksak Semai Kemâl Ni. yazi Seyhun

İKİNCİ KISIM
(SOLOLAR)
1 — NİYAZİ SAYİN (Ney)
2 — RECEP BİRGİT (Ses)

★★★

ÜÇÜNCÜ KISIM

Hüzâm Şarkılar
Ağır Düyek İsmail Dede Ef.
1 — Hâlimi bir kerre tahrir eylesem sultânıma

★

Ağır Aksak Yusuf Ömürlü
2 — Öyle serbestim ki idrûk etmem dünyâ nedir

★

Ağır Aksak, Hacı Faik Bey
3 — Olan âlem reşk-i gülşen-i irem

★

Curcuma, Kemâl Batanay
4 — Esir-i zülf-i dildarım

★

Semai, Süleyman Erguner
5 — Gördüm ki sarmış yârimla etrafını ağyâr

★

Curcuma, Kemâni Rifat
6 — Ey benim lebleyki-i şeh-kem cem ü cânım ey gülrû

★

Çifte Sofyan İsmail Dede Ef.
7 — Ey gül-i bağa edâ

★

Saz heyetini yöneten Y. Mimar Yusuf Ömürlü konserdan evvel Türk musikisi görüşleri ve müesseseleri hakkında bilgi ve izahatı muhtevi bir konuşma yaptı. Bir zamanlar Darülelhan Musiki Cemiyetinde öğrenciye olan Ömürlü'nün bu konserin takdimcisi ve şefi olarak karşımda bulunması bir öğretmenin karşı-sında mutlu olaylardan sa yılmalıdır.

Sâzın bir ilmin meselesi ile baş lamak istiyorum. Kubbealtı Cemiyeti de Türk dili meselesini ele yakından ilgilidir ve bu konularda görüş sahibidir. Bu bakımlardan Kubbealtı ile Türk dili meselesinde anlaşmak gerekmektedir. Konser programında birinci hvrm eserlerinin ses adedi «Sözsüz» makamındadır. Bu makam ismi programda «Sûznâk» yazıldığı gibi okunan dördüncü eserin şiirinde de «Cânâ fîrâkı aşkın ile sûznâkinem» tarzında ve aynı tarzda yer almış bulunuyordu. Hatırladığımıza göre MİLLİ Eğitim Bakanlığı Türk Musikisini Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu'nun yayımladığı «Türk Musikisi Klasikleri» serisinin üçüncü Fasikül 7'de notaları bulunan on bir eser de bu «Sûznâk» ismiyle yanlan makamdan beş teşkilerinde bir hususta kayıt verirken mesa başı çalışmaşı yapmak veya bir kelimenin başı dikdeki karşılığını bilmek kâfi gelmemektedir o anda işter halk ağzında olsun, isterse kalemenin ilgili olduğu sanat dalında olsun nasıl söylen diğini de bilmek gerekmektedir

Bizim bildiğimize göre bu kelime bize «Sûznâk» olarak üstâd musikîcilerimiz tarafından intikal ettiği gibi, bestekârlarımız tarafından da en az yüz senedir beri bestelenmiş sözlü eserlerde yine «Sûznâk» şeklinde kullanılmıştır. Bu bakımlardan kesinlikle söyleyebiliriz ki: Türk geçmiş bir bejime olan «Sûznâk» 1 tekrar Fars kuyûfe'ine sokarak «Sûznâk biçiminde Alem yoktur.

Nitekim Yusuf Ömürlü'nün konser takdim konuşmasında olduğu gibi korunun bahis konusu yürük semaîsi telaffuzunda da «Sûznâk» 1 fikçesinde mâl olduğu şekilde duymak'a farahlamış olduk, Diğer taraftan artık imada varan bir suretle Türkçemizin bozulması eğilimlerine karşı artık dur demenin zaruretine emin bulunmaktayız.

Saz heyeti vedi sazda bireşmiştir: Tanbur, Ney, Ut, Kemanı, Kanun Kemençe ve istenilen teşo düzenlenebilen bir dairo, Bu sazları seçkin saz sanatçıları çalmaktadır: Fahrettin Çimenli, Doğan Ergin, Kemal Gedik, Cahit Paksayar, Necati Yıldızdoğan, Nihat Doğu, Nezih Uzel, K.ro üyesi olarak sekiz kadın ve on yedi erkek sesi sayıdık, İmkan eserleri dengesinde şüphesiz, kadınlar sanıkta kalmışlardı.

Neyzen Emin Efendi'nin peşrevi 2 bang çalındı. Dede Efendi'nin bestesini de eksik icra ile sunduğunu söylemek lâzım, Bu türlü icraların Konservatuar ve T.R.T. yi takibten yapıldığını ve ileride düzeltmek için Yusuf Ömürlü'nün bir bir takibde yer vermemesi gereken bir bilgi ve anlayışın sahsında toplandığını ifade etmekle teselli bulmaktayız. Diğer eserler klasik bir icra ile çalınıp okundu. İlk kısımda mükemmel çalışmanın ve bu derecenin farkına varılmaması için de ses zayıflığına sebep oldu, İkinci ve üçüncü kısımlarda bu mahzur berta-rof edildiğinden bu kısımlar daha doyurucu olarak dinleyenlere aktarılmış oldu, Koro bütün eserleri erbet okumakla takdirleri kazandı.

Birinci kısmın son eseri olan Kemal Niyazi Seyhun'un hicâzkâr saz semaîsinde türlü duygular zaman zaman hâkimdir, gâh sevgi, gâh hasret ve müâlâzede yalvarışlar ve okşamalar, bu duygular güzel bir icra ile, tekrarlar piyano çalmarak ve son hanede coşkunluğa varırak dinletildi.

Sololar kısmında ilk olarak Niyazi Sayın dinledik. Nay'le Şevkefza'dan nefis bir taksim yaptı, Şevkefza'ya bağlı olarak sırası geldikçe Saba, Düğâh, Acemaşiran makamlarına da taksiminde derine'emeline yer veren Sayın nağmelerde sekizli sahalarına seri atlamalar yaparak ve taksim arasına bir de acemaşiran peşrevi yerleştirerek on on beş dakikayı güzleri kapalı, neyi sağ diş değmi cayab ve ilhamıyle başlıca kalarak, duygularını sanki yanlız, misesine birer nağme istifhamiinde dile getirdi ve alkışlandı.

İkinci solist Recep Birgit bestesinin güzlüğü sebebiyle mükrofona iltifat etmiyerek ve hepsi de hâfızadan olmak üzere tam altı parça eser okudu. Sanatkardan dördü programı gereği, de istek üzerine okundu. «Ne güzün rengini sevdim, ne de bülbül sesini», «Dolmaz ey saki, bu Cem bezminde bir gün meyhiter», «Gelse o şûh meclise nâz ü teganfül eylese», «Neden bir bu dil-i zârım figanım», «Nihanum dideden ey mest-i nâzım», «Yemenimde hâre var». Elâfız Post'un Rast Türk Semaîsi'nde dördüncü musıra okunaması bir sanat tezahürü olarak nitelendirdik.

Konserin ikinci kısmına, toro az okunan iki eserle ve bu serlerden taşan eşine ender rast lanan musiki ifadeleriyle girdi. İsmail Dede'nin ve Yusuf Ömürlü'nün bu iki eseri hâkimin mahkamından, fakat sanki bir başka çiçek bahçesinden gelen bülbülerin ve bokluamamış gül seslerin, siyah atlı üzerine pembe bir ve sol yakalarını pembe ve kırmızı çiçekli kadın eserleri ve diğer saz arkadaşlarını tebrik ederiz.

Sâzın bir ilmin meselesi ile baş lamak istiyorum. Kubbealtı Cemiyeti de Türk dili meselesinde anlaşmak gerekmektedir. Konser programında birinci hvrm eserlerinin ses adedi «Sözsüz» makamındadır. Bu makam ismi programda «Sûznâk» yazıldığı gibi okunan dördüncü eserin şiirinde de «Cânâ fîrâkı aşkın ile sûznâkinem» tarzında ve aynı tarzda yer almış bulunuyordu. Hatırladığımıza göre MİLLİ Eğitim Bakanlığı Türk Musikisini Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu'nun yayımladığı «Türk Musikisi Klasikleri» serisinin üçüncü Fasikül 7'de notaları bulunan on bir eser de bu «Sûznâk» ismiyle yanlan makamdan beş teşkilerinde bir hususta kayıt

Kubbealtı Konseri takdım konuşması

Yusuf ÖMÜRLÜ

Çok muhterem ve sayıdeğer misafirlerimiz: Kubbealtı Cemiyeti adına, hepinize cemiyetimizin bu ilk büyük konserine teşriflerinizden dolayı teşekkür ederiz, Hoş Geldiniz.

Programımıza başlamadan evvel müsaade ederseniz bir kaç cümle ile musikimiz hakkındaki görüşlerimiz, gayemiz ve çalışmalarımız hususunda sizlere malumat vermek istiyoruz.

Çalışmalarımızı başlıca 2 gaye etrafında toplayabiliriz.

2 — Araştırma Yapmak : Musikimizde eş değme mış mevzuları ortaya çıkarmak, dağınık olayları toplamak, onları neşredilir bir hale getirmek ve neşretmek,

2 — Bugün hepimizin özlediği hakiki Türk musikisi eserlerini meydana getirebilecek genç elemanları yetiştirmeğe çalışmak.

Aslında her iki mevzuda büyük maddi ve manevi güç ister. Bu milletin en büyük icra organı olan devletin yapabileceği büyüklükte bir işler, Ancak devletin bu işi başarabilmesi için herşeyden evvel kendi kendine bir karar vermesi gerekmektedir. Bu kararda (maalesef bu milletin bir ferdi olarak bunu üzülerek söylüyorum) devletin benim musikim vardır demesidir.

Bu kararın varıldıktan sonra yapılacak şeyler belidir. Okullar açılacak ve bu okullarda kanaatimizce 1 — Klâsik musiki öğretilecektir. Klâsik musikiyi bilmeden hatta klâsik sanatları bilmeden bugünün sanat eserlerini meydana getirmek mümkün değildir.
2 — Diğer musikiler (Batı musikisi ve diğer milletlerin musikisi)

Böylece karşımıza musiki bilgileri ile mücehhez sanatkârlar çıkacaktır, Ancak bunlarında bugünün musiki eserlerini meydana getireceklerine kanı değilim. Çünkü bir şey eksiktir, hatta en mühim şey eksiktir. Bu sanat eserlerini her şeyden evvel Türk Sanatkârları meydana getirebilir, Ancak Türklüğü bir zaman şekîlde görmemekteyiz. Türk kültürü ile yoğrulmuş sanatkârlardan bahsediyoruz. Türk tarihini bilmeyen, Türk örf ve adetlerini yaşamayan, Türk edebiyatını anlayıp , sevmeyen, Türk sahatlarının diğer kolları hakkında bir bilgisi bulunmayan: musiqi dehaları ne kadar büyük olursa olsun bu sanatkârların bugünün özlenen musiki eserleçini meydana getireceklerine kanı değiliz.

İşte çok mahdut maddi imkânlara sahip bulunan cemiyetimiz yukarıda bahsettiğimiz meselelerden en mühimlerine eğilmiş ve çalışmalarını bu istikâmette sürdürmektedir. Musikide genç arkadaşlarımıza klâsik musiki öğretmeye çalışıyoruz. Diğer faaliyetlerimiz, iç Akademik seminerler, dil çalışmaları, tezhip çalışmaları ile, topyekün Türk kültürüne hizmet etmek gayreti içerisinde bulunuyoruz. Bunun için manevi güçümüz hududsuzdur, Maddi güçümüzün büyüdüğü nisbetde bugünün Türk Sanatkârını, Türk dilgünlerini ve Türk bilim adamını bütün milletinizin emirlerine sunmak bizim için millî bir görev bir vatan borcudur.

Bu programımızda Eserleri bulunan bütün bestekârlarımız hakkında sizlere malumat vermek isterdik, Ancak kıymetli vakitlerinizi almaktan korkarız. Yalnız bunlardan bir tanesi hakkında bir kaç söz söylemek istiyorum, HAMAMİZADE İSMAİL DEDE EFENDİ

İsmail Dedeyi musikimizle uzaktan ve yakından ajakalı herkesin tanıdığını zannediyoruz. Heplmizin dede hakkındaki fikri şudur ki Dede büyük bir sanat kârdır, Ancak acaba Dedenin büyüklüğü nerdendir? Dede yalnız Allah'ın kendisine lütfettiği o büyük mu siki dehası ile mi büyüktür, yoksa Dedeyi yücelten başka şeyler mi vardır? Bu hususu bir kaç cümle ile şöyle izah etmek mümkün:

Sanatkârlar normalin üstünde yaradılmışlardır. Allahın özemesiz yarattığı kudretindedir. Normal bir insanda bulunan iyi ve kötü vasıflar bu müstesna yaradılmışlarda, müsliyle temâdir edir, Eğer onlar iyi kanalize edilebilmişlerse 4 başı mamur şâhir ettiğimiz mükemmel insan, mükemmel sanatkâr olurlar, Yok eğer iyi kanalize edilememişlerse bir tarafları eksik kalır, Ve bu eksiklik büyük dehaların gölge düşürür,

İşte bizce Dedenin en büyük tarafı, şudur, Dede (Herşeydem evvel) insanın kendi kendisiyle mücadele etmesi gerektiğini idrak etmiş, kendi meselelerini

(Devamı 8. Sayfada)

KUBBEALTI KONSERİ

(Başlarafı 6. Sayfada)

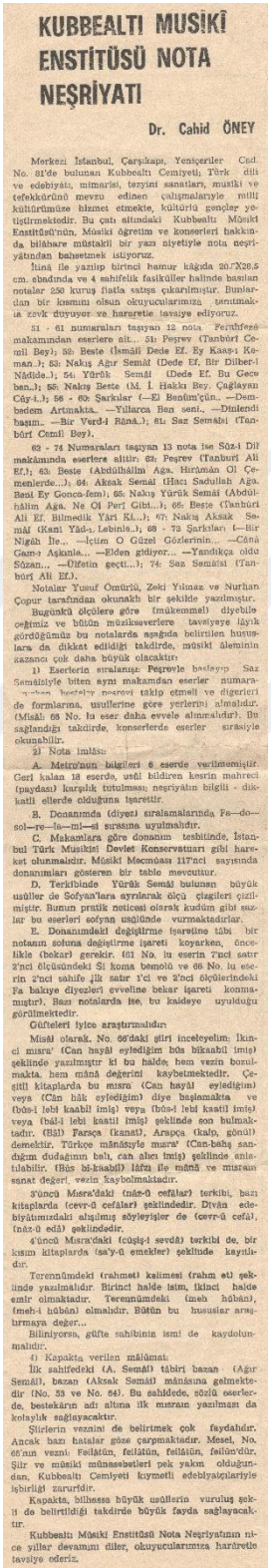
halletmeden diğer meselelerin tam olarak halledilemiyeceği inancına varmış ve bu inançla kendi kendisiyle kavgaya tutuşmuş, kâmil insan olma yolunda büyük gayret sarfetmiş, çile doldurmuş ve ilk önce mükemmel bir insan olabilmiştir.

Böyle mükemmel bir insana bir de büyük bir mu siki dehası ilâve edersek aslında Dedenin büyümeme si, büyük eserler vermemesi için ortadaki bütün sebepleri kaldırmış oluruz.

Çok kıymetli vakitlerinizi alan bu konuşmalarımız için hepinizden özür dileriken musiki çalışma'arımıza büyük emekleri geçen ve geçmekte olan muhterem hocalarımız; M. N. Selçuk, Kemâl Batanay, Cahit Gözkan, Kamuran Erdoğru beyefendilere ve Nermin Pekin — hanımefendiye ve bugünkü konserimize iştirak etmek lûtfunda bulunan bütün sanatkâr arkadaşlarımıza huzurlarınızda teşekkür etmeyi bir borç bilir.

7 Nisan 1975 P.tesi,

EK-95: Cahid Öney, "Kubbealtı Musikî Enstitüsü Nota Neşriyatı", *Ortadoğu Gazetesi*, 21 Temmuz 1976.

KUBBEALTI MUSİKİ ENSTİTÜSÜ NOTA NEŞRİYATI

Dr. Cahid ÖNEY

Merkezi İstanbul, Çarşıkapı, Yeniçeriler Cad. No. 81'de bulunan Kubbealtı Cemiyeti; Türk dili ve edebiyatı, mimarisi, tezyini sanatları, musiki ve tefekkürünü mevzu edinen çalışmalarıyle millî kültürümüze hizmet etmekte, kültürlü gençler yetiştirmektedir. Bu çatı altındaki Kubbealtı Musiki Enstitüsü'nün, Musiki öğretim ve konserleri hakkında bilâhare müstakil bir yazı niyetiyle nota neşriyatından bahsetmek istiyoruz.

İtinâ ile yazılıp birinci hamur kâğıda 20.7X26.5 cm. ebadında ve 4 sahifelik fasiküller halinde basılan notalar 250 kuruş fiatla satışa çıkarılmıştır. Bunlardan bir kısmını olsun okuyucularımıza tanıtmakta zevk duyuyor ve hararetle tavsiye ediyoruz.

51 - 61 numaraları taşıyan 12 nota Ferahfeza makamından eserlere ait... 51: Peşrev (Tanburî Cemil Bey); 52: Beste (İsmâil Dede Ef. Ey Kaaş-ı Kemanı..); 53: Nakış Ağır Semâî (Dede Ef. Bir Dilber-i Nâdide..); 54: Yürük Semâî (Dede Ef. Bu Gece ben..); 55: Nakış Beste (M. İ. Hakkı Bey. Çağlayan Cây-ı..); 56 - 60: Şarkılar (—Ey Benüm'çün.. —Dembedem Artmakta.. —Yıllarca Ben seni.. —Dinlendi başım.. —Bir Verd-i Rânâ..); 61: Saz Semâîsi (Tanburî Cemil Bey).

62 - 74 Numaraları taşıyan 13 nota ise Süz-i Dil makamında eserlere aittir: 62: Peşrev (Tanburi Ali Ef.); 63: Beste (Abdülhâlim Ağa. Hırâmân Ol Çemenlerde...); 64: Aksak Semâî (Hacı Sadullah Ağa. Beni Ey Gonca-fem); 65: Nakış Yürük Semâî (Abdülhâlim Ağa. Ne Ol Perî Gibi...); 66: Beste (Tanburî Ali Ef. Bilmedik Yâri Kı...); 67: Nakış Aksak Semâî (Kani Yâd-ı Lebinle..); 68 - 73 Şarkıları (—Bir Nigâh İle... —İçtim O Güzel Gözlerinin... —Câna Gam-ı Aşkınla... —Elden gidiyor... —Yandıkça oldu Sûzan... —Ülfetin geçti...); 74: Saz Semâîsi (Tanburî Ali Ef.).

Notalar Yusuf Ömürlü, Zeki Yılmaz ve Nurhan Çopur tarafından okunaklı bir şekilde yazılmıştır.

Bugünkü ölçülere göre (mükemmel) diyebileceğimiz ve bütün müzikseverlere tavsiyeye lâyık gördüğümüz bu notalarda aşağıda belirtilen hususlara da dikkat edildiği takdirde, musiki âleminin kazancı çok daha büyük olacaktır:

1) Eserlerin sıralanışı: Peşrevle başlayıp Saz Semâîsiyle biten aynı makamdan eserler numaralarken, bestekârın nasıl takip etmeli ve diğerleri de formlarına, usullerine göre yerlerini almalıdır. (Misâl: 66 No. lu eser daha evvele alınmalıdır). Bu sağlandığı takdirde, konserlerde eserler sırasiyle okunabilir.

2) Nota imlâsı:

A. Metro'nun bilgileri 6 eserde verilmemiştir. Geri kalan 13 eserde, usûlî bildiren kesrin mahreci (paydası) karşılık tutulması; neşriyatın bilgili - dikkatli ellerde olduğuna işarettir.

B. Donanımda (diyez) sıralamalarında Fa—do—sol—re—la—mi—si sırasına uyulmalıdır.

C. Makamlara göre donanım tesbitinde, İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuarı gibi hareket olunmalıdır. Müsiki Mecmûası 117'nci sayısında donanımları gösteren bir tablo mevcuttur.

D. Terkîbinde Yürük Semâî bulunan büyük usûller de Sofyan'lara ayrılarak ölçü çizgileri çizilmiştir. Bunun pratik neticesi olarak kudüm gibi sazlar bu eserleri sofyan usûlünde vurmaktadırlar.

E. Donanımdaki değiştirme işaretine tâbi bir notanın soluna değiştirme işareti koyarken, öncelikle (bekar) gerekir. 61 No. lu eserin 7'nci satır 2'nci ölçüsündeki Si koma bemolü ve 66 No. lu eserin 2'nci sahife ilk satır 1'ci ve 2'nci ölçülerindeki Fa bakiye diyezleri evveline bekar işareti konmamıştır). Bazı notalarda ise, bu kaideye uyulduğu görülmektedir.

Güfteleri iyice araştırmalıdır:

Misâl olarak, No. 66'daki şiiri inceleyelim: İkinci mısra' (Can hayâl eylediğim bûs bikaabil imiş) şeklinde yazılmıştır ki bu halde, hem vezin bozulmakta, hem mânâ değerini kaybetmektedir. Çeşitli kitaplarda bu mısra' (Can hayâl eylediğim) veya (Cân hâk eyledüğüm) diye başlamakta ve (bûs-i lebi kaabil imiş) veya (bûs-i lebi kaatil imiş) veya (hâl-i lebi kaatil imiş) şeklinde son bulmaktadır. (Hâl) Farsça (kanat), Arapça (kalp, gönül) demektir. Türkçe mânâsiyle mısra' (Can-bahş sandığım dudağının balı, can alıcı imiş) şeklinde anlatılabilir. (Bûs bi-kaabil) lâfzı ile mânâ ve mısraın sanat değeri, vezin kaybolmaktadır.

3'üncü Mısra'daki (nâz-ü cefâlar) terkibi, bazı kitaplarda (cevr-ü cefâlar) şeklindedir. Divân edebiyâtımızdaki alışılmış söyleyişler de (cevr-ü cefâ), (nâz-ü edâ) şeklindedir.

4'üncü Mısra'daki (coşiş-i sevdâ) terkibi de, bir kısım kitaplarda (sa'y-i emekler) şeklinde kayıtlıdır.

Terennümdeki (rahmet) kelimesi (rahm et) şeklinde yazılmalıdır. Birinci halde isim, ikinci halde emir olmaktadır. Terennümdeki (meh hûbân), (meh-i hûbân) olmalıdır. Bütün bu hususlar araştırmaya değer...

Biliniyorsa, güfte sahibinin ismi de kaydolunmalıdır.

4) Kapakta verilen mâlûmat:

İlk sahifedeki (A. Semâî) tâbiri bazan (Ağır Semâî), bazan (Aksak Semâî) mânâsına gelmektedir (No. 53 ve No. 64). Bu sahîfede, sözlü eserlerde, bestekârın adı altına ilk mısraın yazılması da kolaylık sağlayacaktır.

Şiirlerin vezninî de belirtmek çok faydalıdır. Ancak bazı hatalar göze çarpmaktadır. Meselâ, No. 66'nın vezni: Feilâtün, feilâtün, feilâtün, feilün'dür. Şiir ve müsiki münâsebetleri pek yakın olduğundan, Kubbealtı Cemiyeti kıymetli edebiyâtçılarıyle işbirliği zarurîdir.

Kapakta, bilhassa büyük usûllerin vuruluş şekli de belirtildiği takdirde büyük fayda sağlayacaktır.

Kubbealtı Müsiki Enstitüsü Nota Neşriyatının nice yıllar devamını diler, okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

EK-96: Mehmet Güntekin, "Kovan'dan Kasete Türk Musikisi", *Tercüman Gazetesi*, 19 Temmuz 1990.

19 Temmuz 1990

TERCÜMAN SANAT KÜLTÜR

Kubbealtı Kültür ve Sanat Vakfı, Meral Uğurlu'nun kasetini yayınladı

Kovan'dan kasete Türk musikisi

MEHMET GÜNTEKİN

"Daha 1900'lü yılların başlarında bu müthiş buluşun kendi müzik dünyamızda kabul görmesinden ve daha önemlisi değerlendirilebilmesinden dolayıdır ki bugün -meselâ- Tanburi Cemil'i dinleme şansına sahibiz. Cemil'in şöhretinin yurt sınırlarını aşması plak sayesinde olmuştu. 1897'de ölen Zekâi Dede'nin bile okuyuşu plağın ilkel şekli olan kovana kaydedilmişti"

"Son otuz yıl, müziğimizin plağa kaydedilmesi işinin duraklama devri olarak değerlendirilebilir. Sosyo-ekonomik ve kültürel kaynaklı birtakım olayların, hayatın her alanında vurduğu ve adına kısaca -ve kolayca- arabesk denen damganın, kendi belirlediği hayat tarzında kıvamını bulan şekli, müzik alanında da kendini hissettirmekte gecikmedi"

Gramofonun icadı, geçen yüzyılın sonlarından günümüze, müziğin kitlelere yayılmasından gözardı edilemeyecek bir gücün ve hızın başlangıç noktası oldu. Gelişerek değişen bu güç ve hız, yalnızca kendine ait değerleri ve sınırları belirlemekle kalmadı; etkilediği müziğin değerlerini ve sınırlarını da zorlayan bir çizgiye ulaştı.

Bulunuşundan hemen sonraki yıllarda Türk müzik dünyasının da ilgisiz kalmadığı bu gücün günümüzde aldığı biçimlerden, bugüne kadar, müziğimizin adına gerektiği gibi yararlanılabildiğini söylemek, kuşkusuz zordur. Hatta denilebilir ki, asrımızın başında bu buluşu kullanmaktan elde ettiğimiz faydanın bugünkü kullanışımızdan sağladığımız faydayla her iki dönemin özel şartları ölçekleriyle karşılaştırılmasından ortaya çıkan sonuç, "yaşadığımız çağda bu imkânı değerlendirebilmek" açısından pek yüz ağartıcı değildir.

Kısa geçmiş

Daha 1900'lü yılların başlarında bu müthiş buluşun kendi müzik dünyamızda kabul görmesinden ve daha önemlisi değerlendirilebilmesinden dolayıdır ki bugün -meselâ- **Tanburi Cemil**'i dinleme şansına sahibiz. **Cemil**'in şöhretinin yurt sınırlarını aşması plak sayesinde olmuştu. Hatta biraz daha geriye gittiğimizde, 1897'de ölen **Zekâi Dede**'nin bile, plağın ilkel şekli olan **kovana** okuyuşunu kaydettiğini görmekteyiz. **Zekâi Dede**'nin, klasik müziğimizin en önemli nakil kaynaklarından başlıcası olduğu gözönüne alınırsa, o yıllardan elimize gelebilmiş bir kaydın koruduğu **"tavır"** ne derecede mühimdir, anlaşılır. O devirden günümüze doğru bu örneklerin sayısı -piyasa müziğinin ağırlığı artan oranda; klasik müziğinki ise azalan oranda olmak üzere- artmaktadır.

Türk müziğinin plağa kaydedilerek geçen asırdan günümüze aktarılmasında, Ermeni asıllı bir Türk müzisyeni olan -bestekâr ve kanuni- **Artin Terziyan**'ın hizmetlerini unutmamak gerekir. 1898-1899 yıllarında **Blumenthal Biraderler** adıyla açılan plak stüdyosunun piyasaya sürdüğü silindirik kovanları, 1914 yılına kadar birçok plak takip etti. Daha sonraları **Columbia** adını alan Blumenthal Biraderler şirketi, **Orfeon** etiketli olan **Cemil Bey**'in plaklarını yıllarca sonra Regent etiketini kullanarak tekrar bastı. O yılların diğer ünlü plak firmaları **Odeon, Polydor, Pathé** gibi yabancı sermayeye ait kuruluşlardır. Türkiye'de ilk plak fabrikasının kuruluşu ise **Atatürk**'ün emriyle 1929'da gerçekleşmiştir. **Gramophony Ltd.** adındaki bu şirket de İngiliz sermayesinin malıydı. Son olarak 1971'lerdeki üretim sayısı bir milyonun üstünde olan bu şirket, 1973 yılında üretimini kesmiştir.

Bu eski plaklardan oluşan koleksiyonlardan önemli parçaları ellerinde bulunduran **Niyazi Sayın, Fikret Bertuğ, A. Rıza Avni** ve **Ege Üniversitesi Konservatuarı** gibi az sayıdaki kişi ve kuruluştan; asıl önemlisi bunları değerlendirebilecek organizasyonlardan müzik dünyamızın beklentisi âcil ve büyüktür.

Günümüze doğru

Son otuz yıl, müziğimizin plağa kaydedilmesi işinin **duraklama devri** olarak değerlendirilebilir. Sosyo-ekonomik ve kültürel kaynaklı birtakım olayların, hayatın her alanında vurduğu ve adına kısaca -ve kolayca- arabesk denen damganın, kendi belirlediği hayat tarzından kıvamını bulan şekli, müzik alanında da kendini hissettirmekte gecikmedi. Plak -ve sonraları kaset- sanayii de bundan payına düşenleri, özellikle son otuz yıl içinde, fazlasıyla almaya başladı. Bu yıllar, birkaç istisna dışarda tutulacak olursa plak sanayiinde ciddi nitelikli Türk müziği karşısında dejenere müziğin ezici bir hakimiyet devri olarak göze çarpmaktadır.

PLAK VE KASETLERDE TÜRK MÜZİĞİ: *Musikimiz taş plak açısından epeyce zengin sayılır. Fakat son 30 yıl, musikimizin plağa kaydedilme işinin duraklama devridir.*

Son durum

Ancak özellikle son birkaç yıl, ciddi müziği talep eden bir piyasanın hızla genişlemeye başlamasının ve talep edilen bu müziği üreten çevrelere konuya gereken önemin verildiğinin açık bir işareti olarak kendini gösteriyor.

70'li yılların tozlu-dumanlı havasının hemen belirleyen birtakım **dini müzik, fasıl müziği, mehter müziği** plaklarının yanısıra, dindışı klasik müzik konulu plaklar hepten yok değildi. Dr. **Nevzad Atlığ** ve **Klasik Korosu**'nun sekiz besteciyi konu alan bir dizi long-play'i, o günlerin büyük çaplı çalışmaları olarak hemen hemen tek ürünleridir. Adı geçen bu plaklar ve onların defalarca çoğaltılarak piyasaya sürülen kasetleri, günümüz müzik ve kayıt teknikleri ölçü alındığında, ihtiyaca cevap verebilecek çizginin artık gerisinde kalıyorlardı. Daha sonraları Yapı Kredi Bankası'nın bir kültür hizmeti ve sorumluluğu örneği sergileyerek ortaya çıkardığı **Münir Nureddin koleksiyonunu unutmamak gerekecektir.**

Nihayet 1986 yılına gelindiğinde müzik dünyamız bu durgun ortamın 6 long-play ve 6 kaset dizisinden oluşan albümlerle dalgalanmaya başladığına şahit oldu. Kültür Bakanlığı ile Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı'nın beraber gerçekleştirdiği bir yapımla Prof. Dr. **Nevzad Atlığ** yönetimindeki **Devlet Klasik Türk Müziği Korosu**, en eski devirlerden günümüze uzanan geniş bir repertuar yelpazesiyle müzik ürünlerin tüketicisine seslendi. Hemen arkasından **Ruhi Ayangil**'in orijinal halleriyle tesbit ettiği oniki parçadan oluşan **"Uyan Ey Gözlerim"** kaseti, bu dalgalanmayı artırdı, ardından **"Türk Müsikisi Vakfı"** ile **Nevzad Atlığ**'ın bir çalışmasının sonucu olan, müziğimizin büyük icracılarından **İzzeddin Öke** albümleri çıkarılıyordu. Bu arada dış dünyada yaşayan Türk müzik adamlarınca gerçekleştirilen ve Avrupa'dan **Uzak-Doğu**'ya kadar seslenebildiği söylenen fakat nedense Türkiye'de dinleyici kitlesine ulaşamayan birtakım faaliyetlerden de bahsetmek gerekir.

En son ürün

Müzik dünyamızın bu konudaki silkinişinin son uzantısı da **Kubbealtı Kültür ve Sanat Vakfı** tarafından çıkarılan bir kaset. Klasik müziğimizin solo icrâsında, ulaşılı çizgi sebebiyle zirve olarak kabul edilen **Meral Uğurlu** adına gerçekleştirilen bir kayıt çalışma.

Kasetin piyasaya çıkışı dolayısıyla bilgi istediğimiz, vakfın müzikî bölümü şefi **Yusuf Ömürlü**, **"Klasik eserlerimizin, bugün sayıları pek fazla olmayan 'klasik tavır sahibi' solistler tarafından tesbit ettirilip yayınlanması, mensubu bulundukları vakıfça bir görev olarak değerlendirildiğini ve bu çalışmanın, bahsedilen özellikteki solistlerin çalışmasıyla devam ettirileceğini"** söyledi.

Ve tüketicinin beklentileri

Bu kaliteli çalışmaların ivmesi son zamanlarda arzu edilen nitelikte olmasına rağmen, hacminin yeterli olmadığı kuşkusuzdur. **Koro, ses soloları** ve **saz soloları** çizgilerinde ürün vermek yolundaki yapımcıların, **grup icrâsını** kullanarak müziğimizin **enstrümantal** dalına da özellikle eğilmeleri gerekmektedir.

Ayrıca müzik dünyamızın en büyük handikaplarından biri olan problem, plak-kaset meselesiyle içiçedir. Belli bir çizginin üzerinde seyreden birçok sanatçımız, en verimli çağlarında iken bir albüme sahip olamamaktadır. Bir **Meral Uğurlu**'nun kaset yapması çok sevinç verici ise ama bunun henüz gerçekleşmiş olması düşündürücüdür. Neyse ki, çok önceleri hesaplaşmamız gereken bu büyük zaafımızın artık tarihe karışmakta olduğunu görüyoruz; elverir ki bugün sanatlarını **sessiz sedasız** icrâ etmek durumunda kalmış birçok **genç klasikçi**nin bir albüm sahibi olabilmesi için şartın, filân yaşa gelmek olmaması gerektiği anlaşılabilsin. Geçen yılların her zaman insaflı olacağı beklenemez.

Müzik zekânın ve kültürünün, özellikle klasik müzik zekâ ve kültürünün "dinlemek" yoluyla büyük ölçüde yükseltilebileceği soylu bir eğitim olduğunu bir kere daha hatırlayarak, bu kültür hizmetine soyunan kişi ve kuruluşları tebrik ediyoruz.

18. Uluslararası İstanbul Festivali
18th International Istanbul Festival

FESTİVALDE BUGÜN

Açıkhava Tiyatrosu: Dave Brubeck dörtlüsü, 21.30
Korukent Rekreasyon Merkezi: Bolşoy Buz Balesi, 21.30

FESTİVALDE YARIN

AKM Büyük Salonu: Kudsi Erguner ve Topluluğu, 18.30
Açıkhava Tiyatrosu: Tanita Tikaram, 21.30
Korukent Rekreasyon Merkezi: Bolşoy Buz Balesi, 21.30

Dave Brubeck dörtlüsü

Cazın büyük isimlerinden **Dave Brubeck** (David Warren Brubeck)'in dörtlüsü şu isimlerden oluşuyor: **Dave Brubeck** (piyano) **Jack Six** (bas), **Bill Smith** (klarnet), **Randy Jones** (davul). 1958 yılında dünya turuna çıkan **Dave Brubeck** ve grubu yurdumuzu da ziyaret etmiş, Türk Müziği'ndeki bazı unsurlardan etkilenerek **"Blue Rondo A La Turk"** adlı bestesini yapmıştı. Bu parçanın ve özellikle **Paul Desmond**'ın bestesi olan "Take Five" caz adlı parçanın yeraldığı **"Time Out"** albümü, **Dave Brubeck**'in caz dünyasındaki şöhretinin büyük ölçüde artmasına sebep olmuştu.

EK-97: Mehmet Güntekin, “Kubbealtı Akademisi Musiki Bölümü Başkanı Yusuf Ömürlü: ‘Önce Musiki Edebi ve Felsefesi’”, *Tercüman Gazetesi*, 7 Ağustos 1991.

7/AĞUSTOS ÇARŞAMBA/1991 TERCÜMAN SANAT KÜLTÜR

Kubbealtı Akademisi Musiki Bölümü Başkanı Yusuf Ömürlü:

“Önce musiki edebi ve felsefesi”

MEHMET GÜNTEKİN

“Bizim ilk gayemiz Türk kültürüne hizmet etmektir” diye söze başlıyor **Yusuf Ömürlü. Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı Klasik Türk Musikisi Bölümü**'nde geçen çeyrek yüzyıllık müzik hayatı ile yüzlerce genç müziğimizi öğreten **Ömürlü**, aslında asıl gayelerinin bir müzik okulu hüviyetinde görünmekten çok, gençlere müzik kültürü, felsefesi ve ''edeb''i yönünden bazı ipuçları verebilmek olduğunu belirtiyor.

Bu **“edeb” ve “felsefe”** konusunu biraz daha açmasını rica ediyoruz Sayın **Ömürlü**'den.

Edep ve felsefe

“Musikiyi, bir kurallar bütünü halinde, teorik olarak öğretmiş olmak, en azından bizim musikimiz için- hiç de yeterli değildir. Meselâ konservatuvar öğretiminde öğrenciye sürekli bir 'yükleme' yapıldığını gözlüyoruz. Teorik olarak 'her şey' öğretilmeye çabalanıyor. Önemli olan 'çokluk' değil, 'nitelik'tir. Anahtar niteliğinde sistem verilip -ama tam verilip- aşırı yükleme yapılmaması lâzım. Kalan o vakitte ise, musiki tahsil eden öğrenciye bu musikinin felsefesini ve edebini öğretmek bence çok daha önemli bir iş. Bu iki önemli şeye vâkıf olan genç, çok iyi biçimde aldığı anahtar niteliklerle bilgilerle zaten kendini ileriye götürebilir.”

> “Konservatuvar öğretiminde öğrenciye sürekli bir yükleme yapıldığını gözlüyoruz. Teorik olarak her şey öğretilmeye çabalanıyor. Önemli olan çokluk değil, niteliktir. Anahtar niteliğinde sistem verilip -ama tam verilip- aşırı yükleme yapılmaması lâzım. Kalan vakitte ise, musiki tahsil eden öğrenciye bu musikinin felsefesini ve edebini öğretmek bence çok daha önemli bir iş”

> “Musikiyi, bir kurallar bütünü halinde, teorik olarak öğretmiş olmak, en azından bizim musikimiz için hiç de yeterli değildir”

Yusuf Ömürlü'ye, bu meseleyi niçin bu kadar önemli görüğünü sorduğumuzda verdiği cevap oldukça ilgi çekici:

“Bu iki önemli noktanın tatlında da, maalesef bizim konservatuvarlarda mezun olmuş genç kuşaklarımızın yoz müzikle uğraştığı veya musikimizin önemli gerektirdiği 'saygı' kavramından bazen uzaklaşabildikleri gibi konularda sıkça şikâyetlerde bulunuluyor. Bu musikinin felsefesini vermezsek, teorik olarak neyi ne kadar öğretirsek öğretelim, hiçbir işe yaramaz.

— Bu felsefeyi biz verelim de ondan sonra genç, gidip yoz müzik yapsın; o zaman nafaf olsun! Hem gerekarı vermeyip hem şikâyet etmekte bir mânâ yoktur.”

Mesele konservatuvar öğrenimine gelince, Ömürlü'ye, bu konudaki diğer düşüncelerini soruyoruz:

“Bunlara ilâve olarak konservatuvarımızın en büyük eksikliklerinden biri, 'dinî musiki'mizin öğretilmiyor olmasıdır. Öğretilmeli. Çünkü bilindiği gibi musiki sanatımızın en önde gelen temellerinden biri, dinî musikimizdir.

— **Tabii, şunu da belirtebiliriz: Konservatuvarımız henüz çok gençtir. Bunlar mutlaka ileride düzeltilecektir.”**

Ayverdi, Selçuk, Batanay, Gözkan

Kubbealtı Akademisi Vakfı Klasik Türk Musikisi Bölümü, **1971** yılında **Ekrem Hakkı Ayverdi**'nin önderliğindeki çalışmalarla kurulduğunu söyleyen Ömürlü, bugün **20. çalışma yılı** olduğunu, **1991** yılı, topluluğun **20.** çalışma yılı olduğundan, **Yusuf Ömürlü**, önümüzdeki eylül-ekim aylarını içinde bu yıldönümünü büyük bir kutlama programı çerçevesinde değerlendireceklerini söylüyor.

Kubbealtı Akademisi Vakfı, Türk Müziği'ne yönelik çalışmalarıyla müzik dünyamızda çok önemli bir yer işgal ediyor. Yirmi yıldır devam eden çalışmalarıyla bu ocağın, özellikle üniversiteli gençlere ve toplumun hemen her kesiminden ve yaş grubundan oluşan kişilere önemli ölçüde bir kültürel katkıda bulunduğunu yakinen biliyoruz. Kurulduğu ilk yıllarda **Münir Nureddin Selçuk, Kemal Batanay** ve **Cahid Gözkan** gibi müziğimizin en ''yetkin'' isimlerinin de öğretim kadrosunda yer aldığı bu kültür ve sanat ocağının faaliyetleri, yalnızca müzik öğretmek ve müzik felsefesini -edebini- vermeye çalışmakla sınırlı kalmıyor.

Vakfın yayınları

Kubbealtı Akademisi Vakfı Musiki Bölümü, bugün müzik dünyamızın en kısır kalmış bir meselesi olan **“müzik konulu yayıncılık”** konusunda en yetkili ve en ön sıralardaki bir kuruluş durumunda. Yayınlar **“klasik eserler”, “saz eserleri”** ve **“İlâhiler”** şeklinde düzenlenmiş üç ayrı kanaldan yürüyor. Bugüne kadar vakıf, yalnızca klasik eser yayınını **35 fasikül** halinde **500**'e yakın eser hacmine ulaştırmış. Yine çok sayıda dinî musiki eseri de kitaplaştırılarak müzik dünyamızın istifadesine sunulmuş. Bu yayınların hepsinde **Yusuf Ömürlü** imzasını görüyoruz.

Vakfın yayınları, yalnızca yazılı eserlerle sınırlı değil. **Kaset yayıncılığı** yoluyla da müziğimize en büyük hizmetlerden birini gerçekleştiren vakıf, bugüne kadar iki **[illegible]** çalışmayı müzikseverlere ulaştırdı. Bu iki kasetle müziğimizin gelmiş geçmiş en büyük yorumcularından biri olarak kabul edilen **Meral Uğurlu**, nefis üslûbuyla 20 kadar klasik eseri Klasik Türk Müziği arşivine kazandırıyor. Bu Vakfın bu dizi içerisinde çıkaracağı üçüncü çalışmada **Dr. Alâaddin Yavaşça** yer alacak. Dördüncü çalışma ise yine Meral Uğurlu'nun.

Yusuf Ömürlü, yöneticiliğini yaptığı kaset yayınları konusunda şunları söylüyor:

“Kaset çalışmalarımızda solist seçiminde gösterdiğimiz dikkati belirleyen ana husus, 'klasik tavır' **meselesi. Artık kaybolmaya yüz tutan bu tavrı, temsilcileri olan sanatçılar vasıtasıyla kaydetmek, bu musikiye bir borçtur. Bu dizimiz, başka açılarla de[illegible] tirilecektir.”**

Kubbealtı musi[illegible]maları cumartesi saat 10 ile 19 ara[illegible] **pertuar,** solfej, n[illegible] çeşitli enstrüman[illegible] ve **koro çalışma**[illegible]linde yürütülüyor[illegible]sin, konusunda y[illegible]ler tarafından v[illegible] belirten Ömürlü, [illegible] kaç kez **salon ko**[illegible]şitli **radyo ve TV**[illegible]**ları** yaptıklarını [illegible] Topluluk, bu yıl **Festivali**'nde d[illegible]ser vermiş. Ön[illegible] yıl için festivale k[illegible]nusunda da Yusu[illegible] **“olabilir”** diyor v[illegible] şunu ekliyor: **“B[illegible]tivale ilk defa [illegible] Ama, festivali[illegible] beğenmedim. B[illegible] konser istediğ[illegible]diğimde hemen [illegible]diler. Neye gör[illegible] kabul ettiler? B[illegible] İkincisi, konser[illegible]miz salonda te[illegible]kânlar yetersizd[illegible] yerinin kapısın[illegible] günü bilet satı[illegible] adedilmişti; [illegible] başlamasına a[illegible]rın saat kala [illegible] geldiler. Böyle[illegible] evvelden gelen[illegible] siz olarak salon[illegible]mış ödülüer. F[illegible] Türk Musikisi[illegible] bu tavrı hiç h[illegible] gitmedi.”**

Açık dav[illegible]

Yusuf Ömürlü, çalışmalarına b[illegible]servatuvar öğren[illegible]kalılarak öğrendi[illegible]leri pratik bilgime[illegible]ma imkânı buldu[illegible]lirliyor ve ekliyo[illegible] **konservatuvar [illegible]rine kapımız a[illegible] çalışmalarımız[illegible]lirler.”**

Yıllardır başa[illegible]malarla müziğim[illegible]pilar hazırlayan [illegible] kuruluşların önd[illegible]rından biri olan [illegible]na ve müzik çalı[illegible] büyük bir başarı[illegible]siplin anlayışın[illegible] eden **Yusuf [illegible]** başarılarla dolu [illegible] yıllar diliyoruz.

Bir kitap

“İlâhiler”

“Türk Musikisi Klasikleri dizisi, İLAHİLER, ABDÜLKADİR TÖRE. Neşre hazırlayan Yük. Mim. Yusuf Ömürlü. Kubbealtı Mayıs 1991.”

Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı yayınlarının bir yenisi daha piyasaya çıktı. Vakfın **“Türk Musikisi Klasikleri-İLAHİLER-serisi”**nin sekizinci ve **Abdülkadir Töre** koleksiyonunun dördüncüsü olarak çıkarılan kitapta, **Ferah-feza, Can-feza, Hicaz-aşiran,** Acem-aşiran, **Şevk-u tarab, Şevkefza, Hicazi ırak,** Sazkâr, **Acem,** Acembüselik, **Acem-murassa,** Nevruz, **Acemkürdi,** Arazbar, **Gerdaniye** ve Sazkâr-maye makamlarında **103** ilâhinin notaları bulunuyor.

Doç. Dr. Mustafa Tahralı'nın kaleme aldığı önsözden bir bölümü aşağıya alıyoruz.

“Mevlevî Âyinleri ile birlikte tasavvuf musikimizin temel eserlerini teşkil eden 'ilahi'lerin millî musikimizdeki yeri ve ehemmiyeti, gün geçtikçe daha iyi anlaşılmaktadır. Sesli yayınlarda bu eserlerin geniş halk kütlelerine duyurulması neticesinde, bu eserlere halkımız tarafından büyük bir alâka ile rağbet gösterilmiş, mutasavvıf ile uğraşan sanatkârlar da tasavvuf musikisine yönelmeye başlamışlardır. Türk Musikisi konservatuvarlarının seyrisi arttıkça ve orta öğretimde Türk musikisi dersi hakkı olan yetişkin gençlerimiz Türk Musikisi sesleri ve nağmeleri ile yetiştikçe, icra ve beste sahasında daha pek çok sanatkârın ortaya çıkacağını ve daha iyiyi, daha güzeli meydana koyma yarışına gireceklerini umuyoruz.”

İçindeki temiz kaligrafiyle yazılmış notalarıyla müzik kitaplıklarımızda yer alması gereken kitap, **Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, Peykhane Sk. No: 3 Çemberlitaş (Tel: 516 23 56)** adresinden temin edilebilir.

Albümlerden

60'lı yılların sonu. Kubbealtı Akademisi'nde müzik dersleri veren iki büyük üstad ile birlikte, bu günkü hoca Yusuf Ömürlü. Solda Kemal Batanay, sağda Münir Nurettin. (Y.Ömürlü'nün albümünden)

19 Ağustos 1933 Sayfa: 2

—Ayol hemşire buna ne olmuş böyle? Acaba, mi buldu, tayyare piyangosu mu çıktı?..
—Hayır hayır... Daha mühim: Bir çalgılı meyhane şarkı söylüyormuş!

EK-98: Mehmet Güntekin, “Kubbealtı’ndan Yükselen Hoş Sadâ”, *Tercüman Gazetesi*, 10 Ocak 1992.

Büyük bir kültür hizmetinin üçüncü ve dördüncü basamakları

“Kubbealtı”ndan yükselen hoş sadâ

● Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, Türk musiki dünyasına yeni eserler kazandırmaya devam ediyor.

Hazırlayan: Mehmet Güntekin

Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, “Türk Musikisi Klâsik Eserleri Serisi” adıyla hazırladığı kasetlerin üçüncüsü ile dördüncüsünü de yayınladı.

Klâsik müziğimizin “en usta” yorumcularından **Alâeddin Yavaşça** ile **Meral Uğurlu** imzalarını taşıyan kasetlerde, klâsik müziğimizin seçkin örnekleri, **“en ehliyetli”** iki sesin eşsiz icrasıyla âdeta yeniden hayat buluyor.

Meral Uğurlu

Alâeddin Yavaşça

Yavaşça’dan Beste-İsfahan ve Büzürg

Birçoklarının belki adını bile ilk defa duyduğu iki makamın şaheserlerini yüzyılların ötesinden, klâsik müziğimizde “erkek sesi”nin zirvelerinden kabul edilen usûlüyle bugüne ulaştıran Yavaşça’nın bu çalışması, olağanüstü bir müzikaltının belgesi olarak arşivlerimize yerleşecektir.

1920’li yıllarda Gaziantep’in Kilis ilçesinde **Zihni Çelikalp**’le başlayan; **Münir Nureddin,** Dr. Subhi Ezgi, **Sâdeddin Arel,** Refik Fersan, **Mesud Cemil** ve Süleyman Erguner gibi ustalardan alınan feyzle süren bir yolculuğun vardığı son aşama, Yavaşça’nın bu çalışmasını da somutlaştırıyor.

Alâeddin Yavaşça, kasetin bir yüzünde **Enfî Hasan Ağa**’ya ait **Beste-İsfahan** makamındaki bir besteyle, **Ebubekir Ağa**’nın aynı makamdaki iki semâisini yorumlayor.

Kasetin ikinci yüzü **Nâyî Osman Dede**nin **Büzürg** makamındaki peşreviyle başlıyor. Yavaşça’nın bu yüzde **seslendirdiği** eserler **Sâdık Ağa**’nın aynı makamdan **I. Beste**si, **Sultan III. Selim**’in **II. Beste**si ve yine Sâdık Ağa’nın Ağır ve Yürük semâileri.

Uğurlu’nun üçüncü çalışması

Meral Uğurlu’nun bu çalışması, vaktin “Klâsik Eserler Serisi”nin dört numaralı kaseti olarak düzenlenmiş. Serinin ilk iki-

Kasetin bu yüzünün başında **Ferşan**’ın peşrevi, sonunda ise **Yahya Çelebi**’nin saz semâisi yer alıyor.

sinde yine Meral Uğurlu yer almıştı. Uğurlu, bu üçüncü çalışmasında, klâsik müziğimizin yine en titizlikle seçilmiş eserlerinden bir programla karşımıza çıkıyor. Bu kasette usta sanatçının ilk iki çalışmasını “yatırım” da rahatlıkla belirtebiliriz.

Kasetin birinci yüzünde **Tanburî Ali Efendi**’nin **“Sâz-i Dil”** takım bütünüyle icra edilmiş. Uğurlu, ikinci yüzde ise **Zaharya, Dellâl-zâde** ve **Itrî**’nin **Segâh; Kazasker Mustafa İzzet Efendi**’nin **Mâye** ve **Zekâî Dede**’nin **Hüzzam** eserlerini seslendiriyor. Kasetin bu yüzü, **Osman Dede**’nin **Segâh** Saz **Semâîsi** ile sona eriyor.

Klâsik Türk Müziği’nin solo icrasında “kadın sesi”nin zirvesi kabul edilen Meral Uğurlu, Kubbealtı Akademisi Vakfı yayınları arasında çıkan bu üçüncü çalışmasıyla, gerçek bir sanat olayının başrol kahramanıdır. Hiç şüphe duyulmamalıdır ki, bir gün müzikle ilgilenenler arasında bu kasetleri elinde bulundurmak, bir prestij vesilesi olarak kabul görecektir. Nâsıl ki bugün **Tanburî Cemil**’in taş plaklarını elinde bulundurmak bir “ayrıcalığın” ölçüsü ise, yarın **“Meral Uğurlu’nun 1991 yılında yaptığı kasetin aslına sahip olmak”** da bir farklılık sembolü olacaktır.

Klâsik müziğimizin yakın geçmişinden bugüne plâk kayıtlarıyla ulaşabilen icra ve üslûp özellikleri, çeşitli enstrümanlar ve “erkek sesi”yle sınırlıdır. Meselâ Tanburî Cemil döneminden günümüze bir kadın sesi örneği gelmemiştir. Daha sonraki yıllarda yalnızca piyasa müziği alanında birtakım kadın sesleri plâğa kaydedilmiş fakat bunlar tabiatıyla ciddî nitelikli müziğin dışında gelişmiştir. Bugün biz, yüzyıllar öncesinden bugüne ulaşan eserleriyle **Dilhayat Hanım**’ın varlığından haberdarız. Fakat, o dönemlerde müzikle aktif biçimde ilgilenmiş bulunan kadınımızın sesi konusunda bir şey bilmiyoruz. Plâğın, icad edilişinden hemen sonraki yıllardan itibaren Türkiye’de de yaylmasıyla, eski kuşakların birikimlerini sazlarıyla, sesleriyle bize duyurdukları arasında kadın sesi bulunmayışı, müziğimizin eşki dönemlerindeki kadının icra özelliklerini keşfetmemize engeldir. Meral Uğurlu gibi zirve bir sanatçının kaydettiği bu çalışmaların önemi de tam bu noktada ortaya çıkıyor.

Eşlik sazlarının üstün performansı

Her iki kasette Yavaşça ve Uğurlu’ya eşlik eden saz sanatçıları ise, müzikalite açısından üst düzeyde bir icra sergilemiş görünüyorlar. **Vahit Anadolu (kudüm),** Fahrettin Çimenli (tanbur), **Ezel Deran (kanun),** Doğan Ergin (ney), **Ahmet Kadri Rizeli** (kemençe), Kemal Gediz (ud) ve Cahit Paksayar (keman), ustalıklarının birer tasdiki olan çalışmaya imza atmış durumdalar.

“Ömürlü” bir hizmet

Kubbealtı Akademisi Vakfı’nın musikî bölümü yöneticisi, yüzlerce öğrencinin “hocası”nı ve kaset çalışmalarının “san’at yönetmeni” **Yusuf Ömürlü,** gerçekleştirdiği bu çalışmalarla bundan sonraki müzik hayatımızda daima isminden bahsettirecektir. Yıllar öncesinden beri tasarlamış bulunduğunu yakından bildiğimiz bu çalışmaları gerçekleştirmek için verdiği uğraş az-ız değildir. Onun şahsında Kubbealtı Vakfı’na, sanatçılara ve bu kültür hizmetini maddî olarak destekleyen **İş Bankası**’na, sanat dünyamız teşekkür borçludur.

BUGÜN

İstanbul • **Türk Edebiyatı Vakfı** Gençlik Sohbetleri’nde Meddahı Fakir Efendi’nin “Avcı Keklığı” oyunu ile ilgili olarak Kissahan Mehmet Efendi’nin yapacağı sohbet saat 17.00’de Türk Edebiyatı Vakfı Konferans Salonu’nda. • Gültekin Elbal’in “Afiş Koleksiyonu”; Nilgün Gencer’in “Antalya Minyatürleri”, Mine Değer’in resimleri ve Meryem Kiola’nın “Müzikle Resim” sergileri saat 17.00’de Basın Müzesi’nde. • **Doğan Hızlan**’ın yöneteceği “Nazım Hikmet’in Öykü, Roman ve Mektupları” konulu panel saat 17.00’de Atatürk Kitaplığı Toplantı Salonu’nda.

Ankara **Prof.Dr. Salim Sakaoğlu**’nun “Bir Folklor Arşivi Kuruyoruz” konulu konferansı saat 17.30’da Türk Dil Kurumu Konferans Salonu’nda.

YUSUF ÖMÜRLÜ

1936 da İstanbul’da doğan Yusuf Ömürlü, Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık Bölümü’nü bitirdi. Müziğe Arif Sami Toker ile başladı. Ondan Musiki Cemiyeti’nde devam etti ve burada Emin Öngan’ın yardımcılığını yaptı. 1971’de Münir Nurettin Selçuk, Kemal Batanay ve Cahit Gözkan ile Kubbealtı Cemiyeti’nde müzik çalışmalarını başlattı ve bu arada Ekrem Hakkı Ayverdi’nin “Osmanlı Devleti’nin Kuruluşundan Fatih Devri Sonuna Kadar Osmanlı Mimarisi” serisinin rölöve çalışmalarına asistan olarak katıldı. 1971-91 yılları arasında 422 Klâsik Türk Müziği eseri, 90 saz eseri ve 860 kadar ilâhi yayınlayan Yusuf Ömürlü Kubbealtı Kültür ve Sanat Vakfı’nda gaf olarak müzik çalışmalarını sürdürmektedir.

KİMDİR?

Bir yorum

Bir kutlama, bir konser

Ciddî bir sanatın temsilcisi olmak üzere yola koyulup, bu yolda bir **yirmi yıla** damga vurabilmek, tartışmalar üstünde ve önemi hiçbir zaman küçümsenemeyecek bir işitir. **Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı Klâsik Türk Musikisi Korosu**’nun geçen pazartesi akşamı, AKM’de **Yusuf Ömürlü** yönetiminde verdiği konser, müziğimize, müzik kültürümüze ve müzik varlığımıza çok önemli hizmetlerde bulunmuş olan bir amatör kuruluşun yirminci yaşgünü kutlamasıydı.

İki genç kabiliyet

Konser, **Mustafa Uysal**’ın başarılı tanbur taksimiyle başladı. **Emre Ömürlü** ve **Şeyda Yavuz** taksimden sonra birlikte, kuruluşun ilk hocalarından olan **Kemâl Batanay**’ın iki eserini seslendirdiler. Klâsik anlayış orgsünü derinden hissettiren bu eserlerde Ömürlü ve Yavuz, kendilerinden daha pek çok şey beklenebilecek iki genç kabiliyet olarak parlıyorlardı. Ömürlü, **“klâsik tavrın”** başarılı bir takipçisi; **Yavuz** ise kendinden emin, zengin ve olgunlaşma yolunda mesafe katetmiş sesler olarak dikkat çekiyor. İlle de bir tenkit gerekecek olursa, müzikaltının dışında olmak üzere, artistik anlamda bir iki küçük noktada solistlerin dikkatî çekilebilir.

Gözkân Hoca’nın eserleri

Yıldönümü konserinin en önemli espri noktalarından biri de, yine kuruluşun ilk günlerinden bugüne “hoca” olarak büyük hizmetler vermiş büyük usta **Cahit Gözkân**’a ait eserlerin programda yer / ...sıydı. Bugün klâsik Türk musikisi ile ...san özellikle genç kuşağa mensup sa... ve sanatçı adaylarının büyük bir ...ismini bile işitmediği bu ustayı ...mış olmak, ne büyük bir eksiklik ...müziğimize...

med Bey-Ahmed Mükerrem Akıncı başlantısıyla günümüze ulaşan önemli bir ekolün günümüzdeki temsilcisi olan Cahid Gözkân, bugün, yaşayan bir geleneğin en önde gelen kurmaydır.

Cahid Gözkân’ın konserde yer alan iki eseri Nevâ makamında dinî nitelikte bir eserdi. Bu eseri, **Ahmet Şahin**’in ney taksiminden sonra **Memduh Cumhur** seslendirdi. **Lâle Akay**’ın kemençe taksiminden sonra hocanın iki saz eseri seslendirildi. Saz eserlerinin ikisi Nevâ makamının en seçkin örneklerinden biri olan Nevâ Saz Semâisi’ydi. İki eser arasındaki taksimi udla Dr. **Dilek Ömürlü**’nün yapmış olması, çok önemli bir ayrıntıydı. Çünkü Dilek Ömürlü, Cahid Gözkân’ın tavrını sazında başarılı bir biçimde aksettirebilen “hayırlıhalef”tir. Hocasına ait eserlerin arasındaki taksimi de bir müzik anlayışının besteye ve irticâlî müziğe nasıl yansıdığını birbiri ardına takip etme fırsatını verdi. Klâsik üslûp dışında hiçbir anlayışın bulaşamadığı bir mızrabı dinlemiş olduk. “Hane I-Teslim 2” stilinde çalınan saz eserlerinde, kemençenin baştan sona baskınlığı sözkonusuydu. Kemençe için çok hassas olan tiz perdelerde kemanın bir sekizli pesten takip edişi çok akıllıca ve muhtemel hataları nötralize edici önemdeydi.

Ömürlü’nün besteleri

Kubbealtı Akademisi Klâsik Türk Musikisi Bölümü’nde yirmi yıldır amatör bir heyecanla hizmet eden **Yusuf Ömürlü**’nün bestecilik yönü, bu konserde bir kere daha gözler önündeydi. Klâsik müziği anlayabilmiş ve bunun haricinde bir dayanma noktasına ihtiyaç hissetmeyen bestecilik anlayışı, eserlerinden ilk duyuşta farkedilen özelliklerdi. Ömürlü’nün seslendirilen ilk iki eserini oğlu Emre Ömürlü’den dinledik. Konserin başında ikili olarak sahne aldıklarında tamamiyle farkedilemeyen sesi, bu defa daha iyi işitilebildi. Bu arada, iki eser arasındaki keman taksimini ve genç kemanî **Yeşim Altınel**’in istikbal vaadeden temiz stilini belirtmeden geçmek olmaz. Daha sonra sahneye gelen **Şeyda Yavuz** da hocasının bir eserini okudu. Eserden önceki ney taksimini yine **Ahmet Şahin** yaptı. Konserin başlarındaki taksiminden daha iyi olan bu taksiminde Ahmet Şahin, çok süratle ilerlemekte olan bir neyzen olarak dikkat çekiyordu. Çok çalıştığı, eski ustaları iyi dinlediği belliydi. Hareketli, denemekten korkmayan ve kıvrak bir anlayışın hakim olduğu taksimi beğeniyle dinlendi. Taksimin hemen arkasından birkaç kişinin alkışlama tebbûsü, solistin esere girişi için bir süre bir detonasyonuna sebep oldu. Ne kadar beğenirse beğensin, hiçbir dinleyicinin sahnede ecel terleri döken ve en iyiyi yakalamaya çalışan bir soliste bunu yapmaya hakkı olmaması gerektir. Hele bu solist işin başındaki bir gençse... Artık İstanbullu konser dinleyicisinin buna alışmış olması lâzımdır.

Uğurlu’nun nefis sesi

Konserin odak noktası, hiç şüphe yok ki, **Meral Uğurlu**’nun solist olarak katılışıydı. Müziğimizin bu en büyük kadın sesi, konserde kendi hocası olan ve aynı zamanda Kubbealtı’nın geçmişteki hocalarından **Münir Nurettin Selçuk**’un altı eserini seslendirdi. Programın sonunda sahneden bırakılmayan Uğurlu, dinleyicinin yoğun isteğini kırmayarak, “Yemen Türküsü”nü okudu. Bu okuyuş, “sanat budur, sanatçılık budur” dedirten bir okuyuştu. Yüzlerce yıllık Yemen Türküsü yepyeni bir kimlik kazanmış olduğu halde kulaklara değil gönüllere hitap etti. Kubbealtı’nın müziğimizde kadın sesinin zirvesi kabul edilen Meral Uğurlu’ya klâsik müziğimizin büyük çaplı eserlerini okuturarak kaset çalışmasına girmesi ne kadar önemli bir hizmetse, Uğurlu’nun bu önemli kuruluşun yirminci yıldönümü kutlamaları çerçevesinde konser vermesi o kadar güzel bir davranış. Her iki taraf da bu tavırlarından dolayı tebrik edilmelidir.

Kubbealtı Akademisi Klâsik Türk Musikisi bölümü, 13 Ocak akşamı AKM’de verdiği geniş kapsamlı konserle yirminci kuruluş yıldönümünü kutladı.

EK-99: Emin Tahralı, "Bizim Musikimiz", *Kubbealtı Gençleri'nden Merhaba*, Nisan 1997.

KUBBEALTI
Gençleri'nden
Merhaba

Nisan 1997 Sayı: 4 3 ayda bir yayınlanır.

BİZİM MÛSİKÎMİZ

Klasik mûsikîmizden bahis açıldığında hep hatıra gelen bir şiir vardır:

Çok insan anlayamaz eski mûsikîmizden
Ve ondan anlamayan bir şey anlamaz bizden.

Yıllardır bizi bize anlatan çalışmalardan biri, Kubbealtı Vakfı'nın güzel san'atlarla ilgili bir çok faaliyetlerinin yanında, temeli 1970'lere dayanan mûsikî çalışmaları. Şimdiye kadar yapılanları öğrenmek amacıyla bu çalışmaların en başından beri içinde bulunan değerli Hocamız Yusuf Ömürlü'yü evinde ziyaret ettik.

Kubbealtı mûsikî faaliyetleri 1971'de Yusuf Ömürlü, Münir Nurettin Selçuk, Kemâl Batanay, Câhit Gözkan ile başlamış. "O zamanın mütevâzî maddî şartları içinde bir icrâ topluluğu kurmak ya da konservatuvar gibi bir eğitim kurumu hâline gelmek külfetli olacağından, esas hedef olarak 'mûsikî neşriyâtı' belirlenmişti" diyor Hocamız.

İlk olarak klasik eser notalarının fasiküller hâlinde yayınlanmasıyla başlayan mûsikî neşriyâtı, en son Mâhur makâmıyla 37 nci cilde ulaşmış. Bûselik makâmındaki eserlerin de 38-39 uncu ciltler olarak neşre hazırlandığı müjdesini Hocamızdan aldık. Sâdece Saz Eserlerinden oluşan yüzün üzerinde nota da ayrı 4 cilt hâlinde yayınlanmış. Sonraları, bilhassa dînî eserlerin notaları yayınlanmaya başlamış. İstanbul'da zâkirlik ve zâkirbaşılık yapmış olan Ali Rıza Şengel'in 1900'lü yılların başından îtibâren bizzat kendi notaya alarak derlediği ilâhî koleksiyonu ve Abdülkadir Töre koleksiyonundaki eserler de yayınlanarak toplam dokuz ciltte binden fazla eser kaybolmaktan kurtarılmış.

Sonraki yıllarda ise, 'klasik icra tarzını tesbit maksadıyla' kaset çalışmaları başlamış. Klasik icra geleneğini sürdüren iki san'atkâr Meral Uğurlu ve Alâeddin Yavaşca'nın okuyuşlarıyla altı kaset hazırlanmış. Ahmet Hatipoğlu'nun uzun süre üzerinde çalıştığı Kutbu Nâyî Osman Dede'nin "Mirâciye" adlı büyük eseri, Ankara Radyosu Tasavvuf Korosuyla birlikte iki kaset olarak yayınlanmış. Son olarak Tanrıkorur Saz Topluluğuyla birlikte hazırlanan Saz Klasiklerimiz kasediyle dokuz kaset neşredilmiş.

Esas ağırlık neşriyat olmakla beraber eğitim ve icra konusundaki faaliyetler de aralıksız sürmüş, hâlen de devam ediyor. Her hafta Cumartesi günleri düzenlenen derslerde nazariyat, solfej, usûl, enstrüman bilgileri veriliyor. "Eskiden beri talebelerimizin çoğu lise ve üniversite öğrencisiydi. Bu sene ilk defa olarak 4 ilkokul öğrencisi de derslerimize devam ediyor. Tatbîkat yapmak amacıyla Vakfımıza gelen konservatuvar talebeleri de var. Bir zamanlar bizim derslerimizde yetişmiş olan talebeleri şimdi devlet korosunda gördüğümüzde çok mütehassis oluyor, çok seviniyoruz" diyor Hocamız.

Derslere devam eden talebelerden oluşan koromuzun Mayıs ayı içinde, her sene geleneksel olarak düzenlenen bir sene sonu konseri ve Fetih günleri çerçevesinde de bir konser vermesi planlanıyor. Yine Mayıs ayı içinde kendi klasik mûsikîmizi devam ettiren dernekler arasındaki birliği ve dayanışmayı artırma gayesiyle 7-8 dernek bir araya gelerek çeşitli etkinlikler düzenleyecek. Kubbealtı Vakfı olarak 12 Mayıs Pazartesi günü, Fındıklı'daki Mîmar Sinan üniversitesi Anfisinde bir konser verilecek. Tasavvuf mûsikîsinden örneklerin sunulacağı bu konsere, Doğan Dikmen ve Selma Sağbaş da solist olarak katılacak.

Hocamız Yusuf Ömürlü'yle sohbetimizde, 25 senedir verilen bunca emeği bir kalemde sayıp dökmenin yanında "Neden Mûsikî?" sorusunu konuşma fırsatımız da oldu. "Mûsikî insanın rûhuna hitâb eder ve gâyesi insanı temizlemektir. Eski tekkelerde mûsikî, eğitimin, edepli insanlar yetiştirmenin esas aracıydı. Bizim de burada gâyemiz sanatçı yetiştirmek değil, daha çok bizim mûsikîmizi bilen, bizim mûsikîmizden anlayan 'insan' yetiştirmek." diyor Sayın Ömürlü ve ekliyor "Bütün gençleri, bizim mûsikîmizi öğrenmek, bizim mûsikîmizden anlamak üzere derslere bekliyoruz."

Biz de, kendimizi bize anlatan bu gayretlere ve gayret sâhiplerine teşekkür ediyoruz.

Emin TAHRALI, İstanbul

EK-100: Mehmet Nuri Yardım, “Cibali’den Kubbealtı’na Kutlu Bir Ömür”, *Fatih Gazetesi*, 24 Şubat 2003.

24 Şubat 2003 Fatih

Haber Fatih **Sayfa 6**

KÜLTÜR - SANAT

Cibali’den Kubbealtı’na kutlu ömür

Fatih'in ruh mimarları –2–

Yusuf Ömürlü, hayatını kültürümüze ve sanatımıza adamış bir mûsikî üstadı. Münir Nureddin Selçuk ve Kemal Batanay'la birlikte yola çıkan ve yıllardan beri Kubbealtı Akademisi Vakfı'nda büyük bir aşk ve şevkle isteklilere müzik eğitimi veren Ömürlü, "Gençlere sanatımızı sevdirmeliyiz" diyor

RÖPORTAJ : Mehmet Nuri Yardım

Yazı dizimizin adı mâlum: **"Fatih'in Ruh Mimarları"**...

Yusuf Ömürlü gerçekten mimar... Mimarlık eğitimi almasına rağmen çocukluğundan beri müsikîye olan derin sevgisi ve büyük düşkünlüğü, onu bugün ses ve saz dünyamızın seçkin isimlerinden yaptı.

1950'li yıllarda tanıştığı Ekrem Hakkı Ayverdi ile yönünü müziğimize çevirir. O, artık Kubbealtı'nın vazgeçilemeyen sütunlarından biridir. Bütün hayatını notalar, nağmeler, besteler, ilâhiler arasında geçirmeye başlar. Münir Nureddin Selçuk ve Kemal Batanay gibi ustalarla başlayan müzik yolculuğu yıllar boyu sürer. İlk kursları Fetih Cemiyeti'nin şimdiki binasında açarlar. Selçuk ve Batanay'ın ölümsüzlüğe erişmesinden sonra yola tek başına devam eder. Ders verir, öğrenci yetiştirir, kitaplar hazırlar ve yayınlar... Bugün yaklaşık yarım asırlık bir çabanın, uzun ve yorucu bir çalışmanın ürünlerini görüyor Yusuf Ömürlü. Artık olgunlaşmış, kendi başına ayakta durabilen, müziğimizi en iyi şekilde icra edebilen öğrencileriyle gurur duyuyor.

Yusuf Ömürlü Hoca, bugünlerde heyecanlı günler yaşıyor. Çünkü yakın dostu Ergun Balcı, hocayla ilgili bir armağan eser yayına hazırladı. Kubbealtı Neşriyâtı tarafından basılan bu eser, "Cibali'den Kubbealtına" adını taşıyor. Kendisiyle görüştüğümüz bestekâr, icracı ve hoca Yusuf Ömürlü mûsikî hayatının nasıl başladığını şöyle anlatıyor:

"1936 İstanbul doğumluyum. Çocukken Hacıkadın semtinde otururdum. Küçükpazar Hacıkadın... Orada çocukluk devrem geçti. Ben çok küçükken esnaflık yapan babam bizi yanında götürür, yetiştirirdi. Hacıkadın Camisi vardı. Ablamla beraber oraya gittik, Kuran-ı Kerim öğrenmeye başladık. Benim sesim çok güzelmiş. Kur'an okurken dikkat çekmişim. Mahallede beni dinleyenler çok beğenmiş. Ama bir gün ablamın dili tutuldu. Sonra bir başka gün kahvaltıdaydık. Birden karşımda cici annem, 'Aaa Yusuf'un gözü şaşı olmuş, nazara geldik' dedi. Sonra biz aynı hocadan ders gördük... Benim gözüm düzeldi, ama maalesef ablamın dili vefatına kadar öyle kaldı. 7 yaşlarındaydım. Daha sonra biz ailece Cibali semtine taşındık. Orda ilkokul tahsilimi tamamladım. Hatta ortaokula da orada başladım. İstanbul Erkek Lisesi'ne devam ettim daha sonra. Mesela lisede edebiyat öğretmenim Hilmi Sorgut'tu. Şarkı güfteleri de yazardı. Mûsikiyle alakalıydı.

Beni de teşvik etmiştir. Aşağı yukarı 1950 civarında başladım. Eminönü Öğrenci Lokali'nde Arif Sami Toker musiki dersleri veriyordu. Oraya gittim bir buçuk sene devam ettim. Ardından Arif Sami Bey'in Gülhane Parkı'nın karşı köşesindeki evine devam etmeye başladım. Yaklaşık iki buçuk sene kadar bu hocadan ders aldım. Ondan sonra Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne gittim. Tanburi Haldun Ersın'in vasıtasıyla Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne devam etmeye başladım. Cemiyete 1960'a kadar, yaklaşık 5–6 sene gidip geldim. Orada şef muavini oldum. Daha sonra oradan ayrıldım. 1957'de Güzel Sanatlar Akademisi'ne girmiştim. Bu tahsilim devam ediyordu. Tahsilin yanısıra musiki faaliyetlerine de zaman ayırıyordum. Fakültede okurken evlendim. 1962'de Musiki Dershanesi'ni kurduk."

BİR KUTLU YOLCULUK

Büyük çalışmalar ciddi ekiplerle gerçekleşir. Gönül adamı Yusuf Hoca da Musiki Dershanesi'ni kimlerle ve nerede kurduğunu şöyle dile getiriyor:

"Şehzadebaşı Yeni Sinema'nın bulunduğu binada kurduk dershaneyi. Tülin Korman, Necdet Yaşar, Cahit Peksayar, Erol Deran, Rüştü Eriç ve ben dershanenin hocalarıydık. Talebeler arasında Yılmaz Karakoyunlu da vardı. O zaman Mülkiye'de okuyordu. 1960'lı yıllarda Ekrem Hakkı Ayverdi Beyefendiyle birlikte Osmanlının kuruluşundan Fatih devrine kadar olan mimari eserlerimizi ele alan dört ciltlik bir eser "Osmanlı Asırları"nı yayına hazırladık. Ben 1975'te rahatsızlandım, bu çalışmalar ise devam etti."

Yusuf Ömürlü, 1975 yılında Sâmiha Ayverdi, Ekrem Hakkı Ayverdi, Nihad Sâmi Banarlı ve Kubbealtı'nın diğer kurucuları ile birlikte bir müsiki enstitüsünün kurulmasını kararlaştırırlar. Bu yönde ilk faaliyetler başlar. Ömürlü, "Biz musikinin orijinal özelliklerini korumak maksadıyla, klasik Türk musikisini gayet derecede iyi bilen hocalarla çalışmayı tercih ettik" diyor. Bu hocalar kimler mi? Başta Türk müziğinin gelmiş geçmiş en büyük icracılarından Münir Nureddin Selçuk, Kemal Batanay, Cahit Gözkân ve Yusuf Ömürlü... Musiki dersleri veren bu hocalara Nihad Sâmi Banarlı'nın talebesi Nermin Suner Pekin hoca da eklenir. Nermin Hanım sadece edebiyat öğretir. Bugün bu beş âbide şahsiyetten sadece Yusuf Ömürlü hayatta, diğerleri sonsuzluk ülkesine çoktan gitti.

Bütün mesaisini müziğimize adayan Yusuf Ömürlü'den çalışmalarının özetini istediğimizde, yola nasıl ve kimlerle çıktığını, hangi hedefleri bulunduğunu tevazu içinde anlatmaya başlıyor:

"Biz başladığımız yıllarda müsikimizin belli başlı üç meselesi vardı, üç sahada hizmet edilebilirdi. Bunlar birincisi eğitim, ikincisi icra, üçüncüsü neşriyattı. İlk ikisi çok büyük bir maddi meblağ istediği için vaktiyle bunu karşılayamadık ve ağırlıklı olarak neşriyat hizmetine başladık. Yaklaşık 55 civarında eser neşrettik. Birisi Klasik Musiki Eserleri. Bunlar 39 fasikül içerisinde 450 kadar eseri ihtiva ediyor. Saz Eserleri Külliyatı var. Her biri 30 peşrev, saz semaisi. Bunlar da 4 ciltte. Toplam olarak 60 eser. Ayrıca 9 kitaptan meydana gelen İlahiler'i hazırladık. Tamamında 1007 eser bulunuyor. Basılı eserlerin dışında sesli çalışmalar da yaptık. Bunlar arasında 9 adet kaset çalışması bulunuyor. 4'ü Meral Uğurlu'nun kasedi. İki tanesi Alaettin Yavaşça'ya ait. İki kaset de Miraciye'den oluşuyor. Ahmet Hatipoğlu'nun okuduğu Miraciye. Bir kaset de Cinuçen Tanrıkorur ve arkadaşlarından saz eserleri. Bu arada Fetih Cemiyeti tarafından hazırlanan 'Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri' isimli kasedi de hazırlandı."

ŞEVK İÇİNDE DEVAM...

Müsiki kurslarını hâlâ devam ettiriyor Yusuf Ömürlü. "Tabii ki, diyor bestekârımız. Haftada bir verdiğimiz kurslar yetersiz görülebilir. Ancak ben, sanat hayatımızın temel mesleleri üzerinde duruyorum. Hassas konuları anlatıyorum. Ve teferruata girmeden öğrencilere müsikimizi sevdirmeye ve öğretmeye çalışıyorum. Bu kurslar herkese açık. Kabiliyeti olan isteyen bütün gençler müracaat edebilirler. Geleneği kuvveth, temeli sağlam olan bu camianın kurslarına devam eden öğrencilerin çok şeyler kazanacaklarına inanıyorum."

Peki sanatkârımız müziğimizin bugünkü durumunu nasıl görüyor? Bir çok gerçek usta gibi değerlerayondan şikâyetçi o da... "Maalesef umumi bir yozlaşma var. Toplumuzun değişik kesimlerinde görülen bozulma üzülerek görüyoruz ki müsikimize de sirayet etmiştir. Biz buna direnenlerdeniz" diyor. Ama umutsuz da değil. "Her şeye rağmen güzel musikimizi sevdirmek ve gençlere benimsetmek için çaba gösteriyoruz ve bu çabayı devam ettireceğiz."

Yusuf Hoca birlikte çalıştığı Münir Nureddin Selçuk ve Kemal Batanay ile çok güzel bir dostluk kurduğunu anlatıyor. Ayrıca Cahit Gözkân, Emin Ongan, Nevzat Atlığ, Alaattin Yavaşça, Selahattin İçli, Rüştü Eriç, Erol Deran, Cinuçen Tanrıkorur gibi dev isimlerle de arkadaşlığı eskilere dayanıyor. Hoca, Hakk'a yürüyen sanatkârları rahmetle anarken, yaşayan yol arkadaşlarından Yavaşça, Eriç, Deran ve İçli ile görüşmeye ve hâlleşmeye devam ediyor.

Son zamanlarda klasik sanat müziğimize karşı gençlerin gösterdiği büyük ilgiyi hatırlatıyorum hocaya. Bu gelişmenin kendisini ümitlendirdiği halde genel olarak iyi müzik eğitimi verilmediğinden yakınıyor. Kubbealtı'nın manevi atmosferi içinde dinlenerek sohbet ettiğimiz Yusuf Ömürlü, sözlerini şöyle bağlıyor:

"Müzige bu alaka güzel, ama maalesef bu gençler iyi kanalize edilemiyor. İyi bir eğitim göremiyor. Üzülerek belirtelim ki musiki öğretme iddiasında olanların çoğu kâfi derecede müsiki bilgisine sahip değil. Bir kursa bir süre devam eden veya belli bir zaman müsikiyle alakadar olanlar, bir anda kendilerini hoca olarak kabul edip ders vermeye başlıyorlar. Bu tabii ki musikimizde ciddi bir sıkıntıya ve yozlaşmaya sebebiyet veriyor. Bu bakımdan müsikî çalışmalarının çok titiz yapılması ve sanatımızın hakkının verilmesi gerekiyor."

Bir gün yolunuz Çarşıkapı'ya düşer de Yeniçeriler Caddesi'nden geçerken Karamustafa Paşa Medresesi'nin önünde çok hoş nağmeler duyarsanız, bilinir ki ömrüne bereket Yusuf Ömürlü Hoca, içerde öğrencilerine ders veriyordur. Ve o gün mutlaka Cumartesi günüdür. Yerinizde olsam bu eski güzel medresenin kapısından girer, sağ başlaki kitapevine uğrarım. Hem kitap dünyasının engin saadetini gönlümde hisseder, hem de müsiki nağmelerine kulak misafiri olurum.

EK-101: Ömer Çakkal, "'Efkar-ı Umumiye' İyi Müzikten Anlardı", *Yeni Şafak Gazetesi*, 15 Eylül 2004.

15 Eylül 2004 Yeni Şafak

'Efkar-ı umumiye' iyi müzikten anlardı

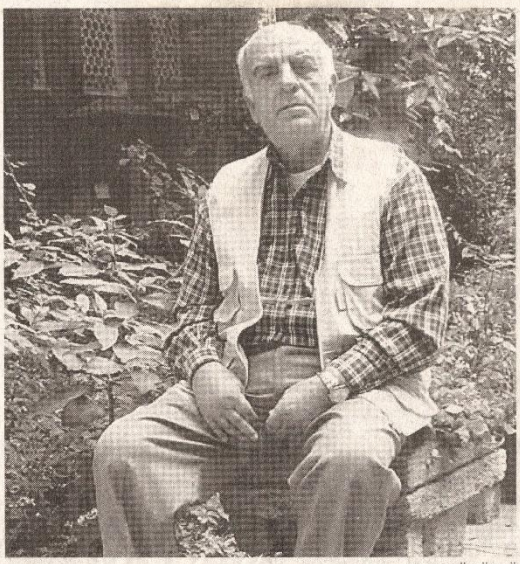
1970 yılında Kubbealtı Akademisi'nde Münir Nurettin Selçuk ve Kemal Batanay'la birlikte başladığı Türk müziği eğitmenliğini 33 yıldır sürdüren Yusuf Ömürlü, halkın artık iyi müziği kötü müzikten ayıramadığını söylüyor ve devleti göreve çağırıyor.

■ ÖMER ÇAKKAL

Türk müziğinin yaşayan en eski hocalarından Yusuf Ömürlü, Kubbealtı Akademisi'nin müzik kurslarında öğrenci yetiştirmeye devam ediyor. Münir Nurettin Selçuk ve Kemal Batanay ile birlikte başladığı eğitime, iki dostunun da terk-i dünya etmesinden sonra tek başına devam eden Ömürlü, yeni eğitim sezonu arefesinde günümüz müzik anlayışından yakınıyor. Son yıllarda her gün 'patlayan' şarkıcı, türkücüler karşısında devleti harekete geçmeye çağırıyor.

"Kötü müzik alkışlanmazdı"

Yusuf Ömürlü şöyle konuşuyor: "Bizim çocukluğumuzda, gençliğimizde insanların iyi müziğe duyarlı bir kulağı vardı. Eğer birisi kötü bir müzikle ortaya çıkmışsa Efkar-ı Umimiye onu reddediyordu. Yuhalamasa bile en azından alkışlamıyordu da. Oysa günümüzde insanların seçme, ayırdetme güdüleri yokolmuş sanki. Günümüz Türk toplumu Batı'dan gelen her sesi abur cubur alıveriyor. İş iyice yoldan çıktı ve devlet artık buna el atmalı. Gerekirse yasaklar koymalı; kalitesiz seslerin ve müziğin önüne set çekmeli."

YUSUF ÖMÜRLÜ

Özel televizyon kanallarının halk oyuyla 'star' üreten programlarına karşılık devlet kanalı TRT'nin başlattığı Alaturka programını sorduğumuz Yusuf Ömürlü, bunun çok kötü bir girişim olduğunu ve üzerinde konuşmanın bile gereksiz olduğunu söylüyor.

Ona göre Türk müziğinin zirve noktası Osmanlı Devleti'nin bestekâr sultanı 3. Selim zamanında yaşandı. İmparatorluğun başındaki sultanın müziği baştacı ettiği yılların, asırların ardından geldiğimiz noktada müzisyen olduğunu iddia eden pekçok kişi bile büyük Türk müziği üstadlarından bihaber.

Yarım asrı aşkın süredir önce talebe, ardından hoca olarak, merkezinde müziğin olduğu bir dünyada yaşayan Ömürlü'nün müzik eğitimi üzerine de söyleyecekleri var. 1970 yılında Sâmiha ve Ekrem Hakkı Ayverdi ile Kubbealtı Sanat Akademisi'ni kuran ve müzik dersi vermek üzere büyük müzisyenler Münir Nurettin Selçuk ve Kemal Batanay'ı akademinin hoca kadrosuna ekleyen Ömürlü, meslektaşlarını özlemle anıyor.

"Kimi günlerde süresi dolduğu halde Batanay'ı dersten çıkaramazdık. Öğrencilerine o kadar düşkündü. Öğrenci, hocası için yalnızca derste öğrenci değildi. Hocayla yemek yenir, konuşulur, hocayla namaz kılınır. Talebenin hayatı, hoca karşısında dururdu sanki. Saatler hocaya ayarlanırdı. Ancak ezan okunduğunda herşey kesilirdi."

33 yıldır hocalık yapıyor

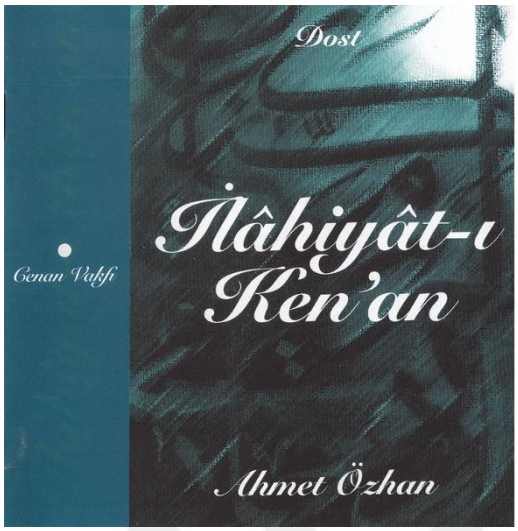
Küçük bir ticarethanesi olan bir baba ve ev hanımı bir anneden 1936 yılında İstanbul Küçükyalı'da dünyaya gelen Yusuf Ömürlü, ikinci dünya savaşının zor yıllarında içindeki müzik sevgisine ket vurmak zorunda kalır. Tam bir müzik tutkunu teyzesi ve mahalle sakinlerinin desteğiyle katıldığı özel bir kaç kursun ardından Üsküdar Musiki Cemiyeti'nde dönemin ünlü hocası Emin Ongan'ın talebesi olur. Mimarlık eğitimi alır ama yarım asırdır aktif olarak Türk müziği ile uğraşıyor. 33 yıldan beri hocalık görevini sürdüren Ömürlü, şimdilerde ise Kubbealtı Akademisi'nde 34. dönem öğrencilerini bekliyor. Çocukluğundan beri aralarında vefanın eksilmediği, en büyük sermayesi müziğini yanından bir an olsun ayırmadan

KİTAP, KASET VE ALBÜM KAPAKLARI

EK-102: *İlâhiyât-ı Ken'an* kitabının 1925, 1974, 1988, 2013 ve 2014 yıllardaki baskıları.

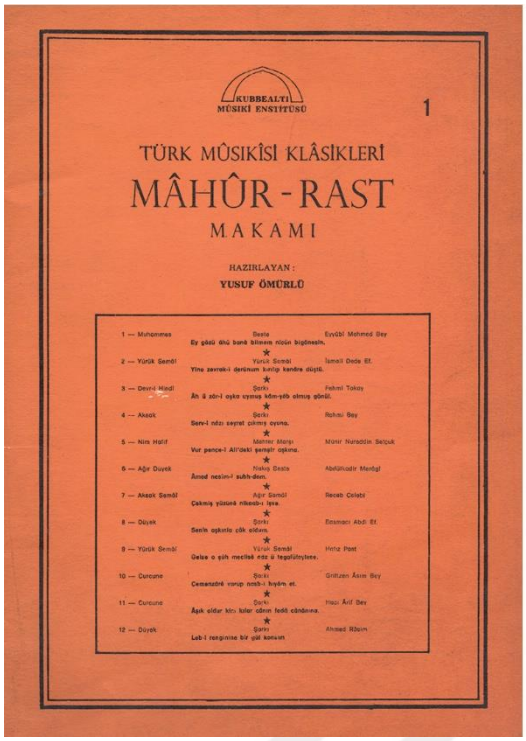

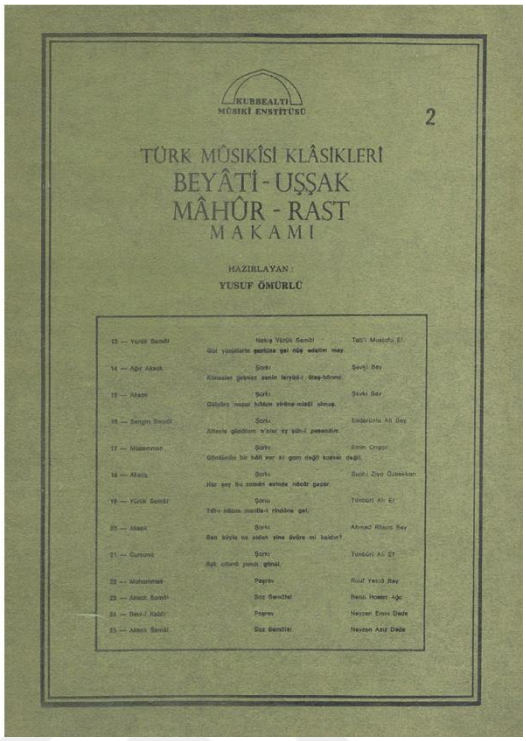
EK-103: *İlâhiyât-ı Ken'an* albümünün Ahmet Özhan ile olan 2000 yılındaki ve Lâ Edrî Topluluğu ile olan 2012 yılındaki CD kapakları.

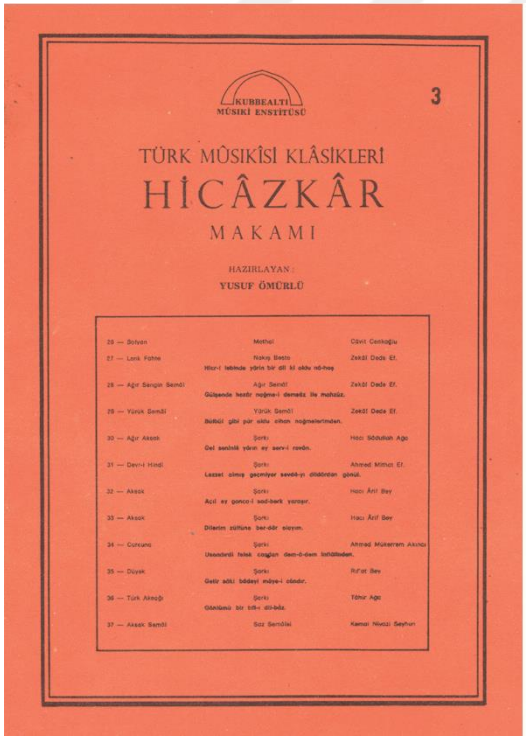

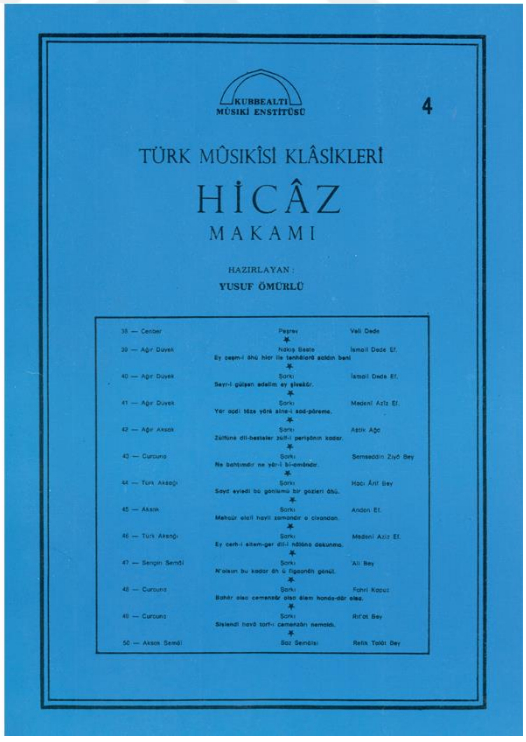

EK-104: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 1-4.*

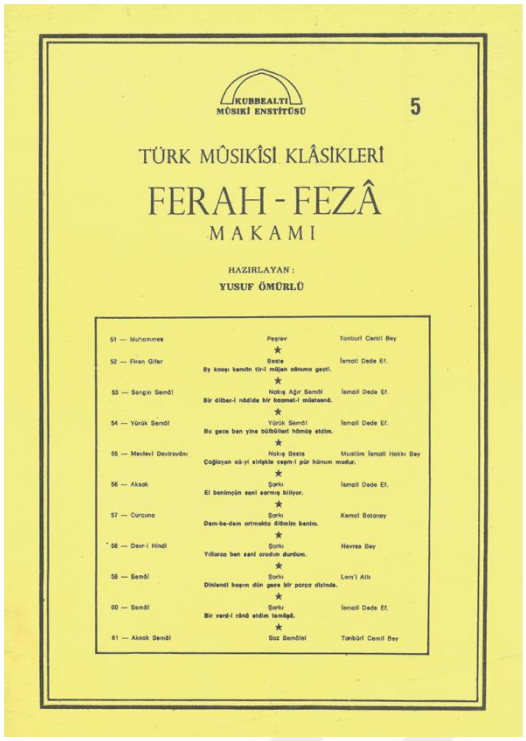

EK-105: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 5-8.*

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ 5

TÜRK MÛSIKÎSİ KLÂSİKLERİ

FERAH - FEZÂ

MAKAMI

HAZIRLAYAN :
YUSUF ÖMÜRLÜ

51 — Muhammes — Peşrev — Tanburi Cemil Bey
52 — Firen Gifer — Beste — İsmail Dede Ef.
Ey koşu kamîn tîr-i müjen edmme geçti.
53 — Sengin Semâî — Nakış Ağır Semâî — İsmail Dede Ef.
Bir dilber-i nâdide bir kaamet-i müstevî.
54 — Yürük Semâî — Yürük Semâî — İsmail Dede Ef.
Bu gece ben yine bîhûdûlet hûmûş etdim.
55 — Mevlevî Devirvânı — Nakış Beste — Muallim İsmail Hakkı Bey
Çağlayan cû-yi sirîşkle cesm-i pür hûnum mudur.
56 — Aksak — Şarkı — İsmail Dede Ef.
Ey benimçün seni sarmış biliyor.
57 — Curcuna — Şarkı — Kemal Batanay
Dem-be-dem artmakta dîdemin benim.
58 — Devr-i Hindî — Şarkı — Nevres Bey
Yıldırca ben seni arıdım durdum.
59 — Semâî — Şarkı — Lem'i Atlı
Dinlendi beşim dün gece bir parça dîdinde.
60 — Semâî — Şarkı — İsmail Dede Ef.
Bir verd-i rûnâ etdim lemâşâ.
61 — Aksak Semâî — Saz Semâîsi — Tanburi Cemil Bey

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ 6

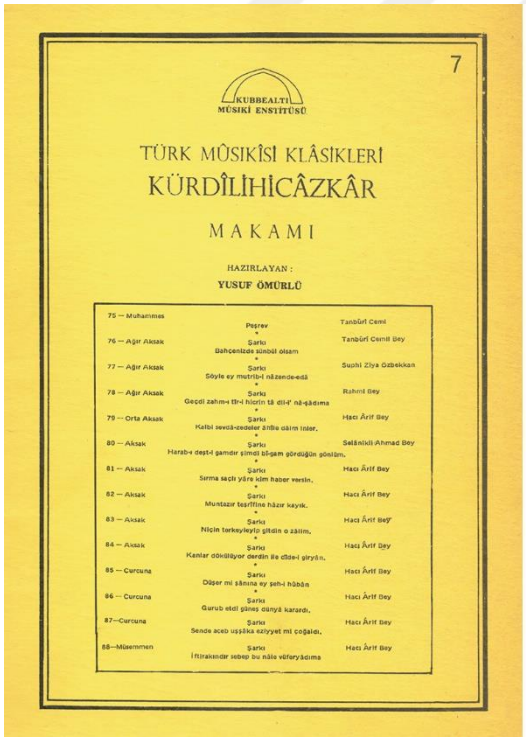
TÜRK MÛSIKÎSİ KLÂSİKLERİ

SÛZ-İ DİL

MAKAMI

HAZIRLAYAN :
YUSUF ÖMÜRLÜ

62 — Devr-i Kebir — Peşrev — Tanburi Ali Ef.
63 — Darbeyn — Beste — Abdülhalim Ağa
Hırâmân ol zemanlarda gel sarv-i revânım gel.
64 — Aksak Semâî — Ağır Semâî — Hacı Sadullah Ağa
Beni ey gonca fem bülbül sitat nâlân eden sensin.
65 — Yürük Semâî — Nakış Yürük Semâî — Abdülhalim Ağa
Ne ol peri gibi bir dil-rûbâ görülmüştür
66 — Devr-i Kebir — Beste — Tanburi Ali Ef.
Bilmedik yâri ki bizden bu kadar geçti imiş.
67 — Aksak Semâî — Nakış Ağır Semâî — Tanburi Ali Ef.
Kanı yâdı, lebinle hem-i dil nâş etdiğim demler.
68 — Ağır Aksak — Şarkı — Nikoğos Ağa
Bir nigâh ile beni ey dil-rûbâ.
69 — Aksak — Şarkı — Kemâl Batanay
İsdim a güzel gözlerinin sevdiği meyden.
70 — Curcuna — Şarkı — Leon Hancıyan
Gönâ gam-ı aşkınla perişân gezer eldum.
71 — Aksak — Şarkı — Ahmed Mükerrem Akıncı
Elden gideyor hasta-i hicrâna eman gel.
72 — Evfer — Şarkı — Tanburi Ali Ef.
Yandıkca oldu sözün kalb-i seref-teşnenin.
73 — Ağır Aksak — Şarkı — İsmet Ağa
Ültetin geçti etendim arası.
74 — Aksak Semâî — Saz Semâîsi — Tanburi Ali Ef.

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ 7

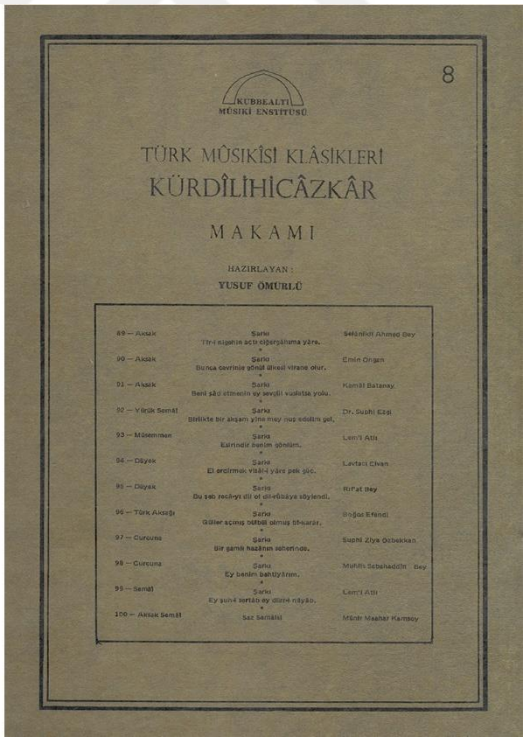
TÜRK MÛSIKÎSİ KLÂSİKLERİ

KÜRDÎLİHİCÂZKÂR

MAKAMI

HAZIRLAYAN :
YUSUF ÖMÜRLÜ

75 — Muhammes — Peşrev — Tanburi Cemi
76 — Ağır Aksak — Şarkı — Tanburi Cemil Bey
Bahçenizde sünbül olsam
77 — Ağır Aksak — Şarkı — Suphi Ziya Özbekkan
Söyle ey metrib-i nâzende-edâ
78 — Ağır Aksak — Şarkı — Rahmi Bey
Geçdi zahm-ı tîr-i hicrin tâ dil-i' nâ-şâdıma
79 — Orta Aksak — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Kalbi sevdâ-zedeler zîrbe sâkın inler.
80 — Aksak — Şarkı — Selânikli Ahmed Bey
Harab-ı dest-i gamdır şimdi bî-gam gördüğün gönlüm.
81 — Aksak — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Sırma saçlı yâre kim haber versin.
82 — Aksak — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Muntazır teşrifine hâzır kayık.
83 — Aksak — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Niçin terkeyleyip gittin o zâlim.
84 — Aksak — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Kanlar dökülüyor derdin ile dide-i giryân.
85 — Curcuna — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Düşer mi sânına ey şeh-i hûbân
86 — Curcuna — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Gurub etdi güneş dünyâ kararır.
87—Curcuna — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Sende aceb uşşâka eziyyet mi coğalır.
88—Müsemmen — Şarkı — Hacı Ârif Bey
İftirakindir sebeb bu nâle vâveylâcıma

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ 8

TÜRK MÛSIKÎSİ KLÂSİKLERİ

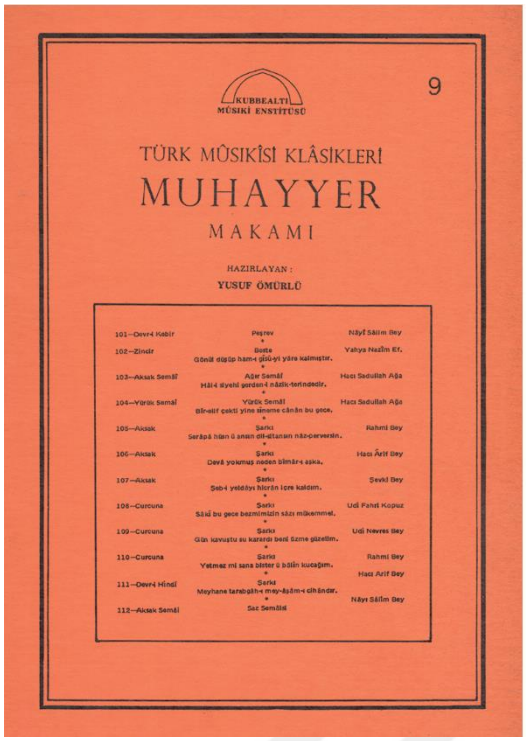
KÜRDÎLİHİCÂZKÂR

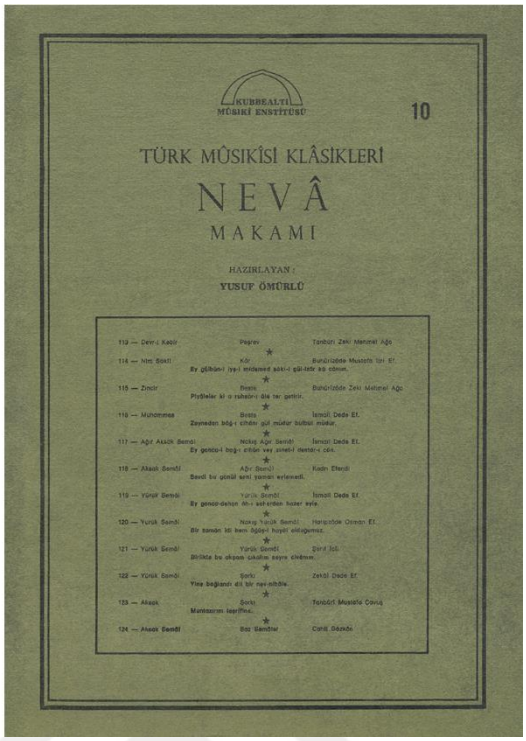
MAKAMI

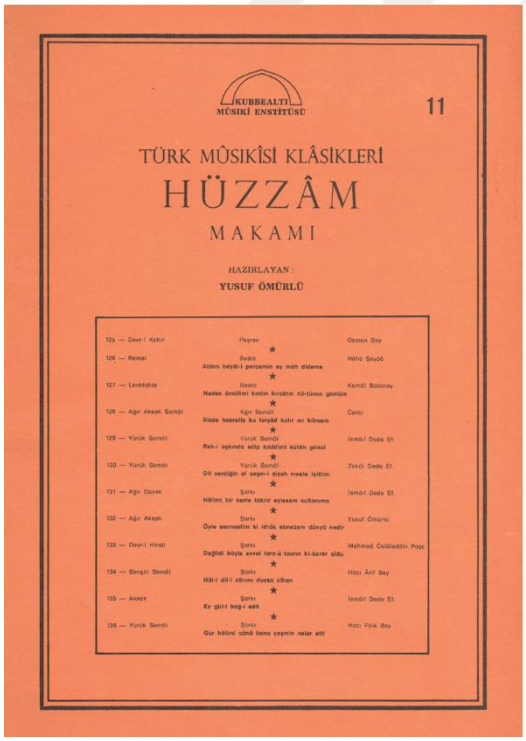
HAZIRLAYAN :
YUSUF ÖMÜRLÜ

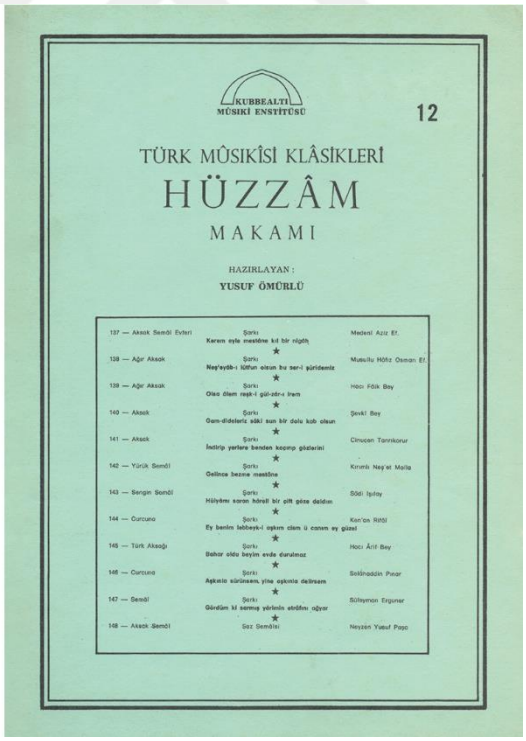
89 — Aksak — Şarkı — Selânikli Ahmed Bey
Tîr-i nigenin açtı cigerşâruma yâre.
90 — Aksak — Şarkı — Emin Ongan
Bunca sevrimle gönül ülkesi viraneolur.
91 — Aksak — Şarkı — Kemâl Batanay
Beni sâdı etmenin ey sevgili vuslatsa yola.
92 — Yürük Semâî — Şarkı — Dr. Suphi Ezgi
Birlikte bir akşam yine meyi nuş edelim gel.
93 — Müsemmen — Şarkı — Lem'i Atlı
Ezirindir benim gönlüm.
94 — Düyek — Şarkı — Levtaci Civan
Ey erdirmiş yâdı-i yâre pek güç.
95 — Düyek — Şarkı — Rifat Bey
Bu seb rezkıyı dil ol dil-rübâya söylendi.
96 — Türk Akşağı — Şarkı — Doğal Efendi
Güller açmış bülbül olmuş bî-karar.
97 — Curcuna — Şarkı — Suphi Ziya Özbekkan
Bir şemâ hazânın seberinde.
98 — Curcuna — Şarkı — Mutfti Sebahaddin Bey
Ey benim bahtiyârım.
99 — Semâî — Şarkı — Lem'i Atlı
Ey şuh-i sertâb ey dilrübâ nigâh.
100 — Aksak Semâî — Saz Semâîsi — Müzik Meclisi Kurulu

EK-106: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 9-12*.

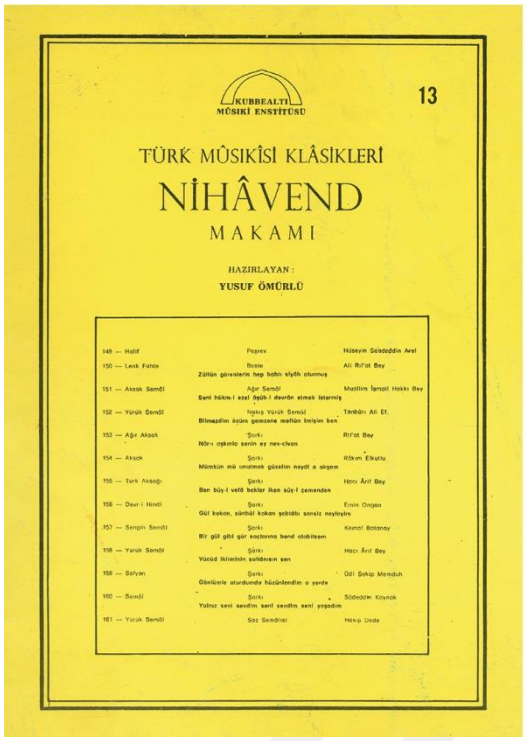

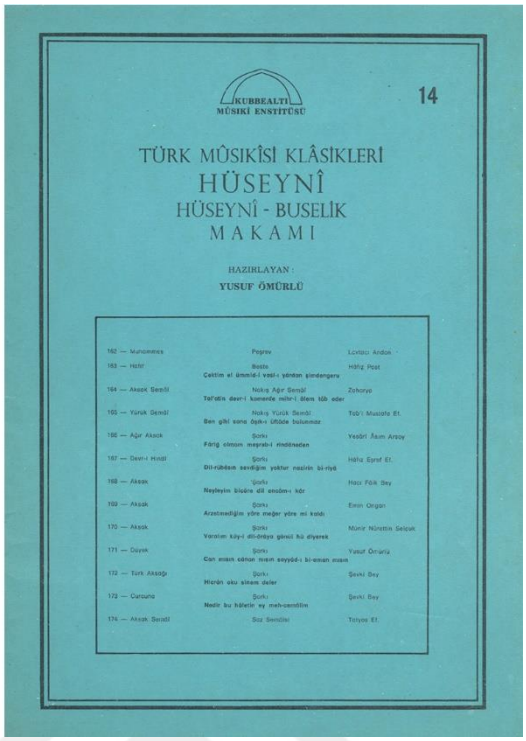

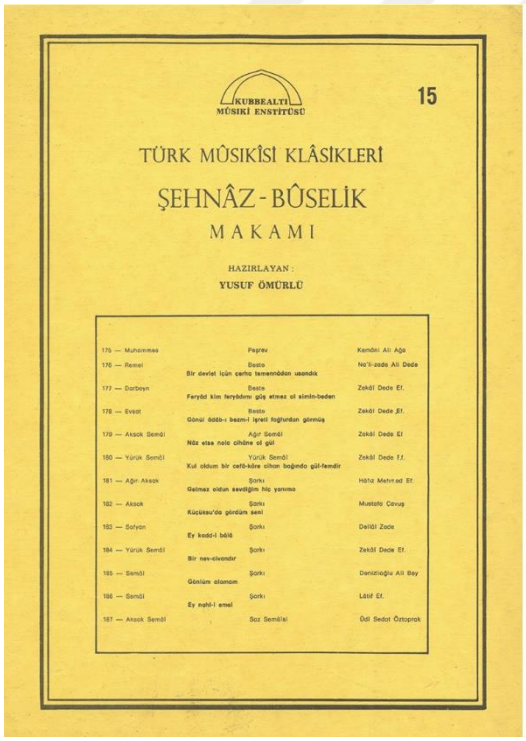

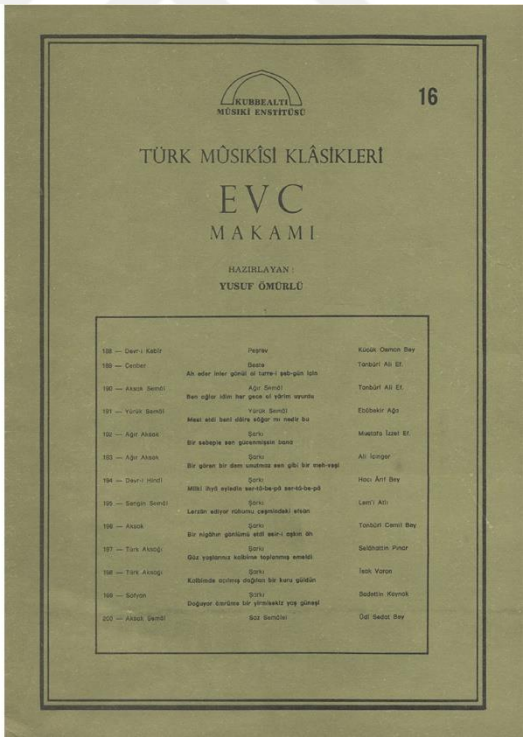

EK-107: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 13-16.*

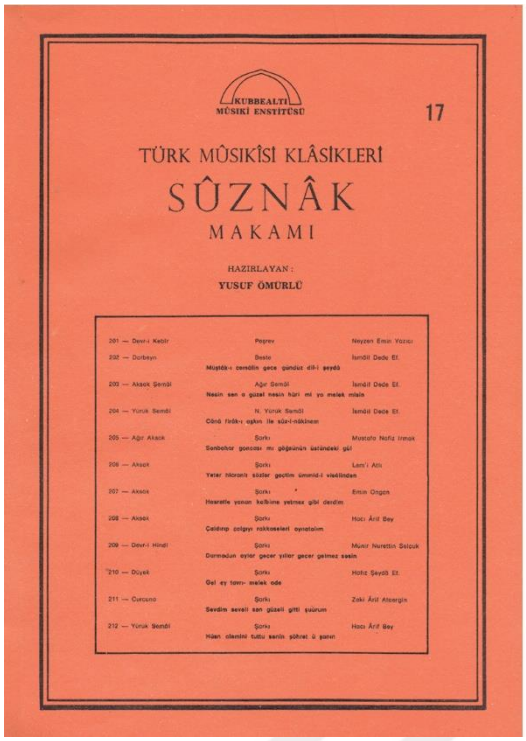

EK-108: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 17-20.*

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ

17

TÜRK MÛSIKÎSÎ KLÂSİKLERİ

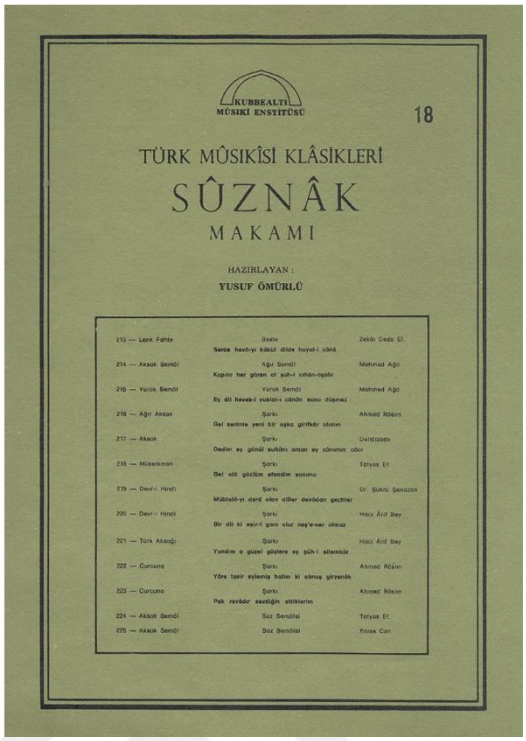
SÛZNÂK

MAKAMI

HAZIRLAYAN :

YUSUF ÖMÜRLÜ

201 — Devr-i Kebir — Peşrev — Neyzen Emin Yazıcı
202 — Darbeyn — Beste — İsmâil Dede Ef.
Müştâk-ı cemâlin gece gündüz dil-i şeydâ
203 — Aksak Semâî — Ağır Semâî — İsmâil Dede Ef.
Nesin sen o güzel nesin hûri mi yo melek misin
204 — Yürük Semâî — N. Yürük Semâî — İsmâil Dede Ef.
Cânâ rûşk-ı eşkın ile sûz-ı nâkânem
205 — Ağır Aksak — Şarkı — Mustafa Nafiz Irmak
Sanbelvar goncası mı göğsünün üstündeki gül
206 — Aksak — Şarkı — Lam'i Atlı
Yeter hicranla sözler geçtim ümmid-i visâlinden
207 — Aksak — Şarkı — Emin Ongan
Hasretle yanan kalbime yetmez gibi dendim
208 — Aksak — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Çeldirıp zalgıyı nakkaseleri oynatalım
209 — Devr-i Hindî — Şarkı — Münir Nurettin Selçuk
Dermeden eyler geçer yıller geçer gelmez sesin
210 — Düyek — Şarkı — Hafız Şevkî Ef.
Gel ey tam- melek ada
211 — Curcuna — Şarkı — Zeki Ârif Ataergin
Sevdim seveli sen güzeli gitti şuurum
212 — Yürük Semâî — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Hüsn cemînle tutdu serîn şöhret ü şanın

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ

18

TÜRK MÛSIKÎSÎ KLÂSİKLERİ

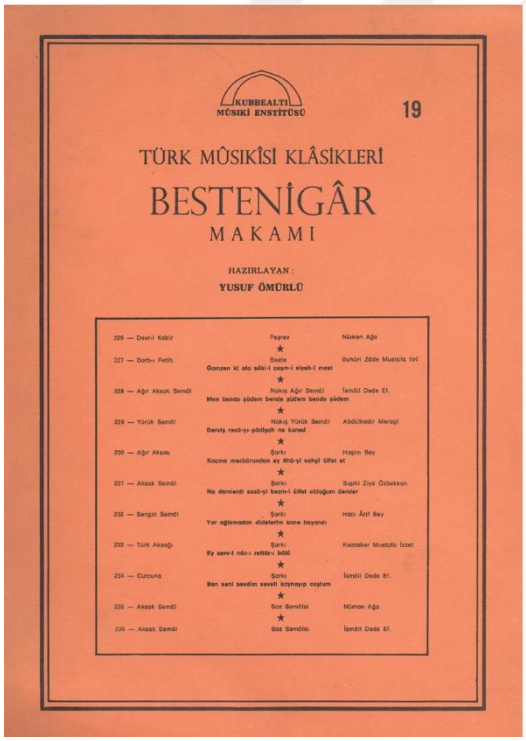
SÛZNÂK

MAKAMI

HAZIRLAYAN :

YUSUF ÖMÜRLÜ

213 — Lenk Fahte — Beste — Zekâî Dede Ef.
Serde hevâ-yı kâkül dilde heyat-ı cânâ
214 — Aksak Semâî — Ağır Semâî — Mehmed Ağa
Kapdır her gönen el şâh-ı cihân-ı gönül
215 — Yürük Semâî — Yürük Semâî — Mehmed Ağa
Ey dil hevesi-i vuslat-ı cânân sonu düşmez
216 — Ağır Aksak — Şarkı — Ahmed Rasim
Gel seninle yeni bir eşka girîftâr olalım
217 — Aksak — Şarkı — Dellâlzade
Dedim ey gönül sultânı sınası ey cihânın cânı
218 — Müsemmen — Şarkı — Tatyos Ef.
Gel elâ gözlüm efendim yanıma
219 — Devr-i Hindî — Şarkı — Dr. Şükrü Şenozan
Müstatîl-yi dard olan dilber devrinden geçtiler
220 — Devr-i Hindî — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Bir dil ki sevr-i gam olur neş'e-ver olmaz
221 — Türk Aksağı — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Yandım o güzel yüzlere ey şûh-ı sitemkâr
222 — Curcuna — Şarkı — Ahmed Rasim
Yâre tesir eylemiş hâlen ki olmuş gîryenâk
223 — Curcuna — Şarkı — Ahmed Rasim
Pek revâdır sevdiğin etliklerin
224 — Aksak Semâî — Söz Semâîsi — Tatyos Ef.
225 — Aksak Semâî — Söz Semâîsi — Fıtnat Can

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ

19

TÜRK MÛSIKÎSÎ KLÂSİKLERİ

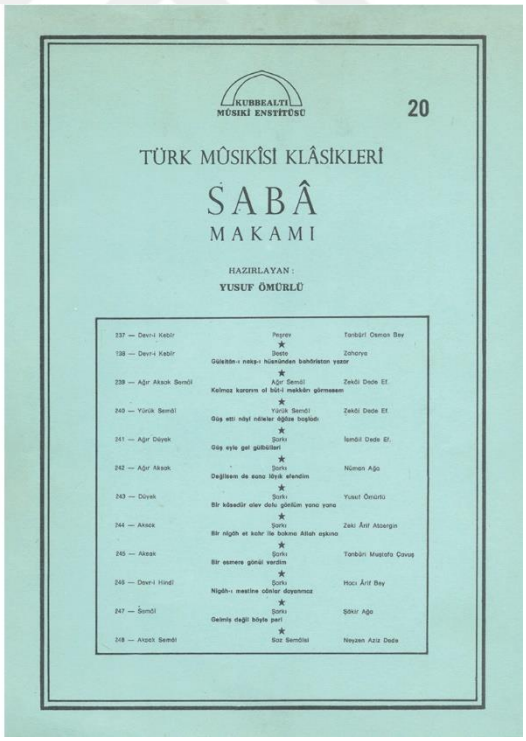
BESTENİGÂR

MAKAMI

HAZIRLAYAN :

YUSUF ÖMÜRLÜ

226 — Devr-i Kebir — Peşrev — Nûman Ağa
★
227 — Darb-ı Fetih — Beste — Buhûrî Zâde Mustafa Itrî
Gamzen ki ola sâkî-i çeşm-i siyeh-i mest
★
228 — Ağır Aksak Semâî — Nakış Ağır Semâî — İsmâil Dede Ef.
Men benda şûdem benda şûdem benda şûdem
★
229 — Yürük Semâî — Nakş-ı Yürük Semâî — Abdülkadir Meragî
Devriş recâ-yı pâdişeh ne kuned
★
230 — Ağır Aksak — Şarkı — Hoşin Bey
Kocina mecâlorundon ey âhû-yi vahşî cîfet et
★
231 — Aksak Semâî — Şarkı — Suphi Ziya Özbekkan
Ne demlerdi sazlı-yı beste-i lûfet olduğum demler
★
232 — Sengin Semâî — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Yar oğlemeden dîdelerim kana boyandı
★
233 — Türk Aksağı — Şarkı — Kazasker Mustafa İzzet
Ey serv-i nâz-ı reftâr-ı bâlâ
★
234 — Curcuna — Şarkı — İsmâil Dede Ef.
Ben seni sevdim senli koyneyip coşturn
★
235 — Aksak Semâî — Söz Semâîsi — Nûman Ağa
★
236 — Aksak Semâî — Söz Semâîsi — İsmâil Dede Ef.

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ

20

TÜRK MÛSIKÎSÎ KLÂSİKLERİ

SABÂ

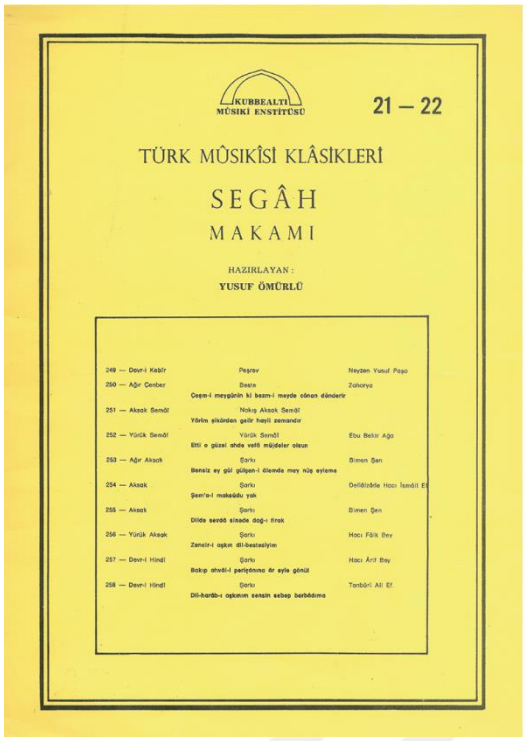
MAKAMI

HAZIRLAYAN :

YUSUF ÖMÜRLÜ

237 — Devr-i Kebir — Peşrev — Tanburî Osman Bey
★
238 — Devr-i Kebir — Beste — Zohorya
Gülebün-i nakş-ı hüsnünden bahristan yazar
★
239 — Ağır Aksak Semâî — Ağır Semâî — Zekâî Dede Ef.
Kalmaz karanın ol bâd-ı mekkân görmesem
★
240 — Yürük Semâî — Yürük Semâî — Zekâî Dede Ef.
Göz etti nâyî nâleler âğûşa boşlanh
★
241 — Ağır Düyek — Şarkı — İsmâil Dede Ef.
Göz eyle gel gülbülleri
★
242 — Ağır Aksak — Şarkı — Nûman Ağa
Değilsem de sana lâyık efendim
★
243 — Düyek — Şarkı — Yusuf Ömürlü
Bir kâsedir olan dolu gönlüm yana yana
★
244 — Aksak — Şarkı — Zeki Ârif Ataergin
Bir nigâh et kahr ile bakma Allah aşkına
★
245 — Aksak — Şarkı — Tanburî Mustafa Çavuş
Bir esmere gönül verdim
★
246 — Devr-i Hindî — Şarkı — Hacı Ârif Bey
Nigâh-ı mestine cânlar doyanmaz
★
247 — Şemâl — Şarkı — Şükrî Ağa
Gelmiş değil böyle peri
★
248 — Aksak Semâî — Söz Semâîsi — Neyzen Aziz Dede

EK-109: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 21-25*.

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ

21 — 22

TÜRK MÛSIKÎSÎ KLÂSİKLERİ

SEGÂH MAKAMI

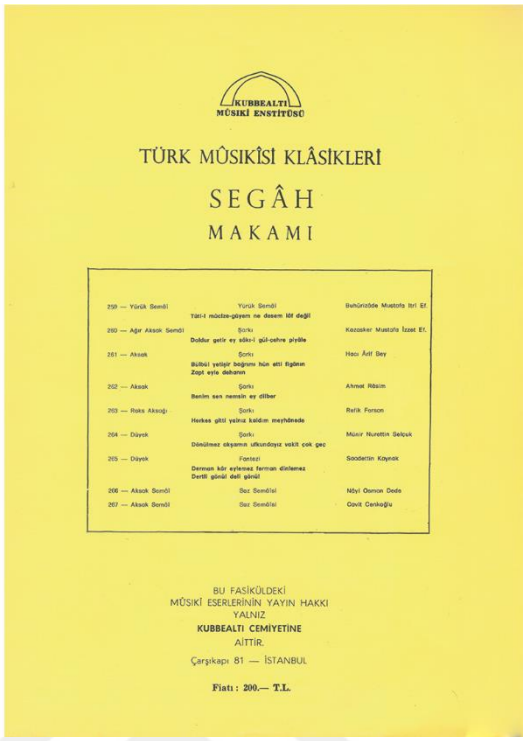
HAZIRLAYAN: YUSUF ÖMÜRLÜ

249 — Devr-i Kebir	Peşrev		Neyzen Yusuf Paşa
250 — Ağır Ceviber	Beste	Çeşm-i meyginin ki bezm-i meyde cânan döndürür	Zahoriye
251 — Aksak Semâî	Naksı Aksak Semâî	Yürüm sikûndan gelir hayli zemandır	
252 — Yürük Semâî	Yürük Semâî	Etti o güzel ahde vefâ müjdeler olsun	Ebu Bekir Ağa
253 — Ağır Aksak	Şarkı	Benziz ey gül gülşen-i âlemde mey nûş eyleme	Bimen Şen
254 — Aksak	Şarkı	Şem'-i meksûdu yak	Delilâlzâde Hacı İsmâil Ef.
255 — Aksak	Şarkı	Dilde sevdâ sînede dağ-ı firak	Bimen Şen
256 — Yürük Aksak	Şarkı	Zencir-i aşkın dil-bestesiyim	Hacı Fikik Bey
257 — Devr-i Hindî	Şarkı	Bakıp atvâl-i perîşânıma âr eyle gönül	Hacı Ârif Bey
258 — Devr-i Hindî	Şarkı	Dil-harâb-ı aşkımın senâin sebeb berbâdıma	Tanburî Ali Ef.

BU FASİKÜLDEKİ MÜSİKİ ESERLERİNİN YAYIN HAKKI YALNIZ KUBBEALTI CEMİYETİNE AİTTİR.

Çarşıkapı 81 — İSTANBUL

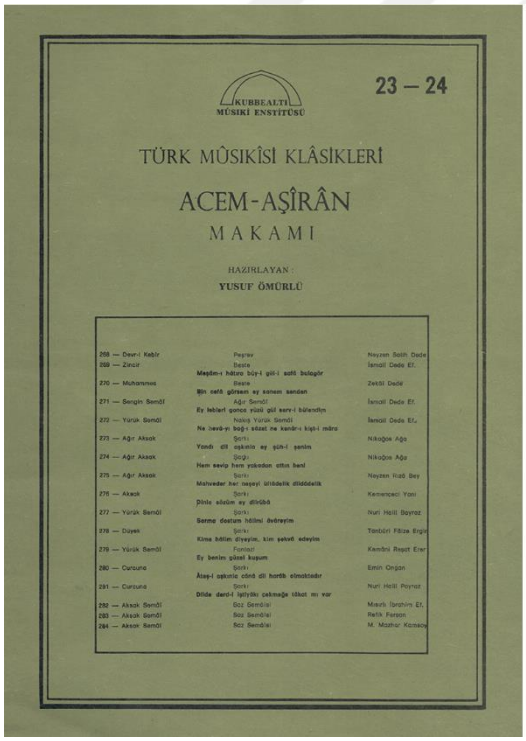
Fiatı: 200.— T.L.

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ

TÜRK MÛSIKÎSÎ KLÂSİKLERİ

SEGÂH MAKAMI

259 — Yürük Semâî	Yürük Semâî	Yâri-i mücâzı-güyem ne dosem lût değil	Buhûrîzâde Mustafa İtri Ef.
260 — Ağır Aksak Semâî	Şarkı	Doldur getir ey sâkî-i gül-cehre piyâle	Kazasker Mustafa İzzet Ef.
261 — Aksak	Şarkı	Bülbül yelpûr boğnunu hûn etti ilgânın Zapt eyle dahanın	Hacı Ârif Bey
262 — Aksak	Şarkı	Benim sen nemsin ey dilber	Ahmet Rasim
263 — Raks Aksağı	Şarkı	Herkes gitti yalnız kaldım meyhânede	Refik Fersan
264 — Düyek	Şarkı	Dönülmez akşamın ufkundayız vakit çok geç	Münir Nurettin Selçuk
265 — Düyek	Fantezi	Derman kâr eylemez ferman dinlemez Dertli gönül deli gönül	Sadettin Kaynak
266 — Aksak Semâî	Söz Semâîsi		Nâyî Osman Dede
267 — Aksak Semâî	Söz Semâîsi		Cevit Çenkoğlu

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ

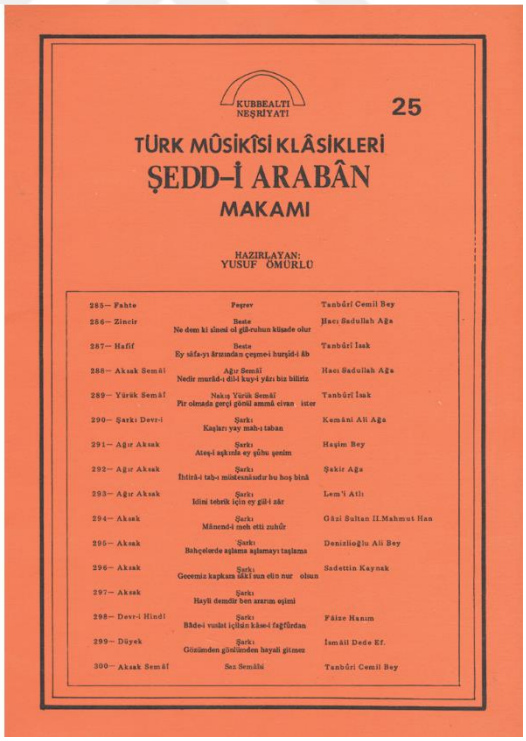
23 — 24

TÜRK MÛSIKÎSÎ KLÂSİKLERİ

ACEM-AŞÎRÂN MAKAMI

HAZIRLAYAN: YUSUF ÖMÜRLÜ

268 — Devr-i Kebir	Peşrev		Neyzen Salih Dede
269 — Zincir	Beste	Meşâm-ı hâtıra bûy-ı gül-i sâfî bulaşır	İsmâil Dede Ef.
270 — Muhammes	Beste	Bin nefâ görsen ey sanem senden	Zekâî Dede
271 — Sengin Semâî	Ağır Semâî	Ey lebleri gonca yüzü gül serv-i bülendim	İsmâil Dede Ef.
272 — Yürük Semâî	Naksı Yürük Semâî	Ne bevâ-yı boğ-ı sâzez ne kendi-i kişi-i mâru	İsmâil Dede Ef.
273 — Ağır Aksak	Şarkı	Yandı dil aşkınla ey şûh-i şenim	Nikoğos Ağa
274 — Ağır Aksak	Şarkı	Hem sevip hem yıkadın etme beni	Nikoğos Ağa
275 — Ağır Aksak	Şarkı	Mahveder her nesneyi âtâdelik dildâdelik	Neyzen Rızâ Bey
276 — Aksak	Şarkı	Dinle ebâlim ey dilrûbâ	Kemençeci Yorgi
277 — Yürük Semâî	Şarkı	Sorma dostum hâlimi övüreyim	Nuri Hellî Bayraz
278 — Düyek	Şarkı	Kime bâtın diyeyim, kim şahvet edeyim	Tanburî Fâize Ergin
279 — Yürük Semâî	Fantezi	Ey benim gönül koşum	Kemânî Reşat Erer
280 — Curcuna	Şarkı	Âteş-i aşkınla cânâ dil harîb olmaktadır	Emin Ongan
281 — Curcuna	Şarkı	Dilde derd-i âşıklık çekmeğe tâkat mı var	Nuri Hellî Poyraz
282 — Aksak Semâî	Söz Semâîsi		Mesrûr İbrahim Ef.
283 — Aksak Semâî	Söz Semâîsi		Refik Fersan
284 — Aksak Semâî	Söz Semâîsi		M. Mazhar Kamacı

KUBBEALTI NEŞRİYATI

25

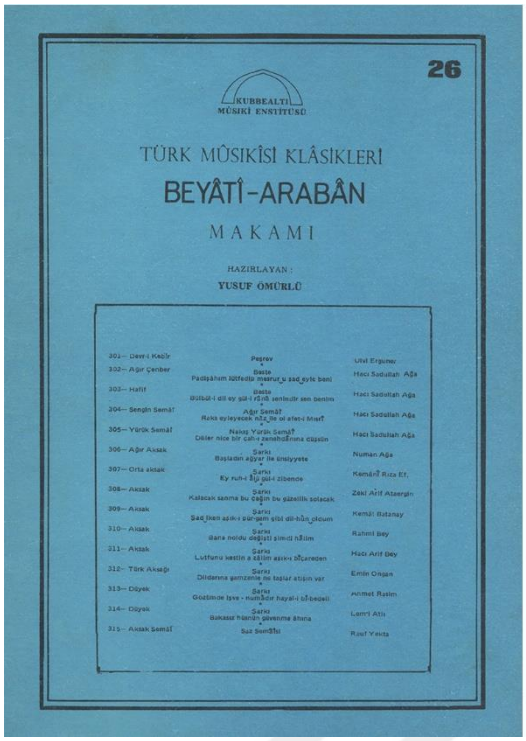
TÜRK MÛSİKÎSİ KLÂSİKLERİ

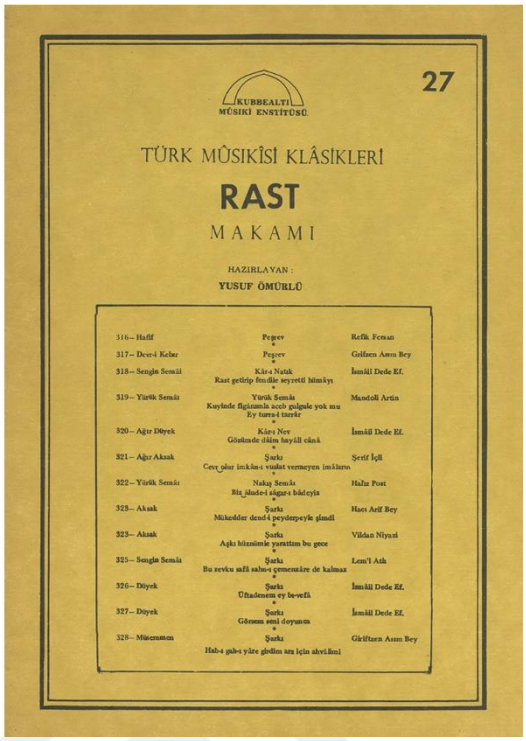
ŞEDD-İ ARABÂN MAKAMI

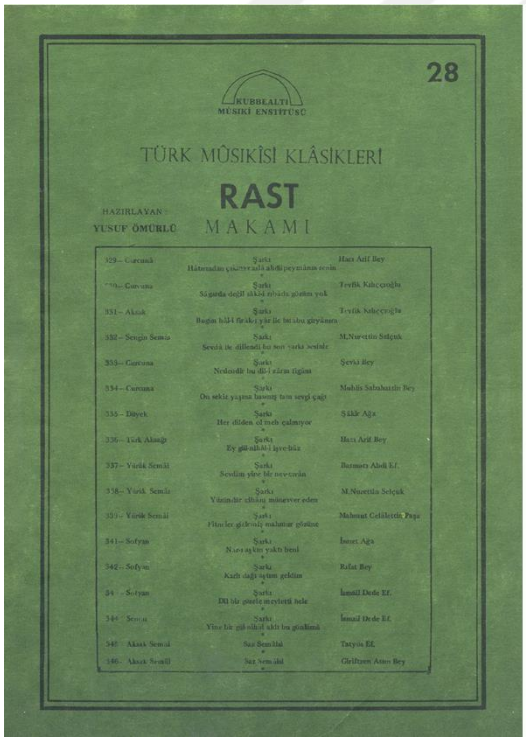
HAZIRLAYAN: YUSUF ÖMÜRLÜ

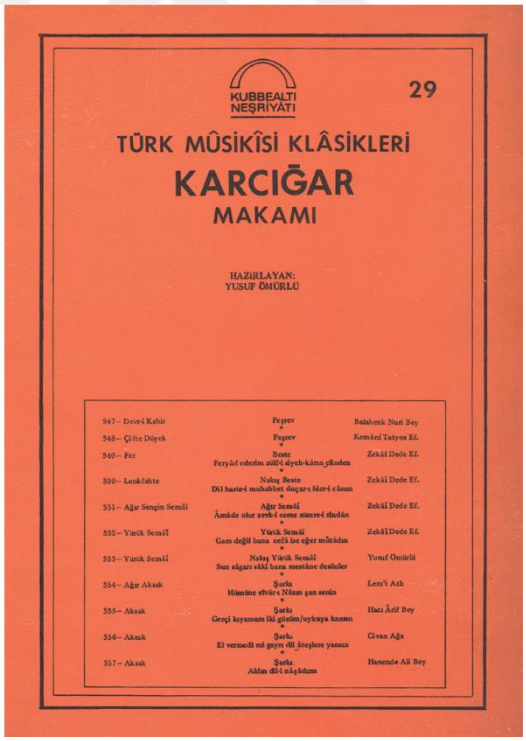
285— Fahte	Peşrev		Tanburî Cemil Bey
286— Zincir	Beste	Ne dem ki sînesi sâf gül-ruhun kûnde olur	Hacı Sadullah Ağa
287— Hafif	Beste	Ey sâfa-yı âruzından çeşmei hurşid-i âb	Tanburî İsak
288— Aksak Semâî	Ağır Semâî	Nedir murâd-ı dil-i kuy-i yâri bu bilirsiz	Hacı Sadullah Ağa
289— Yürük Semâî	Naksı Yürük Semâî	Pir olmada gerçi gönül amma eiran ister	Tanburî İsak
290— Şarkı Devr-i	Şarkı	Kaşları yay mahı-ı taban	Kemânî Ali Ağa
291— Ağır Aksak	Şarkı	Ateşi aşkınla ey gûbu senim	Haşim Bey
292— Ağır Aksak	Şarkı	İhtirâ-i tab-ı müstesnisidir bu hoş binâ	Şakir Ağa
293— Ağır Aksak	Şarkı	İdâsı tebrik için ey gül-i zâr	Lem'î Atlı
294— Aksak	Şarkı	Mânend-i meh etti zuhûr	Gâzi Sultan II.Mahmut Han
295— Aksak	Şarkı	Bahçelerde aşlama aşlamayı taşlama	Denizlioğlu Ali Bey
296— Aksak	Şarkı	Gecemiz kapkara sâkî nun etin nur olsun	Sadettin Kaynak
297— Aksak	Şarkı	Hayli demdir ben zarârım eşimi	
298— Devr-i Hindî	Şarkı	Bâde-i vusl-i lâlden kâse-i fağfûrdan	Fâize Hanım
299— Düyek	Şarkı	Gönülden gönülden hayali gitmez	İsmâil Dede Ef.
300— Aksak Semâî	Söz Semâîsi		Tanburî Cemil Bey

EK-110: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 26-29.*

EK-111: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 30-33.*

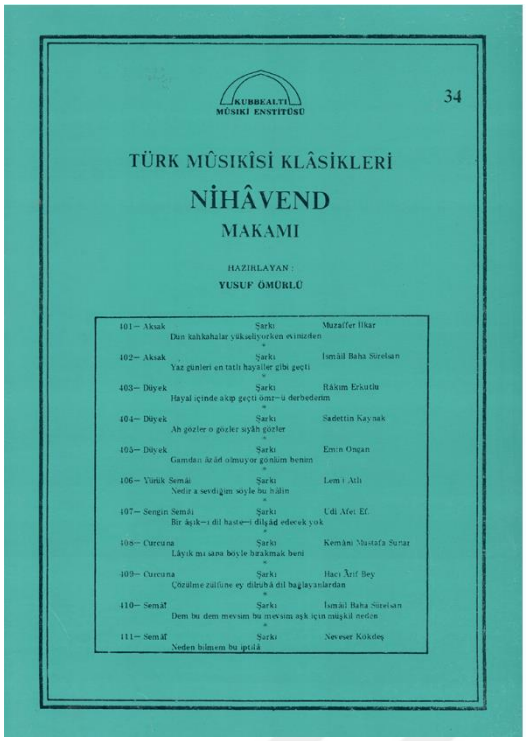

EK-112: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 34-37*.

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ

34

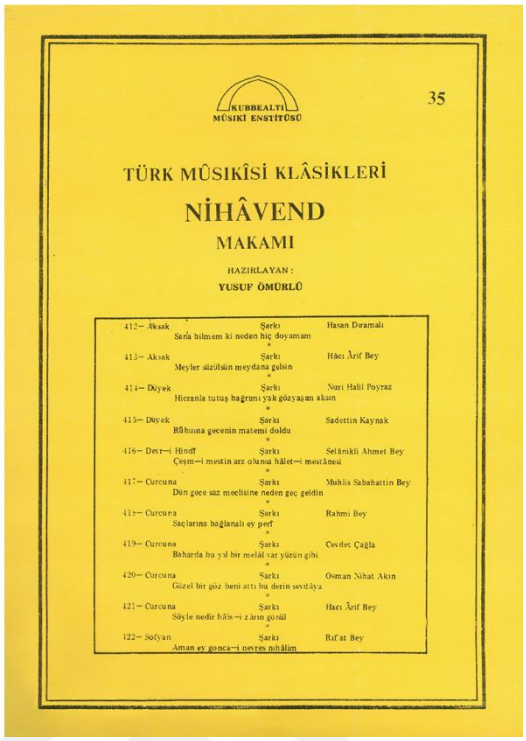
TÜRK MÛSIKÎSİ KLÂSİKLERİ

NİHÂVEND

MAKAMI

HAZIRLAYAN :
YUSUF ÖMÜRLÜ

101–	Aksak	Şarkı	Muzaffer Ilkar
	Dün kahkahalar yükseliyorken evimizden		
102–	Aksak	Şarkı	İsmâil Baha Sürelsan
	Yaz günleri en tatlı hayaller gibi geçti		
103–	Düyek	Şarkı	Rakım Erkutlu
	Hayal içinde akıp geçti ömr–ü derbederim		
104–	Düyek	Şarkı	Sadettin Kaynak
	Ah gözler o gözler siyâh gözler		
105–	Düyek	Şarkı	Emin Ongan
	Gamdan âzâd olmuyor gönlüm benim		
106–	Yürük Semâi	Şarkı	Lem'i Atlı
	Nedir a sevdiğim söyle bu hâlin		
107–	Sengin Semâi	Şarkı	Udi Afet Ef.
	Bir âşık–ı dil haste–i dilşâd edecek yok		
108–	Curcuna	Şarkı	Kemâni Mustafa Sunar
	Lâyık mı sana böyle bırakmak beni		
109–	Curcuna	Şarkı	Hacı Ârif Bey
	Çözülme zülfüne ey dilruhâ dil bağlayanlardan		
110–	Semâî	Şarkı	İsmâil Baha Sürelsan
	Dem bu dem mevsim bu mevsim aşk için müşkil neden		
111–	Semâî	Şarkı	Neveser Kökdeş
	Neden bilmem bu iptilâ		

KUBBEALTI MÜSİKİ ENSTİTÜSÜ

35

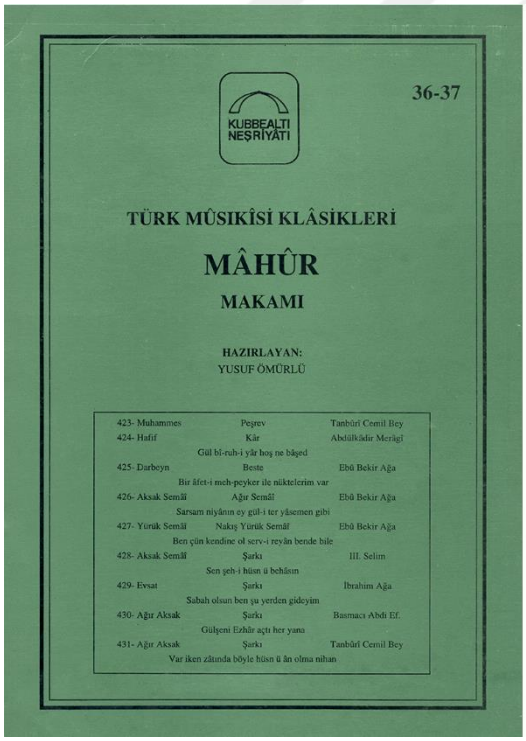
TÜRK MÛSIKÎSİ KLÂSİKLERİ

NİHÂVEND

MAKAMI

HAZIRLAYAN :
YUSUF ÖMÜRLÜ

112–	Aksak	Şarkı	Hasan Dıramalı
	Sana bilmem ki neden hiç doyamam		
113–	Aksak	Şarkı	Hâcı Ârif Bey
	Meyler sâzülsün meydana gülsün		
114–	Düyek	Şarkı	Nuri Halil Poyraz
	Hicranla tutuş bağrımı yak gözyaşım akıtı		
115–	Düyek	Şarkı	Sadettin Kaynak
	Rûhuma gecenin matemi doldu		
116–	Devr–i Hindî	Şarkı	Selânikli Ahmet Bey
	Çeşm–i mestin arz olunsa hâlet–i mestâneni		
117–	Curcuna	Şarkı	Muhlis Sabahattin Bey
	Dün gece saz meclisine neden geç geldin		
118–	Curcuna	Şarkı	Rahmi Bey
	Saçlarına bağlanalı ey perî		
119–	Curcuna	Şarkı	Cevdet Çağla
	Baharda bu yıl bir melâl var yüzün gibi		
120–	Curcuna	Şarkı	Osman Nihat Akın
	Güzel bir göz beni attı bu derin sevdâya		
121–	Curcuna	Şarkı	Hacı Ârif Bey
	Söyle nedir hâlis–i zârın gönül		
122–	Sofyan	Şarkı	Rıfat Bey
	Aman ey gonca–i nevres nihâlim		

KUBBEALTI NEŞRİYATI

36-37

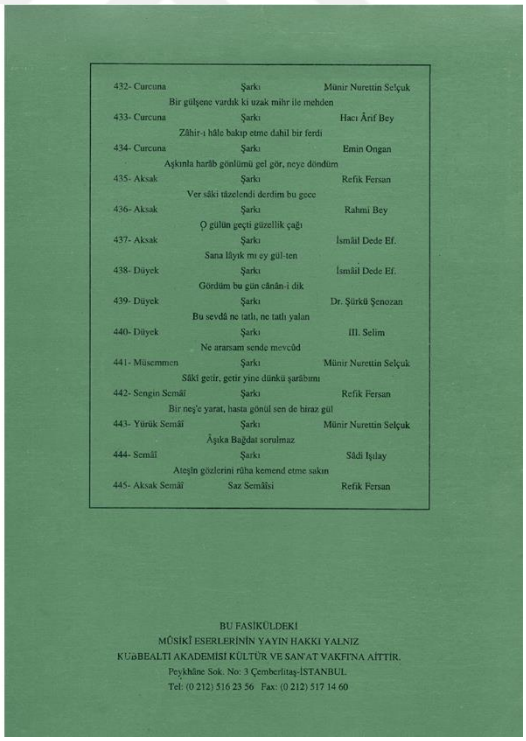
TÜRK MÛSIKÎSİ KLÂSİKLERİ

MÂHÛR

MAKAMI

HAZIRLAYAN:
YUSUF ÖMÜRLÜ

423-	Muhammes	Peşrev	Tanburî Cemil Bey
424-	Hafif	Kâr	Abdülkâdir Meragî
	Gül bî-ruh-i yâr hoş ne bâged		
425-	Darbeyn	Beste	Ebû Bekir Ağa
	Bir âfet-i meh-peyker ile nüktelerim var		
426-	Aksak Semâî	Ağır Semâî	Ebû Bekir Ağa
	Sarsam niyânın ey gül-i ter yâsemen gibi		
427-	Yürük Semâi	Nakış Yürük Semâî	Ebû Bekir Ağa
	Ben çün kendine ol serv-i reyân bende bile		
428-	Aksak Semâî	Şarkı	III. Selim
	Sen şeh-i hüsn ü behâsın		
429-	Evsat	Şarkı	İbrahim Ağa
	Sabah olsun ben şu yerden gideyim		
430-	Ağır Aksak	Şarkı	Basmacı Abdi Ef.
	Gülşeni Ezhâr açtı her yana		
431-	Ağır Aksak	Şarkı	Tanburî Cemil Bey
	Var iken zâtında böyle hüsn ü ân olma nihan		

432-	Curcuna	Şarkı	Münir Nurettin Selçuk
	Bir gülşene vardık ki uzak mihr ile mehden		
433-	Curcuna	Şarkı	Hacı Ârif Bey
	Zâhir-i hâle bakıp etme dahil bir ferdi		
434-	Curcuna	Şarkı	Emin Ongan
	Aşkınla harîb gönlümü gel gör, neye döndüm		
435-	Aksak	Şarkı	Refik Fersan
	Ver sâkî tâzelendi derdim bu gece		
436-	Aksak	Şarkı	Rahmi Bey
	O gülün geçti güzellik çağı		
437-	Aksak	Şarkı	İsmâil Dede Ef.
	Sana lâyık mı ey gül-ten		
438-	Düyek	Şarkı	İsmâil Dede Ef.
	Gördüm bu gün cânân-i dik		
439-	Düyek	Şarkı	Dr. Şükrü Şenozan
	Bu sevdâ ne tatlı, ne tatlı yalan		
440-	Düyek	Şarkı	III. Selim
	Ne aransam sende mevcûd		
441-	Müsemmen	Şarkı	Münir Nurettin Selçuk
	Sâkî getir, getir yine dünkü şarâbımı		
442-	Sengin Semâî	Şarkı	Refik Fersan
	Bir neş'e yarat, hasta gönül sen de biraz gül		
443-	Yürük Semâî	Şarkı	Münir Nurettin Selçuk
	Âşıka Bağdat sorulmaz		
444-	Semâî	Şarkı	Sâdi Işılay
	Ateşin gözlerini rüha kemend etme sakın		
445-	Aksak Semâî	Saz Semâîsi	Refik Fersan

BU FASİKÜLDEKİ
MÜSİKİ ESERLERİNİN YAYIN HAKKI YALNIZ
KÜBBEALTI AKADEMİSİ KÜLTÜR VE SAN'AT VAKFINA AİTTİR.
Peykhâne Sok. No: 3 Çemberlitaş-İSTANBUL
Tel: (0 212) 516 23 56 Fax: (0 212) 517 14 60

EK-113: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri 38-39.*

KUBBEALTI NEŞRİYATI

38-39

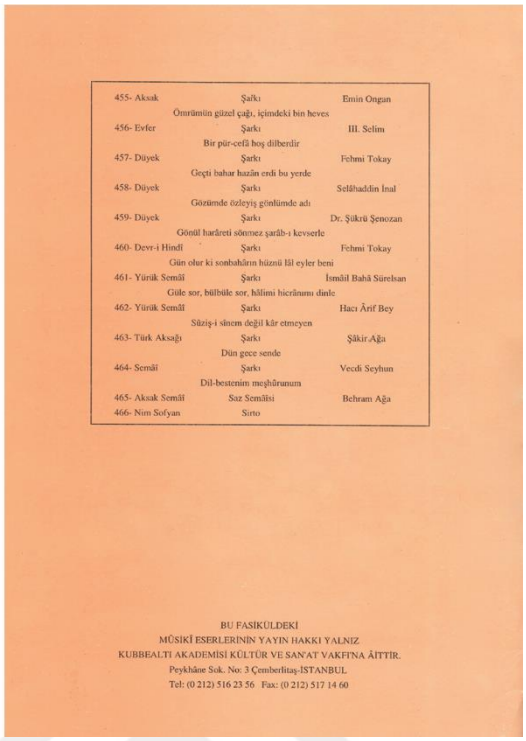
TÜRK MÛSIKİSİ KLÂSİKLERİ

BÛSELİK

MAKAMI

HAZIRLAYAN:
YUSUF ÖMÜRLÜ

446-	Peşrev	Kemençeci Nikolaki
447- Remel	Beste	İsmâil Dede Ef.
Olduk yine bu şevk ile mesrûr-ı meserret		
448- Aksak Semâî	Ağır Semâî	Çömlekçizâde Recep Çelebi
Niyâz-ı nâme-i dil yâre bî-zebân okunur		
449- Yürük Semâî	Yürük Semâî	İsmâil Dede Ef.
Dehr olmada bu sûr ile mâmûr-ı meserret		
450- Ağır Aksak Semâî	Şarkı	İsmâil Dede Ef.
Zülfündedir benim baht-ı siyâhım		
451- Ağır Aksak	Şarkı	Şerif İçli
Dün gece bir bezm-i meyde âh edip anmış beni		
452- Curcuna	Şarkı	Fehmi Tokay
Aman cânâ beni şâd et		
453- Aksak	Zeybek	Cevdet Çağla
Sıyırıp kınından gümüş palanı		
454- Aksak	Şarkı	Suphi Ziya Özbekkan
Boş kalbimi bir hâtıranın gölgesi bekler		

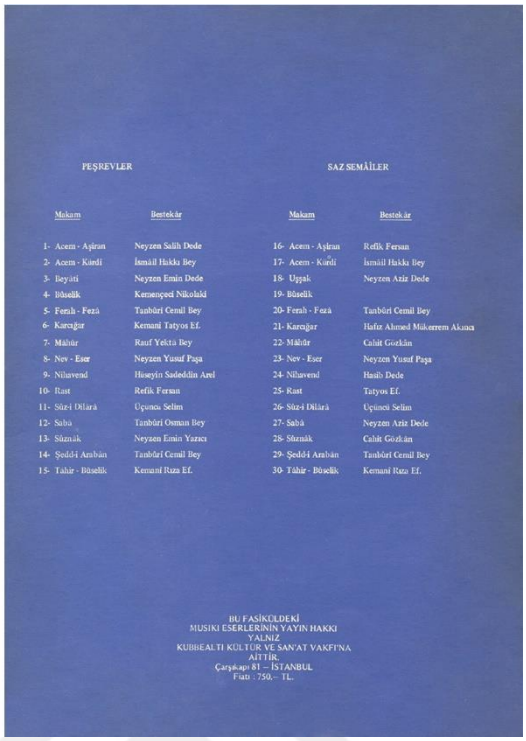

455- Aksak	Şarkı	Emin Ongan
Ömrümün güzel çağı, içimdeki bin heves		
456- Evfer	Şarkı	III. Selim
Bir pür-cefâ hoş dilberdir		
457- Düyek	Şarkı	Fehmi Tokay
Geçti bahar hazân erdi bu yerde		
458- Düyek	Şarkı	Selâhaddin İnal
Gözümde özleyiş günlümde adı		
459- Düyek	Şarkı	Dr. Şükrü Şenozan
Gönül harâreti sönmez şarâb-ı kevserle		
460- Devr-i Hindî	Şarkı	Fehmi Tokay
Gün olur ki sonbahârın hüznü lâl eyler beni		
461- Yürük Semâî	Şarkı	İsmâil Bahâ Sürelsan
Güle sor, bülbüle sor, hâlimi hicrânımı dinle		
462- Yürük Semâî	Şarkı	Hacı Ârif Bey
Süziş-i sînem değil kâr etmeyen		
463- Türk Aksağı	Şarkı	Şâkir Ağa
Dün gece sende		
464- Semâî	Şarkı	Vecdi Seyhun
Dil-bestenim meşhûrumun		
465- Aksak Semâî	Saz Semâîsi	Behram Ağa
466- Nim Sofyan	Sirto	

BU FASİKÜLDEKİ
MÛSİKİ ESERLERİNİN YAYIN HAKKI YALNIZ
KUBBEALTI AKADEMİSİ KÜLTÜR VE SAN'AT VAKFINA AİTTİR.
Peykhâne Sok. No: 3 Çemberlitaş-İSTANBUL
Tel: (0 212) 516 23 56 Fax: (0 212) 517 14 60

EK-114: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri Saz Eserleri 1-2.*

PEŞREVLER

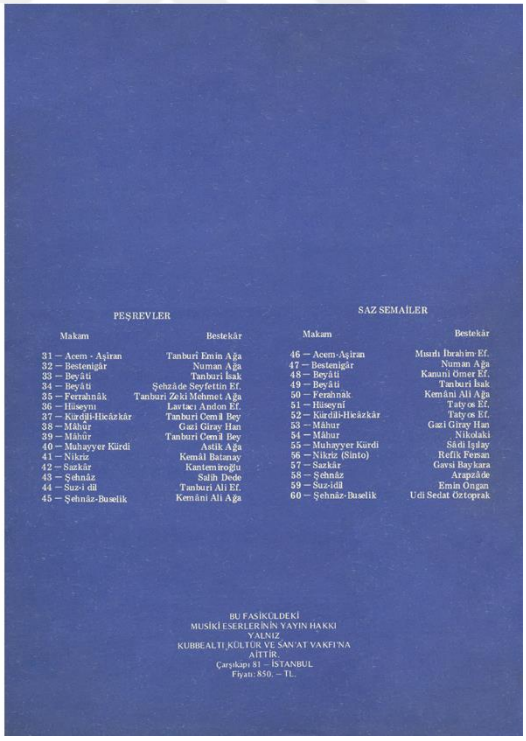
Makam	Bestekâr
1- Acem - Aşiran	Neyzen Salih Dede
2- Acem - Kürdî	İsmâil Hakkı Bey
3- Beyâtî	Neyzen Emin Dede
4- Büselik	Kemençeci Nikolaki
5- Ferah - Fezâ	Tanburî Cemil Bey
6- Karcığâr	Kemanî Tatyos Ef.
7- Mâhûr	Rauf Yekta Bey
8- Nev - Eser	Neyzen Yusuf Paşa
9- Nihâvend	Hüseyin Sadeddin Arel
10- Rast	Refik Fersan
11- Sûzi-Dilârâ	Üçüncü Selim
12- Sabâ	Tanburî Osman Bey
13- Sûznâk	Neyzen Emin Yazıcı
14- Şedd-i Arabân	Tanburî Cemil Bey
15- Tâhir - Büselik	Kemanî Rıza Ef.

SAZ SEMÂİLER

Makam	Bestekâr
16- Acem - Aşiran	Refik Fersan
17- Acem - Kürdî	İsmâil Hakkı Bey
18- Uşşak	Neyzen Aziz Dede
19- Büselik	
20- Ferah - Fezâ	Tanburî Cemil Bey
21- Karcığâr	Hafız Ahmed Mükerrem Akıncı
22- Mâhûr	Cahit Gözkân
23- Nev - Eser	Neyzen Yusuf Paşa
24- Nihâvend	Hasib Dede
25- Rast	Tatyos Ef.
26- Sûzi-Dilârâ	Üçüncü Selim
27- Sabâ	Neyzen Aziz Dede
28- Sûznâk	Cahit Gözkân
29- Şedd-i Arabân	Tanburî Cemil Bey
30- Tâhir - Büselik	Kemanî Rıza Ef.

BU FASİKÜLDEKİ
MUSİKİ ESERLERİNİN YAYIN HAKKI
YALNIZ
KUBBEALTI KÜLTÜR VE SANAT VAKFI'NA
AİTTİR.
Çarşıkapı 81 — İSTANBUL
Fiatı : 750.— TL.

PEŞREVLER

Makam	Bestekâr
31 — Acem - Aşiran	Tanburî Emin Ağa
32 — Bestenigâr	Numan Ağa
33 — Beyâtî	Tanburî İsak
34 — Beyâtî	Şehzâde Seyfettin Ef.
35 — Ferrahnâk	Tanburî Zeki Mehmet Ağa
36 — Hüseynî	Lavtacı Andon Ef.
37 — Kürdî-Hicâzkâr	Tanburî Cemil Bey
38 — Mâhûr	Gazi Giray Han
39 — Mâhûr	Tanburî Cemil Bey
40 — Muhayyer Kürdî	Aslık Ağa
41 — Nikriz	Kemâl Batanay
42 — Sazkâr	Kantemiroğlu
43 — Şehnâz	Salih Dede
44 — Suz-i dil	Tanburî Ali Ef.
45 — Şehnâz-Buselik	Kemânî Ali Ağa

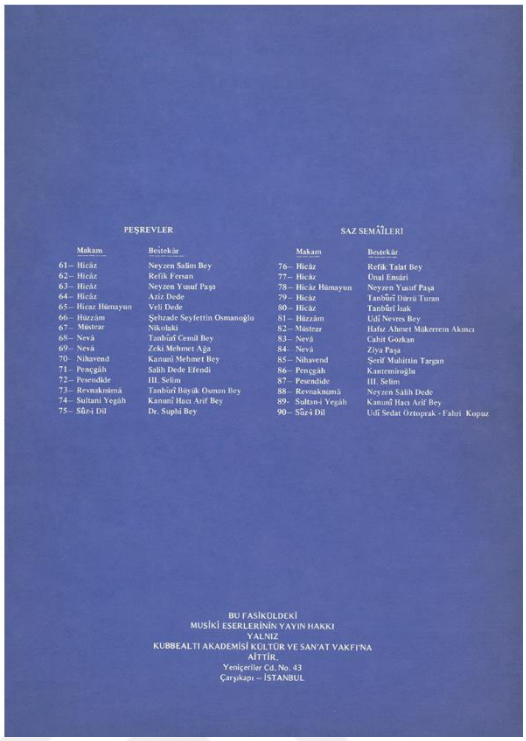
SAZ SEMAİLER

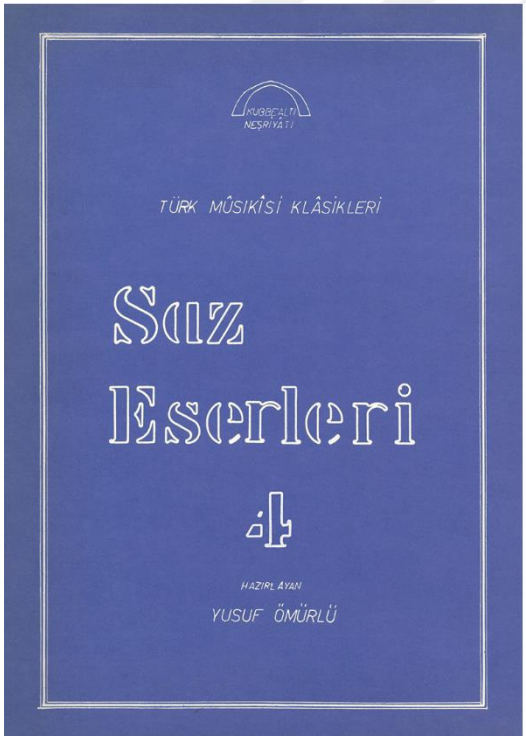
Makam	Bestekâr
46 — Acem-Aşiran	Mısırlı İbrahim Ef.
47 — Bestenigâr	Numan Ağa
48 — Beyâtî	Kanunî Ömer Ef.
49 — Beyâtî	Tanburî İsak
50 — Ferahnâk	Kemânî Ali Ağa
51 — Hüseynî	Tatyos Ef.
52 — Kürdî-Hicâzkâr	Tatyos Ef.
53 — Mâhur	Gazi Giray Han
54 — Mâhur	Nikolaki
55 — Muhayyer Kürdî	Sâdi Işılay
56 — Nikriz (Sinto)	Refik Fersan
57 — Sazkâr	Gavsi Baykara
58 — Şehnâz	Arapzâde
59 — Suzidil	Emin Üngan
60 — Şehnâz-Buselik	Udi Sedat Öztoprak

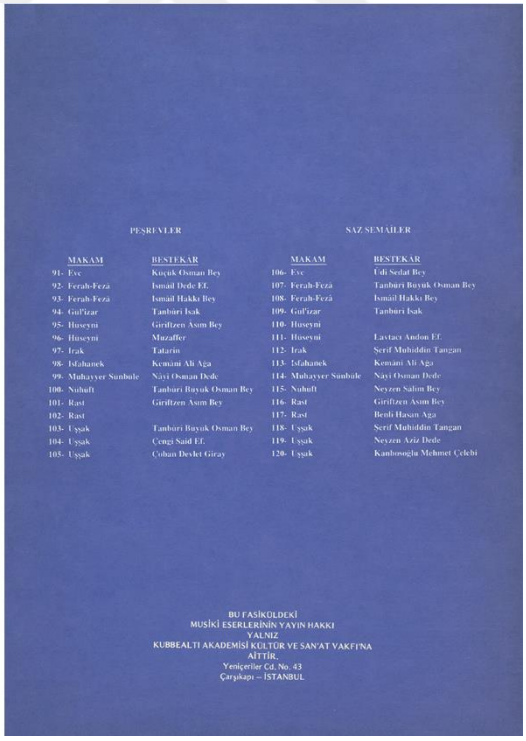
BU FASİKÜLDEKİ
MUSİKİ ESERLERİNİN YAYIN HAKKI
YALNIZ
KUBBEALTI KÜLTÜR VE SANAT VAKFI'NA
AİTTİR.
Çarşıkapı 81 — İSTANBUL
Fiyatı: 850.— TL.

EK-115: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri Saz Eserleri 3-4.*

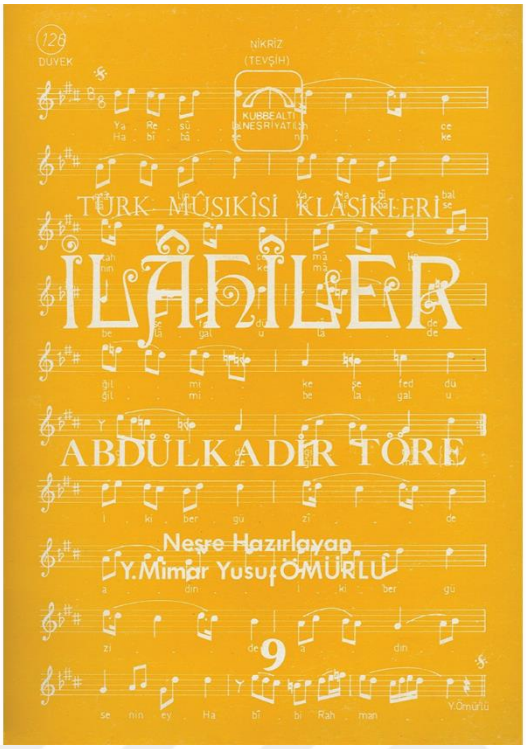
EK-116: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 1-4.*

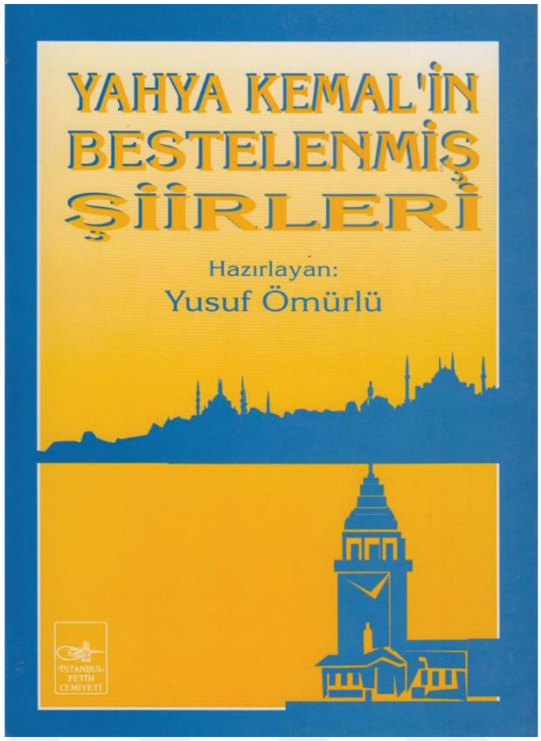
EK-117: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 5-8.*

EK-118: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler 9.*

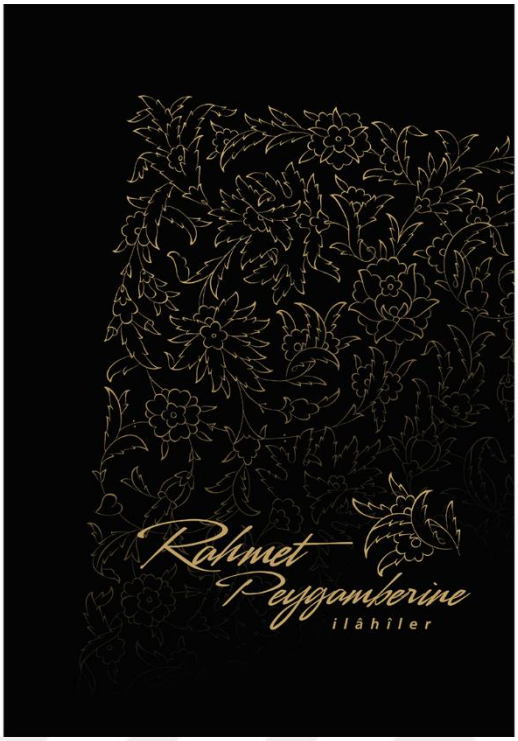
EK-119: *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri*.

EK-120: *Meral Uğurlu'nun Sesinden Yahya Kemal*.

EK-121: *Rahmet Peygamberine İlâhîler*.

EK-122: Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi 1 – Meral Uğurlu.

MERAL UĞURLU

TÜRK MÛSIKÎSİ
KLÂSİK ESERLER SERİSİ 1

A

1-	FERAHNÂK	PEŞREV	ZEKİ MEHMED AĞA
2-	FERAHNÂK	KÂR-I SÜRİYYE	DELLALZÂDE İSMÂİL EF.
	Resm-i sûr oldu müheyyâ şad-ü handan vaktidir		
3-	FERAHNÂK	BESTE	İSMÂİL DEDE EF.
	Figan eder yine bülbül bahâr görmüşdür		
4-	FERAHNÂK	NAKIŞ AĞIR SEMÂİ	İSMÂİL DEDE EF.
	Dil-i biçareyi mecrûh eden tîğ-i nigâhındır		
5-	FERAHNÂK	NAKIŞ YÜRÜK SEMÂİ	ZEKÂİ DEDE EF.
	Sensiz cihanda âşıka işret revâ mıdır		

B

1-	HİCÂZ	ŞARKI	ŞEVKİ BEY
	Severim cân-ü gönülden seni tersâ çiçeğim		
2-	HİCÂZ	ŞARKI	AHMED RASIM
	Cân hasta, gözüm yaşlı, gönül zâr ü perişan		
3-	HİCÂZ	ŞARKI	HACI ARİF BEY
	Saydeyledi bu gönlümü bir gözleri âhû		
4-	HİCÂZ	ŞARKI	ŞEKERCİ CEMİL BEY
	Ne küstün bi-sebep öyle		
5-	HİCÂZ	ŞARKI	RIFAT BEY
	Sislendi havâ tarf-ı çemenzârı nem aldı		

HER HAKKI MAHFUZDUR
Yapımcı Kod No. SK-P 90-34. Y. 799-001

RAPAK • 11220.00

EK-123: Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi 2 – Meral Uğurlu.

Klâsik Türk Mûsıkîsi solisti olarak geniş repertuarı ve kendine has uslûbu ile tanınan sanatçı 8.12.1939 târihinde Edirne'de doğdu. Mûsıkîsi çalışmaları 1955 yılında İstanbul Belediye Konservatuarı Türk Müziği Bölümüne girişiyle başladı.

Öğrenciliği sırasında Münir Nureddin Selçuk, Halil Bedî Sepetcioğlu ve o dönemdeki öğretim kadrosundan yararlandı. Yine bu dönemde özel öğrencisi olduğu M. N. Selçuk'un pek çok konserine koro üyesi ve solist olarak katıldı. Sanatçı konservatuvardan 1960 yılında mezun oldu.

1958 de açılan bir sınavla İstanbul Radyosuna giren sanatçı bu dönemde Mesut Cemil, Cevdet Çağla, Vecîhe Daryal, Yorgo Bacanos, Cüneyd Orhon, Niyâzi Sayın, Fikret Kutluğ gibi seçkin saz üstadlarıyle birlikte solo programlar yaptı, topluluklarda görev aldı.

Çalışmalarını 1963-1977 yılları arasında Ankara Radyosunda sürdüren sanatçı, burada da Ruşen Ferit Kam, İsmail Baha Sürelsan, Refik Ahmet Sevengil'in takdirlerini kazandı ve kendileriyle özel çalışmalar yaptı.

1977 yılında İstanbul Radyosu'na dönen ve buradaki çalışmaları 1983 yılına kadar süren sanatçı, İst. Tek. Ünv. Türk Müziği Konservatırında da bir dönem görev aldı.

Merâl Uğurlu san'at hayatını 1978 yılından bu yana Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Korosu Türk Müziği Korosu'nda sürdürmektedir.

KUBBEALTI AKADEMİSİ
KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI

TÜRK MÛSIKÎSİ
KLÂSİK ESERLER SERİSİ 2

MERAL UĞURLU

A

1- MAHÛR PEŞREV GAZİ GİRAY HAN
2- MAHÛR KÂR HOCA ABDÜLKADİR MERÂĞÎ
Tâ dir ten ten ten nen ni ten nen nâ dir nâ dil i tâ
3- MAHÛR BESTE EYYÛBÎ MEHMED BEY
Ey gözü âhû bana bilmem niçün bîgânesin
4- MAHÛR AĞIR SEMÂÎ EBÛ BEKİR AĞA
Sarsam biyânını ey gül-i ter yâsemen gibi
5- MAHÛR NAKIŞ YÜRÜK SEMÂÎ EBÛ BEKİR AĞA
Beni çün kendine ol serv-i revân bende bile

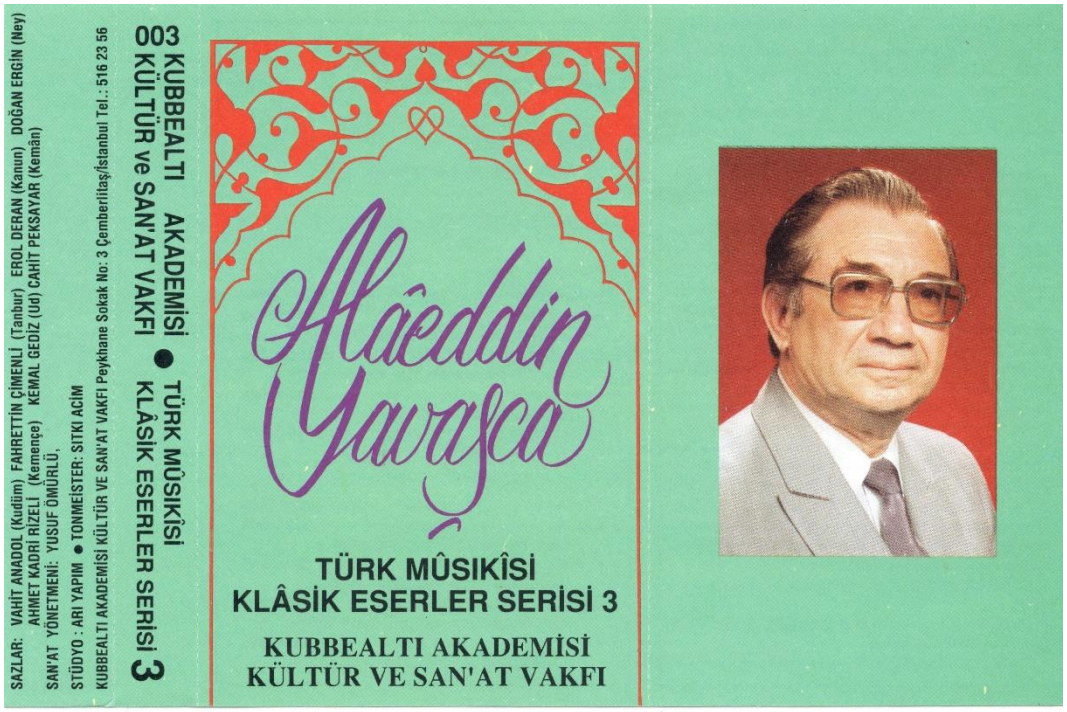
B

6- EVC-ÂRÂ BESTE ÂRİF MEHMED AĞA
Gelince hatt-ı muanber o meh-cemâlimize
7- EVC-ÂRÂ AĞIR SEMÂÎ ÂRİF MEHMED AĞA
Kimin meftûnu oldun ey perî-rûyum nihan söyle
8- EVC-ÂRÂ ŞARKI ŞÂKİR AĞA
Efsûn okur uşşâkına ol gamze-i câdû
9- EVC-ÂRÂ ŞARKI İSMÂİL DEDE EFENDİ
Hüsnüne mâil gönlüm ezelden
10- EVC-ÂRÂ YÜRÜK SEMÂÎ ÂRİF MEHMED AĞA
Sâkî çekemem vaz'-ı zarîfâneyi boş ka
11- EVC-ÂRÂ SAZ SEMÂİSİ DİLHAYAT KALFA

HER HAKKI MAHFUZDUR.
Yapımcı Kod. SK-P 91-34 Y.799-002

09043

EK-124: Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi 3 – Alâeddin Yavaşça.

1 Mart 1926'da Kilis'te doğmuş olan Alâeddin Yavaşça'nın babası Kilisî Şâir Yavaşçazâde Sezai Efendi'nin oğlu Hacı Cemil Efendi, annesi Kınoğlu Kadir Efendi'nin kızı Enver Hanım'dır.

1951 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olan Yavaşça ihtisasını Haseki Hastahanesi'nde yaparak 1955 yılında Kadın-Doğum Mütehassısı olmuştur.

Yavaşça'nın mûsikî hayatı doğum yeri olan Kilis'de çok küçük yaşlarda başlamış; daha 8 yaşındayken Zihni Çelekalp'ten batı mûsikîsi keman dersleri almıştır.

İstanbul'a geldikten sonra Sadeddin Kaynak, Münir Nureddin Selçuk, Dr. Subhi Ezgi, Hüseyin Sadeddin Arel, Zeki Arif Ataergin, Nuri Halil Poyraz, Refik Fersan, Mes'ut Cemil, Ekrem Karadeniz, Süleyman Erguner, Dr. Selâhaddin Tanur gibi üstadlardan feyz almıştır.

İstanbul Belediye Konservatuarı, İleri Türk Mûsikisi Konservatuarı, İstanbul Üniversitesi Korosu gibi kuruluşlarda icra kabiliyetini ve mûsiki bilgisini geliştirdikten sonra 1950 yılında İstanbul Radyosunda solist icracı olmuştur. Zamanla Türkiye Radyolarında ve TRT bünyesinde Danışma, Denetleme ve Repertuar Kurullarında önemli görevlerde bulunmuş 1967'den bu yana solistliği yanında Koro Yöneticiliği de yapmıştır. Ayrıca Türkiye Radyolarına alınan stajyerlere hocalık ederek onların san'atçı olmalarını sağlamıştır. Halen solist ve İstanbul Radyosu Klasik Türk Mûsikisi Erkekler Korosu'nun şefi olarak icracılığa devam ederken, TRT Repertuar Kurulu Başkanlığını da sürdürmektedir. Bu faaliyetlerinin dışında Milli Eğitim Bakanlığının "Türk Mûsikisi Araştırma ve Değerlendirme Komisyonunda, Kültür Bakanlığının Türk Mûsikisi İnceleme Kurulunda ve Devlet Planlama'nın beşinci beş yıllık Türk Mûsikisi Eğitimi Komisyonunda üyelik hizmeti vermektedir.

Dr. Alâeddin Yavaşça'nın icracılığı yanında 350 civarında bestesi vardır.

Dr. Alâeddin Yavaşça'nın bir uzun çalar'ı (L.P.), 25 adet 78'lik taş plağı, 15 adet 45'lik plağı mevcuttur.

YAVAŞÇA'ya10 Ekim 1991'de "Devlet Sanatçısı" ünvanı verilmiştir.

KUBBEALTI AKADEMİSİ
KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI

TÜRK MÛSIKÎSİ
KLÂSİK ESERLER SERİSİ **3**

ALÂEDDİN YAVAŞÇA

A

1- **Beste-Isfahan** Peşrev **Refik Fersan**
2- **Beste-Isfahan** Beste **Enfî Hasan Ağa**
Dil ki şem'-i ruh-ı cânâne ola pervâne
3- **Beste-Isfahan** Ağır Semâî **Ebûbekir Ağa**
O nühüfte gamzelerden bunu kim recâ ederdi
4- **Beste-Isfahan** Yürük Semâî **Ebûbekir Ağa**
Bir elif çekti yine sîneme cânân bu gece
5- **Beste-Isfahan** Saz Semâîsi **Yahyâ Çelebi**

B

1- **Büzürk** Peşrev **Nâyî Osman Dede**
2- **Büzürk** Beste **Sâdık Ağa**
Hûbân seninle leyl ü nehâr istinâs eder
3- **Büzürk** Beste **Sultan III. Selim Han**
Aşkınla havalandım bî-lâneliğim gel gör
4- **Büzürk** Ağır Semâî **Sâdık Ağa**
Hüsnüne ser-tâ-ser âlem gerçi âşıktır beyim
5- **Büzürk** Yürük Semâî **Sâdık Ağa**
Tövbeler ettim ise cürm ü hatâ bir iki üç

HER HAKKI MAHFUZDUR.
Yapımcı Kod. SK-P 91-34 Y.799-003

09619
RAPAK ● 13991.00

EK-125: Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi 4 – Meral Uğurlu.

Klâsik Türk Mûsıkîsi solisti olarak geniş repertuarı ve kendine has uslûbu ile tanınan sanatçı 8.12.1939 târihinde Edirne'de doğdu. Mûsıkîsi çalışmaları 1955 yılında İstanbul Belediye Konservatuarı Türk Müziği Bölümüne girişiyle başladı.

Öğrenciliği sırasında Münir Nureddin Selçuk, Halil Bedî Yönetken, Muazzam Sepetcioğlu ve o dönemdeki öğretim kadrosundan yararlandı. Yine bu dönemde özel öğrencisi olduğu M. N. Selçuk'un pek çok konserine koro üyesi ve solist olarak katıldı. Sanatçı konservatuvardan 1960 yılında mezun oldu.

1958 de açılan bir sınavla İstanbul Radyosuna giren sanatçı bu dönemde Mesut Cemil, Cevdet Çağla, Vecîhe Daryal, Yorgo Bacanos, Cüneyd Orhon, Niyâzi Sayın, Fikret Kutluğ gibi seçkin saz üstadlarıyle birlikte solo programlar yaptı, topluluklarda görev aldı.

Çalışmalarını 1963-1977 yılları arasında Ankara Radyosunda sürdüren sanatçı, burada da Ruşen Ferit Kam, İsmail Baha Sürelsan, Refik Ahmet Sevengil'in takdirlerini kazandı ve kendileriyle özel çalışmalar yaptı.

1977 yılında İstanbul Radyosu'na dönen ve buradaki çalışmaları 1983 yılına kadar süren sanatçı, İst. Tek. Ünv. Türk Müziği Konservatuarında da bir dönem görev aldı.

Merâl Uğurlu san'at hayatını 1978 yılından bu yana Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Korosu Türk Müziği Korosu'nda sürdürmektedir.

KUBBEALTI AKADEMİSİ
KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI

TÜRK MÛSIKÎSİ
KLÂSİK ESERLER SERİSİ 4

MERAL UĞURLU

A

1-	**Sûz-i Dil**	Peşrev	**Tanbûrî Ali Ef.**
2-	**Sûz-i Dil**	Beste	**Tanbûrî Ali Ef.**
	Yıkıldı darb-ı sitemle harâb olan gönlüm		
3-	**Sûz-i Dil**	Beste	**Tanbûrî Ali Ef.**
	Bilmedik yârî ki bizden bu kadar gafil imiş		
4-	**Sûz-i Dil**	Ağır Semâî	**Sâdullah Ağa**
	Beni ey gonca fem bülbül-sıfat nâlân eden sensin		
5-	**Sûz-i Dil**	Ağır Semâî	**Tanbûrî Ali Ef.**
	Kanı yâd-ı lebinle hûn-i dil nûş ettiğim demler		
6-	**Sûz-i Dil**	Yürük Semâî	**Tanbûrî Ali Ef.**
	Ceyhûn arayan dîde-i giryânımı görsün		

B

1-	**Segâh**	Beste	**Zaharya Ef.**
	Çeşm-i meygûnun ki bezm-i meyde cânân dönderir		
2-	**Segâh**	Şarkı	**Dellâlzâde**
	Çok kıldı harâb dilleri ma'mûr nigâhın		
3-	**Segâh**	Ağır Semâî	**Itrî**
	Der mevc-i perîşânî-i mâ fâsılai nîst		
4-	**Mâye**	Şarkı	**Kazasker Mustafa İzzet**
	Şeb midir bu yâ sevâd-ı âh-ı pinhânım mıdır		
5-	**Hüzzam**	Nakış Yürük Semâî	**Zekâî Dede Ef.**
	Dil verdiğin o çeşm-i siyeh-meste işittim		
6-	**Segâh**	Saz Semâîsi	**Nâyî Osman Dede**

HER HAKKI MAHFUZDUR.
Yapımcı Kod. SK-P 91-34 Y.799-004

09620

EK-126: Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi 5 – Meral Uğurlu.

Klâsik Türk Mûsıkîsi solisti olarak geniş repertuarı ve kendine has uslûbu ile tanınan Merâl Uğurlu 8.12.1939 târihinde Edirne'de doğdu. Mûsıkî çalışmaları 1955 yılında İstanbul Belediye Konservatuarı Türk Müziği Bölümüne girişiyle başladı.

Öğrenciliği sırasında Münir Nüreddin Selçuk, Halil Bedîî Yönetken, Muazzam Sepetcioğlu ve o dönemdeki öğretim kadrosundan yararlandı. Yine bu dönemde özel öğrencisi olduğu M. N. Selçuk'un pek çok konserine koro üyesi ve solist olarak katıldı. Sanatçı konservatuvardan 1960 yılında mezun oldu.

1958 de açılan bir sınavla İstanbul Radyosu'na giren sanatçı bu dönemde Mesut Cemil, Cevdet Çağla, Vecîhe Daryal, Yorgo Bacanos, Cüneyd Orhon, Niyâzi Sayın, Fikret Kutluğ gibi seçkin saz üstadlarıyle birlikte solo programlar yaptı, topluluklarda görev aldı.

Çalışmalarını 1963-1977 yılları arasında Ankara Radyosu'nda sürdüren sanatçı, burada da Rûşen Ferit Kam, İsmâil Bahâ Sürelsan, Refik Ahmet Sevengil'in takdirlerini kazandı ve kendileriyle özel çalışmalar yaptı.

1977 yılında İstanbul Radyosu'na dönen ve buradaki çalışmaları 1983 yılına kadar süren sanatçı, İst. Tek. Ünv. Türk Müziği Konservatuarı'nda da bir dönem görev aldı.

Merâl Uğurlu san'at hayâtını 1978 yılından bu yana Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Korosu Türk Müziği Korosu'nda sürdürmektedir.

KUBBEALTI AKADEMİSİ
KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI

TÜRK MÛSIKÎSİ
KLÂSİK ESERLER SERİSİ 5

MERAL UĞURLU

A

1- **Nayi** Yusuf Paşa — **Peşrev**
2- **Dügâh** — **Kâr** — **Hacı Faik Bey**
Pek sevdim efendim seni, gayetle beğendim
3- **Dügâh** — **Beste** — **Şeyhülislâm Esat Efendi**
İzârın gül gül olmuş bûseden, dîl, dağ-ı dağındır
4- **Dügâh** — **Ağır Semâî** — **Tab'î Mustafa Efendi**
Nedir ol cümbüş-i nâdîde o can-sûz nigâh
5- **Dügâh** — **Şarkı** — **Hacı Faik Bey**
Bir mehveşe bağlandı gönül hayli zamandır
6- **Dügâh** — **Nakış Yürük Semai** — **Şeyhülislâm Esat Ef.**
Der-yemeni pîşi meni, pîşi meni der yemeni

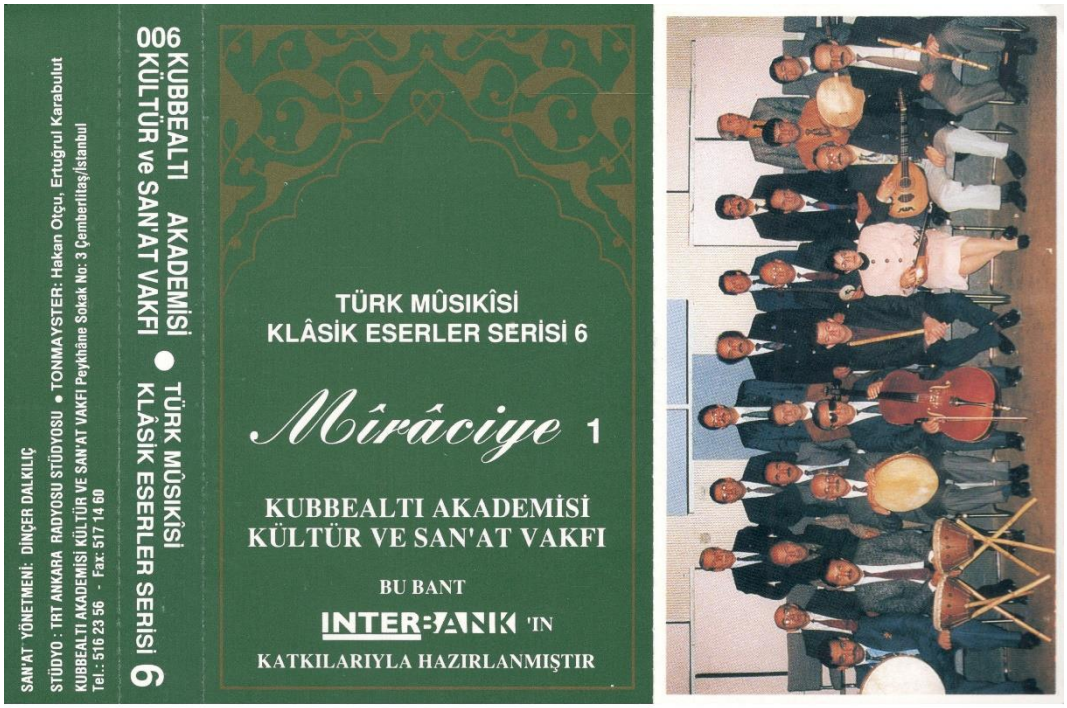
B

7- **Muhayyer-Sümbüle** — **Nakış Yürük Semâî** — **Hacı Sadullah Ağ.**
Şahım hemişe lütfûn umar bu üftadecik
8- **Muhayyer-Sümbüle** — **Şarkı** — **Bordakosta Ah.Ağ.**
Ey nihâl-i işve bir nev-res fidanımsın
9- **Muhayyer-Sümbüle** — **Şarkı** — **III. Selim**
Ey gonca-i nazik tenim
10- **Muhayyer** — **Şarkı** — **Hacı Arif Bey**
Humarı yok bozulmaz meclisî
11- **Muhayyer** — **Şarkı** — **Udî Nevres Orhon**
Gün kavuştu su karardı, beni üzme
12- **Muhayyer** — **Şarkı** — **Şevki Bey**
Ey gonca dehen bir gül-i handan
13- **Muhayyer** — **Şarkı** — **İsmail Dede Ef.**
Sevdiceğim aşıkını ağlatır

HER HAKKI MAHFUZDUR.
Yapımcı Kod. SK-P 91-34 Y.799-005

10805
RAPAK

EK-127: Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi 6 – Mîrâciye 1.

EK-128: Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi 7 – Mîrâciye 2.

ŞEF ve SOLİST: AHMET HATİPOĞLU

KORO: Celal Abacı
Cevdet Bolvadin
Yüksel Bozbay
Behzat Çayır
Dinçer Dalkılıç
Hasan Eylen
Kenan Günel
Ahmet Melik
Mustafa Öztürk
Orhan Saygıcı
Suat Yıldırım
Vedat Kaptan Yurdakul

SAZLAR: İsmail Akdeniz (Violonsel)
Aygün Altınbaş (Kudüm)
Ali Balakbabalar (Ney)
Dinçer Dalkılıç (Rebab)
Serap Efil (Kemençe)
Özgün Gürbüz (Lavta)
Suat Güzeller (Bendir)
Atilla Mayda (Bendir)
Uğur Onuk (Ney)
Selçuk Sipâhioğlu (Tanbur)
Ayhan Tokyay (Bendir)

A

1- Saba Makāmında
Ney Taksîmi
2- Saba Tevşih,
3- Saba Hânesi
4- Hüseyni Makāmında
Ney Taksîmi
5- Hüseyni Tevşih

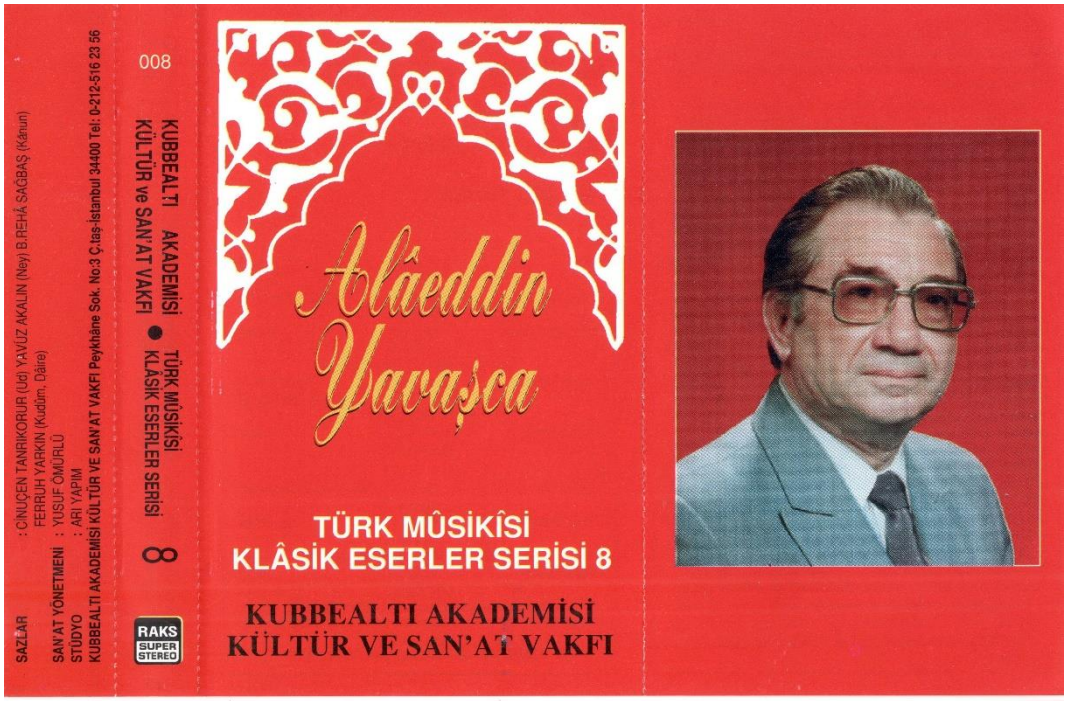
B

6- Hüseyni Hânesi
7- Nişabûr Hânesi
8- Tekbir

HER HAKKI MAHFUZDUR.
Yapımcı Kod. SK-P 91-34 Y.799-007

10807
RAPAK

EK-129: Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi 8 – Alâeddin Yavaşça.

1. Mart 1926'da Kilis'te doğmuş olan Alâeddin Yavaşca'nın babası Kilisli şâir Yavaşcazâde Sezai Efendi'nin oğlu Hacı Cemil Efendi, annesi Kınoğlu Kadir Efendi'nin kızı Enver Hanım'dır.

1951 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olan Yavaşca ihtisasını Haseki Hastahânesi'nde yaparak 1955 yılında Kadın-doğum Mütehassısı olmuştur.

Yavaşca'nın mûsikî hayatı doğum yeri olan Kilis'de çok küçük yaşlarda başlamış; daha 8 yaşındayken Zihni Çelekalp'ten batı mûsikîsi keman dersleri almıştır.

İstanbul'a geldikten sonra Sadeddin Kaynak, Münir Nureddin Selçuk, Dr. Subhi Ezgi, Hüseyin Sadeddin Arel, Zeki Arif Ataergin, Nuri Halil Poyraz, Refik Fersan, Mes'ut Cemil, Ekrem Karadeniz, Süleyman Erguner, Dr. Selâhaddin Tanur gibi üstadlardan feyz almıştır.

İstanbul Belediye Konservatuarı, İleri Türk Mûsikîsi Konservatuarı, İstanbul Üniversitesi Korosu gibi kuruluşlarda icra kâbiliyetini ve mûsiki bilgisini geliştirdikten sonra 1950 yılında İstanbul Radyosu'nda solist icracı olmuştur. Zamanla Türkiye Radyolarında ve TRT bünyesinde Danışma, Denetleme ve Repertuar Kurullarında önemli görevlerde bulunmuş 1967'den bu yana solistliği yanında Koro Yöneticiliği de yapmıştır. Ayrıca Türkiye Radyolarına alınan stajyerlere hocalık ederek onların şan'atçı olmalarını sağlamıştır. Halen solist ve İstanbul Radyosu Klâsik Türk Mûsikîsi Erkekler Korosu'nun şefi olarak icracılığa devam ederken, TRT Repertuar Kurulu Başkanlığı'nı da sürdürmektedir. Bu faaliyetlerinin dışında Milli Eğitim Bakanlığı'nın "Türk Mûsikîsi Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu"nda, Kültür Bakanlığı'nın "Türk Mûsikîsi İnceleme Kurulu"nda ve Devlet Planlama'nın beşinci beş yıllık "Türk Mûsikîsi Eğitimi Komisyonu"nda üyelik hizmeti vermektedir.Dr. Alâeddin Yavaşca'nın icracılığı yanında 350 civarında bestesi vardır.

Dr. Alâeddin Yavaşca'nın bir uzun çalar'ı (L.P.), 25 adet 78'lik taş plağı, 15 adet 45'lik plağı, 1 adet kaseti mevcuttur.

YAVAŞCA'ya 10 Ekim 1991'de "Devlet Sanatçısı" ünvanı verilmiştir.

KUBBEALTI AKADEMİSİ
KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI

TÜRK MÛSİKÎSİ
KLÂSİK ESERLER SERİSİ

Alâeddin Yavaşca

A

1. Hafif	Pesendîde (Peşrev)	III.Selim
2. Ağır Hafif	Pesendîde (Beste)	Küçük Mehmed Ağa
3. Ağır Aksak Semâi	Pesendîde (Ağır Semâi)	III. Selim
Ziver-i sîne edip rûh-ı revânım diyerek		
4- Yürük Semâi	Pesendîde	İsmâil Dede Ef. (Nakış Yürük Semâi)
Ey âfet-i cân âşık-âzâr		
5- Aksak Semâi	Pesendîde (Saz Semâisi)	III. Selim

B

1- Devr-i Kebir	Nühüft (Peşrev)	Tânbûri Büyük Osman Bey
2- Darb-ı Fetih	Nühüft (Beste)	Seyyid Nuh
Tâ kim hatın ey mâh(:) cebînim (âh) yüze çıktı		
3- Aksak Semâi	Nühüft (Ağır Semâi)	Itrî Ef.
Mecbûr-ı aşkın olduğumu her gün gören bilir (vây)		
4- Yürük Semâi	Nühüft (Yürük Semâi)	Ebû Bekir Ağa
Sîtâb-ı bâd-ı sabâ sû-be-sû çemen-be-çemen		

9528

HER HAKKI MAHFUZDUR.
Yapımcı Kod. 92.34.Ü.799/008

14282
RAPAK

EK-130: Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi 9 – Saz Klâsikleri 1.

KUBBEALTI İKTİSÂDÎ İŞLETMESİ
Peykhane Sok.No.3
Çemberlitaş/İstanbul
Tel: (0212) 516 23 56 /
Fax: (0212) 517 14 60

009

KUBBEALTI AKADEMİSİ KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI
KUBBEALTI İKTİSÂDÎ İŞLETMESİ
TÜRK MÛSIKÎSİ
KLÂSİK ESERLER SERİSİ 9

A YÜZÜ
•Ney Taksimi 1-Pençgâh Peşrevi 2-Pençgâh Saz Semâîsi •Ud Taksimi 3-Mahûr Peşrevi 4-Mâhûr Saz Semâîsi •Kânûn Taksimi 5-Şedd-i Araban Saz Semâîsi

B YÜZÜ
•Ney Taksimi 1-Beyâtî Peşrevi 2-Beyâtî Saz Semâîsi •Yaylı Tanbûr Taksimi 3-Acem-Kürdî Peşrevi 4-Acem-Kürdî Saz Semâîsi •İkili Taksim (Yaylı Tanbûr, Kânûn) 5-Sultânî-Yegâh Peşrevi

SAZ KLÂSİKLERİ 1

TANRIKORUR
SAZ TOPLULUĞU

TÜRK MÛSIKÎSİ
KLÂSİK ESERLER SERİSİ 9

KUBBEALTI AKADEMİSİ KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI
KUBBEALTI İKTİSÂDÎ İŞLETMESİ

1995

KUBBEALTI AKADEMİSİ KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI
KUBBEALTI İKTİSÂDÎ İŞLETMESİ
TÜRK MÛSIKÎSİ KLÂSİK ESERLER SERİSİ 9

SAZ KLÂSİKLERİ 1

A YÜZÜ

Ney Taksimi

1-Pençgâh Peşrevi	(Devr-i Kebîr)	Sâlih Dede Ef.
2-Pençgâh Saz Semâîsi	(Aksak Semâî)	Kantemiroğlu

Ud Taksimi

3-Mahûr Peşrevi	(Muhammes)	Tanbûrî Cemil Bey
4-Mâhûr Saz Semâîsi	(Aksak Semâî)	Tanbûrî Cemil Bey

Kânûn Taksimi

5-Şedd-i Araban Saz Semâîsi	(Aksak Semâî)*	Tanbûrî Cemil Bey

B YÜZÜ

Ney Taksimi

1-Beyâtî Peşrevi	(Hafif)	Şehzâde Seyfettin Ef.
2-Beyâtî Saz Semâîsi	(Aksak Semâî)	Kânûnî Ömer Ef.

Yaylı Tanbûr Taksimi

3-Acem-Kürdî Peşrevi	(Fahte)	İsmâil Hakkı Bey
4-Acem-Kürdî Saz Semâîsi	(Aksak Semâî)	İsmâil Hakkı Bey

İkili Taksim (Yaylı Tanbûr, Kânûn)

5-Sultânî-Yegâh Peşrevi	(Muhammes)	Kânûnî Hacı Ârif Bey

Sazlar: Fahrettin Çimenli (Yaylı Tanbûr) / Cinuçen Tanrıkorur (Ud) / B.Rehâ Sağbaş (Kânûn) / Yavuz Akalın (Ney) / Fahrettin Yarkın (Kudüm, Dâire)

*Bu eser bestecisinin plaktaki icrâsından C.Tanrıkorur tarafından notaya alınmış olup aslına sâdık kalınarak ilk defa icrâ edilmiştir.

KUBBEALTI AKADEMİSİ KÜLTÜR ve SAN'AT VAKFI
KUBBEALTI İKTİSÂDÎ İŞLETMESİ
TÜRK MÛSIKÎSİ KLÂSİK ESERLER SERİSİ 9

SAZ KLÂSİKLERİ 1

TANRIKORUR
SAZ TOPLULUĞU

A YÜZÜ
Ney Taksimi
1-Pençgâh Peşrevi (Devr-i Kebîr) Sâlih Dede Ef.
2-Pençgâh Saz Semâîsi (Aksak Semâî) Kantemiroğlu
Ud Taksimi
3-Mahûr Peşrevi (Muhammes) Tanbûrî Cemil Bey
4-Mâhûr Saz Semâîsi (Aksak Semâî) Tanbûrî Cemil Bey
Kânûn Taksimi
5-Şedd-i Araban Saz Semâîsi (Aksak Semâî)* Tanbûrî Cemil Bey

*Bu eser bestecisinin plaktaki icrâsından C.Tanrıkorur tarafından notaya alınmış olup aslına sâdık kalınarak ilk defa icrâ edilmiştir.

B YÜZÜ
Ney Taksimi
1-Beyâtî Peşrevi (Hafif) Şehzâde Seyfettin Ef.
2-Beyâtî Saz Semâîsi (Aksak Semâî) Kânûnî Ömer Ef.
Yaylı Tanbûr Taksimi
3-Acem-Kürdî Peşrevi (Fahte) İsmâil Hakkı Bey
4-Acem-Kürdî Saz Semâîsi (Aksak Semâî) İsmâil Hakkı Bey
İkili Taksim (Yaylı Tanbûr, Kânûn)
5-Sultânî-Yegâh Peşrevi (Muhammes) Kânûnî Hacı Ârif Bey

Sazlar:
Fahrettin Çimenli (Yaylı Tanbûr)
Cinuçen Tanrıkorur (Ud)
B.Rehâ Sağbaş (Kânûn)
Yavuz Akalın (Ney)
Fahrettin Yarkın (Kudüm, Dâire)

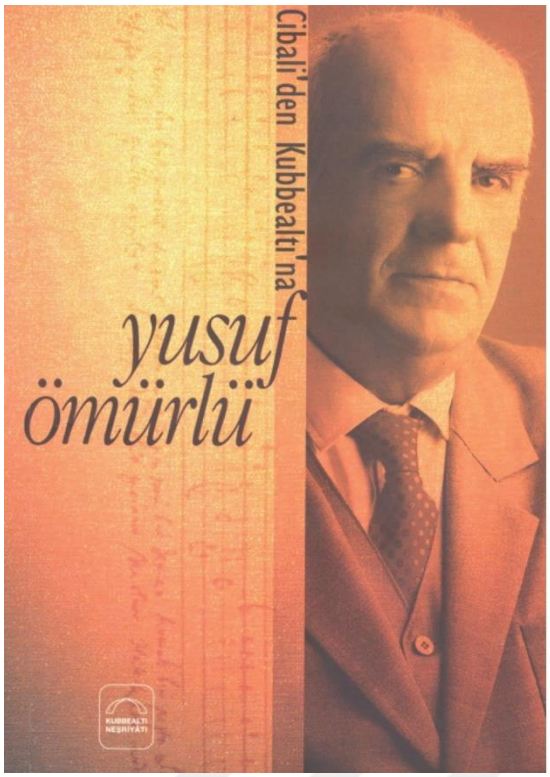
Stüdyo: ARI YAPIM
Tonmeister: SITKI ACİM

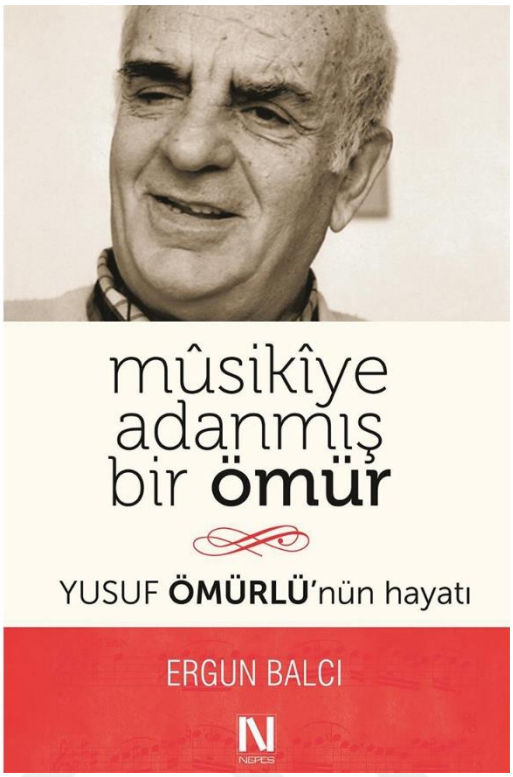
95514

16181

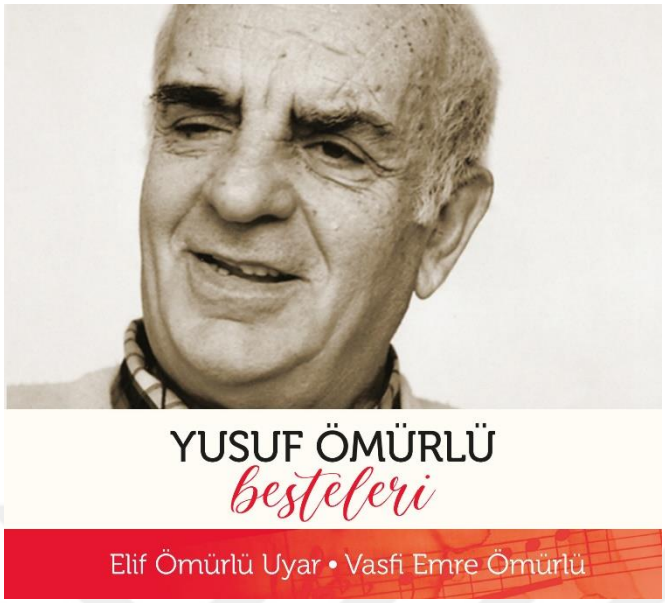
HER HAKKI MAHFUZDUR.
Yapımcı Kod. 95-34.Ü. SK-P.1113-009

EK-131: Ergun Balcı'nın Yusuf Ömürlü hakkında hazırladığı biyografik çalışmasının farklı baskıları.

EK-132: *Yusuf Ömürlü Besteleri*.

YUSUF ÖMÜRLÜ'NÜN BESTE NOTALARI

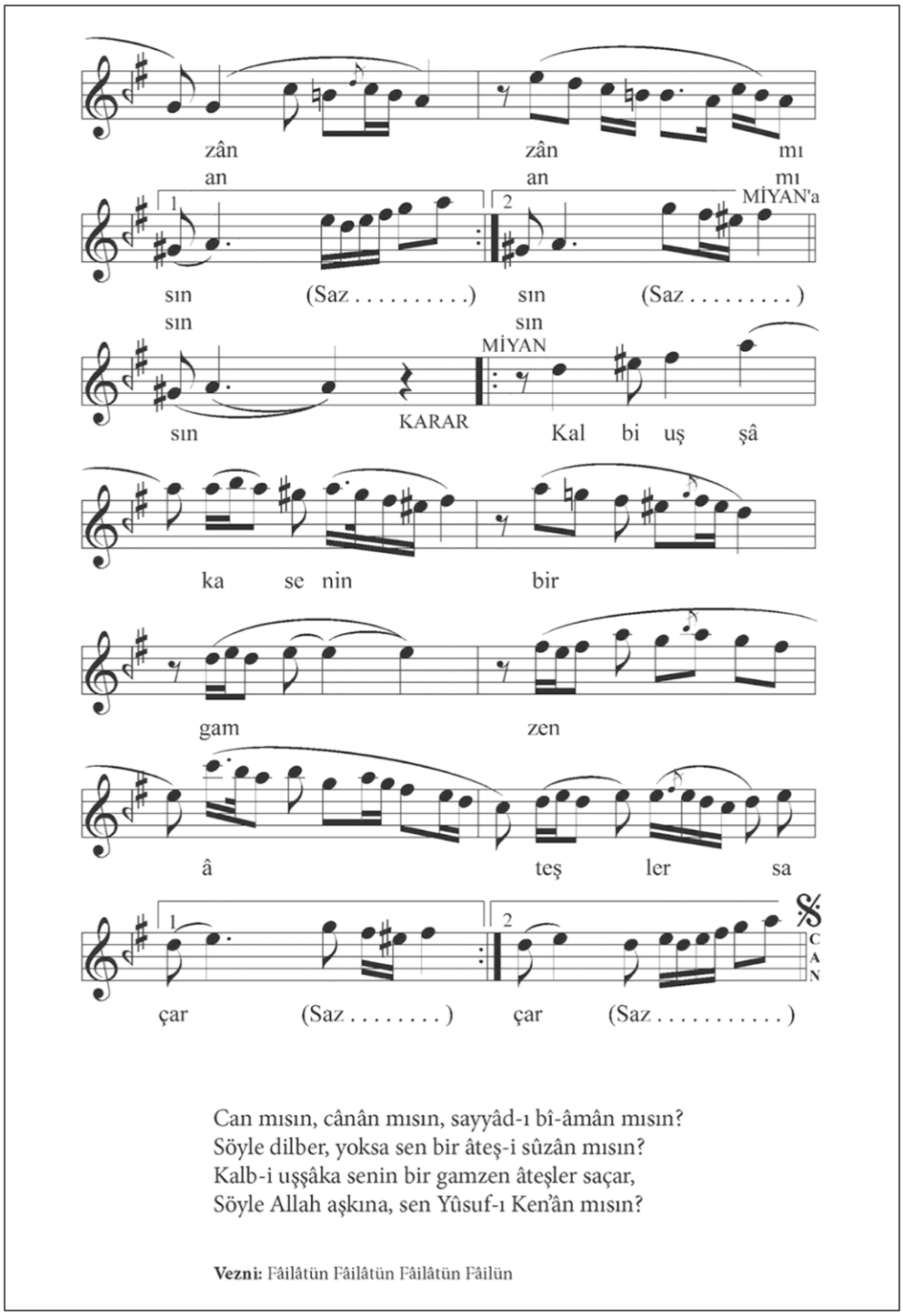
EK-133: Yusuf Ömürlü'nün "Bir Kâsedür Alev Dolu Gönlüm Yana Yana" güfteli beste notası.

EK-134: Yusuf Ömürlü'nün "Can mısın, Cânan mısın, Sayyâd-ı Bî-Âmân mısın" güfteli beste notasının 1. sayfası.

EK-135: Yusuf Ömürlü'nün "Can mısın, Cânan mısın, Sayyâd-ı Bî-Âmân mısın" güfteli beste notasının 2. sayfası.

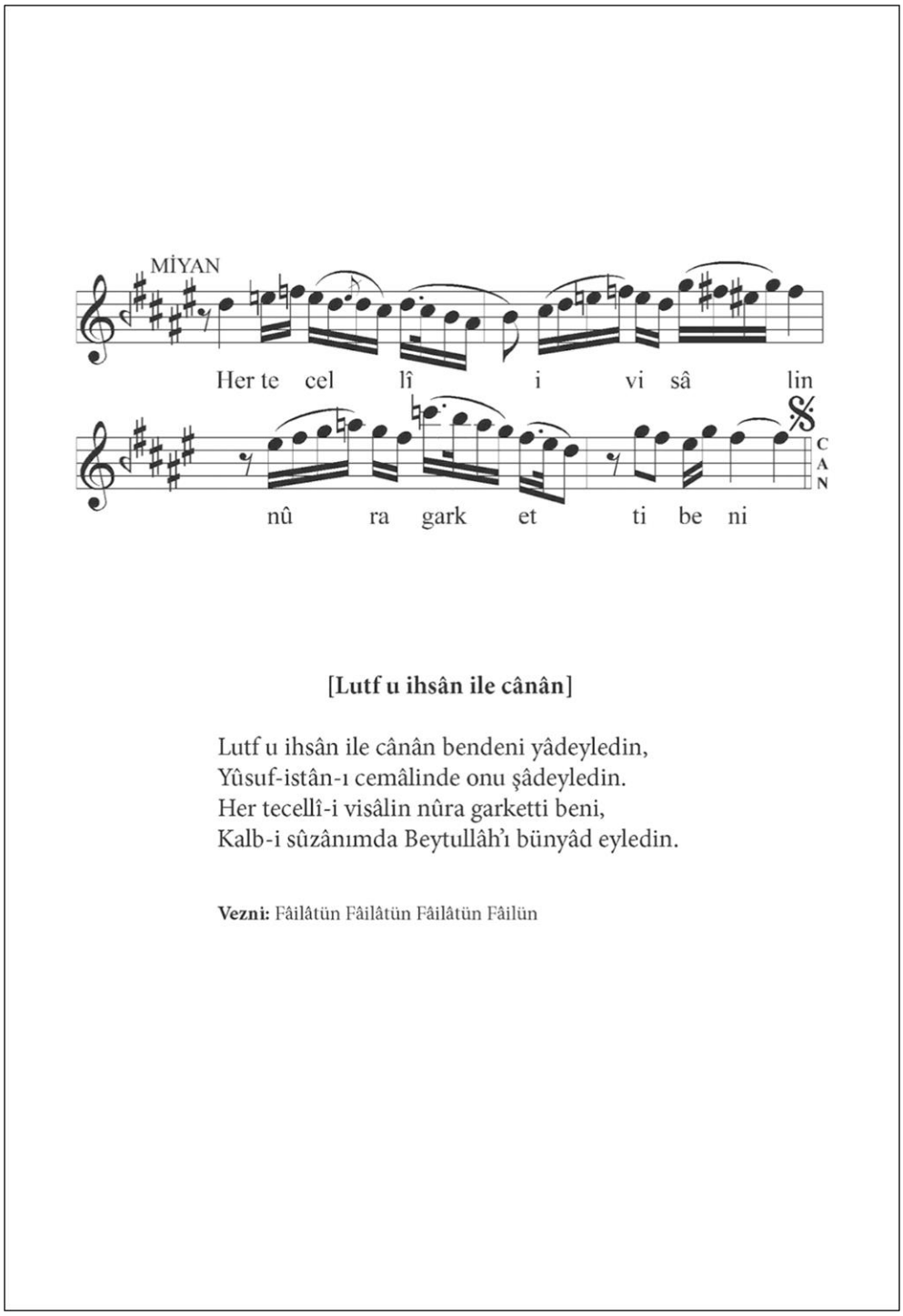
Can mısın, cânân mısın, sayyâd-ı bî-âmân mısın?
Söyle dilber, yoksa sen bir âteş-i sûzân mısın?
Kalb-i uşşâka senin bir gamzen âteşler saçar,
Söyle Allah aşkına, sen Yûsuf-ı Ken'ân mısın?

Vezni: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

EK-136: Yusuf Ömürlü'nün "Lutf u İhsân ile Cânân Bendeni Yâdeyledin" güfteli beste notasının 1. sayfası.

EK-137: Yusuf Ömürlü'nün "Lutf u İhsân ile Cânân Bendeni Yâdeyledin" güfteli beste notasının 2. sayfası.

[Lutf u ihsân ile cânân]

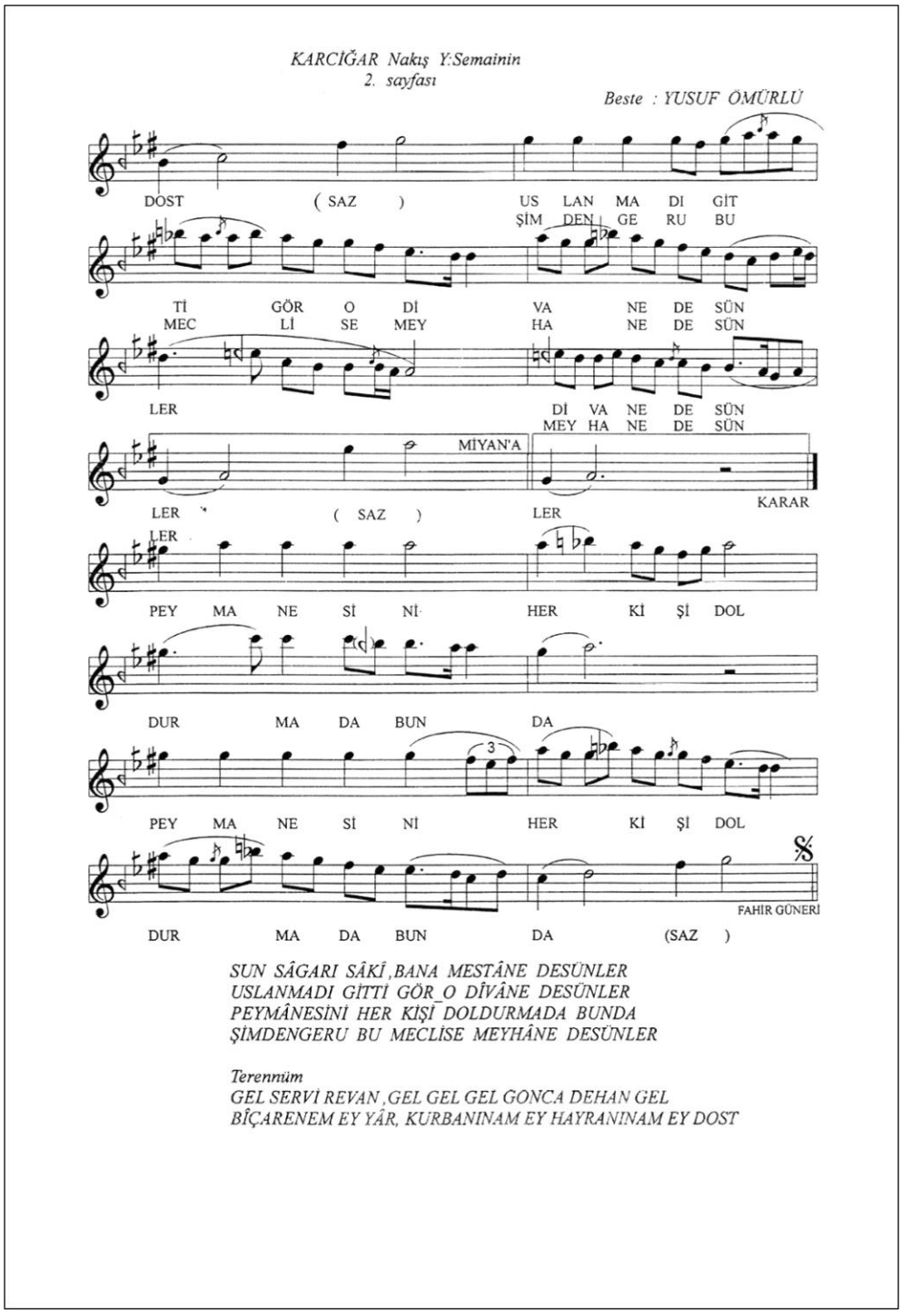
Lutf u ihsân ile cânân bendeni yâdeyledin,
Yûsuf-istân-ı cemâlinde onu şâdeyledin.
Her tecellî-i visâlin nûra garketti beni,
Kalb-i sûzânımda Beytullâh'ı bünyâd eyledin.

Vezni: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

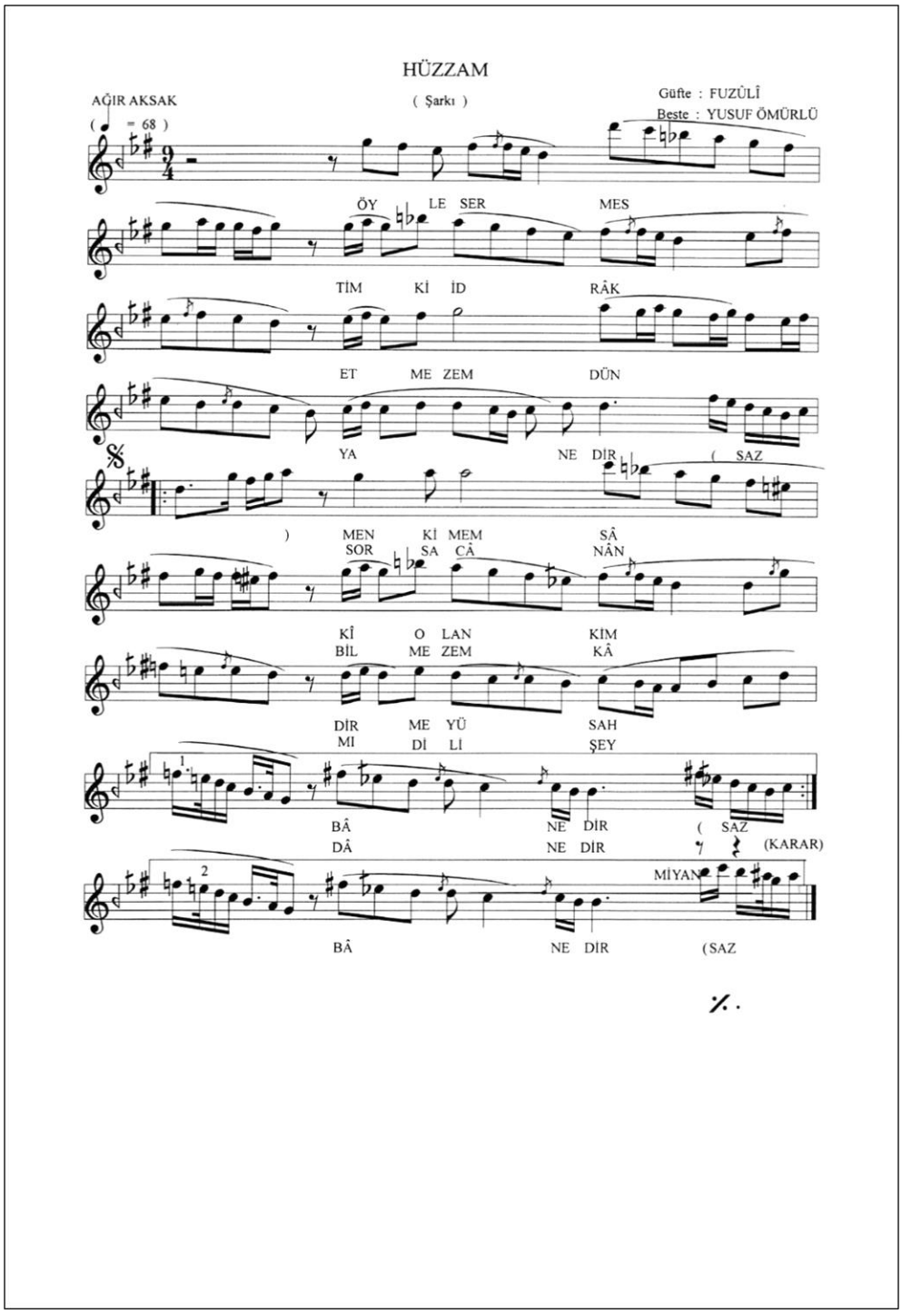
EK-138: Yusuf Ömürlü'nün "Sun Sâgarı Sâkî, Bana Mestâne Desünler" güfteli beste notasının 1. sayfası.

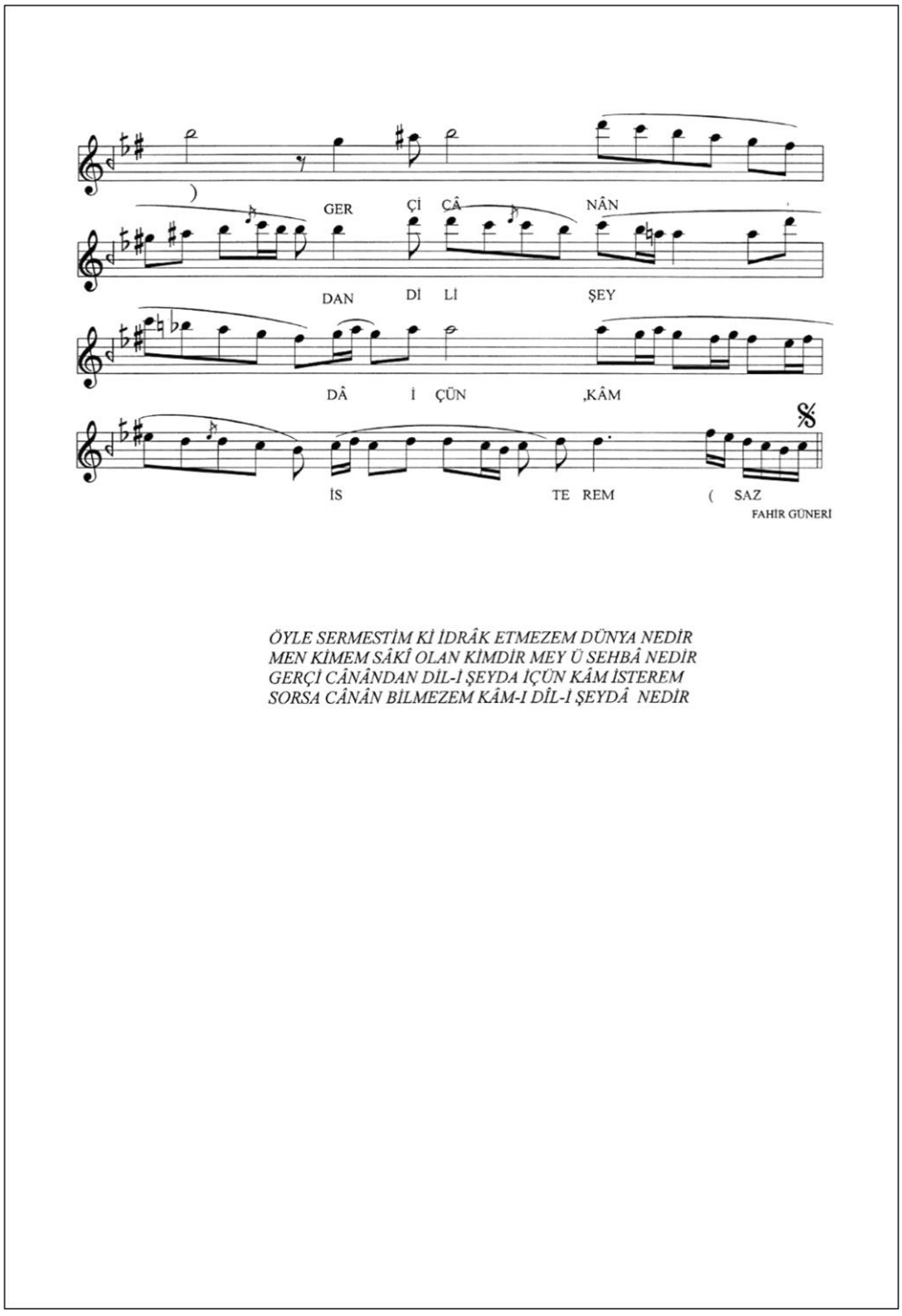
EK-139: Yusuf Ömürlü'nün "Sun Sâgarı Sâkî, Bana Mestâne Desünler" güfteli beste notasının 2. sayfası.

EK-140: Yusuf Ömürlü'nün "Öyle Sermestim ki İdrâk Etmezem Dünya Nedir" güfteli beste notasının 1. sayfası.

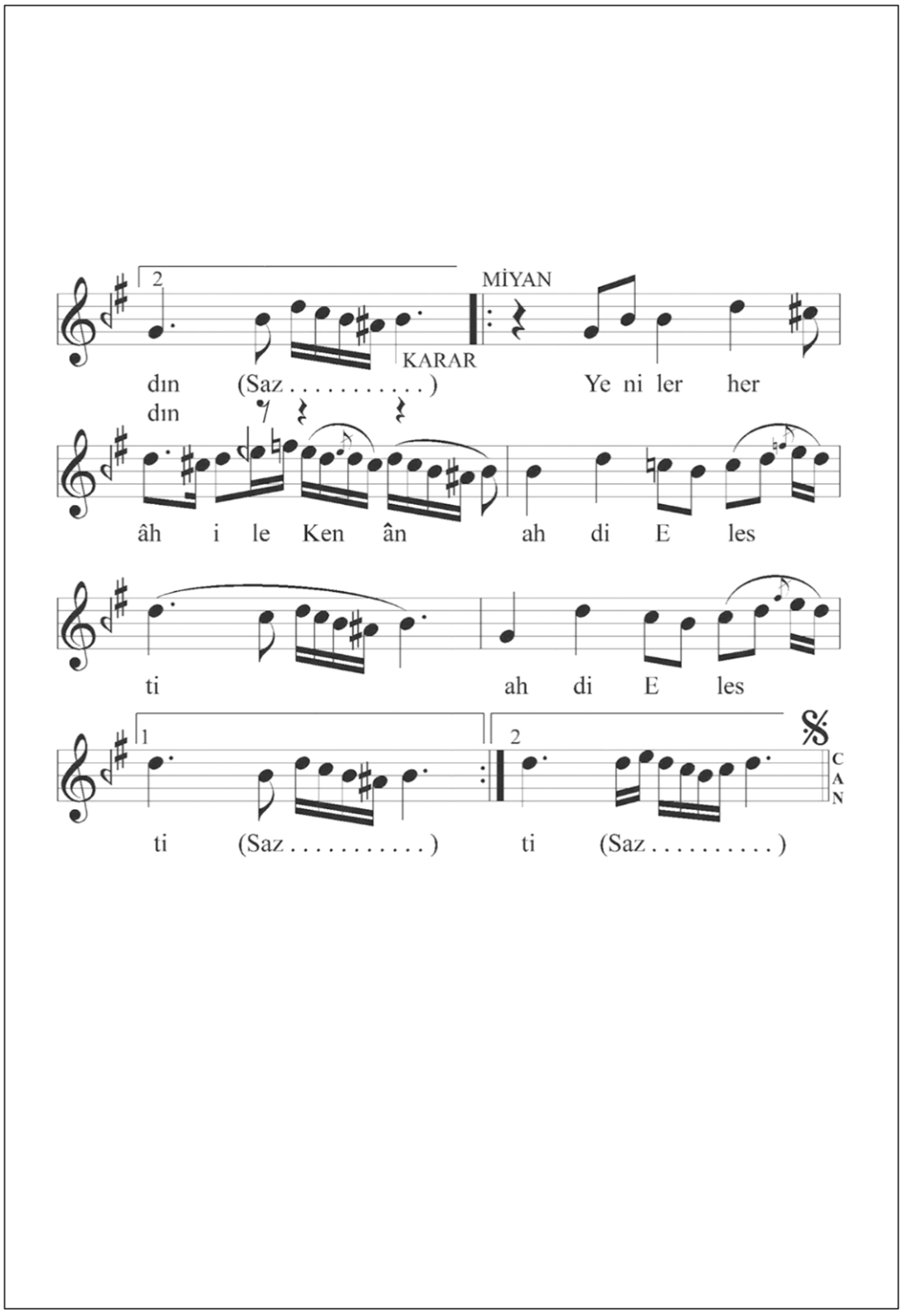
EK-141: Yusuf Ömürlü'nün "Öyle Sermestim ki İdrâk Etmezem Dünya Nedir" güfteli beste notasının 2. sayfası.

EK-142: Yusuf Ömürlü'nün "Hak Sûretidir Âlem-i İmkân ile Âdem" güfteli beste notasının 1. sayfası.

EK-143: Yusuf Ömürlü'nün "Hak Sûretidir Âlem-i İmkân ile Âdem" güfteli beste notasının 2. sayfası.

EK-144: Yusuf Ömürlü'nün "Hak Sûretidir Âlem-i İmkân ile Âdem" güfteli beste notasının 3. sayfası.

Hak Sûreti

Hak sûretidir âlem-i imkân ile Âdem,
Bundan güzeli nerde ki, cennette mi sandın?

Her yer ne güzel, menba-ı hüsn, insan güzeli!
Sen de bu cemâli, huri gılmanda mı sandın?

Her yerde, fakat ârifin kalbindedir Allah,
Yoksa sen onu arz u semâvatta mı sandın?

Dünyâ diyerek geçme sakın, burdadır her şey!..
Mîzân ü Sırât'ı mutlakā orda mı sandın?

Cennet ve duzah, gamm ü sürûr, zulmet ile nûr,
Yaptıklarının gölgesi, hâriçte mi sandın?

Bilgin sana kıymet, talebin neyse osun sen!
İnsanlığı sâde yiyip içmekte mi sandın?

Hâlin ne ise müşteri sen oldun o hâle,
Noksânı meğer adl-i İlâhîde mi sandın?

Fikrim bu benim, virdim ise her lahzada âh!
Sen âh-ı ateş-sûzumu beyhûde mi sandın?

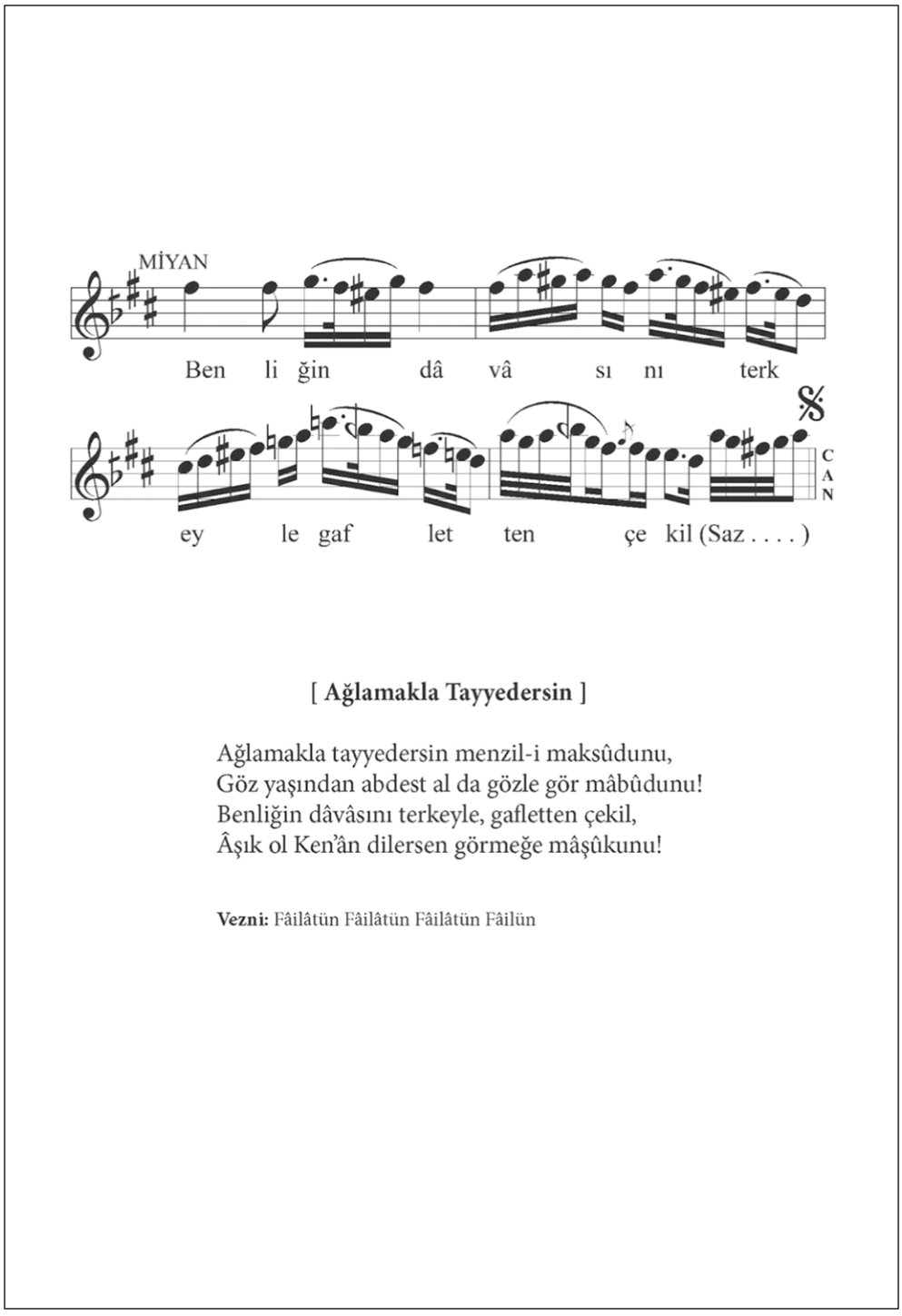
Yeniler her âh ile Ken'ân ahd-i Elest'i,
Âhım acabâ nefha-i hâyîde mi sandın?

Vezni: Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

EK-145: Yusuf Ömürlü'nün "Ağlamakla Tayyedersin Menzil-i Maksûdunu" güfteli beste notasının 1. sayfası.

EK-146: Yusuf Ömürlü'nün "Ağlamakla Tayyedersin Menzil-i Maksûdunu" güfteli beste notasının 2. sayfası.

[Ağlamakla Tayyedersin]

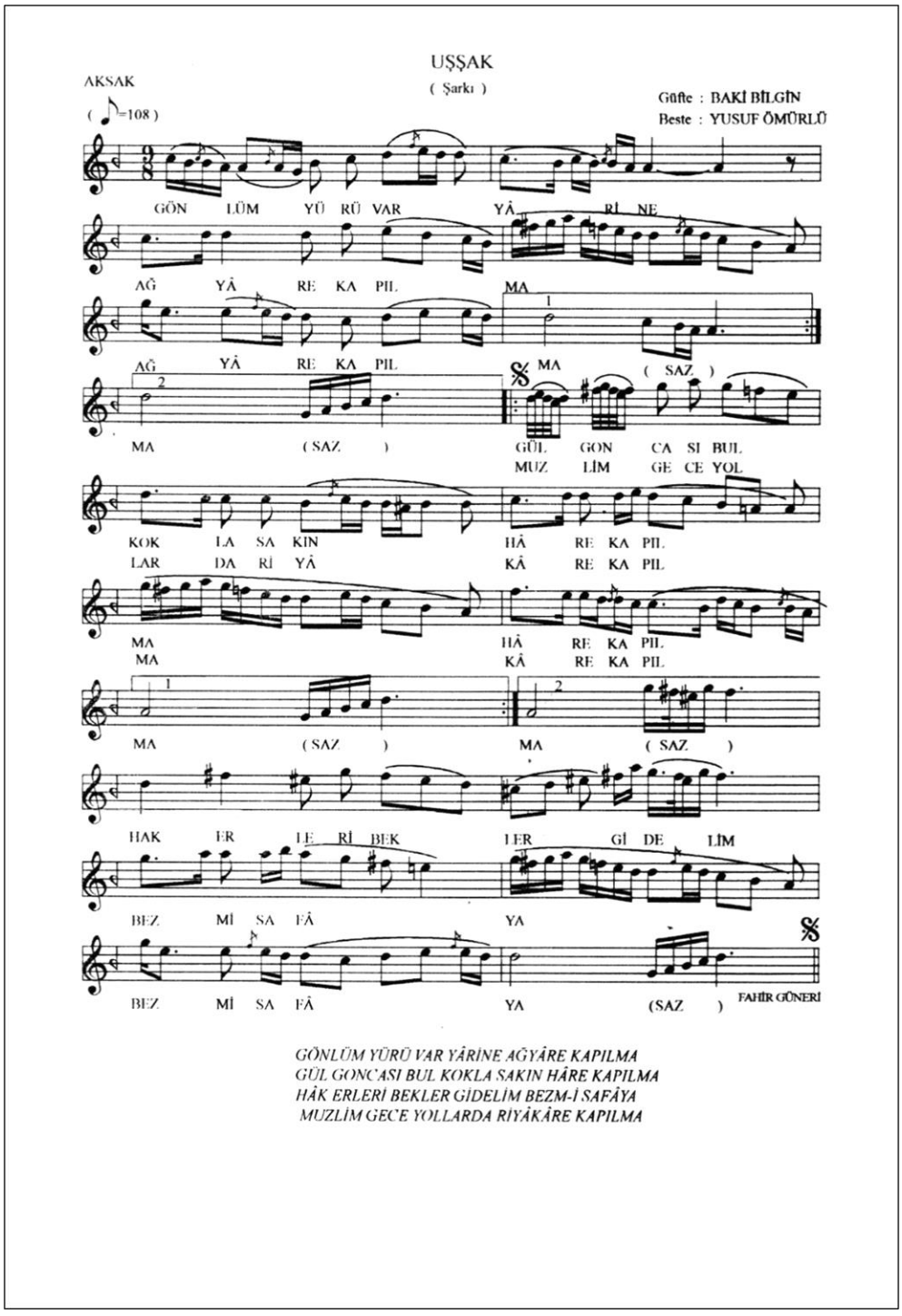
Ağlamakla tayyedersin menzil-i maksûdunu,
Göz yaşından abdest al da gözle gör mâbûdunu!
Benliğin dâvâsını terkeyle, gafletten çekil,
Âşık ol Ken'ân dilersen görmeğe mâşûkunu!

Vezni: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

EK-147: Yusuf Ömürlü'nün "Ne Mecnun, Ne Leylâ, Ne Ferhâd Kalır" güfteli beste notası.

EK-148: Yusuf Ömürlü'nün "Gönlüm Yürü Var Yârine, Ağyâre Kapılma" güfteli beste notası.

EK-149: Yusuf Ömürlü'nün "Âşık Oldum Sana Candan" güfteli beste notası.

AŞIK OLDUM SANA CANDAN
HACI BAYRAM PÎRİM SULTAN
GÖNÜL HİMMET UMAR SENDEN
HACI BAYRAM PÎRİM SULTAN

ANA VARAN OLUR HACI
BAŞINDADIR NURDAN TACI
MOLLA HÜNKÂRIN SAĞDICI
HACI BAYRAM PÎRİM SULTAN

SENSİN ALLAHIN VELİSİ
İKİ CİHANIN DOLUSU
EVLİYÂLARIN ULUSU
HACI BAYRAM PÎRİM SULTAN

IRAK MIDIR YOLLARINIZ
TAZE MİDİR GÜLLERİNİZ
HÛB SÖYLER BÜLBÜLLERİNİZ
HACI BAYRAM PİRİM SULTAN

AL YEŞİL ZEYN OLMUŞ ÜSTÜ
SERVER MUHAMMEDİN NESLİ
YARADAN ALLAHIN DOSTU
HACI BAYRAM PÎRİM SULTAN

AK ŞEMSEDDİN DER VARILIR
AZÎM TEVHİDLER SÜRÜLÜR
YILDA BİR ÇAĞI BULUNUR
HACI BAYRAM PÎRİM SULTAN

NOTA VE ESER LİSTESİ

EK-150: *İlâhiyât-ı Ken'an* kitabındaki nota listesi.

No	Eser Adı	Makam	Bestekâr
1	Yâ Rifâî ben seninle ahd ü peymân eyledim	Acem Aşîran	İzzeddin Hümâyi Bey
2	Ben ben isem canda değil	Acem Aşîran	İzzeddin Hümâyi Bey
3	Aşkı yoktur kimsede târîfe kudretle mecâl	Bestenigâr	İzzeddin Hümâyi Bey
4	Sen bil ki müsemmâsı münezzehdir Hudâ'nın	Büzürk	İzzeddin Hümâyi Bey
5	İştiyâkın derdi yaktı cânımı, kanmaz mısın	Dügâh	Cinuçen Tanrıkorur
6	Aşkla kāim cümle âlem cevher-i ervâhdır aşk	Evc	Muallim Kâzım Bey
7	Cehl ile me'lûf olan kalb dâim âteş-gâhdır	Evc	İzzeddin Hümâyi Bey
8	Aleyke sallallâh	Evc	Kenan Rifâî
9	Lutf u ihsân ile cânân bendeni yâd eyledin	Evcârâ	Yusuf Ömürlü
10	Kalbimin levhinde ancak kāmet-i yâr elfi var	Ferahfezâ	İzzeddin Hümâyi Bey
11	Canlar vatanından kopup hicrân ile geldim	Hicaz	Muallim Kâzım Bey
12	Şâh iken lâhutta ey aşk sernigûn ettin beni	Hicaz	Özcan Ergiydiren
13	Öyle bir mahbûba verdim gönlümü almak muhâl	Hicaz	İzzeddin Hümâyi Bey
14	Ağlamakla tayy edersin menzil-i maksûdunu	Hicaz	Yusuf Ömürlü
15	Sayd oldu gönül aşkına âh hayli zamandır	Hicazkâr	Muallim Kâzım Bey
16	Bir nokta idim kıldı beni kāmet-i Tûbâ	Hicazkâr	İzzeddin Hümâyi Bey
17	Ten-i âdemdeki can bil ki edebdir	Hicazkâr	İzzeddin Hümâyi Bey
18	Rifâî Seyyid Ahmed'dir figānım	Hicazkâr	Kenan Rifâî
19	Subh u şâm aşkınla cânân gözlerim hep ağlad	Hüseynî	Muallim Kâzım Bey
20	Neden şekvâ bu nefsinden revâ mı bilmemek kıymet	Hüseynî	İzzeddin Hümâyi Bey
21	Yoldaşım gel Allah Allah diyelim	Hüseynî	Kenan Rifâî
22	Bîçâreyim tevessül edecek bir amelim yok	Hüseynî	Kenan Rifâî
23	Can mısın cânân mısın, sayyâd-ı bî-âmân mısın	Hüseynî Bûselik	Yusuf Ömürlü
24	Ey benim lebbeyk-i aşkım, cism ü cânım ey güzel	Hüzzam	Kenan Rifâî
25	Benim derdim yamandır, kim bana hem-derd olur, bilmem	Hüzzam	Kenan Rifâî
26	Tâ ezelden âşıkım bir şîvekârın ânına	Hüzzam	Kenan Rifâî
27	Öyle sermestim ki bilmem ben mi aşkım, aşk mı ben	Hüzzam	Kenan Rifâî
28	Âteş-i aşkınla yandım nûr-ı îmânım Alî	Hüzzam	Kenan Rifâî
29	Soyun vârından ârından	Hüzzam	Kenan Rifâî
30	Nâmımız yokken ademde vâr eden kimdir bizi	Hüzzam	İzzeddin Hümâyi Bey
31	Kulluğu mü'minlerin bir ulu Sübhân'adır	Hüzzam	Kenan Rifâî
32	Arkadaş at kıyl ü kāli	Hüzzam	İzzeddin Hümâyi Bey
33	Allahım Peygamber'e hem Âl'ine eyle salât	Hüzzam	Kenan Rifâî
34	Yâ Resûllallah, bana sensin penâh	Irak	İzzeddin Hümâyi Bey
35	Cenâb-ı Hakk'a hamd olsun	Mâhur	İzzeddin Hümâyi Bey

36	Yâ Resûllallah, bana sensin penâh	Mâhur	İzzeddin Hümâyi Bey
37	Nokta-i şems-i hakîkat şâh u sultânım Alî	Mâhur	Kenan Rifâî
38	Cân-ı candır Hazret-i Ahmed Muhammed Must	Müstear	Neyzen Necib Dede
39	Hasbıhâl ettim bütün şeb, âh-ı sûzânımla ben	Nihâvend	İzzeddin Hümâyi Bey
40	Taşıp can bahri attı taşra beni	Nihâvend	Kenan Rifâî
41	Gāfil ne için usanmıyorsun	Nihâvend	Kenan Rifâî
42	Ey Habîb-i Zülcelâl mâşûk-ı Rabb-i Kibriyâ	Nihâvend	Kenan Rifâî
43	Âdemin âdemliği irfân iledir, cân iledir	Nihâvend	Kenan Rifâî
44	Selâmet her dü âlemde	Nikriz	Kenan Rifâî
45	Sen mi görüp sevmişin bende cemâlin, beni?	Nühüft	Muallim Kâzım Bey
46	Hak sûretidir âlem-i imkân ile Âdem	Rast	Yusuf Ömürlü
47	Garib âvâre bîçâre	Rast	Kenan Rifâî
48	Yâ Resûlallâh, yâ mahbûbe Rabbi'l-âlemin	Rast	Kenan Rifâî
49	Neye beyhûde emekler, neye bu sa'y ü emel	Rast	İzzeddin Hümâyi Bey
50	Mevlâya salli ve sellim dâimen ebeden	Rast	Kenan Rifâî
51	Rûh u cism ü bâtın u zâhirsin elhak yâ Resûl	Rast	Kenan Rifâî
52	Yâ şefîa'l-müznibîn, şemsü'l-hüdâ şâhım meded	Rast-ı Cedîd	İzzeddin Hümâyi Bey
53	Bir gece mânâda gördüm yatmışım	Sabâ	Kenan Rifâî
54	Firkatin nâriyle yandım yâ Habîballah meded	Sabâ	Kenan Rifâî
55	Yâ Rab sana binlerce şükür eyleriz âlâ	Sabâ	Neyzen Necib Dede
56	Nâmımız yokken ademde vâr eden kimdir bizi	Sabâ	Kenan Rifâî
57	Ey habîb-i muhterem, lutf et şefâat kıl bize	Sabâ Zemzeme	İzzeddin Hümâyi Bey
58	Cân-ı candır Hazret-i Ahmed Muhammed Must	Sûzinâk	Kenan Rifâî
59	Elâ ey cümlenin bir mûcidi, bir mübdii Allah	Sûzinâk	Kenan Rifâî
60	Şükr edelim Hakk'a ki Allah diyoruz	Sûzinâk	İzzeddin Hümâyi Bey
61	Lafza-i ism-i Celâl'in kalbi âh	Şedaraban	İzzeddin Hümâyi Bey
62	Mücrim ü âsî, günahkâr bir kötü âvâreyim	Şerefihamîdî	İzzeddin Hümâyi Bey
63	Ümmü Ken'ân oldu gözlerden nihân	Şerefihamîdî	Kenan Rifâî
64	Ehl-i aşkın nây-ı cisminde demâdem müncelî	Tâhir Bûselik	İzzeddin Hümâyi Bey
65	Allah demek Allah, ne büyük lutf-ı Hudâ'dır	Tâhir Bûselik	İzzeddin Hümâyi Bey
66	Ey habîb-i muhterem, yâ emnete'l-emni'l-emân	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey
67	Gözüm dâim görür yâri	Uşşak	Kenan Rifâî
68	Seni sevdim kimi sevdim ise sevdim seveli	Uşşak	Kenan Rifâî
69	Sana insan, zaman, kâinât âşık	Uşşak	Kenan Rifâî
70	Elâ ey pâdişehler pâdişâhı	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey
71	Yâ imâme'l-kıbleteyn, yâ azîze'n-neş'eteyn	Uşşak	Kenan Rifâî
72	Kaçma dervişlikten ey bîçâre âvâre kişi	Uşşak	Kenan Rifâî
73	Yâr elinden aşk meyin biz içmişiz	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey
74	Cenâb-ı Hakk'a hamd olsun	Uşşak	Kenan Rifâî
75	Şâh iken lâhutta ey aşk sernigûn ettin beni	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey
76	Yâr-i cânı bulmak istersen yürü var aşkı bul	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey

77	Lâ ilâhe illallah, Nur Muhammed sallallah	Uşşak	Kenan Rifâî
78	Bil Ebûbekr ü Ömer, Osman, Ali dört yârıdır	Uşşak	Kenan Rifâî
79	Bahr-i vahdet kaplamıştır kâffe-i mahlûka bak	Zâvil	İzzeddin Hümâyi Bey

EK-151: *İlâhiyât-ı Ken'an* albümündeki eser listesi.

CD No	No	Solist	Eser Adı	Makam	Bestekâr
1. CD	1	-	Ney Taksimi	Hüseynî Bûselik	Hüseyin Özkılıç
"	2	Vasfi Emre Ömürlü	Can mısın cânân mısın, sayyâd-ı bî-âmân mısın	Hüseynî Bûselik	Yusuf Ömürlü
"	3	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Yâr-i cânı bulmak istersen yürü var aşkı bul	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey
"	4	"	Elâ ey pâdişehler pâdişâhı	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey
"	5	"	Yoldaşım gel Allah Allah diyelim	Hüseynî	Kenan Rifâî
"	6	"	Gözüm dâim görür yâri	Uşşak	Kenan Rifâî
"	7	"	Ey habîb-i muhterem, yâ emnete'l-emni'l-emân	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey
"	8	"	Kaçma dervişlikten ey bîçâre âvâre kişi	Uşşak	Kenan Rifâî
"	9	"	Şâh iken lâhutta ey aşk sernigûn ettin beni	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey
"	10	"	Devredip gelmiş cihâna devrini itmâm için	Beyâtî	Vasfi Emre Ömürlü
"	11	"	Sana insan, zaman, kâinât âşık	Uşşak	Kenan Rifâî
"	12	"	Bîçâreyim tevessül edecek bir amelim yok	Hüseynî	Kenan Rifâî
"	13	"	Ey habîb-i muhterem, lutf et şefâat kıl bize	Sabâ Zemzeme	İzzeddin Hümâyi Bey
"	14	"	Yâ Rab sana binlerce şükür eyleriz âlâ	Sabâ	Neyzen Necib Dede
"	15	"	Firkatin nâriyle yandım yâ Habîballah meded	Sabâ	Kenan Rifâî
"	16	"	Nâmımız yokken ademde vâr eden kimdir bizi	Sabâ	Kenan Rifâî
"	17	Vasfi Emre Ömürlü	Ehl-i aşkın nây-ı cisminde demâdem müncelî	Tâhir Bûselik	İzzeddin Hümâyi Bey
"	18	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Neden şekvâ bu nefsinden revâ mı bilmemek kıymet	Hüseynî	İzzeddin Hümâyi Bey
"	19	"	Seni sevdim kimi sevdim ise sevdim seveli	Uşşak	Kenan Rifâî
"	20	"	Yâr elinden aşk meyin biz içmişiz	Uşşak	İzzeddin Hümâyi Bey
"	21	"	Cenâb-ı Hakk'a hamd olsun	Uşşak	Kenan Rifâî
"	22	"	Yâ imâme'l-kıbleteyn, yâ azîze'n-neş'eteyn	Uşşak	Kenan Rifâî
"	23	Vasfi Emre Ömürlü	Subh u şâm aşkınla cânân gözlerim hep ağlad	Hüseynî	Muallim Kâzım Bey
"	24	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Bil Ebûbekr ü Ömer, Osman, Ali dört yârıdır	Uşşak	Kenan Rifâî
"	25	"	Lâ ilâhe illallah, Nur Muhammed sallallah	Uşşak	Kenan Rifâî
"	26	Vasfi Emre Ömürlü	Allah demek Allah, ne büyük lutf-ı Hudâ'dır	Tâhir Bûselik	İzzeddin Hümâyi Bey
2. CD	1	-	Ney Taksimi	Segâh	Hüseyin Özkılıç
"	2	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Bir şâh-ı felek mertebedir Hazret-i Ken'ân	Segâh	Ahmet Hatipoğlu

“	3	Vasfi Emre Ömürlü	Firkatin nâriyle yandım yâ Habîballah meded	Hüzzam	Hâfız Zeki Altun
“	4	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Cân-ı candır Hazret-i Ahmed Muhammed Must	Müstear	Neyzen Necib Dede
“	5	“	Aleyke sallallâh	Segâh	Ahmet Hatipoğlu
“	6	“	Arkadaş at kıyl ü kāli	Hüzzam	İzzeddin Hümâyi Bey
“	7	“	Benim derdim yamandır, kim bana hem-derd olur, bilmem	Hüzzam	Kenan Rifâî
“	8	“	Âteş-i aşkınla yandım nûr-ı îmânım Alî	Hüzzam	Kenan Rifâî
“	9	“	Soyun vârından ârından	Hüzzam	Kenan Rifâî
“	10	Vasfi Emre Ömürlü	Öyle sermestim ki bilmem ben mi aşkım, aşk mı ben	Hüzzam	Kenan Rifâî
“	11	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Nâmımız yokken ademde vâr eden kimdir bizi	Hüzzam	İzzeddin Hümâyi Bey
“	12	“	Yâ şefîa’l-müznibîn, şemsü’l-hüdâ şâhım meded	Rast-ı Cedîd	İzzeddin Hümâyi Bey
“	13	“	Mevlâya salli ve sellim dâimen ebeden	Rast	Kenan Rifâî
“	14	“	Yâ Resûlallâh, yâ mahbûbe Rabbi’l-âlemin	Rast	Kenan Rifâî
“	15	“	Neye beyhûde emekler, neye bu sa’y ü emel	Rast	İzzeddin Hümâyi Bey
“	16	“	Rûh u cism ü bâtın u zâhirsin elhak yâ Resûl	Rast	Kenan Rifâî
“	17	“	Merhabâ, ey Merkez-i devrân-ı cân	Rast	Tekin Uğurel
“	18	“	Cenâb-ı Hakk’a hamd olsun	Mâhur	İzzeddin Hümâyi Bey
“	19	Vasfi Emre Ömürlü	Yâ Resûllallah, bana sensin penâh	Irak	İzzeddin Hümâyi Bey
“	20	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Nokta-i şems-i hakîkat şâh u sultânım Alî	Mâhur	Kenan Rifâî
“	21	Vasfi Emre Ömürlü	Aşkla kāim cümle âlem cevher-i ervâhdır aşk	Evc	Muallim Kâzım Bey
“	22	“	Cehl ile me’lûf olan kalb dâim âteş-gâhdır	Evc	İzzeddin Hümâyi Bey
“	23	“	Aleyke sallallâh	Evc	Kenan Rifâî
“	24	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Garib âvâre bîçâre	Ferahnâk Aşîran	Doğan Ergin
3. CD	1	-	Tanbur Taksimi	Sûzinâk	Aydemir Tuncer
“	2	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Ey Hadîce anamız, ey çâresizler çâresi	Sûzinâk	Hakan Alvan
“	3	“	Cân-ı candır Hazret-i Ahmed Muhammed Must	Sûzinâk	Kenan Rifâî
“	4	“	Elâ ey cümlenin bir mûcidi, bir mübdii Allah	Sûzinâk	Kenan Rifâî
“	5	“	Şükr edelim Hakk’a ki Allah diyoruz	Sûzinâk	İzzeddin Hümâyi Bey
“	6	“	Selâmet her dü âlemde	Nikriz	Kenan Rifâî
“	7	“	Bahr-i vahdet kaplamıştır kâffe-i mahlûka bak	Zâvil	İzzeddin Hümâyi Bey
“	8	Vasfi Emre Ömürlü	Şâh iken lâhutta ey aşk sernigûn ettin beni	Hicaz	Özcan Ergiydiren

“	9	“	Canlar vatanından kopup hicrân ile geldim	Hicaz	Muallim Kâzım Bey
“	10	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Öyle bir mahbûba verdim gönlümü almak muhâl	Hicaz	İzzeddin Hümâyi Bey
“	11	Vasfi Emre Ömürlü	Sayd oldu gönül aşkına âh hayli zamandır	Hicazkâr	Muallim Kâzım Bey
“	12	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Rifâî Seyyid Ahmed’dir figânım	Hicazkâr	Kenan Rifâî
“	13	“	Sen bil ki müsemmâsı münezzehdir Hudâ’nın	Büzürk	İzzeddin Hümâyi Bey
“	14	Vasfi Emre Ömürlü	Yâ mütecellî irham züllî, yâ müteâlî aslih hâli	Nihâvend	Ahmet Hatipoğlu
“	15	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Âdemin âdemliği irfân iledir, cân iledir	Nihâvend	Kenan Rifâî
“	16	Vasfi Emre Ömürlü	Hasbıhâl ettim bütün şeb, âh-ı sûzânımla ben	Nihâvend	İzzeddin Hümâyi Bey
“	17	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Gāfil ne için usanmıyorsun	Nihâvend	Kenan Rifâî
“	18	Elif Ömürlü Uyar	Taşıp can bahri attı taşra beni	Nihâvend	Kenan Rifâî
“	19	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Ey Habîb-i Zülcelâl mâşûk-ı Rabb-i Kibriyâ	Nihâvend	Kenan Rifâî
“	20	“	Lafza-i ism-i Celâl’in kalbi âh	Şedaraban	İzzeddin Hümâyi Bey
“	21	“	Gel ey derviş, seninle sözleşelim	Hisar Bûselik	Vasfi Emre Ömürlü
“	22	“	Yâ Rifâî ben seninle ahd ü peymân eyledim	Acem Aşîran	İzzeddin Hümâyi Bey
“	23	“	Ben ben isem canda değil	Acem Aşîran	İzzeddin Hümâyi Bey
4. CD	1	-	Kemençe Taksimi	Ferahfezâ	Lâle Akay Umul
“	2	Elif Ömürlü Uyar	Kalbimin levhinde ancak kāmet-i yâr elfi var	Ferahfezâ	İzzeddin Hümâyi Bey
“	3	“	Firkatin nâriyle yandım yâ Habîballah meded	Ferahfezâ	Doğan Ergin
“	4	“	Hak sûretidir âlem-i imkân ile Âdem	Rast	Yusuf Ömürlü
“	5	“	Garib âvâre bîçâre	Rast	Kenan Rifâî
“	6	“	Ey benim lebbeyk-i aşkım, cism ü cânım ey güzel	Hüzzam	Kenan Rifâî
“	7	“	Kulluğu mü’minlerin bir ulu Sübhân’adır	Hüzzam	Kenan Rifâî
“	8	“	Tâ ezelden âşıkım bir şîvekârın ânına	Hüzzam	Kenan Rifâî
“	9	“	Allahım Peygamber’e hem Âl’ine eyle salât	Hüzzam	Kenan Rifâî
“	10	“	Ümmü Ken’ân oldu gözlerden nihân	Şerefihamîdî	Kenan Rifâî
“	11	“	Mücrim ü âsî, günahkâr bir kötü âvâreyim	Şerefihamîdî	İzzeddin Hümâyi Bey
“	12	“	Ten-i âdemdeki can bil ki edebdir	Hicazkâr	İzzeddin Hümâyi Bey
“	13	“	Bir nokta idim kıldı beni kāmet-i Tûbâ	Hicazkâr	İzzeddin Hümâyi Bey
“	14	“	Ağlamakla tayy edersin menzil-i maksûdunu	Hicaz	Yusuf Ömürlü

“	15	“	İştiyâkın derdi yaktı cânımı, kanmaz mısın	Dügâh	Cinuçen Tanrıkorur
“	16	“	Bir gece mânâda gördüm yatmışım	Sabâ	Kenan Rifâî
“	17	“	Aşkı yoktur kimsede târîfe kudretle mecâl	Bestenigâr	İzzeddin Hümâyi Bey
“	18	“	Lutf u ihsân ile cânân bendeni yâd eyledin	Evcârâ	Yusuf Ömürlü
“	19	“	Yâ Resûllallah, bana sensin penâh	Mâhur	İzzeddin Hümâyi Bey
“	20	“	Sen mi görüp sevmişin bende cemâlin, beni?	Nühüft	Muallim Kâzım Bey

EK-152: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri* serisindeki nota listesi.

Fasikül No	No	Eser Adı	Makam	Güftekâr	Bestekâr
1. Fasikül	1	Ey gözü âhû banâ bilmem niçün bigânesin	Mâhur	-	Eyyûbî Mehmed Bey
“	2	Yine zevrak-i derûnum kırılıp kenâre düştü	Mâhur	-	İsmâil Dede Efendi
“	3	Âh ü zâr-i aşka uymuş kâm-yâb olmuş gönül	Mâhur	-	Fehmi Tokay
“	4	Serv-i nâzı seyret çıkmış oyuna	Mâhur	-	Rahmi Bey
“	5	Vur pençe-i Ali’deki şemşîr aşkına	Mâhur	-	Münir Nurettin Selçuk
“	6	Âmed nesîmî subh-dem	Rast	-	Abdülkādir Merâgī
“	7	Çekmiş yüzüne nikaab-ı işve	Rast	-	Taşçızâde Recep Çelebi
“	8	Senin aşkınla çâk oldum	Rast	-	Basmacı Abdi Efendi
“	9	Gelse o şûh meclise	Rast	-	Hâfız Post
“	10	Çemenzâre varup	Rast	-	Giriftzen Âsım Bey
“	11	Âşık oldur kim kılar	Rast	Fuzûlî	Hacı Ârif Bey
“	12	Leb-i rengînine bir gül konsun	Rast	Ahmed Rasim Bey	Ahmed Rasim Bey
2. Fasikül	13	Gül yüzlülerin şevkine gel	Beyâtî	-	Tab’i Mustafa Efendi
“	14	Kimseler gelmez senin	Uşşak	-	Şevki Bey
“	15	Gülzâra nazar kıldım	Uşşak	-	Şevki Bey
“	16	Affeyle günahım	Uşşak	-	Enderunlu Ali Bey
“	17	Gönlümün bir hâli var ki	Uşşak	Ahmed Rasim Bey	Emin Ongan
“	18	Her şey bu zaman evinde	Uşşak	-	Suphi Ziya Özbekkan
“	19	Tıfl-ı nâzım	Uşşak	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	20	Sen söyle ne oldun	Uşşak	Ahmed Rasim Bey	Ahmed Rasim Bey
“	21	Aşk oduna yandı gönül	Uşşak	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	22	Peşrev	Mâhur	-	Rauf Yektâ Bey
“	23	Peşrev	Beyâtî	-	Neyzen Emin Dede
“	24	Saz Semâîsi	Rast	-	Benli Hasan Ağa
“	25	Saz Semâîsi	Uşşak	-	Neyzen Aziz Dede
3. Fasikül	26	Medhal	Hicazkâr	-	Câvit Cenkoğlu
“	27	Hicri lebinde	Hicazkâr	-	Zekâî Dede Efendi
“	28	Gülşende hezar	Hicazkâr	-	Zekâî Dede Efendi
“	29	Bülbül gibi pür oldu cihan	Hicazkâr	-	Zekâî Dede Efendi
“	30	Gel seninle yarın ey	Hicazkâr	-	Hacı Sadullah Ağa
“	31	Lezzet almış geçmiyor	Hicazkâr	-	Ahmet Mithat Efendi
“	32	Açıl ey gonca-i sad-berk	Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey

“	33	Dilerim zülfüne ber-dâr olayım	Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	34	Usandırdı felek candan	Hicazkâr	-	Ahmet Mükerrem Akıncı
“	35	Gönlümü bir tıfl-ı dil-bâz	Hicazkâr	-	Tâhir Ağa
“	36	Getir sâkî bâdeyi	Hicazkâr	-	Rıfat Bey
“	37	Saz Semâîsi	Hicazkâr	-	Kemâl Niyâzi Seyhun
4. Fasikül	38	Peşrev	Hicaz Hümâyun	-	Veli Dede
“	39	Ey çeşm-i âhû	Hicaz	-	İsmâil Dede Efendi
“	40	Seyr-i gülşen edelim	Hicaz	-	İsmâil Dede Efendi
“	41	Yar açtı taze yâre	Hicaz	-	Medeni Aziz Efendi
“	42	Zülfüne dil besteler	Hicaz	Fuzûlî	Asdik Ağa
“	43	Ne bahtımdır ne yâr-i	Hicaz	-	Şemseddin Ziya Bey
“	44	Sayd eyledi bu gönlümü	Hicaz	-	Hacı Ârif Bey
“	45	Mehcûr olalı hayli zamandır	Hicaz	-	Andon Efendi
“	46	Ey çerh-i sitemger	Hicaz	-	Medeni Aziz Efendi
“	47	N’olsun bu kaadar	Hicaz	-	Ali Bey
“	48	Bahar olsa çemenzâr olsa	Hicaz	-	Fahri Kopuz
“	49	Sislendi hava	Hicaz	-	Rıfat Bey
“	50	Saz Semâîsi	Hicaz	-	Refik Talat Bey
5. Fasikül	51	Peşrev	Ferahfezâ	-	Tanbûrî Cemil Bey
“	52	Ey kaaşı kemân	Ferahfezâ	-	İsmâil Dede Efendi
“	53	Bir dilber-i nâdîde	Ferahfezâ	-	İsmâil Dede Efendi
“	54	Bu gece ben bülbülleri	Ferahfezâ	-	İsmâil Dede Efendi
“	55	Çağlayan cûy-i sirişkle	Ferahfezâ	-	İsmail Hakkı Bey
“	56	El benimçün seni	Ferahfezâ	-	İsmâil Dede Efendi
“	57	Dem-be-dem artmakta	Ferahfezâ	-	Kemal Batanay
“	58	Yıllarca ben seni	Ferahfezâ	-	Nevres Bey
“	59	Dinlendi başım dün gece	Ferahfezâ	-	Lem’i Atlı
“	60	Bir verdi rânâ	Ferahfezâ	-	İsmâil Dede Efendi
“	61	Saz Semâîsi	Ferahfezâ	-	Tanbûrî Cemil Bey
6. Fasikül	62	Peşrev	Sûzidil	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	63	Hırâmân ol çemenlerde	Sûzidil	-	Abdülhalim Ağa
“	64	Beni ey gonca fem	Sûzidil	-	Hacı Sadullah Ağa
“	65	Ne ol peri gibi	Sûzidil	-	Abdülhalim Ağa
“	66	Bilmedik yâri ki bizden	Sûzidil	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	67	Kanı yad ile	Sûzidil	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	68	Bir nigâh ile beni ey	Sûzidil	-	Nikoğos Ağa
“	69	İçdim o güzel gözlerinin	Sûzidil	-	Kemal Batanay
“	70	Cânâ gam-ı aşkınla	Sûzidil	-	Leon Hancıyan

“	71	Elden gidiyor	Sûzidil	-	Ahmet Mükerrem Akıncı
“	72	Yandıkça oldu sûzan	Sûzidil	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	73	Ülfetin geçti efendim	Sûzidil	-	İsmet Ağa
“	74	Saz Semâîsi	Sûzidil	-	Tanbûrî Ali Efendi
7. Fasikül	75	Peşrev	Kürdîli Hicazkâr	-	Tanbûrî Cemil Bey
“	76	Bahçenizde gül olsam	Kürdîli Hicazkâr	-	Suphi Ziya Özbekkan
“	77	Söyle ey mutrib-i	Kürdîli Hicazkâr	-	Rahmi Bey
“	78	Geçti zahm-ı tîr-i hicrin	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	79	Kalbi sevdâ-zedeler	Kürdîli Hicazkâr	-	Selânikli Ahmet Bey
“	80	Harab-ı deşt-i gamdır	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	81	Sırma saçlı yâre	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	82	Muntazır teşrîfine	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	83	Niçin terkeyleyip gittin	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	84	Düşer mi şânına	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	85	Kanlar döküyor derdin ile	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	86	Sende acep uşşâka	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	87	Gurûb etti güneş	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
“	88	İftirâkındır sebep	Kürdîli Hicazkâr	-	Hacı Ârif Bey
8. Fasikül	89	Tîr-i nigehin açtı	Kürdîli Hicazkâr	-	Selânikli Ahmet Bey
“	90	Beni şâd etmenin	Kürdîli Hicazkâr	-	Kemal Batanay
“	91	Bunca cevrinle gönül ülkesi	Kürdîli Hicazkâr	-	Emin Ongan
“	92	Birlikte bir akşam	Kürdîli Hicazkâr	-	Dr. Suphi Ezgi
“	93	El erdirmek visâl-i yâre	Kürdîli Hicazkâr	-	Lavtacı Civan
“	94	Esîrindir benim gönlüm	Kürdîli Hicazkâr	-	Lem’i Atlı
“	95	Bu şeb recâ-yı dil	Kürdîli Hicazkâr	-	Rıfat Bey
“	96	Bir gamlı hazânın	Kürdîli Hicazkâr	-	Suphi Ziya Özbekkan
“	97	Güller açmış bülbül olmuş	Kürdîli Hicazkâr	-	Boğos Efendi
“	98	Ey şûh-i sertâb	Kürdîli Hicazkâr	-	Lem’i Atlı
“	99	Ey benim baht-ı yârim	Kürdîli Hicazkâr	-	Muhlis Sabahattin Ezgi
“	100	Saz Semâîsi	Kürdîli Hicazkâr	-	Münir Mazhar Kamsoy
9. Fasikül	101	Peşrev	Muhayyer	-	Nayî Salim Bey
“	102	Gönül düşüp ham-ı gîsû-yi	Muhayyer	İbrahim Sırrı	Yahya Nazîm Efendi
“	103	Hâl-i siyehi gerden-i	Muhayyer	-	Hacı Sadullah Ağa
“	104	Bir elif çekti yine	Muhayyer	-	Hacı Sadullah Ağa
“	105	Devâ yokmuş neden	Muhayyer	-	Hacı Ârif Bey
“	106	Serâpâ hüsn ü ansın	Muhayyer	-	Rahmi Bey

“	107	Sâkî bu gece bezmimizin	Muhayyer	-	Fahri Kopuz
“	108	Şeb-i yeldâ-yı hicrân	Muhayyer	-	Şevki Bey
“	109	Gün kavuştu su sarardı	Muhayyer	İhsan Raif Hanım	Ûdî Nevres Bey
“	110	Yetmez mi sana	Muhayyer	-	Rahmi Bey
“	111	Meyhane tarab-gâh-ı	Muhayyer	-	Hacı Ârif Bey
“	112	Saz Semâîsi	Muhayyer	-	Nayi Salim Bey
10. Fasikül	113	Peşrev	Nevâ	-	Tanbûrî Zeki Mehmed Ağa
“	114	Piyaleler ki o ruhsâr-ı	Nevâ	-	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
“	115	Ey gülbün-i iyş-i	Nevâ	-	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
“	116	Zeyneden bağ-ı	Nevâ	-	İsmâil Dede Efendi
“	117	Ey gonca-i bağ-ı cihan	Nevâ	-	İsmâil Dede Efendi
“	118	Sevdi bu gönül	Nevâ	-	Âmâ Kadri Efendi
“	119	Ey gonca-dehen	Nevâ	-	İsmâil Dede Efendi
“	120	Bir zaman idi	Nevâ	-	Hatipzâde Osman Efendi
“	121	Birlikte bu akşam	Nevâ	-	Şerif İçli
“	122	Yine bağlandı dil	Nevâ	-	Zekâî Dede Efendi
“	123	Muntazırım teşrîfine	Nevâ	-	Tanbûrî Mustafa Çavuş
“	124	Saz Semâîsi	Nevâ	-	Câhit Gözkân
11. Fasikül	125	Peşrev	Hüzzam	-	Osman Bey
“	126	Aldım hayâl-i perçemin	Hüzzam	-	Hâfız Şeydâ
“	127	Neden âmâlimi kırdın	Hüzzam	-	Kemal Batanay
“	128	Bizde hasretle bu feryâd	Hüzzam	-	Corci
“	129	Reh-i aşkında edip	Hüzzam	-	İsmâil Dede Efendi
“	130	Dil verdiğin ol çeşm-i siyeh	Hüzzam	-	Zekâî Dede Efendi
“	131	Hâlimi bir kerre	Hüzzam	-	İsmâil Dede Efendi
“	132	Öyle sermestim ki	Hüzzam	-	Yusuf Ömürlü
“	133	Değildi böyle evvel	Hüzzam	-	Mahmud Celalettin Paşa
“	134	Hâl-i dil-i zârımı	Hüzzam	-	Hacı Ârif Bey
“	135	Ey gül-i bağ-ı eda	Hüzzam	-	İsmâil Dede Efendi
“	136	Gör halimi cânâ	Hüzzam	-	Hacı Fâik Bey
12. Fasikül	137	Kerem eyle mestâne kıl	Hüzzam	-	Medeni Aziz Efendi
“	138	Neş’eyâb-ı lûtfun olsun	Hüzzam	-	Musullu Hafız Osman Efendi
“	139	Olsa alem reşk-i	Hüzzam	-	Hacı Fâik Bey
“	140	Gam dîdeleriz sâkî	Hüzzam	-	Şevki Bey
“	141	İndirip yerlere benden kaçırıp	Hüzzam	-	Cinuçen Tanrıkorur
“	142	Gelince bezme mestâne	Hüzzam	-	Kırımlı Neş’et Molla

“	143	Hülyâmı saran hâreli bir çift	Hüzzam	Nâhit Hilmi Özeren	Sâdi Işılay
“	144	Ey benim lebbeyki aşkım	Hüzzam	-	Kenan Rifâî
“	145	Bahâr oldu beyim	Hüzzam	-	Hacı Ârif Bey
“	146	Aşkınla sürünsem	Hüzzam	-	Selahaddin Pınar
“	147	Gördüm ki sarmış yârimin	Hüzzam	-	Süleyman Erguner
“	148	Saz Semâîsi	Hüzzam	-	Neyzen Yusuf Paşa
13. Fasikül	149	Peşrev	Nihâvend	-	Sadettin Arel
“	150	Zülfün görenlerin	Nihâvend	-	Ali Rıfat Bey
“	151	Seni hükm-i ezel	Nihâvend	-	İsmail Hakkı Bey
“	152	Bilmezdim özüm	Nihâvend	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	153	Nâr-ı aşkınla	Nihâvend	-	Rıfat Bey
“	154	Mümkün mü unutmak	Nihâvend	-	Rakım Elkutlu
“	155	Ben bûy-i vefâ	Nihâvend	-	Hacı Ârif Bey
“	156	Gül kokan sünbül kokan	Nihâvend	-	Emin Ongan
“	157	Bir gül gibi gür saçlarına	Nihâvend	-	Kemal Batanay
“	158	Vücûd ikliminin sultânı sensin	Nihâvend	-	Hacı Ârif Bey
“	159	Gönlümle oturdum da	Nihâvend	-	Ûdî Şekip Memduh
“	160	Yalnız seni sevdim	Nihâvend	-	Sadettin Kaynak
“	161	Saz Semâîsi	Nihâvend	-	Hasip Dede
14. Fasikül	162	Peşrev	Hüseynî	-	Lavtacı Andon
“	163	Çekdim el ümmidi	Hüseynî	-	Hâfız Post
“	164	Tal’atın devri kamerde	Hüseynî	-	Zaharya
“	165	Ben gibi sana	Hüseynî	-	Tab’i Mustafa Efendi
“	166	Fârîğ olmam	Hüseynî	-	Yesâri Âsım Arsoy
“	167	Dil-rübâsın sevdiğim	Hüseynî	-	Hafız Eşref Efendi
“	168	Neyleyim bîçâre	Hüseynî	-	Hacı Fâik Bey
“	169	Arzetmediğim yâre	Hüseynî	-	Emin Ongan
“	170	Varalım kûy-i dilârâya	Hüseynî	-	Münir Nurettin Selçuk
“	171	Can mısın cânân mısın	Hüseynî	-	Kenan Rifâî
“	172	Hicran oku sinem deler	Hüseynî	-	Şevki Bey
“	173	Nedir bu hâletin	Hüseynî	-	Şevki Bey
“	174	Saz Semâîsi	Hüseynî	-	Tatyos Efendi
15. Fasikül	175	Peşrev	Şehnaz Bûselik	-	Kemani Ali Ağa
“	176	Bir devlet içün	Şehnaz Bûselik	-	Na’lizade Ali Dede
“	177	Feryâd kim feryâdımı	Şehnaz Bûselik	-	Zekâî Dede Efendi
“	178	Gönül âdâb-ı bezm-i işreti	Şehnaz Bûselik	-	Zekâî Dede Efendi
“	179	Nâz etse nola	Şehnaz Bûselik	-	Zekâî Dede Efendi

“	180	Kul oldum bir cefakare	Şehnaz Bûselik	-	Zekâî Dede Efendi
“	181	Gelmez oldun sevdiğim	Şehnaz Bûselik	-	Hafız Mehmed Efendi
“	182	Küçüksuda gördüm seni	Şehnaz Bûselik	-	Mustafa Çavuş
“	183	Ey kadd-i bâlâ	Şehnaz Bûselik	-	Dellâlzâde
“	184	Bir nev-civandır	Şehnaz Bûselik	-	Zekâî Dede Efendi
“	185	Gönlüm alamam	Şehnaz Bûselik	-	Denizlioğlu Ali Bey
“	186	Ey nahl-i emel	Şehnaz Bûselik	-	Latif Efendi
“	187	Saz Semâîsi	Şehnaz Bûselik	-	Sedat Öztoprak
16. Fasikül	188	Peşrev	Evc	-	Küçük Osman Bey
“	189	Ah ider inler gönül	Evc	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	190	Ben ağlar idim her gece	Evc	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	191	Mest etti beni	Evc	-	Ebûbekir Ağa
“	192	Bir sebeple sen	Evc	-	Kazasker Mustafa İzzet
“	193	Bir gören bir dem	Evc	-	Ali İçinger
“	194	Milki ihyâ eyledin	Evc	-	Hacı Ârif Bey
“	195	Lerzan ediyor	Evc	-	Lem’i Atlı
“	196	Bir nigahın gönlümü	Evc	-	Tanbûrî Cemil Bey
“	197	Gözyaşlarınız kalbime	Evc	-	Selahaddin Pınar
“	198	Kalbimde açılmış	Evc	-	İsak Varon
“	199	Doğuyor ömrüme	Evc	-	Sadettin Kaynak
“	200	Saz Semâîsi	Evc	-	Ûdî Sedat Bey
17. Fasikül	201	Peşrev	Sûznâk	-	Neyzen Emin Yazıcı
“	202	Müştâk-ı cemâlin gece gündüz	Sûznâk	-	İsmâil Dede Efendi
“	203	Nesin sen a güzel nesin	Sûznâk	-	İsmâil Dede Efendi
“	204	Cânâ firâk-ı aşkın ile	Sûznâk	-	İsmâil Dede Efendi
“	205	Sonbahar goncası mı	Sûznâk	-	Mustafa Nâfiz Irmak
“	206	Yeter hicranlı sözler	Sûznâk	-	Lem’i Atlı
“	207	Hasretle yanan kalbime	Sûznâk	-	Emin Ongan
“	208	Çaldırıp çalgıyı rakkâseleri	Sûznâk	-	Hacı Ârif Bey
“	209	Gel ey tavr-ı melek	Sûznâk	-	Hâfız Şeydâ
“	210	Durmadan aylar geçer	Sûznâk	-	Münir Nurettin Selçuk
“	211	Sevdim seveli sen güzeli	Sûznâk	-	Zeki Ârif Ataergin
“	212	Hüsn âlemini tuttu senin	Sûznâk	-	Hacı Ârif Bey
18. Fasikül	213	Serde hevâ-yı kâkül	Sûznâk	-	Zekâî Dede Efendi
“	214	Kapılır her gören	Sûznâk	-	Mehmed Ağa
“	215	Ey dil heves-i vuslat-ı cânan	Sûznâk	-	Mehmed Ağa
“	216	Gel seninle yeni bir aşka	Sûznâk	-	Ahmed Rasim Bey
“	217	Dedim ey gönül sultanı	Sûznâk	-	Dellâlzâde

“	218	Gel elâ gözlüm	Sûznâk	-	Tatyos Efendi
“	219	Mübtelâ-yı derd olan	Sûznâk	-	Dr. Şükrü Şenozan
“	220	Bir dil ki esîr-i gam olur	Sûznâk	-	Hacı Ârif Bey
“	221	Yandım o güzel gözlere	Sûznâk	-	Hacı Ârif Bey
“	222	Yâre te’sir eylemiş	Sûznâk	-	Ahmed Rasim Bey
“	223	Pek revâdır sevdiğim	Sûznâk	-	Ahmed Rasim Bey
“	224	Saz Semâîsi	Sûznâk	-	Tatyos Efendi
“	225	Saz Semâîsi	Sûznâk	-	Enîse Can
19. Fasikül	226	Peşrev	Bestenigâr	-	Nûman Ağa
“	227	Gamzen ki ola sâki-i	Bestenigâr	-	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
“	228	Men bende şüdem	Bestenigâr	-	İsmâil Dede Efendi
“	229	Derviş recâ-yi padişah	Bestenigâr	-	Abdülkādir Merâgī
“	230	Kaçma mecbûrundan	Bestenigâr	-	Hâşim Bey
“	231	Ne demlerdi sezâ-yi	Bestenigâr	-	Suphi Ziya Özbekkan
“	232	Yâr ağlamadan dîdelerim	Bestenigâr	-	Hacı Ârif Bey
“	233	Ey serv-i nâz-ı	Bestenigâr	-	Kazasker Mustafa İzzet
“	234	Ben seni sevdim seveli	Bestenigâr	-	İsmâil Dede Efendi
“	235	Saz Semâîsi	Bestenigâr	-	Nûman Ağa
“	236	Saz Semâîsi	Bestenigâr	-	İsmâil Dede Efendi
20. Fasikül	237	Peşrev	Sabâ	-	Tanbûrî Osman Bey
“	238	Gülsitân-ı nakş-i hüsnünden	Sabâ	-	Zaharya
“	239	Kalmaz karârım ol	Sabâ	-	Zekâî Dede Efendi
“	240	Gûş etti nâyı nâleler	Sabâ	-	Zekâî Dede Efendi
“	241	Gûş eyle gel bülbülleri	Sabâ	-	İsmâil Dede Efendi
“	242	Değilsem de sana lâyık efendim	Sabâ	-	Nûman Ağa
“	243	Bir kâsedür alev dolu	Sabâ	-	Yusuf Ömürlü
“	244	Bir nigâh et kahr ile	Sabâ	-	Zeki Ârif Ataergin
“	245	Bir esmere gönül verdim	Sabâ	-	Tanbûrî Mustafa Çavuş
“	246	Nigâhı mestine canlar	Sabâ	-	Hacı Ârif Bey
“	247	Gelmiş değil böyle peri	Sabâ	-	Şâkir Ağa
“	248	Saz Semâîsi	Sabâ	-	Neyzen Aziz Dede
21-22. Fasikül	249	Peşrev	Segâh	-	Neyzen Yusuf Dede
“	250	Çeşm-i meygûnun ki	Segâh	-	Zaharya
“	251	Yârim şikârdan gelir	Segâh	-	-
“	252	Etti o güzel ahde vefâ	Segâh	-	Ebûbekir Ağa
“	253	Bensiz ey gül	Segâh	-	Bîmen Şen
“	254	Şem’a-i maksûdu yak	Segâh	-	Dellâlzâde
“	255	Dilde sevdâ sînede dağ-ı firak	Segâh	-	Bîmen Şen

“	256	Zencîr-i aşkın dil bestesiyim	Segâh	-	Hacı Fâik Bey
“	257	Bakıp ahvâl-i perîşânına	Segâh	-	Hacı Ârif Bey
“	258	Dil-harâb-ı aşkınım	Segâh	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	259	Tûti-i mûcize-gûyem	Segâh	-	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
“	260	Doldur getir ey sâki-i	Segâh	-	Kazasker Mustafa İzzet
“	261	Bülbül yetişir bağrımı hûn etti	Segâh	-	Hacı Ârif Bey
“	262	Benim sen nemsin	Segâh	-	Ahmed Rasim Bey
“	263	Herkes gitti yalnız kaldım	Segâh	-	Refik Fersan
“	264	Dönülmez akşamın ufkundayız	Segâh	-	Münir Nurettin Selçuk
“	265	Derman kâr eylemez	Segâh	-	Sadettin Kaynak
“	266	Saz Semâîsi	Segâh	-	Nâyî Osman Dede
“	267	Saz Semâîsi	Segâh	-	Cavit Cenkoğlu
23-24. Fasikül	268	Peşrev	Acem Aşîran	-	Neyzen Salih Dede
“	269	Meşâm-ı hâtıra	Acem Aşîran	-	İsmâil Dede Efendi
“	270	Bin cefâ görsem	Acem Aşîran	-	Zekâî Dede Efendi
“	271	Ey lebleri gonca yüzü gül	Acem Aşîran	-	İsmâil Dede Efendi
“	272	Ne hevâ-yı bâğ-ı sâzet	Acem Aşîran	-	İsmâil Dede Efendi
“	273	Yandı dil aşkınla	Acem Aşîran	-	Nikoğos Ağa
“	274	Hem sevip hem yakadan attın beni	Acem Aşîran	-	Nikoğos Ağa
“	275	Mahveder her neş’eyi	Acem Aşîran	-	Neyzen Rıza Bey
“	276	Dinle sözüm ey dilrübâ	Acem Aşîran	-	Kemençeci Yani
“	277	Sorma dostum hâlimi	Acem Aşîran	-	Nuri Halil Poyraz
“	278	Kime hâlim diyeyim	Acem Aşîran	-	Tanbûrî Fâize Ergin
“	279	Ey benim güzel kuşum	Acem Aşîran	-	Kemânî Reşat Erer
“	280	Ateş-i aşkınla cânâ	Acem Aşîran	-	Emin Ongan
“	281	Dilde derd-i iştiyâkı	Acem Aşîran	-	Nuri Halil Poyraz
“	282	Saz Semâîsi	Acem Aşîran	-	Mısırlı İbrahim Efendi
“	283	Saz Semâîsi	Acem Aşîran	-	Refik Fersan
“	284	Saz Semâîsi	Acem Aşîran	-	M. Mazhar Kamsoy
25. Fasikül	285	Peşrev	Şedaraban	-	Tanbûrî Cemil Bey
“	286	Ne dem ki sînesi ol	Şedaraban	-	Hacı Sadullah Ağa
“	287	Ey safâ-yı ârızından	Şedaraban	-	Tanbûrî İsak
“	288	Nedir murâd-ı dil	Şedaraban	-	Hacı Sadullah Ağa
“	289	Pîr olmada gerçi gönül	Şedaraban	-	Tanbûrî İsak
“	290	Kaşları yay mah-ı taban	Şedaraban	-	Kemânî Ali Ağa
“	291	Ateş-i aşkınla ey	Şedaraban	-	Hâşim Bey
“	292	İydini tebrik için ey gülizar	Şedaraban	-	Lem’i Atlı

“	293	İhtirâ-i tab’ı müstesnâdır	Şedaraban	-	Şâkir Ağa
“	294	Mânend-i meh etti zuhûr	Şedaraban	-	Gazi Sultan II. Mahmut Han
“	295	Bahçelerde aşlama	Şedaraban	-	Denizlioğlu Ali Bey
“	296	Gecemiz kapkara sâkî	Şedaraban	-	Sadettin Kaynak
“	297	Hayli demdir ben ararım	Şedaraban	-	Belli değil
“	298	Bâde-i vuslat içilsin	Şedaraban	-	Fâize Hanım
“	299	Gözümden gönlümden	Şedaraban	-	İsmâil Dede Efendi
“	300	Saz Semâîsi	Şedaraban	-	Tanbûrî Cemil Bey
26. Fasikül	301	Peşrev	Beyâtî Araban	-	Ulvi Erguner
“	302	Padişahım lutfedip	Beyâtî Araban	-	Hacı Sadullah Ağa
“	303	Bülbül-i dil ey gül-i rânâ	Beyâtî Araban	-	Hacı Sadullah Ağa
“	304	Rakseyleyerek nâz ile	Beyâtî Araban	-	Hacı Sadullah Ağa
“	305	Diller nice bir	Beyâtî Araban	-	Hacı Sadullah Ağa
“	306	Başladın ağyâr ile ünsiyyete	Beyâtî Araban	-	Nûman Ağa
“	307	Ey rûh-i âl ü gül-i zîbende	Beyâtî Araban	-	Kemânî Rıza Efendi
“	308	Kalacak sanma bu çağın	Beyâtî Araban	-	Zeki Ârif Ataergin
“	309	Şad iken pür-gam gibi	Beyâtî Araban	-	Kemal Batanay
“	310	Bana n’oldu değişti şimdi	Beyâtî Araban	-	Rahmi Bey
“	311	Lûtfunu kestin a zâlim	Beyâtî Araban	-	Hacı Ârif Bey
“	312	Gözümde işve-nümâdır	Beyâtî Araban	-	Ahmed Rasim Bey
“	313	Dildârına gamzenle	Beyâtî Araban	-	Emin Ongan
“	314	Bakâsız hüsnün güvenme ânına	Beyâtî Araban	-	Lem’i Atlı
“	315	Saz Semâîsi	Beyâtî Araban	-	Rauf Yektâ Bey
27. Fasikül	316	Peşrev	Rast	-	Refik Fersan
“	317	Peşrev	Rast	-	Giriftzen Âsım Bey
“	318	Rast getirip fend ile	Rast	-	İsmâil Dede Efendi
“	319	Kûyinde figânımla acep	Rast	-	Mandoli Artin
“	320	Gözümde dâim hayâl-i cânâ	Rast	-	İsmâil Dede Efendi
“	321	Cevr olur imkân-ı vuslat	Rast	-	Şerif İçli
“	322	Biz âlûde-i sâgar-ı bâdeyiz	Rast	-	Hâfız Post
“	323	Mükedder derd-i	Rast	-	Hacı Ârif Bey
“	324	Aşkı hüznümle yarattım bu gece	Rast	-	Vildan Niyazi
“	325	Bu zevk u safâ	Rast	-	Lem’i Atlı
“	326	Üftâdenem ey bî-vefâ	Rast	-	İsmâil Dede Efendi
“	327	Hâb-ı gâh-ı yâre girdim	Rast	-	Giriftzen Âsım Bey
“	328	Görsem seni doyunca	Rast	-	İsmâil Dede Efendi
28. Fasikül	329	Hatırımdan çıkmaz asla	Rast	-	Hacı Ârif Bey
“	330	Sâgarda değil sâki-i	Rast	-	Fehmi Tokay

“	331	Sevdâ ile dillendi	Rast	-	Münir Nurettin Selçuk
“	332	Bugün hâl-i firâk-ı	Rast	-	Tevfik Kılıççıoğlu
“	333	Nedendir bu dil-i zârın	Rast	-	Şevki Bey
“	334	Onsekiz yaşına basmış	Rast	-	Muhlis Sabahattin Ezgi
“	335	Her dilden o meh çalmıyor	Rast	-	Şâkir Ağa
“	336	Ey gül-nihâl-i işve-bâz	Rast	-	Hacı Ârif Bey
“	337	Sevdim yine bir nevcivan	Rast	-	Basmacı Abdi Efendi
“	338	Yüzündür cihânı münevver eden	Rast	-	İsmâil Dede Efendi
“	339	Fitneler gizlemiş	Rast	-	Mahmut Celâlettin Paşa
“	340	Erdi bahar sardı yine	Rast	-	Münir Nurettin Selçuk
“	341	Nâr-ı aşkın yaktı beni	Rast	-	İsmet Ağa
“	342	Karlı dağı aştım geldim	Rast	-	Rıfat Bey
“	343	Yine bir gül-nihâl	Rast	-	İsmâil Dede Efendi
“	344	Dil bir güzele meyletti hele	Rast	-	İsmâil Dede Efendi
“	345	Saz Semâîsi	Rast	-	Tatyos Efendi
“	346	Saz Semâîsi	Rast	-	Giriftzen Âsım Bey
29. Fasikül	347	Peşrev	Karcığar	-	Bolahenk Nuri Bey
“	348	Peşrev	Karcığar	-	Kemânî Tatyos Efendi
“	349	Feryâd ederim	Karcığar	-	Zekâî Dede Efendi
“	350	Dil haste-i muhabbet	Karcığar	-	Zekâî Dede Efendi
“	351	Âmâde olur zevk-i ceme	Karcığar	-	Zekâî Dede Efendi
“	352	Gam değil bana cefâ	Karcığar	-	Zekâî Dede Efendi
“	353	Sun sâgarı sâkî	Karcığar	-	Yusuf Ömürlü
“	354	Hüsnüne etvâr-ı nâzın	Karcığar	-	Lem’i Atlı
“	355	Gerçi kıyamam iki gözüm	Karcığar	-	Hacı Ârif Bey
“	356	El vermedi mi gayrı	Karcığar	-	Civan Ağa
“	357	Aldın dil-i nâşâdımı	Karcığar	-	Hânende Ali Bey
30. Fasikül	358	Dile düştüm dile düştüm	Karcığar	-	Selahaddin Pınar
“	359	Gülmezse yüzün goncaların	Karcığar	-	Mustafa Nâfiz Irmak
“	360	Bu gece çamlarda kalsak	Karcığar	-	Artaki Candan
“	361	İki de turnam gelir	Karcığar	Köçekçe	İsmâil Dede Efendi
“	362	Girdi gönül aşk yoluna	Karcığar	Köçekçe	İsmâil Dede Efendi
“	363	Ey sıra sıra dizilen serviler	Karcığar	Vasfi Rıza Zobu	Ahmet Mükerrem Akıncı
“	364	Dağda tavşanlar geziyor	Karcığar	-	Hacı Ârif Bey
“	365	O âhu bakışlara	Karcığar	-	Fehmi Tokay
“	366	Varken gönülde	Karcığar	-	Hacı Ârif Bey

“	367	Bilmem ki safâ neş’e	Karcığar	Ahmed Râsim	Leon Hancıyan
“	368	Vah meyus-i visâlindir gönül	Karcığar	-	Mahmud Celalettin Paşa
“	369	Saz Semâîsi	Karcığar	-	Ahmet Mükerrem Akıncı
31-32. Fasikül	370	Peşrev	Acem Kürdî	-	İsmail Hakkı Bey
“	371	Kimi mestâne seher	Acem Kürdî	-	Zekâî Dede Efendi
“	372	Dildâr işitip velvele-i efgânım	Acem Kürdî	-	Zekâî Dede Efendi
“	373	Bir nâzenîne âşık-ı zâr olmak isterem	Acem Kürdî	-	Zekâî Dede Efendi
“	374	Firâk-ı yâr beni yaktı	Acem Kürdî	-	İsmail Hakkı Bey
“	375	Âşık gam-ı dilrubasız olmaz	Acem Kürdî	-	Zekâî Dede Efendi
“	376	Gönlüm yine ol şûh-i	Acem Kürdî	-	İsmail Hakkı Bey
“	377	Bezm-i vaslında cihânım	Acem Kürdî	-	Selânikli Ahmet Bey
“	378	Sevdi gönlüm ey melek-sîmâ seni	Acem Kürdî	-	Nikoğos Ağa
“	379	Sevdamı o hülyâlı	Acem Kürdî	-	Emin Ongan
“	380	Pek muztaribim	Acem Kürdî	-	Hasan Fehmi Mutel
“	381	Aşkın ile gündüz gece	Acem Kürdî	-	Sadi Hoşses
“	382	Rüzgâr uyumuş ay dalıyor	Acem Kürdî	-	Refik Fersan
“	383	Pürhande çiçekler	Acem Kürdî	-	Selânikli Ahmet Bey
“	384	Zannetme seni şimdi	Acem Kürdî	-	Kemânî Nergis Efendi
“	385	Leyl olur ki hüzn içinde	Acem Kürdî	-	Kaptanzâde Ali Rıza
“	386	Bari felek ben yüzüne	Acem Kürdî	-	Nikoğos Ağa
“	387	Bir güzele bende gönül	Acem Kürdî	-	İsmâil Dede Efendi
“	388	Yükselen nağmenle bak	Acem Kürdî	-	Muzaffer İlkar
“	389	Saz Semâîsi	Acem Kürdî	-	İsmail Hakkı Bey
33. Fasikül	390	Durmadan aylar geçer	Hüseynî	-	Bîmen Şen
“	391	Bir dilberdir beni yakan	Hüseynî	-	Tanbûrî Mustafa Çavuş
“	392	Ezelden âşinanım	Hüseynî	-	Şerif İçli
“	393	Sevdiğim cemâlin çünki göremem	Hüseynî	-	Mahmut Celâlettin Paşa
“	394	Firkat-i cânan ile	Hüseynî	-	Civan Ağa
“	395	Hasretin unutturdu beni bana	Hüseynî	-	Kemençeci Aleko Efendi
“	396	Ağlama ey âşık-ı mihnet-zede	Hüseynî	-	Hacı Fâik Bey
“	397	Zevkim bu idi	Hüseynî	-	Kânûnî Reşad Bey
“	398	Feryad ediyor bir gül için	Hüseynî	-	Suphi Ziya Özbekkan
“	399	Senden bilirim yok bana	Hüseynî	-	Tanbûrî Ali Efendi
“	400	Edalı bir yosma	Hüseynî	-	Ali Rıfat Bey

34. Fasikül	401	Dün kahkahalar yükseliyorken	Nihâvend	-	Muzaffer İlkar
“	402	Hayal içinde akıp geçti	Nihâvend	-	Râkım Elkutlu
“	403	Yaz günleri en tatlı	Nihâvend	-	İsmâil Baha Sürelsan
“	404	Ah gözler o gözler	Nihâvend	-	Sadettin Kaynak
“	405	Gamdan âzâd olmuyor	Nihâvend	-	Emin Ongan
“	406	Nedir a sevdiğim söyle	Nihâvend	-	Lem’i Atlı
“	407	Bir âşık-ı dil haste-i	Nihâvend	-	Ûdî Âfet Efendi
“	408	Lâyık mı sana böyle	Nihâvend	-	Kemânî Mustafa Sunar
“	409	Çözülme zülfüne dil	Nihâvend	-	Hacı Ârif Bey
“	410	Dem bu dem mevsim bu mevsim	Nihâvend	-	İsmâil Baha Sürelsan
“	411	Neden bilmem bu iptilâ	Nihâvend	-	Neveser Kökdeş
35. Fasikül	412	Sana bilmem ki neden	Nihâvend	-	Dramalı Hasan
“	413	Meyler süzünsün meydane gelsin	Nihâvend	-	Hacı Ârif Bey
“	414	Hicranla tutuş bağrımı yak	Nihâvend	-	Nuri Halil Poyraz
“	415	Ruhuma gecenin matemi doldu	Nihâvend	-	Sadettin Kaynak
“	416	Çeşm-i mestin arz olunsa	Nihâvend	-	Selânikli Ahmet Bey
“	417	Dün gece saz meclisine	Nihâvend	-	Muhlis Sabahattin Ezgi
“	418	Saçlarına bağlanalı ey peri	Nihâvend	-	Rahmi Bey
“	419	Baharda bu yıl bir melâl var	Nihâvend	-	Cevdet Çağla
“	420	Güzel bir göz beni attı	Nihâvend	-	Osman Nihat Akın
“	421	Söyle nedir bâis-i zârın gönül	Nihâvend	-	Hacı Ârif Bey
“	422	Aman ey gonca-i nevres nihâlim	Nihâvend	-	Hacı Ârif Bey
36-37. Fasikül	423	Peşrev	Mâhur	-	Tanbûrî Cemil Bey
“	424	Gül bî-rûh-i yâr	Mâhur	-	Abdülkādir Merâgī
“	425	Bir âfet-i mehpeyker ile	Mâhur	-	Ebûbekir Ağa
“	426	Sarsam miyânın ey gül-i ter	Mâhur	-	Ebûbekir Ağa
“	427	Beni çün kendine ol	Mâhur	-	Ebûbekir Ağa
“	428	Sen şeh-i hüsn-ü behâsın	Mâhur	Vâsıf	III. Selim
“	429	Sabah olsun ben şu yerden	Mâhur	-	İbrahim Ağa
“	430	Gülşen-i ezhâr açtı her yana	Mâhur	Hâşim	Basmacı Abdi Efendi
“	431	Var iken zâtında böyle	Mâhur	-	Tanbûrî Cemil Bey
“	432	Bir gülşene vardık	Mâhur	Yahyâ Kemâl	Münir Nurettin Selçuk
“	433	Zâhiri hale bakıp etme	Mâhur	-	Hacı Ârif Bey
“	434	Aşkınla harab gönlümü	Mâhur	-	Emin Ongan

“	435	Ver sâki tazelendi derdim bu gece	Mâhur	Cemal Yeşil	Refik Fersan
“	436	Sana lâyık mı ey gül-ten	Mâhur	-	İsmâil Dede Efendi
“	437	O gülün geçti güzellik çağı	Mâhur	-	Rahmi Bey
“	438	Gördüm bugün cânân-ı dil	Mâhur	-	İsmâil Dede Efendi
“	439	Bu sevda ne tatlı yalan	Mâhur	-	Dr. Şükrü Şenozan
“	440	Ne ararsam sende mevcûd	Mâhur	-	III. Selim
“	441	Sâkî getir getir yine dünkü şarâbımı	Mâhur	-	Münir Nurettin Selçuk
“	442	Bir neş’e yarat hasta gönül	Mâhur	Nihat Hilmi Özeren	Refik Fersan
“	443	Âşıka Bağdat sorulmaz	Mâhur	Vecdi Bingöl	Münir Nurettin Selçuk
“	444	Ateşin gözlerini rûha kemend	Mâhur	Mustafa Nâfiz Irmak	Sâdi Işılay
“	445	Saz Semâîsi	Mâhur	-	Refik Fersan
38-39. Fasikül	446	Peşrev	Bûselik	-	Kemençeci Nikolaki
“	447	Olduk yine bu şevk ile	Bûselik	-	İsmâil Dede Efendi
“	448	Niyâz-ı nâme-i dil	Bûselik	-	Çömlekçizâde Recep Çelebi
“	449	Dehr olmada bu sûr ile	Bûselik	-	İsmâil Dede Efendi
“	450	Zülfündedir benim baht-ı siyâhım	Bûselik	-	İsmâil Dede Efendi
“	451	Dün gece bir bezm-i meyde	Bûselik	-	Şerif İçli
“	452	Aman cânâ beni şâd et	Bûselik	-	Fehmi Tokay
“	453	Sıyırıp kınından gümüş palanı	Bûselik	-	Cevdet Çağla
“	454	Boş kalbimi bir hatıranın	Bûselik	-	Suphi Ziya Özbekkan
“	455	Ömrümün güzel çağı	Bûselik	-	Emin Ongan
“	456	Bir pür-cefâ hoş dilberdir	Bûselik	-	III. Selim
“	457	Geçti bahar hazan erdi	Bûselik	-	Fehmi Tokay
“	458	Gözümde özleyiş gönlümde acı	Bûselik	-	Selâhaddin İnal
“	459	Gönül harâreti sönmez	Bûselik	-	Dr. Şükrü Şenozan
“	460	Gün olur ki sonbahârın hüznü	Bûselik	-	Fehmi Tokay
“	461	Güle sor bülbüle sor	Bûselik	Nihat Hilmi Özeren	İsmâil Baha Sürelsan
“	462	Sûziş-i sînem değil kâr etmeyen	Bûselik	-	Hacı Ârif Bey
“	463	Dil-bestenim meşhûrunum	Bûselik	-	Vecdi Seyhun
“	464	Dün gece sende	Bûselik	-	Şâkir Ağa

“	465	Saz Semâîsi	Bûselik	-	Behram Ağa
“	466	Sirto	Bûselik	-	-

EK-153: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri Saz Eserleri* serisindeki nota listesi.

Fasikül No	No	Eser Adı	Makam	Bestekâr
1. Fasikül	1	Peşrev	Acem Aşîran	Neyzen Salih Dede
“	2	Peşrev	Acem Kürdî	İsmail Hakkı Bey
“	3	Peşrev	Beyâtî	Neyzen Emin Dede
“	4	Peşrev	Bûselik	Nikolaki
“	5	Peşrev	Ferahfezâ	Tanbûrî Cemil Bey
“	6	Peşrev	Karcığar	Kemânî Tatyos Efendi
“	7	Peşrev	Mâhur	Rauf Yekta Bey
“	8	Peşrev	Neveser	Neyzen Yusuf Paşa
“	9	Peşrev	Nihâvend	Hüseyin Sadettin Arel
“	10	Peşrev	Rast	Refik Fersan
“	11	Peşrev	Sûzidilârâ	III. Selim
“	12	Peşrev	Sabâ	Tanbûrî Osman Bey
“	13	Peşrev	Sûznâk	Neyzen Emin Yazıcı
“	14	Peşrev	Şedaraban	Tanbûrî Cemil Bey
“	15	Peşrev	Tâhir Bûselik	Kemânî Rıza Efendi
“	16	Saz Semâîsi	Acem Aşîran	Refik Fersan
“	17	Saz Semâîsi	Acem Kürdî	İsmail Hakkı Bey
“	18	Saz Semâîsi	Uşşak	Neyzen Aziz Dede
“	19	Saz Semâîsi	Bûselik	Belli değil
“	20	Saz Semâîsi	Ferahfezâ	Tanbûrî Cemil Bey
“	21	Saz Semâîsi	Karcığar	Ahmed Mükerrem Akıncı
“	22	Saz Semâîsi	Mâhur	Câhit Gözkân
“	23	Saz Semâîsi	Neveser	Neyzen Yusuf Paşa
“	24	Saz Semâîsi	Nihâvend	Hasib Dede
“	25	Saz Semâîsi	Sûzidilârâ	III. Selim
“	26	Saz Semâîsi	Sabâ	Kemânî Tatyos Efendi
“	27	Saz Semâîsi	Rast	Neyzen Aziz Dede
“	28	Saz Semâîsi	Sûznâk	Câhit Gözkân
“	29	Saz Semâîsi	Şedaraban	Tanbûrî Cemil Bey
“	30	Saz Semâîsi	Tâhir Bûselik	Kemânî Rıza Efendi
2. Fasikül	31	Peşrev	Acem Aşîran	Tanbûrî Emin Ağa
“	32	Peşrev	Bestenigâr	Nûman Ağa
“	33	Peşrev	Beyâtî	Tanbûrî İsak
“	34	Peşrev	Beyâtî	Şehzâde Seyfettin Efendi
“	35	Peşrev	Ferahnâk	Tanbûrî Zeki Mehmed Ağa
“	36	Peşrev	Hüseynî	Lavtacı Andon
“	37	Peşrev	Kürdîli Hicazkâr	Tanbûrî Cemil Bey
“	38	Peşrev	Mâhur	Gazi Giray Han
“	39	Peşrev	Mâhur	Tanbûrî Cemil Bey

“	40	Peşrev	Muhayyer Kürdî	Astik Ağa
“	41	Peşrev	Nikriz	Kemal Batanay
“	42	Peşrev	Sazkâr	Kantemiroğlu
“	43	Peşrev	Şehnaz	Salih Dede
“	44	Peşrev	Sûzidil	Tanbûrî Ali Efendi
“	45	Peşrev	Şehnaz Bûselik	Kemânî Ali Ağa
“	46	Saz Semâîsi	Acem Aşîran	Mısırlı İbrahim Efendi
“	47	Saz Semâîsi	Bestenigâr	Numan Ağa
“	48	Saz Semâîsi	Beyâtî	Kānûnî Ömer Efendi
“	49	Saz Semâîsi	Beyâtî	Tanbûrî İsak
“	50	Saz Semâîsi	Ferahnâk	Kemânî Ali Ağa
“	51	Saz Semâîsi	Hüseynî	Tatyos Efendi
“	52	Saz Semâîsi	Kürdîli Hicazkâr	Tatyos Efendi
“	53	Saz Semâîsi	Mâhur	Gazi Giray Han
“	54	Saz Semâîsi	Mâhur	Nikolaki
“	55	Saz Semâîsi	Muhayyer Kürdî	Sâdi Işılay
“	56	Sirto	Nikriz	Refik Fersan
“	57	Saz Semâîsi	Sazkâr	Gavsi Baykara
“	58	Saz Semâîsi	Şehnaz	Arapzâde
“	59	Saz Semâîsi	Sûzidil	Emin Ongan
“	60	Saz Semâîsi	Şehnaz Bûselik	Ûdî Sedat Öztoprak
3. Fasikül	61	Peşrev	Hicaz	Neyzen Salim Bey
“	62	Peşrev	Hicaz	Refik Fersan
“	63	Peşrev	Hicaz	Neyzen Yusuf Paşa
“	64	Peşrev	Hicaz	Aziz Dede
“	65	Peşrev	Hicaz Hümâyun	Veli Dede
“	66	Peşrev	Hüzzam	Şehzâde Seyfettin Efendi
“	67	Peşrev	Müstear	Nikolaki
“	68	Peşrev	Nevâ	Tanbûrî Cemil Bey
“	69	Peşrev	Nevâ	Zeki Mehmed Ağa
“	70	Peşrev	Nihâvend	Kānûnî Mehmet Bey
“	71	Peşrev	Pençgâh	Salih Dede
“	72	Peşrev	Pesendîde	III. Selim
“	73	Peşrev	Revnaknümâ	Tanbûrî Büyük Osman Bey
“	74	Peşrev	Sultânîyegâh	Kānûnî Hacı Ârif Bey
“	75	Peşrev	Sûzidil	Dr. Suphi Bey
“	76	Saz Semâîsi	Hicaz	Refik Talat Bey
“	77	Saz Semâîsi	Hicaz	Ünal Ensârî
“	78	Saz Semâîsi	Hicaz Hümâyun	Neyzen Yusuf Paşa
“	79	Saz Semâîsi	Hicaz	Tanbûrî Dürrü Turan
“	80	Saz Semâîsi	Hicaz	Tanbûrî İsak

“	81	Saz Semâîsi	Hüzzam	Ûdî Nevres Bey
“	82	Saz Semâîsi	Müstear	Ahmed Mükerrem Akıncı
“	83	Saz Semâîsi	Nevâ	Câhit Gözkân
“	84	Saz Semâîsi	Nevâ	Ziyâ Paşa
“	85	Saz Semâîsi	Nihâvend	Şerif Muhittin Targan
“	86	Saz Semâîsi	Pençgâh	Kantemiroğlu
“	87	Saz Semâîsi	Pesendîde	III. Selim
“	88	Saz Semâîsi	Revnaknümâ	Neyzen Salih Dede
“	89	Saz Semâîsi	Sultânîyegâh	Kānûnî Hacı Ârif Bey
“	90	Saz Semâîsi	Sûzidil	Ûdî Sedat Öztoprak - Fahri Kopuz
4. Fasikül	91	Peşrev	Evc	Küçük Osman Bey
“	92	Peşrev	Ferahfezâ	İsmâil Dede Efendi
“	93	Peşrev	Ferahfezâ	İsmail Hakkı Bey
“	94	Peşrev	Gülizar	Tanbûrî İsak
“	95	Peşrev	Hüseynî	Giriftzen Âsım Bey
“	96	Peşrev	Hüseynî	Muzaffer
“	97	Peşrev	Irak	Tatarin
“	98	Peşrev	Isfahânek	Kemânî Ali Ağa
“	99	Peşrev	Muhayyer Sünbüle	Nâyî Osman Dede
“	100	Peşrev	Nühüft	Tanbûrî Büyük Osman Bey
“	101	Peşrev	Rast	Giriftzen Âsım Bey
“	102	Peşrev	Rast	Meçhul
“	103	Peşrev	Uşşak	Tanbûrî Büyük Osman Bey
“	104	Peşrev	Uşşak	Çengî Said Efendi
“	105	Peşrev	Uşşak	Çoban Devlet Giray
“	106	Saz Semâîsi	Evc	Ûdî Sedat Öztoprak
“	107	Saz Semâîsi	Ferahfezâ	Tanbûrî Büyük Osman Bey
“	108	Saz Semâîsi	Ferahfezâ	İsmail Hakkı Bey
“	109	Saz Semâîsi	Gülizar	Tanbûrî İsak
“	110	Saz Semâîsi	Hüseynî	Meçhul
“	111	Saz Semâîsi	Hüseynî	Lavtacı Andon
“	112	Saz Semâîsi	Irak	Şerif Muhittin Targan
“	113	Saz Semâîsi	Isfahânek	Kemânî Ali Ağa
“	114	Saz Semâîsi	Muhayyer Sünbüle	Nâyî Osman Dede
“	115	Saz Semâîsi	Nühüft	Neyzen Sâlim Bey
“	116	Saz Semâîsi	Rast	Giriftzen Âsım Bey
“	117	Saz Semâîsi	Rast	Benli Hasan Ağa
“	118	Saz Semâîsi	Uşşak	Şerif Muhittin Targan
“	119	Saz Semâîsi	Uşşak	Neyzen Aziz Dede
“	120	Saz Semâîsi	Uşşak	Kanbosoğlu Mehmet Çelebi

EK-154: *Türk Mûsıkîsi Klâsikleri: İlâhîler* serisindeki nota listesi.

Cilt No	No	Eser Adı	Makam	Eser Türü	Usûl	Güftekâr	Bestekâr
1	1	Şefî'ul-halkı fi'l-mahşer	Rast	Tevşih	Hafif	-	-
1	2	Günâhım boydan aşkındır be-gâyet yâ Resûlallah	Rast	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
1	3	Âftâb-ı subh-i mâ evhâ Habîb-i Kibriyâ	Rast	Tevşih	Evsat	Nazîm	Hâfız Post
1	4	Hak'dan gayri sevgili külli yalandır yalan	Rast	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	Abdülkerim Efendi (Buhûrizâde)
1	5	Bahr-i cürme daldı zâtım yâ Resûlallah meded	Rast	Tevşih	Evsat	-	Eyyûbî Mehmed Efendi
1	6	Zehî can kim münevverdir bugün nûr-i tecellâdan	Rast	Cumhur İlâhî	Evsat	Akşemseddin	Çayırlı İsmail Hakkı Bey
1	7	Sâlik-i râh-ı Hudâ'nın kârı zikrullah olur	Rast	Cumhur İlâhî	Evsat	-	Turşucuzâde Hâfız Mehmed Efendi
1	8	Mâil olma dünyaya çün bî-vefâdır bî-vefâ	Rast	Cumhur İlâhî	Evsat	Hakkı	Zekâî Dede
1	9	Boyadı sînemi al kana meded dîdelerim	Rast	Cumhur İlâhî	Evsat	Fehmi	Ârif Efendi
1	10	Nûr-i vahdet kim fürûğ-i rûy-i rahşandır sana	Rast	Tevşih	Evsat	-	Tanbûrî Aziz Bey
1	11	Doğdu ol şems-i hakîkat burc-i vahdetten bu şeb	Rast	Tevşih	Evsat	-	Lâtif Ağa
1	12	Âlemler nûra gark oldu Muhammed doğduğu gece	Rast	Tevşih	Evsat	Yûnus Emre	Mustafa Efendi (Çalakzâde)
1	13	Eyleyen uşşâkı şeydâ dâimâ	Rast	Tevşih	Mevlevî Devr-i Revânı	Nasûhî	Hâfız Tevfik Bey
1	14	Merhabâ ey mevlid-i peygamberî	Rast	Tevşih	Nim Evsat	Hakkı	Nalbûrîzâde
1	15	Bu gülşende hezâr-ı bî-nevâyım yâ Resûlallah	Rast	Tevşih	Nim Evsat	Nahîfî	Âşık Ahmed Efendi
1	16	Andelîb olmak dilersen ol güle	Rast	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Hakkı	III. Selim
1	17	Dolap niçin inilersin	Rast	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Yûnus Emre	Abdullah Dede
1	18	Her kimin kalbinde zikrullah olur	Rast	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	Turşucuzâde Hâfız Mehmed Efendi

1	19	Yâ Resûlallah şefaat eyle Allah aşkına	Rast	Tevşih	Devr-i Hindî	-	Zekâî Dede
1	20	Aşk odu kâr etti câna	Rast	İlâhî	Düyek	-	Lâtif Efendi
1	21	Cihan câm-ı felek sâki ecel mey	Rast	İlâhî	Düyek	-	İsmail Hakkı Bey
1	22	Bu şeb hurşîd-i evreng-i risâlet geldi dünyâya	Rast	İlâhî	Düyek	Refîâ	Dragman Zâkiri Ahmed Efendi
1	23	Sakın dünyâya aldanma	Rast	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	İsmail Hakkı Bey
1	24	Şeriat bağının gülü	Rast	İlâhî	Düyek	-	-
1	25	Bendesi olmak saâdettir cenâb-ı Ahmed'in	Rast	İlâhî	Düyek	-	İsmail Hakkı Bey
1	26	Derdmendim mücrimim dermâna geldim yâ Resûl	Rast	Tevşih	Düyek	Mahvî	Ali Rıza Şengel
1	27	Estağfirullâhe'l-azîm mürâyînin işlerine	Rast	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	-
1	28	Hep fesâd işlerime estağfirullah tevbe	Rast	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
1	29	Milk-i cihan sultânı Abdülkâdir Geylânî	Rast	İlâhî	Düyek	-	Şeyhülislâm Esad Efendi
1	30	Bâğ-ı maârif içreyiz gülşen olan anlar bizi	Rast	İlâhî	Düyek	-	Zekâî Dede
1	31	Ezelden aşk oduna yâne geldim	Rast	İlâhî	Düyek	Sünbülî	-
1	32	Ey dervişim diyen kişi gayre gönül verme sakın	Rast	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Şakir Efendi (Hopçuzâde)
1	33	Nedir derdin senin bu mâtemin ne	Rast	İlâhî	Düyek	Şâkir	Dede Efendi
1	34	Ey âşık-ı sâdıklar	Rast	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Arap Sâlih (Zâkirbaşı)
1	35	Kendimi sen gelicek ey meh-i mâtem bilmem	Rast	İlâhî	Düyek	-	İzzeddin Hümâyî Bey
1	36	Mûsâ'nın Tûr'u hakkıçün	Rast	İlâhî	Düyek	-	-
1	37	El-Hakku bâki ve'l-ömrü fânî	Rast	İlâhî	Düyek	-	İsmail Hakkı Bey
1	38	Ben dost hevasına düştüm gayri hevâ neme gerek	Rast	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Hâlis Efendi (Şeyh)
1	39	Sadr-ı bezm-i nûr-i âlem ey Habîb-i Kibriyâ	Rast	İlâhî	Düyek	Nasûhî	Terlikçi Zâkir Mehmed Efendi
1	40	Lâ fâile illallah	Rast	İlâhî	Düyek	Zekî	Terlikçi Zâkir Mehmed Efendi

1	41	Bâbına düştüm dahîlek yâ imâme'l âşıkîn	Rast	İlâhî	Düyek	-	Latif Efendi
1	42	Sen bir palaz yavrusun	Rast	İlâhî	Sofyan	-	-
1	43	Hak'ka âşık olanlar zikrullahtan kaçar mı	Rast	İlâhî	Sofyan	-	Dede Efendi
1	44	Durmaz yanar vücûdum âh etmeyip nideyim	Rast	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Arap Sâlih (Zâkirbaşı)
1	45	Tevbe edelim zenbimize tübtü ilallah	Rast	İlâhî	Sofyan	Kâmil	Zekâî Dede
1	46	Ey Rabb-i Rahman eyle gel ihsan	Rast	İlâhî	Sofyan	Fethî	Şikârîzâde Ahmed Efendi
1	47	Aşkınla cihan beste lutf eyle inâyet kıl	Rast	İlâhî	Sofyan	Nûrî	Dede Efendi
1	48	Bilirim bende sensin Allâh'ım	Rast	İlâhî	Sofyan	Sezâyî	Dellalzâde
1	49	Ömür bağçesinin gülü solmadan	Rast	İlâhî	Sofyan	Derviş Yûnus	Ahmed Ağa (Küçük)
1	50	Çünki bildin mü'minin kalbinde beytullah var	Rast	İlâhî	Sofyan	-	Es'ad Efendi
1	51	Gerçek âşıklara salâ denildi	Rast	İlâhî	Sofyan	Emir Sultan	-
1	52	Mefâtîhü'l-hüdâ oldu hilâlin yâ Resûlallah	Rast	Tevşih	Sofyan	Kenzî	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
1	53	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Rast	Tevşih	Sofyan	Rûşenî	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
1	54	Ey şehîd-i Kerbelâ'ya ağlayan	Nişâbur	İlâhî	Sofyan	Sezâyî	Edirneli Sâlihzâde
1	55	Ey âşık-ı şeb-zinde seher bülbüle karşu	Rast-ı Cedîd	İlâhî	Sofyan	-	Üsküdârî Hammâmî Osman Efendi
1	56	Dâvet etti kûyine çün ki bizi şâhımız	Rast-ı Cedîd	İlâhî	Düyek	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
1	57	Herkes için bu dünyâ bir eğreti konaktır	Rast-ı Cedîd	İlâhî	Düyek	-	Ali Rıza Şengel
1	58	Yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ	Rast-ı Cedîd	İlâhî	Sofyan	-	Hâfız Ahmed Efendi
1	59	Hak âşıkı olanların dâim işi tevhid olur	Rehâvî	Cumhur İlâhî	Evsat	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
1	60	Allah emrin tutalım gel zikr edelim Hakk'ı	Rehâvî	İlâhî	Düyek	Sertarikzâde	İzzeddin Hümâyî Bey
1	61	Şebpîr ü şebper	Rehâvî	İlâhî	Düyek	Hâşim	Şeyh İsmâil Efendi

1	62	Her ne kim kişi severse ol ana ma'bûd olur	Rehâvî	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
1	63	Sen şeh-i peygamberân idin efendim ol zaman	Tebriz	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
1	64	Cân ü dil şehrin ezelden eyledi yağma-yı aşk	Tebriz	İlâhî	Evsat	Fenâyî	Sahhâf Hâfız Efendi
1	65	Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem	Tebriz	Tevşih	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
1	66	Ben dost ile dost olmuşam	Tebriz	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
1	67	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Tebriz	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
1	68	Rûh-i pâk-i Mustafâ'ya etmişim cânım fedâ	Tebriz	Tevşih	Devr-i Hindî	Meftûn	İsmail Hakkı Bey
1	69	Derviş olan kişinin sözleri umrân olur	Tebriz Hâveran	İlâhî	Devr-i Hindî	Niyâzî-i Mısrî	Dede Efendi
1	70	Açıldı çün bezm-i Elest devr eyledi peymânesi	Sazkâr	İlâhî	Devr-i Revân	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ali Rızâ Bey (Nâyî)
1	71	Dildeki nâr-ı muhabbet cevheri candır bize	Zirkeşîde	Cumhur İlâhî	Evsat	Şemsî	İsmail Hakkı Bey
1	72	Merhabâ ey şûle-i âyîne-i sırr-ı Hudâ	Pençgâh	Tevşih	Murabba zincir	Nakşî	Yusuf Çelebi
1	73	N'ola tâcım gibi başımda götürsem dâim	Pençgâh	Tevşih	Çember + Fahte	Ahmedî	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
1	74	Zâtına müştak olmuşuz rûz ü şeb âh eyleriz	Pençgâh	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
1	75	Gül müdür bülbül müdür şol zâr ü efgân eyleyen	Pençgâh	Cumhur İlâhî	Evsat	Niyâzî-i Mısrî	Çolakzâde Şeyh Mustafa Efendi
1	76	Rehber oldum bugün gelsin uyanlar	Pençgâh	İlâhî	Düyek	Selîm	-
1	77	Gel sürelim dem hû diyelim hû	Pençgâh	İlâhî	Sofyan	Kuddûsî	-
1	78	Bârekallah dü cihânın serveri	Sûzidilârâ	Tevşih	Düyek	Fevzî	Zekâî Dede
1	79	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Mâhur	Tevşih	Çenber	Rûşenî	Ali Rıza Şengel
1	80	Şâh-ı iklîm-i risâlettir Muhammed Mustafâ	Mâhur	Tevşih	Evsat	Selâmî	Hacı Fâik Bey
1	81	Aşk ile iki cihanda şâh olan gelsin beri	Mâhur	Cumhur İlâhî	Evsat	Sünbülî	Hacı Nâfiz Bey
1	82	Eyâ sen sanma kim senden bu güftârı dehan söyler	Mâhur	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Nakşî	-

1	83	Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab	Mâhur	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
1	84	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Mâhur	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
1	85	Ayırma beni senden Yaradan	Mâhur	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Ramazan Efendi (Hacı)
1	86	Durmaz yanar vücûdum âh etmeyip nideyim	Mâhur	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Zekâi Dede
1	87	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Mâhur	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
1	88	Bana cânan gerek şol can gerekmez	Mâhur	İlâhî	Düyek	Cemâl-i Halvetî	Balat Şeyhi Şeyh Kemal Efendi
1	89	Kulluğa bel bağlayıp sultânı gözler gözlerim	Mâhur	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Nâfiz Bey
1	90	Gülşen-i sırda safâ bahş eyledi sünbül gülü	Mâhur	İlâhî	Düyek	Kenzî	Mutafzâde Ahmed Efendi
1	91	Yine dosttan haber geldi	Mâhur	İlâhî	Düyek	Sünbülî	Nâfiz Bey
1	92	Ben kabûl olmaz isem hâlim yaman	Mâhur	İlâhî	Düyek	-	Tal'at Bey
1	93	Durman yanalım âteş-i aşka	Mâhur	İlâhî	Düyek	Hayâlî	Ali Rıza Şengel
1	94	Tûbâ'nın dalları nurdan zeberced	Mâhur	İlâhî	Düyek	-	Yusuf Bey
1	95	Gül müdür bülbül müdür şol zâr ü efgân eyleyen	Mâhur	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
1	96	Bir pâdişâha kul ol kim mülkü zâil olmaz ola	Mâhur	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	İsmail Hakkı Bey
1	97	Allah emrin tutalım rahmetine batalım	Mâhur	Cumhur İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Zekâi Dede
1	98	Âşık-ı şûrîde-meşreb yağma etti aklımı	Mâhur	İlâhî	Düyek	-	Ârif Efendi
1	99	Yar yüreğim yar gör ki neler var	Mâhur	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Nâfiz Bey (Hacı)
1	100	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Mâhur	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
1	101	Ey Hakk'a Vuslat İsteyen	Zâvil	Cumhur İlâhî	Evsat	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
1	102	Yar yüreğim yar gör ki neler var	Zâvil	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
1	103	Gavs-i aktâb-ı velâyet Hazret-i Abdülkâdir	Zâvil	İlâhî	Düyek	Şemsî	İsmail Hakkı Bey
2	104	Yandı bu gönül şem-i fürûzan-ı Alî'den	Sûznâk	İlâhî	Çifte Düyek	-	Ali Rıza Şengel
2	105	Yâ Habîballah meded eyle mürüvvet kânısın	Sûznâk	Tevşih	Evsat	Hakkı	Müezzinbaşı Rıfat Bey

2	106	Alîl ü âsî vü fâsık gedâyım yâ Resûlallah	Sûznâk	Tevşih	Evsat	-	Şeyh Hacı Edhem Efendi
2	107	Erenlerin sohbeti ele giresi değil	Sûznâk	Cumhur İlâhî	Evsat	Ümmi Sinan	Şeyh Mes'ûd Efendi
2	108	Tahtgâh-ı evliyâya şâh şâh-ı Nakşıbend	Sûznâk	Cumhur İlâhî	Evsat	-	Şeyh Bahâ Bey
2	109	Bir merd-i Hakk'ı bul intisâb et	Sûznâk	İlâhî	Düyek	-	Lâtif Efendi
2	110	Gelin Allah diyelim görelim neyler Allah	Sûznâk	İlâhî	Düyek	Ümmi Sinan	Şeyh Mehmed Efendi
2	111	Ey Semî'u Hayyü'l- Kayyûm u Hakîm ü Zü'l-Celâl	Sûznâk	İlâhî	Düyek	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
2	112	Rum'da Acem'de âşık olduğum	Sûznâk	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Hasan Efendi (Zâkir Hâfız)
2	113	Ey varlığı var ey var eden var	Sûznâk	İlâhî	Düyek	-	Zâkir Yaşar Baba
2	114	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Sûznâk	Tevhid İlâhîsi	Düyek	Yûnus Emre	-
2	115	Aşk ile iki cihanda şâh olan gelsin beri	Sûznâk	İlâhî	Düyek	Sünbülî	Âşık Ahmed Efendi
2	116	Sâlike olmaz ayan ilm-i hakîkat miftâh	Sûznâk	İlâhî	Düyek	Hakkı	Zekâî Dede
2	117	Ben bilmez idim gizli ayan hep sen imişsin	Sûznâk	İlâhî	Düyek	-	Dede Efendi
2	118	Gamdan beni âzâd et yâ Hazret-i Nûreddin	Sûznâk	İlâhî	Düyek	Şeref Hanım	Musullu Hâfız Osman Efendi
2	119	Benimdir cümle isyân ü kabâhat yâ Resûlallah	Sûznâk	Tevşih	Düyek	-	Ali Rıza Şengel
2	120	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Sûznâk	Tevşih	Düyek	Rûşenî	Ali Rıza Şengel
2	121	Pîşivâ-yı kâmilandır Seyyid Ahmed Bedevî	Sûznâk	İlâhî	Düyek	-	Şeyh Mehmed Efendi
2	122	Şöyle sakla sırr-ı aşkı tende cânın duymasın	Hicazkâr	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Hakkı	Zekâî Dede
2	123	Zât-ı Hakk'ın gavs-i a'zam mazhar-ı envârıdır	Acem Aşîran	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	-
2	124	Ben harâbât ehliyim yoktur karârım tâ ebed	Nikrîz	Cumhur İlâhî	Evsat	Hakkı	Ali Bey (Beylikçi)
2	125	Âşıklar sadıklar işitmiş olun	Nikrîz	İlâhî	Nîm Hafîf	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ahmed Irsoy (Zekâîzâde)
2	126	Yâ Resûlallah cemâlin keşefe'd dücâ değil mi	Nikrîz	Tevşih	Düyek	Sa'di	-

2	127	Mestâne-i aşkın ben ayamadım	Nikrîz	İlâhî	Düyek	Hakkı	Zekâî Dede
2	128	Ey hakîkat erenleri dost elinin rehberleri	Nikrîz	İlâhî	Düyek	Üftâde	Dede Efendi
2	129	Dervişlik baştadır tacda değildir	Nikrîz	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Ali Rıza Şengel
2	130	Güneş gibi eğerçi serserîyem	Nikrîz	İlâhî	Düyek	Adlî	Ali Rıza Şengel
2	131	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Nikrîz	Tevşih	Düyek	Rûşenî	İsmail Hakkı Bey
2	132	Cenâbındır şeh-i pâkize-meşreb yâ Resûlallah	Nihâvend	Tevşih	Evsat	Vâsıf	Ali Rıza Şengel
2	133	Bahr-i aşkta bî-karârım yâ Resûlallah meded	Nihâvend	Tevşih	Evsat	Hakkı	Rıza Efendi (Şeyh)
2	134	Ey sipihr-i gaddâr vey tâli'-i sitemkâr	Nihâvend	İlâhî	Düyek	Zekâî	-
2	135	Zâhid bize tan eyleme devrânîyiz devrânîyiz	Nihâvend	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	-
2	136	Birdir Hak ilâh bir Resûlallah	Nihâvend	İlâhî	Düyek	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi
2	137	Bu aşk bir bahr-i ummandır	Nihâvend	İlâhî	Düyek	Seyyid Seyfullah	-
2	138	Kemter kuluyum ben Ali'nin ol şâh-ı keremdir	Nihâvend	Cumhur İlâhî	Yürük Semâî	Seyyid Nesîmî	Hüseyin Baba
2	139	Kıble-i ehl-i safâ oldu cenâb-ı Mustafâ	Dügâh-ı Kadîm	Tevşih	Hafif	Rızâ	-
2	140	Gel ey sâlik diyem bir söz ki haktır	Dügâh	İlâhî	Ağır Çenber	Sünbülî	Dede Efendi
2	141	N'ideyim sabr edebilsem dil ü can o da yanar	Dügâh	İlâhî	Çifte Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Dellâlzâde
2	142	İlhâm ile dün gece seyr ettim Muhammed'i	Dügâh	İlâhî	Çifte Düyek	Yûnus Emre	-
2	143	Eğer halk etmeseydi zâtını Hak yâ Resûlallah	Dügâh	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
2	144	Yâ İlâhî âsitânın hasteye dârü'ş-şifâ	Dügâh	Tevşih	Evsat	Fenâyî	Hâfız Ahmed Efendi
2	145	Fâriğiz nakş-ı sivâdan nakşîbendîlerdeniz	Dügâh	Cumhur İlâhî	Evsat	Rızâ	Şeyh Mes'ûd Efendi
2	146	Âşık olan ciğerin âteşe dağlar ağlar	Dügâh	Cumhur İlâhî	Evsat	Hakkı	Nûri Bey (Bolâhenk)
2	147	Erenlerin sohbeti ele giresi değil	Dügâh	Cumhur İlâhî	Evsat	Ümmi Sinan	Şeyh Hâlis Efendi
2	148	Sadr-ı cem'-i mürselîn sensin yâ Resûlallah	Dügâh	Tevşih	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Hâlid Bey
2	149	Aceb hayran oldum aşka uyalıdan	Dügâh	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Sinan Ümmî	-

2	150	İlhâm ile dün gece seyr ettim Muhammed'i	Dügâh	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
2	151	Mir'ât-ı baht-ı Kibriyâ Ahmed Muhammed Mustafâ	Dügâh	Tevşih	Düyek	Rızâ	İsmail Hakkı Bey
2	152	Yüreğime dost derdi urdu türlü yâreler	Dügâh	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
2	153	Meftûn edeli bendesini şâhid-i Levlâk	Dügâh	İlâhî	Düyek	Hakkı	Ali Bey
2	154	Hayre makdem ey gürûh-i enbiyânın akdemi	Dügâh Bûselik	Tevşih	Darbeyn	Lebîbâ	Nâyî Şeyh Osman Dede
2	155	Gülşen-i vahdette dâim rûz ü şeb dil bülbülü	Sabâ	İlâhî	Hafif	Adlî	Şikârîzâde Ahmed Efendi
2	156	Şefî'u'l-halkı fi'l-mahşer	Sabâ	Tevşih	Hafif	Salih Efendi (Suyolcuzade)	İsmail Hakkı Bey
2	157	Yâ Allah yâ Rahman yâ Alîm yâ Allâm	Sabâ	Tesbîh	Çifte Düyek	-	Zekâî Dede
2	158	Eyâ âlemlerin şâhı tecellî kıl tesellî kıl	Sabâ	İlâhî	Çifte Düyek	Merkezî	-
2	159	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Sabâ	İlâhî	Çifte Düyek	Yûnus Emre	Abdurrahman Nesib Efendi
2	160	Ey Resûl-i mir'ât-ı Hak uşşâka mevlidin sebak	Sabâ	Tevşih	Evsat	-	Rıfat Bey
2	161	Şehinşâh-ı risâlet Hazret-i heyru'l-verâdır bu	Sabâ	Tevşih	Evsat	-	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi
2	162	Gelmişem vahdet elinden aşk ile cihâna ben	Sabâ	Cumhur İlâhî	Evsat	Sinânî	-
2	163	Musaffâ eyle dil levnin bugün nûr-i tecellâdan	Sabâ	Cumhur İlâhî	Evsat	Hayâlî	Zekâî Dede
2	164	Kandedir cehl ile zulmet nefs-i su'bânındadır	Sabâ	Cumhur İlâhî	Evsat	Mısrî	-
2	165	Nûr ile doldu yine kevn ü mekân	Sabâ	İlâhî	Ağır Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
2	166	Habîbullah cihâna can değil mi	Sabâ	Cumhur İlâhî	Aksak	Nûri	Dede Efendi
2	167	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Sabâ	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
2	168	Mefâtihü'l-hüdâ oldu hilâlin yâ Resûlallah	Sabâ	Tevşih	Düyek	Kenzî	-
2	169	Benim ol aşk bahrîsi	Sabâ	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
2	170	Gelin ey kardeşler gelin	Sabâ	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-

2	171	Tâlib-i Hakk'a gerek bir pîre candan istinâd	Sabâ	İlâhî	Düyek	-	Hâfız Ahmed Efendi
2	172	Derdimin dermânı sensin yüce sultânım meded	Sabâ	İlâhî	Düyek	Üftâde	-
2	173	Gözlerini n'oldu bîdâr eyledin	Sabâ	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
2	174	Aşkın dâdı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Sabâ	İlâhî	Düyek	Aziz	-
2	175	Söyle selâmım ey sabâ oldukça ruhsârın harem	Sabâ	İlâhî	Düyek	-	-
2	176	Yine firkat nârına yandı cihân	Sabâ	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	İsmail Hakkı Bey
2	177	A benim sevgili Mevlâm	Sabâ	İlâhî	Düyek	-	-
2	178	Benem ol aşk bahrisi	Sabâ	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
2	179	A sultânım sen var iken	Sabâ	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
2	180	Humhâne-i vahdette içtik yine peymân	Sabâ	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
2	181	Dü cihan gamından geçen	Sabâ	Cumhur İlâhî	Sengin Devr-i Hindî	-	-
2	182	Cümle hüccâc ile giydik yine ihrâm u abâ	Sabâ	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Kuloğlu	-
2	183	Tarîk-i Hakk'a sâlikiz Rifâîler derler bize	Sabâ	İlâhî	Devr-i Hindî	-	Nâyî Ali Rıza Bey
2	184	Maksadı âşıkların menzil-i cânan olur	Sabâ	İlâhî	Yürük Semâî	Nakşî	-
2	185	Yâ Rabbî zâtın hakkıçün	Sabâ	İlâhî	Sofyan	-	-
2	186	Ey gönül aşka çevir gel yüzünü	Sabâ	İlâhî	Sofyan	-	Sermüezzin Rıfat Bey
2	187	Olmayacak senden atâ kul neylesi yâ Rabbenâ	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	Şakir Ağa (Sermüezzin)
2	188	Yâ vâsia'l cûdi'l-atâ	Sabâ	İlâhî	Sofyan	-	Ali Aşkî Bey
2	189	Arayı arayı bulsam izini	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
2	190	İsm-İ Sübhan virdin mi var	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
2	191	Bir ismi Mustafâ bir ismi Ahmed	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Derviş Mûsâ	-
2	192	Bahr-i tevhidde bulan dürr-i yetim	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Derviş Ahmed	-
2	193	Aşkın aldı benden beni bana seni gerek seni	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-

2	194	Bihamdillâh ki İslâmım	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Seyfi	-
2	195	Vere mi derd-i sanem derdime derman vere mi	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Fazlı	-
2	196	Yanıp derd ü elemlerle ağlama gönül ağlama	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Hakkı	-
2	197	Milk-i cihan sultanı Abdülkadir Geylânî	Sabâ	İlâhî	Sofyan	-	Hâfız Ahmed Efendi
2	198	A sultânım sen var iken	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Zekâî Dede
2	199	Durman yanalım âteş-i aşka	Sabâ	Savt-i Gülşenî	Sofyan	Hayâlî	-
2	200	Durman yanalım âteş-i aşka	Sabâ	Savt-i Gülşenî	Sofyan	Hayâlî	-
2	201	Durman yanalım âteş-i aşka	Sabâ	Savt-i Gülşenî	Sofyan	-	-
2	202	Durman yanalım âteş-i aşka	Sabâ	Savt-i Gülşenî	Sofyan	-	-
2	203	Durman yanalım âteş-i aşka	Sabâ	Savt-i Gülşenî	Sofyan	-	-
2	204	Durman yanalım âteş-i aşka	Sabâ	Savt-i Gülşenî	Sofyan	-	-
2	205	Bir muazzam padişahsın ki kulundur cümle şâh	Canfezâ	İlâhî	Evsat-Hafif	Selâmî	Zekâi Dede
2	206	Melekler hâzır olmuştur niçin tevhîde gelmezsin	Sabâ Zemzeme	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Hakkı	Sadık Efendi (Şeyh)
2	207	Merhaba ey sevgili mâh-ı mübârek merhabâ	Sabâ Zemzeme	İlâhî	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
2	208	Ey sûfî ehl-i safâ îmânım ez can bi gû Allah hû	Sabâ Zemzeme	İlâhî	Ağır Düyek	Şemseddin	-
2	209	Merhabâ ey mâh-ı enver çok özledik biz seni	Sabâ Zemzeme	İlâhî	Devr-i Hindî	-	Ali Rıza Şengel
2	210	Çün görüp dervişi oldum şeyhim Abdülkâdir'in	Sabâ Zemzeme	İlâhî	Düyek	Şems	Hacı Fâik Bey
2	211	İki cihan sultânının doğduğu ay geldi yine	Çargâh	Tevşih	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	İsmail Hakkı Bey
2	212	Ey cemâlin pertev-endâz-ı semâvât-ı ulâ	Çargâh	Tevşih	Evsat	Fazlı	Osman Fazlı Efendi
2	213	Gubâr-ı âsitânın tûtiyâdır yâ Resûlallah	Çargâh	Tevşih	Evsat	Kâmî	İsmail Hakkı Bey
2	214	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Çargâh	Tevşih	Ağır Düyek	Rûşenî	Ali Rıza Şengel
2	215	Ezelden aşkınla ben yana geldim	Çargâh	İlâhî	Düyek	Kaygusuz Abdal	-

2	216	Ben dervişem diyene bir ün idesim gelir	Çargâh	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
2	217	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Çargâh	Tevşih	Düyek	Rûşenî	Beste-i Atik
2	218	İşit sözüm pîrim yâ Gülşenî	Çargâh	Savt-i Gülşenî	Düyek	-	-
2	219	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Çargâh	Savt	Düyek	Yûnus Emre	-
2	220	Durman yanalım âteş-i aşka	Çargâh	-	Düyek	Hayâlî	-
2	221	Kudûmün rahmet-i zevk ü safâdır yâ Resûlallah	Çargâh	Tevşih	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
2	222	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Çargâh	Tevşih	Sofyan	Rûşenî	İsmail Hakkı Bey
2	223	Yüz bin cefâ kılsan bana senden yüzüm döndürmezem	Çargâh	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
3	224	Şefî'u'l-halkı fi'l-mahşer	Uşşak	Tevşih	Hafif	-	Zekâî Dede
3	225	Semâda sırr-ı tevhîdi duyan gelsin bu meydâna	Uşşak	İlâhî	Devr-i Kebîr	Yûnus Emre	Mustafa Efendi (Çalakzâde)
3	226	Tevhid hoşca nesne olur	Uşşak	İlâhî	Çenber	Yûnus Emre	-
3	227	Ey dervişler ey kardeşler	Uşşak	İlâhî	Çifte Düyek	Yûnus Emre	Ali Rıza Şengel
3	228	Ey şehinşâh-ı serîr ü enbiyâ vü evliyâ	Uşşak	Tevşih	Çifte Düyek	Enverî	Yusuf Çelebi
3	229	Vücûdun mazhar-ı sırr-ı ezeldir yâ Resûlallah	Uşşak	Tevşih	Evsat	-	Selânikli Ahmed Bey
3	230	Müştak olup özlediğim şehr-i ramazan merhabâ	Uşşak	İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	Rıf 'at Bey (Sermüezzin)
3	231	Eyyûb'um mübtelâyım derde dermân isterim	Uşşak	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	İsmail Hakkı Efendi (Çayırlı)
3	232	Tâ ezelden mest eyleyen aşk-ı hakîkî bizleri	Uşşak	Cumhur İlâhî	Evsat	-	Şeyh Hacı Edhem Efendi
3	233	Nefse uyup râh-ı Hak'tan taşra çıkmak yol mudur	Uşşak	Cumhur İlâhî	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Fâik Bey (Hacı)
3	234	Vârını bahşeyleyen cânâna uşşâkîleriz	Uşşak	Cumhur İlâhî	Evsat	Fevzî	İsmail Hakkı Bey
3	235	Bir ismi Mustafa bir ismi Ahmed	Uşşak	Tevşih	Evsat	Derviş Mûsâ	İsmail Dede Efendi
3	236	Hâzin-i kenz-i dekâik nakşıbendîlerdeniz	Uşşak	Cumhur İlâhî	Evsat	Rızâ	Hâfız Ahmed Efendi
3	237	Yüreğime dost derdi urdu türlü yâreler	Uşşak	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	-

3	238	Her kaçan anarsam seni karârım kalmaz Allâh'ım	Uşşak	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	-
3	239	Bu gönlüm şehrini seyrân ederken	Uşşak	Cumhur İlâhî	Evsat	Kemter	-
3	240	Bu can teşne visâl hazretine	Uşşak	Tevşih	Nim Evsat	Recâî	-
3	241	Mecnûn'a sordular Leylâ nic'oldu	Uşşak	İlâhî	Nim Evsat	Yûnus Emre	-
3	242	Çün teferrüç eyleyip çıktım cihânın yüzüne	Uşşak	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Câhidî	-
3	243	Tecellî şevk-ı dîdârın beni mest eyledi hayran	Uşşak	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Eşrefoğlu Rûmî	Ali Efendi (Üsküdarlı-Zâkirbaşı)
3	244	Sivâdan kalbini pâk et gönül mir'ât-ı Rahmandır	Uşşak	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Eşrefoğlu Rûmî	Hacı Fâik Bey
3	245	Vech-i yâre dûş olan âlemde seyrân istemez	Uşşak	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	İbrâhim	-
3	246	Dalgalandı serden aştı bahr-ı bî-pâyân-ı aşk	Uşşak	İlâhî	Düyek	Nâimî	İsmail Hakkı Bey
3	247	Şâm ü seher zikr eylerem	Uşşak	İlâhî	Düyek	Sâfiyâ	Şeyh Mes'ûd Efendi
3	248	Ey mehçe-i Rûhu'l-emîn	Uşşak	İlâhî	Düyek	-	-
3	249	Aşk bezirgânı sermâye cânı	Uşşak	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
3	250	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Uşşak	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
3	251	Tevhîd-i a'zam zikirleri	Uşşak	İlâhî	Düyek	-	Sermüezzin Baha Bey
3	252	Gelin Allah diyelim kalpten pası silelim	Uşşak	İlâhî	Düyek	Nâci	Fehmi Tokay
3	253	Şehinşâh-ı cihanbân-ı risâlet şâh-ı zî-unvan	Uşşak	Tevşih	Düyek	-	Zekâî Dede
3	254	Göster cemalin şemini yansın oda pervâneler	Uşşak	İlâhî	Düyek	Şemsî	-
3	255	Aşkınla çâk olsa bu ten	Uşşak	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	-
3	256	Kim ki dost yolunda terk-i cân eder	Uşşak	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Şakir Efendi (Hopçuzâde)
3	257	Tevhîd ile olur her derde dermân	Uşşak	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	İsmail Hakkı Bey
3	258	Tecellî-i cemâl ister gönül eğlenmez eğlenmez	Uşşak	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Behlül Efendi
3	259	El-meded pîrim efendim el-meded	Uşşak	İlâhî	Düyek	Kâmil	Zekâî Dede
3	260	Gelin diyelim şevk ile lâ ilâhe illallah	Uşşak	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Zekâî Dede

3	261	Lutf et bana ey Gaffâr	Uşşak	İlâhî	Düyek	-	Hâlis Bey
3	262	Ey pâdişâh-ı bî-vezîr ihsan cenâbından senin	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
3	263	Durmaz yanar vücûdum âh etmeyip nideyim	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
3	264	Allah emrin tutalım rahmetine batalım	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Zekâî Dede
3	265	Ben ben değilim ben dediğim sensin hep	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Nakşî Dede	Zekâî Dede
3	266	Cem' olmuş dervişleri pîrim Abdülkâdir'in	Uşşak	Usûl İlâhisi	Sofyan	Eşrefoğlu Rûmî	-
3	267	Ey enbiyâlar serveri vey evliyâlar rehberi	Uşşak	Tevşih	Sofyan	Yûnus Emre	-
3	268	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Baha Bey (Sermüezzin)
3	269	Adım adım ileri beş âlemden içeri	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Ali Rıza Şengel
3	270	Neyleyeyim dünyayı bana Allâ'ım gerek	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	Sinan Efendi (Şeyh)
3	271	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Hayâlî	-
3	272	Aşkın dâdı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Aziz	-
3	273	Başlan bismillâh İle gelin tevhîd edelim	Uşşak	İlâhî	Sofyan	-	İsmail Hakkı Bey
3	274	Dü cihânın mefhari enbiyâlar serveri	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Mahfî	İsmail Hakkı Bey
3	275	Sevdim seni hep vârım yağmadır alan alsın	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Mısrî	-
3	276	Seyrimde bir şehre vardım	Uşşak	Usûl İlâhisi	Sofyan	Ümmi Sinan	-
3	277	İlâhî vaslın bağına girmek diler can bülbülü	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Şemsî	İsmail Hakkı Bey
3	278	Gerçek âşıklara salâ denildi	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Emir Sultan	Nâyî Şeyh Rıza Efendi
3	279	Kutb-i âlemdir cenâb-ı Nakşıbend	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Rızâ	Zekâîzâde Hâfız Ahmed Efendi
3	280	Yâ sâhibe'l-alâme yâ Ahmede'r-Rifâî	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Ârif	Zâkir Şeyh Hulûsi Efendi
3	281	Kuldan sana lâyık n'ola	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	Zekâî Dede

3	282	Âlem-i ervâhta oldum ehl-i beyte has gedâ	Beyâtî	İlâhî	Evsat	-	Ali Rıza Şengel
3	283	Onbir ayın sultânı değil misin merhabâ	Beyâtî	Ramazan İlâhîsi	Evsat	-	Ali Rıza Şengel
3	284	Levh-i dilden okuyan ilm-i ilâhîden sebak	Beyâtî	İlâhî	Evsat	Adlî	-
3	285	Olursa devletim hemden kılarsa tâli'im yârî	Beyâtî	Cumhur İlâhî	Evsat	Mevlânâ	-
3	286	Aşkın dâdı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Beyâtî	Cumhur İlâhî	Evsat	Aziz	-
3	287	Kaçan kim makdem-i pâkinle âlem muhterem oldu	Beyâtî	Cumhur İlâhî	Evsat	Fâizî	Tosunzâde Mustafa Efendi
3	288	Edelim cevlân kılalım seyran	Beyâtî	İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	-
3	289	Ben bu aşka düşeli Allah'la bilişeli	Beyâtî	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Yûnus Emre	-
3	290	Ey yanan nâr-ı sivâdan menba-ı envâra gel	Beyâtî	Cumhur İlâhî	Mevlevî Devr-i Revânı	Bâkî	Hâfız Ahmed Efendi
3	291	Gubâr-ı pâyine almam cihânı yâ Resûlallah	Beyâtî	Tevşih	Düyek	-	Müezzinbaşı Rıfat Bey
3	292	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Beyâtî	İlâhî	Düyek	Hayâlî	Seyyid Efendi
3	293	Sana ey şâh-ı Rüsul uymayanın bitmez işi	Beyâtî	Tevşih	Düyek	-	-
3	294	Gönülde buldum esrâr-ı Üveys'i	Beyâtî	İlâhî	Düyek	Şems	Hammâmî Osman Efendi
3	295	Kapına geldiler ümmet Muhammed	Beyâtî	Tevşih	Düyek	Sezâyî	Edirneli Sâlihzâde
3	296	İlâhi izzetin hakkiçün olsun	Beyâtî	İlâhî	Düyek	-	Hâfız Ahmed Efendi
3	297	Âşık sana insü melek	Beyâtî	Tevşih	Düyek	-	-
3	298	Levh-i dilde nakş olundu mihr-i yâr	Beyâtî	İlâhî	Düyek	Behcet	Kâzım Bey
3	299	Ey gönül gel gayrıdan geç aşka eyle iktidâ	Beyâtî	İlâhî	Düyek	Mısrî	Hopçuoğlu
3	300	İbtidâdan yol sorarsan yol Muhammed Ali'nindir	Beyâtî	İlâhî	Düyek	Hatâyî	-
3	301	Aldın mı safâ ile musaffâ haberin sen	Beyâtî	İlâhî	Düyek	Kenzî	-
3	302	Münâdîler nidâ eyler gel Allâh'a gel Allâh'a	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ahmed Irsoy (Zekâîzâde)

3	303	Sînin içre bedr olan mâhın nedir	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Sezâyî	-
3	304	Yandıklarım şâm ü seher senden midir benden midir	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Seyyid Nizamoğlu	-
3	305	Gülşen-i vahdette dâim rûz ü şeb dil bülbülü	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Adlî	-
3	306	Meded Allah sana sundum elimi	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Sinan Ümmî	Zekâî Dede
3	307	Vatan arzuladım bundan giderim	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Eşrefoğlu Rûmî	-
3	308	Hak şerleri hayr eyler	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Hakkı	-
3	309	Eser aşkın yeli ezhâra karşı	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Nûri	-
3	310	Mecnûn'a sordular Leylâ nic'oldu	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
3	311	Rum'dan çıktım yürüdüm	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
3	312	Mevlâm gözüm yaşı akar sel olur	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Seyyid Seyfullah	-
3	313	N'eyleyeyim dünyayı bana Allâh'ım gerek	Hûzî	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ali Ağa (Bahçevan)
3	314	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Hûzi	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
3	315	Ol melâmet hırkasın kendim taktım eğnime	Hûzi	İlâhî	Sofyan	Nesîmî	Nâyî Şeyh Âli Rıza Bey
3	316	Taştı rahmet reryâsı	Hûzî	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
3	317	Açıldı çün bezm-i elest devr eyledi peymânesi	Nevâ	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
3	318	Şu benim dîvâne gönlüm yine hubdan huba düştü	Nevâ Uşşak	İlâhî	Düyek	Kul Yûsuf	-
3	319	Can yine bülbül oldu hâr açılıp gül oldu	Nevâ Uşşak	İlâhî	Sofyan	Mısrî	-
3	320	Bir tahta yaratmışsın hâlim anda yazmışsın	Nevâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	İsmail Hakkı Bey
3	321	Dolap niçin inilersin	Nevâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Selâhattin Gürer
3	322	Dost cemâli şem'inin pervânesidir cânımız	Nevâ	Tevşih	Evsat	Sinan Ümmî	-
3	323	Sırr-ı tevhîdin Hüdâyâ kıl tecellîsin ayan	Nevâ	Cumhur İlâhî	Evsat	-	Zekâî Dede
3	324	Ez cân ü dil peygambere âşık isen sallû aleyh	Nevâ	Cumhur İlâhî	Düyek	Fahrî	-

3	325	Rabbüna-llâhü-llezî lâ ma'bûde illâ hû	Nevâ	Tesbih	Düyek	-	Zekâî Dede
3	326	Hâlet ile bana bir hal yöneldi	Nevâ	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Mehmed Efendi (Zâkirbaşı)
3	327	Açıldı çün bezm-i elest devr eyledi peymânesi	Nevâ	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
3	328	Şöyle kim bî-dil ü bî-can olmuşam	Nevâ	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
3	329	Vakt-i seherde açıla perde	Nevâ	İlâhî	Sofyan	Derviş Himmet	-
3	330	Kâf ü Nûn hitâbı izhâr olmadan	Nevâ	İlâhî	Sofyan	Harâbî	-
3	331	Açıldı çün bezm-i elest devr eyledi peymânesi	Nevâ	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
3	332	N'oldu bu gönlüm n'oldu bu gönlüm	Nevâ	İlâhî	Sofyan	Hacı Bayram	-
3	333	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Nevâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
3	334	Yüz bin cefâ kılsan bana senden yüzüm döndürmezem	Nevâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
3	335	Kuldan sana lâyık n'ola	Nevâ	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	İsmail Hakkı Bey
4	336	Dilü can hiç karâr etmez	Isfahan	Cumhur İlâhî	Evsat	Ya'kub	-
4	337	Aceb değil deli olsa	Isfahan	Usûl İlâhîsi	Aksak	Yûnus Emre	-
4	338	Sordum sarı çiçeğe benzin neden sarıdır	Isfahan	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Ali Rıza Şengel
4	339	Tulu' etti dile şems-i hakîkat	Isfahan	İlâhî	Düyek	Seyyid Şeref	-
4	340	Yâ kerîm Allah bize kıl mağrifet	Isfahan	İlâhî	Düyek	-	Ali Rıza Şengel
4	341	Zühdünü ko aşka düş ehl-i cinân etsin seni	Isfahan	İlâhî	Düyek	Mısrî	-
4	342	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Isfahan	Tevşih	Sofyan	Rûşenî	-
4	343	Bir ilâhî devrân olsun bu gece	Isfahan	İlâhî	Sofyan	-	-
4	344	Sakın dünyâya aldanma	Isfahan	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	Zekâî Dede
4	345	A sultânım sen var iken	Isfahan	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
4	346	Zahid bize ta'n eyleme Hak ismin okur dilimiz	Isfahan	İlâhî	Sofyan	Muhyî	-
4	347	Yandım yakıldım ben nâr-ı aşka	Isfahan	İlâhî	Sofyan	Şeyh Süleyman Efendi	Dede Efendi

4	348	Ravzana çün yüz süren bulur emân	Hüseynî	Tevşih	Evsat	Derviş Abdullah	Latif Efendi
4	349	Ravzana çün yüz süren bulur emân	Hüseynî	Tevşih	Nim Evsat	Derviş Abdullah	-
4	350	Evc-i himmet güneşi lem'a-i nûr-i nebevî	Kûçek	İlâhî	Düyek	-	-
4	351	Biz hatm-i hâce ederiz	Kûçek	İlâhî	Düyek	Kâmil	-
4	352	Ey Huda'dan lutf u ihsân isteyen	Kûçek	Tevşih	Sofyan	Vâli	Zekai Dede
4	353	N'eyleyeyim dünyayı bana Allâhım gerek	Kürdî	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
4	354	Tende cânım canda cânânım Muhammed Mustafâ	Hicaz	Tevşih	Evsat	Abdüssamed	-
4	355	Ey Huda'nın sevgili mahbûbu ey fahr-i cihan	Hicaz	Tevşih	Evsat	Ulvî	Hilmi Dede
4	356	Pâdişâh-ı işvesin iklîm-i hüsn-ü ân senin	Hicaz	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
4	357	Söylemem râz-ı derûnum sırr-ı mübhemdir gönül	Hicaz	Cumhur İlâhî	Evsat	Zekâî	-
4	358	Müsahhar emrine hep cümle eşyâ	Hicaz	Cumhur İlâhî	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ali Şirugâni Dede
4	359	Yâ Resûlallah cemâlin gün gibi verdi ziyâ	Hicaz	Tevşih	Evsat	-	Selânikli Ahmed Bey
4	360	İntisâbım tâ ezeldendir cenâb-ı Ahmed'e	Hicaz	İlâhî	Evsat	Sâdî	İsmail Hakkı Bey
4	361	Cemâlin nûruna nisbet güneş bir nûr-i bî-ferdir	Hicaz	Tevşih	Evsat	Sezâyî	İsmail Hakkı Bey
4	362	Evliyadan yücedir şâh-ı şehîdan pâyesi	Hicaz	Cumhur İlâhî	Evsat	-	-
4	363	Ey nebîler serveri	Hicaz	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
4	364	Kuldan sana lâyık n'ola	Hicaz	Cumhur İlâhî	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Hâlid Bey
4	365	Yâri gördüm nikâb-ı cûşişi nûr	Hicaz	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	İsmail Hakkı Bey
4	366	Be-câdır zâtına hatm-i nübüvvet yâ Resûlallah	Hicaz	Tevşih	Düyek	-	Müezzin Hâfız İsmail Efendi
4	367	Dil hânesi pür nûr olur	Hicaz	Tevşih	Düyek	Sultan I. Ahmed	-
4	368	Mülk-i cihan sultanı Abdülkâdir Geylânî	Hicaz	İlâhî	Düyek	-	Hâfız Yusuf Efendi
4	369	Senin derdinle ey cânan cihan oldu bana zindan	Hicaz	İlâhî	Düyek	Sezâyî	İsmail Hakkı Bey

4	370	Benim mîsâk u peymânım cenâb-ı Sünbülî'dendir	Hicaz	İlâhî	Düyek	Sa'dî	Zâkir Yaşar Efendi
4	371	Dağlar ile taşlar ile çağırayım Mevlâm seni	Hicaz	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Kutbî Efendi (Şeyh)
4	372	Kuldan sana lâyık n'ola	Hicaz	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ali Rızâ Bey (Nâyî)
4	373	Ey garip bülbül diyârın kandedir	Hicaz	İlâhî	Düyek	Mısrî	-
4	374	Tulu' etse gönülden nûr-i tevhîd	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Hakkı	Ali Bey
4	375	Kapına geldiler ümmet Muhammed	Hicaz	Tevşih	Sofyan	Sezâyî	-
4	376	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Hicaz	Tevşih	Sofyan	Rûşenî	-
4	377	Teaşşaktü bi envâri cemâlik	Hicaz	Tevşîh-i Arabî	Sofyan	-	Hâfız Ahmed Efendi
4	378	Şehidlerin ser-çeşmesi	Hicaz	Muharremiye	Sofyan	Yûnus Emre	-
4	379	Buyruğun tut Rahmân'ın	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	Şehâbeddin Efendi (Şeyh)
4	380	Aşkın meyine kandın n'oldun a gönül n'oldun	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Azîzî	-
4	381	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
4	382	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Zekâî Dede
4	383	Gelin gidelim Allah yoluna	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Dede Efendi
4	384	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Hayâlî	-
4	385	Dâver-i aşr-ı Muharremdir şehîd-i Kerbelâ	Hicaz	Muharrem İlâhîsi	Sofyan	-	Sermüezzin Rıfat Bey
4	386	Cenâb-i pâkine lâyık amel yok	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	Zekâî Dede
4	387	Ey âşıklar ey âşıklar aşk mezheb ü dindir bana	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Mes'ûd Efendi (Şeyh)
4	388	Ya vâsia'l-mağfiret hâlime senden meded	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Hakkı	Zekâî Dede
4	389	Buyruğun tut Rahmân'ın	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
4	390	Kapına geldiler ümmet Muhammed	Hicaz	Tevşih	Sofyan	Sezâyî	İsmail Hakkı Bey
4	391	Gelin diyelim şevk ile Lâ ilâhe illallah	Hicaz-ı Acem	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ali Rızâ Bey (Nâyî)
4	392	Ey olup mi'râc burhân-ı ulüvv-i şan sana	Hümâyun	Tevşih	Evsat	Fuzûlî	Tanbûrî Aziz Bey

4	393	Şol Cennetin Irmakları	Hümâyun	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	-
4	394	Rum'da Acem'de âşık olduğum	Hümâyun	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	Mustafa İzzet (Kazasker)
4	395	Yâ Resûlallah bize gör nitti âsî ümmetin	Hümâyun	Muharrem İlâhîsi	Evsat	Seyfi	Şikârîzâde Ahmed Efendi
4	396	Aşk-ı ma'şûku edelden İhtiyâr	Hümâyun	Cumhur İlâhî	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
4	397	Senin hüsnün tecellisi eder âşıkları nâlân	Hümâyun	Tevşih	Nim Evsat	Nasûhî	-
4	398	Aşk ile âşık gül'izar oldu	Hümâyun	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	İzzî	-
4	399	Yâ Rab garîb ü bî-kesim senden meded senden meded	Hümâyun	İlâhî	Devr-i Hindî	Hakkı	Ali Bey
4	400	Yâ İlâhî Şâh-ı Kevneyn Mustafâ'nın aşkına	Hümâyun	Tevşih	Devr-i Hindî	Ulvî	İsmail Hakkı Bey
4	401	Rûy-i siyâhım ile dergâha	Hümâyun	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	-
4	402	Kurretü'l-ayn-i Habîb-i Kibriyâ'sın yâ Hüseyn	Hümâyun	Muharrem İlâhîsi	Devr-i Hindî	Ârif	Ali Rıza Şengel
4	403	Gevher-i sırr-ı velâyet kânı şâh-ı Nakşıbend	Hümâyun	İlâhî	Düyek	Selâmî	-
4	404	Ey bülbül-i nâlende	Hümâyun	İlâhî	Düyek	Sezâyî	-
4	405	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
4	406	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
4	407	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	Hayâlî	-
4	408	Ölümü aklına getir	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
4	409	Durman yanalım âteş-i aşka	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	Hayâlî	Müezzin-i Şehriyari Nuri Bey
4	410	Hak Hak diyen âşıklar	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	-	-
4	411	Bihamdillah direm Allah alıp aklımı fikrullah	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	Şems Tebriz	-
4	412	Şeyhim beni firkat oduna	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	-	-
4	413	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Hümâyun	Tevhid İlâhîsi	Sofyan	Yûnus Emre	-
4	414	Gizlice şâha buyur	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	-	Âdile Sultan
4	415	Şebpîr ü şebper	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	Hâşim	-

4	416	Ey bülbül-i şeydâ yine efgâna mı geldin	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	Niyâzî-i Mısrî	Ali Rıza Şengel
4	417	Yandım yakıldım ben nâr-ı aşka	Hümâyun	İlâhî	Sofyan	Şeyh Süleyman Efendi	-
4	418	Bâğ-ı cemâle çün erem	Zirgüleli Hicaz	İlâhî	Düyek	Nûri	Hacı Fâik Bey
4	419	Esmâ-i ilâhiyyede bî-had hünerim var	Zirgüleli Hicaz	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Mısrî	-
4	420	Ben dervişem diyene bir ün idesim gelir	Zirgüle	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
4	421	Hak şerleri hayr eyler	Zirgüle	İlâhî	Sofyan	Hakkı	-
4	422	İnile ey dertli gönül inile	Zirgüleli Hicaz	İlâhî	Sofyan	Mısrî	Dellâlzâde
4	423	Yâ câmi'a'l-esrâri	Zirgüleli Hicaz	İlâhî	Sofyan	-	Abdülhamid Dede
4	424	Sana ey şâh-ı rusül uymayanın bitmez işi	Uzzal	Tevşih	Düyek	Rûşenî	Ali Rıza Şengel
5	425	Ey âşık-ı dildâde, gel nûş edelim bâde	Segâh	İlâhî	Çifte Düyek	Sezâyî	-
5	426	Sultân-ı rusül şâh-ı mümeccedsin Efendim	Segâh	Tevşih	Evsat	Şeyh Gâlip	Dede Efendi
5	427	Habs için geldi gelip ıtlak ile ferman bana	Segâh	Cumhur İlâhî	Evsat	Niyâzî-i Mısrî	Akbaba İmamı Mehmed Efendi
5	428	Zât-ı mir'ât-ı Hudâ'sın yâ Muhammed Mustafa	Segâh	Tevşih	Evsat	Kâmil	Zekâî Dede
5	429	Sadr-ı cem'-i mürselîn sensin yâ Resûlallah	Segâh	Tevşih	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Arif Bey (Hacı)
5	430	Sivâ efkârının cündü gönül milkin harâb etti	Segâh	Cumhur İlâhî	Evsat	Mahvî	Akbaba İmamı Mehmed Efendi
5	431	Görmeyen can Yûsuf'un Ken'ân'ı bilmez kandedir	Segâh	Cumhur İlâhî	Evsat	Ahmet	Hisârî Şeyh Mehmed Efendi
5	432	Rum'da Acem'de Âşık Olduğum	Segâh	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	-
5	433	Es-selâmü aleyke yâ şehre'l-lutfi ve'l-ihsân	Segâh	Cumhur İlâhî	Evsat	-	-
5	434	Ey Hudâ gönlüm seni zikr etmek ister her zaman	Segâh	Cumhur İlâhî	Evsat	Kuddûsî	İsmail Hakkı Bey
5	435	Bahr-i tevhidde bulan dürr-i yetîm	Segâh	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Derviş Ahmed	-
5	436	Ey âşıklar kalkın tevhîd edelim	Segâh	Usûl İlâhîsi	Devr-i Revân	-	Ali Rıza Şengel

5	437	Derdimin dermanı sensin yâ Muhammed Mustafâ	Segâh	Tevşih	Devr-i Hindî	Nasûhî	-
5	438	Arabda seyyidü'l-kavme duhûl ettikde bir âsâ	Segâh	Tevşih	Devr-i Hindî	Kenzî	Zekâî Dede
5	439	Müştâk-ı dilim mahbûb-i sultan Hüseyn'e	Segâh	Cumhur İlâhî	Sengin Semâî	-	-
5	440	Bu aşk bir bahr-i ummandır	Segâh	İlâhî	Sengin Semâî	Seyyid Seyfullah	-
5	441	Hak isteyen merd-i hüner	Segâh	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
5	442	Yine firkat nârına yandı cihân	Segâh	Ramazan İlâhîsi	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	Abdülkadir Bey
5	443	Ey fedâyı tu hem hem dil ü hem cân	Segâh	İlâhî	Düyek	-	Tanbûrî Aziz Bey
5	444	Ey sûfî-i ehl-i safâ ez cân bi gu Allah hu	Segâh	İlâhî	Düyek	-	-
5	445	Bihamdillah derim Allah alıp aklımı fikrullah	Segâh	İlâhî	Düyek	Şems Tebriz	-
5	446	Ey enbiyâlar Serveri	Segâh	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
5	447	Dervişlik baştadır tacda değildir	Segâh	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Ahmed Efendi (Şikârîzâde)
5	448	Allâhım sultânım aşkın ver şevkin ver	Segâh	İlâhî	Düyek	Halîl	Eniştem İhsan Bey
5	449	Güneş gibi eğerçi serserîyem	Segâh	İlâhî	Düyek	Adlî	-
5	450	Es-selam ey sâliki râh-i şerîat es-selâm	Segâh	Tevşih	Düyek	Seyyif Seyfî	Ali Rıza Şengel
5	451	Taştı rahmet deryâsı	Segâh	İlâhî	Düyek	Âşık Yunus	-
5	452	Hak şerleri hayreyler	Segâh	İlâhî	Düyek	Hakkı	Ahmed Irsoy (Zekâîzâde)
5	453	Durman yanalım âteş-i aşka	Segâh	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
5	454	Adımı dosttan yana atalım şimdengeru	Segâh	İlâhî	Düyek	-	İsmail Hakkı Bey
5	455	Yeter oldun fenâ bağında nâlân	Segâh	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
5	456	Müşkili hall eylemek değmenin işi değil	Segâh	İlâhî	Düyek	-	-
5	457	A sultânım sen var iken	Segâh	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
5	458	Ben câm-ı aşkı içtim mestânedir desinler	Segâh	İlâhî	Düyek	Sezâyî	Yusuf Bey
5	459	Ey gâfil uyan rıhlet-i nâgâhı unutma	Segâh	İlâhî	Düyek	Şemsî	Dede Efendi

5	460	Alîm Allah Azim Allah Ebu'l-alemeyn şey'en lillah	Segâh	İlâhî	Düyek	Kuddûsî	Ali Rızâ Bey (Nâyî)
5	461	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Segâh	İlâhî	Sofyan	Hayâlî	Hoca Fehmi Efendi
5	462	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Segâh	İlâhî	Sofyan	Hayâlî	-
5	463	Ey âşık-ı dildâde, gel nûş edelim bâde	Segâh	İlâhî	Sofyan	Sezâyî	Hoca Fehmi Efendi
5	464	Ey âşık-ı sâdıklar gelin Allah diyelim	Segâh	İlâhî	Sofyan	Derviş Himmet	-
5	465	Gece gündüz hayâlimde fikrimde	Segâh	İlâhî	Sofyan	Eşrefoğlu Rûmî	-
5	466	Yâ Rabbü'r-Rahîm ismin çün Kerîm	Segâh	İlâhî	Sofyan	-	-
5	467	Müsahhar emrine hep cümle eşyâ	Segâh	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
5	468	Zâhidlere karşı bu dem, dönsün bizim devrânımız	Segâh	İlâhî	Sofyan	-	-
5	469	Allah bize lutf etti şükür elhamdülillah	Segâh	Şükriye	Sofyan	Bağdâdî	-
5	470	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Segâh	Tevşih	Sofyan	Rûşenî	-
5	471	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Segâh	Tevşih	Sofyan	Rûşenî	-
5	472	Gel terk eyle dünyayı	Segâh	İlâhî	Sofyan	-	-
5	473	Makâm-ı Mültecâ Ahmed Muhammed Mustafâ'dır bu	Mâye	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
5	474	Hakîkat âlemlerin seyrân ederken	Segâh-Mâye	İlâhî	Düyek	-	-
5	475	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Mâye	Savt	Düyek	Yûnus Emre	-
5	476	Vech-i yâre düş olan âlemde seyrân istemez	Müstear	Cumhur İlâhî	Evsat	İbrâhim	Behlül Efendi
5	477	Var olan Hak varlığıdır benden edersen suâl	Müstear	Cumhur İlâhî	Evsat	-	-
5	478	Derdmendim mücrimim dermâna geldim yâ Resûl	Müstear	Tevşih	Evsat	Mahvî	İsmail Hakkı Bey
5	479	Yâ Resûlallah kaçan kalkar cemâlinden nikâb	Müstear	Tevşih	Evsat	Nûri	-
5	480	Her kaçan anarsam seni	Müstear	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-

5	481	Her sâhib-i tâc ü külâh	Müstear	İlâhî	Düyek	-	Zekâî Dede
5	482	Gel vücûdun perdesin kaldır cemâl-i yâri gör	Müstear	İlâhî	Düyek	Yahyâ	Balat Şeyhi Şeyh Kemal Efendi
5	483	Ey derdimin dermânı	Müstear	Tevşih	Düyek	Fâik	Hacı Fâik Bey
5	484	Merhabâ ey Fahr-i âlem merhabâ	Hüzzam	Tevşih	Hafif	Âdile Sultan	Hacı Fâik Bey
5	485	Kadrim ola berter şeref-i nâd-i Alî'den	Hüzzam	İlâhî	Hafif	Ârif	Sermüezzin Rıfat Bey
5	486	Eyâ âlemlerin şâhı tecellî kıl tesellî kıl	Hüzzam	İlâhî	Muhammes	Merkezî	Dede Efendi
5	487	Düşeli aşkın bu cânım eline	Hüzzam	İlâhî	Muhammes	Eşrefoğlu Rûmî	Yusuf Çelebi
5	488	Nûr-i Yezdân-ı Hudâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	Hüzzam	Tevşih	Çifte Düyek	-	Tal'at Bey
5	489	Taştı rahmet deryâsı	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Evsat	Âşık Yunus	Ali Rıza Şengel
5	490	Yâ Habîballah yâ hayra'l-beşer müştâkınem	Hüzzam	Evsat	Evsat	Fuzûlî	Aziz Mahmud Bey
5	491	Menba-i ilm-i Hudâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Evsat	Hakkı	Fâik Bey (Hacı)
5	492	Mecnûn'a sordular Leylâ nic'oldu	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	Ali Rızâ Bey (Nâyî)
5	493	N'oldun ağlarsın gönül bî-bedel yârin mi var	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Evsat	Üftâde	İsmail Hakkı Bey
5	494	Sâkin-i Ümm-i Abîde nesl-i pâk-i Hayderi	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Evsat	-	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi
5	495	Hep zuhûru perdesinden arz eder dîdârını	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Evsat	-	-
5	496	Şermsâr etme Hudâ'yâ rûz-i mahşerde beni	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Evsat	İkbâlî	-
5	497	Fahr-i sâdât-ı kirâm ü pîşivâ-yı ârifîn	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Evsat	Şeyh Gâlip	-
5	498	Hazret-i Hakk'ın habîbi sevgili bir tânesi	Hüzzam	Tevşih	Evsat	Sezâyî	İsmail Hakkı Bey
5	499	Bu mihnet-gâh-ı âlemde garîbim yâ Resûlallah	Hüzzam	Tevşih	Evsat	-	Şehzâde Seyfettin Efendi
5	500	Cemâlin nûruna nisbet güneş bir nûr-i bî-ferdir	Hüzzam	Tevşih	Evsat	Sezâyî	Şeyh Mesut Efendi
5	501	Menba-i ilm-i Hudâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	Hüzzam	Tevşih	Evsat	Hakkı	Fâik Bey (Hacı)

5	502	Ey nübüvvet tahtının şâhı Habîb-i Kibriyâ	Hüzzam	Tevşih	Evsat	Zekâî	Hacı Fâik Bey
5	503	Hudâ nâmıyla başla mevlid-i fahr-i cihandır bu	Hüzzam	Tevşih	Evsat	-	Hacı Fâik Bey
5	504	Eyâ şâh-ı serîr-i ıstıfâ ol rütbe ekremsin	Hüzzam	İlâhî	Evsat	-	Seyyid Abdülkâdir Bey
5	505	Şem'-i aşkın zâhidâ pervânesidir gönlümüz	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Evsat	Hâşim	-
5	506	Mâ hestü nemî dânem hurşid-ruhat yâ ne	Hüzzam	İlâhî	Devr-i Hindî	-	-
5	507	Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Niyâzî-i Mısrî	Abdülkadir Bey
5	508	Kurretü'l-ayn-i Habîb-i Kibriyâ'sın yâ Hüseyn	Hüzzam	İlâhî	Devr-i Hindî	Ârif	-
5	509	Hâlikım sensin ma'bûdum Allah	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	-
5	510	Gel vücûdun âteş-i aşk-ı Habîbullâh'a yak	Hüzzam	Tevşih	Devr-i Hindî	-	-
5	511	Gözüm ki kana boyandı	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Yürük Semâî	-	-
5	512	Sarây-ı "kün fe-kân"ın hükmüne fermân eden Hayder	Hüzzam	İlâhî	Düyek	-	-
5	513	Yeter oldun fenâ bağında nâlân	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
5	514	Ey bülbül-i şeydâ yine efgâna mı geldin	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	Seyyid Abdülkâdir Bey
5	515	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
5	516	Gönül hayran oluptur aşk elinden	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
5	517	Durman yanalım âteş-i aşka	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
5	518	Aşkın ile âşıklar, yansın yâ Resûlallah	Hüzzam	Usûl İlâhîsi	Düyek	Yûnus Emre	-
5	519	N'eyleyeyim dünyâyı, bana Allâhım gerek	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
5	520	Yürü yürü yalan dünyâ, yalan dünyâ değil misin?	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	İsmail Hakkı Bey
5	521	Aşkın odu ciğerimi, yaka geldi yaka gider	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
5	522	Ey cihan-ârâ hâlim nic'olur?	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Hakkı	-

5	523	Aşk neyledi şevk neyledi	Hüzzam	İlâhî	Düyek	-	-
5	524	Aşk bezirgânı sermâye cânı	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Lâtif Efendi
5	525	Alemdâr-ı kerîm şâh-i iklîm-i risâletsin	Hüzzam	İlâhî	Düyek	İlhâmî	İsmail Hakkı Bey
5	526	Tennûr-i dile od yakıp âh-ı şererimden	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Sezâyî	-
5	527	Biz çâker-i dîrîne-i mahbûb-i Hudâ'yız	Hüzzam	İlâhî	Düyek	-	-
5	528	Çıktım erik dalına onda yedim üzümü	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
5	529	Aşkın dâdı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Aziz	Abdullah Dede
5	530	Nakkâşımız bizi ezel bî-levn ü renk yazıp dürür	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Ali Rıza Şengel
5	531	Vaslın bana hayât verir firkatin memât	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Fuzûlî	Musullu Hâfız Osman Efendi
5	532	Ne bahtlı ol kişiye ki okuduğu Kur'ân ola	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Zekâi Dede
5	533	Âyetinin safhasında gör ne yazmış o kadîm	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Nesîmî	-
5	534	Bağrımdaki biten başlar	Hüzzam	Tevşih	Düyek	Seyyid Seyfullah	-
5	535	Kande baksa âşık-ı billah görür cânânını	Hüzzam	İlâhî	Düyek	-	Şeyh Hacı Ethem Efendi
5	536	Milk-i cihan sultanı Abdülkadir Geylânî	Hüzzam	İlâhî	Düyek	-	-
5	537	Dil beytini pâk eden, dervişi ankâ eden	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Nûreddin	-
5	538	Dostlar bilin şimdengeru nâm ü nişân olmaz bana	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Seyyid Seyfullah	Kutbî Efendi (Şeyh)
5	539	Muhammed'den diğer yok vâsıl olmuş "Kâbe kavseyn"e	Hüzzam	Tevşih	Düyek	-	-
5	540	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Hüzzam	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
5	541	Esîr-i nefs-i bed-hâhım meded kıl yâ Resûlallah	Hüzzam	Tevşih	Düyek	Besîm	İsmail Hakkı Bey
5	542	Es-subhu bedâ min tal'atihi	Hüzzam	Şuğul	Düyek	-	-

5	543	Uyan ey gâfil uyan, gâfildir beş vaktin koyan	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Hüseyin Efendi (Hâfız Enderûn)
5	544	Âyetinin safhasında gör ne yazmış ol kadîm	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Nesîmî	-
5	545	Ey dertlilerin derdine dermân eden Allah	Hüzzam	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
5	546	Bir pîr-i muazzamdır Hazret-i Abdülkâdir	Hüzzam	İlâhî	Sofyan	-	Enderûnî Hâfız Hasan Efendi
5	547	Gönlüm gibi yan âteş-i aşk içre kebâb ol	Hüzzam	İlâhî	Sofyan	-	Ali Rıza Şengel
6	548	Hak şerleri hayr eyler	Hüseynî	İlâhî	Hafif	Hakkı	Mehmed Efendi (Zâkirbaşı)
6	549	Ey gönül rağbet edersen Hakk'a huddâm olmağa	Hüseynî	İlâhî	Hafif	-	Ali Bey
6	550	Ey acep bilsem nedir yâ Rab bu derdin çâresi	Hüseynî	İlâhî	Çenber	Eşrefoğlu Rûmî	-
6	551	N'oldu sana eyâ gönül	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Evsat	Abdürrahîm-i Tırsî	-
6	552	Kurretü'l-ayn-i Habîb-i Kibriyâ'sın yâ Hüseyn	Hüseynî	İlâhî	Evsat	Ârif	Bolâhenk Nûri Bey
6	553	Gelmişem vahdet elinden aşk ile cihâna ben	Hüseynî	İlâhî	Evsat	Sinânî	-
6	554	Bir ismi Mustafa bir ismi Ahmed	Hüseynî	Tevşih	Evsat	Derviş Mûsâ	-
6	555	Andelib-i bağ-ı hicrân olmuşum yâ Rabbenâ	Hüseynî	Tevşih	Evsat	Kâmil	Zekâi Dede
6	556	Rehber-i kâfile-i isr-i Nebiyy-i medenî	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Evsat	Şems	Hammâmî Osman Efendi
6	557	Haktan özge nesne yoktur gayrıdan ümmîdi kes	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
6	558	Biz teşne-i sahbâ-yı musaffâ-yı Hüseyn'iz	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
6	559	Gönlümün gülzârı ehl-i beyte olmuştur mahal	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
6	560	Bu mâtemde olan derd ile uşşâka devâ olmaz	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Evsat	-	-
6	561	Mahzen-i esrâr-ı şâh-ı Murtazâ'sın yâ Hüseyn	Hüseynî	İlâhî	Evsat	-	Hacı Ârif Bey
6	562	Ey resûl-i Kibriya ser-tâc-ı âlem şâh-ı dîn	Hüseynî	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey

6	563	Ravzana çün yüz süren bulur emân	Hüseynî	Tevşih	Evsat	Derviş Abdullah	Lâtif Ağa
6	564	Edelim cevlân, kılalım seyrân	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	-
6	565	Ziyâlar verdi nûriyle dil ü câna seher zikri	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Evsat	Derviş Osman	-
6	566	Evliyânın ser-bülendi asfiyânın ekmeli	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Evsat	Seyyit Abdülkâdir Efendi	-
6	567	Bir yüze düş oldu gözüm yüz bin onun dîvânesi	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Niyâzî-i Mısrî	Tosunzâde
6	568	Sensin bize bizden yakın	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Yûnus Emre	Mustafa (Çalakzâde Şeyh)
6	569	Şâh-ı iklîm-i risâlet doğduğu aydır gelen	Hüseynî	Tevşih	Devr-i Hindî	-	Sermüezzin Rıfat Bey
6	570	Düştü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk	Hüseynî	İlâhî	Devr-i Hindî	Hakkı	-
6	571	İksîr-i a'zamdır nutk-ı ehlullah	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	-
6	572	Yanmaktan usanmazam pervâne miyim bilmem	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Sengin Semâî	Nûri	-
6	573	Gevher-i sırr-ı velâyet kânı şâh-ı Nakşıbend	Hüseynî	Cumhur İlâhî	Yürük Semâî	Selâmî	Kemânî Mustafa Bey
6	574	Nûr-i fahr-i âleme bir zerre olmaz âfitab	Hüseynî	Tevşih	Yürük Semâî	Nakşî	Dede Efendi
6	575	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Hüseynî	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
6	576	Pertev-i nûr-i Hudâ'sın yâ Hüseyn Nakşıbend	Hüseynî	İlâhî	Düyek	-	-
6	577	Canım kurban olsun senin yoluna	Hüseynî	Tevşih	Düyek	Yûnus Emre	Ali Rıza Şengel
6	578	Adîl ü fâsık u fâcir fakîrim yâ Resûlallah	Hüseynî	Tevşih	Düyek	-	Hacı Edhem Efendi
6	579	Ey cân ile cânânım, hem derdime dermânım	Hüseynî	Gülşenî Savtı	Düyek	-	-
6	580	Yâ Rabbi şükür doğdu Muhammed	Hüseynî	Tevşih	Düyek	-	-
6	581	Lutf eyleyip bir kez nazar eylerse ger sultânımız	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
6	582	Kimde kim aşkın nişânı var dürür	Hüseynî	Gülşenî Savtı	Düyek	-	-
6	583	Durmaz yanar vücûdum, âh etmeyip nideyim	Hüseynî	Savt	Düyek	Yûnus Emre	-

6	584	Zühdünü ko aşka düş ehl-i cinân etsin seni	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
6	585	Düştü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Hakkı	Mehmet Bursevî (Kalbûrizâde)
6	586	Evliyâ zümresinin server-i âlî-himemi	Hüseynî	İlâhî	Düyek	-	Sermüezzin Hâfız Tevfik Efendi
6	587	İksîr-i a'zamdır nutk-ı ehlullah	Hüseynî	İlâhî	Düyek	-	-
6	588	Seni ben severim candan içeri	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
6	589	Ezelden aşk oduna yâne geldim	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Sünbülî	-
6	590	Yürü zâhid yürü çıkma yolundan	Hüseynî	İlâhî	Düyek	-	-
6	591	Arş tâk-ı meskenindir yâ Hüseyn İbni Ali	Hüseynî	İlâhî	Düyek	-	-
6	592	Durmaz yanar vücûdum, âh etmeyip nideyim	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
6	593	İsm-i Hudâ zikrimiz, vuslat-ı yâr fikrimiz	Hüseynî	İlâhî	Düyek	-	İzmir Mârûfî dergâhı şeyhi Râkım Efendi
6	594	İşte geldi iyd-i adhâ edelim canlar fedâ	Hüseynî	İlâhî	Düyek	-	-
6	595	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
6	596	Cem olmuş dervişleri pîrim Abdülkâdir'in	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Tal'at Bey
6	597	Ey dil bize ver bir haber	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Nûri	İsmail Hakkı Bey
6	598	Erenlerin sohbeti ele giresi değil	Hüseynî	Usûl İlâhîsi	Düyek	Ümmî Sinân	Şîr Ali Ganî Dede
6	599	Aşk ile ol âşıkı, sıdk ile ol sâdıkı	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
6	600	Toplanmış âşıkları Seyyid Abdülkadir'in	Hüseynî	Usûl İlâhîsi	Düyek	-	-
6	601	Ganî Mevlam nasîb etse, varsam ağlayı ağlayı	Hüseynî	Usûl İlâhîsi	Düyek	Yûnus Emre	-
6	602	Meded Allah sana sundum elimi	Hüseynî	Usûl İlâhîsi	Düyek	Sinan Ümmî	-
6	603	Ey âşık-ı sâdıklar, tevhîde gel tevhîde	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	Abdülkadir Bey
6	604	Yine lutf eyleyip müşerref oldum	Hüseynî	İlâhî	Sofyan	Eşrefoğlu Rûmî	Şakir Efendi (Hopçuzâde)
6	605	Bildin mi bunu böyle, hatm ile tamâm eyle	Hüseynî	İlâhî	Sofyan	Eşrefoğlu Rûmî	-
6	606	Safha-i sadrında dâim âşıkın efkârı hû	Hüseynî	İlâhî	Sofyan	Cemâl-i Halvetî	Cihangîrî Dede

6	607	Şah Hüseyn'in firkatine ağlayan gelsin beri	Hüseynî Subh-i Seher	İlâhî	Sofyan	Fuâdî	-
6	608	Ez-cân ü dil peygambere âşık isen sallû aleyh	Hüseynî-Buselik	Tevşih	Hafif	Fahrî	Ali Rıza Şengel
6	609	Milk-i bekâdan gelmişem	Hüseynî Zemzeme	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Tosunzâde
6	610	Mürşid elinden nûş-i şarâb et	Hüseynî Zemzeme	İlâhî	Düyek	Şâkir	-
6	611	Kıldan ince ve kılıçtan keskin ol şâhın yolu	Hüseynî Aşîran	Cumhur İlâhî	Evsat	Mısrî	-
6	612	Mustafa şâh-ı cihân-ı âli-şandır Mustafâ	Hüseynî Aşîran	Tevşih	Evsat	-	Sertarikzâde Dergâhı Şeyh Mehmet Efendi
6	613	Ey Hudâ ben eylerim çok mâsivâya iltifât	Hüseynî Aşîran	Cumhur İlâhî	Evsat	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
6	614	Mevlâm ver aşkın bana, hayrânın olayım senin	Hüseynî Aşîran	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	-
6	615	Bu hulk ile ey kişi, sen derviş olamazsın	Hüseynî Aşîran	İlâhî	Düyek	-	-
6	616	Yandıklarım şâm ü seher	Dilkeş Hâveran	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi
6	617	Mâsivâyı terkedip geldik bu bâb-ı tâhire	Gülizar	Cumhur İlâhî	Evsat	-	Hâfız Ahmed Efendi
6	618	Behey kardeş Hakk'ı bulam mı dersin	Gülizar	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	Hüseyin Efendi (Tosunzâde)
6	619	Ey garip bülbül diyârın kandedir	Gülizar	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Niyâzî-i Mısrî	Ali Rıza Şengel
6	620	Münâdiler nidâ eyler	Gülizar	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
6	621	Âşık-ı sâdık gürûh-i Mustafâ derler bize	Gülizar	İlâhî	Düyek	-	İzmit Mârûfî dergâhı şeyhi Râkım Efendi
6	622	İnsâfı koma elden, tevhîd edegör dilden	Gülizar	İlâhî	Düyek	-	Zekâî Dede
6	623	Çün sana gönlüm mübtelâ düştü	Gülizar	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
6	624	Vâsıl olmaz Hakk'a kimse cümleden dûr olmadan	Gülizar	İlâhî	Düyek	Şemsî	-
6	625	Cânan ilinin güllerinin bağı göründü	Gülizar	İlâhî	Düyek	Şemsî	-
6	626	Yürük değirmenler gibi dönerler	Gülizar	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
6	627	Bir nazar kıl hâlime âsân ola cümle sübül	Gülizar Bûselik	Tevşih	Zincir	Nakşî	-

6	628	Gülünden cüdâ mı düştün acabâ	Karcığar	İlâhî	Düyek	Hakkı	-
6	629	Yine yaz ayları geldi, hasretin bağrımı deldi	Karcığar	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Hasan Efendi (Yeniköylü)
6	630	Ey derde dermân isteyen derde dermandır Alî	Karcığar	İlâhî	Düyek	-	-
6	631	Cümle hüccâc ile giydik yine ihrâm u abâ	Muhayyer	Cumhur İlâhî	Evsat	Kuloğlu	-
6	632	Bir mehin bendesiyim sâye dahi olmaz eşi	Muhayyer	Tevşih	Devr-i Hindî	-	Sermüezzin Rıfat Bey
6	633	Cümle âlem âşinâ ben arada bîgâneyim	Muhayyer	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Şemsî	-
6	634	İlâhî neylesin n'etsin, gönül sensiz karâr etmez	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Nûrî	İsmail Hakkı Bey
6	635	Sûret-i mevhûma bakma Âdem-i ma'nâya gel	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Sezâyî	-
6	636	Durmaz yanar vücûdum âh etmeyip nideyim	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Zekâî Dede
6	637	Toprakta yatacak teni, tenim var deyu neylersin	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Dede Efendi
6	638	Durman yanalım âteş-i aşka	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
6	639	Ahvâl-i serencâmım bu sâate erince	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Mısrî	-
6	640	Aşk bezirgânı sermâye cânı	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
6	641	Bir fenâ dünya imişsin böyle bilmezdim seni	Muhayyer	İlâhî	Düyek	-	İsmail Hakkı Bey
6	642	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Zekâî Dede
6	643	Düşeli aşkın bu canım eline	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Dede Efendi
6	644	Yâ Rabbî aşkın ver bana	Muhayyer	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	-
6	645	Kûy-i aşkın bana bir kûh-i tecellî görünür	Muhayyer	Tevşih	Düyek	Nakşî	Şikârîzâde Ahmet Efendi
6	646	Mücrimleriz âsîleriz, yâ Rabbî afv eyle bizi	Muhayyer Bûselik	İlâhî	Sofyan	-	Zekâî Dede
6	647	Kıldan ince ve kılıçtan keskin ol şâhın yolu	Muhayyer Sünbüle	Cumhur İlâhî	Evsat	Niyâzî-i Mısrî	-
6	648	İşte geldi iyd-i adhâ edelim canlar fedâ	Muhayyer Sünbüle	Cumhur İlâhî	Evsat	Ahmed	-

6	649	Deldi bağrım bülbül-i bîçâre nâlânın senin	Muhayyer Sünbüle	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Seyyid Seyfullah	-
7	650	Kani bizden evvel gelen velîler	Sûzidil	Cumhur İlâhî	Evsat	Merkez	Şikârîzâde Ahmet Efendi
7	651	Hor görmeyin toprağı görünüz kimler yatar	Sûzidil	İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	İsmail Hakkı Bey
7	652	Ey gönül gûş eyle gel âşıkların güftârını	Sûzidil	İlâhî	Nim Hafif	Niyâzî-i Mısrî	İsmâil Dede Efendi
7	653	Gördükde o rûy üstüne ol hâl-i siyâhı	Sûzidil	Cumhur İlâhî	Yürük Semâî	-	-
7	654	Ey derde derman dermânım Allah	Sûzidil	İlâhî	Düyek	-	-
7	655	Yüce sultanım derde dermânım	Sûzidil	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Zekâî Dede
7	656	İsteyen târin hâk eder vârın	Sûzidil	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
7	657	Şehâ bu benliği bâzâr-ı aşka	Sûzidil	İlâhî	Düyek	-	-
7	658	Durman yanalım âteş-i aşka	Sûzidil	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
7	659	Zâhida Biz Rûh-ı Hayder'den inâbet eyleriz	Sûzidil	İlâhî	Evsat	Fevzî	İsmail Hakkı Bey
7	660	Hamd ü minnettir sana ey Hâlık-ı Müsteân	Beste Isfahan	Cumhur İlâhî	Evsat	-	Hâfız Ahmed Efendi
7	661	Yâ Resûl-i Fahr-i âlem seyyid-i zâtü's-sıfât	Beste Isfahan	Tevşih	Mevlevî Devr-i Revânı	-	-
7	662	Pâk eyle gönül çeşmesini tâ durulunca	Beste Isfahan	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Mekânî	-
7	663	Tâlib-i Hakk'ın devâsı dert dürür sermâyesi	Beste Isfahan	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Niyâzî-i Mısrî	-
7	664	Serdâr-ı rusül nûr-ı sübül hüsrev-i Bathâ	Beste Isfahan	Tevşih	Devr-i Hindî	Kâzım	-
7	665	Mahbûb-ı Hudâ zât-ı şeref-bâr-ı Muhammed	Beste Isfahan	Tevşih	Devr-i Hindî	Nazmî	-
7	666	Âb-ı tevhîd ile dilden mâsivâ nakşını yu	Beste Isfahan	İlâhî	Düyek	Yahyâ	-
7	667	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Beste Isfahan	Tevşih	Düyek	Yûnus Emre	Ahmed Efendi (Aşık)
7	668	Ey âşık-ı cemâlullah	Beste Isfahan	İlâhî	Düyek	-	İsmail Hakkı Bey
7	669	Mevlam senin âşıkların devrân ederler hû ile	Irak	İlâhî	Muhammes	Aziz Mahmud Hüdâyî	Dede Efendi
7	670	Aşkınla yandır sultânım Allah	Irak	İlâhî	Muhammes	Zekâî	Dellalzâde

7	671	Ey Allâhım beni senden ayırma	Irak	Cumhur İlâhî	Evsat	Eşrefoğlu Rûmî	-
7	672	Es-selâm ey seyyid-i sâhib-i saâdet	Irak	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
7	673	Şol ki can vermez bu yolda pes niçin cânan diler	Irak	İlâhî	Evsat	Eşrefoğlu Rûmî	Fehmi Efendi (Hoca)
7	674	Mahbûb-ı Hudâ zât-ı şeref-bâr-ı Muhammed	Irak	Tevşih	Devr-i Hindî	Nazmî	-
7	675	Tâlib-i Hakk'ın devâsı dert dürür sermâyesi	Irak	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Niyâzî-i Mısrî	Şeyh Osman Efendi
7	676	Mihr-i subh-ı meşrıka Tâhâ Habîb-i Kibriyâ	Irak	Tevşih	Devr-i Hindî	Aynî	İsmail Hakkı Bey
7	677	Yâ Resûlallah cemâlin hoş gülistandır bana	Irak	Tevşih	Devr-i Hindî	Hakkı	-
7	678	Sende doğmuştur Muhammed Mustafa	Irak	Tevşih	Yürük Semâî	Nûri	-
7	679	Ey tâlib-i vasl-ı Hudâ gel gidelim Hak'tan yana	Irak	İlâhî	Düyek	Nûri	-
7	680	Âb-ı tevhîd ile dilden mâsivâ nakşını yu	Irak	İlâhî	Düyek	Yahyâ	-
7	681	Gönül hayran olupdur aşk elinden	Irak	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
7	682	Yâ Resûlallah Habîb-i Hâlık-ı yektâ tüyi	Irak	Tevşih	Düyek	Mevlânâ	Nâyî Şeyh Osman Dede
7	683	Benem ol aşk bahrisi denizler hayran bana	Irak	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
7	684	Gece Gündüz Hayâlimde Fikrimde	Irak	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
7	685	Gece Gündüz Hayâlimde Fikrimde	Irak	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
7	686	Benem ol aşk bahrisi denizler hayran bana	Irak	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
7	687	Allah adın zikredelim evvelâ	Irak	İlâhî	Düyek	Süleyman Çelebi	-
7	688	A sultânım sen var iken	Irak	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
7	689	Âlemlerin sultânı inâyet eyle bize	Irak	İlâhî	Düyek	Seyyid Seyfullah	-
7	690	Zâhidâ sûret gözetme içeri gir câna bak	Irak	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	III. Selim
7	691	Benem ol aşk bahrisi denizler hayran bana	Irak	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-

7	692	Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı Arş üzre kadem	Irak	Tevşih	Sofyan	Niyâzî-i Mısrî	Şeyh Münir Efendi
7	693	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Irak	Tevşih	Sofyan	Rûşenî	-
7	694	Benem ol aşk bahrisi denizler hayran bana	Irak	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
7	695	Sende doğmuştur Muhammed Mustafa	Irak	İlâhî	Semâî	Nûri	-
7	696	Cemâlin âleme mihr-i münevver yâ Resûlallah	Evc	Tevşih	Evsat	Sahvî	-
7	697	Mefhar-i cümle cihansın ey şefâat mâdeni	Evc	Tevşih	Evsat	-	Hacı Fâik Bey
7	698	Hazret-i Hakk'ın Habîbi sevgili bir tânesi	Evc	Tevşih	Evsat	Sezâyî	Ali Rıza Şengel
7	699	Her zaman isyân ile âlûdeyim	Evc	Tevşih	Evsat	-	Tal'at Bey
7	700	İlim bahr-i vücûd esdâfının dürdânesiyim ben	Evc	Cumhur İlâhî	Evsat	Niyâzî-i Mısrî	-
7	701	Ey tarikat erleri ey hakîkat pirleri	Evc	Cumhur İlâhî	Evsat	Niyâzî-i Mısrî	-
7	702	Devran odur kim devrini devr-i felek bilmez ola	Evc	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Niyâzî-i Mısrî	-
7	703	Nazarın pâk ise aldın nazarı	Evc	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Himmet	-
7	704	Şâd olur ümmet Muhammed geldiğinde ramazan	Evc	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Rızâ	Ali Rıza Şengel
7	705	Kullarında yok sana lâyık metâ'	Evc	Cumhur İlâhî	Sengin Devr-i Hindi	-	İsmail Hakkı Bey
7	706	Teveccüh eyledim Beytü'l-Harâm'a yâ Resûlallah	Evc	Tevşih	Devr-i Hindî	-	İsmail Hakkı Bey
7	707	Gönül yüz sürmek ister hâk-i pâye yâ Resûlallah	Evc	Tevşih	Düyek	Vahyî	Mutafzâde Ahmed Efendi
7	708	Sübhâne'l-meliki'l-Mevlâ	Evc	Tesbih İlâhi	Düyek	-	Zekâî Dede
7	709	Ey gönül bir derde düş kim anda derman gizlidir	Evc	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Ali Şîruganî Dede
7	710	Allâhü Rabb-i lâ-yezâl	Evc	İlâhî	Düyek	İkbâlî	-
7	711	Ey şehr-i nüzûl-i sûre bâis oldum çok sürura	Evc	Ramazan İlâhîsi	Düyek	Nûrî	İsmail Hakkı Bey
7	712	Ey Hudâ'nın sevgili mahbûbu ey fahr-i cihân	Evc	Tevşih	Düyek	-	Şeyh Hacı Ethem Efendi

7	713	Ey acep bilsem nedir Yârab bu derdin çâresi	Evc	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
7	714	Ey kerim Allah ey ganî sultan	Evc	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
7	715	Ey sanem n'oldun câna kasdın var	Evc	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
7	716	Mevlam senin âşıkların devrân ederler hû ile	Evc	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
7	717	Yetmişten artık îmânın budağı	Evc	İlâhî	Düyek	Derviş Yûnus	-
7	718	Tehî görmen siz beni dost yüzün görüp geldim	Evc	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Ali Şîruganî Dede
7	719	Nefy etmeye ağyârı tevhîd edegör tevhîd	Evc	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
7	720	Zikr ü tesbîhim dilimde dâimâ Allah kerim	Evc	İlâhî	Düyek	-	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi
7	721	Eflâki kıldı pür-ziyâ	Evc	İlâhî	Düyek	-	İsmail Hakkı Bey
7	722	Dünyaya mağrur kişi tövbeye gel tövbeye	Evc	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Hakkı Bey Sermüezzin)
7	723	Ey Vâhid ü Ferdü's-Samed	Evc	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ali Rızâ Bey (Nâyî)
7	724	Meded Allah sana sundum elimi	Evc	İlâhî	Düyek	Ümmî Sinân	İsmail Hakkı Bey
7	725	Taştı rahmet deryâsı	Evc	İlâhî	Düyek	Âşık Yunus	İsmail Hakkı Bey
7	726	Bulan özünü gören yüzünü	Evc	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	İzzettin Efendi
7	727	Durmaz yanar vücûdum âh etmeyip nideyim	Evc	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
7	728	Gönül hayrân oluptur aşk elinden	Evc	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
7	729	Durman yanalım âteş-i aşka	Evc	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
7	730	Ey nebiyyü'r-rahme rahm et çünki kârımdır günâh	Evc	İlâhî	Düyek	-	Salih Zeki Bey
7	731	Alma tenden cânımı aman Allâhım aman	Evc	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Hâlit Bey (Sermüezzin)
7	732	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Evc	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
7	733	Bî-vücûdum aşk odu bilsem benim nem yandırır	Evc	İlâhî	Sofyan	Gülşenî	-
7	734	Bu dünyâya neye geldin yalvar kul Allâh'a yalvar	Evc	İlâhî	Sofyan	-	İsmail Hakkı Bey

7	735	Ey gönül yandın yine pervâne-veş aşk nârına	Evc Bûselik	İlâhî	Muhammes	-	-
7	736	Derd-i Hakk'a tâlib ol dermâna erem dersen	Ferahnâk	İlâhî	Hafif	Niyâzî-i Mısrî	-
7	737	Bıraktım aşk İle nâm ü ârım yâ Resûlallah	Ferahnâk	Tevşih	Evsat	Mahvî	İsmail Hakkı Bey
7	738	Rifâîler alır feyzi Cenâb-ı Ahmed'den	Ferahnâk	Cumhur İlâhî	Evsat	-	-
7	739	Çok şükürler olsun ganî Mevlâ'ya	Ferahnâk	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	-	Ali Rıza Şengel
7	740	Ol kadar mukbil-i mahbû-bi Hudâ'sın ki velî	Ferahnâk	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	Zekâî Dede
7	741	Benim maksûdum âlemde değildir lâkin illâ Hû	Ferahnâk	İlâhî	Düyek	-	-
7	742	Göster bize râh-ı Hudâ	Ferahnâk	İlâhî	Düyek	-	Münir Bey
7	743	Nefs ü şeytâna uyup işledik bî-had günâh	Ferahnâk	İlâhî	Düyek	-	Zekâî Dede
7	744	Ben bilmez idim gizli ayan hep sen imişsin	Ferahnâk	İlâhî	Düyek	-	Selânikli Şevket Bey
7	745	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Ferahnâk	Tevşih	Düyek	Yûnus Emre	Ahmed Efendi (Aşık)
7	746	Benim Mecnun-sıfat Leylâ'sı aşkın	Râhatülervah	İlâhî	Çenber	Gülşenî	-
7	747	Kusûrum hadden aşmıştır be-gâyet yâ Resûlallah	Râhatülervah	Tevşih	Evsat	Rızâ	Ali Rıza Şengel
7	748	Tecellâ-yı cemâlinden Habîbim nevbahâr âteş	Beyâtî Araban	Cumhur İlâhî	Evsat	Es'ad Efendi (Şeyh)	İsmail Hakkı Bey
7	749	Eyâ sen sanma kim senden bu güftârı dehan söyler	Beyâtî Araban	İlâhî	Düyek	Nakşî	Musullu Hâfız Osman Efendi
7	750	İsm-i Sübhan Virdin Mi Var	Beyâtî Araban	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Süleyman Erguner
7	751	Residem ber leb-i derya-yı didem	Beyâtî Araban	İlâhî	Düyek	-	-
8	751	Ey Habîb-i Kibriyâ ey zâtı mahbûb-i Hudâ	Ferahfezâ	Tevşih	Evsat	-	Sertarikzâde Dergâhı Şeyh Mehmet Efendi
8	752	Dertli olan kullarına kıl devâ	Ferahfezâ	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	-	Şehzâde Seyfettin Efendi
8	753	Yok imiş âlem-i aşkın seheri	Ferahfezâ	Tevşih	Çifte Düyek	-	Balat Şeyhi Şeyh Kemal Efendi

8	754	Halâs et kalbimiz hubb-i sivâdan	Ferahfezâ	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Seyfeddin Efendi (Şehzâde)
8	755	Ey tâlib-i dîdar olan	Ferahfezâ	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Seyfeddin Efendi (Şehzâde)
8	756	Meded ey seyyidinâ Hz. Abdülkâdir	Ferahfezâ	İlâhî	Düyek	-	Hâfız Hasan Efendi
8	757	Ey dil eyle cân ü dilden bir kez âh	Canfezâ	İlâhî	Devr-i Hindî	Hâfız	İsmail Hakkı Bey
8	758	Bir şehre erişti yolum dört yanı düz meydan kamu	Hicaz Aşîran	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
8	759	Ben bilmez idim gizli ayân hep sen imişsin	Acem Aşîran	İlâhî	Çifte Düyek	Ahmed Dede (Köse)	Ali Rıza Şengel
8	760	Ey Resûl-i hazret-i Hak v'ey Habîb-i Kibriyâ	Acem Aşîran	Tevşih	Evsat	Sezâyî	-
8	761	Lem'a nûr-ı velâyet Hazret-i Sünbül Sinan	Acem Aşîran	Cumhur İlâhî	Evsat	-	Hacı Fâik Bey
8	762	Nice bir firkatle yansın cân ü dil	Acem Aşîran	Cumhur İlâhî	Evsat	Fazlı	-
8	763	Ey harîm-i harem-i lem-yezelî	Acem Aşîran	İlâhî	Evsat	-	-
8	764	Ol cihânın fahrinin sırrına kurbân olayım	Acem Aşîran	Tevşih	Evsat	Niyâzî-i Mısrî	İsmail Hakkı Bey
8	765	Cemâlin şem'ine Mevlâ gönül pervânelik ister	Acem Aşîran	Cumhur İlâhî	Evsat	Mahvî	-
8	766	Ey ki esrâr-ı nihân-râ rûz ü şeb der cüst ü cüst	Acem Aşîran	İlâhî	Evsat	Tâhir	-
8	767	Nûr ile doldu yine kevn ü mekân	Acem Aşîran	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
8	768	Ben yürürüm yana yana	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
8	769	Mürşide hak diyen kişi	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Seyfi	Seyyid Abdülkâdir Bey
8	770	Cem' olmuş dervişleri pîrim Abdülkâdir'in	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	İhsan Bey (Şeyh)
8	771	Sözüm sirâyet etse bu nefs-i nâ-murâda	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	Seyyid Abdülkâdir Bey
8	772	Ey şehinşâh-ı risâlet v'ey Habîb-i Kibriyâ	Acem Aşîran	Tevşih	Devr-i Hindî	-	İsmail Hakkı Bey
8	773	Feyz-i Hudâ nûr-i safâ	Acem Aşîran	Tevşih	Düyek	-	-
8	774	Kerîm Allah Rahîm Allah aman Allah	Acem Aşîran	Tevşih	Düyek	-	Zekâî Dede
8	775	Yine firkat nârına yandı cihân	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-

8	776	Geldin geri gider misin	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Nûri	-
8	777	N'eyleyeyim dünyayı bana Allâh'ım gerek	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
8	778	Var mıdır âlemde hiçbir nesne bu candan lezîz	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Hakkı	-
8	779	Ey şehr-i nüzûl-i sûre bâis oldum çok sürura	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Nûri	-
8	780	Kalbini bağ-ı cinân et ravza-i tevhîd ile	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
8	781	Durman yanalım a kardeş aşk meydânında	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	-	-
8	782	Arz-ı hâl İçin sultâna geldim	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Kuddûsî	Latif Ağa
8	783	Âteş nezened der dil-i mâ illâ Hû	Acem Aşîran	Âyin-i Şerîf Parçası	Düyek	-	-
8	784	Küntü Kenz'in serteser sırr-ı nihânı sendedir	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Muhyî	İsmail Hakkı Bey
8	785	Tâ dil verelden Sünbül'e	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Fahrî	-
8	786	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
8	787	Dost ile ettiğin ahdi unutma	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
8	788	Ravzana çün yüz süren bulur emân	Acem Aşîran	Tevşih	Düyek	Derviş Abdullah	-
8	789	Derman arardım derdime derdim bana dermân imiş	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
8	790	Derdmendim mücrimim dermâna geldim yâ Resûl	Acem Aşîran	Tevşih	Düyek	Mahvî	Ali Rıza Şengel
8	791	Hazret-i Hakk'ın Habîbi sevgili bir tânesi	Acem Aşîran	Tevşih	Düyek	Sezâyî	Eyyûbî Derviş Ali Rıza Bey
8	792	A sultânım sen var iken	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Zekâî Dede
8	793	Zikrimiz esrâr-ı Hak'tır cânımız hayrân-ı Hû	Acem Aşîran	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	-
8	794	Elvedâ şehr-i saadet elvedâ	Acem Aşîran	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	İsmail Hakkı Bey
8	795	Âlemi yoktan vâr eden Allahsın	Acem Aşîran	Cumhur İlâhî	Yürük Semâî	-	-
8	796	Bakıp cemâl-i yâre çağırıram dost dost	Acem Aşîran	Cumhur İlâhî	Yürük Semâî	Niyâzî-i Mısrî	Ali Şîruganî Dede
8	797	Derman arardım derdime derdim bana dermân imiş	Acem Aşîran	İlâhî	Sofyan	Niyâzî-i Mısrî	İsmail Hakkı Bey

8	798	Bir muazzam padişahsın ki kulundur cümle şâh	Şevkutarab	Tevşih	Evsat	Selâmî	Zekâî Dede
8	799	Cenâbındır şeh-i pâkize meşreb yâ Resûlallah	Şevkutarab	Tevşih	Evsat	Vâsıf	III. Selim
8	800	Aşkın meyine ben kana geldim	Şevkutarab	İlâhî	Ağır Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
8	801	Aşkınla cânım bendedir bende	Şevkutarab	İlâhî	Ağır Düyek	Nûri	-
8	802	Durman yanalım âteş-i aşka	Şevkutarab	İlâhî	Düyek	-	-
8	803	Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem	Şevkutarab	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	Seyyid Abdülkâdir Bey
8	804	Yuvamdan uçalı eylerim cevlân	Şevkutarab	İlâhî	Düyek	-	Hopçuzâde Şâkir Efendi
8	805	Yuvamdan uçalı eylerim cevlân	Şevkutarab	İlâhî	Sofyan	-	-
8	806	Ey bu cümle kâinâtı var eden Mevlâ meded	Şevkefzâ	Cumhur İlâhî	Evsat	Kuddûsî	İsmail Hakkı Bey
8	807	Durman yanalım âteş-i aşka	Şevkefzâ	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
8	808	Lâ mevcûde illâ Hû lâ ilâhe illâ Hû	Şevkefzâ	İlâhî	Düyek	Fâik	Hacı Fâik Bey
8	809	Ey dil bu yeter iki cihanda sana iz'ân	Şevkefzâ	İlâhî	Düyek	-	-
8	810	Ben yürürüm yana yana	Şevkefzâ	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
8	811	Mestü hayranım zâr ü giryanım	Şevkefzâ	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Kuddûsî	Rıf 'at Bey (Sermüezzin)
8	812	N'ideyim sabr edebilsem dil ü can oda yanar	Hicazî Irak	Cumhur İlâhî	Evsat	Eşrefoğlu Rûmî	Ali Rıza Şengel
8	813	Vârımı ben aşka verdim hânümânım kalmadı	Hicazî Irak	İlâhî	Düyek	Hakkı	Ali Rıza Şengel
8	814	Pâk eyle gönül çeşmesini tâ durulunca	Hicazî Irak	İlâhî	Düyek	Lâ mekânî	Ali Rıza Şengel
8	815	Durmaz yanar vücûdum âh etmeyip nideyim	Hicazî Irak	İlâhî	Devr-i Kebîr	Yûnus Emre	Ali Rıza Şengel
8	816	Bağ-ı maârif içreyiz gülşen olan anlar bizi	Sazkâr	İlâhî	Düyek	Kâmil	Zekâî Dede
8	817	Vârımı ben aşka verdim hânümânım kalmadı	Acem	Cumhur İlâhî	Evsat	Hakkı	-
8	818	Sensin ey fahr-i dü âlem kâinâtın rehberi	Acem	Tevşih	Düyek	-	Ali Rıza Şengel
8	819	Muhammed'e bir gece Çalab'dan geldi Burak	Acem	Tevşih	Düyek	Yûnus Emre	-

8	820	Vatan arzuladım bundan giderim	Acem	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
8	821	Cemâlin aşkına düşmüş senin bir derdmendin var	Acem	İlâhî	Düyek	Veliyyüdîn	Hâfız Ahmed Efendi
8	822	Hadden aştı iştiyâkım yâ resûl göster cemâlin	Acem	Tevşih	Düyek	Şeyhî	-
8	823	Yine aşkın sırrı düştü serime	Acem	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Zekâî Dede
8	824	Ben yürürüm yana yana	Acem Bûselik	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
8	825	Ey tâbi'i nefs ü hevâ olmaktadır ömrün hebâ	Acem Murassa	İlâhî	Düyek	-	Hekimoğluzâde Nezih Bekir Efendi
8	826	Olursa devletim hemdem kılarsa tâli'im yârî	Nevruz	Cumhur İlâhî	Evsat	Mevlânâ	-
8	827	Çalabım bir şar yaratmış iki cihan arasında	Nevruz	Cumhur İlâhî	Evsat	Hacı Bayram	-
8	828	Edelim cevlân kılalım seyran	Nevruz	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	-
8	829	Kudûmün rahmet-i zevk ü safâdır yâ Resûlallah	Nevruz	Tevşih	Nim Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Seyyid Efendi (Şeyh)
8	830	Kaçan kim makdem-i pâkinle âlem muhterem oldu	Nevruz	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Fâizî	Tosunzâde
8	831	Şermsâr etme Hudâ'ya rûz-ı mahşerde beni	Nevruz	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	İkbâlî	-
8	832	Hak şerleri hayr eyler	Nevruz	İlâhî	Düyek	Hakkı	-
8	833	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Nevruz	Tevşih	düyek	Rûşenî	-
8	834	Derdmendim mücrimim dermâna geldim yâ Resûl	Nevruz	Tevşih	Düyek	Mahvî	Ali Rıza Şengel
8	835	Ey olanlar tâlib-i gencîne-i esrâr-ı Hû	Nevruz	İlâhî	Düyek	-	İsmail Hakkı Bey
8	836	Aldanma dünya vârına koyma işin sen yârına	Nevruz	İlâhî	Düyek	Sâbit	Zekâî Dede
8	837	Kapısı yok bacası yok	Nevruz	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
8	838	Hâk-i pây-i Mustafâ'ya yüz süren mesrûr olur	Nevruz	İlâhî	Düyek	Zekâî	-
8	839	Nûr ile doldu yine kevn ü mekân	Acem Kürdî	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
8	840	Şâh-ı merdânın âvâzı turna derler bir kuştadır	Acem Kürdî	Nefes	Artık Aksak Semâî	Pîrimoğlu	-

8	841	Onbir aylık yoldan gelir	Acem Kürdî	İlâhî	Düyek	-	Abdülkâdir Bey
8	842	Muhammed Mustafâ'nın nesliyim ben	Acem Kürdî	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	Seyyid Abdülkâdir Bey
8	843	Ey bu gönlüm şehrini bin lutf ile âbâd eden	Acem Kürdî	Cumhur İlâhî	Darbeyn	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ali Rızâ Bey (Nâyî)
8	844	Yâ ilâhî başlayalım ism-i bismillâh ile	Acem Kürdî	İlâhî	Sofyan	-	Zekâî Dede
8	845	Fahr-i âlem mahrem-i râz olduğu şebdir bu şeb	Acem Kürdî	Tevşih	Evsat	Nazîm	Şikârîzâde Ahmed Efendi
8	846	Ben yürürüm yana yana	Arazbar	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Dede Efendi
8	847	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Arazbar	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
8	848	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Arazbar	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
8	849	Taleb eden bulur Hakk'ı bulan hep bulduran Allah	Arazbar	İlâhî	Düyek	-	Kâzım Bey
8	850	Gider şekk ü inkârı tevhîde gel tevhîde	Arazbar	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ahmed Irsoy (Zekâîzâde)
8	851	Âşık-ı Yezdân der Allah Allah	Gerdâniye	İlâhî	Düyek	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
8	852	Durman yanalım âteş-i aşka	Gerdâniye	İlâhî	Düyek	Hayâlî	Zekâî Dede
8	853	Can yine bülbül oldu hâr açılıp gül oldu	Sazkâr Mâye	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
9	854	Ey tâbi'i nefs ü hevâ	Yegâh	Cumhur İlâhî	Evsat	-	Rauf Yektâ Bey
9	855	Sensin ey sultân-ı âlem milk-i dîne pâdişâh	Yegâh	Tevşih	Düyek	-	Eyyublu Hâfız Tevfik Bey
9	856	Dünyâya gönül verme ki vîrân olacaktır	Yegâh	İlâhî	Düyek	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
9	857	Zahid bize ta'n eyleme Hak ismin okur dilimiz	Yegâh	İlâhî	Düyek	Muhyî	-
9	858	Her yeri hüsnün gülistan eylemiş	Yegâh	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	Abdülkadir Bey
9	859	Vücûdundur cihânı halka bâdî yâ Resûlallah	Sultânîyegâh	Tevşih	Evsat	-	Ali Rıza Şengel
9	860	Gel beru ey derde derman isteyen	Sultânîyegâh	Cumhur İlâhî	Nim Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Seyfeddin Efendi
9	861	Ya mâlike yevmi'ddin ihsân ü kerem senden	Sultânîyegâh	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Sertarikzâde Dergâhı Şeyh Mehmet Efendi
9	862	Mestü hayranım zâr ü giryanım	Şedaraban	İlâhî	Çifte Düyek	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel

9	863	Nebiler serveri Fahrü'l-verânın ümmetiyiz biz	Şedaraban	Tevşih	Evsat	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
9	864	Sarây-ı li-maallah gönüldür	Şedaraban	İlâhî	Düyek	Sezâyî	-
9	865	Beni bu nefsim eyledi hayran	Şedaraban	İlâhî	Düyek	Seyyid Seyfullah	-
9	866	Gönülleri doldurur erenlerin halveti	Şedaraban	İlâhî	Sofyan	Niyâzî-i Mısrî	Hoca Fehmi Efendi
9	867	Yüz sürüp dergâh-ı pîre eylerim arz-i niyâz	Şedaraban	İlâhî	Düyek	-	Süreyyâ Baba Efendi
9	868	Gülşen-i sırda safâ bahş eyledi sünbül gülü	Şedaraban	İlâhî	Düyek	Kenzî	-
9	869	Tecellî-i cemâl ister gönül eğlenmez eğlenmez	Şedaraban	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Nâfiz Bey
9	870	Gel beru ey tâlib-i Hak matlab-ı a'lâyı gör	Nühüft	Cumhur İlâhî	Evsat	İştibî	-
9	871	Hakk'ı seven aşıkların eğlencesi tevhîd olur	Nühüft	İlâhî	Evsat	Niyâzî-i Mısrî	Bolâhenk Nûri Bey
9	872	Cemâlin gülşen-i feyz ü atâdır yâ Resûlallah	Nühüft	Tevşih	Evsat	Şerîfî	-
9	873	Derman arardım derdime derdim bana dermân imiş	Nühüft	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
9	874	Yâ İlâhî cânımın cânânı sen	Nühüft	İlâhî	Sofyan	-	Dede Efendi
9	875	Sâyesi düşmez yere bir böyle nahl-i Tûr'sun	Nühüft	Tevşih	Düyek	Itrî	Itrî
9	876	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Nühüft	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
9	877	Mürşid elinden nûş-i şarâb et	Bestenigâr	İlâhî	Çifte Düyek	Şâkir	-
9	878	Yâ İlâhî cümle sensin cümle sen	Bestenigâr	İlâhî	Çifte Düyek	Nizâmoğlu	-
9	879	Gel gülşen-i tevhîde şu bülbül gibi yâhû	Bestenigâr	İlâhî	Nim Hafif	Şems	-
9	880	Gel vücûdun perdesin kaldır cemâl-i yâri gör	Bestenigâr	Cumhur İlâhî	Evsat	Yahyâ	-
9	881	Aç gözün dildâra bak ref'oldu yüzünden nikab	Bestenigâr	Cumhur İlâhî	Evsat	Niyâzî-i Mısrî	-
9	882	Candan âşık oldum vechi gülüne	Bestenigâr	Tevşih	Evsat	Kenzî	-
9	883	Es-salâ her kim gelir bâzâr-ı aşka es-salâ	Bestenigâr	Cumhur İlâhî	Evsat	Niyâzî-i Mısrî	-

9	884	Gözü dünya mı görür âşık-ı dîdâr olanın	Bestenigâr	İlâhî	Evsat	Osman Şems Efendi (Şems)	Abdülkadir Bey
9	885	Yine andım yine efendim gönül alanı	Bestenigâr	Cumhur İlâhî	Evsat	Şems-i Tebrizî	-
9	886	Bezm-i akdes meskenindir yâ Hüseyn ibn-i Ali	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	-	Seyyit AbdülkadirBey
9	887	Firkat cehennemden eşedd	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
9	888	Ey pâdişeh-i mesned-i iklîm-i tecellâ	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	-	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi
9	889	Acı yâ Rab şu müslüman iline	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Mevlevî Tâhir Dede	Abdülkadir Bey
9	890	Yine firkat nârına yandı cihân	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	Abdülkadir Bey
9	891	Emin tezekküri cirânın bi-Zî-selemi	Bestenigâr	Şuğul	Düyek	-	Fehmi Efendi (Hoca)
9	892	Tâ ezelden sen benimle ahd ü peymân eyledin	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Şeyh Cemâlî	Fehmi Efendi (Hoca)
9	893	Yâ rahmeten li'l-halkı yâ vâsılü	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	-	-
9	894	Yâ İlâhî cümle sensin cümle sen	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Nizâmoğlu	-
9	895	Durmaz yanar vücûdum âh etmeyip nideyim	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Ali Rızâ Bey (Nâyî)
9	896	İçimde sönmeyen aşkınla mestim yâ Resûlallah	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Ekrem Karadeniz	Kānûnî Ekrem Karadeniz
9	897	Pâdişâha aşkını hum-hâne kıl	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	Hoca Fehmi Efendi
9	898	A sultânım sen var iken	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Dellâlzâde
9	899	Gönül hayran olupdur aşk elinden	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
9	900	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
9	901	İlâhî cennet evine girenlerden eyle bizi	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	İsmail Hakkı Bey
9	902	Nay gibi inler vücûdum ne dilermiş anladım	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	-	Hoca Ethem Efendi
9	903	Durman yanalım âteş-i aşka	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Hayâlî	-
9	904	A'zam-ı nûr-ı Hudâ'sın yâ Hüseyn İbn-i Alî	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	-	-
9	905	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Bestenigâr	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-

9	906	Ser-â-ser açtı ezhâr-ı tecellî	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Sıdkı	-
9	907	Dervişlerin eğlencesi lâ ilâhe illallah	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	-	-
9	908	Sübhâne'l-meliki'l-Mevlâ	Bestenigâr	Tevşih	Düyek	-	-
9	909	Dinle sözümü sana derim özge edâdır	Bestenigâr	Cumhur İlâhî	Yürük Semâî	-	-
9	910	Ciğere mâr-i hevâ zahm urdu	Bestenigâr	İlâhî	Nim Sofyan	-	İsmail Hakkı Bey
9	911	Gürûh-ı enbiyânın serverisin yâ Resûlallah	Şehnaz Hâveran	Tevşih	Nim Evsat	-	Dellâlzâde
9	912	Bugün ben olmuşum âşık güzeller şâhı bir yâre	Şehnaz Hâveran	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Kuddûsî	Musullu Hâfız Osman Efendi
9	913	Lâ mevcûde illâ Hû lâ ilâhe illâ Hû	Şehnaz	İlâhî	Hafif	Fâik	Seyfeddin Efendi
9	914	Hâk-i pây-i Hazret-i Mollâ-yı Rûmî'yem velî	Şehnaz	İlâhî	Devr-i Kebîr	-	-
9	915	Cenâb-i cibrîl oldu delîlin yâ Resûlallah	Şehnaz	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
9	916	Yüzün mir'ât-ı zât-ı Kibriyâ'dır yâ Resûlallah	Şehnaz	Tevşih	Evsat	Âdile Sultan	Hacı Fâik Bey
9	917	Yürük değirmenler gibi dönerler	Şehnaz	Cumhur İlâhî	Evsat	Yûnus Emre	Dede Efendi
9	918	Hâk cemâlin isteyip hayrân olan gelsin beri	Şehnaz	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	Muhyî	İsmail Hakkı Bey
9	919	Nebiler serveridir Muhammed	Şehnaz	Tevşih	Düyek	-	Şehzâde Seyfettin Efendi
9	920	Buyruk senin fermân senin	Şehnaz	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Dellâlzâde
9	921	Dergâhına yâ Rabbenâ tuttum yüzüm	Şehnaz	İlâhî	Düyek	-	-
9	922	Kerîm Allah Rahîm Allah	Şehnaz	İlâhî	Düyek	-	-
9	923	Durmaz yanar vücûdum âh etmeyip nideyim	Şehnaz	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
9	924	Yandım kül oldum aşk meydânında	Şehnaz	İlâhî	Sofyan	Tâlib	-
9	925	Şâd eder gamgîn dili Allah bir yüzden dahî	Şehnaz	İlâhî	Sofyan	-	Hacı Fâik Bey
9	926	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Bûselik	İlâhî	Düyek	Rûşenî	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi
9	927	Bugün ben sevmişem bir hub ki vasfın edemez diller	Bûselik	İlâhî	Düyek	Kuddûsî	Ali Rızâ Bey (Nâyî)

9	928	Baktım ben ol mihrâba gördüm cemâl-i yâri	Bûselik	İlâhî	Düyek	Ziyâ	İsmail Hakkı Bey
9	929	Münâdiler nidâ eyler gel Allâh'a gel Allâh'a	Bûselik	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	Ali Rızâ Bey (Nâyî)
9	930	Bu aşk bir bahr-i ummandır	Bûselik	İlâhî	Düyek	Seyyid Seyfullah	Kadıköylü Şeyh Yusuf Efendi
9	931	Aşkın tadı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Bûselik	İlâhî	Sofyan	Aziz	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi
9	932	Yüreğime dost derdi vurdu türlü yâreler	Bûselik	İlâhî	Sofyan	Eşrefoğlu Rûmî	-
9	933	Ey risâlet bostanında hırâman serv-kad	Hisar	Cumhur İlâhî	Evsat	Rûşenî	İsmâil Dede Efendi
9	934	Ey risâlet burcunun hurşîd ü mâh-ı enveri	Hisar Bûselik	Tevşih	Evsat	-	-
9	935	Kemter kuluyum ben Ali'nin o şâh-ı keremdir	Hisar Bûselik	İlâhî	Sengin Semâî	Seyyid Nesîmî	-
9	936	Yâ İlâhî sana geldik bizi mahzûn eyleme	Hisar Bûselik	İlâhî	Düyek	-	Zekâî Dede
9	937	Uyan ey gözlerim gafletten uyan	Dügâh Mâye	Cumhur İlâhî	Evsat	III. Murad	-
9	938	Düşeliden derdine yoktur karârım yâ Resûlallah	Dügâh Mâye	Tevşih	Nim Evsat	Kenzî	-
9	939	İşit sözüm pîrim yâ Gülşenî	Dügâh Mâye	Gülşenî Savtı	Düyek	Rûşenî	-
9	940	Durman yanalım âteş-i aşka	Dügâh Mâye	Gülşenî Savtı	Düyek	Hayâlî	-
9	941	Kat' edip gerdûne gerdûndan emel zincirin	Tâhir	Muharrem İlâhîsi	Evsat	-	-
9	942	Ehl-i aşka bir bela zindânıdır bu mâsivâ	Tâhir	Cumhur İlâhî	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
9	943	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Tâhir	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
9	944	Ey âşık-ı sâdıklar gelin Allah diyelim	Tâhir	İlâhî	Nim Sofyan	Derviş Himmetî	-
9	945	Lutf et bana ey Gaffâr	Tâhir	İlâhî	Düyek	-	-
9	946	Kadir Mevlam defterime bak derse	Rast	İlâhî	Düyek	-	-
9	947	Yâ Rabbî zâtın hakkıçün	Rast	İlâhî	Düyek	-	-
9	948	Pâyine düştüm dahîlek yâ imâme'l-âşıkîn	Rast	İlâhî	Düyek	-	Lâtif Ağa

9	949	Ey mü'mim-i zî-imtiyâz	Rast	İlâhî	Nim Sofyan	-	Zekâîzâde Hâfız Ahmed Efendi
9	950	Yâ Habîballah meded eyle mürüvvet kânısın	Rast-ı Cedîd	Tevşih	Evsat	Hakkı	Müezzinbaşı Rıf'at Bey
9	951	Mürşid elinden nûş-i şarâb et	Rast-ı Cedîd	İlâhî	Düyek	Şâkir	Lâtif Ağa
9	952	Yâ Resûlallah cemâlin keşefe'd-dücâ değil mi	Pençgâh	İlâhî	Düyek	Sâdî	-
9	953	Katren nehre nehrin bahre erişe	Mâhur	İlâhî	Düyek	-	Lâ-mekânî Mustafa Efendi
9	954	Zât-ı Hakk'ın gavs-i a'zam mazhar-ı envârıdır	Mâhur	Cumhur İlâhî	Devr-i Hindî	-	-
9	955	Derdimin dermanı sensin yâ Muhammed Mustafâ	Tebriz	Tevşih	Düyek	Nasûhî	Abdülkâdir Töre
9	956	Ehl-i aşka bir bela zindânıdır bu mâsivâ	Sûznâk	Mersiye	Devr-i Revân	-	-
9	957	Bu zulmet def'u ref' olsun cemâlinle münevver kıl	Sûznâk	İlâhî	Düyek	İlhâmî	-
9	958	Kıble-i ehl-i safâ oldu cenâb-ı Mustafâ	Uşşak	Tevşih	Hafif	Rızâ	-
9	959	Benim adım dertli dolap	Uşşak	İlâhî	Dolap	Yûnus Emre	-
9	960	El-meded pîrim efendim el-meded	Uşşak	İlâhî	Düyek	Kâmil	İhsan Bey (Şeyh)
9	961	Gülşen-i vahdette dâim rûz ü şeb dil bülbülü	Uşşak	İlâhî	Düyek	Adlî	-
9	962	Durman yanalım âteş-i aşka	Sabâ	Gülşenî Savtı	Sofyan	Hayâlî	-
9	963	Hadden aştı iştiyâkım yâ resûl göster cemâlin	Nevâ	İlâhî	düyek	Şeyhî	-
9	964	Mecnûn'a Sordular Leylâ Nic'oldu	Beyâtî	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Ali Rıza Şengel
9	965	Şöyle kim Bî-dil ü bî-can Olmuşam	Nevâ	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	-
9	966	A sultânım sen var iken	Nevâ	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
9	967	Yandım yakıldım ben nâr-ı aşka	Nevâ	İlâhî	Düyek	Süleyman	-
9	968	N'eyleyeyim dünyayı bana Allâhım gerek	Nevâ- Uşşak	İlâhî	Düyek	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
9	969	Seherde Hakk'a giderken uğradım bir dikene	Sabâ	İlâhî	Düyek	-	Zeki Ârif Ataergin
9	970	Dü cihanın serveri enbiyâlar serveri	Sabâ	İlâhî	Düyek	-	-

9	971	Rehber-i kâfile-i isr-i Nebiyy-i Medenî	Sabâ	İlâhî	Düyek	Şems	-
9	972	Gelin ey kardeşler gelin bu menzil uzağa benzer	Sabâ	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
9	973	Bihamdillah ki islâmım delîlim Mustafâ geldi	Sabâ	İlâhî	Düyek	Seyfi	-
9	974	Getir câm-ı şarâbı encâm-ı diller şâdkâm olsun	Sabâ	İlâhî	Düyek	-	Hacı İbrahim Bey
9	975	Yâ Rab bana derdin ver aslâ derman gerekmez	Sabâ Zemzeme	İlâhî	Düyek	Seyyid Seyfullah	Seyyid Abdülkâdir Bey
9	976	Hak ayandır sır nihandır âbidâ gâfil nedir	Dügâh	İlâhî	Evsat	Nasûhî	Hoca Fehmi Efendi
9	977	Şûride vü şeydâ kılan yârin cemâidir beni	Hicaz	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
9	978	Âyâ gâfil aç gözünü bir bak bu dünyâ hâline	Hicaz	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Şakir Efendi (Hopçuzâde)
9	979	Gelin gidelim Allah yoluna	Hicaz	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Mustafa Efendi (Şeyh)
9	980	Bihamdillah direm Allah alıp aklımı fikrullah	Hicaz	İlâhî	Düyek	Şems Tebriz	-
9	981	Gönül fikr-i hayâlinle sabahlar yâ Resûlallah	Şevkutarab	İlâhî	Düyek	Salâhî	Hâfız İsmâil Nısfet
9	982	Zâhidâ sûret gözetme içeri gir câna bak	Irak	İlâhî	Yürük Semâî	Niyâzî-i Mısrî	-
9	983	Erenlerin sohbeti ele giresi değil	Beyâtî	İlâhî	Düyek	Ümmî Sinân	Şeyh Hâlis Efendi
9	984	A sultânım sen var iken	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
9	985	Dedim dosta göster yüzün	Uşşak	İlâhî	Düyek	Alâeddin	-
9	986	Âlemlerin oldu îcâbına oldu sebep aşk-ı Hudâ	Uşşak	İlâhî	Düyek	Himmetî	Himmetzâde Şeyhi Hüsam Efendi
9	987	Terk-i tecrîd âşıkam seyran diler gönlüm benim	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Nâzikî	Nazikî Dergâhı şeyhi Hüsnü Efendi
9	988	Bağdat'dan yürüdü dil-küşâ ile cânım	Uşşak	İlâhî	Nim Sofyan	-	-
9	989	Şeh-i iklîm-i hüsn-ü mutlakın dîvânesiyim ben	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Elif Efendi	Kâzım Bey
9	990	Hakk'ı seven aşıkların eğlencesi tevhîd olur	Hüseynî	İlâhî	Sofyan	Niyâzî-i Mısrî	-
9	991	Cemâlin dîdeme dâim ola nâzır u hem manzur	Nevâ Bûselik	İlâhî	Sofyan	Muhyiddin Bey	Kâzım Bey

9	992	Ben dervişem diyene bir ün idesim gelir	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
9	993	Resm-i sûretten mücerred âlem-i mânâ benem	Dügâh	İlâhî	Düyek	Sırrî	Şeyh Hâlis Efendi
9	994	Ey server-i âlem ne güzel fahr-i cihansın	Acem Kürdî	İlâhî	Sofyan	Hüseyin Vassaf Bey	Hâfız İsmâil Nısfet
9	995	Cihâna mahz-ı rahmettir vücûdun yâ Resûlallah	Hicaz	İlâhî	Düyek	Hüseyin Vassaf Bey	Hâfız İsmâil Nısfet
9	996	Rûy-i siyâhım ile dergâhe	Hicaz	İlâhî	Sofyan	-	-
9	997	Cem olmuş dervişleri pîrim Abdülkâdir'in	Hicaz	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Hâlis Efendi (Şeyh)
9	998	Yitirdim özümü (efendim)şöyle hâli	Segâh	İlâhî	Nim Evsat	Hayâlî	-
9	999	Ey acep kudret beni kılmıştır âlim ü âşinâ	Segâh	İlâhî	Düyek	Sırrî	Şeyh Hâlis Efendi
9	1000	Nûrsun mahbûb-ı Sübhânım Muhammed Mustafâ	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Mevlevî Devr-i Revânı	Hüseyin Vassaf Bey	Kâzım Bey
9	1001	Cihanda en büyük ni'met saâdet yâ Resûlallah	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Hüseyin Vassaf Bey	Kâzım Bey
9	1002	Ey rûh-ı müşahhas ki bütün canlara cansın	Hüzzam	İlâhî	Nim Sofyan	İbn'l-Emin Mahmud Kemâl Bey	Hâfız İsmâil Nısfet
9	1003	Levh-i dîdârında yazdı Hazret-i Allah berat	Beste Isfahan	İlâhî	Düyek	Ziyâ Cemâl Büyükaksoy	İzzeddin Hümâyî Bey
9	1004	Dünyaya geldim aşkınla cânân	Rast	İlâhî	Düyek	Ziyâ Cemâl Büyükaksoy	İzzeddin Hümâyî Bey
9	1005	Ağla ey dil ağla yalvar sen ulu Allah'ına	Şedaraban	İlâhî	Sengin Devr-i Hindî	Ziyâ Cemâl Büyükaksoy	İzzeddin Hümâyî Bey
9	1006	Aşk elinden doğdu geldi pür-tecellî bir nigâh	Şedaraban	İlâhî	Düyek	Ziyâ Cemâl Büyükaksoy	Neyzen Necip Dede
9	1007	Aşk elinden doğdu geldi pür-tecellî bir nigâh	Beyâtî	İlâhî	Devr-i Hindî	Ziyâ Cemâl Büyükaksoy	İzzeddin Hümâyî Bey

EK-155: *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri* kitabındaki nota listesi.[380]

No	Eser Adı	Makam	Bestekâr
1	Nev-bahâr-ı vuslatın bassun deyu ilk âyına	Acem Aşîran	Yılmaz Karakoyunlu
2	Kalbim yine üzgün seni andım da derinden	Acem Aşîran	Burban Uysal
3	Biz ol âşıklarız kim dâğımız merhem kabul etmez	Acem Aşîran	Refik Fersan
4	Gel ey mahbube Çin'den	Acem Aşîran	Mustafa Cahit Atasoy
5	Mesnevî şevkini eflâke çıkarmış nâyız	Acem Bûselik	Zeki Atkoşar
6	Biz ol âşıklarız kim dâğımız merhem kabul etmez	Bestenigâr	Emin Akan
7	Her rind bu bezmin nedir encâmı bilir	Beyâtî	Fethi Karamahmutoğlu
8	Kalbim yine üzgün seni andım da derinden	Beyâtî	Selahaddin Pınar
9	Bir hıyabandır ki hasret kûy-i cânândan geçer	Evcârâ	Kemal Batanay
10	Bilmem kime yâhud neye uyduk gittik	Evc-i Şevk	Akın Özkan
11	Dün kahkahalar yükseliyorken evinizden	Gerdâniye	Ahmet Uzel
12	Nev-bahâr-ı vuslatın bassun deyu ilk âyına	Hicaz	Lemi Atlı
13	İstemem artık ışık, râyiha, renk âlemini	Hicaz	Burhan Uysal
14	Gönlümle oturdum da hüzünlendim o yerde	Hicaz	Akın Özkan
15	Gâh akarken hüznü eyyâm-ı hazânın Göksu'dan	Hicaz	Yılmaz Karakoyunlu
16	Hâfız'ın kabri olan bahçede bir gül varmış	Hicaz	Ahmet Uzel
17	Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul	Hicaz	Münir Nurettin Selçuk
18	Artık demir almak günü gelmişse zamandan	Hicaz	Münir Nurettin Selçuk
19	Fer almışken tulû-ı kibriyâdan	Hisar Bûselik	Hüseyin Sâdettin Arel
20	Yollarda kalan gözlerimin nûrunu yordum	Hüseynî Aşîran	Cavide Hayri
21	Emr-i bülend'sin ey ezân-ı Muhammedî	Hüseynî Aşîran	Ruhi Ayangil
22	Dil uyur mest olarak yâr-ı dilârâ söyler	Hüzzam	Münir Nurettin Selçuk
23	Dalgın geceler, el ele geldik yarınızda	Hüzzam	Alâeddin Yavaşça
24	Yokmuş o hayâl ettiğimiz âleme yol	Isfahan	Mustafa Nâfiz Irmak
25	Ey şimdi elâ gözleri süzgün, sesi şakrak	Karcığar	Sadun Aksüt
26	Âheste çek kürekleri mehtâb uyanmasın	Karcığar	Hasan Fehmi Mutel
27	Bir hıyabandır ki hasret kûy-i cânândan geçer	Nim Hisar'da Kürdî	Hüseyin Sâdettin Arel
28	Dil uyur mest olarak yâr-ı dilârâ söyler	Kürdîli Hicazkâr	Zeki Ârif Ataergin
29	Rüyâ gibi bir yazdı, yarattın hevesinle	Kürdîli Hicazkâr	Zeki Ârif Ataergin
30	Yollarda kalan gözlerimin nûrunu yordum	Kürdîli Hicazkâr	Mefharet Yıldırım
31	Dün kahkahalar yükseliyorken evinizden	Kürdîli Hicazkâr	Zeki Ârif Ataergin
32	Yollarda kalan gözlerimin nûrunu yordum	Kürdîli Hicazkâr	S.Eyyubi Işıksal
33	Gönlüm yine mahzun seni andım da derinden	Kürdîli Hicazkâr	Fahri Kopuz
34	Ey nâz ü işve velvele-î şân olan sana	Kürdîli Hicazkâr	Münir Nurettin Selçuk
35	Zil, şal ve gül, bu bahçede raksın bütün hızı...	Kürdîli Hicazkâr	Münir Nurettin Selçuk

[380] *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri* isimli kitap, Yahya Kemal'in 56 şiirine yapılmış toplam 107 adet beste notasını ihtivâ etmektedir. Yayımlanan notaların dışında, tespit edilen bâzı bestelerin notalarına ulaşılamadığı belirtilmekle birlikte bu bestelere dâir gerekli bilgiler kitabın içerisinde verilmiştir.

36	Bir gün, bir uzak hâtıra özlersen o yazdan	Kürdîli Hicazkâr	Burhan Uysal
37	Vur pençe-î Alî'deki şemşîr aşkına	Mâhur	Münir Nurettin Selçuk
38	Ey nâz ü işve velvele-î şân olan sana	Mâhur	Refik Fersan
39	Bir gülşene vardık ki uzak mihr ile mehden	Mâhur	Münir Nurettin Selçuk
40	Bir merhaleden güneşle deryâ görünür	Mâhur	Ahmet Uzel
41	Gördüm ol meh dûşuna bir şâl atup lâhûrdan	Mâhur	Akın Özkan
42	Günlerce ne gördüm ne de bir kimseye sordum	Mâhur	Mahmut Yivli
43	Gördüm ol meh dûşuna bir şâl atup lâhûrdan	Mâhur	Münir Nurettin Selçuk
44	Gördüm ol meh dûşuna bir şâl atup lâhûrdan	Mâhur	Mehmet Güntekin
45	Gördüm ol meh dûşuna bir şâl atup lâhûrdan	Mâhur	Hüseyin Sâdettin Arel
46	Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik	Mâhur	M. Cahit Atasoy
47	Çepçevre bahâr içinde bir yer gördük	Muhayyer	Münir Nurettin Selçuk
48	Yaprak nasıl düşerse akıp kaybolan suya	Müstear	Gönül Paçacı
49	Dün kahkahalar yükseliyorken evinizden	Nihâvend	Muzaffer İlkar
50	Dün kahkahalar yükseliyorken evinizden	Nihâvend	Ûdî Hayri Bey
51	Rüyâ gibi bir yazdı, yarattın hevesinle	Nihâvend	Hasan Soysal
52	Dün kahkahalar yükseliyorken evinizden	Nihâvend	Turan Sümerkent
53	Kopar sonbahar tellerinden	Nihâvend	Alâeddin Yavaşça
54	Rüyâ gibi bir yazdı, yarattın hevesinle	Nihâvend	Ahmet Uzel
55	Rüyâ gibi bir yazdı, yarattın hevesinle	Nihâvend	Ömer Altuğ
56	Körfezdeki dalgın suya bir bak göreceksin	Nihâvend	Osman Nihat Akın
57	Gece Leylâ'yı ayın on dördü	Nihâvend	Fahri Kopuz
58	Gönlümle oturdum da hüzünlendim o yerde	Nihâvend	Ûdî Şekip Memduh
59	İstinye körfezinde bu akşam garipliği	Nihâvend	Münir Nurettin Selçuk
60	Kandilli yüzerken uykularda	Nihâvend	Münir Nurettin Selçuk
61	Günlerce ne gördüm ne de bir kimseye sordum	Nihâvend	Dr. Selâhattin İçli
62	Kandillide eski bahçelerde	Nihâvend	Vecdi Seyhun
63	Dün Fenerbahçe'de gördüm	Nihâvend	Alâaddin Pakyüz
64	Git bu mevsimde, gurup vakti, Cihangir'den bak	Nihâvend	Avni Anıl
65	Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir bu	Nihâvend	Yılmaz Karakoyunlu
66	Artık demir almak günü gelmişse zamandan	Kaba Çargâh'ta Nihâvend	Müslim Örenel
67	Artık demir almak günü gelmişse zamandan	Nişâburek	Tanbûrî Ferit Sıdal
68	Çok insan anlıyamaz eski mûsıkîmizden	Rast	Erol Sayan
69	Biz şi'ri böyle söyledik ağyar söylesün	Rast	Münir Nurettin Selçuk
70	Sâkî, parıldasın şafak-ı meyle câmımız	Rast	Münir Nurettin Selçuk
71	Bilmem kime yâhud neye uyduk gittik	Rast	Râkım Elkutlu
72	Artık demir almak günü gelmişse zamandan	Rast	Ahmet Uzel
73	Bir uykuyu cânanla beraber uyuyanlar	Rast	Radife Erten
74	Emr-i bülend'sin ey ezân-ı Muhammedî	Rast	Kemâl Gürses
75	Hâfız'ın kabri olan bahçede bir gül varmış	Rast	Münir Nurettin Selçuk
76	Artık demir almak günü gelmişse zamandan	Rast	Âmir Ateş

77	Gece Leylâ'yı ayın on dördü	Rast	Kemal Niyazi Seyhun
78	Gel ey mahbube Çin'den	Rast	Vecdi Seyhun
79	Şu kopan fırtına Türk ordusudur yâ Rabbî	Rast	M. Cahit Atasoy
80	Deniz ufkunda bu top sesleri nereden geliyor	Rast	M. Cahit Atasoy
81	Adalardan yaza ettik de veda	Rast	Vecdi Seyhun
82	İstemem artık ışık, râyiha, renk âlemini	Rast	Vecdi Seyhun
83	O şuh ağlar bugün Kasr-ı Şeref-âbâd'a geldikçe	Reng-i Dil	Hüseyin Sâdettin Arel
84	Yollarda kalan gözlerimin nûrunu yordum	Sabâ	Bimen Şen
85	Dönülmez akşamın ufkundayız vakit çok geç	Segâh	Münir Nurettin Selçuk
86	Mehlika Sultan'a ait âşık yedi genç	Segâh	Necdet Tanlak
87	Bir merhaleden güneşle deryâ görünür	Segâh	Ahmet Uzel
88	Artık demir almak günü gelmişse zamandan	Segâh	Hasan Soysal
89	İstinye körfezinde bu akşam garipliği	Segâh	Alâeddin Yavaşça
90	Kalbim yine üzgün seni andım da derinden	Sultânîyegâh	Kemânî Mustafa Sunar
91	Ey şimdi elâ gözleri süzgün, sesi şakrak	Sûzidil	Akın Özkan
92	Canan aramızda bir adındı	Sûzidil	Sadun Aksüt
93	Kalbimle o güzel günleri andım da derinden	Sûzidil	Şemsettin Ziya Bey
94	Kandilli yüzerken uykularda	Sûznâk	Burhan Uysal
95	Bir merhaleden güneşle deryâ görünür	Şedaraban	Ahmet Uzel
96	Yollarda kalan gözlerimin nûrunu yordum	Şevkutarab	Rüştü Eriç
97	Âheste çek kürekleri mehtâb uyanmasın	Uşşak	Münir Nurettin Selçuk
98	Dil uyur mest olarak yâr-ı dilârâ söyler	Uşşak	Akın Özkan
99	Zaman o gül gibi gül görmemiştir zaman olalı	Uşşak	Emin Akan
100	Bağrım yine olgun seni andım da derinden	Uşşak	Ûdî Ekrem Bey
101	Bir merhaleden güneşle deryâ görünür	Uşşak	Münir Nurettin Selçuk
102	Dün bezminizin bir ezeli neşesi vardı	Uşşak	Hayri Yenigün
103	Emr-i bülend'sin ey ezân-ı Muhammedî	Uşşak Beyâtî	M. Cahit Atasoy
104	Ömrün şu biten neşvesi tam olsun erenler	Uşşak	Süleyman Erguner
105	Çepçevre bahâr içinde bir yer gördük	Yegah	Rakım Elkutlu
106	Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik	-	Ahmet Yekta Madran
107	Âheste çek kürekleri mehtâb uyanmasın	-	Hüseyin Sâdettin Arel

EK-156: *Meral Uğurlu'nun Sesinden Yahya Kemal* albümündeki eser listesi.

No	Eser Adı	Makam	Bestekâr
1	Bilmem kime yâhud neye uyduk gittik	Evc-i Şevk	Akın Özkan
2	Bir hıyabandır ki hasret kûy-i cânândan geçer	Evcârâ	Kemal Batanay
3	Sâkî, parıldasın şafak-ı meyle câmımız	Rast	Münir Nurettin Selçuk
4	Hâfız'ın kabri olan bahçede bir gül varmış	Rast	Münir Nurettin Selçuk
5	Artık demir almak günü gelmişse zamandan	Hicaz	Münir Nurettin Selçuk
6	Nev-bahâr-ı vuslatın bassun deyu ilk âyına	Hicaz	Lemi Atlı
7	Gönlümle oturdum da hüzünlendim o yerde	Nihâvend	Ûdî Şekip Memduh
8	Körfezdeki dalgın suya bir bak göreceksin	Nihâvend	Osman Nihat Akın
9	Dönülmez akşamın ufkundayız vakit çok geç	Segâh	Münir Nurettin Selçuk
10	Ömrün şu biten neşvesi tam olsun erenler	Uşşak	Süleyman Erguner
11	Kalbim yine üzgün seni andım da derinden	Beyâtî	Selahaddin Pınar
12	Çepçevre bahâr içinde bir yer gördük	Muhayyer	Münir Nurettin Selçuk

EK-157: *Rahmet Peygamberine İlâhîler* kitabındaki nota listesi.

No	Eser Adı	Makam	Eser Türü	Usûl	Güftekâr	Bestekâr
1	Yine dil na'tını söyler Muhammed	Acem	Na't	Durak Evferi	Niyâzî-i Mısrî	-
2	Kudûmün rahmet-i zevk ü safâdır yâ Resûlallah	Acem	Tevşih	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Hâfız Post
3	Hadden aştı iştiyâkım yâ resûl göster cemâlin	Acem	Tevşih	Düyek	Şeyhî	-
4	Muhammed'e bir gece Çalab'dan geldi Burak	Acem	Tevşih	Düyek	Yûnus Emre	-
5	Sensin ey fahr-i dü âlem kâinâtın rehberi	Acem	Tevşih	Düyek	-	Ali Rıza Şengel
6	Menba-ı ilm-i Hüdasın	Acem	İlâhî	Düyek	Hakkı	Selâhattin Demirtaş
7	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Acem	İlâhî	Sofyan	Rûşenî	-
8	Ol cihânın fahrinin sırrına kurbân olayım	Acem Aşîran	Tevşih	Evsat	İsmail Hakkı Bey	Niyâzî-i Mısrî
9	Ey Resûl-i hazret-i Hak v'ey Habîb-i Kibriyâ	Acem Aşîran	Tevşih	Evsat	Sezâyî	-
10	Hazret-i Hakk'ın Habîbi sevgili bir tânesi	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Sezâyî	-
11	Derdmendim mücrimim dermâna geldim yâ Resûl	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Mahvî	Ali Rıza Şengel
12	Ravzana çün yüz süren bulur emân	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	Derviş Abdullah	-
13	Ey şehinşâh-ı risâlet v'ey Habîb-i Kibriyâ	Acem Aşîran	Tevşih	Devr-i Hindî	-	İsmail Hakkı Bey
14	Feyz-i Hudâ nûr-i safâ	Acem Aşîran	İlâhî	Düyek	-	-
15	Muhammed Mustafâ'nın nesliyim ben	Acem Kürdî	İlâhî	Düyek	Seyyid Nizamoğlu	Seyyid Abdülkâdir Bey
16	Ey server-i âlem ne güzel fahr-i cihansın	Acem Kürdî	İlâhî	Sofyan	Hüseyin Vassaf Bey	Hâfız İsmâil Nısfet
17	Fahr-i âlem mahrem-i râz olduğu şebdir bu şeb	Acem Kürdî	Tevşih	Evsat	Nazîm	Şikârîzâde Ahmed Efendi
18	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Arazbar	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
19	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Arazbar	Tevşih	Düyek	Rûşenî	-
20	Yâ Resûl-i Fahr-i âlem seyyid-i zâtü's-sıfât	Beste Isfahan	Tevşih	Mevlevî Devr-i Revânı	-	-
21	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Beste Isfahan	Tevşih	Düyek	Yûnus Emre	Ahmed Efendi (Aşık)
22	Serdâr-ı rusül nûr-ı sübül hüsrev-i Bathâ	Beste Isfahan	Tevşih	Devr-i Hindî	Kâzım	Dellâlzâde
23	Mahbûb-ı Hudâ zât-ı şeref-bâr-ı Muhammed	Beste Isfahan	Tevşih	Devr-i Hindî	Nazmî	-
24	Candan âşık oldum vechi gülüne	Bestenigâr	Tevşih	Evsat	Kenzî	-
25	Ey pâdişeh-i mesned-i iklîm-i tecellâ	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	-	Ali Rıza Şengel
26	İçimde sönmeyen aşkınla mestim yâ Resûlallah	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Ekrem Karadeniz	Ekrem Karadeniz

27	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
28	Yâ rahmeten li'l-halkı yâ vâsılü	Bestenigâr	İlâhî	Düyek	-	-
29	Ey risâlet tahtının hurşid ü mâh-ı enveri	Beyâtî	Tevşih	Fahte	Gazâlî	Bekir Sıtkı Sezgin
30	Aşkın tadı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Beyâtî	Cumhur İlâhî	Evsat	Aziz	-
31	Sana ey şâh-ı Rüsul uymayanın bitmez işi	Beyâtî	İlâhî	Düyek	-	-
32	Gubâr-ı pâyine almam cihânı yâ Resûlallah	Beyâtî	İlâhî	Düyek	Ebûbekir Kâni	Müezzinbaşı Rıfat Bey
33	Kapına geldiler ümmet Muhammed	Beyâtî	İlâhî	-	Sezâyî	Edirneli Sâlihzâde
34	Meded Allah sana sundum elimi	Beyâtî	İlâhî	Sofyan	Sinan Ümmî	Zekâî Dede
35	Âşık sana insü melek	Beyâtî	İlâhî	Düyek	-	-
36	Ey risâlet tahtının şâhıi cihan peygamberi	Beyâtî Araban	Tevşih	Devr-i Hindî	-	Doğan Ergin
37	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Bûselik	İlâhî	Düyek	Rûşenî	Nâyî Şeyh Rıza Efendi
38	Aşkın tadı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Bûselik	İlâhî	Sofyan	Aziz	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi
39	Gubâr-ı âsitânın tûtiyâdır yâ Resûlallah	Çargâh	Tevşih	Evsat	Kâmî	İsmail Hakkı Bey
40	Ey cemâlin pertev-endâz-ı semâvât-ı ulâ	Çargâh	Tevşih	Evsat	Fazlı	Osman Fazlı Efendi
41	İki cihan sultânının doğduğu ay geldi yine	Çargâh	Tevşih	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	İsmail Hakkı Bey
42	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Çargâh	İlâhî	Düyek	Rûşenî	Ali Rıza Şengel
43	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Çargâh	İlâhî	Düyek	Rûşenî	Beste-i Atik
44	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Çargâh	İlâhî	Sofyan	Rûşenî	İsmail Hakkı Bey
45	Kudûmün rahmet-i zevk ü safâdır yâ Resûlallah	Çargâh	Tevşih	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	-
46	Yâ İlâhî âsitânın hasteye dârü'ş-şifâ	Dügâh	Tevşih	Evsat	Fenâyî	Hâfız Ahmed Efendi
47	Eğer halk etmeseydi zâtını Hak yâ Resûlallah	Dügâh	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
48	Sadr-ı cem'-i mürselîn sensin yâ Resûlallah	Dügâh	Tevşih	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Hâlid Bey
49	Mir'ât-ı baht-ı Kibriyâ Ahmed Muhammed Mustafâ	Dügâh	İlâhî	Düyek	Rızâ	İsmail Hakkı Bey
50	İlhâm ile dün gece seyr ettim Muhammed'i	Dügâh	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
51	Talâal bedru aleynâ	Dügâh	Şuğul	Yürük Semâî	-	Nezih Tolan
52	Hayre makdem ey gürûh-i enbiyânın akdemi	Dügâh Bûselik	Tevşih	Darbeyn	Lebîbâ	Nâyî Şeyh Osman Dede
53	Kıble-i ehl-i safâ oldu cenâb-ı Mustafâ	Dügâh-ı Kadîm	Tevşih	Hafif	Rızâ	-
54	Düşeliden derdine yoktur karârım yâ Resûlallah	Dügâh Mâye	Tevşih	Nim Evsat	Kenzî	-

55	Cemâlin âleme mihr-i münevver yâ Resûlallah	Evc	Tevşih	Evsat	Sahvî	-
56	Hazret-i Hakk'ın Habîbi sevgili bir tânesi	Evc	Tevşih	Evsat	Sezâyî	Ali Rıza Şengel
57	Mefhar-i cümle cihansın ey şefâat mâdeni	Evc	Tevşih	Evsat	-	Hacı Fâik Bey
58	Her zaman isyân ile âlûdeyim	Evc	Tevşih	Evsat	-	Tal'at Bey
59	Aleyke sallâllâh	Evc	Şuğul	Düyek	Kenan Rifâî	Kenan Rifâî
60	Alma tenden cânımı aman Allâhım aman	Evc	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
61	Meded Allah sana sundum elimi	Evc	İlâhî	Düyek	Ümmî Sinân	İsmail Hakkı Bey
62	Gönül yüz sürmek ister hâk-i pâye yâ Resûlallah	Evc	İlâhî	Düyek	Vahyî	Mutafzâde Ahmed Efendi
63	Ey Hudâ'nın sevgili mahbûbu ey fahr-i cihân	Evc	İlâhî	Düyek	-	Şeyh Hacı Ethem Efendi
64	Teveccüh eyledim Beytü'l-Harâm'a yâ Resûlallah	Evc	Tevşih	Devr-i Hindî	-	İsmail Hakkı Bey
65	Yok imiş âlem-i aşkın seheri	Ferahfezâ	Tevşih	Çifte Düyek	-	Balat Şeyhi Şeyh Kemal Efendi
66	Ey habîb-i kibriyâ ey zât-ı mahbûb-ı Hudâ	Ferahfezâ	Tevşih	Evsat	-	Sertarikzâde Dergâhı Şeyh Mehmet Efendi
67	Bıraktım aşk İle nâm ü ârım yâ Resûlallah	Ferahnâk	Tevşih	Evsat	Mahvî	İsmail Hakkı Bey
68	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Ferahnâk	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Ahmed Efendi (Aşık)
69	Gönül hûn oldu şevkinden	Ferahnâk	İlâhî	Düyek	Yaman Dede	Cinuçen Tanrıkorur
70	Canım kurbân olsun senin yoluna	Ferahnâk	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
71	Cemi-i enbiyâlardan Muhammed cümlenin şâhı	Ferahnâk Aşîran	İlâhî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmî	Cüneyd Kosal
72	Yürük değirmenler gibi dönerler	Gülizar	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
73	Bir nazar kıl hâlime âsân ola cümle sübül	Gülizar Bûselik	Tevşih	Zincir	Nakşî	-
74	Cemâlin nûruna nisbet güneş bir nûr-i bî-ferdir	Hicaz	Tevşih	Evsat	Sezâyî	İsmail Hakkı Bey
75	Ey olup mi'râc burhân-ı ulüvv-i şan sana	Hümâyun	Tevşih	Evsat	Fuzûlî	Tanbûrî Aziz Bey
76	Hudâ'nın en büyük ihsânı sensin yâ Resûlallah	Hicaz	Tevşih	Evsat	Hersekli Ârif Hikmet	Kemal Batanay
77	Yâ Resûlallah cemâlin gün gibi verdi ziyâ	Hicaz	Tevşih	Evsat	-	Selâanikli Ahmed Bey
78	Ey Huda'nın sevgili mahbûbu ey fahr-i cihan	Hicaz	Tevşih	Evsat	Ulvî	Hilmi Dede
79	Tende cânım canda cânânım Muhammed Mustafâ	Hicaz	Tevşih	Evsat	Abdüssamed	-
80	Ey nebîler serveri	Hicaz	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey

81	Be-câdır zâtına hatm-i nübüvvet yâ Resûlallah	Hicaz	İlâhî	Düyek	-	Müezzin Hâfız İsmail Efendi
82	Sana ey şâh-ı rusül uymayanın bitmez işi	Uzzal	İlâhî	Düyek	Rûşenî	Ali Rıza Şengel
83	Cihâna mahz-ı rahmettir vücûdun yâ Resûlallah	Hicaz	İlâhî	Düyek	Hüseyin Vassaf Bey	Hâfız İsmâil Nısfet
84	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Rûşenî	-
85	Kapına geldiler ümmet Muhammed	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Sezâyî	-
86	Kapına geldiler ümmet Muhammed	Hicaz	İlâhî	Sofyan	Sezâyî	İsmail Hakkı Bey
87	Teaşşaktü bi envâri cemâlik	Hicaz	Şuğul	Sofyan	-	Hâfız Ahmed Efendi
88	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Hümâyun	Tevhid İlâhîsi	Sofyan	Yûnus Emre	-
89	Ey risâlet bostanında hırâman serv-kad	Hisar	Cumhur İlâhî	Evsat	Rûşenî	İsmâil Dede Efendi
90	Matla'-ı nûr-ı ilâhîdir yüzün yâ Mustafâ	Hisar	Na't	Durak Evferi	İsmâil Hakkı Hz.	-
91	Ey risâlet burcunun hurşîd ü mâh-ı enveri	Hisar Bûselik	Tevşih	Evsat	-	-
92	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Hûzî	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
93	Ravzana çün yüz süren bulur emân	Hüseynî	Tevşih	Evsat	Derviş Abdullah	Lâtif Ağa
94	Bir ismi Mustafa bir ismi Ahmed	Hüseynî	Tevşih	Evsat	Derviş Mûsâ	-
95	Ey resûl-i Kibriya ser-tâc-ı âlem şâh-ı dîn	Hüseynî	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
96	Yüzünden okunur seb'al-mesânî yâ Resûlallah	Hüseynî	Na't	Durak Evferi	İsmâil Hakkı	-
97	Meded Allah sana sundum elimi	Hüseynî	Usûl İlâhîsi	Düyek	Sinan Ümmî	-
98	Ganî Mevlam nasîb etse, varsam ağlayı ağlayı	Hüseynî	Usûl İlâhîsi	Düyek	Yûnus Emre	-
99	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
100	Yâ Rabbi şükür doğdu Muhammed	Hüseynî	İlâhî	Düyek	-	-
101	Âlil ü fâsık u fâcir fakîrim yâ Resûlallah	Hüseynî	İlâhî	Düyek	-	Hacı Edhem Efendi
102	Canım kurban olsun senin yoluna	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Ali Rıza Şengel
103	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
104	Nûr-i fahr-i âleme bir zerre olmaz âfitab	Hüseynî	İlâhî	Yürük Semâî	Nakşî	Dede Efendi
105	Şâh-ı iklîm-i risâlet doğduğu aydır gelen	Hüseynî	Tevşih	Devr-i Hindî	-	Sermüezzin Rıfat Bey
106	Yandı gönlüm Mustafâ'nın aşkına	Hüseynî	İlâhî	Düyek	Hüseyn	Âmir Ateş
107	Mustafa şâh-ı cihân-ı âli-şandır Mustafâ	Hüseynî Aşîran	Tevşih	Evsat	-	Sertarikzâde Dergâhı Şeyh Mehmet Efendi

108	Merhabâ ey Fahr-i âlem merhabâ	Hüzzam	Tevşih	Hafif	Âdile Sultan	Hacı Fâik Bey
109	Nûr-i Yezdân-ı Hudâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	Hüzzam	Tevşih	Çifte Düyek	-	Tal'at Bey
110	Menba-i ilm-i Hudâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	Hüzzam	Tevşih	Evsat	Hakkı	Hacı Fâik Bey
111	Menba-i ilm-i Hudâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	Hüzzam	Tevşih	Evsat	Hakkı	Hacı Fâik Bey
112	Hudâ nâmıyla başla mevlid-i fahr-i cihandır bu	Hüzzam	Tevşih	Evsat	-	Hacı Fâik Bey
113	Bu mihnet-gâh-ı âlemde garîbim yâ Resûlallah	Hüzzam	Tevşih	Evsat	-	Şehzâde Seyfettin Efendi
114	Hazret-i Hakk'ın habîbi sevgili bir tânesi	Hüzzam	Tevşih	Evsat	Sezâyî	İsmail Hakkı Bey
115	Eyâ şâh-ı serîr-i ıstıfâ ol rütbe ekremsin	Hüzzam	Tevşih	Evsat	-	Seyyid Abdülkâdir Bey
116	Yâ Habîballah yâ hayra'l-beşer müştâkınem	Hüzzam	Evsat	Evsat	Fuzûlî	Aziz Mahmud Bey
117	Cemâlin nûruna nisbet güneş bir nûr-i bî-ferdir	Hüzzam	Tevşih	Evsat	Sezâyî	Şeyh Mesut Efendi
118	Ey nübüvvet tahtının şâhı Habîb-i Kibriyâ	Hüzzam	Tevşih	Evsat	Zekâî	Hacı Fâik Bey
119	Nûrsun mahbûb-ı Sübhânım Muhammed Mustafâ	Hüzzam	Cumhur İlâhî	Mevlevî Devr-i Revânı	Hüseyin Vassaf Bey	Kâzım Bey
120	Aşkın tadı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Aziz	Abdullah Dede
121	Bağrımdaki biten başlar	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Seyyid Seyfullah	-
122	Alma tenden cânımı aman Allâhım aman	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Sadeddin Kaynak
123	Ey saadet burcunun mâhı Muhammed Mustafâ	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Halvetî şeyhi Ahmed Efendi	Tabakhâne şeyhi Hüseyin Efendi
124	Cihanda en büyük ni'met saâdet yâ Resûlallah	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Hüseyin Vassaf Bey	Kâzım Bey
125	Esîr-i nefs-i bed-hâhım meded kıl yâ Resûlallah	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Besîm	İsmail Hakkı Bey
126	Muhammed'den diğer yok vâsıl olmuş "Kâbe kavseyn"e	Hüzzam	İlâhî	Düyek	-	-
127	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Hüzzam	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
128	Aşkın ile âşıklar, yansın yâ Resûlallah	Hüzzam	Usûl İlâhîsi	Düyek	Yûnus Emre	-
129	Bugün mîrâc-ı pâk-i Mustafâ'dır	Hüzzam	Tevşih	Devr-i Hindî	-	İzzeddin Hümâyî Bey
130	Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem	Hüzzam	Tevşih	Devr-i Hindî	Niyâzî-i Mısrî	Abdülkadir Bey
131	Firkatin nârıyla yandım yâ Resûlallah meded	Hüzzam	Tevşih	Devr-i Hindî	Kenan Rifâî	Zeki Altın
132	Gel vücûdun âteş-i aşk-ı Habîbullâh'a yak	Hüzzam	Tevşih	Devr-i Hindî	-	-
133	Ümmîdimiz şefâatidir nûr-i âlemin	Hüzzam	İlâhî	Türk Aksağı	Memduh Cumhur	Cinuçen Tanrıkorur

134	Talââl bedru aleynâ	Hüzzam	Şuğul	Nim Sofyan	-	-
135	Es-selâm ey seyyid-i sâhib-i saâdet	Irak	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
136	Mihr-i subh-ı meşrıka Tâhâ Habîb-i Kibriyâ	Irak	Tevşih	Devr-i Hindî	Aynî	İsmail Hakkı Bey
137	Mahbûb-ı Hudâ zât-ı şeref-bâr-ı Muhammed	Irak	Tevşih	Devr-i Hindî	Nazmî	-
138	Yâ Resûlallah cemâlin hoş gülistandır bana	Irak	Tevşih	Devr-i Hindî	Hakkı	-
139	Yâ Resûlallah bana sensin penâh	Irak	Tevşih	Devr-i Hindî	Kenan Rifâî	İzzeddin Hümâyî Bey
140	Yâ Resûlallah Habîb-i Hâlık-ı yektâ tüyi	Irak	İlâhî	Düyek	Mevlânâ	Nâyî Şeyh Osman Dede
141	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Irak	İlâhî	Sofyan	Rûşenî	-
142	Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı Arş üzre kadem	Irak	İlâhî	Sofyan	Niyâzî-i Mısrî	Şeyh Münir Efendi
143	Sende doğmuştur Muhammed Mustafa	Irak	İlâhî	Semâî	Nûri	-
144	Âsümân-ı vahdetin mâhı Muhammed Mustafâ	Isfahan	İlâhî	Düyek	Osman Şems Hz.	Selâhattin Demirtaş
145	Ey benim devletli sultânım Muhammed Mustafâ	Isfahan	İlâhî	Devr-i Hindî	Müctebâ	Tâhir Karagöz
146	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Isfahan	İlâhî	Sofyan	Rûşenî	-
147	Ey Huda'dan lutf u ihsân isteyen	Kûçek	İlâhî	Sofyan	Vâli	Zekai Dede
148	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Mâhur	Tevşih	Çenber	Rûşenî	Ali Rıza Şengel
149	Şâh-ı iklîm-i risâlettir Muhammed Mustafâ	Mâhur	Tevşih	Evsat	Selâmî	Hacı Fâik Bey
150	Doğdu nûrun âleme verdi ziyâ	Mâhur	İlâhî	Mevlevî Devr-i Revânı	-	-
151	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Mâhur	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
152	Tûbâ'nın dalları nurdan zeberced	Mâhur	İlâhî	Düyek	-	-
153	Cemâlin hüsnüne canlar fedâdır yâ Resûlallah	Muhayyer	Tevşih	Devr-i Hindî	Tâcî	Hüseyin Sebilci
154	Bir mehin bendesiyim sâye dahi olmaz eşi	Muhayyer	Tevşih	Devr-i Hindî	-	Sermüezzin Rıfat Bey
155	Kûy-i aşkın bana bir kûh-i tecellî görünür	Muhayyer	Tevşih	Düyek	Nakşî	Şikârîzâde Ahmet Efendi
156	Sana ben olmuşum ümmet	Muhayyer Bûselik	İlâhî	Aksak	-	Zeki Altın
157	Yâ Resûlallah kaçan kalkar cemâlinden nikâb	Müstear	Tevşih	Evsat	Nûri	-
158	Derdmendim mücrimim dermâna geldim yâ Resûl	Müstear	Tevşih	Evsat	Mahvî	İsmail Hakkı Bey
159	Yâ İlâhî ism-i âzâm hakkı çün	Müstear	İlâhî	Mevlevî Devr-i Revânı	-	-
160	Ey derdimin dermânı	Müstear	Tevşih	Düyek	Fâik	Hacı Fâik Bey

161	Dost cemâli şem'inin pervânesidir cânımız	Nevâ	Tevşih	Evsat	Sinan Ümmî	-
162	Merhabâ ey zât-ı pâkin pertev-i nûr-ı Hudâ	Nevâ	Tevşih	Evsat	Sezâyî	Câhid Gözkân
163	Ez cân ü dil peygambere âşık isen sallû aleyh	Nevâ	İlâhî	Düyek	Fahrî	-
164	Hâlet ile bana bir hal yöneldi	Nevâ	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	Mehmed Efendi (Zâkirbaşı)
165	Kudûmün rahmet-i zevk ü safâdır yâ Resûlallah	Nevruz	Tevşih	Nim Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Seyyid Efendi (Şeyh)
166	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Nevruz	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
167	Derdmendim mücrimim dermâna geldim yâ Resûl	Nevruz	İlâhî	Düyek	Mahvî	Ali Rıza Şengel
168	Hâk-i pây-i Mustafâ'ya yüz süren mesrûr olur	Nevruz	İlâhî	Düyek	Zekâî	-
169	Bahr-i aşkta bî-karârım yâ Resûlallah meded	Nihâvend	Tevşih	Evsat	Hakkı	Rıza Efendi (Şeyh)
170	Cenâbındır şeh-i pâkize-meşreb yâ Resûlallah	Nihâvend	Tevşih	Evsat	Vâsıf	Ali Rıza Şengel
171	Ey habîb-i zülcelâl mâşûk-ı Rabb-i kibriyâ	Nihâvend	İlâhî	Düyek	Kenan Rifâî	Kenan Rifâî
172	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Nihâvend	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Doğan Ergin
173	Yâ-imâme'l-kıbleteyn, yâ âzîze'n-neş'eteyn	Nihâvend	Na't-ı Nebevî	Sofyan	Kenan Rifâî	Ahmet Hatipoğlu
174	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Nikriz	İlâhî	Düyek	Rûşenî	İsmail Hakkı Bey
175	Yâ Resûlallah cemâlin keşefe'd dücâ değil mi	Nikriz	İlâhî	Düyek	Sa'di	-
176	İnâyet sensin yâ Resûlallah meded senden	Nikriz	İlâhî	Düyek	Sefer Dal	Cüneyd Kosal
177	Sâyesi düşmez yere bir böyle nahl-i Tûr'sun	Nühüft	İlâhî	Düyek	Itrî	Itrî
178	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Nühüft	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
179	Cemâlin gülşen-i feyz ü atâdır yâ Resûlallah	Nühüft	Tevşih	Evsat	Şerîfî	-
180	Merhabâ ey şûle-i âyîne-i sırr-ı Hudâ	Pençgâh	Tevşih	Murabba zincir	Nakşî	Yusuf Çelebi
181	N'ola tâcım gibi başımda götürsem dâim	Pençgâh	Tevşih	Çember + Fahte	Ahmedî	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
182	Zâtına müştak olmuşuz rûz ü şeb âh eyleriz	Pençgâh	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
183	Yâ Resûlallah cemâlin keşefe'd-dücâ değil mi	Pençgâh	İlâhî	Düyek	Sâdî	-
184	Kusûrum hadden aşmıştır be-gâyet yâ Resûlallah	Râhatülervah	Tevşih	Evsat	Rızâ	Ali Rıza Şengel
185	Âftâb-ı subh-i mâ evhâ Habîb-i Kibriyâ	Rast	Na't	Durak Evferi	Yahyâ Nazîm Çelebi	Yusuf Çelebi
186	Şefî'ul-halkı fi'l-mahşer	Rast	Tevşih	Hafif	-	-
187	Günâhım boydan aşkındır be-gâyet yâ Resûlallah	Rast	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
188	Âftâb-ı subh-i mâ evhâ Habîb-i Kibriyâ	Rast	Tevşih	Evsat	Yahyâ Nazîm Çelebi	Hâfız Post

189	Bahr-i cürme daldı zâtım yâ Resûlallah meded	Rast	Tevşih	Evsat	-	Eyyûbî Mehmed Efendi
190	Doğdu ol şems-i hakîkat burc-i vahdetten bu şeb	Rast	Tevşih	Evsat	-	Lâtif Ağa
191	Nûr-i vahdet kim fürûğ-i rûy-i rahşandır sana	Rast	Tevşih	Evsat	-	Tanbûrî Aziz Bey
192	Âlemler nûra gark oldu Muhammed doğduğu gece	Rast	Tevşih	Evsat	Yûnus Emre	Mustafa Efendi (Çalakzâde)
193	Merhabâ ey mevlid-i peygamberî	Rast	Tevşih	Nim Evsat	Hakkı	Nalbûrîzâde
194	Bu gülşende hezâr-ı bî-nevâyım yâ Resûlallah	Rast	Tevşih	Nim Evsat	Nahîfî	Âşık Ahmed Efendi
195	Eyleyen uşşâkı şeydâ dâimâ	Rast	Tevşih	Mevlevî Devr-i Revânı	Nasûhî	Hâfız Tevfik Bey
196	Ey nebîler serveri mahbûb-ı ins ü hâs ü âm	Rast	İlâhî	Frenkçin	-	M. Oktay Yiğitbaş
197	Sadr-ı bezm-i nûr-i âlem ey Habîb-i Kibriyâ	Rast	İlâhî	Düyek	Nasûhî	Terlikçi Zâkir Mehmed Efendi
198	Derdmendim mücrimim dermâna geldim yâ Resûl	Rast	İlâhî	Düyek	Mahvî	Ali Rıza Şengel
199	Gül yüzünü rüyamızda görelim yâ Resûlallah	Rast	İlâhî	Düyek	-	Sebilci Hüseyin Efendi
200	Bu şeb hurşîd-i evreng-i risâlet geldi dünyâya	Rast	Tevşih	Düyek	Refîâ	Dragman Zâkiri Ahmed Efendi
201	Yâ Resûlallah şefaat eyle Allah aşkına	Rast	Tevşih	Devr-i Hindî	-	Zekâî Dede
202	Yâ Resûlallah, yâ mahbûbe rabbi'l-âlemîn	Rast	Tevşih	Devr-i Hindî	Kenan Rifâî	Kenan Rifâî
203	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Rast	Tevşih	Sofyan	Rûşenî	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
204	Mevlâye salli ve sellim dâimen ebeden	Rast	Şuğul	Sofyan	İmam Busîrî	Kenan Rifâî
205	Rûh u cism ü bâtın u zâhirsin elhak yâ Resûl	Rast	İlâhî	Semâî	Kenan Rifâî	Kenan Rifâî
206	Mefâtîhü'l-hüdâ oldu hilâlin yâ Resûlallah	Rast	İlâhî	Sofyan	Kenzî	Buhûrîzâde Mustafa Itrî
207	Talâal bedru aleynâ	Rast	Şuğul	Nim Sofyan	-	-
208	Yâ Habîballah meded eyle mürüvvet kânısın	Rast-ı Cedîd	Tevşih	Evsat	Hakkı	Müezzinbaşı Rıf'at Bey
209	İsm-i Rahman mazharısın yâ Muhammed Mustafâ	Rast-ı Cedîd	Tevşih	Evsat	Süreyyâ Efendi	Hüseyin Tolan
210	Yâ şefîa'l-müznibîn, şemsü'l-Hüdâ şâhım meded	Rast-ı Cedîd	Tevşih	Müsemmen	Kenan Rifâî	İzzeddin Hümâyî Bey
211	Şefî'u'l-halkı fi'l- mahşer	Sabâ	Tevşih	Hafif	Salih Efendi (Suyolcuzade)	İsmail Hakkı Bey
212	Ey Resûl-i mir'ât-ı Hak uşşâka mevlidin sebak	Sabâ	Tevşih	Evsat	-	Rıfat Bey
213	Şehinşâh-ı risâlet Hazret-i heyru'l-verâdır bu	Sabâ	Tevşih	Evsat	-	Nâyî Şeyh Ali Rıza Efendi

214	Habîbullah cihâna can değil mi	Sabâ	Cumhur İlâhî	Aksak	Nûri	Dede Efendi
215	Söyle selâmım ey sabâ oldukça ruhsârın harem	Sabâ	İlâhî	Düyek	-	-
216	Mefâtihü'l-hüdâ oldu hilâlin yâ Resûlallah	Sabâ	İlâhî	Düyek	Kenzî	-
217	Aşkın dâdı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Sabâ	İlâhî	Düyek	Aziz	-
218	Firkatin nârıyla yandım yâ Resûlallah meded	Sabâ	İlâhî	Düyek	Kenan Rifâî	Kenan Rifâî
219	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Sabâ	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
220	Bir ismi Mustafâ bir ismi Ahmed	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Derviş Mûsâ	-
221	Bihamdillâh ki İslâmım	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Seyfi	-
222	Arayı arayı bulsam izini	Sabâ	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
223	Ey habîb-i muhterem, lûtfet şefâat kıl bize	Sabâ Zemzeme	Tevşih	Müsemmen	Kenan Rifâî	İzzeddin Hümâyî Bey
224	Derd-mendim yâ Resûlallah devâ ol derdime	Sabâ Zemzeme	Tevşih	Müsemmen	Ali Ulvi Kurucu	Zeki Altın
225	Sadr-ı cem'-i mürselîn sensin yâ Resûlallah	Segâh	Tevşih	Evsat	Aziz Mahmud Hüdâyî	Hacı Arif Bey
226	Sultân-ı rusül şâh-ı mümeccedsin Efendim	Segâh	Tevşih	Evsat	Şeyh Gâlip	Dede Efendi
227	Makâm-ı Mültecâ Ahmed Muhammed Mustafâ'dır bu	Segâh Mâye	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
228	Zât-ı mir'ât-ı Hudâ'sın yâ Muhammed Mustafa	Segâh	Tevşih	Evsat	Kâmil	Zekâî Dede
229	Ey enbiyâlar Serveri	Segâh	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
230	Sakın terk-i edepten, kûy-i mahbûb-i Hudâ'dır bu	Segâh	İlâhî	Düyek	Nâbî	Âmir Ateş
231	Âlemler nûra gark oldu Muhammed doğduğu gece	Segâh	İlâhî	Düyek	Yûnus Emre	-
232	Es-selam ey sâliki râh-i şerîat es-selâm	Segâh	İlâhî	Düyek	Seyyid Seyfî	Ali Rıza Şengel
233	Arabda seyyidü'l-kavme duhûl ettikde bir âsâ	Segâh	Tevşih	Devr-i Hindî	Kenzî	Zekâî Dede
234	Zâtını dâvet buyurdu bu gece Rabbü'l-muin	Segâh	Tevşih	Devr-i Hindî	-	Râkım Elkutlu
235	Derdimin dermanı sensin yâ Muhammed Mustafâ	Segâh	Tevşih	Devr-i Hindî	Nasûhî	-
236	Uyurken seyrimde kalkdım ağlayu	Segâh	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Muzaffer Ozak (Aşkî)
237	Aleyke sallâllâh	Segâh	Şuğul	Sofyan	-	Ahmet Hatipoğlu
238	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Segâh	İlâhî	Sofyan	Rûşenî	-
239	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Segâh	İlâhî	Sofyan	Rûşenî	-
240	Canım kurbân olsun senin yoluna	Segâh	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	Âmir Ateş
241	Vücûdundur cihânı halka bâdî yâ Resûlallah	Sultânîyegâh	Tevşih	Evsat	-	Ali Rıza Şengel
242	Bârekallah dü cihânın serveri	Sûzidilârâ	İlâhî	Düyek	Fevzî	Zekâî Dede

243	Alîl ü âsî vü fâsık gedâyım yâ Resûlallah	Sûzinak	Tevşih	Evsat	-	Şeyh Hacı Edhem Efendi
244	Yâ Habîballah meded eyle mürüvvet kânısın	Sûzinak	Tevşih	Evsat	Hakkı	Müezzinbaşı Rıfat Bey
245	Aşkın ile âşıklar yansın yâ Resûlallah	Sûzinak	Tevhid İlâhîsi	Düyek	Yûnus Emre	-
246	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Sûzinak	İlâhî	Düyek	Rûşenî	Ali Rıza Şengel
247	Benimdir cümle isyân ü kabâhat yâ Resûlallah	Sûzinak	İlâhî	Düyek	-	Ali Rıza Şengel
248	Nebiler serveri Fahrü'l-verânın ümmetiyiz biz	Şedaraban	Tevşih	Evsat	Kuddûsî	Ali Rıza Şengel
249	Cenâb-i cibrîl oldu delîlin yâ Resûlallah	Şehnaz	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
250	Yüzün mir'ât-ı zât-ı Kibriyâ'dır yâ Resûlallah	Şehnaz	Tevşih	Evsat	Âdile Sultan	Hacı Fâik Bey
251	Gubâr-ı pâyine almam cihânı yâ Resûlallah	Şehnaz	İlâhî	Düyek	Ebûbekir Kâni	İzzeddin Hümâyî Bey
252	Nebiler serveridir Muhammed	Şehnaz	İlâhî	Düyek	-	Şehzâde Seyfettin Efendi
253	Gürûh-ı enbiyânın serverisin yâ Resûlallah	Şehnaz Hâveran	Tevşih	Nim Evsat	-	Dellâlzâde
254	Girândır çeşm-i dilde hâb-ı gaflet yâ Resûlallah	Şevkutarab	Na't	Durak Evferi	Yahyâ Nazîm Çelebi	III. Selim
255	Bir muazzam padişahsın ki kulundur cümle şâh	Şevkutarab	Tevşih	Evsat	Selâmî	Zekâî Dede
256	Cenâbındır şeh-i pâkize meşreb yâ Resûlallah	Şevkutarab	Tevşih	Evsat	Vâsıf	III. Selim
257	Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem	Şevkutarab	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	Seyyid Abdülkâdir Bey
258	Gönül fikr-i hayâlinle sabahlar yâ Resûlallah	Şevkutarab	İlâhî	Düyek	Salâhî	Hâfız İsmâil Nısfet
259	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Tâhir	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
260	Sen şeh-i peygamberân idin efendim ol zaman	Tebriz	Tevşih	Evsat	-	İsmail Hakkı Bey
261	Derdimin dermanı sensin yâ Muhammed Mustafâ	Tebriz	İlâhî	Düyek	Nasûhî	Abdülkâdir Töre
262	Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem	Tebriz	İlâhî	Düyek	Niyâzî-i Mısrî	-
263	Rûh-i pâk-i Mustafâ'ya etmişim cânım fedâ	Tebriz	Tevşih	Devr-i Hindî	Meftûn	İsmail Hakkı Bey
264	Kıble-i ehl-i safâ oldu cenâb-ı Mustafâ	Uşşak	Tevşih	Hafif	Rızâ	-
265	Şefî'u'l-halkı fi'l- mahşer	Uşşak	Tevşih	Hafif	-	Zekâî Dede
266	Ey şehinşâh-ı serîr ü enbiyâ vü evliyâ	Uşşak	Tevşih	Çifte Düyek	Enverî	Yusuf Çelebi
267	Vücûdun mazhar-ı sırr-ı ezeldir yâ Resûlallah	Uşşak	Tevşih	Evsat	-	Selânikli Ahmed Bey
268	Bir ismi Mustafa bir ismi Ahmed	Uşşak	Tevşih	Evsat	Derviş Mûsâ	İsmail Dede Efendi
269	Ey Hudâ'dan lûtf u ihsân isteyen	Uşşak	İlâhî	Düyek	Nefeszâde Abdurrahman Efendi	Zekâî Dede

270	Şehinşâh-ı cihanbân-ı risâlet şâh-ı zî-unvan	Uşşak	İlâhî	Düyek	-	Zekâî Dede
271	Çün doğup tuttu cihan yüzünü hüsnün güneşi	Uşşak	İlâhî	Düyek	Rûşenî	-
272	Yâ-imâme'l-kıbleteyn, yâ âzîze'n-neş'eteyn	Uşşak	İlâhî	Düyek	Kenan Rifâî	Kenan Rifâî
273	Ey enbiyâlar serveri vey evliyâlar rehberi	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Yûnus Emre	-
274	Aşkın tadı gönlümde hiç görmedim ömrümde	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Aziz	-
275	Sadr-ı cem'-i mürselîn sensin yâ Resûlallah	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Aziz Mahmud Hüdâyî	Aslan Hepgür
276	Dü cihânın mefhari enbiyâlar serveri	Uşşak	İlâhî	Sofyan	Mahfî	İsmail Hakkı Bey
277	Zîver-i tâc-i saâdet doğduğu şebdir bu şeb	Yegâh	İlâhî	Düyek	Hersekli Ârif Hikmet	Dr. Cahit Öney
278	Sensin ey sultân-ı âlem milk-i dîne pâdişâh	Yegâh	İlâhî	Düyek	-	Eyyublu Hâfız Tevfik Bey

EK-158: *Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi* kasetlerindeki eser listesi.

Kaset No	Eser No	Solist	Eser Adı	Makam (Form)	Bestekâr
1. Kaset	1	-	-	Ferahnâk (Peşrev)	Zeki Mehmed Ağa
“	2	Meral Uğurlu	Resm-i sûr oldu müheyyâ	Ferahnâk (Kâr-ı Sûriyye)	Dellâlzâde İsmâil Efendi
“	3	“	Figân eder yine bülbül	Ferahnâk (Beste)	İsmâil Dede Efendi
“	4	“	Dil-i bîçâreyi mecrûh eden	Ferahnâk (Nakış Ağır Semâî)	İsmâil Dede Efendi
“	5	“	Sensiz cihanda âşıka işret	Ferahnâk (Nakış Yürük Semâî)	Zekâî Dede Efendi
“	6	“	Severim cân ü gönülden seni	Hicaz (Şarkı)	Şevki Bey
“	7	“	Can hasta, gözüm yaşlı, gönül zâr ü perîşan	Hicaz (Şarkı)	Ahmed Râsim
“	8	“	Sayd eyledi bu gönlümü	Hicaz (Şarkı)	Hacı Ârif Bey
“	9	“	Ne küstün bî-sebep öyle	Hicaz (Şarkı)	Şekerci Cemil Bey
“	10	“	Sislendi hevâ tarf-ı çemenzâr-ı	Hicaz (Şarkı)	Rıfat Bey
2. Kaset	1	-	-	Mâhur (Peşrev)	Gâzi Giray Han
“	2	Meral Uğurlu	Gül bî-rûh-i yâr	Mâhur (Kâr)	Abdülkādir Merâgī
“	3	“	Ey gözü âhû bana	Mâhur (Beste)	Eyyûbî Mehmed Bey
“	4	“	Sarsam miyânın ey gül-i ter	Mâhur (Ağır Semâî)	Ebûbekir Ağa
“	5	“	Beni çün kendine ol	Mâhur (Nakış Yürük Semâî)	Ebûbekir Ağa
“	6	“	Gelince hatt-ı muanber	Evcârâ (Beste)	Ârif Mehmed Ağa
“	7	“	Kimin meftûnu oldun	Evcârâ (Ağır Semâî)	Ârif Mehmed Ağa
“	8	“	Efsûn okur uşşâkına ol	Evcârâ (Şarkı)	Şâkir Ağa
“	9	“	Hüsnüne mâil gönlüm ezelden	Evcârâ (Şarkı)	İsmâil Dede Efendi
“	10	“	Sâkî çekemem vaz’ı zarîfâneyi boş ko	Evcârâ (Yürük Semâî)	Ârif Mehmed Ağa
“	11	-	-	Evcârâ (Saz Semâîsi)	Dilhayat Kalfa
3. Kaset	1	-	-	Beste Isfahan (Peşrev)	Refik Fersan
“	2	Alâeddin Yavaşça	Dil ki şem’-i ruh-ı cânâne	Beste Isfahan (Beste)	Enfî Hasan Ağa
“	3	“	O nühüfte gamzelerden	Beste Isfahan (Ağır Semâî)	Ebûbekir Ağa
“	4	“	Bir Elif çekti yine sîneme	Beste Isfahan (Yürük Semâî)	Ebûbekir Ağa
“	5	-	-	Beste Isfahan (Saz Semâîsi)	Yahyâ Çelebi
	6	-	-	Büzürk (Peşrev)	Nâyî Osman Dede
“	7	Alâeddin Yavaşça	Hûbân seninle leyl ü nehâr	Büzürk (Beste)	Sâdık Ağa
“	8	“	Aşkınla havalandım	Büzürk (Beste)	III. Selim
“	9	“	Hüsnüne ser-tâ-ser âlem	Büzürk (Ağır Semâî)	Sâdık Ağa

“	10	“	Tövbeler ettim ise	Büzürk (Yürük Semâî)	Sâdık Ağa
4. Kaset	1	-	-	Sûzidil (Peşrev)	Tanbûrî Ali Efendi
“	2	Meral Uğurlu	Yıkıldı darb-ı sitemden	Sûzidil (Beste)	Tanbûrî Ali Efendi
“	3	“	Bilmedik yâri ki bizden	Sûzidil (Beste)	Tanbûrî Ali Efendi
“	4	“	Beni ey gonca-fem	Sûzidil (Ağır Semâî)	Hacı Sadullah Ağa
“	5	“	Kanı yâd-ı lebinle	Sûzidil (Nakış Ağır Semâî)	Tanbûrî Ali Efendi
“	6	“	Ceyhûn arayan	Sûzidil (Yürük Semâî)	Tanbûrî Ali Efendi
“	7	“	Çeşm-i meygûnun ki	Segâh (Beste)	Zaharya
“	8	“	Çok kıldı harâb dilleri	Segâh (Şarkı)	Dellâlzâde
“	9	“	Der mevc-i perîşâni-i	Segâh (Ağır Semâî)	Itrî
“	10	“	Şeb midir bu yâ sevâd-ı	Mâye (Şarkı)	Kazasker Mustafa İzzet Efendi
“	11	“	Dil verdiğin ol çeşm-i siyah	Hüzzam (Nakış Yürük Semâî)	Zekâî Dede Efendi
“	12	-	-	Segâh (Saz Semâîsi)	Nâyî Osman Dede
5. Kaset	1	-	-	Dügâh (Peşrev)	Nâyî Yusuf Paşa
“	2	Meral Uğurlu	Pek sevdim efendim	Dügâh (Kâr)	Hacı Fâik Bey
“	3	“	İzârın gül gül olmuş	Dügâh (Murabba Beste)	Şeyhülislâm Es’ad Efendi
“	4	“	Nedir ol cünbüş-i nâdîde	Dügâh (Ağır Semâî)	Tab’i Mustafa Efendi
“	5	“	Bir mehveşe bağlandı gönül	Dügâh (Şarkı)	Hacı Fâik Bey
“	6	“	Der yemeni pîşi menî	Dügâh (Yürük Semâî)	Şeyhülislâm Es’ad Efendi
“	7	“	Şâhım hemîşe lutfun	Muhayyer Sünbüle (Nakış Yürük Semâî)	Hacı Sadullah Ağa
“	8	“	Ey nihâl-i işve	Muhayyer Sünbüle (Şarkı)	Vardakosta Ahmed Ağa
“	9	“	Ey gonca-i nâzik tenim	Muhayyer Sünbüle (Şarkı)	III. Selim
“	10	“	Humârı yok bozulmaz	Muhayyer Sünbüle (Şarkı)	Hacı Ârif Bey
“	11	“	Gün kavuştu su karardı	Muhayyer (Şarkı)	Ûdî Nevres Bey
“	12	“	Ol gonca dehen	Muhayyer (Şarkı)	Şevki Bey
“	13	“	Sevdiceğim âşıkını ağlatır	Muhayyer (Şarkı)	İsmâil Dede Efendi
6. Kaset	-	Ahmet Hatipoğlu	Mîrâciye	Segâh, Müstear, Dügâh	Nâyî Osman Dede
7. Kaset	-	Ahmet Hatipoğlu	Mîrâciye	Sabâ, Hüseynî, Nişâbur	Nâyî Osman Dede
8. Kaset	1	-	-	Pesendîde (Peşrev)	III. Selim
“	2	Alâeddin Yavaşça	Ne zaman ol gözü mestâne gelir hâtırıma	Pesendîde (Beste)	Küçük Mehmed Ağa

“	3	“	Zîver-i sîne edip rûh-i revânım diyerek	Pesendîde (Ağır Aksak Semâî)	III. Selim
“	4	“	Ey âfet-i cân âşık-âzâr	Pesendîde (Yürük Semâî)	İsmâil Dede Efendi
“	5	-	-	Pesendîde (Sazsemâîsi)	III. Selim
“	6	-	-	Nühüft (Peşrev)	Tanbûrî Büyük Osman Bey
“	7	Alâeddin Yavaşça	Tâ kim hatın ey	Nühüft (Beste)	Seyyid Nuh
“	8	“	Mecbûr-ı aşkın olduğumu	Nühüft (Ağır Semâî)	Itrî
“	9	“	Şitâb-ı bâd-ı sabâ	Nühüft (Yürük Semâî)	Ebûbekir Ağa
9. Kaset	1	Saz Klasikleri	-	Pençgâh (Peşrev)	Sâlih Dede Efendi
“	2	“	-	Pençgâh (Saz Semâîsi)	Kantemiroğlu
“	3	“	-	Mâhur (Peşrev)	Tanbûrî Cemil Bey
“	4	“	-	Mâhur (Saz Semâîsi)	Tanbûrî Cemil Bey
“	5	“	-	Şedaraban (Saz Semâîsi)	Tanbûrî Cemil Bey
“	6	“	-	Beyâtî (Peşrev)	Şehzâde Seyfettin Efendi
“	7	“	-	Beyâtî (Saz Semâisi)	Kânûnî Ömer Efendi
“	8	“	-	Acem Kürdî (Peşrev)	İsmâil Hakkı Bey
“	9	“	-	Acem Kürdî (Saz Semâîsi)	İsmâil Hakkı Bey
“	10	“	-	Sultânîyegâh (Peşrev)	Kânûnî Hacı Ârif Bey

EK-159: *Yusuf Ömürlü Besteleri* albümündeki eser listesi.

No	Sâzende/Hânende	Eser Adı	Makam	Eser Türü	Güftekâr
1	Hüseyin Özkılıç	Ney Taksimi	Sabâ	Taksim	-
2	Elif Ömürlü Uyar	Bir Kâsedür Alev Dolu Gönlüm Yana Yana	Sabâ	Şarkı	Râbia Hatun (İsmail Hami Danişmend)
3	“	Can mısın, Cânan mısın, Sayyâd-ı Bî-Âmân mısın	Hüseynî Bûselik	Şarkı	Kenan Rifâî
4	Hüseyin Özkılıç	Ney Taksimi	Evcârâ	Taksim	-
5	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Lutf u İhsân ile Cânân Bendeni Yâdeyledin	Evcârâ	İlâhî	Kenan Rifâî
6	Elif Ömürlü Uyar	Sun Sâgarı Sâkî, Bana Mestâne Desünler	Karcığar	Nakış Yürük Semâî	Şeyhülislâm Yahyâ
7	Vasfi Emre Ömürlü	Öyle Sermestim ki İdrâk Etmezem Dünya Nedir	Hüzzam	Şarkı	Fuzûlî
8	Dilek Ömürlü Güldütuna	Ud Taksimi	Rast	Taksim	-
9	Vasfi Emre Ömürlü	Hak Sûretidir Âlem-i İmkân ile Âdem	Rast	İlâhî	Kenan Rifâî
10	Hulûsi Babalık	Tanbur Taksimi	Hicaz	Taksim	-
11	Vasfi Emre Ömürlü	Ağlamakla Tayyedersin Menzil-i Maksûdunu	Hicaz	İlâhî	Kenan Rifâî
12	“	Ne Mecnun, Ne Leylâ, Ne Ferhâd Kalır	Hicaz	Şarkı	Özcan Ergiydiren
13	Lâle Umul Akay	Kemençe Taksimi	Uşşak	Taksim	-
14	Vasfi Emre Ömürlü	Gönlüm Yürü Var Yârine, Ağyâre Kapılma	Uşşak	Şarkı	Bâki Bilgin
15	Gül Güldaş Küçükşahin	Kanun Taksimi	Acem Kürdî	Taksim	-
16	Elif Ömürlü Uyar & Vasfi Emre Ömürlü	Âşık Oldum Sana Candan, Hacı Bayram Pîrim Sultan	Acem Kürdî	İlâhî	Akşemseddin

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Yusuf Ömürlü’nün Hayatı, Eserleri ve Tasavvuf Mûsikîsine Katkıları” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynaklarda gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih:

30/06/2022

İbrahim Melik UYAR